GUVERNUL ROMÂNIEI
BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

UNIVERSITATEA „LUCIAN BLAGA" DIN SIBIU
INSTITUTUL PENTRU CERCETAREA ŞI VALORIFICAREA
PATRIMONIULUI CULTURAL TRANSILVĂNEAN ÎN CONTEXT EUROPEAN

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS

XIV

Sabin Adrian LUCA

REPERTORIUL ARHEOLOGIC AL JUDEȚULUI HUNEDOARA

- GRATUIT -

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Cărți apărute sub egida [illegible] pentru a cercetă și [illegible] cultural transilvănean în context european:

Colecția BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS

I. Ioan Marian ȚIPLIC, *Breslele producătorilor de arme din Sibiu, Brașov și Cluj. Secolele XIV-XVI*, Sibiu, 2001.
II. Dumitru POPA, *Vilae, Vici, Fagi. Așezări rurale din Dacia romană intracarpatică*, Sibiu, 2002.
III. Sabin Adrian LUCA, Zeno Karl PINTER, Adrian GEORGESCU, *Repertoriul arheologic al județului Sibiu (situri, monumente arheologice și istorice)*, Sibiu, 2003.
IV. Sabin Adrian LUCA, Cristian ROMAN, Dragoș DIACONESCU, *Cercetări arheologice în peștera Cauce*, volumul I, Sibiu, 2004.
V. Sabin Adrian LUCA, Horia CIUGUDEAN, Cristian ROMAN, Dragoș DIACONESCU, Cornelia BELDIMAN, Georgeta EL SUSI, *Cercetări arheologice în peștera Cauce*, volumul II, Sibiu, 2005.
VI. Sabin Adrian LUCA, *Repertoriul arheologic al județul Caraș-Severin*, București, 2004.
VII. Sabin Adrian LUCA, *Arheologie și istorie (I). Descoperiri din județul Caraș-Severin*, București, 2004.
VIII. Dumitru PROTASE, *Cimitirul slav de la Cenad (sec. VIII-IX)*, București, 2004.
IX. Silviu Ioneță PURICE, *Tezaurul de la Dăbuleni*, București, 2005.
X. Sabin Adrian LUCA, *Arheologie și istorie (II). Descoperiri din Banat*, București, 2006.
XI. Sabin Adrian LUCA, *Arheologie și istorie* [illegible] Bucureștiul, București, 2006.
XII. *** [illegible]

[illegible]

[illegible]

ISBN 973-7724-60-7

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

UNIVERSITATEA „LUCIAN BLAGA” DIN SIBIU
INSTITUTUL PENTRU CERCETAREA ŞI VALORIFICAREA
PATRIMONIULUI CULTURAL TRANSILVĂNEAN ÎN CONTEXT EUROPEAN

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS

XIV

Sabin Adrian LUCA

REPERTORIUL ARHEOLOGIC AL JUDEȚULUI HUNEDOARA

Cu contribuții de: Cristian ROMAN, Dragoş DIACONESCU şi Cosmin SUCIU

Editor: Sabin Adrian LUCA

Dedic acest volum Profesorului meu, Dumitru PROTASE !

Editura Altip

Alba Iulia, 2005

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Tehnoredactare: Sabin Adrian LUCA
Coperta: Editura Altip
Ilustrație: Sabin Adrian LUCA, Cosmin SUCIU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

Corespondența se va adresa autorului pe una dintre adresele de e-mail: sabinadrianluca@hotmail.com sau sabinadrian.luca@ulbsibiu.ro

Cărțile şi revista *Centrului de cercetare* pot fi consultate la adresa: **http://arheologie.ulbsibiu.ro**

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

„LUCIAN BLAGA" UNIVERSITY OF SIBIU
INSTITUTE FOR THE STUDY AND VALORISATION
OF THE TRANSYLVANIAN PATRIMONY IN EUROPEAN CONTEXT

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS

XIV

Sabin Adrian LUCA

THE ARCHAEOLOGICAL REPERTOIRE OF HUNEDOARA COUNTY

Contributions with: Cristian ROMAN, Dragoş DIACONESCU and Cosmin SUCIU

Editor: Sabin Adrian LUCA

Editura Altip

Alba Iulia, 2005

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

CUPRINS – CONTENTS

Introducere – Foreword (Sabin Adrian LUCA) **p. 7**

Mediul geografic – The geographical context (Cristian ROMAN, Dragoş DIACONESCU) **p. 9**

Municipiile, oraşele şi comunele din judeţul Hunedoara cu localităţile subordonate aferente – The localities from Hunedoara county (Sabin Adrian LUCA) **p. 17**

Repertoriul descoperirilor – The discoveries repertoire (Sabin Adrian LUCA) **p. 21**
A. **p. 21**
B. **p. 25**
C. **p. 39**
D. **p. 61**
F. **p. 67**
G. **p. 71**
H. **p. 83**
I. **p. 91**
J. **p. 93**
L. **p. 95**
M. **p. 101**
N. **p. 105**
O. **p. 109**
P. **p. 117**
R. **p. 127**
S. **p. 135**
Ş. **p. 151**
T. **p. 153**
Ţ. **p. 159**
U. **p. 161**
V. **p. 163**
Z. **p. 171**

Hărţi – Maps **p. 173**

Lista ilustraţiilor – List of illustrations **p. 179**

Tabel 1 – Table 1 **p. 181**

Abrevieri **p. 187**

Bibliografie – Literature (Sabin Adrian LUCA) **p. 189**

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

INTRODUCERE

Acum câțiva ani porneam activitatea de repertoriere a descoperirilor arheologice din Transilvania şi Banat. Prima lucrare, **Repertoriul arheologic al județului Sibiu**, a apărut în colaborare cu colegii dr. Zeno Karl PINTER şi Adrian GEORGESCU.[1]

Următoarele repertorii publicate au fost: **Repertoriul arheologic al județului Caraş-Severin** (în două variante)[2] şi **Repertoriul arheologic al Banatului**[3].

Variantele scurte ale repertoriilor publicate vor fi lansate, cât mai curând posibil, şi la adresa de internet http://arheologie.ulbsibiu.ro, ca o primă parte a unui repertoriu național.

Acest repertoriu ar fi fost mult mai sărac fără sprijinul colegilor Zeno Karl PINTER, Ioan Marian ȚIPLIC, Mihai CĂSTĂIAN şi – nu în ultimul rând – Cosmin SUCIU, Cristian ROMAN şi Dragoş DIACONESCU.

Trebuie să mulțumesc pentru ajutorul acordat explicit sau implicit, în încheiere, tuturor colegilor de la muzeele hunedorene pentru sprijinul constant acordat în ultimii 15 ani pentru cercetarea realităților istorico-arheologice din acest județ.

Am fost sprijinit de multe ori de directorul Muzeului „Castelul Corvinilor" din Hunedoara, prof. Nicolae CERIŞER, ca şi de directorul Muzeului Civilizației Dacice şi Romane din Deva, dr. Adriana RUSU-PESCARU.

Trebuie să mulțumesc şi domnului Ioan Ovidiu MUNTEAN pentru sprijinul şi ajutorul constant din ultimii ani.

Acest volum nu ar fi putut apărea fără sprijinul Departamentului pentru minorități a Guvernului României şi Inspectoratul pentru cultură, culte şi patrimoniu cultural național Deva.

Sibiu la 15 septembrie 2005

Prof.dr. Sabin Adrian LUCA

[1] *Luca et alii 2003*.
[2] *Luca 2004a*; *2004b*.
[3] *Luca 2005*; *2005b*.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

CADRUL GEOGRAFIC[4]

Județul Hunedoara este situat în partea sud-vestică a Transilvaniei şi ocupă o parte a bazinelor hidrografie ale râurilor Mureş şi Jiu. Județul este intersectat de paralela de 46^0 latitudine nordică şi de meridianul de 23^0 longitudine estică (valori absolute publicate $46^016'$ latitudine nordică, localitatea Bulzeşti, $23^024'$ longitudine estică, localitatea Aurel Vlaicu, $45^019'$ longitudine estică, Munții Parâng)[5]. Punctele extreme ale județului Hunedoara, fără indicarea coordonatelor absolute sunt: zona de nord-vest a satului Ruseşti (com. Bulzeştii de Sus) la nord, hotarul vestic al satului Pojoga (com. Zam), la vest, izvoarele râului Lăpuşnic, la sud, şi ramificațiile unor afluenți de dreapta ai pârâului Jieț, la est. Către nord şi nord-vest, județul se învecinează cu județul Bihor, la vest cu județul Timiş, în sud-vest cu județul Caraş-Severin, la sud şi sud-est cu județul Gorj, respectiv Vâlcea, iar la est şi sud-est cu județul Alba.

Din punct de vedere geologic, teritoriul județului Hunedoara se suprapune pe două mari unități tectono-structurale structurale[6]: autohtonul danubian şi pânza getică. Rezultatul al tectogenezei active, au fost delimitate două zone: zona cristalino-mezozoică aparținând Carpaților Meridionali şi Munților Banatului şi zona sedimentar vulcanică a Carpaților Apuseni de sud. Cristalinul autohton (danubian) este întâlnit în masivele Vâlcan, Parâng, Retezat, Țarcu iar pânza getică în Munții Godeanu, Şureanu şi Poiana Ruscă. Prima zonă este alcătuită din şisturi cristaline, peste care se suprapun formațiuni sedimentar-mezozoice, în special calcare jurasice. Formațiuni permo-carbonifere (conglomerate, brecii) şi mezozoice (gresii, şisturi argiloase, calcare), constituie învelişul sedimentar al cristalinului. Şisturile cristaline ce constituie pânza getică, sunt suprapuse de structuri sedimentare, mai ales în vestul Munților Şureanu şi în Poiana Ruscă. Zona sedimentaro-eruptivă a Carpaților Apuseni este alcătuită din formațiuni sedimentare mezozoice (calcare, marne, şisturi argiloase, conglomerate, gresii) şi magmatite (gabrouri, bazalturi), precum şi din formațiuni neogene (bazalturi, andezite, piroclastite).

Relieful județului Hunedoara cuprinde unități de relief distincte, între acestea regiunile muntoase ocupând o pondere majoritară. Depresiunile intramontane şi colinare, zonele depresionare şi defileurile, completează structura reliefului din cuprinsul județului.

Munții. Regiunile muntoase constituie relieful cel mai vechi şi fragmentat, dar extrem de variat sub aspect geomorfologic. Carpaților Meridionali le aparțin masivele înalte şi mijlocii din sudul şi sud-estul județului, în timp ce Carpații Occidentali, cuprind masivele mici şi mijlocii din vest şi nord. Din punct de vedere al treptelor de altitudine, etajul montan este compus din subetajele alpin (zone întinse din Munții Retezat, Godeanu, Parâng şi parțial Țarcu) şi cel de pădure (zonele medii şi joase din Munții Retezat, Godeanu, Țarcu, Parâng, aşa-numitul Podiş dacic din Munții Şureanu, Poiana Ruscă, Metaliferi şi Masivul Găina[7]. Județul Hunedoara dispune şi de un relief carstic diversificat (endocarst şi exocarst)[8], marea majoritate a acestor forme dezvoltându-s în roci calcaroase, excepție făcând aşa-numitul *speudocarst* (forme carstice dezvoltate în alte roci decât cele calcaroase: gresii, gipsuri, tufuri, sare etc.).

Masivul Godeanu (Gugu) este cuprins cu o suprafață restrânsă pe teritoriul județului. Acest sector al masivului Godeanu este dominat de structuri magmatice şi cristaline de vârstă jurasică[9]. Una dintre caracteristicile masivului este reprezentată de întinse suprafețe de eroziune (nivelare), între care cea superioară (Borăscu), netedă ca un podiş, este individualizată în jurul altitudinii de 2000 m[10]. Acest aspect, completat de faptul că acest masiv este alcătuit din roci mai puțin gelive, a motivat apariția unui ansamblu bogat de forme glaciare (văi, circuri etc.)[11].

Munții Țarcu, sunt alcătuiți din structuri sedimentare şi magmatice şi ocupă o suprafață extrem de restrânsă pe teritoriul județului, prin versantul care coboară spre Poarta de Fier a Transilvaniei[12].

---

[4] *Luca 2005a*, p. 9-20.
[5] **** 1980*, p. 11.
[6] **** 1982*, p. 513.
[7] **** 1982*, p. 514.
[8] *Bleahu 1982*.
[9] *Mutihac şi Ionesi 1974*, Harta geologică a Carpaților Meridionali (p. 364-365).
[10] **** 1980*, p. 13.
[11] *Posea et alii. 1974*, p. 196.
[12] **** 1980*, p. 13.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Munţii Vâlcan, situaţi între munţii Godeanu până la defileul Jiului, sunt alcătuiţi în principal din roci cristaline şi magmatice. Acest masiv muntos este unul cu înălţimi medii şi prezintă o culme largă, excepţie făcând depresiunea Petroşani, unde există o serie de culmi scurte şi versanţi abrupţi.

Munţii Retezat, se află în întregime pe teritoriul judeţului, şi sunt delimitaţi de văile Râului Mare şi Jiului, Munţii Şureanu şi depresiunea Haţegului. Structural, acest masiv muntos este alcătuit din şisturi cristaline, graniturі, granodiorite, gnaise şi subordonat calcare. Acest masiv concentrează în zona centrală, între 2200 şi 1400-1300 m[13], cele mai complexe forme glaciare (custuri, văi glaciare, praguri, lacuri, morene etc.), din Carpaţii Meridionali[14].

Munţii Parâng, situaţi în partea sud-estică, a judeţului Hunedoara, sunt constituiţi din roci metamorfice specifice pânzei getice şi unităţii danubiene (paragnaise, micaşisturi, gnaise, calcare cristaline, şisturi sericitoase) sau mai slab metamorfozate (calcare), la care se mai adaugă depozitele terţiare[15]. Partea superioară a masivului are aspectul unei suprafeţe înalte (1800-2000 m), dominată de vârfuri de peste 2200 m. Reţeaua hidrografică a condus la apariţia unor culmi dispuse în trepte, la conturarea acestui aspect fiind de notat şi acţiunea gheţarilor[16]. Relieful glaciar cuprinde două tipuri (carpatic şi alpin), specifice unor zone distinct departajate geografic. Calcarele apar în zona nordică , insular şi etajat, endocarstul şi exocarstul (alcătuit din doline, lapiezuri etc.) acestei zone nefiind obiectul unor studii speo-morfologice sistematice.

Munţii Şureanu (sectorul ocupat de judeţul Hunedoara), sunt delimitaţi de Munţii Parâng, Retezat, depresiunea Haţegului şi culoarul Mureşului. Masivul este alcătuit la sud şi vest din calcare cristaline şi este caracterizat de existenţa unor suprafeţe de eroziune, între care o menţionăm pe denumită Râu-Şes, ce ocupă o suprafaţă extinsă, fiind tăiată de văi adânci[17]. În comparaţie cu Munţii Retezat, glaciaţiunea a avut o extensie mai redusă.

Munţii Poiana Ruscă (sectorul hunedorean) sunt delimitaţi la nord de culoarul Mureşului iar la vest de depresiunea Haţegului. Din punct de vedere al constituţiei geologice, aceşti munţii sunt alcătuiţi din formaţiuni metamorfice (roci cristaline, calcare şi dolomite), magmatice (granodiorite, andezite, piroclastite etc.) şi sedimentare (calcare, gresii, conglomerate, marne, nisipuri). Structural, masivul are în centru aspectul unui platou înalt, ferestruit adânc de ape, deosebindu-se mai multe trepte de nivelare ale reliefului[18].

Munţii Apuseni, cuprind pe teritoriul Hunedoara partea estică a Munţilor Zarandului, Munţii Metaliferi şi versanţii sudici al masivului Găina din cadrul Munţilor Bihorului.

Munţii Metaliferi, dispuşi între culoarul Deva-Ormindea şi Ampoi, între valea Mureşului şi depresiunea Brad, sunt formaţi din nuclee cristaline prealpine, sedimentar mezozoic (jurasic), fliş cretacic, magmatite şi subvulcanice neogene[19]. De remarcat este faptul că o dată cu primul ciclu de sedimentare, se depun calcarele şi se formează creasta mediană, gradul de dispersie al arealurilor carstice fiind ridicat[20]. Izvoarele minerale existente (Păuliş, Boholt, Hărţăgani, Banpotoc, Rapolt, Bobâlna, Geoagiu Bozeş, Băcâia) sunt rezultatul unor complexe fenomene postvulcanice[21].

Munţii Zarand, reprezentaţi de munceii Malu – Măgureaua, se află la vest de culoarul Deva – Ormindea. Ei se prezintă ca un conglomerat de structuri geologice aparţinând sedimentarului (calcare) şi cristalinului (roci vulcanice). Arealul carstic de pe teritoriul judeţului relevă trăsături interesante (peşteri, avene) la acre se adaugă culoare transversale joase, bazine şi mici depresiuni de eroziune[22].

Masivul Găina este constituit din formaţiuni cristaline şi sedimentare, la care se adaugă un relief carstic, în cuprinsul căruia apar fenomene diverse (chei, peşteri, doline etc.).[23]

Depresiunile. Depresiunile intramontane din judeţul Hunedoara (Petroşani, Haţeg, Strei) reprezintă treapta de relief cea mai joasă, acestea având aspectul unor golfuri[24].

Depresiunea Petroşani, situată între Munţii Retezat şi Sebeş la nord, Munţii Vâlcan şi Parând la sud, localitatea Câmpa la est şi Câmpul lui Neag la vest[25], are o formă triunghiulară şi este străbătută de Jiul de

[13] *Posea et alii. 1974*, p. 196.
[14] **** 1980*, p. 16.
[15] *Popescu 1986*, p. 8-9.
[16] *Popescu 1986*, p. 10.
[17] **** 1980*, p. 16-17.
[18] *Kräutner 1984*, p. 10, 12.
[19] *Posea et alii. 1974*, p. 15.
[20] *Cocean 2000*, p. 18-19.
[21] **** 1980*, p. 19.
[22] *Cocean 2000*, p. 16-17.
[23] **** 1980*, p. 18.
[24] *Mutihac şi Ionesi 1974*, p. 453.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Vest şi traversată de Jiul de Est. Depresiunea, de origine tectonică, s-a format în paleogen iar umplutura este alcătuită din depozit de diverse vârste (paleogen, neogen, cuaternar). Sub aspect morfologic, margine depresiunii este foarte fragmentată de văi adânci şi înguste[26]. Această depresiune reprezintă cea mai închisă depresiune din țară, ce comunică cu zonele învecinate doar prin intermediul defileului Jiului şi prin pasul Băniţa – Merişor.

Zona depresionară Haţeg – Mureş cuprinde depresiunile Haţegului, Strei – Cerna (Hunedoara) şi culoarul Orăştiei.

Depresiunea Haţegului are ca limite Munţii Şureanu, pasul Merişor, Munţii Retezat şi Ţarcu şi Muţii Poiana Ruscă. Această unitate geo-morfologică, alcătuită dintr-un relief deluros (zona nordică) şi muncei şi dealuri (zona sudică), se prezintă ca şi un golf depresionar[27].

Depresiunea Strei – Cerna (a Hunedoarei), este delimitată de Munţii Poiana Ruscă şi Şurianu, Valea Mureşului şi sectorul ocupat de localitatea Subcetate. Această unitate reprezintă o depresiune colinară cu o serie de piemonturi de eroziune spre bordura montană şi de acumulare spre interiorul depresiunii[28]. Pe această structură s-au individualizat terase – propice habitatului uman şi în acelaşi timp importante căi de comunicaţie – în marginile depresiunii şi în zonele de contact cu structurile montane, apărând bazinete de eroziune, chei şi defileuri[29]. Luncile Mureşului, Streiului şi Cernei inferioare oferă condiţii excelente pentru practicarea agriculturii.

Culoarul Orăştiei este mărginit de M-ţii Metaliferi şi Şureanu şi are un caracter deluros spre sud, iar spre nord este alcătuit din terasă şi lunci[30]. Defileul Mureşului este cuprins, pe teritoriul judeţului, între localităţile Deva şi Zam, şi reprezintă un culoar depresionar format dintr-o succesiune de defileuri şi bazine[31].

Depresiunea Brad, ce se dezvoltă în bazinul Crişului Alb, este dominată de un relief colinar, spre sud această depresiune fiind legată de depresiunea Ormindea-Băiţa, dezvoltată pe formaţiuni sedimentar-tortoniene şi înconjurată de măguri calcaroase sau vulcanice şi culmi[32].

Apele de suprafaţă. Reţeaua hidrografică a judeţului Hunedoara aparţine, în cea mai mare parte, bazinului râului Mureş, şi în mai mică măsură, bazinelor hidrografice ale Jiului şi Crişului Alb[33]. Rezultat al structurii şi varietăţii reliefului, densitatea reţelei hidrografice este cuprinsă între 0,5 km/km^2 şi 1,1 km/km^2, valorile cele mai ridicate aparţinând bazinelor superioare ale Streiului şi Jiului de Vest[34]. Reţeaua hidrografică a judeţului Hunedoara aparţine, din punct de vedere al tipului de alimentare, tipului moderat din zăpada scursă superficial şi alimentare subterană, cu valori oscilante specifice regiunii munţilor înalţi din sud, culoarului Orăştiei şi depresiunii Haţegului, precum şi restului zonelor care reprezintă cea mai mare parte a judeţului[35].

Mureşul, principala arteră hidrografică a judeţului, străbate pe o lungime de 105 km, un culoar larg între Munţii Şureanu şi Poiana Ruscă la sud şi Munţii Apuseni la nord. Bazinul râului (6591 km^2) este asimetric, afluenţii de dreapta fiind scurţi (sub 35 km), iar cei dinspre sud sunt lungi (până la 92 km). Afluenţii de stânga importanţi sunt: Orăştie sau Apa Oraşului (L = 47 km), Strei (L = 89 km), ce cuprinde câţiva afluenţi importanţi (Râul Bărbat, Râul Mare, Luncani, Ruşor, Şerel, Galbena, Silvaşu), Cerna (L = 67 km) şi Dobra (L = 42 km). Printre afluenţii dinspre nord, mai importanţi sunt Geoagiul (L = 34 km) şi Călanul (L = 20 km).

Debitul mediu multianual al Mureşului, pentru perioada ultimilor 30 de ani, variază între 120 m^3/s şi 165 m^3/s, valorile marcând zona de intrare, respectiv de ieşire a râului de pe teritoriul judeţului[36]. Volumul maxim scurs pe anotimpuri se produce la sfârşitul primăverii şi începutul verii (aprilie-iunie), şi cel minim toamna (septembrie-noiembrie). Fenomenele de îngheţ (pod de gheaţă, curgeri de sloiuri, gheaţă la mal) au o durată medie de 45-50 de zile şi se înregistrează în medie pentru 80%-90% din ierni[37].

---

[25] *Mutihac şi Ionesi 1974*, p. 454.
[26] **** 1980*, p. 19.
[27] *Grumăzescu 1975*, p. 11.
[28] **** 1980*, p. 20.
[29] **** 1980*, p. 20.
[30] **** 1982*, p. 514.
[31] **** 1980*, p. 20.
[32] **** 1980*, p. 20.
[33] **** 1982*, p. 515.
[34] **** 1980*, p. 27.
[35] **** 1980*, p. 27-28.
[36] **** 1982*, p. 515.
[37] **** 1982*, p. 515.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Jiul, rezultat al confluenţei Jiului de Vest cu Jiul de Est, ocupă o suprafaţă a bazinului hidrografic de 1050 km^2. Volumul maxim scurs pe anotimpuri, pentru bazinul Jiului hunedorean este primăvara[38], debitul mediu multianual la ieşirea din judeţ fiind de 20 m^3/s. Afluenţii cei mai importanţi sunt: Taia (L = 20 km), Jieţ (L = 22 km) şi Băniţa (L = 16 km), în timp ce debitul mediu multianual la ieşirea râului din judeţ fiind de circa 20 m^3/s.

Crişul Alb străbate teritoriul judeţului Hunedoara pe o lungime de 66 km, panta de scurgere fiind diferită în funcţie de unitatea morfologică pe care o parcurge (9-25 ‰ zona montană şi 1-2 ‰ zona depresionară joasă). Cei mai importanţi afluenţi sunt: Valea Satului (L = 15 km) şi Ribiţa (L = 18 km). Debitul mediu multianual al râului în sectorul marcat de limita judeţului este de circa 10 m^3/s, fenomenele de îngheţ având o durată medie de 40 zile şi apar în circa 80 % din ierni[39].

Lacurile. Lacurile naturale ale judeţului Hunedoara, sunt în marea lor majoritate de origine glaciară, şi se concentrează în Munţii Retezat, Godeanu, Ţarcu şi Parâng, cea mai mare densitate regăsindu-se în Munţii Retezat (peste 80 de lacuri), demne de menţionat fiind lacurile Bucura, Zănoaga, Custuri etc. Recordul de altitudine îl deţine Tăul Mare sau al Custurii (2270 m altitudine) din Munţii Retezat, iar lacul Bucura ocupă întinderea cea mai mare dintre lacurile alpine (peste 10,5 ha)[40].

Solurile. Formarea şi repartiţia solurilor au fost influenţate de configuraţia orografică a judeţului Hunedoara, remarcându-se şi o etajare pe verticală a acestora.

Zonele montane (cu altitudini de peste 1700 m) deţin soluri scheletice, în timp ce solurile brune tipice, podzolite, solurile montane acide şi podzolurile, sunt tipice zonelor ocupate de munţii cuprinşi între 1000-1700 m altitudine, în special cei din sudul judeţului. O caracteristică a munţilor din nordul şi vestul judeţului o reprezintă asocierea dintre solurile anterior menţionate cu rendzinele şi terra rossa formate pe calcare[41]. Dealurilor înalte le corespund solurilor brune şi brun-roşcate de pădure, slab sau puternic podzolite sau podzolite secundar, pe terasele şi dealurile piemontane din depresiuni, fiind frecvente asocierile de cernoziomuri, soluri brune de terasă, solurile brune, brun-roşcate de pădure[42]. De-a lungul văilor râurilor, cu lunci extinse (Mureş, Strei, Crişul Alb, Cerna inferioară) există soluri aluviale, gleice, cernoziomuri levigate.

Clima. Din punct de vedere al unităţilor climatice, judeţul Hunedoara este caracterizat de un climat de munte (cu 8 luni reci şi umede şi 4 luni temperate în zonele înalte şi cu 5 luni reci şi umede şi 7 luni temperate la altitudini mijlocii) şi de un climat continental moderat de deal, în restul teritoriului (cu 4 luni reci şi umede şi 8 luni temperate), cu excepţia văii Mureşului şi depresiunea Haţegului[43]. Aceste complexe condiţii climatice sunt determinate de varietatea reliefului (etajare, compartimentarea şi fragmentarea lui, orientarea faţă de punctele cardinale). Iernile sunt relativ umede, în timp ce verile sunt însorite, cu un regim pluviometric echilibrat.

În ceea ce priveşte circulaţia generală a atmosferei, vremea relativ călduroasă şi umedă iarna şi uşor instabilă iarna, este generată de circulaţia dinspre vest, ce are şi uşoare influenţe maritime. Circulaţia dinspre nord-vest şi nord evidenţiază ierni reci, răcoroase şi veri instabile[44]. În regiunile centrale şi nordice ale judeţului, circulaţia maselor de aer se face predominant din sector vestic, în timp ce aspectele de föhn sunt tipice versanţilor estici ai Munţilor Metaliferi.

Temperaturile medii anuale (+10^0 C lunca Mureşului, -2^0 C Munţii Retezat şi Parâng), conduc la un contrast termic teritorial de 12^0 C, extremele fiind regăsite în zonele montane propriu-zise (-2^0 C şi -6^0 C) şi în sectorul Mureşului, aval de Deva (circa 10^0 C). Temperatura medie în depresiuni este influenţată de mai mulţi factori, între care amintim poziţia intramontană, gradul de deschidere, circulaţia maselor de aer).

Mediile lunii iunie sunt influenţate de aceleaşi diferenţe specifice fiecărei forme de relief, în general aceste temperaturi cuprind valori între 6 ^{0}C şi -20^0 C[45]. În centrul judeţului se înregistrează cele mai mari temperaturi medii, aceste valori scăzând treptat, în depresiunile mari (Haţeg, Brad, Petroşani), atingându-se medii de 16-18^0 C. De remarcat faptul că munţii situaţi la nord de Mureş (Zarand, Găina, Metaliferi), precum

[38] *** *1980*, p. 31.
[39] *** *1982*, p. 515.
[40] *** *1980*, p. 31.
[41] *** *1982*, p. 519.
[42] *** *1980*, p. 33.
[43] *** *1980*, p. 27.
[44] *** *1982*, p. 519.
[45] *** *1982*, p. 519.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

şi Munţii Poiana Ruscă ating medii de 14^0 C[46]. Mediile lunii ianuarie au valori cuprinse între -1^0 C -10^0 C, înregistrate în lungul Mureşului şi al Crişului Alb, respectiv în Retezat şi Parâng, contrastul termic de 9^0 C anual, fiind apropiat de cel anual[47]. Amplitudinea termică medie este de circa $20\text{-}21^0$ C în zona centrală depresionară şi de -7^0 C pentru regiunile montane înalte. Primele îngheţuri se petrec în jurul datei de 20 septembrie iar cele mai târzii la sfârşitul lunii mai[48]. În munţii înalţi (Godeanu, Ţarcu, Parâng, Şureanu), zăpada cade în medie 80 de zile pe an şi se menţine circa 160 de zile, în timp ce pe culoarul Mureşului, se înregistrează circa 20-25 zile cu ninsoare.

Vântul predominant în judeţul Hunedoara suflă în timpul iernii pe direcţia vest-nord vest iar în timpul verii pe direcţia est-sud-est[49], şi prezintă o serie de diferenţieri, datorate particularităţilor reliefului. Procentual[50], frecvenţa vânturilor vestice este de circa 14-15 %, iar a celor din nord-vest şi nord este de 12-14 %.

Vegetaţia. Judeţul Hunedoara este caracterizat printr-o mare varietate a vegetaţiei, a cărei repartiţie altitudinală este condiţionată de relief şi condiţii topoclimatice specifice. Vegetaţia alpină, cu perioade de vegetaţie scurte, este mai extinsă în zonele înalte ale Munţii Retezat, Godeanu, Parâng, se dezvoltă pe soluri primare, în condiţiile unui climat aspru. Elementul caracteristic al acestui etaj altitudinal îl constituie prezenţa pajiştilor cu rogoz de munte (*Carex curvula*), rugină (*Juncus trifidus*), păruşcă (*Festuca supina*), ce alternează cu tufărişuri pitice de merişor (*Vaccinum vitis idaea*), afin (*Vaccinum myrtillus*), arginţică (*Dryas octopetala*). Vegetaţia subalpină, cu suprafeţe extinse în Munţii Retezat, Godeanu, Ţarcu, Parâng şi Şureanu, conservă în parte trăsăturile vegetaţiei alpine, o serie de plante ierboase: iarba stâncilor (*Agrostis rupestris*), păiuşul pestriţ (*Festuca violaceea*), tăpoşica (*Nardus stricta*), la care se adăugă prezenţa ienupărului (*Juniperus sibirica*), jneapănului (*Pinus montana*), sălciilor pitice (*Salix herbaceea*, *Salix sireticulata*) şi a smârdarului (*Rhododendron kotschi*). În zona alpină şi subalpină a Munţilor Retezat sunt localizate câteva specii endemice, în cuprinsul acestui etaj altitudinal existând specii declarate monumente ale naturii: floarea de colţ (*Leontopodium alpinum*), ghinţura galbenă (*Gentiana lutea*), papucul doamnei (*Cypripedium calceolus*), orhideea (*Leocorchis frinaldskyana*), arginţica (*Dryas octapetala*) şi angelica (*Angelica archangelica*)[51].

Pădurile de conifere, fag, cele amestecate de fag şi gorun, reprezintă cele trei etajele ale vegetaţiei forestiere. Primul dintre acestea, localizat între altitudinile de 1300-1800 m în Munţii Retezat, Godeanu, Ţarcu, Parâng, Şurianu), se dezvoltă pe soluri montane acide, predominante fiind molidişurile (*Picea excelsa*), cu brad (*Abies alba*), cu pin, pin silvestru, zâmbru (*Pinus cembra*), zadă (*Larix decidua*), alături de câteva foioase. În partea inferioară a acestui etaj, pădurile amestecate de fag (*Fagus silvativa*), cu conifere (molidul şi bradul), la care se adaugă şi ulmul de munte (*Ulmus montana*) sau paltinul (*Acer* platoides), coboară până în jurul altitudinii de 700 m[52]. Pădurile de fag sunt specifice zonelor marginale ale pădurilor de munte, cât şi zonelor depresionare înalte. Speciile care completează fagul sunt reprezentate de câteva specii de stejar (*Quercus petraea* şi *Quercus robur*), la care se adaugă jugastrul (*Acer campestre*). Pajiştile şi fâneţele cuprind graminee furajere şi diverse specii de trifoi, care se adaugă subarboretul reprezentat de liliac sălbatic (*Syringa vulgaris*), mojdrean (*Fraxinus ornus*), alun (*Corylus avellana*), corn (*Cornus mas*), dârmoz (*Viburnus lantana*), lemn râios (*Evorynus verrucosa*), păducel (*Crataegus monogyna*) şi curpen (*Clematis vitalba*)[53]. Pădurile amestecate de fag şi gorun (*Quercus petraea*) sunt tipice regiunilor depresionare ale judeţului.

Zonele joase ale depresiunilor şi pe culoarele principalelor râuri sunt populate cu păduri de gorun (*Quercus petraea*), în asociere cu cornul (*Cornus mas*), lemn câinesc (*Lygus-pedunculatus*), sângerul (*Cornus sanguinea*), socul (*Sambucus migra*) şi alte specii cu arealuri de dezvoltare reduse precum şi de păduri de cer (*Quercus cerris*) şi gârniţă (*Quercus frainetto* şi *Quercus cerris*). Cea mai joasă treaptă de relief (lunci), este reprezentată de pâlcuri formate din sălcii, răchite, arine, plopi etc[54].

[46] **** 1980*, p. 25.
[47] *Ibidem.*; **** 1982*, p. 519.
[48] **** 1982*, p. 519.
[49] *Chirica şi Răceanu 1976*, p. 16.
[50] **** 1982*, p. 51.
[51] **** 1980*, p. 35.
[52] **** 1980*, p. 35.
[53] *Chirica şi Răceanu 1976*, p. 21.
[54] **** 1980*, p. 36.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Dintre zonele care păstrează specii rare de floră amintim: frăsinet cu mojdrean (*Fraxinus ornus*) pe versantul stâng al Râului Mare şi nuc sălbatic (*Juglans regia*) în pădurea dintre Râu de Mori şi Gura Zlata.

Repartiția, densitatea şi bogăția **faunei** județului Hunedoara sunt în legătură directă cu altitudinea reliefului, specificul florei şi impactului factorului antropic asupra arealurilor de dezvoltare ale acesteia. Principalele specii faunistice ale României se regăsesc şi pe teritoriul județului Hunedoara. În zona montană trăiesc capra neagră, vulturul pleşuv sur, vulturul pleşuv brun, acvila, cerbul carpatin, ursul carpatin, cocoşul de munte, râsul, lupul, vulpea, vidra, precum şi o serie de endenisme. În zonele cu dealuri regăsim cerbul lopătar, ursul, căpriorul, mistrețul, iepurele, dihorul, veverița, râsul, pisica sălbatică, bizamul, ierunca şi o serie de păsări[55] (ciocănitoarea pestriță, pițigoiul, scorțarul, gaița, cinteza, cioara de semănătură, stăncuța, coțofana, grangurul, privighetoarea, sitarul, potârnichea, corbul etc.), alături de care apar specii de curând statornicite (rața sălbatică, pescăruşul, fazanul)[56].

Fauna ichtiologică este reprezentată de salmonide (unele aclimatizate, ex. păstrăvul curcubeu), lipani, scobari, cleni, crapi, mrene, ştiuci, somni[57].

Dintre depozitele ce conțin faună fosilă, merită a fi menționate cele de la Buituri (oraş Hunedoara), de vârstă badeniană (15-20 milioane ani)[58], cele situate în amonte de satul Nandru sau cele din perimetrul administrativ al satelor Muncelu Mic şi Chergheş[59]. Importanța acestor depozite este cu atât mai mare cu cât în niveluri arheologice au fost depistate cochilii ale unor moluşte (ex. *Conus*), cochilii utilizate ca şi obiecte de podoabă.

Varietatea tectogenetică a regiunii supusă studiului nostru, motivează apariția unei game diverse de **resurse**, unele dintre acestea fiind exploatate încă din preistorie. Sudul județului se distinge prin bazinul Petroşani unde se exploatează în principal huilă, iar în bazinul Țebea se cantonează importante depozite de cărbune brun[60]. Minereurile feroase constituite preponderent din carbonați de fier (siderită, ankerite) şi subordonat din oxizi de fier (magnetit, hematit), uneori puternic limonitizate la partea superioară a zăcămintelor, se concentrează în zonele nordică (arealul Arănieş, Bătrâna, Poeni), centrală (Teliuc-Ghelari-Vadu Dobrii, cu cele mai importante depozite) şi sudică (Valea Fierului, Răchitova, Vaduri) ale Munților Poiana Ruscă. O altă zonă în care apar asemenea zăcăminte se găseşte în zona Ciungani-Căzăneşti a Munților Zarand[61].

Zăcămintele auro-argintifere sunt situate în zonele Musariu-Brad şi Săcărâmb-Brad[62], iar cele cuprifere au fost identificate în nordul munților Poiana Ruscă, la Deva[63], şi la nord de Mureş (Căzăneşti-Ciungani, Almăşel). Depozite ce conțin pirită au apărut în zona Boița-Hațeg (Poiana Ruscă) şi Zam[64]. Minereurile complexe, aflate de obicei în asociere cu cele menționate anterior, se concentrează în zona Brad-Săcărâmb şi în Munții Poiana Ruscă (Muncelu Mic)[65]. La acestea se adaugă zăcămintele de bauxită silicioasă de la Ohaba Ponor, precum şi minereuri de zinc (Muncelu Mic), cinabru (Voia) sau mangan (Munții Zarand, Bătrâna, Baru)[66].

Zăcămintele nemetalifere de substanțe utile cuprind bentonita (Gurasada, Roşcani, Sântămăria de Piatră şi Măgura-Jeledinți), talc şi steatit (Lelese, Cerişor, Govăjdia[67]), gips (Călanul Mic, zona Brad), la care se adaugă depozitul de alabastru de la Romos.[68]

Materialele de construcție şi rocile utile sunt variate şi sunt reprezentate prin: andezite şi andezite-dacite (Crişcior, zonele Cozia şi Pietroasa), bazalturi (Brănişca, Birtin), marmură (zăcămintele Alun-Bunila[69] şi Luncani), calcare comune sau dolomitice în Munții Metaliferi, Poiana Ruscă, Şureanu (Băița-Crăciuneşti,

[55] O trecere în revistă a celor mai importante reper ale avifaunei județului, vezi *Gheorghiță et alii. 1969*.
[56] **** 1980*, p. 36; *Chirica şi Răceanu 1976*, p. 24.
[57] **** 1980*, p. 36.
[58] *Moisescu 1955*.
[59] *Chirica şi Răceanu 1976*, p. 23-24.
[60] **** 1982*, p. 513; **** 1964*, p. 6.
[61] **** 1980*, p. 22.
[62] **** 1982*, p. 513; **** 1980*, p. 22.
[63] *Pavel şi Istrate 1971*, p. 6.
[64] **** 1982*, p. 513.
[65] **** 1980*, p. 22.
[66] **** 1982*, p. 513; **** 1980*, p. 22.
[67] *Chirica şi Răceanu 1976*, p. 13.
[68] **** 1980*, p. 22.
[69] *Chirica şi Răceanu 1976*, p. 14.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Vaţa, Ardeu, Roşcani, Lăpugiu, Teliuc, Crăciuneasa, valea Zlaştiului, Bănița), argile refractare (zona Baru Mare), argile caolinice (zăcământul Brad-Poienița), argile comune (Chişcădaga, Brad, Brănişca, Izlaz-Baia de Criş, Zeicani), traverin şi calcar metamorfozat marmoraceu (Banpotoc-Cărpiniş, Geoagiu)[70]. Nisipurile şi pietrişurile de balast sunt comune văilor marilor râuri (Mureş, Strei), iar cele cuarțoase apar în zona Crivadia. A fost identificat la Ocolişu Mare, un important zăcământ de dioxid de carbon[71].

O altă bogăție a județului o reprezintă apele minerale / şi termale[72], atât din zonele calcaroase, cât şi din zone apropiate în care se manifestă fenomene postvulcanice, în urma cărora ape de adâncime se mineralizează. Sudului Munților Metaliferi le corespunde zona cuprinsă între Trestia şi Băcâia-Bozeş, iar împrejurimile Devei dețin izvoare minerale la Veţel şi Bretelin. Izvoarele cu apă termală cele mai importante sunt cele de la Bobâlna, Geoagiu, Călan, Vaţa de Jos[73].

[70] **** 1982*, p. 513.
[71] **** 1980*, p. 23.
[72] *Stoica 1970*, p. 24-70.
[73] **** 1980*, p. 27.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Harta 1. Județul Hunedoara. Unități administrativ-teritoriale.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Unităţi administrativ-teritoriale din judeţul Hunedoara, cu subdiviziunile acestora

Aninoasa (oraş) (1)	Iscroni (214)
Baia de Criş (comună) (15)	Baldovin (16); Căraci (87); Cărăstău (89); Lunca (232); Rişca (345); Rişcuţa (346); Ţebea (438); Văleni (466)
Balşa (comună) (18)	Almaşu Mic de Munte (4); Ardeu (12); Buneşti (80); Galbina (177); Mada (241); Oprişeşti (279); Poiana (312); Poienița (316); Roşia (350); Stăuini (392); Techereu (419); Vălişoara Voia (478)
Baru (comună) (21)	Livadia (228); Petros (303); Valea Lupului (458)
Băcia (comună) (27)	Petreni (301); Tâmpa (414); Totia (432)
Băiţa (comună) (29)	Barbura (20); Crăciuneşti (129); Fizeş (171); Hărţăgani (202); Lunca (233); Ormindea (283); Peştera (296); Sălişte (369); Trestia (433)
Băniţa (comună) (31)	Crivadia (136); Merişor (250)
Bătrâna (comună) (34)	Faţa Roşie (164); Piatra (305); Răchiţaua (332)
Beriu (comună) (42)	Căstău (92); Cucuiş (137); Măgureni (245); Orăştioara de Jos (281); Poieni (314); Sereca (379); Sibişel (380)
Blăjeni (comună) (44)	Blăjeni-Vulcan (45); Criş (133); Dragu-Brad (156); Groşuri (197); Plai (307); Sălătruc (367)
Boşorod (comună) (57)	Alun (7); Bobaia (46); Chitid (109); Ciclovina (110); Luncani (236); Prihodişte (325); Târşa (418); Ursici (447)
Brad (municipiu) (60)	Mesteacăn (254); Potigani (322); Ruda-Brad (354); Ţărăţel Valea-Brad (454)
Brănişca (comună) (63)	Bărăştii Iliei (33); Boz (58); Căbeşti (83); Furcşoara (175); Gialacuţa (183); Rovina (351); Târnava (415); Târnăviţa (417)
Bretea Română (comună) (68)	Băţălar (35); Bercu (41); Bretea Streiului (69); Covragiu (127); Gânţaga (178); Măceu (242); Ocolişu Mare (272); Plopi (309); Ruşi (360); Vâlcele (472); Vâlcelele Bune (473); Vâlceluţa (474)
Buceş (comună) (72)	Buceş-Vulcan (73); După Piatră (163); Grohotele (195); Mihăileni (258); Stănija (391); Tarniţa (409)
Bucureşci (comună) (76)	Curechiu (139); Merişor (251); Rovina (352); Şesuri (405)
Bulzeştii de Sus (comună) (79)	Bulzeştii de Jos (78); Giurgeşti (184); Grohot (194); Păuleşti (291); Ruseşti (359); Stănculeşti (390); Ticera (423); Tomnatec (428)
Bunila (comună) (81)	Alun (8); Cernişoara-Florese (103); Poienița Voinii (318); Vadu Dobrii (449)
Burjuc (comună) (82)	Brădăţel (62); Glodghileşti (185); Tătărăşti (412); Tisa (425)
Călan (oraş) (84)	Batiz (25); Călanu Mic (85); Grid (192); Nădăşdia de Jos (264); Nădăşdia de Sus (265); Ohaba-Streiului (278); Sâncrai (372); Sântămăria de Piatră (375); Strei (397); Strei-Săcel (398); Streisângeorgiu (399); Valea Sângeorgiului (462)
Cârjiţi (comună) (98)	Almaşu Sec (5); Chergheş (106); Cozia (128); Popeşti (321)
Cerbăl (comună) (100)	Arănieş (10); Feregi (169); Merişoru de Munte (252); Poiana Răchiţelii (313); Poienița Tomii (317); Socet (387); Ulm (441)
Certeju de Sus (comună) (105)	Bocşa Mare (47); Bocşa Mică (48); Hondol (211); Măgura-Toplița (244); Nojag (268); Săcărâmb (363); Toplița-Mureşului (430); Vărmaga (471)
Crişcior (comună) (134)	Barza (22); Valea Arsului (452); Zdrapţi (483)
Densuş (comună) (152)	Criva (135); Hăţăgel (205); Peşteana (294); Peşteniţa (295);

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

	Poieni (315); Ştei (407)
Deva (municipiu reşedinţă de judeţ) (153)	Archia (11); Bârcea Mică (37); Cristur (131); Sântuhalm (377)
Dobra (comună) (154)	Abucea (1); Bujoru (77); Făgeţel (165); Lăpuşnic (222); Mihăieşti (257); Panc (287); Panc Sălişte (288); Răduleşti (333); Roşcani (349); Stânceşti (393); Stânceşti-Ohaba (394); Stretea (400)
Geoagiu (oraş) (180)	Aurel Vlaicu (13); Băcâia (26); Bozeş (59); Cigmău (111); Gelmar (179); Geoagiu-Băi (181); Homorod (210); Mermezeu-Văleni (253); Rengheţ (342); Văleni (467)
Ghelari (comună) (182)	Govăjdia (190); Plop (308); Ruda (353)
Gurasada (comună) (199)	Boiu de Jos (54); Boiu de Sus (55); Cărmăzăneşti (89); Câmpuri de Sus (96); Câmpuri-Surduc (97); Dănuleşti (143); Gothadea (189); Runcşor (357); Ulieş (440); Vica (476)
Haţeg (oraş) (200)	Nălaţvad (266); Silivaşu de Jos (382); Silivaşu de Sus (383);
Hărău (comună) (201)	Banpotoc (19); Bârsău (38); Chimindia (107)
Hunedoara (municipiu) (212)	Boş (56); Groş (196); Hăşdat (203); Peştişu Mare (299); Răcăştia (331); Zlaşti (486)
Ilia (comună) (213)	Bacea (14); Brâznic (65); Bretea-Mureşană (67); Cuieş (138); Dumbrăviţa (161); Săcămaş (362); Sârbi (378); Valea Luncă (457)
Lăpugiu de Jos (comună) (220)	Baştea (24); Coseşti (124); Fintoag (170); Grind (193); Holdea (209); Lăpugiu de Sus (221); Lăsău (223); Ohaba (274); Teiu (420)
Lelese (comună) (225)	Cerişor (102); Runcu Mare (355); Sohodol (388)
Lunca Cernii de Jos (comună) (234)	Ciumiţa (117); Fântâna (167); Gura Bordului (198); Lunca Cernii de Sus (235); Meria (249); Negoiu (267); Valea Babii (453)
Luncoiu de Jos (comună) (237)	Dudeşti (157); Luncoiu de Sus (238); Podele (310); Stejărel (395)
Lupeni (oraş) (240)	
Mărtineşti (comună) (247)	Dâncu Mare (146); Dâncu Mic (147); Jeledinţi (216); Măgura (243); Tămăşasa (410); Turmaş (435)
Orăştie (municipiu) (280)	
Orăştioara de Sus (comună) (282)	Bucium (74); Costeşti (125); Costeşti-Deal (126); Grădiştea de Munte (191); Ludeştii de Jos (230); Ludeştii de Sus (231); Ocolişu Mic (273)
Peştişu Mic (comună) (300)	Almaşu Mic (3); Ciulpăz (116); Cutin (141); Dumbrava (158); Josani (219); Mânerău (248); Nandru (263); Valea Nandrului (460)
Petrila (oraş) (302)	Câmpa Jieţ (218); Răscoala (334); Tirici (424)
Petroşani (municipiu) (304)	Dâlja Mare (144); Dâlja Mică (145); Peştera (297); Slătinioara (386)
Pui (comună) (327)	Băieşti (28); Federi (168); Fizeşti (172); Galaţi (176); Hobiţa (207); Ohaba Ponor (276); Ponor (320); Râu Bărbat (337); Ruşor (358); Şerel (404); Uric (444)
Rapoltu Mare (comună) (328)	Bobâlna (47); Boiu (53); Folt (173); Rapoltel (329)
Răchitova (comună) (330)	Boiţa (52); Ciula Mare (114); Ciula Mică (115); Goteşti (188); Mesteacăn (255); Vălioara (468)
Râu de Mori (comună) (338)	Brazi (61); Clopotiva (120); Ohaba-Sibişel (277); Ostrov (284); Ostrovel (285); Ostrovu Mic (); Râu Mare (339); Sibişel (381); Suseni (403); Unciuc (442); Valea Dâljii (455)
Ribiţa (comună) (344)	Crişan (133); Dumbrava de Jos (159); Dumbrava de Sus (160); Ribicioara (343); Uibăreşti (439)
Romos (comună) (347)	Ciungu Mare (119); Pişchinţi (306); Romoşel (348); Vaidei (450)
Sarmizegetusa (comună) (361)	Breazova (66); Hobiţa-Grădişte (208); Păucineşti (290);

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

	Zeicani (485)
Sălaşu de Sus (comună) (366)	Coroieşti (123); Mălăieşti (246); Nucşoara (269); Ohaba de sub Piatră (275); Paroş (289); Peştera (298); Râu Alb (336); Râu Mic (340); Sălaşu de Jos (365); Zăvoi (483)
Sântămăria Orlea (comună) (376)	Balomir (17); Bărăştii Haţegului (32); Bucium Orlea (75); Ciopeia (113); Săcel (364); Sânpetru (373); Subcetate (401); Vad (448)
Simeria (oraş) (384)	Bârcea Mare (36); Cărpiniş (90); Săuleşti (371); Sântandrei (374); Simeria Veche (385); Uroi (446)
Şoimuş (comună) (406)	Bălata (30); Bejan (39); Bejan-Târnăviţa (40); Boholt (50); Căinelu de Jos (93); Chişcădaga (108); Fornădia (174); Păuliş (292); Sulighete (402)
Teliucu Inferior (comună) (421)	Cinciş-Cerna (112); Izvoarele (215); Teliucu Superior (422)
Tomeşti (comună) (427)	Dobrot (155); Leauţ (224); Livada (227); Obârşia (270); Şteia (408); Tiuleşti (426); Valea Mare de Criş (459)
Topliţa (comună) (429)	Curpenii Silvaşului (140); Dăbâca (142); Dealu Mic (150); Goleş (187); Hăşdău (204); Mosoru (260); Vălariu (465)
Toteşti (comună) (431)	Cârneşti (99); Copaci (122); Păclişa (293); Reea (341)
Turdaş (comună) (434)	Pricaz (324); Râpaş (335); Spini (389)
Unirea (comună) (443)	Crăguiş (130); Fărcădin (166); Livezi (229); Tuştea (436)
Uricani (oraş) (445)	Câmpu lui Neag (95); Valea de Brazi (456)
Vaţa de Jos (comună) (463)	Basarabasa (23); Birtin (43); Brotuna (71); Căzăneşti (92); Ciungani (118); Ociu (271); Prăvăleni (323); Prihodişte (326); Târnava de Criş (416); Tătărăştii de Criş (413); Vaţa de Sus (464)
Vălişoara (comună) (469)	Dealu Mare (149); Săliştioara (370); Stoieneasa (396)
Veţel (comună) (475)	Boia Bârzii (51); Bretelin (70); Căoi (87); Herepea (206); Leşnic (226); Mintia (259); Muncelu Mare (261); Muncelu Mic (262); Runcu Mic (356)
Vorţa (comună) (479)	Certeju de Jos (104); Coaja (121); Dumeşti (162); Luncşoara (239); Valea Poienii (461); Visca (477)
Vulcan (oraş) (480)	Dealu Babii (148); Jiu-Paroşeni (217)
Zam (comună) (481)	Almaş-Sălişte (2); Almăşel (6); Brăşeu (64); Cerbia (101); Deleni (151); Godineşti (186); Micăneşti (256); Pogăneşti (311); Pojoga (319); Sălciua (368); Tămăşeşti (411); Valea (451)

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

REPERTORIUL DESCOPERIRILOR

A.

1. Abucea (comuna Dobra)

¤

2. Almaş-Sălişte (comuna Zam)[74]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *În Săcări*.
Aşezarea aparţinând purtătorilor culturii Coţofeni, cu elemente ale bronzului timpuriu, se află pe o înălţime cu pante abrupte ce se ridică cu 60 m deasupra vetrei satului.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 16, nr. 28; *Andriţoiu 1978a*, p. 67; *1979*, p. 15; *1988-1991*, p. 30; *1992*, p. 119; *Ciugudean 1996*, p. 30; *1998*, p. 70; *2000*, p. 62; *Luca 2004*, p. 43; *Popa C.I. 2004*, p. 114.
b) În hotarul localităţii au fost semnalate mai multe locuiri preistorice.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 16; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 139.

¤

3. Almaşu Mic (comuna Peştişu Mic)[75]

1. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Sub Coasta Buciumului*.
La locul numit *Râpă* s-au descoperit vestigii romane, iar dincolo de pârâu urme preistorice.
În altarul bisericii se află zidită o inscripţie romană.
Pe teritoriul localităţii s-a descoperit un altar votiv roman.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 121, nr. 84; *Russu 1966b*, p. 452-453, 454-456; *1968*, p. 88; *Mărghitan 1974-1975*, p. 37; *Branga 1980*, p. 104; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 139; *Luca 1999a*, p. 8; *2004*, p. 44; *Luca et alii 1998*, p. 28-29; *2004*, p. 53; *Popa 2002*, p. 21.

2. Vestigii medievale.
a) La începutul secolului XVII d.Chr. aici exista o veche biserică de lemn.
Bibliografie: *Rusu A.A. 1999*, p. 273.

¤

4. Almaşu Mic de Munte (comuna Balşa)[76]

1. Vestigii de epocă romană.
a) În cimitirul localităţii s-au descoperit morminte romane.
Bibliografie: Informaţie amabilă Moga (Apulum 37 sau 39).

¤

5. Almaşu Sec (comuna Cârjiţi)[77]

1. Vestigii preistorice.
a) Pe teritoriul localităţii sunt amintite vestigii preistorice.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 139; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 139.

2. Vestigii de epocă romană.
a) În hotarul localităţii s-au descoperit urme romane.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 37; *Luca 1999a*, p. 9; *Luca et alii 1998*, p. 29; *Popa 2002*, p. 21.

¤

6. Almăşel (comuna Zam)

¤

7. Alun (comuna Boşorod)[78]

1. Mine şi cariere.
a) În hotar s-a identificat aşezarea minerilor din perioada romană.

[74] *Luca 2005a*, p. 21.
[75] *Luca 2005a*, p. 21-22.
[76] *Luca 2005a*, p. 22.
[77] *Luca 2005a*, p. 22.
[78] *Luca 2005a*, p. 22.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 37; *Luca 1999a*, p. 10; *Luca et alii 1998*, p. 29; *Popa 2002*, p. 21.

b) Mina Alun.

Mina de fier se află în Munții Poiana Ruscă, *Valea Cernei*, pe malul din stânga acesteia, în apropiere de Ghelari.

Obiectivul a fost exploatat în epoca romană şi cea medievală.

Bibliografie: *Rusu M. 1977*, p. 210; *Wollmann 1996*, p. 234; *Boroneanț 2000*, p. 125.

¤

8. Alun (comuna Bunila)

¤

9. Aninoasa (oraş)

¤

10. Arănieş (comuna Cerbăl)[79]

1. Vestigii preistorice.

a) De aici provine o unealtă bifacială, paleolitică.

Bibliografie: Informație Roman Cristian şi Diaconescu Dragoş.

2. Vestigii dacice.

a) Aici, în hotarul localității, s-ar afla o fortificație dacică.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 27, nr. 105.

¤

11. Archia (municipiul Deva)

¤

12. Ardeu (comuna Balşa)[80]

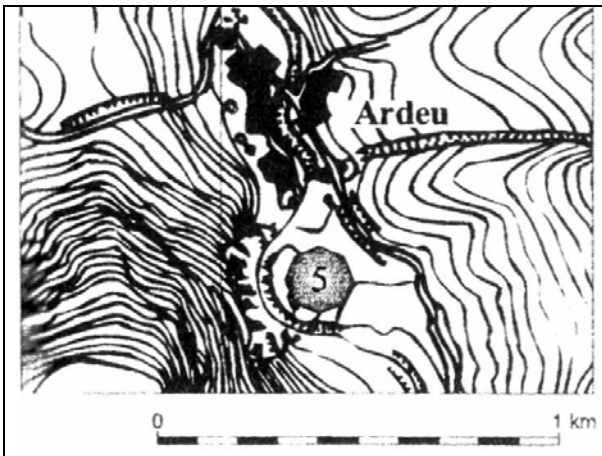

Plan 1. Ardeu. După: *Ursuțiu 2002*, p. 83.

1. Peşteri cu urme de locuire.

a) *Peştera Nr. 4*, *Peştera surpată Raiu*, *Peştera Cetate* sau *Peştera de Jos*.

Materialul arheologic recoltat din peşteră aparține culturii Coțofeni.

Aici sunt identificate şi fragmente ceramice aparținând grupului cultural Şoimuş (bronz timpuriu), iar altele se pot încadra în cultura Otomani.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 74-75, nr. 18; *Andrițoiu 1978*, p. 65; *1978a*, p. 67; *1988-1991*, p. 26; *1992*, p. 119; *Mărghitan 1987a*, p. 8; *Rotea 1994*, p. 39 şi urm.; *Rişcuța 1997-1998*, p. 104; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 140; *Luca 1999a*, p. 5; *Luca et alii 1997*, p. 17; *1998*, p. 26; *1999a*, p. 5; *Ciugudean 2000*, p. 63; *Todea 2001*, p. 49.

b) *Peştera Cetate*.

În peşteră s-au identificat fragmente ceramice Coțofeni.

Bibliografie: Informație Roman Cristian şi Diaconescu Dragoş.

2. Staționi arheologice cu stratigrafie complexă.

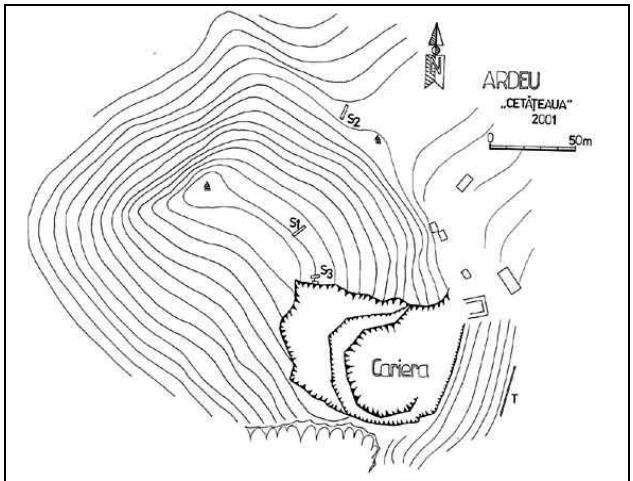

Plan 2. Ardeu-*Cetățeaua*. După: *Pescaru et alii 2002*, pl. 14.

a) Punctul *Cetățeauă*, *Cetățeaua*, *Cetățuie* sau *Cetățuia*.

Punctul în care s-a construit cetatea dacică se află la SV de sat şi este izolat de terenul din jur prin văile *Bozeşului* şi *Madei*, precum şi prin pantele abrupte ce-l înconjoară.

Aici se află acum o carieră de piatră.

Materialele ceramice descoperite aici aparțin culturilor Coțofeni, Wietenberg, Hallstattului timpuriu, culturii Basarabi şi perioadei dacice clasice.

Aici s-a descoperit o pafta de argint ornamentată cu motive animaliere.

Tot în cetate s-a descoperit o nicovală dacică din fier.

Bibliografie: *Floca 1972*, p. 15; *Nemoianu şi Andrițoiu 1975*; *Roman 1976*, p. 79; *Iaroslavschi et Roşu 1977*, p. 85; *Andrițoiu 1979*, p. 16; *1986-*

[79] *Luca 2005a*, p. 22-23.
[80] *Luca 2005a*, p. 23-24.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

1987, p. 51; *1988-1991*, p. 26; *1992*, p. 119; *Ferenczi 1979b*, p. 269; *Glodariu 1982*, p. 28; *1983*, p. 82, 119, 128, 130, 154; *2004*, p. 540; *Glodariu şi Iaroslavschi 1979*, p. 60, 154; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 32, 52, 55; *Zirra şi Spânu 1992*, fig. 3/5; *Mărghitan 1993*, p. 62-63; *Medeleţ 1993*, p. 194, 195; *1994*, p. 202, 203; *Boroffka 1994*, p. 16-17; *Giurgiu-Ardeu 1995-1996*, p. 194; *Rustoiu 1996*, p. 60, 185, 197; *1997*, p. 110; *Crăciun 1999*, p. 91; *2000*, p. 80; *Ciugudean 2000*, p. 63; *Pescaru et alii 2000*; *2002*; *Ursuţiu 2002*, p. 82-83; *Ferencz et alii 2003*; *2004*; *2005*; *Luca 2004*, p. 44.

3. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Între Pietre*.
Din acest punct provin fragmente ceramice eneolitice.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 75, nr. 18; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 140.
b) Punctul *Dealul Podu*.
Din punctul aflat în hotarul localităţii s-au descoperit fragmente ceramice eneolitice.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 75, nr. 18; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 140.

¤

13. Aurel Vlaicu (comuna Geoagiu)[81]

1. Vestigii preistorice.
a) La est de sat, în apropierea clădirilor IAS, s-a descoperit un vas şi o ceaşcă ornamentată Wietenberg.
Bibliografie: *Andriţoiu 1979*, p. 16; *1992*, p. 119.
b) Se amintesc, pe teritoriul satului, resturi osoase de *Ursus spelaeus* şi *Mammuthus primigenius*.
Bibliografie: *Păunescu 2001*, p. 223-224.
c) La vest de sat, pe prima terasă de pe malul din stânga al Mureşului, s-a descoperit o aşezare preistorică încadrabilă în epoca timpurie a bronzului.
Bibliografie: *Popa C.I. 1998*, p. 52.

2. Depozite de bronzuri.
a) Cu ocazia unor lucrări la terasamentul de cale ferată s-a descoperit un **depozit de bronzuri** în anul 1957 (Seria Uriu-Domăneşti, Br D-Ha A).
Bibliografie: *Rusu M. 1963*, p. 205; *Alexandrescu 1966*, p. 131; *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 52; *Andriţoiu 1988-1991*, p. 28; *1992*, p. 119.

3. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
Punctul *Izvorul Rece*.
Pe o terasă aflată la est de sat, mărginită spre vest de un pârâu şi la sud de calea ferată Simeria – Vinţu de Jos, la marginea localităţii, s-au recoltat fragmente ceramice hallstattiene timpurii şi romane.
Bibliografie: *Andriţoiu 1979*, p. 15; *Giurgiu-Ardeu 1995-1996*, p. 194-195; *Popa 2002*, p. 28.

4. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Voivozi*, *Voivoda* sau *Voevozi*.
La nord de sat, spre Mureş, pe un teren mai ridicat, au fost descoperite urme arheologice de epocă romană, dar şi prefeudale (secolele IV-V d.Chr.).
Bibliografie: *Andriţoiu 1979*, p. 15-16; *Blăjan 1989*, p. 292; *Popa 2002*, p. 29.

¤

[81] *Luca 2005a*, p. 24-25.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

B.

14. Bacea (comuna Ilia)

¤

15. Baia de Criş (comună)[82]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localităţii s-a descoperit, în secolul trecut, un bogat material arheologic aparţinând culturii Coţofeni.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 140, nr. 277; *Andriţoiu 1978a*, p. 67; *Rişcuţa 1995-1996*, p. 272; *Ciugudean 2000*, p. 63; *Luca 2004*, p. 44.
b) Punctul *Fântâna Borchii*.
În hotarul localităţii, lângă drumul din apropierea punctului, s-au descoperit trei statui-menhir antropomorfe străvechi.
Unii autori au folosit aceste statui drept argument pentru existenţa mineritului la daci, chiar dacă ele par a fi mai vechi (hallstattiene).
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 140, nr. 277; *Alexandrescu 1963*; *Floca 1966*; *1972*, p. 16-17; *Mărghitan 1974-1975a*; *Andriţoiu 1977*, p. 554; *Andriţoiu 1986-1987a*, p. 609; *Rişcuţa 1995-1996*, p. 278-279; *Rotea 2002-2003*, p. 7; **** 1994*, p. 152.
c) Topoare din piatră.
Într-o colecţie particulară din Târgu Mureş există un topor de piatră ce poate fi pus în legătură cu aşezarea coţofeniană de mai sus.
Bibliografie: *Rişcuţa 1995-1996*, p. 272; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 141; **** 1994*, p. 152.
d) De aici provine o protomă din bronz în formă de lebădă.
Bibliografie: **** 1994*, p. 152.

2. Descoperiri monetare.
a) Punctul *Gura Voinii*.
Un tezaur format din drahme emise în Dyrrhachium şi Apollonia şi denari romani republicani (70 de monede) s-a descoperit pe teritoriul localităţii, în urma unor lucrări edilitare.
Cu aceeaşi ocazie şi în acelaşi loc, s-au descoperit şi doi cercei şi o brăţară din argint, de factură dacică.
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 269; *1976*, p. 80; *1974-1975*, fig. 4, 6; *Rişcuţa 1995-1996*, p. 280; *Crăciun 1998*, p. 63-64, 68; **** 1994*, p. 152.

3. Mine şi cariere.
a) Punctul *La Ptincuri* şi *Râbiţa*, lângă *Fântâna Borchii*.
În hotarul localităţii, pe platoul care dă numele punctului, dar şi pe *Vârful Feredeului*, se află urmele unor exploatări de aur preromane, romane (Eugen Iaroslavschi le crede chiar mai vechi), dar şi medievale.
După Mircea Rusu acestea au fost exploatate din Bz D-Ha A.
Bibliografie: *Rusu 1972*, p. 50; *Mărghitan 1974-1975*, p. 37; *Branga 1980*, p. 104; *Rişcuţa 1995-1996*, p. 280; *Rusu M. 1977*, p. 208; *Wollmann 1996*, p. 133-134; *Iaroslavschi 1997*, p. 16; *Popa 2002*, p. 30; **** 1994*, p. 152; *IDR*, III, 3, p. 425.

4. Vestigii medievale.
a) *Mănăstirea medievală* nu s-a descoperit în teren. Există, în schimb, o mănăstire franciscană, în secolul XVIII d.Chr.
În secolele XV-XVI d.Chr. o biserică gotică a deservit comunitatea. În scurt timp aceasta s-a ruinat.
Bibliografie: *Rusu A.A. et alii 2000*, p. 60.

¤

16. Baldovin (comuna Baia de Criş)

¤

17. Balomir (comuna Sântămăria Orlea)[83]

1. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Cetăţeaua*.
Aici, la confluenţa *Văii Mici* cu *Pârâul Cocozanilor*, a fost identificată o aşezare cu materiale ceramice caracteristice epocii bronzului şi începutului Hallstattului.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 32, nr. 17; *Nemeş 1988-1991*, p. 36; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 93.
b) Punctul *După Sat*.
La est de sat, pe prima terasă a Streiului, se află urme arheologice Coţofeni, Wietenberg, Noua, hallstattiene mijlocii, romane şi post-romane.
Bibliografie: *Ursuţiu 2002*, p. 83.

[82] *Luca 2005a*, p. 26-27.

[83] *Luca 2005a*, p. 27.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

2. Vestigii preistorice.

a) Pe ţărmul din dreapta al Streiului, înspre pădure, pe malul din dreapta al unui pârâu, s-a descoperit un topor din piatră şlefuită (Muzeul de istorie clujean). Tot de aici provin şi fragmente ceramice neolitice.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 141; *Andriţoiu 1978a*, p. 67; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 141; Informaţie pentru Muzeul de istorie clujean: Lazăr Mircea Dan.

¤

18. Balşa (comună)[84]

Plan 3. Zona Geoagiu – Balşa. După: *Pescaru et alii 2001*, pl. 2.

1. Peşteri cu urme de locuire.

a) *Peştera Piatra Şincuiuşului* sau *Meda – Peştera nr. 1 din Piatra Şuncuiuşului.*

În anii ‘70 ai secolului XIX, în apropiere de *Stânca Şincuiuşului* sau *Piatra Şincuiuşului*, s-a descoperit aici un **depozit de bronzuri** (Seria Uriu-Domăneşti, Bz D-Ha A; *Balşa I*).

În secolul XIX s-ar fi descoperit şi „oase aparţinând omului diluvial”.

În acelaşi loc s-au descoperit, în anul 1870, alte obiecte din bronz precum şi materiale ceramice Coţofeni şi Wietenberg.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 32, nr. 20; *Rusu M. 1963*, p. 205; *1966*; *Comşa 1971*, p. 17; *Nemoianu şi Andriţoiu 1975*, p. 181; *1992*, p. 119; *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 52; *Andriţoiu 1978a*, p. 67; *1986-1987*, p. 51; *1988-1991*, p. 25; *Rotea 1979*, p. 629-631, 632; *Boroneanţ 2000*, p. 73; *Boroffka 1994*, p. 19; *Todea 2001*, p. 49.

b) *Peştera Dobârlesei* sau *Dosul Dobârlesei.*

Peştera este situată în masivul calcaros de partea din stânga *Văii Geoagiului*, într-o mică trecătoare spre versantul opus localităţii. Materialele arheologice descoperite aici aparţin culturii Starčevo-Criş vechi, Coţofeni, epocii bronzului şi perioadei medievale.

Bibliografie: *Rotea 1979*, p. 629; *Pescaru et alii 2001*, p. 32; *Ciută 2005*, p. 153-154.

2. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Dealul Judelui.*

Materialele arheologice descoperite aici aparţin epocii timpurii a bronzului.

Bibliografie: *Ciugudean 1996*, p. 39; *1998*, p. 70; *Todea 2001*, p. 49.

b) Punctul *Piatra Văcarului.*

În acest punct au fost descoperite materiale ceramice Wietenberg. Locul este în apropierea *Pietrei Şincuiuşului*, la baza dealului *Dosul Dobârlesei*.

Bibliografie: *Andriţoiu 1978a*, p. 67; *1986-1987*, p. 51; *Rotea 1979*, p. 629; *1993*, p. 36; *Boroffka 1994*, p. 19; *Todea 2001*, p. 49.

c) Punctul *Dealul Cerătului.*

În acest punct au fost descoperite materiale ceramice Wietenberg.

Bibliografie: *Rotea 1979*, p. 629; *Andriţoiu 1986-1987*, p. 51; *1992*, p. 119; *Boroffka 1994*, p. 19.

d) Punctul *Piatra Brăţii.*

În acest punct au fost descoperite materiale ceramice Wietenberg.

Bibliografie: *Rotea 1979*, p. 629; *Andriţoiu 1992*, p. 119; *Boroffka 1994*, p. 19.

e) Punctul *Izvorul Beria.*

În acest punct au fost descoperite materiale ceramice Wietenberg.

Bibliografie: *Rotea 1979*, p. 629; *Boroffka 1994*, p. 19.

f) Punctul *Chicioara* sau *Chicioară.*

În acest punct au fost descoperite materiale ceramice Wietenberg, dar şi bronzului timpuriu.

Bibliografie: *Rotea 1979*, p. 629; *Andriţoiu 1992*, p. 119; *Boroffka 1994*, p. 19; *Ciugudean 1998*, p. 70; *Todea 2001*, p. 49, 53-55.

g) Punctul *Piatra Văcarului.*

Aici s-au descoperit materiale arheologice aparţinând culturii Wietenberg.

Bibliografie: *Andriţoiu 1992*, p. 119; *Boroffka 1994*, p. 19.

h) Punctul *Vârful Muncelului.*

În acest punct sunt amintite descoperiri Wietenberg.

Bibliografie: *Andriţoiu 1992*, p. 119; *Boroffka 1994*, p. 19.

i) Punctul *Dumbrăiţă.*

[84] *Luca 2005a*, p. 28-29.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Aici au fost cercetaţi tumuli cu înhumaţi având inventarul format din materiale arheologice Coţofeni.
Bibliografie: *Pescaru et alii 2001*, p. 32-33.
j) Punctul *Deasupra Bisericii*.
Spre Muncel se află o aşezare eneolitică.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 32, nr. 20; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 141.

3. Depozite de bronzuri.
a) În anul 1955 s-a descoperit un depozit de bronzuri (*Balşa II*) la *Stânca Şuncuiuşului*.
Bibliografie: *Rusu 1966*; *Andriţoiu 1988-1991*, p. 28; *1992*, p. 119-120.
b) Vezi pct. 1 (*Balşa I*).
c) Punctul *Valea Almaşului*.
Aici s-a descoperit un celt din bronz.
Bibliografie: *Andriţoiu 1992*, p. 119.
d) Din hotar provine un topor de bronz de tip Balşa.
Bibliografie: *Vulpe 1975*, p. 51, nr. 212; *Andriţoiu 1992*, p. 119.

¤

19. Banpotoc (comuna Hărău)[85]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localităţii sunt amintite materiale ceramice aparţinând culturii Coţofeni.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 36, nr. 56; *Roman 1976*, p. 79; *Andriţoiu 1978a*, p. 67; *Ciugudean 2000*, p. 64; *Luca 2004*, p. 44.
b) De aici provin materiale ceramice Wietenberg.
Bibliografie: *Andriţoiu 1992*, p. 120; *Boroffka 1994*, p. 20.

¤

20. Barbura (comuna Băiţa)[86]

1. Descoperiri monetare.
a) Într-un loc neprecizat din hotarul localităţii s-a descoperit, în anul 1915, un tezaur monetar format din 83 piese de epocă romană.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 37; *Palamariu 1992-1994*, p. 197; *Popa 2002*, p. 31; **** 1994*, p. 159.

¤

21. Baru (comună)[87]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Biserică*.
Locul cu descoperiri arheologice se află la est de localitate, în locul în care Streiul coteşte spre nord, în dreptul a trei stânci numite *Măgura* sau *Stânca Jidovilor* de localnici.
Stânca din mijloc, numită *Biserică*, are o scobitură la bază în care s-au descoperit materialele ceramice descoperite aparţin culturii Coţofeni.
Bibliografie: *Kalmar et Tatu 1984-1985*, p. 91; *Nemeş 1988-1991*, p. 36; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 93; *Ciugudean 2000*, p. 64; *Luca 2004*, p. 44.
b) Punctul *Blidaru* sau *Măgura*.
Materiale ceramice Coţofeni s-au descoperit în acest punct.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 93; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 205, 253; *Ciugudean 2000*, p. 64.
c) Punctul *Biserica Pârvuleştilor*.
Aşezarea de aici se încadrează în epoca bronzului (cultura Wietenberg; grupul cultural Balta Sărată) şi în cea medievală.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 93.
d) Vestigii preistorice.
a) Din localitate provin unelte neolitice.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 186, nr. 11; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 142.

2. Vestigii dacice.
a) Punctul *La Fântâna la Gruişor*.
Fortificaţia se găseşte între *Dealul Comărnicelului* şi *Dealul Negru*. Întăritura este de formă foarte neregulată.
Bibliografie: *Ferenczi 1982-1983*, p. 186-187; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 156, 217, 218, 219, 220-221, 223, 250, 254.
b) Punctul *Valea Petrosului*.
La capătul de sus al defileului din această vale se află, după toate probabilităţile, un turn dacic.
Bibliografie: *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 205, 253.

3. Mine şi cariere.
a) Punctul *Dealul Negru*.
În zona acestuia se găsesc minereuri de fier care par a fi fost exploatate în perioada dacică.
Bibliografie: *Ferenczi 1977a*, p. 302.

4. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localităţii se semnalează descoperiri izolate de monede antice.
Bibliografie: *Popa D. 2002*, p. 31.
b) De aici provine un denar suberat de la Caracalla.
Bibliografie: *Bordea şi Mitrea 1992*, p. 203; *Ardevan 1994*, p. 108.

6. Vestigii medievale.
a) Biserica monument istoric se datează în secolul XVIII d.Chr.

[85] *Luca 2005a*, p. 29-30
[86] *Luca 2005a*, p. 30.
[87] *Luca 2005a*, p. 30-31

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Bibliografie: *Rusu A.A. 1997*, p. 163-165; **** 1996*, p. 10.

b) Pe un teren arabil, la vest de *Măgura*, s-a descoperit ceramică medievală.

Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 93.

¤

22. Barza (comuna Crişcior)

¤

23. Basarabasa (comuna Vaţa de Jos)[88]

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Coasta Cremenii* sau *Dealul Cremenos*.

Pe platoul aflat aici s-au descoperit urme ale exploatării opalului în paleoliticul mijlociu şi superior.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 34, nr. 34; *Plopşor 1957*, p. 284, 285; *Jungbert 1978*, p. *Rişcuţa 1995-1996*, p. 270; *Păunescu 2001*, p. 224-225.

b) Punctul *Vârtoape*.

Materialele cioplite descoperite aici, atribuit cheleanului inferior, pot fi rulate de pe *Coasta Cremenii*.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 34, nr. 34; *Jungbert 1978*, p. 7-8; *Rişcuţa 1995-1996*, p. 270.

¤

24. Baştea (comuna Lăpugiu de Jos)

¤

25. Batiz (oraş Călan)[89]

1. Vestigii preistorice.

a) De aici provine un topor de cupru cu braţele în cruce de tip *Jászladány*, varianta Şincai.

Bibliografie: *Andriţoiu 1971*, p. 37, 40, fig. 3; *1976*, p. 393-394; *Vulpe 1975*, p. 41; *Lazarovici 1983*, p. 14; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 142.

2. Vestigii de epocă romană.

a) În hotarul localităţii s-au descoperit urme romane, foarte probabil o *villa rustica*.

Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 37; *Popa D. 2002*, p. 32.

¤

26. Băcâia (comuna Geoagiu)[90]

1. Vestigii preistorice.

a) Aici este amintită existenţa unor descoperiri Wietenberg.

Bibliografie: *Andriţoiu 1992*, p. 120; *Boroffka 1994*, p. 17.

b) Punctul *Proprietatea lui Juca Manilie*.

În acest punct s-a descoperit o necropolă preistorică

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 31, nr. 10; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 142.

c) Punctul *Pasul lui Cib*.

Aici, deasupra punctului cu acest nume, se află o aşezare eneolitică, Coţofeni.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 142; *Andriţoiu 1978a*, p. 67; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 142.

¤

26. Băcia (comună)[91]

1. Vestigii preistorice.

a) În anul 1966 s-a descoperit aici un topor din bronz de tip Corbasca.

Bibliografie: *Andriţoiu 1976*, p. 394; *1992*, p. 120.

b) Punctul *Cimitirul Satului*.

Aici s-a descoperit un topor de cupru cu braţele în cruce.

Bibliografie: *Andriţoiu 1971*, p. 37.

2. Vestigii de epocă romană.

a) Punctul *Palota*.

Acesta este situat între clădirea şcolii şi *Canalul Streiului*, s-au identificat resturile unor construcţii romane care atestă prezenţa unei aşezări rurale.

Tot de aici provine şi o stelă funerară.

Bibliografie: *Popa D. 2002*, p. 32; *IDR*, III, 3, p. 40.

3. Descoperiri monetare.

a) Pe teritoriul comunei s-a descoperit un tezaur monetar format din 14 denari romani republicani.

Bibliografie: *Crăciun 1998*, p. 68.

¤

28. Băieşti (comuna Pui)[92]

1. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Ferma Băieşti*.

Pe malul din dreapta *Râului Alb*, la circa 300 m sud de fosta fermă a CAP, au fost descoperite fragmente ceramice aparţinând epocii bronzului şi celei medievale.

Bibliografie: *Floca 1972*, p. 13; *Nemeş 1988-1991*, p. 36; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 93.

2. Vestigii preistorice.

a) Punctul *La Jidovin*.

[88] *Luca 2005a*, p. 31-32.
[89] *Luca 2005a*, p. 32.
[90] *Luca 2005a*, p. 32.
[91] *Luca 2005a*, p. 32-33.
[92] *Luca 2005a*, p. 33-34.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

De aici provine o piesă musteriană.
Bibliografie: *Păunescu 2001*, p. 224.

3. Vestigii dacice.
a) Punctul *Cetățuie*.
Pe *Culmea Stânişoarei*, la SE, pe un bot de deal, se află un punct de observație dacic.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 93.
b) Punctul *Gruniul Măgurii*.
Culmea este situată la est de sat, pe malul din dreapta Streiului. Aici se află un val circular cu fundație de piatră prinsă cu mortar. Drumul antic trece prin spatele acestor amenajări. Obiectivul poate fi de epocă dacică.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 93.

4. Descoperiri monetare.
a) Aici au fost semnalate descoperiri izolate de monede greceşti şi romane.
Bibliografie: *Nemeş 1995-1996*, p. 343.

5. Vestigii medievale.
a) În Băieşti funcționează două biserici, dintre care una pare a fi fost construită înainte de secolul XVII d.Chr.
Bibliografie: *Rusu A.A. 1997*, p. 165-171.

¤

29. Băița (comună)[93]

1. Vestigii preistorice.
a) Între materialele arheologice Coțofeni descoperite în hotarul localității s-au descoperit şi materiale ceramice specifice bronzului timpuriu (grupul cultural Şoimuş).
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 125, nr. 132; *Roman 1976*, p. 79; *Andrițoiu 1978a*, p. 67; *Rişcuța 1997-1998*, p. 104; *Ciugudean 2000*, p. 64; *Luca 2004*, p. 44.
b) Aici s-a descoperit un vârf de lance din bronz.
Bibliografie: *Andrițoiu 1992*, p. 120.

2. Mine şi cariere.
a) Punctele *Măgura* şi *Cornet*.
În hotarul localității s-au descoperit importante urme romane. Aici se afla un centru miner, de extracție şi administrativ (circa 20 construcții, canale şi un bazin de colectare a apei de ploaie.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 37; *Branga 1980*, p. 105; *Wollmann 1996*, p. 130-131; *Popa D. 2002*, p. 33.
b) Mina de aur Băița.
Mina se află în Munții Metaliferi, bazinul Mureşului.
Obiectivul a fost exploatat în epoca romană.
Bibliografie: *Wollmann 1996*, p. 130-131; *Boroneanț 2000*, p. 125.
c) Minele de aur Câinele de Sus.
Minele se află în Munții Metaliferi, bazinul Mureşului.
Obiectivele au fost exploatate în epoca romană.
Bibliografie: *Boroneanț 2000*, p. 126.

¤

30. Bălata (comuna Şoimuş)

¤

31. Bănița (comună)[94]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera Bolii*.
În peşteră s-au descoperit materiale ceramice neolitice şi eneolitice.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 32, nr. 21; *Andrițoiu 1978a*, p. 67; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 142, 175.
b) *Peştera Ulciorului*.
Aici s-au identificat fragmente ceramice Coțofeni, faza a III-a.
Bibliografie: Informație Roman Cristian şi Diaconescu Dragoş.

2. Stațiuni arheologice cu stratigrafie complexă.

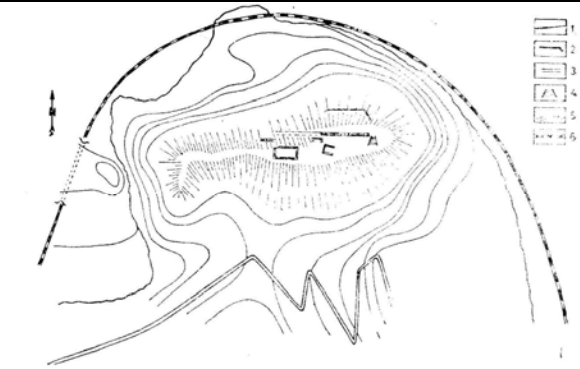

Plan 4. Bănița-*Piatra Cetății*. După: *Glodariu 1983*, fig. 24/1.

a) Punctul *Piatra Cetății* sau *Cetatea de pe Dealul Bolii*.
Pe acest deal, la 4 km est de sat, se află o cetate dacică cu ziduri şi turnuri de piatră realizate în binecunoscuta tehnică *murus Dacicus* (secolele I î.Chr.-I d.Chr.).
Aici s-a descoperit o brățară dacică de argint.
În cetate şi pe terasele amenajate în jurul acesteia se găsesc multe unelte care demonstrează existența unor ateliere pentru prelucrarea metalelor (bronzului).
Unele porțiuni din zidul cetății sunt realizate din pietre de mici dimensiuni, prinse cu mortar.

[93] *Luca 2005a*, p. 34-35.

[94] *Luca 2005a*, p. 35-36.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Înălțimea acestuia este, uneori, de 1,5 m (secolele XIII-XIV d.Chr.).
Anterior construcției dacice a existat un nivel hallstattian.
Bibliografie: *Popescu D. 1960*, p. 573; *1961a*, p. 138; *1962*, p. 521; *1962a*, p. 207; *Daicoviciu H. 1968*, p. 53; *1972*, p. 76, 137-139, 142, 147-148, 211, 337; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 13, 52, 53, 55, 68, 72, 73, 76, 80, 81, 93, 94, 108, 117, 118, 120, 123, 211-213, 218, 230, 232, 246, 254; *Glodariu 1971*, p. 76; *1974*, p. 266; *1982*, p. 28; *1983*, p. 17, 25, 34-36, 40, 82-83, 103, 112, 114-115, 118, 120, 124-125, 128, 153-154; *1994*; *2004*, p. 540; *Floca 1972*, p. 15; *Glodariu şi Iaroslavschi 1979*, p. 37, 47, 52, 159-161; *Poporogu 1972*, p. 228; *Horedt 1973*, p. 162; *Popa 1977*, p. 278, 280-282; *1988*, p. 71, 212; *Ferenczi 1979b*, p. 268-269; *Floca 1981*, p. 13, 15; *Cociş 1982-1983*, p. 139; *Crişan 1986*, p. 153; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 94; *1991*, p. 8; *Medeleț 1993*, p. 194, 195; *1994*, p. 202, 203; *Rustoiu 1992*; *1994*, p. 231; *1996*, p. 185; *1997*, p. 101, 108; *Iaroslavschi 1997*, p. 59; *Ferencz 1998a*; *Rusu A.A. 1998*, p. 8; *Crăciun 1999*, p. 91; *2000*, p. 8; *2004*, p. 128; *Scurtu 2002*; **** 1994*, p. 171-172.
b) La poalele dealului s-a descoperit aşezarea civilă a cetății. În aceasta s-a descoperit un mare atelier pentru prelucrarea metalului.
Bibliografie: *Ferenczi 1979a*, p. 76; *Rustoiu 1995*, p. 214; *1996*, p. 47; *2002*, p. 65-66; *Crăciun 2000*, p. 82.

3. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Jigoru Mare* sau *Vârful cu Ocol*.
În hotarul localității, pe muntele *Jigoru Mare*, s-au descoperit urmele romane ale unui castru de pământ de dimensiuni considerabile.
Fortificația are formă patrulateră având 310 / 240 m (7,4 ha).
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 37; *Ferenczi 1979a*, p. 133; *1982-1983*, p. 185-186; *Branga 1980*, p. 105; *Glodariu şi Moga 1989*, p. 178; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 117, 119, 172, 216, 220, 218, 223, 250, 254.

4. Mine şi cariere.
a) Aici s-au semnalat clădiri şi artefacte romane puse în legătură cu exploatarea pietrei.
După unele informații aici s-ar fi spălat nisipuri aurifere pentru selectarea metalului prețios.
Bibliografie: *Poporogu 1972*, p. 228; *Popa 2002*, p. 34.

5. Descoperiri monetare.
a) *Peştera Bolii*.
În cariera de piatră de la Peştera Bolii s-a descoperit un tezaur format din imitații de tetradrahme thasiene.
Tot de aici provine o monedă romană republicană.
Bibliografie: *Mitrea 1962a*, p. 218; *1972*, p. 141; *1972a*, p. 367; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 211.

¤

32. Bărăştii Hațegului (comuna Sântămăria Orlea)[95]

1. Vestigii medievale.
a) La mijlocul secolului al XVII-lea aici funcționa o biserică. Probabil că aceasta a înlocuit un locaş de cult mai vechi.
Bibliografie: *Rusu A.A. 1997*, p. 171-172.

¤

33. Bărăştii Iliei (comuna Brănişca)[96]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *La Țucla*.
În hotarul localității s-a descoperit o aşezare aparținând culturii Coțofeni.
Bibliografie: *Floca 1972*, p. 13; *Andrițoiu 1978a*, p. 67.

¤

34. Bătrâna (comună)[97]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera lui Bindea*.
La gura peşterii a fost descoperit un topor realizat din piatră şlefuită (neolitic sau eneolitic).
Bibliografie: *Andrițoiu 1979*, p. 16; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 142; *Luca 2004*, p. 33; *Luca et alii 2004*, p. 27.

¤

35. Bățălar (comuna Bretea Română)[98]

1. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Fermă*.
În hotarul localității, spre Streisângeorgiu, la 400 m est de localitate, s-au descoperit urme romane (*villa rustica*). Ruinele conțineau mozaic pentru paviment şi multe țigle.
Bibliografie: *Mitrofan 1974*, p. 41; *1974-1975*, p. 293; *Mărghitan 1974-1975*, p. 37; *1987a*, p. 7-8; *Branga 1980*, p. 35, 105; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 94; *Popa D. 2002*, p. 34.

[95] *Luca 2005a*, p. 36.
[96] *Luca 2005a*, p. 37.
[97] *Luca 2005a*, p. 37.
[98] *Luca 2005a*, p. 37.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

b) La nord de sat s-au observat, în secolul XIX, urmele altei *villa rustica*.
Bibliografie: *Popa D. 2002*, p. 34.

¤

36. Bârcea Mare (oraş Simeria)[99]

1. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) În hotarul cu localităţile Bârcea Mică şi Sântuhalm s-a descoperit, pe malul Cernei, o aşezare hallstattiană timpurie. Tot aici s-au mai descoperit materiale ceramice Coţofeni, romane şi medievale timpurii.
Bibliografie: *Andriţoiu 1979*, p. 16, 19; *Giurgiu-Ardeu 1995-1996*, p. 196; *Luca 1999a*, p. 7; *2004*, p. 44; *Luca et alii 1998*, p. 27; *2004*, p. 53; *Ciugudean 2000*, p. 64.

2. Vestigii preistorice.
a) Din hotarul localităţii provine un ciocan din piatră şlefuită.
Bibliografie: Informaţie pentru Muzeul de istorie clujean Lazăr Mircea Dan.
b) În urma unei periegheze s-a descoperit o aşezare aparţinând culturii Coţofeni.
Bibliografie: *Andriţoiu 1978a*, p. 67.

3. Vestigii de epocă romană.
a) La intrarea în sat dinspre Sântandrei se află o aşezare rurală marcată numai prin ceramică.
Bibliografie: *Popa D. 2002*, p. 34.

4. Mine şi cariere.
În perimetrul localităţii s-ar fi exploatat silexul în preistorie.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 186; *Comşa 1971*, p. 17; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 142.

¤

37. Bârcea Mică (municipiul Deva)[100]

1. Vestigii preistorice.
În localitate se semnalează locuiri neolitice şi eneolitice.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 124, nr. 130; *Andriţoiu 1978a*, p. 67; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 142.

¤

38. Bârsău (comuna Hărău)

¤

39. Bejan (comuna Şoimuş)[101]

1. Vestigii preistorice.
De aici provin două topoare de andezit, şlefuite şi perforate, aparţinând culturii Coţofeni.
Bibliografie: *Andriţoiu 1978a*, p. 67; *1979*, p. 16.

2. Vestigii de epocă romană.
a) În hotarul localităţii s-au descoperit urme romane.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 37; *IDR*, III, 3, p. 52-53.

3. Mine şi cariere.
a) Cariera Bejan.
Cariera se află în acest punct din hotar, comun cu municipiul Deva.
Obiectivul a fost exploatat în epoca romană.
Bibliografie: *Boroneanţ 2000*, p. 141.

¤

40. Bejan-Târnăviţa (comuna Şoimuş)

¤

41. Bercu (comuna Bretea Română)[102]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Vârcolin*.
În acest punct din hotarul localităţii, la 400 m est de sat, s-au descoperit materiale ceramice aparţinând culturii Wietenberg.
Bibliografie: *Kalmar et Tatu 1986-1987*, p. 35; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 94; *Andriţoiu 1992*, p. 120; *Boroffka 1994*, p. 93.
b) La est de *Vârcolin*, pe câmpul de pe malul din stânga râului s-au descoperit artefacte din neolitic şi epoca bronzului.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 94; *Boroffka 1994*, p. 93.
c) La sud de *Vârcolin*, pe un bot de deal, s-a descoperit ceramică hallstattiană.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 94.
d) La est de *dealul Vârcolin* s-a identificat o aşezare neolitică.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 94; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 143.

¤

42. Beriu (comună)[103]

1. Peşteri cu urme de locuire.

[99] *Luca 2005a*, p. 37-38.
[100] *Luca 2005a*, p. 38.
[101] *Luca 2005a*, p. 39.
[102] *Luca 2005a*, p. 39.
[103] *Luca 2005a*, p. 39-40.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

a) *Peştera Găurile alăturate din Dealul lui Cocoş* sau *La Găuri*.
Peşterile sunt situate în carstul din bazinul Orăştie, culmea *Vârtoapele*, *Dealul lui Cocoş*.
Cele trei peşteri naturale sunt alăturate şi astupate cu piatră, argilă şi hăbuc. Descoperirile arheologice de aici aparţin epocii dacice clasice.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1953*, p. 188; *Boroneanţ 2000*, p. 73.

2. Vestigii dacice.
a) Punctul *La Vârtoape* sau *La Ţipţer*.
De aici provin câteva obiecte dacice de fier.
Tot în acest loc s-a descoperit o monedă de tip ΚΩΣΩΝ.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1953*, p. 188-189; *Glodariu 1974*, p. 300; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 176; *Crăciun 1998*, p. 76; *Moga şi Moga 2001-2002*.

3. Vestigii de epocă romană.
a) O *villa rustica* este ridicată aici de un veteran al legiunii XIII Gemina, atestat printr-o lespede funerară.
Bibliografie: *Piso 1974*; *Popa D. 2002*, p. 36.
b) La est de sat, pe un loc situat pe partea din stânga *Apei Oraşului*, la circa 100 m vest de podul mare peste acest râu, se află o aşezare rurală romană marcată prin material ceramic, un mormânt şi o stelă funerară.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1973*, p. 81; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 94; *Popa D. 2002*, p. 37; *IDR*, III, 3, p. 254-255.

¤

43. Birtin (comuna Vaţa de Jos)

¤

44. Blăjeni (comună)

¤

45. Blăjeni-Vulcan (comuna Blăjeni)

¤

46. Bobaia (comuna Boşorod)[104]

1. Descoperiri monetare.
a) În anul 1962, în arealul localităţii, se descoperă un tezaur monetar format din piese greceşti şi denari romani republicani care circulă în secolele II-I î.Chr.
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 266; *Daicoviciu H. et Glodariu 1976*, p. 73; *Chirilă et Iaroslavschi 1987-1988*; *Crăciun 1998*, p. 63, 66, 68.

¤

[104] *Luca 2005a*, p. 40.

49. Bobâlna (comuna Rapoltu Mare)[105]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Dealul Bodogo* sau *Dobogău*.
Aici se află o aşezare eneolitică.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 35, nr. 39; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 144.
b) Punctul *Platoul Cepturari*.
În acest punct se află o aşezare a culturii Coţofeni.
Bibliografie: Informaţie Roman Cristian şi Diaconescu Dragoş.
c) Punctul *Avenul Cepturi* sau *Avenul Roşu*.
De aici provin materiale ceramice ale culturii Coţofeni.
Bibliografie: Informaţie Roman Cristian şi Diaconescu Dragoş.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Fântâna lui Părău*.
În hotarul localităţii s-au descoperit urme de construcţii romane (tencuială, cărămizi, substrucţie şi ţigle romane), monede şi ceramică. Aici a funcţionat o *villa rustica*.
Bibliografie: *Mitrofan 1974*, p. 41; *Mărghitan 1974-1975*, p. 37; *Popa D. 2002*, p. 39.

¤

47. Bocşa Mare (comuna Certeju de Sus)

¤

48. Bocşa Mică (comuna Certeju de Sus)

¤

50. Boholt (comuna Şoimuş)[106]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Ciuta*.
Pe culmea unui deal din hotarul localităţii s-a descoperit o aşezare aparţinând culturii Coţofeni, dar şi elemente ale bronzului timpuriu.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 43, nr. 150; *Floca 1972*, p. 13; *Roman 1976*, p. 80; *Andriţoiu 1978a*, p. 67; *1979*, p. 19; *1988-1991*, p. 30; *Ciugudean 1996*, p. 40; *1998*, p. 70; *2000*, p. 65; *Luca 2004*, p. 44.
b) Punctul *Dealul Măgulicea*.
Pe versantele de sud, SV şi NV a dealului s-au descoperit fragmente ceramice Coţofeni (Muzeului de istorie clujean).
Bibliografie: Informaţie Lazăr Mircea Dan.

[105] *Luca 2005a*, p. 40-41.
[106] *Luca 2005a*, p. 41.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

b) În localitate este semnalată o aşezare aparţinând culturii Petreşti.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 43, nr. 150; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 145.

2. Vestigii de epocă romană.
a) În hotarul localităţii, către Şoimuş, s-au descoperit urme de construcţie de epocă romană (*villa rustica ?*).
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 37; *Popa D. 2002*, p. 40.

3. Descoperiri medievale.
a) Din hotarul localităţii provin materiale arheologice medievale.
Bibliografie: *Andriţoiu şi Albu 1969*, p. 59.

4. Descoperiri monetare.
a) În hotarul localităţii s-au descoperit 22 monede de secolul XVII d.Chr.
Bibliografie: *Palamariu 1984-1985a*, p. 256.

¤

51. Boia Bârzii (comuna Veţel)

¤

52. Boiţa (comuna Răchitova)[107]

1. Vestigii preistorice.
a) Din hotarul localităţii provin fragmente ceramice Coţofeni.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 43, nr. 152; *Andriţoiu 1978a*, p. 67.
b) Aici se semnalează materiale arheologice aparţinând culturii Wietenberg.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 43, nr. 152; *Andriţoiu 1992*, p. 120; *Boroffka 1994*, p. 24.
c) Din hotarul localităţii provine un vârf de lance din bronz.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 43, nr. 152; *Andriţoiu 1992*, p. 120.

¤

53. Boiu (comuna Rapoltu Mare)[108]

1. Vestigii preistorice.
a) Pe teritoriul localităţii s-a descoperit un topor de cupru eneolitic.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 43, nr. 153; *Vulpe 1975*, p. 53-54.
b) Punctul *Măgulicea* sau *Măguricea*.
De aici provin materiale ceramice aparţinând culturilor Coţofeni, bronzului timpuriu şi Wietenberg.
De aici provine şi o sabie din bronz şi un vârf de lance din acelaşi material.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 43, nr. 153; *Roman 1976*, p. 80; *Andriţoiu 1978a*, p. 67; *1979*, p. 19; *1983*; *1986-1987*, p. 47, 51, 54, 57; *1988-1991*, p. 26; *1992*, p. 120; *Rotea 1993*, p. 31; *Boroffka 1994*, p. 24-25; *Ciugudean 1996*, p. 40; *1998*, p. 70; *2000*, p. 65; *2002*, p. 97; *Luca 2004*, p. 44; **** 1994*, p. 193.
c) În hotarul localităţii s-a descoperit o sabie de bronz datată în epoca bronzului.
Bibliografie: *Nestor 1937*; *Roska 1942*, p. 43, nr. 153; *Alexandrescu 1966*, p. 121-123, 170; *Andriţoiu 1988-1991*, p. 25.

2. Vestigii de epocă romană.
a) La poalele *Dealului Măgulicea* s-au descoperit materiale arheologice aparţinând epocii romane (poate un mormânt de incineraţie).
Bibliografie: *Andriţoiu 1979*, p. 19; *Popa D. 2002*, p. 41.

3. Descoperiri monetare.
Pe teritoriul localităţii s-a descoperit, în anul 1968, un tezaur monetar în care, pe lângă 140 monede de argint, erau şi patru ace. Descoperirile se datează între secolele XVI-XVII d.Chr.
Bibliografie: *Coza 1999*.

¤

54. Boiu de Jos (comuna Gurasada)

¤

55. Boiu de Sus (comuna Gurasada)[109]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera Mare*.
În peşteră s-au descoperit fragmente ceramice Coţofeni.
Bibliografie: Informaţie Roman Cristian şi Diaconescu Dragoş.

2. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localităţii se află o staţiune arheologică a bronzului timpuriu.
Bibliografie: *Andriţoiu 1988-1991*, p. 30; *1992*, p. 120.
b) În localitate este semnalată o aşezare aparţinând culturii Turdaş.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 88, nr. 37; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 145.
c) Punctul *Colina Dealului*.

[107] *Luca 2005a*, p. 42.
[108] *Luca 2005a*, p. 42-43.
[109] *Luca 2005a*, p. 43.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Între Boiu de Sus şi Brădăţel s-a semnalat o aşezare eneolitică.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 88, nr. 37; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 145.
d) Punctul *Dobrilă*.
Aici s-a descoperit un topor din piatră neolitic.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 88, nr. 37; *Andriţoiu 1978a*, p. 67; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 145.

¤

56. Boş (municipiul Hunedoara)[110]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Pe Vale* sau *Pă Şes*.
Situl este localizat în partea nordică a satului Boş, pe malul din stânga al unui afluent cu debit redus al *Pârâului Zlaşti*, pe o terasă neinundabilă.
Materialele arheologice descoperite aici aparţin culturii Coţofeni. Şi – probabil – bronzului timpuriu.
Bibliografie: *Roman et Diaconescu 1999-2000*, p. 97; *Luca 2004*, p. 44-45; *Luca et alii 2004*, p. 53.
b) Punctul *Grui*.
În acest punct din hotarul localităţii se află un zăcământ de silex de *tip bănăţean*.
Bibliografie: *Luca 2004*, p. 26; *Luca et alii 2004*, p. 62.
c) Aici s-a descoperit un **depozit de bronzuri** din seria Bâlvăneşti-Vinţ (Ha C).
Bibliografie: *Rusu M. 1963*, p. 210; *Horedt 1964*, p. 123.

¤

57. Boşorod (comună)[111]

1. Vestigii dacice.
a) De aici provine o piesă de bronz (bust) dacică.
Bibliografie: *Mărghitan 2000*, p. 27-28.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Jidoveni*.
În hotarul localităţii, pe coasta *Valea Stupăturii*, s-au descoperit urme romane.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Popa D. 2002*, p. 42.

¤

58. Boz (comuna Brănişca)

¤

59. Bozeş (comuna Geoagiu)[112]

1. Descoperiri preistorice.
a) În anul 1971 s-a descoperit, întâmplător, un celt din bronz.
Bibliografie: *Andriţoiu 1979*, p. 19-20; *1992*, p. 120.
b) În hotarul localităţii a fost descoperit un topor de tip calapod.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 48, nr. 186.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Se presupune că în hotarul localităţii ar fi o fortificaţie romană.
Bibliografie: *Wollmann 1996*, p. 73.

3. Descoperiri monetare.
a) În localitate s-a descoperit, în anul 1964, în curtea unui sătean, într-un vas de lut, un tezaur monetar de tip Răduleşti – Hunedoara format din 39 de monede.
Bibliografie: *Mitrea 1965*, p. 493; *1965a*, p. 609; *1969*, p. 542; *Bălan 1966*; *Mărghitan 1970*, p. 12; *Nemoianu şi Andriţoiu 1975*, p. 181; *Crăciun 1998*, p. 64, 69; **** 1994*, p. 200.

¤

60. Brad (municipiu)[113]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Strada Oituz*.
La capătul străzii s-a descoperit o aşezare aparţinând grupului cultural Şoimuş (epoca timpurie a bronzului).
Bibliografie: *Rişcuţa 1995-1996*, p. 275-276.
b) Depozite de bronzuri.
Cu ocazia unor lucrări la calea ferată, în anul 1890, s-a descoperit un **depozit de bronzuri** din seria Moigrad-Tăuteu (Ha B_1).
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 50, nr. 202; *Rusu M. 1963*, p. 208; *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 127; *Andriţoiu 1986-1987a*, p. 609; *Rişcuţa 1995-1996*, p. 279.

2. Mine şi cariere.
a) Mina de aur *Musari*.
În această mină s-a descoperit un topor de piatră.
Bibliografie: *Popescu D. 1956*, p. 197; *Wollmann 1996*, p. 135-136.

3. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Petrineşti*, *Petreneşti* sau *al Petrineştilor*
În hotarul localităţii, la 1 km spre sud de *Treptele Romane*, s-au descoperit urme şi epigrafe romane.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Wollmann 1996*, p. 187-188; *Pop 2003*, p. 268, 269; *IDR*, III, 3, p. 426-434.

[110] *Luca 2005a*, p. 43-44.
[111] *Luca 2005a*, p. 44.
[112] *Luca 2005a*, p. 44.
[113] *Luca 2005a*, p. 45-46.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

b) Un vas *oinochoe* datat în secolele II-III d.Chr. s-a descoperit în localitate.
Bibliografie: *Rusu 1979*, p. 179; *Rişcuţa 1995-1996*, p. 280-281; **** 2003*, p. 144.
c) Din arealul localităţii provin mai multe opaiţe romane.
Bibliografie: *Rişcuţa 1995-1996*, p. 281-282.

4. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localităţii s-a descoperit un denar roman republican.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 50, nr. 202; *Glodariu 1974*, p. 278; *Rişcuţa 1995-1996*, p. 280; *Crăciun 1998*, p. 69.
b) Din zona oraşului provin monede, opaiţe şi vase romane care atestă o locuire slabă.
Bibliografie: *Rişcuţa 1995-1996*, p. 281.
c) În anul 1892 s-a descoperit o monedă de la Hadrian.
Bibliografie: *Rişcuţa 1995-1996*, p. 281.
d) Dintr-o descoperire izolată provine o monedă *Provincia Dacia*.
Bibliografie: *Rişcuţa 1995-1996*, p. 281; *Munteanu 2003*, p. 111.

¤

61. Brazi (comuna Râu de Mori)

¤

62. Brădăţel (comuna Burjuc)[114]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Deal*.
În acest punct este amintită o locuire preistorică.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 49; *Andriţoiu 1978a*, p. 67; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 146.

¤

63. Brănişca (comună)[115]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Pe Hotar*.
Aici se află o aşezare aparţinând culturii Turdaş cu elemente Vinča C şi Tisa I. Se amintesc şi materiale ceramice Coţofeni, fără alte precizări.
Bibliografie: *Andriţoiu 1978a*, p. 67; *Lazarovici 1987*, p. 35-36; *Boboş 1991*; *Draşovean 1996*, p. 273; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 146.

¤

64. Brăşeu (comuna Zam)

¤

65. Brâznic (comuna Ilia)

¤

66. Breazova (comuna Sarmizegetusa)[116]

1. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Dealul Drăgaia*.
În hotarul localităţii, la locul numit *Lab*, pe deal, către pădure, s-au descoperit urme romane (*villa rustica*), iar alături, un mormânt.
Bibliografie: *Mitrofan 1974*, p. 41; *1974-1975*, p. 293; *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 94; *Nemeş 1995-1996*, p. 343; *Popa D.2002*, p. 44.
b) În pădure, pe drumul spre Poieni, s-au descoperit urme de construcţii romane (*villa rustica*).
Bibliografie: *Branga 1980*, p. 35; *Nemeş 1995-1996*, p. 343.
c) La sud de sat, între drum şi *Apa Mare*, s-a descoperit o cărămidărie romană.
Bibliografie: *Mitrofan 1974-1975*, p. 293; *Branga 1980*, p. 105.

¤

67. Bretea-Mureşană (comuna Ilia)[117]

1. Vestigii preistorice.
a) Dintr-un loc neprecizat provin un cuţit şi o daltă din bronz.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 158, nr. 85; *Andriţoiu 1992*, p. 120.

2. Vestigii dacice.
a) Punctul *Măgura Brănişca* sau *Dealul Fetii*.
După opinii mai noi resturile dacice se găsesc pe acest deal în zona afectată de cariera *Derobau*. Aici se pot vedea la suprafaţa solului urmele unui val de pământ dublat cu un şanţ de apărare (pare a fi aceeaşi cu *Măgura Sârbilor*).
Bibliografie: *Floca 1977*, p. 173; *Mărghitan 1977*, p. 205; *Rotea 1981*; *Glodariu 1982*, p. 28; *1983*, p. 56, 59, 66-67, 95, 128, 154; *2004*, p. 540; *Luca 2004*, p. 45; **** 1994*, p. 210.

3. Vestigii romane.
a) În hotarul localităţii s-au descoperit urme romane.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 38.

¤

68. Bretea Română (comună)[118]

1. Vestigii romane.

[114] *Luca 2005a*, p. 46.
[115] *Luca 2005a*, p. 46.
[116] *Luca 2005a*, p. 46-47.
[117] *Luca 2005a*, p. 47.
[118] *Luca 2005a*, p. 47.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

De aici provine o inscripție romană considerată a fi un fals al lui Zamosius.
Bibliografie: *Gostar 1956a*, p. 635-638; *Pop 2003*, p. 268; *CIL*, III, p. 10, nr. 74.

¤

69. Bretea Streiului (comuna Bretea Română)[119]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Grumedea*.
Între *Pasajul CFR Plopi* şi drumul spre Bretea Română, la sud de DN 66, s-a descoperit ceramică aparținând neoliticului şi culturii Wietenberg.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 94; *Andrițoiu 1992*, p. 120; *Boroffka 1994*, p. 93; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 146.
b) În hotarul satului s-au descoperit materiale litice cioplite.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 150, nr. 22.

2. Vestigii de epocă romană.
a) În hotarul localității s-au descoperit urme romane.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 38.

¤

70. Bretelin (comuna Vețel)

¤

71. Brotuna (comuna Vața de Jos)[120]

1. Vestigii preistorice.
a) Pentru materialele paleolitice de aici vezi *Basarabasa*.
b) În apropierea satului s-au descoperit materiale ceramice şi un topor de piatră, perforat, aparținând culturii Coțofeni.
Bibliografie: *Rişcuța 1995-1996*, p. 272.

¤

72. Buceş (comună)

¤

73. Buceş-Vulcan (comuna Buceş)[121]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *La izvor sub Coliba Barnei*.
În partea din stânga şoselei Brad – Abrud, la 2 km NV de sat, sub vârful *Muntelui Vulcan*, în apropiere de locul numit *Hanul lui Cotoncu* sau *La Făgădău*, au fost descoperite fragmente ceramice şi un topor-ciocan. Materialele pot fi atribuite culturii Coțofeni sau epocii timpurii a bronzului.
Bibliografie: *Harțuche 1969*, p. 449; *Andrițoiu 1978a*, p. 67; *Rişcuța 1995-1996*, p. 272.

¤

74. Bucium (comuna Orăştioara de Sus)[122]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Cărpiniş*.
La 80 m est de şoseaua Orăştie – Costeşti, pe o terasă care se ridică deasupra *Văii Oraşului*, s-a descoperit ceramică de epoca timpurie a bronzului (poate că acelaşi cu *Cărpeniş*).
Bibliografie: *Andrițoiu 1979*, p. 20; *1988-1991*, p. 30; *1992*, p. 120.

2. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localității s-au descoperit multe monede de tipul ΚΩΣΩΝ.
Bibliografie: *Glodariu 1971*, p. 76; *Crăciun 1998*, p. 69.

3. Vestigii dacice.
a) Punctul *Cărpeniş*.
În acest punct, aflat între Bucium şi Orăştioara de Jos, pe partea din dreapta *Apei Oraşului*, în dreptul castrului roman, s-a descoperit ceramică dacică. Sondajele efectuate au confirmat supoziția inițială.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1960*, p. 316; *Daicoviciu H. 1964*, p. 112; *1972*, p. 47, 150; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 158, 177, 250; *Macrea et Crişan 1964*, p. 351; *Florea 1986-1987*, p. 82; *Glodariu et alii 1988*, p. 45-46; *1996b*, p. 46-47; *Németh 1997*, p. 105-106.
b) Punctul *Valea Țiganilor*.
Aici există, pe pârâul cu acelaşi nume, la 90-100 m de intersecția acestuia cu *Valea Muchii*, urmele unui turn din perioada dacică.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1960*, p. 316; *Daicoviciu H. 1964*, p. 112; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 158, 177, 250; *Macrea et Crişan 1964*, p. 351; *Florea 1986-1987*, p. 82; *Glodariu et alii 1988*, p. 46; *1996b*, p. 47.

¤

75. Bucium Orlea (comuna Sântămăria Orlea)[123]

1. Vestigii dacice.
a) Punctul *Valea Chiliilor*.

[119] *Luca 2005a*, p. 47-48.
[120] *Luca 2005a*, p. 48.
[121] *Luca 2005a*, p. 48.
[122] *Luca 2005a*, p. 48-49.
[123] *Luca 2005a*, p. 49-50.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Aici, spre *Cetățeaua*, s-a descoperit un vas de factură dacică.
Bibliografie: *Nemeş 1988-1991*, p. 36; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 94.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Linu*.
La sud de sat, pe malul din stânga Streiului, se află fundații de piatră (40 / 40 m) de epocă romană. Poate că este vorba despre o *villa rustica*.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 94; *Popa D. 2002*, p. 46.
b) Punctul *Pod*.
La primul pod pe drumul național 66 spre Bărăşti se găsesc, pe o lățime de 9 m, resturile drumului roman.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 94.

3. Mine şi cariere.
a) Punctul *Hotar*.
La intersecția drumului spre Linu cu drumul roman, lângă pârâu, se află un atelier de prelucrare a fierului roman.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 94.

¤

76. Bucureşci (comună)[124]

1. Mine şi cariere.
a) În hotarul localității s-au descoperit urme ale unor exploatări aurifere romane.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Rişcuța 1995-1996*, p. 282; *Popa D. 2002*, p. 46.

¤

77. Bujoru (comuna Dobra)

¤

78. Bulzeştii de Jos (comuna Bulzeştii de Sus)

¤

79. Bulzeştii de Sus (comună)[125]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera Cizmei*.
Peştera se află la 40 m înălțime, pe versantul nord-estic al masivului calcaros Grohot. În cavernă sunt materiale ceramice Coțofeni.
Pe peretele din stânga al etajului superior se află gravuri rupestre databile în epoca eneolitică târzie sau în epoca bronzului, după unii autori, mai degrabă medievale după cei mai mulți.
Bibliografie: *Andrițoiu 1978a*, p. 67; *1979*, p. 20; *Rişcuța 1995-1996*, p. 272-273; *Ciugudean 2000*, p. 66.

[124] *Luca 2005a*, p. 50.
[125] *Luca 2005a*, p. 50.

b) *Peştera Urşilor*.
În peşteră s-au descoperit materiale ceramice medievale.
Bibliografie: Informație Roman Cristian şi Diaconescu Dragoş.

¤

80. Buneşti (comuna Balşa)

¤

81. Bunila (comună)

¤

82. Burjuc (comună)

¤

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

C.

83. Căbeşti (comuna Brănişca)[126]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Țuclă*.
Pe acest vârf s-a descoperit o locuire neolitică.
Bibliografie: *Kalmar-Maxim 1999*, p. 147.

2. Vestigii de epocă romană.
a) În hotarul localității s-au descoperit urme de construcții romane. Ele atestă o *villa rustica*.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Branga 1980*, p. 105; *Popa D. 2002*, p. 50; *Băeştean 2004*, p. 357; **** 2000*, p. 69.

¤

85. Călan (oraş)[127]

1. Vestigii preistorice.
a) Pe terasa din dreapta râului Strei, la 250 m în aval de podul de beton, s-a descoperit un vârf de lance din bronz, hallstattiană.
Bibliografie: *Andrițoiu 1979*, p. 21; *1992*, p. 120; *Giurgiu-Ardeu 1995-1996*, p. 197.
b) Aici s-a descoperit un topor din cupru de tip Corbasca.
Bibliografie: *Andrițoiu 1976*, p. 395; *1992*, p. 120.
c) De pe teritoriul localității provine o podoabă celtică.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 233, nr. 91.

2. Vestigii de epocă romană.
a) *Aquae*.
Băile termale romane (*Hydata* sau *Ad Aquas*, după unii anticul *Sargetia*) se află la aproximativ 1 km nord de localitate, pe dreapta drumului județean care merge spre Simeria, pe fostul drum roman.
Aici s-au descoperit mai multe construcții, pavimente, piese sculpturale şi epigrafice.
Aquae a fost o importantă stațiune balneară cu amenajări şi instalații executate pentru a îmbunătăți băile. Ea avea statutul de *pagus*.
Bibliografie: *Floca 1972*, p. 17; *Daicoviciu H. 1972*, p. 234; *Mărghitan 1974-1975*, p. 37; *Branga 1980*, p. 35, 104; *Rusu şi Pescaru 1996*; *Wollmann 1996*, p. 281; *Bordea 1996-1998*, p. 438; *Popa D. 2002*, p. 51; *Pop 2003*, p. 268; *2004*, p. 310; **** 1994*, p. 29; *IDR*, III, 3, p. 20-28.
b) Postul de pază roman, atestat prin multe artefacte disparate, nu a fost localizat în teren.
Bibliografie: *Moga V. 1972*, p. 155.

3. Mine şi cariere.
a) Punctul *Măgura Călanului* sau *Cariera Călan*.
Pe abruptul *Măgurii* se află ceramică aparținând culturii Coțofeni.
Aici se află o mare carieră de piatră exploatată încă din vremea dacică.
Cariera are forma de L cu laturile de 600 / 400 m.
Bibliografie: *Daicoviciu H. 1972*, p. 51; *Wollmann 1973*, p. 107; *Ferenczi 1979b*, p. 266; *Floca 1981*, p. 13; *Glodariu 1983*, p. 36; *1997*, p. 77-78; *Glodariu şi Iaroslavschi 1979*, p. 105; *Florea 1986-1987*, p. 89; *Moraru et Pârvu 1988-1991*; *Mârza 1995*, p. 202-205; *Iaroslavschi 1997*, p. 30-31, 33, 39; *Boroneanț 2000*, p. 141; *Pop 2003*, p. 271.
b) Punctul *Şesul Gorganului*.
În acest punct pietrele desprinse din cariera de la *Măgura Călanului* erau finisate în vremea dacică.
Bibliografie: *Moraru et Pârvu 1988-1991*, p. 643.

4. Descoperiri monetare.
a) De aici provine un denar de la Elagabalus, un denar şi un sestert de la Marcus Aurelius.
Bibliografie: *Winkler 1958*, p. 405.

¤

86. Călanu Mic (oraş Călan)[128]

1. Descoperiri monetare.

[126] *Luca 2005a*, p. 52.
[127] *Luca 2005a*, p. 52-53.
[128] *Luca 2005a*, p. 53.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

a) În anul 1970 s-a descoperit o monedă de bronz de la Traian.
Bibliografie: *Mitrea 1972*, p. 142; *1972a*, p. 368.
b) Punctul *După Vii*.
În anul 1967 s-a descoperi un tezaur, pus într-o pungă adăpostită într-un vas din lut, format din monede medievale de secolele XVI-XVII d.Chr.
Bibliografie: *Palamariu 1982-1983a*; *1984-1985a*, p. 256; *Szöcs 2003*, p. 233-234.

¤

87. Căoi (comuna Veţel)

¤

88. Căraci (comuna Baia de Criş)[129]

1. Mine şi cariere.
a) Într-o mină din arealul localităţii s-a descoperit un ciocan din piatră, neperforat, preistoric (epoca bronzului), într-o galerie de mină.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 117; *Popescu D. 1956*, p. 197; *Andriţoiu 1986-1987a*, p. 609; *1992*, p. 120; *Rişcuţa 1995-1996*, p. 276; *Schuster 1998*, p. 114, 118; *Rotea 2002-2003*, p. 7.
b) Punctul *Valea Şteampurilor*.
Aici se află mari grămezi de steril rezultat în urma exploatării aurului în epoca romană, după cum o arată fragmentele ceramice descoperite la faţa locului.
S-au descoperit şi urme ale minerilor din epoca romană.
După M. Roska zăcămintele de aur de aici s-ar fi exploatat încă din Bz D-Ha A.
Aici există spălătorii de aur şi în epoca medievală.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 117, nr. 28; *Rusu 1972*, p. 51; *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Rişcuţa 1995-1996*, p. 282; *Rusu M. 1977*, p. 208; *Wollmann 1996*, p. 132-133; *Popa D. 2002*, p. 52; *IDR*, III, 3, p. 425.
c) Minele Căraci (mina *Adamul Nou*).
Minele se află în Munţii Metaliferi, *Valea Crişului Alb*, *Dealul Măgura*.
Lucrările moderne din această mină au dus la descoperirea unei galerii dăltuite în epoca romană.
Bibliografie: *Rişcuţa 1995-1996*, p. 282; *Boroneanţ 2000*, p. 126; *Popa D. 2002*, p. 52.

¤

89. Cărăstău (comuna Baia de Criş)

¤

90. Cărmăzăneşti (comuna Gurasada)[130]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera D_1*.
La NV de ieşirea din localitate, pe dreapta văii Cărmăzăneştiului, într-un perete calcaros, se află o serie de peşteri.
În peştera pomenită (D_1) s-a descoperit material ceramic aparţinând culturii Coţofeni, epocii timpurii a bronzului şi grupului cultural Balta Sărată.
Bibliografie: *Popa C.I. 1999*, p. 135-136; *Ciugudean 2000*, p. 66.
b) *Peştera D_3*.
Nu departe de peştera descrisă mai sus se află o grotă în care s-a locuit în vremea culturii Coţofeni şi în cea medievală.
Bibliografie: *Popa C.I. 1999*, p. 136; *Ciugudean 2000*, p. 66.

¤

91. Cărpiniş (oraş Simeria)[131]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Grota Piatra Morii*.
Acest adăpost a fost folosit în epoca neolitică.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 101-102; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 148.
b) *Grota Între Peri*.
În peşteră s-a semnalat o locuire neolitică
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 101-102; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 148.

2. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Comoara*.
În hotarul localităţii se află o staţiune arheologică a bronzului timpuriu.
Bibliografie: *Andriţoiu 1988-1991*, p. 30; *1992*, p. 120; *Ciugudean 1996*, p. 40-41; *1998*, p. 70.
b) Punctul *La Plasa Peşterii*.
În acest punct s-a semnalat o locuire eneolitică.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 101-102; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 148.
c) Punctul *Cornu*.
Aici s-a descoperit o locuire eneolitică şi o daltă din cupru.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 101-102; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 148.
d) În hotarul localităţii s-a descoperit o urnă funerară acoperită cu plăci din piatră.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 102, nr. 16.

[129] *Luca 2005a*, p. 53-54.

[130] *Luca 2005a*, p. 54.
[131] *Luca 2005a*, p. 54-55.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

3. Mine şi cariere.
a) Cariera Cărpiniş.
Cariera se află în *Valea Streiului*. Ea a fost exploatată în epoca romană.
Aici existau şi spălătorii de aur în aceeaşi perioadă.
Bibliografie: *Wollmann 1996*, p. 149; *Boroneanț 2000*, p. 141-142.

¤

92. Căstău (comuna Beriu)

¤

93. Căzăneşti (comuna Vața de Jos)[132]

1. Mine şi cariere.
a) Aici s-a exploatat cuprul în perioada medievală.
Bibliografie: *Rusu M. 1977*, p. 210.

¤

84. Câinelu de Jos (comuna Şoimuş)[133]

1. Vestigii preistorice.
a) Din hotarul localității provine un topor din piatră şlefuită.
Bibliografie: *Andrițoiu 1978a*, p. 67.

2. Vestigii de epocă romană.
a) În hotarul localității s-au descoperit urme romane de pavimente. Tot aici s-au descoperit şi monede romane. Aceste urme atestă existența unei aşezări a minerilor de la exploatările de aur din zonă (mine).
În vatra satului este o aşezare romană.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Branga 1980*, p. 105; *Wollmann 1996*, p. 132; *Popa 2002*, p. 51.

¤

94. Câmpa (oraş Petrila)

¤

95. Câmpu lui Neag (oraşul Uricani)[134]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera Nr. 4 de la Scocul Scorotei*.
Cavitatea se află pe versantul din stânga *Văii Scocul Scorotei*, afluent al Jiului de Vest, în apropierea refugiului alpin Câmpuşel. Aici s-au descoperit doar urme ale animalelor specifice paleoliticului mijlociu.

[132] *Luca 2005a*, p. 55.
[133] *Luca 2005a*, p. 55-56.
[134] *Luca 2005a*, p. 56.

Bibliografie: *Păunescu 2001*, p. 225-226.

¤

96. Câmpuri de Sus (comuna Gurasada)

1. Descoperiri monetare.
În hotarul localității s-a descoperit o monedă dacică.
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 270; *1974-1975*, fig. 4, 20.

¤

97. Câmpuri-Surduc (comuna Gurasada)[135]

1. Vestigii preistorice.
a) Aici s-au descoperit fragmente ceramice Wietenberg.
Bibliografie: *Rotea 1993*, p. 28; *Boroffka 1994*, p. 94.

2. Vestigii dacice.
a) Punctul *Cetățeaua*.
În hotarul localității se află o locuire dacică, de mică întindere. S-a descoperit un şanț circular în jurul obiectivului care nu are mai mult de 25 m în diametru.
Materialul arheologic descoperit cu acest prilej aparține perioadei dacice.
Aici s-au descoperit şi monede greceşti preromane.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 123, nr. 119; *Popescu D. 1964*, p. 558; *1964a*, p. 393; *1965*, p. 477; *1965a*, p. 594; *Mitrea 1966*, p. 403; *1966a*, p. 415; *Valea et Mărghitan 1966*, p. 69-72; *Dumitraşcu şi Mărghitan 1971*, p. 48, 53; *Floca 1972*, p. 15; *Daicoviciu H. 1972*, p. 143; *Mărghitan 1977*, p. 205; *1987a*, p. 15, 25; *Glodariu 1983*, p. 82, 87, 95, 112, 114, 119, 128-129, 154; *Glodariu şi Iaroslavschi 1979*, p. 80, 156, 160-162; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 77; *Crăciun 1998*, p. 64, 69; *2004*, p. 128; *** *1994*, p. 311.
b) Punctul *La Mănăstire*.
Aici se găseşte un platou relativ mic, nivelat artificial şi fortificat cu zid de piatră locală prinsă cu lut (secolul I î.Chr.).
Materialul arheologic descoperit aparține perioadei dacice.
Aici s-au descoperit şi monede preromane.
Bibliografie: *Popescu D. 1964*, p. 558; *1964a*, p. 393; *1965*, p. 477; *1965a*, p. 594; *Valea şi Mărghitan 1966*, p. 65-69; *1969*, p. 47-53; *1970*, p. 16; *1977*, p. 205; *Dumitraşcu şi Mărghitan*

[135] *Luca 2005a*, p. 56-57.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

1971, p. 48; *Morintz 1972*, p. 334; *Floca 1972*, p. 15; *Daicoviciu H. 1972*, p. 143; *Glodariu 1971*, p. 76; *1974*, p. 269-270; *1974-1975*, fig. 4, 19; *1982*, p. 28; *1983*, p. 82, 87, 95, 112, 114, 119, 128-129, 154; *2004*, p. 540; *Glodariu şi Iaroslavschi 1979*, p. 80, 156, 160-162; **** 1994*, p. 311.

3. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localităţii s-au descoperit drahme din Dyrrhachium care făceau parte dintr-un tezaur (1886).
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 269; **** 1994*, p. 311.
b) În anii 1943-1944 s-a descoperit un alt tezaur de acelaşi tip.
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 269; **** 1994*, p. 311.
c) Pe o înălţime, lângă calea ferată, s-ai descoperit tetradrahme de Thassos.
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 263; **** 1994*, p. 311.

¤

98. Cârjiţi (comună)[136]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *La Grohote* sau *Grohote*.
În hotarul localităţii s-au descoperit materiale ceramice aparţinând culturii Coţofeni şi Wietenberg.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 121, nr. 92; *Roman 1976*, p. 80; *Andriţoiu 1978a*, p. 67; *1992*, p. 121; *Boroffka 1994*, p. 31; *Ciugudean 2000*, p. 68.
b) În localitate este amintită o locuire a culturii Turdaş.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 121; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 148.

2. Descoperiri monetare.
a) În grădina unui ţăran s-a descoperit o monedă dacică.
Alte monede barbare, imitaţii după tetradrahmele lui Alexandru Macedon, sunt amintite de I. Winkler.
Bibliografie: *Winkler 1966*, p. 86; *Mărghitan 1970*, p. 15; *Luca 1999a*, p. 11; *Luca et alii 1998*, p. 30; *Crăciun 1998*, p. 69.

3. Mine şi cariere.
a) Punctul *Grohotea*, *La Grohote* sau Cariera Cârjiţi.
În hotarul localităţii se află o carieră de piatră exploatată din epoca romană.
Aşezarea romană care deserveşte cariera se află pe malul *Pârâului Trestia* şi suprapune o alta preistorică (cultura Coţofeni şi grupul cultural Şoimuş).
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Wollmann 1973*, p. 108; *Rişcuţa 1997-1998*, p. 104; *Luca 1999a*, p. 10-11; *2004*, p. 45; *Luca et alii 1998*, p. 30; *2004*, p. 53; *Boroneanţ 2000*, p. 142; *Popa D. 2002*, p. 53; *IDR*, III, 3, p. 53-54.
b) Punctul *Dâmboviţa* sau *Dumbrăviţa*.
Aici a funcţionat o carieră.
Pe panta unui deal se descoperă inscripţii şi cărămidă. Aici a funcţionat şi o aşezare romană
Bibliografie: *Branga 1980*, p. 106; *Luca 1999a*, p. 10, 11; *Luca et alii 1998*, p. 30; *Boroneanţ 2000*, p. 142; *Popa D. 2002*, p. 53; *Pop 2003*, p. 269; *IDR*, III, 3, 40-43, p. 53-54.

¤

99. Cârneşti (comuna Toteşti)[137]

1. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Mezeiniţă*.
În hotarul localităţii, la 300 m vest de sat, la sud de drumul spre Ostrov, s-au descoperit urme romane (*villa rustica*).
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 95; *Nemeş 1995-1996*, p. 343; *Popa D. 2002*, p. 53.
b) Pe teritoriul satului s-au identificat urmele unei aşezări romane.
Bibliografie: *Nemeş 1995-1996*, p. 343.

2. Vestigii medievale.

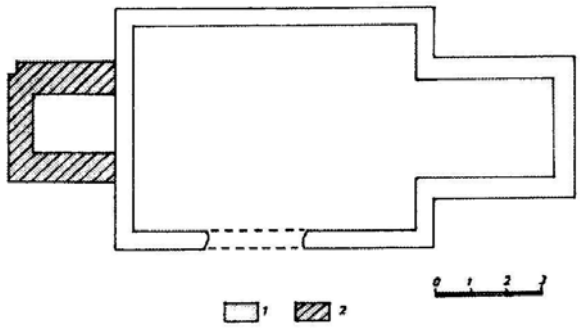

Plan 5. Cârneşti. Biserica medievală. După: *Rusu A.A. 1997*, fig. 26.

a) S-a cercetat, în localitate, biserica ortodoxă românească veche care se bănuieşte că funcţionează din secolele XV-XVI d.Chr.
Bibliografie: *Rusu A.A. 1991a*, p. 128, 132; *1997*, p. 184-187.

¤

100. Cerbăl (comună)[138]

[136] *Luca 2005a*, p. 57-58.

[137] *Luca 2005a*, p. 58.
[138] *Luca 2005a*, p. 59.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

1. Vestigii dacice.

a) Punctul *Dosul Pârlit*.

Aici s-a descoperit, în anul 1874, cu ocazia construirii drumului Govăjdie – Dobra, un tezaur dacic de argint depozitat într-un vas de bronz care se afla, la rândul lui, într-un vas de lut. Acesta era format din podoabe şi 491 monede romane republicane de argint.

Tipurile de podoabe, în primul rând fibulele şi brăţara spiralică, ca şi data ultimei monede, arată că tezaurul s-a constituit la mijlocul secolului I î.Chr. şi a fost îngropat în deceniile următoare.

Bibliografie: *Daicoviciu H. 1972*, p. 180, 196; *Horedt 1973*, p. 132, 163; *Glodariu 1974*, p. 235, 280; *1974-1975*, fig. 3, 246; *Rusu 1974-1975*, p. 351; *Lupu 1975*, n. 28; *Medeleţ 1977*, p. 282; *1993*, p. 194, 197-198, 202; *1994*, p. 201, 204-205, 208; *Rustoiu 1987-1988*, p. 1089; *1995*, p. 214; *1996*, p. 186, 192, 195, 198, 199, 203; *1997*, p. 107; *Zirra şi Spânu 1992*, fig. 3/20; *Palamariu 1992-1994*, p. 195-196; *Rusu et Pescaru 1995*, p. 12; *Luca 1999a*, p. 11-12; *Luca et alii 1998*, p. 31-32; *Crăciun 1998*, p. 66, 69; *1999*, p. 91; **** 1994*, p. 288.

b) La circa 5 km est de sat, spre Hunedoara, s-au descoperit întâmplător toartele unei *oinochoe* de bronz de proveniență campaniană, cu figuri în relief şi aplicaţii de argint, datate în a doua vârstă a fierului.

Bibliografie: *Rusu 1974-1975*, p. 351; *Rusu et Pescaru 1995*, p. 12; *Luca et alii 1998*, p. 31.

¤

101. Cerbia (comuna Zam)

¤

102. Cerişor (comuna Lelese)[139]

1. Peşteri cu urme de locuire.

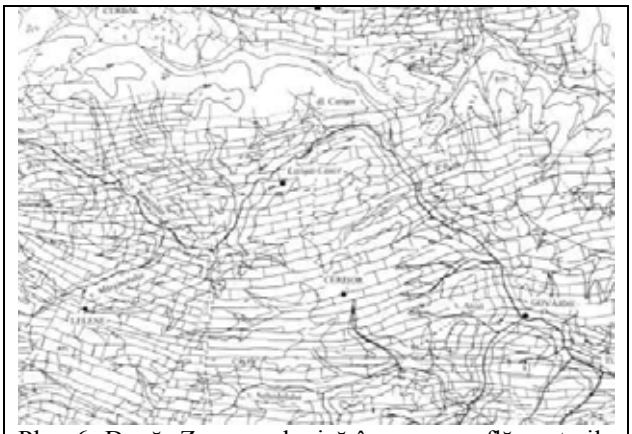

Plan 6. După: Zona geologică în care se află peşterile din zona Cerişor. *Luca et alii 2004*, harta 2.

a) *Peştera de la Cerişor*, *Peştera Nr. 1* sau *Peştera Mare*.

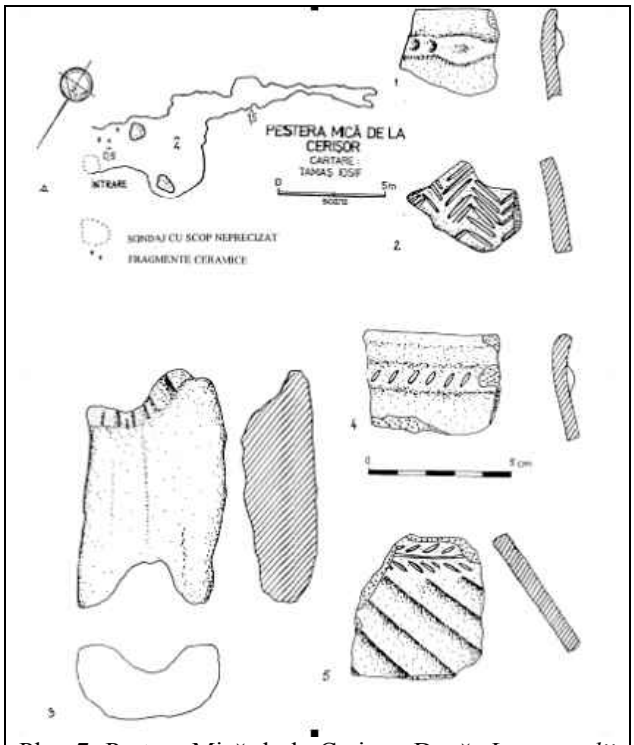

Plan 7. Peştera Mică de la Cerişor. După: *Luca et alii 2004*, plan 8.

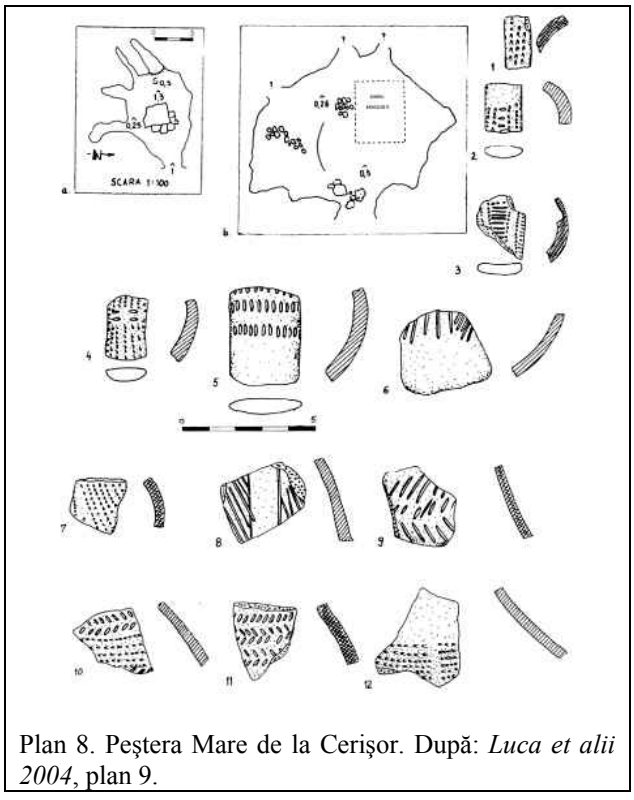

Plan 8. Peştera Mare de la Cerişor. După: *Luca et alii 2004*, plan 9.

Peştera se află pe versantul din dreapta *Văii Runcului*, la toponimicul *Dealul Romanului*, la circa 650 m NE de satul Cerişor.

Materialele arheologice de aici aparţin culturii Starčevo-Criş, Turdaş, Petreşti, Tiszapolgár,

[139] *Luca 2005a*, p. 59-60.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Bodrogkeresztúr, Coţofeni, Wietenberg, epocii târzii a bronzului şi perioadei medievale timpurii.
Bibliografie: *Andriţoiu 1979*, p. 20; *Luca 1999a*, p. 5, 6; *1999b*, p. 8; *2004*, p. 33-34; *Luca et alii 1997*, p. 18; *1998*, p. 26; *2001a*; *2004*, p. 27; *Ciugudean 2000*, p. 67; *Roman et alii 2000*; *Sztancs şi Beldiman 2004*.
b) *Peştera Cauce*.

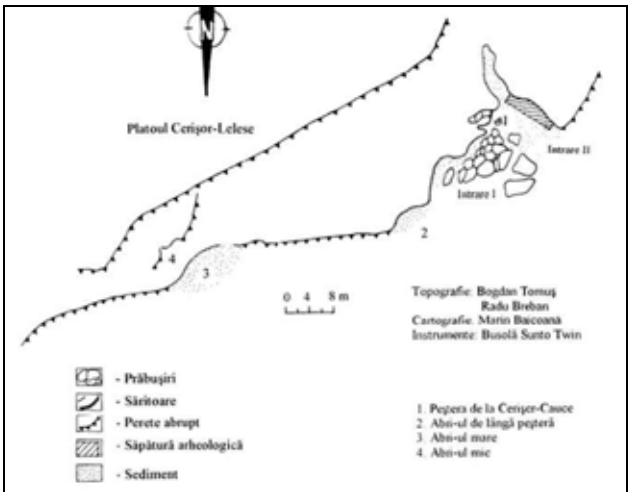

Plan 9. Planul orizontal al Peşterii Cauce. După: *Luca et alii 2004*, plan 1.

Peştera este situată în bazinul hidrografic al *Văii Runcului*, pe versantul din dreapta acesteia, la circa 1,5 km NNE de sat.
Materialele arheologice din această peşteră aparţin culturilor Starčevo-Criş, Turdaş, Petreşti, Tiszapolgár, Bodrogkeresztúr, Coţofeni, Wietenberg, epocii târzii a bronzului şi perioadei medievale timpurii.
Bibliografie: *Boroffka 1994*, p. 94; *Luca 1999a*, p. 6-7; *1999-2000*, p. 55; *2004*, p. 35-39; *Luca et alii 1997*, p. 18; *1998*, p. 27; *1999b*, p. 8, 14, 16; *2000*, p. 29; *2001b*, p. 3-4; *2004*; *2004a*; *Ciugudean 2000*, p. 67; *Beldiman şi Sztancs 2004*; *Beldiman et alii 2005*; *Ciută 2005*, p. 148-149.
c) *Peştera Nr. 2* sau *Peştera Mică*.
Peştera se află la NE de sat, alături de *Peştera Nr. 1*.
Materialele arheologice descoperite aici aparţin culturilor Coţofeni şi Wietenberg.
Bibliografie: *Luca 2004*, p. 34; *Luca et alii 2004*, p. 27-29.
d) *Peştera Nr. 3*.
Peştera se află mai jos de *Peştera Nr. 1*.
Materialele arheologice descoperite aici aparţin culturii Coţofeni.
Bibliografie: *Luca 2004*, p. 34-35; *Luca et alii 2004*, p. 29.
e) *Peştera Nr. 4 de la Crăciuneasca*.
Peştera se află la S de satul Cerişor, la extremitatea exploatării de suprafaţă de la Crăciuneasa.
Materialele arheologice descoperite aici aparţin culturii Coţofeni.
Bibliografie: *Luca 2004*, p. 39; *Luca et alii 2004*, p. 32-33.

2. Vestigii preistorice.
a) Punctul *La Pârloage*.
La SE de satul Cerişor, pe o şa împădurită ocupând o suprafaţă de circa 250 m^2, se află o aşezare din vremea culturii Coţofeni şi Wietenberg.
Bibliografie: *Luca 2004*, p. 45; *Luca et alii 2004*, p. 54.

¤

103. Cernişoara-Florese (comuna Bunila)

¤

104. Certeju de Jos (comuna Vorţa)

¤

105. Certeju de Sus (comună)[140]

1. Vestigii preistorice.
a) În sat s-a semnalat o locuire neolitică.
Bibliografie: *Roska 1942*; p. 149; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 149.

¤

106. Cherghеş (comuna Cârjiţi)[141]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera Măgura*.
Materialele arheologice descoperite în această peşteră aparţin culturii Coţofeni.
Bibliografie: *Luca 2004*, p. 39; *Luca et alii 2004*, p. 34.

2. Depozite de bronzuri.
a) Un **depozit de bronzuri** din seria Cincu-Suseni (Ha A_1) este descoperit pe teritoriul localităţii la o dată neprecizată.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 121, nr. 89; *Rusu M. 1963*, p. 207; *Andriţoiu 1971*; *1974-1975*, p. 397; *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 88; *Luca 2004*, p. 45; *Luca et alii 2004*, p. 54.

[140] *Luca 2005a*, p. 60-61.
[141] *Luca 2005a*, p. 61.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

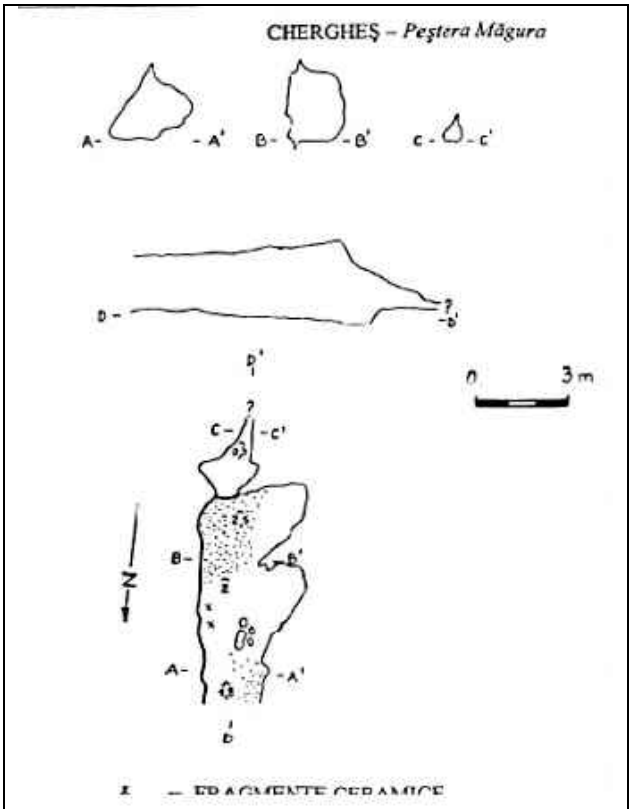

Plan 10. Peştera Măgura de la Cherghеş. După: *Luca et alii 2004*, plan 12/2.

¤

107. Chimindia (comuna Hărău)[142]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localității s-au descoperit materiale ceramice Coțofeni.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 121, nr. 99.
b) În centrul satului s-a descoperit o piesă litică fără atribuire culturală.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 121, nr. 99.

2. Vestigii de epocă romană.
a) În hotarul localității s-au descoperit urme romane.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 38.

¤

108. Chişcădaga (comuna Şoimuş)

¤

109. Chitid (comuna Boşorod)[143]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *La Plopi*.
În hotarul localității, pe un platou situat la sudul localității, se semnalează o aşezare aparținând culturii Turdaş.
Bibliografie: *Draşovean şi Rotea 1984-1985*; *Luca 1996*, p. 21; *1999b*, p. 14; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 150.
b) În anul 1836, la nord de localitate, s-au descoperit bare mici de aur.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 130, nr. 215; *Popescu D. 1956*, p. 199; *Glodariu 1971*, p. 76, 82; *Medeleț 1993*, p. 195, 197; *1994*, p. 203, 204; *Crăciun 1999*, p. 91.
c) De aici provine un obiect de argint dacic.
Bibliografie: *Zirra şi Spânu 1992*, fig. 3/25.
d) În anul 1877 s-a descoperit aici un tezaur format dintr-o brățară de aur, un lingou de argint şi 70 denari republicani romani.
Bibliografie: *Rustoiu 1996*, p. 33.
e) Aici s-a descoperit un celt din bronz de tip transilvănean.
Bibliografie: *Andrițoiu 1976*, p. 395-396; *1992*, p. 121.

2. Vestigii dacice.
a) Punctul *Jidovin*.
În bibliografia veche se semnalează aici, pe Dealul Pleşa, o fortificație dacică (probabil aceeaşi cu punctul următor).
Bibliografie: *Daicoviciu H. 1989*, p. 196.

3. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Dealul Pleşa*.
Pe a doua terasă a dealului aflat deasupra vechiului cimitir al satului se observă urmele unei construcții romane (*villa rustica*).
Aici s-a descoperit un tezaur monetar format din piese bătute în Macedonia după anul 158 î.Chr.
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 259; *Andrițoiu 1979*, p. 21; *Popa D. 2002*, p. 57.

¤

110. Ciclovina (comuna Boşorod)[144]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera Uscată*, *Peştera Csolnaky* sau *Peştera Mare*.
Peştera se află în carstul din *Valea Luncanilor*, versantul din dreapta, la circa 1,5 km sud de sat. Cavitatea este săpată în masivul *Dâlma Ponoriciului*.
Aceasta a fost cercetată în anul 1911. Márton Roska găseşte mai multe niveluri succesive (musteriene, aurignaciene, Starčevo-Criş, eneolitic târziu).

[142] *Luca 2005a*, p. 61.
[143] *Luca 2005a*, p. 61-62.
[144] *Luca 2005a*, p. 62-63.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Bibliografie: *Roska 1924*, p. 11, 13, 15; *1942*, p. 62, nr. 81; *Plopşor 1935-1936*, p. 43, 50, 68-69; *1956*, p. 14-15, 30; *Daicoviciu et alii 1953*, p. 189; *Macrea et Crişan 1964*, p. 352; *Vlassa 1964a*, p. 14; *Bitiri 1965*, p. 11; *Floca 1972*, p. 12; *Roman 1976*, p. 81; *Andriţoiu 1978a*, p. 67; *Jungbert 1978*, p. 14-16; *Draşovean 1981*, p. 34; *Glodariu et alii 1988*, p. 24-25; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 151; *Luca 1999b*, p. 8; *Luca et alii 1997*, p. 17; *1998*, p. 23; *Ciugudean 2000*, p. 68; *Boroneanţ 2000*, p. 74-75; *Boroffka 2001*, p. 396, 399; *Boroneanţ şi Boroneanţ 2002*, p. 33; *Păunescu 2001*, p. 226-232; **** 1994*, p. 302.

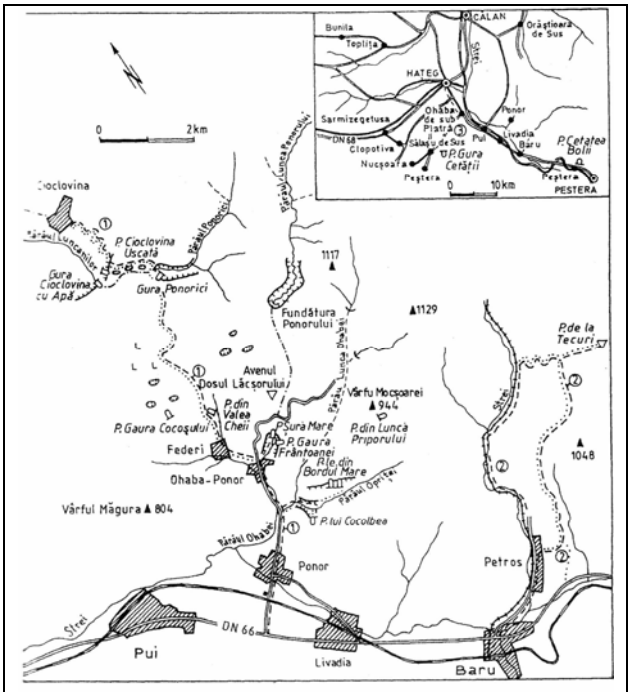

Plan 11. Zona Pui – Baru – Ciclovina. După: *Păunescu 2001*, fig. 94.

b) *Peştera Ciclovina cu Apă*.
Peştera se află în versantul vestic al *Văii Ponorici*, la 10 m deasupra ponoarelor şi la 6 km de *Peştera Cocoşului*.
În anul 1953 s-a descoperit un **depozit de bronzuri** din seria Cincu-Suseni (Ha A_1), mărgele de sticlă şi ceramică hallstattiană.
Márton Roska afirmă că aici ar fi, pe pereţii peşterii, şi incizii realizate de om.
Bibliografie: *Rusu M. 1963*, p. 207; *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 89; *Nemeş 1988-1991*, p. 35; *Luca et alii 1997*, p. 17; *Kacsó 1999*, p. 114, 115; *Boroneanţ 2000*, p. 74; *Boroffka 2001*, p. 396; **** 1994*, p. 302.
c) *Peştera Suspendată de la Ciclovina*.
În aval de *Peştera Uscată* şi de *Peştera cu Apă* se află această cavitate. Materialele arheologice recoltate aici aparţin perioadei hallstattiene.
Bibliografie: *Luca 1999a*, p. 5; *Luca et alii 1997*, p. 17; *1998*, p. 26; *Kacsó 1999*, p. 114.

d) *Peştera de la Trecătoare*.
Aici s-a descoperit o vatră paleolitică.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1953*, p. 190; *Macrea et Crişan 1964*, p. 352; *Păunescu 2001*, p. 232.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Vârful Ţâfla*.
Între Ciclovina şi cetatea Piatra Roşie se află o aşezare aparţinând culturii Coţofeni, dar şi resturi dacice.
Bibliografie: *Roman 1976*, p. 84; *Andriţoiu 1978a*, p. 68; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 94; *Glodariu 2004*, p. 540; *Glodariu et alii 1988*, p. 25-26; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 201, 205, 253; *Ciugudean 2000*, p. 68, 77; *Luca 2004*, p. 46.

3. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Ponorici*.
Aici, la capătul de nord al zidului principal, se află castre romane de marş (două castre construite în primul şi cel de al doilea război dacic).
Bibliografie: *Daicoviciu H. 1972*, p. 76; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 31, 133, 137, 138, 171, 172, 202-205, 218, 232, 247, 253; *Glodariu et alii 1988*, p. 172; *1996b*, p. 178.

¤

111. Cigmău (comuna Geoagiu)[145]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera prăbuşită Besericuţa*.
Peştera din spatele Măgurii a fost locuită în eneolitic.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 58, nr. 48; *Andriţoiu 1978a*, p. 67; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 151.

2. Descoperiri preistorice.
a) Pe teritoriul localităţii sunt descoperiri Coţofeni.
Bibliografie: **** 1994*, p. 300.
b) Punctul *Măgura*.
De aici provin câteva obiecte de aur.
Bibliografie: **** 1994*, p. 300.

3. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Progadie*, *Cetatea (Dealul) Urieşilor*, *Magazia Urieşilor* sau *Calea cu Dâmb*.
Castrul roman (aici se localizează anticul *Germisara*) se află în acest punct, aflat pe *Platoul Turiac*, în localitatea Cigmău.
Bibliografie: *Pop 1967*, p. 176; *1978*, p. 136; *Albu 1971b*, p. 75; *Pop et alii 1972*, p. 508; *Wollmann 1968*, p. 109-119; *1996*, p. 73; *Floca*

[145] *Luca 2005a*, p. 64-65.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

1972, p. 17; *Moga V. 1972*, p. 184-185; *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Sanie 1974-1975*, p. 332; *1981*, p. 152-154, 269, 273-274; *Bărbulescu 1977*, p. 236; *1977a*, p. 177, 186, 187; *Popa 1988-1991*; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 201; *Pescaru şi Rusu 1995-1996*, p. 325; *Németh 1997*, p. 106; *Oltean şi Hanson 2001*, p. 127-129; *Marinescu şi Pop 2000*, p. 158; *Pescaru şi Alicu 2000*, p. 65; *Pescaru şi Pescaru 2002*; *2003*; *Pescaru et alii 2001c*; *2005a*; *Fodorean şi Ursuţ 2001*; *Popa D. 2002*, p. 88; *Ţentea şi Popescu 2002-2003*, p. 261-262; **** 1994*, p. 300; **** 1996b*, p. 177; *IDR*, III, 3, p. 211-227.

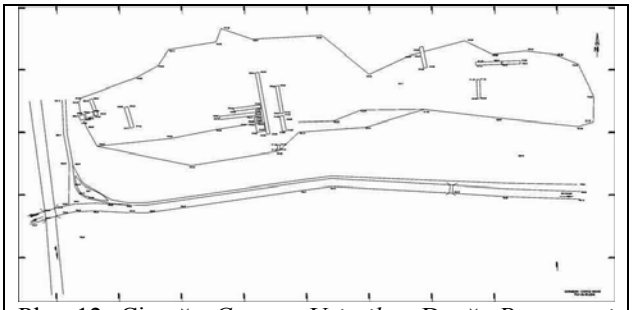

Plan 12. Cigmău-*Cetatea Urieşilor*. După: *Pescaru şi Pescaru 2001*, pl. 22.

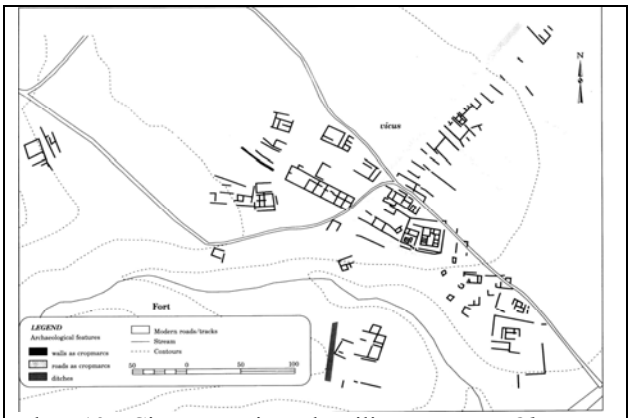

Plan 13. Cigmău. Vicusul militar. După: *Oltean şi Hanson 2001*, fig. 3.

b) Punctul *Luncă*.
Aşezarea civilă (*vicus* militar) se află în acest punct, între Geoagiu şi Cigmău.
De aici provine o inscripţie şi multe resturi tegulare (ştampile ale legiunii XIII Gemina).
Bibliografie: *Mărghitan şi Pop 1971*, p. 69-70; *Albu 1971b*, p. 75; *Pescaru et Rusu 1995-1996*, p. 326; *Pescaru et Alicu 2000*, p. 65; *Popa D. 2002*, p. 88.
c) Punctul *Pedeapsă*.
Aici se află o locuire romană de proporţii modeste.
Bibliografie: **** 1996b*, p. 177.

4. Descoperiri monetare.
a) În hotarul localităţii s-au descoperit monede preromane.
Bibliografie: *Mărghitan 1970*, p. 12; *Glodariu 1971*, p. 76, 80; *1974*, p. 262; *1974-1975*, fig. 4, 17; *Crăciun 1998*, p. 69.
b) De pe teritoriul castrului şi vicusului militar provin multe şi diverse monede romane.
Bibliografie: **** 1994*, p. 300.

¤

112. Cinciş-Cerna (comuna Teliucu Inferior)[146]

1. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Motel*.
Într-o livadă de pruni s-a descoperit o aşezare aparţinând culturii Coţofeni. Alte materiale ceramice sunt cele dacice. Pe aceeaşi limbă de pământ s-au descoperit şi resturi de cuptoare de redus minereul de fier.
Bibliografie: *Dragotă et alii 1999*, p. 82; *Luca 1999a*, p. 7; *2004*, p. 45-46; *Luca et alii 1998*, p. 27-28; *2004*, p. 54; *Ciugudean 2000*, p. 67.
b) Punctul *Casa Albă*.
Descoperirile s-au efectuat pe plaja din faţa motelului (epoca bronzului şi perioada dacică).
Bibliografie: *Glodariu şi Iaroslavschi 1979*, p. 14; *Luca 1998*, p. 30-31; *Dragotă et alii 1999*, p. 82; *1999a*, p. 11; *2004*, p. 45.

2. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Popeasca Nord*.
Punctul se află la nord-estul actualului sat Cinciş.
Materialele arheologice descoperite aici aparţin culturii Petreşti.
Bibliografie: *Roman şi Diaconescu 2002*, p. 7; *Luca 2004*, p. 46; *Luca et alii 2004*, p. 54-55.
b) Punctul *Silişte*.
În acest punct au fost identificate vestigii preistorice.
Bibliografie: *Răceanu şi Brâncoveanu 1974*, p. 18.
c) Punctul *Curtea Şcolii*.
În acest punct au fost identificate vestigii preistorice.
Bibliografie: *Răceanu şi Brâncoveanu 1974*, p. 18-19.

3. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Popeasca*.
În hotarul localităţii s-a descoperit o *villa rustica*. Construcţia se datează în secolele II-III d.Chr.
Bibliografie: *Popescu D. 1962*, p. 523; *1962a*, p. 209; *1963*, p. 469; *1964*, p. 562; *1964a*, p. 397;

[146] *Luca 2005a*, p. 65-66.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Floca 1965; *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *1987*, p. 64; *Rusu 1974-1975*, p. 352; *Băluță 1977*, p. 218, 219, 224; *Branga 1980*, p. 35; *Cociș et Rusu 1984-1985*, p. 134; *Cociș 2004*, catalog nr. 122, 1223; *Rusu et Pescaru 1995*, p. 13; *Luca 1999a*, p. 7-8, 11; *Luca et alii 1998*, p. 28; *Roman C.A. 2000*, p. 114; *2001-2002*, p. 140; *Popa D. 2002*, p. 58, *Pop 2003*, p. 276; *2004*, p. 311; **** 1994*, p. 301.

b) Punctul *Rovine*.

La 200 m de *villa rustica* se află necropola acesteia (17 morminte cercetate). Aici s-au descoperit și două statui funerare de marmură.

Bibliografie: *Popescu D. 1962*, p. 523; *Mitrea 1964*, p. 575; *1964a*, p. 379; *Floca 1965*; *Rusu 1974-1975*, p. 352; *Rusu et Pescaru 1995*, p. 13-14; *Wollmann 1996*, p. 230-231; *Luca et alii 1998*, p. 28; *Popa D. 2002*, p. 58-59; *Pop 2003*, p. 269; *Cociș 2004*, catalog nr. 1552; **** 1994*, p. 301.

c) Punctul *Nedei*.

În acest punct s-au descoperit materiale ceramice de epocă romană.

Bibliografie: *Răceanu și Brâncoveanu 1974*, p. 18.

4. Vestigii medievale.

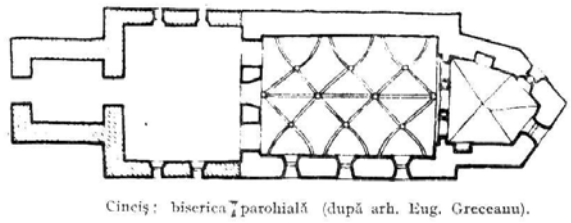

Cinciș: biserica parohială (după arh. Eug. Greceanu).

Plan 14. Cinciș-Cerna. Biserica medievală. După: *Popa 1988*, fig. 49.

a) Vechea biserică medievală a dispărut sub apele lacului de acumulare. Ea a aparținut unei familii cneziale românești.

Bibliografie: *Rusu A.A. 1987-1988*, p. 261-268; *1991a*, p. 131; *1997*, p. 173-178; *Popa 1988*, p. 241.

5. Descoperiri monetare.

a) În anul 1904 s-a descoperit un tezaur format din monede medievale de secolele XV-XVI d.Chr. (IAC).

Bibliografie: *Palamariu 1995*, p. 96.

6. Mine și cariere.

a) Mina Teliuc.

Mina de fier se află în Munții Poiana Ruscă, *Valea Cerna*.

Obiectivul a fost exploatat în epoca romană și cea medievală.

Bibliografie: *Rusu M. 1977*, p. 210; *Boroneanț 2000*, p. 126-127.

¤

113. Ciopeia (comuna Sântămăria Orlea)[147]

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Ploștina*.

În hotarul localității se semnalează o așezare aparținând neoliticului mijlociu. Z. Kalmar afirmă că aici nu sunt elemente turdășene.

Bibliografie: *Kalmar 1984*, p. 392; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 151; *Kalmar et Tatu 1984-1985*, p. 91-92; *Nemeș 1988-1991*, p. 36; *Luca 1996*, p. 21; *1999b*, p. 14.

b) Punctul *Maleea*.

Pe platoul cu acest nume, aflat la vest de DN 66, pe malul din dreapta al *Văii Ploștina*, s-a descoperit o așezare neolitică târzie, din cultura Petrești.

Bibliografie: *Nemeș 1988-1991*, p. 36; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 94; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 151.

c) Punctul *Purcărețu*.

În acest punct din hotarul localității, la cota 866, s-a descoperit ceramică Coțofeni.

Bibliografie: *Nemeș 1988-1991*, p. 36; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 94; *Ciugudean 2000*, p. 68; *Luca 2004*, p. 46.

2. Vestigii de epocă romană.

a) Punctul *Meleea*.

În hotarul localității, pe drumul dintre Ciopeia și Sântămăria Orlea, s-au descoperit urme de construcții romane (poate două *villa rustica*).

Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Bărbulescu 1977a*, p. 184; *1978*, p. 223; *Branga 1980*, p. 106; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 94-95; *Nemeș 1995-1996*, p. 343; *Popa D. 2002*, p. 59.

b) Într-un loc neprecizat din hotarul localității s-au descoperit ziduri romane.

Bibliografie: *Nemeș 1995-1996*, p. 343; *Popa D. 2002*, p. 59.

3. Vestigii medievale.

a) Se deduce existența locașului de cult, eventual pe o bază de lemn, mai veche, încă din secolul al XVII-lea.

Bibliografie: *Rusu A.A. 1997*, p. 178.

4. Descoperiri monetare.

a) Din locuri neprecizate provin monede romane imperiale.

Bibliografie: *Nemeș 1995-1996*, p. 343.

[147] *Luca 2005a*, p. 66-67.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

¤

114. Ciula Mare (comuna Răchitova)[148]

1. Vestigii preistorice.
a) În vatra satului, pe un platou aflat la confluența a două văi, s-a descoperit ceramică Coțofeni şi de epoca bronzului.
Bibliografie: *Nemeş 1988-1991*, p. 36; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 94.

2. Vestigii medievale.
a) Monumentul pare a fi construit în secolul XVII d.Chr., chiar dacă originea familiei cneziale poate fi dusă până în secolul XIV d.Chr.
Bibliografie: *Rusu A.A. 1997*, p. 178-184.

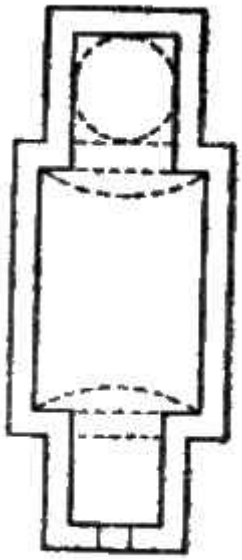

Plan 15. Ciula Mare. Biserica medievală. După: *Popa 1988*, fig. 45/3.

¤

115. Ciula Mică (comuna Răchitova)

¤

116. Ciulpăz (comuna Peştişu Mic)[149]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera Bulgărelu*.
Peştera este amplasată pe versantul din stânga *Văii Zlaştiului*, în partea de est a satului Ciulpăz. Materialele arheologice descoperite aici aparțin culturilor Coțofeni, Wietenberg, Hallstattului, perioadei dacice şi Evului Mediu.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 65, nr. 68; *Andriţoiu 1978a*, p. 67; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 152; *Roman et alii 2003*; *Roman şi Diaconescu 2004*; *2004a*; *Luca 2004*, p. 39-40; *Luca et alii 2001a*; *2002a*; *2004*, p. 34-35.

2. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localității este semnalată o aşezare preistorică.
Bibliografie: *Luca 2004*, p. 46; *Luca et alii 2004*, p. 55.

¤

117. Ciumița (comuna Lunca Cernii de Jos)

¤

118. Ciungani (comuna Vața de Jos)

¤

119. Ciungu Mare (comuna Romos)

¤

120. Clopotiva (comuna Râu de Mori)[150]

1. Vestigii dacice.
a) Punctul *Vârful Pietrei*.
În acest punct se află fortificații, la 300 m vest de *Vârful Pietrii*. Construcția poate fi dacică.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 95.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Gruniul Măgurii*.
În hotarul localității, pe malul din dreapta pârâului, s-au descoperit urme romane (*villa rustica*).
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 94-95; *Nemeş 1995-1996*, p. 344; *Popa D. 2002*, p. 63.
b) Într-o grădină din localitate s-au descoperit două inscripții romane.
Bibliografie: *Nemeş 1995-1996*, p. 343; *CIL*, III, 1479, 1519.
c) Pe teritoriul satului s-au descoperit numeroase urme ale unor construcții romane (cuptoare). Este probabil ca acestea să reprezinte resturile unor *villae rusticae*.
Bibliografie: *Branga 1980*, p. 34, 106; *Popa D. 2002*, p. 63.

[148] *Luca 2005a*, p. 67-68.
[149] *Luca 2005a*, p. 68.
[150] *Luca 2005a*, p. 68-69.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

3. Vestigii medievale.
a) În secolul XIX d.Chr. se descrie biserica de zid care pare a fi funcționat din secolul al XIV-lea d.Chr. Aceasta era amplasată lângă biserica actuală.
Bibliografie: *Rusu A.A. 1997*, p. 187-191.

¤

121. Coaja (comuna Vorța)

¤

122. Copaci (comuna Toteşti)

¤

123. Coroieşti (comuna Sălaşu de Sus)[151]

1. Vestigii medievale.
Biserica ortodoxă românească veche nu a fost studiată prin săpătură arheologică. Se bănuieşte că aceasta funcționa înaintea secolului al XVI-lea d.Chr.
Bibliografie: *Rusu A.A. 1991a*, p. 128; *1997*, p. 191-192.

¤

124. Coseşti (comuna Lăpugiu de Jos)

¤

125. Costeşti (comuna Orăştioara de Sus)[152]

1. Vestigii dacice.
a) Materiale ceramice şi resturi ale culturii materiale dacice.
a.1.) Punctul *Dârlău*.
Imediat deasupra *Pârâului Dârlăului*, la câteva sute de metri spre nord de poalele cetății, s-au descoperit materiale ceramice dacice.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1973*, p. 83; *Daicoviciu H. 1972*, p. 47; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 160, 185.
a.2.) Punctul *Merişorul* sau *Dealul Merişorului*.
Înălțimea este situată nu departe de Costeşti, spre SV (în hotarul cu Ocolişul Mic şi Boşorodul). Pe un pinten al dealului s-au descoperit cărbuni şi fragmente ceramice.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1973*, p. 83-84; *Daicoviciu H. 1989*, p. 160.
a.3.) Pe un alt dâmb al *Merişorului* s-au descoperit fragmente ceramice dacice.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1973*, p. 84.
a.4.) Punctul *Părul*.
În fața satului Costeşti, pe terasa din dreapta *Apei Grădiştii*, se descoperă fragmente ceramice dacice.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1960*, p. 315; *1973*, p. 82; *Daicoviciu H. 1964*, p. 114; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 158, 160, 165, 187; *Stoia 1976*, p. 277; *Glodariu et alii 1988*, p. 47; *1996b*, p. 48.
a.5.) Punctul *Şcoala din Deal* sau *Olteț*.
Pe una dintre înălțimile situate la SE de sat s-a descoperit ceramică dacică. Aceeaşi ceramică apare şi la o mică depărtare spre NV de şcoală.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1959a*, p. 349; *1960*, p. 315; *Daicoviciu H. 1964*, p. 114-115; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 157, 158, 188; *Glodariu et alii 1988*, p. 47; *1996b*, p. 48.
a.6.) Punctul *Şeaua (Hoaga) lui Crai*.
Aici, nu departe de *Olteț*, se semnalează arsură asociată cu ceramică dacică.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1959a*, p. 349; *Daicoviciu H. 1964*, p. 115; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 157, 188; *Glodariu et alii 1988*, p. 47; *1996b*, p. 48.
a.7.) Punctul *Coşman*.
În acest punct, în fața *Gării IFET* Costeşti, la aproximativ 500 m spre vest de aceasta, pe malul din stânga râului, s-au descoperit țigle de tip grecesc, fragmente ceramice dacice şi arsură groasă.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1954*, p. 153; *1960*, p. 315; *1973*, p. 82-82; *Daicoviciu H. 1964*, p. 114-115; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 157, 159, 160, 185; *Popescu D. 1963*, p. 456; *Glodariu 1983*, p. 134; *Florea 1986-1987*, p. 83; *Glodariu et alii 1988*, p. 47; *1996b*, p. 48.
a.8.) Punctul *Biserică* sau *Gruiul Negru*.
Punctul se află la aproximativ 200 m nord de biserica din localitate. Aici s-au descoperit tuburi de conductă de factură dacică şi chiupuri.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1960*, p. 315; *Daicoviciu H. 1964*, p. 114; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 158, 187; *Florea 1986-1987*, p. 83; *Glodariu et alii 1988*, p. 47; *1996b*, p. 48.
a.9.) Punctul *La Curți*.
În apropiere de *Cantonul Silvic Costeşti* s-au descoperit urme de locuire din perioada dacică.
Bibliografie: *Stoia 1976*, p. 277; *Florea 1986-1987*, p. 84; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 165, 188; *Rustoiu 1993a*, p. 140; *Glodariu et alii 1988*, p. 47-48; *1996b*, p. 48; *Gheorghiu 2000*, p. 215.
a.10.) Punctul *Dosul Beliei*.
În apropierea *Apei Grădiştii*, pe partea din dreapta acesteia, într-o poieniță, s-au descoperit fragmente ceramice dacice.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1959a*, p. 349; *Daicoviciu H. 1964*, p. 115; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 157, 189; *Glodariu et alii 1988*, p. 48.

[151] *Luca 2005a*, p. 69.
[152] *Luca 2005a*, p. 70-80.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

a.11.) Punctul *Putinei.*
La câteva sute de m nord de poalele *Dealului Cetățuia* se află fragmente ceramice dacice.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1962*, p. 474; *1973*, p. 83; *Daicoviciu H. 1964*, p. 115; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 159, 165, 185; *Glodariu et alii 1988*, p. 48; *1996b*, p. 49.
a.12.) Punctul *Pârâul Gemenilor.*
Pe coasta din dreapta acestuia, afluent de pe partea din dreapta *Văii Făeragului*, la SSE de cetatea Costești s-a descoperit o sabie scurtă din fier.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1962*, p. 474; *Daicoviciu H. 1964*, p. 116; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 159; *Glodariu et alii 1988*, p. 48; *1996b*, p. 49.
a.13.) Punctul *Pârâul Pădişelului* sau *Pădişelul Mic.*
În acest punct, aflat pe partea din dreapta Apei Grădiștii, în dreptul Făeragului, s-au descoperit vestigii dacice.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1954*, p. 153; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 188.
a.14.) Punctul *Şesul Crucii Ruşilor.*
La 250 m sud de confluența *Văii Stânişorii* cu Apa Grădiștii se semnalează locuințe dacice.
Bibliografie: *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 188.
a.15.) Punctul *Valea Bărcii.*
Pe dreapta Apei Grădiștii, la vărsarea *Văii Bărcii*, se află vestigii dacice.
Bibliografie: *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 186.
a.16.) Punctul *Poalele Ciocuței.*
De aici s-au prelevat materiale dacice.
Bibliografie: *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 180, 251.
a.17.) Punctul *Fețele Belinii.*
Sub dealul Fețele Belinii există o mică terasă locuită în vremea dacilor.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1954*, p. 153.
a.18.) Punctul *Ursoaia.*
În apropierea satului Costești, cu ocazia săpării unei gropi de mormânt, s-a descoperit un depozit de vase dacice.
Bibliografie: *Mărghitan 1972*.

b) Turnuri de veghe şi apărare dacice.
b.1.) Punctul *Şesul Ciorii.*
Aceasta este o terasă situată pe versantul nordic al *Dealului Făeragului*, chiar deasupra văii. Aici a fost construit de către daci un turn de veghe.
Bibliografie: *Popescu D. 1963*, p. 456; *1963a*, p. 575; *Daicoviciu et alii 1973*, p. 83; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 186, 251; *Glodariu et alii 1988*, p. 64; *1996b*, p. 66.
b.2.) Punctul *Ciocuța.*
Pe acest mamelon, dispus la SV de *Dealul Cetățuia*, se află un turn puternic de pază.
Bibliografie: *Daicoviciu H. 1979*, p. 111; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 180, 181; *Florea 1989-1993*, p. 34; *Glodariu 1983*, p. 90-91; *Glodariu et alii 1988*, p. 60; *1996b*, p. 62.
b.3.) Punctul *Cetățuia Înaltă.*
Acest deal este despărțit de *Dealul Cetățuia* prin *Valea Sasului*. Pe deal se afla un puternic turn de apărare şi supraveghere.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1955*, p. 228-230; *Daicoviciu H. 1972*, p. 132; *1979*, p. 111, 113-114; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 70, 123, 153, 181, 218, 248, 251; *Glodariu 1983*, p. 90-91; *Florea 1989-1993*, p. 34; *Glodariu et alii 1988*, p. 60-61; *1996b*, p. 62-63.

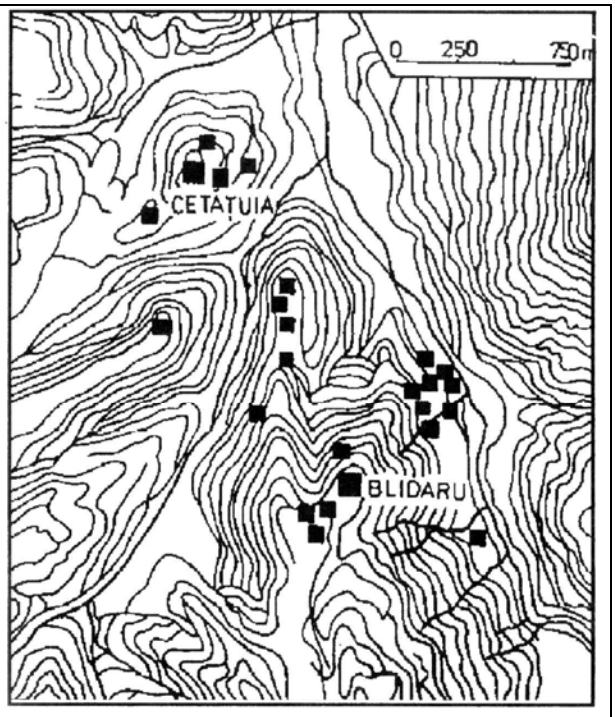

Turnurile din apropierea cetăților de la Costești-Cetățuie și Costești-Blidaru.

Plan 16. Zona Costești – Blidaru. După: *Glodariu et alii 1996*, fig. 6.

c) Terase amenajate artificial dacice.
c.1.) Punctul *Şesul lui Inătoiu* sau *Şesul Primarului.*
Terasa se află pe același deal al *Făeragului*. După cum se pare în teren, terasa este amenajată artificial.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1973*, p. 83; *Ferenczi 1979b*, p. 263; *Glodariu et alii 1988*, p. 61; *1996b*, p. 63.
c.2.) Punctul *Mormânturile.*
Deasupra satului Costești se află două terase netede numite *Mormânturile Mari* şi *Mormânturile Mici*. Aici nu s-au găsit materiale arheologice.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1959*, p. 385; *Daicoviciu H. 1964*, p. 114.

c.3.) Punctul *Şesul Iezilor*.

Pe partea din dreapta *Apei Grădiştii*, la 300-400 m spre NNE de *Dosul Beliei*, deasupra acestui punct, se întinde o terasă locuită de daci.

Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1962*, p. 474; *Daicoviciu H. 1964*, p. 115; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 139, 189; *Glodariu et alii 1988*, p. 48; *1996b*, p. 49.

c.4.) Punctul *Pietroasa* sau *Pietrele lui Solomon*.

La circa 200 m deasupra *Pârâului Pietros*, pe drumul ce duce spre Luncani de la cetatea de pe înălțimea Blidaru, se află pintenul cu acest nume. Locul este amenajat pentru locuire în perioada dacică clasică.

Aici s-au descoperit resturile unui sanctuar dacic patrulater.

Bibliografie: *Glodariu 1983*, p. 93; *Glodariu et alii 1988*, p. 64-65; *1996b*, p. 67; *2003*; *Daicoviciu H. 1989*, p. 160, 170, 197, 252.

d) Fortificații dacice.

d.1.) În drum, spre *Vârful Merişorului*, se văd blocuri de piatră cioplită ca în cetățile dacice.

Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1973*, p. 84.

d.2.) Punctul *Prisaca*.

În hotarul localității, pe înălțimea *Prisăcii*, s-au descoperit urme romane. Acestea constau dintr-o circumvalație de 300 / 100-120 m, neregulată ca formă. Şanțul acesteia pare să fi fost construit în interior (?).

Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1959*, p. 381; *Daicoviciu H. 1964*, p. 120; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 89, 156, 171, 188, 206, 253; *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Ferenczi 1979a*, p. 133; *1982-1983*, p. 181; *Glodariu 1983*, p. 94; *Glodariu et alii 1988*, p. 71-72; *1996b*, p. 74, 83.

d.3.) Punctul *Dosul Brăiței* sau *Dâlma Brăiței*.

În apropierea cetății Costeşti, la SV de ea, se poate observa un val circular de pământ, rămăşiță a unui turn dacic. Tot aici s-au descoperit şi fragmente ceramice Coțofeni (eneolitic târziu).

Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1960*, p. 316; *Daicoviciu H. 1964*, p. 115-116; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 157, 185-186; *Glodariu 1983*, p. 90-91; *Florea 1989-1993*, p. 34.

e) Locuințe.

e.1.) Punctul *Laz*.

La circa 300 m de firul *Apei Grădiştii* se află mai multe movile care reprezintă resturile unor locuințe dacice.

Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1960*, p. 315; *1973*, p. 76-77; *Daicoviciu H. 1964*, p. 114; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 157, 158, 187; *Popescu D. 1963*, p. 456; *1963a*, p. 575; *Glodariu 1974*, p. 224; *Florea 1986-1987*, p. 83-84; *Glodariu et alii 1988*, p. 47; *1996b*, p. 48.

e.2.) Punctul *Poiana Năpărți* sau *În Năpărți*.

Punctul se găseşte la sud de localitate. Aici s-a descoperit o locuință dacică.

Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1954*, p. 153; *Daicoviciu et alii 1973*, p. 75-76, 82; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 159, 160, 165, 187; *Stoia 1976*, p. 277; *Florea 1986-1987*, p. 84; *Glodariu et alii 1988*, p. 47; *1996b*, p. 48.

e.3.) Punctul *La Țuțurău*.

Pe terasa *Apei Grădiştii*, în apropiere de *Valea Stânişoarei*, s-au descoperit locuințe dacice şi traseul unei conducte de apă.

Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1973*, p. 82; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 161, 188; *Glodariu 1983*, p. 40; *Florea 1986-1987*, p. 84.

e.4.) Punctul *La Bocşitură*.

Pe locul actualei cabane turistice există o locuință dacică.

Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1973*, p. 82-83; *Florea 1986-1987*, p. 84; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 161, 188; *Glodariu et alii 1988*, p. 47; *1996b*, p. 48-49.

e.5.) Punctul *La Cruce la Valea Stânişorii*.

În acest loc de la sud de Costeşti, pe partea din dreapta *Văii Stânişorii*, se află o terasă pe care s-au descoperit materiale ceramice dacice.

Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1973*, p. 82; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 187; *Glodariu et alii 1996b*, p. 49.

e.6.) Punctul *Gura Văii Stânişorii*.

În acest loc s-au descoperit vestigii dacice.

Bibliografie: *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 160; *Glodariu et alii 1996b*, p. 49.

e.7.) Punctul *Valea Stânişorii*.

Pe vale s-au descoperit vestigii dacice.

Bibliografie: *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 161; *Glodariu et alii 1988*, p. 48; *1996b*, p. 49.

2. Stațiuni arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Cetățuia*, *Cetățuie* sau *Cetate*.

a.1.) Drumul de acces antic este folosibil şi astăzi. Cetatea ocupă un platou elipsoidal cu dimensiunile maxime de 166 / 33 m. Sub cetate sunt câteva terase amenajate de mâna omului.

Cea mai veche locuire de aici aparține culturii Coțofeni.

Cetatea este apărată, în primul rând, de un val de pământ (valul roşu). Valul nu se închidea complet. Capetele sale se petrec în locul în care trebuie să fi fost poarta cetății. Acesta este precedat cronologic de un alt val cu palisadă. Al doilea element defensiv este zidul masiv al cetății. Acesta nu înconjoară complet dealul şi este construit în

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

tehnica *murus Dacicus*. Zidul este completat cu trei bastioane.
Un alt element deosebit al arhitecturii cetății este reprezentat de cele două turnuri-locuință şi un turn de supraveghere aflat pe platoul fortificației.
În anul 1957 s-a descoperit o brățară de argint în apropierea turnului-locuință numărul 1.
În cetate a funcționat şi un atelier de bronzier.
Caracterul de acropolă şi de reşedință al cetății de la Costeşti face ca existența ei să nu poată fi despărțită de aceea a aşezării civile din valea *Apei Grădiştii*, în hotarul şi chiar în vatra satului actual.

Plan 17. Costeşti-*Cetățuie*. După: *Crişan 1993*, p. 134.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 137, nr. 254; *Pippidi şi Dumitrescu 1957*, p. 356; *Popescu D. 1958*, p. 483; *1958a*, p. 145; *1962*, p. 521; *Daicoviciu et alii 1959a*, p. 331-335; *1960*, p. 301-302; *Macrea et Crişan 1964*, p. 353; *Crişan 1966*, p. 330-331; *Daicoviciu H. 1962*; *1968*, p. 53; *1972*, p. 12, 19, 31, 38, 43-44, 47-49, 51-54, 58-60, 76, 127-129, 131-133, 137, 142, 147-148, 150-151, 165-167, 171, 175, 177, 180, 192, 194, 205-207, 214, 249-250, 299, 311, 313-314, 316, 326, 332, 335, 337; *1979*; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 67, 68, 70, 72, 74, 75, 80, 81, 89, 90, 123, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 144, 145, 146, 147, 149, 154, 155, 156, 157, 163, 166, 168-170, 171, 174, 178-180, 196, 218, 229, 230, 231, 247, 248, 250-251, 255; *1996*, p. 56-57; *1997*, p. 81-82; *Daicoviciu H. et Glodariu 1974-1975*, fig. 1, 9, fig. 2, 6, fig. 3, 8; *1976*, p. 72-73; *1982*, p. 28; *1984*, p. 65; *1995*, p. 119-123, 129; *Glodariu 1968*, p. 354-357; *1974*, p. 223-224, 235-236, 242, 243, 245, 249; *1983*, p. 25-29, 31, 34-37, 40, 88-91, 98-99, 103, 107, 112-115, 117-118, 120, 123-126, 128-129, 153-154; *1994*; *1997*, p. 67-69; *2004*, p. 541; *Glodariu et alii 1988*, p. 27-32, 49-60; *1994*; *1996b*, p. 50-62; *2000*; *Bărbulescu 1971*, p. 97; *Babeş 1971*, p. 378; *Horedt 1973*, p. 163; *Stoia 1976*, p. 277; *Andrițoiu 1978a*, p. 67; *Ferenczi 1979a*, p. 75; *Moga V. 1979*, p. 647-648; *Floca 1981*, p. 15; *Cociş 1982-1983*, p. 140; *Antonescu 1984*, p. 33, 36, 99-117; *Rustoiu 1989-1993*; *1993*, p. 183; *1993a*, p. 140; *1995*, p. 214; *1996*, p. 192, 193, 197, 201; *1997*, p. 108; *Mărghitan 1993*, p. 61; *1998*, p. 30-31; *Medeleț 1993*, p. 194, 195; *1994*, p. 202, 203; *Mârza 1995*, p. 200, 201; *Băluță 1996*, p. 101; *1997a*, p. 511 şi urm.; *Iaroslavschi 1997*, p. 59; *Florea 1998*, p. 150; *Crăciun 2004*, p. 128; *Gheorghiu 2000*, p. 215, 217; *2004*; *2004a*; **** 1994*, p. 360-361; **** 1996*, p. 56-57; **** 1997*, p. 81-82; **** 2003*, p. 145, 146, 152.

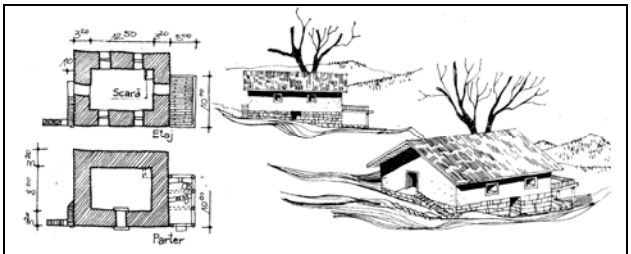

Plan 18. Costeşti. Turn-locuință. După: *Antonescu 1984*, fig. 18.

a.2.) Descoperiri monetare.
- în campaniile anilor 1925-1929 D.M. Teodorescu descoperă monede de bronz emise de oraşele Histria şi Messembria, datate în secolul II î.Chr.
- în anul 1809 este semnalată descoperirea unui tezaur format din piese republicane şi imperiale, împreună cu trei *torquesuri*.

Bibliografie: *Glodariu 1968*, p. 364; *1971*, p. 74, 80, 82; *1974*, p. 255, 270, 281; *1974-1975*, fig. 4, 25; *Crăciun 1998*, p. 62, 70; *1999*, p. 91.

a.3.) Resturi ale activității metalurgice.
De aici provine o nicovală pentru bijutier şi alte unelte de metalurgi.

Bibliografie: *Glodariu şi Iaroslavschi 1979*, p. 8, 26, 38, 50, 53-55, 60, 62, 72, 74, 80, 84-85, 90-91, 93, 95, 98, 102, 106, 109, 116-117, 120-121, 124-127, 133-140, 149, 153-164; *Zirra şi Spânu 1992*, fig. 3/ 32; *Florea 1992*, p. 39-45; *Rustoiu 1996*, p. 58-59; *2002*, p. 66; *Crăciun 2000*, p. 80.

a.4.) Punctul *Valea Chişetoarei*.
În apropierea cetății Costeşti s-a descoperit o cisternă de apă construită din lemn de gorun.

Bibliografie: *Daicoviciu H. 1972*, p. 166, 173; *1989*, p. 186; *Glodariu 1983*, p. 94; *Glodariu et alii 1988*, p. 71; *1996b*, p. 72; *Crăciun 2004*, p. 129-130.

b) Cetatea dacică de la *Blidaru*.
Această fortificație dacică este construită în două faze.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Prima fază cuprinde cetatea I şi turnurile V-VI care, iniţial, erau turnuri izolate. Poate că tot acum este săpată şi cisterna. Cetatea I este demantelată parţial.
Cetatea II cuprinde între zidurile ei şi turnurile V-VI, ca şi cele cu numerele I şi III-IV. Faza a doua este făcută în grabă pe alocuri folosindu-se tehnica *opus mixtum* în locul binecunoscutei tehnici *murus Dacicus*.
În partea de NNV a complexului se află o cisternă de apă.
La *Pietroasa lui Solomon* s-a descoperit un sanctuar patrulater dacic.

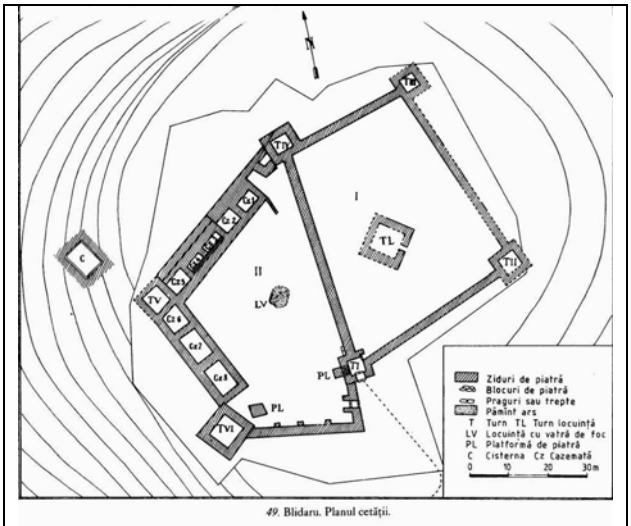

49. Blidaru. Planul cetăţii.
Plan 19. Blidaru. Cetatea dacică. După: *** *1994*, fig. 49.

Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1954*, p. 124-143, 146-147; *1955*, p. 219-227; *Pippidi şi Dumitrescu 1957*, p. 356; *Daicoviciu et alii 1957*, p. 263-270; *1962*, p. 463-466; *1973*, p. 70-73; *Popescu D. 1962*, p. 521; *1962a*, p. 207; *Macrea et Crişan 1964*, p. 353; *Daicoviciu H. 1962*; *1968*, p. 53; *1972*, p. 44, 48, 58, 76, 133, 135-137, 142, 147-148, 150, 165, 167, 188, 207, 230, 272, 314, 337-338; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 13, 67, 68, 70, 75, 80, 81, 89, 123, 138, 139, 142, 153, 155, 158-159, 170, 171, 174, 181-184, 218, 229, 230, 240, 248, 250, 251; *1996*, p. 57; *1997*, p. 82; *Daicoviciu H. et Glodariu 1968*, p. 364; *1974*, p. 192, 212, 223; *1976*, p. 74; *1982*, p. 28; *1983*, p. 25, 28-29, 37, 38-39, 91-94, 98-99, 102-103, 112, 114-115, 118-119, 124-126, 128, 130, 133-134, 153-154; *1994*; *1995*, p. 123-124; *1997*, p. 74-75; *2004*; *Glodariu şi Iaroslavschi 1979*, p. 16, 54, 80, 91, 93, 109, 149; *Ferenczi 1979b*, p. 264-265; *Floca 1981*, p. 13; *Antonescu 1984*, p. 116-129; *Florea 1989-1993*, p. 35; *Rustoiu 1993*, p. 183; *1996*, p. 185; *Mârza 1995*, p. 201; *Glodariu 2004*, p. 541; *Glodariu et alii 1988*, p. 61, 65-70; *1996b*, p. 67-72; *Pescaru et alii 2004*, p. 47-48; *** *1994*, p. 188; *** *1996*, p. 57; *** *1997*, p. 82.

b) Puncte cu descoperiri dacice din zona cetăţii Blidaru.

b.1.) Punctul *Pârâul Scurtele*.
Aici s-au descoperit tuburi de apeduct dacice.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1959a*, p. 349; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 157, 189; *Florea 1986-1987*, p. 84; *Glodariu et alii 1988*, p. 72; *1996b*, p. 74.

b.2.) Punctul *Arsuri*.
În acest punct, pe *Valea Rea*, la confluenţa acesteia cu *Pârâul Arsurilor*, s-au descoperit urme de locuire dacice.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1960*, p. 316; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 189, 192; *Florea 1986-1987*, p. 84; *Glodariu et alii 1996b*, p. 74.

b.3.) Punctul *La Cioburi*.
În acest punct s-au descoperit urme de locuire dacice.
Bibliografie: *Florea 1986-1987*, p. 84; *Daicoviciu H. 1989*, p. 186; *Glodariu et alii 1988*, p. 62; *1996b*, p. 63-64.

b.4.) Punctul *Grădina Făeragului*.
În acest punct s-au descoperit urme de locuire dacice.
Bibliografie: *Daicoviciu H. 1972*, p. 137; *1989*, p. 186; *Glodariu 1983*, p. 39, 91, 93; *Glodariu et alii 1988*, p. 62; *1996b*, p. 64; *Florea 1986-1987*, p. 84.

b.5.) Punctul *Poiana Perţii*.
Spre NV de *Platoul Blidarului*, mai jos de el, sub o pantă împădurită, se află acest punct în care s-a descoperit şi cercetat un turn dacic de dimensiuni mari.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1954*, p. 144-146; *Popescu D. 1965a*, p. 594; *Daicoviciu et alii 1973*, p. 73-74; *Daicoviciu H. 1989*, p. 161, 184-185, 251; *Glodariu 1983*, p. 93; *Glodariu et alii 1988*, p. 65; *1996b*, p. 66, 67; *Pescaru et alii 2004*, p. 48, 49.

b.6.) Punctul *Dealul Mare din Pietroasa*.
Punctul se află în apropierea cetăţii Blidaru. Aici se află, după toate aparenţele, urmele unui turn dacic.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1973*, p. 84; *Glodariu et alii 1988*, p. 62.

b.7.) Punctul *Curmătura Făeragului*.
În partea din dreapta potecii moderne, înspre platoul de pe *Culmea Făeragului*, s-au descoperit resturile unui turn cu zidurile de 2,60 m grosime.
Bibliografie: *Glodariu 1983*, p. 93; *Glodariu et alii 1988*, p. 64; *1996b*, p. 66; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 159, 184, 251; *Pescaru et alii 2004*, p. 48.

b.8.) Punctul *Platoul* sau *Dealul Făeragului*.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

În acest punct s-au descoperit urmele a trei turnuri construite în linie pe mijlocul lui. Zidurile acestora erau groase de 2,60 m.
Bibliografie: *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 67, 68, 75, 137, 138, 142, 146, 184, 247, 251; *Glodariu et alii 1996b*, p. 64, 66.

b.9.) Punctul *Curmătura Tocaciu* sau *Curmătura Tocaciului*.
Punctul se află pe partea din stânga Apei Grădiştii şi se prezintă sub forma unui platou de mari dimensiuni. Aici s-au descoperit materiale arheologice dacice şi se presupune existența unui turn.
Bibliografie: *Glodariu 1983*, p. 93; *Glodariu et alii 1988*, p. 71; *1996b*, p. 74; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 185.

b.10.) Punctul *La Vămi*.
La vreo 300 de m depărtare de *Turnul lui Mihu*, spre Luncani, se află ruinele altui turn de pază.
Bibliografie: *Glodariu 1983*, p. 93; *Glodariu et alii 1988*, p. 64; *1996b*, p. 67; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 197, 252; *Pescaru et alii 2004*, p. 49.

b.11.) Punctul *Muchea Chişetoarei*.
Pe terasele muchii se înşiră trei turnuri. Altul este puțin mai departe.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1955*, p. 227-228; *Glodariu 1974*, p. 223; *1983*, p. 94; *Glodariu et alii 1988*, p. 71; *1996b*, p. 73; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 154, 185, 251; *Pescaru et alii 2004*, p. 48-49.

b.12.) Punctul *Muchea lui Todirici*.
Aceasta este paralelă cu pârâul lui Todirici şi în amonte de el. Pe muchie sunt cinci terase etajate. Pe cea mai de sus, mai apropiată de Blidaru, se află două turnuri dacice.
Bibliografie: *Glodariu 1983*, p. 94; *Glodariu et alii 1988*, p. 71; *1996b*, p. 74; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 185, 251; *Pescaru et alii 2004*, p. 49.

b.13.) Punctul *Pârâul lui Todirici*.
Pârâul se varsă în Apa Grădiştii în amonte de *Valea Chişetoarei*. Între cele două văi s-au aflat două turnuri de pază dacice.
Bibliografie: *Glodariu 1983*, p. 94; *Glodariu et alii 1988*, p. 71; *1996b*, p. 73; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 185, 251.

b.14.) Punctul *Poiana Chişetoarei*.
Pe malul din stânga văii, chiar lângă drumul antic se păstrează urmele unui turn din piatră.
Bibliografie: *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 161, 185, 251.

b.15.) Punctul *Poiana Popii*.
La vest de drumul spre Blidaru s-a identificat un turn de pază.
Bibliografie: *Glodariu 1983*, p. 93; *Glodariu et alii 1988*, p. 64; *1996b*, p. 66; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 184, 251; *Pescaru et alii 2004*, p. 48.

b.16.) Punctul *Turnul lui Mihu*.
Turnul se află în apropierea drumului actual care leagă gura *Văii Făeragului* de Luncani-Târsa şi este amplasat pe o ridicătură dominantă.
În apropierea sa se pare că a mai existat un alt turn sau construcție asemănătoare.
Bibliografie: *Glodariu 1983*, p. 93; *Glodariu et alii 1988*, p. 64; *1996b*, p. 66; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 196-197, 252.

3. Vestigii de epocă romană.

a) Punctul *Grădişte*.
Pe botul de deal care coboară spre *Apa Oraşului* din *Dealul Cetățuie*, înspre NV, pe terasa râului de munte, se află urmele unei întăriturii romane (castru, dimensiunile 45 / 45 m).
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1973*, p. 74-75; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 159, 165, 181, 251; *Stoia 1976*, p. 277; *Ferenczi 1982-1983*, p. 181-182; *Glodariu et alii 1988*, p. 49; *1996b*, p. 50.

4. Descoperiri monetare.

a) Punctul *Valea Plaiului*.
Aici s-a descoperit o monedă de argint de tip Răduleşti – Hunedoara.
O altă monedă de acelaşi tip s-a descoperit, tot aici, în anul 1956.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1954*, p. 153; *1959*, p. 385; *Daicoviciu H. 1964*, p. 114; *Daicoviciu H. et Glodariu 1976*, p. 73; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 186; *Glodariu 1974-1975*, fig. 4, 25; *Glodariu et alii 1988*, p. 48; *1996b*, p. 49; *Crăciun 1998*, p. 70.

b) Punctul *Sub Măturoi* sau *Sub Mărtinoi*.
Pe partea din dreapta *Pârâului Raicii*, în dreptul *Lazului*, s-au descoperit, în anul 1957, două monede preromane.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1960*, p. 315; *Daicoviciu H. 1964*, p. 114; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 157, 158, 187; *Glodariu 1974*, p. 270; *Glodariu et alii 1988*, p. 48; *1996b*, p. 49; *Crăciun 1998*, p. 70.

c) Punctul *Bolsaia*.
Aici s-a descoperit un tezaur monetar format din 240 piese de argint ale oraşelor Dyrrachium şi Apollonia.
Bibliografie: *Popescu D. 1963*, p. 456; *1963a*, p. 575.

5. Mine şi cariere. Metalurgie.

a) Punctul *Strâmbu*, *La Strâmbu* sau *Dealul Strâmbu*.
În acest punct s-a descoperit un depozit de unelte dacice.
Aici este un punct de exploatare a fierului în perioada dacică.
Bibliografie: *Berciu şi Popa 1963*; *Crişan 1965a*; *Lazin 1970*, p. 23; *Daicoviciu H. 1972*, p. 173;

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Glodariu şi Iaroslavschi 1979, p. 12, 17, 60, 63-64, 67-69, 72-73, 84, 90, 93, 98, 107, 120, 134; *Glodariu et alii 1988*, p. 34, 156; *Ferenczi 1979b*, p. 268; *Florea 1986-1987*, p. 85; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 42, 54, 156; *Iaroslavschi 1997*, p. 21; *Crăciun 2004*, p. 129.

b) În hotarul localității se semnalează spălarea nisipului aurifer.

Bibliografie: *Iaroslavschi 1997*, p. 16.

c) Punctul *Valea Largă*.

În acest punct s-a descoperit un depozit de unelte dacice.

La confluența acesteia cu *Apa Godeanului* s-a descoperit o cană şi un fragment de oglindă metalică din bronz, produse elenistice de import.

Pe terasa aflată aici s-au descoperit şi fragmente ceramice dacice.

Bibliografie: *Daicoviciu H. 1972*, p. 173; *Florea 1986-1987*, p. 85; 1990-1993; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 61.

d) Punctul *Poiana Rădăcinii* sau *Rădăcina*.

La aproximativ 450 m de obârşia *Văii Stânişoarei* se află urme de locuire dacică şi lupe de fier, pe o terasă înaltă numită *Fața Jianului*.

Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1973*, p. 83; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 160, 188; *Florea 1986-1987*, p. 84; *Glodariu et alii 1996b*, p. 49.

¤

126. Costeşti-Deal (comuna Orăştioara de Sus)

¤

127. Covragiu (comuna Bretea Română)[153]

1. Vestigii preistorice.

a) La vest de localitate, la circa 100-150 m sud de punctul trigonometric, au fost descoperite materiale ceramice aparținând culturii Coțofeni.

Bibliografie: *Nemeş 1988-1991*, p. 37.

¤

128. Cozia (comuna Cârjiți)[154]

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Cota + 686*.

În hotarul localității s-au descoperit materiale ceramice aparținând culturii Coțofeni.

Bibliografie: *Roman 1976*, p. 81; *Ciugudean 2000*, p. 69; *Luca 2004*, p. 46; *Popa C.I. 2004*, p. 113-114.

b) Aici s-a descoperit un topor de cupru cu brațele în cruce.

Bibliografie: *Andriţoiu 1971*, p. 37, 39, 40.

[153] *Luca 2005a*, p. 80.

[154] *Luca 2005a*, p. 80-81.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

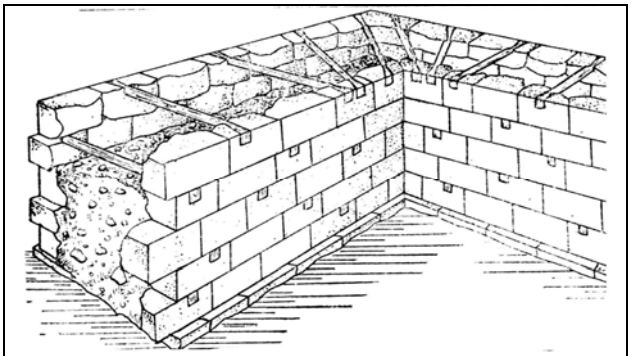

Plan 20. Zid dacic. După: *Glodariu 1983*, fig. 12/3.

a) Punctul *Piatra Coziei* sau *Piatra Cozia*.

Pe teritoriul localității se află o cetate dacică din epoca clasică (secolele I î.Chr.-I d.Chr.).

În acelaşi loc s-au descoperit şi materiale ceramice Coțofeni şi Wietenberg.

Bibliografie: *Floca 1969*, p. 14-15; *1972*, p. 15; *Mărghitan 1987a*, p. 15-16; *Valea et Mărghitan 1969*; *Popescu D. 1969*, p. 517; *Andriţoiu 1978a*, p. 67; *1992*, p. 121; *Floca 1981*, p. 15; *Glodariu 1974*, p. 207; *1982*, p. 28; *1983*, p. 95, 119, 128, 154; *2004*, p. 541; *Glodariu şi Iaroslavschi 1979*, p. 54, 120, 133-134, 139, 160-164; *Crişan 1986*, p. 249; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 77; *Medeleț 1993*, p. 195; *1994*, p. 203; *Boroffka 1994*, p. 34; *Rustoiu 1996*, p. 67; *Florea 1998*, p. 68-69; *Crăciun 2004*, p. 128.

¤

129. Crăciuneşti (comuna Băița)[155]

1. Peşteri cu urme de locuire.

a) *Peştera Balogu* sau *Peştera Szabó József*.

Cavitatea se află în *Munții Metaliferi*, carstul din *Valea Căianului*, *Măgura Feredeului*.

În Muzeul din Deva se află materialele arheologice din peşteră descoperite prin săpăturile lui Márton Roska (urme musteriene).

Din punct de vedere cronologic şi cultural ceramica aparține culturii Starčevo-Criş II, dar şi culturii Coțofeni, bronzului timpuriu şi culturii Wietenberg.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 117, nr. 30; *Plopşor 1935-1936*, p. 43, 50, 69; *Floca 1972*, p. 12; *Roman 1976*, p. 81; *Jungbert 1979*, p. 391; *Andriţoiu 1978a*, p. 68; *1985*, p. 12; *1986-1987*, p. 51; *1988-1991*, p. 26; *1992*, p. 121; *Boroffka 1994*, p. 34; *Ciugudean 1996*, p. 43; *2000*, p. 69; *2002*, p. 97; *Rişcuța 1997-1998*, p. 104-105; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 154; *Boroneanț 2000*, p.

[155] *Luca 2005a*, p. 81-83.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

75; *Păunescu 2001*, p. 237-238; *Roman şi Diaconescu 2002*, p. 7-8; *Luca 2004*, p. 40; *Ciută 2005*, p. 149.

b) *Peştera Şura de Jos* sau *Şura de Jos de la Măgura Băiţei*.

Peştera se află în *Munţii Metaliferi*, carstul din *Valea Căianului*, *Dealul Măgura Băiţei*.

Între alte materiale arheologice de aici (paleolitice) se mai află şi ceramică din epoca timpurie a bronzului, culturii Wietenberg şi perioadei medievale timpurii (secolele VII-IX d.Chr.).

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 117, nr. 30; *Plopşor 1935-1936*, p. 70; *Roman 1976*, p. 81; *Jungbert 1979*, p. 391; *Andriţoiu 1978a*, p. 68; *1986-1987*, p. 51; *1986-1987a*, p. 610; *1988-1991*, p. 26; *1992*, p. 121; *Boroffka 1994*, p. 34; *Ciugudean 1996*, p. 43; *2000*, p. 69; *Rişcuţa 1997-1998*, p. 105; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 154; *Boroneanţ 2000*, p. 75; *Păunescu 2001*, p. 236-237; *Dulea 2001*, p. 231; *Luca 2004*, p. 40.

c) *Peştera Csürok (tot Şura ?)*.

Şi din această peşteră apar materiale ceramice din epoca timpurie a bronzului (Muzeul de istorie din Deva).

Bibliografie: *Roman 1976*, p. 81; *Rişcuţa 1997-1998*, p. 105; *Ciugudean 2000*, p. 69.

d) *Peştera cu Trei intrări* sau *Şura de Mijloc*.

Peştera se află în masivul calcaros *Măgura*. Aici se află trei niveluri aparţinând culturii Coţofeni, Hallstattului timpuriu şi evului mediu timpuriu.

Bibliografie: *Andriţoiu 1978a*; *1979*, p. 21-22; *Giurgiu-Ardeu 1995-1996*, p. 200; *Ciugudean 1996*, p. 43; *2000*, p. 69; *Luca 2004*, p. 40.

e) *Peştera Groapa Lupului* sau *Gaura Lupului*.

Cavitatea se află în *Munţii Metaliferi*, carstul *Valea Căianului*, *Măgura Feredeului*.

În peşteră s-au descoperit oase de *Ursus spelaeus* cu urme de prelucrare şi trei aşchii de cuarţit.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 117-118, nr. 30; *Plopşor 1935-1936*, p. 43, 50, 69; *Morintz 1972*, p. 335-336; *Andriţoiu 1978a*, p. 68; *Jungbert 1979*, p. 392; *Boroneanţ 2000*, p. 76; *Păunescu şi Boroş 2000*; *Păunescu 2001*, p. 234-236; *Luca 2004*, p. 40.

f) *Peştera Zidul de Sus II* sau *Peştera Hunfalvi János*..

Aici s-au descoperit resturi de faună paleolitică, dar şi materiale ceramice Coţofeni şi medievale târzii (moderne).

Bibliografie: *Păunescu 2001*, p. 238.

2. Vestigii preistorice.

a) Din hotarul localităţii provine un topor de cupru eneolitic de tip Târgu Ocna.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 110, nr. 73; *Vulpe 1975*, p. 50; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 154.

b) În hotarul localităţii s-a descoperit o verigă de aur cu secţiunea pătrată datată în Bz D-Ha A.

Bibliografie: *Popescu D. 1956*, p. 199; *Rusu M. 1972*, p. 45; *Andriţoiu 1992*, p. 121.

3. Vestigii dacice.

a) De aici provine un brăzdar de plug dacic.

Bibliografie: *Glodariu şi Iaroslavschi 1979*, p. 60.

4. Vestigii de epocă romană.

a) În hotarul localităţii s-au descoperit urmele romane ale unei aşezări rurale.

Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Popa D. 2002*, p. 67.

5. Mine şi cariere.

a) Minele de aur Crăciuneşti.

Minele se află în Munţii Metaliferi, *Valea Mureşului*, afluentul Geoagiu.

Obiectivele au fost exploatate în epoca romană.

Bibliografie: *Boroneanţ 2000*, p. 127.

b) Mina de aur Băiţa-Crăciuneşti.

Mina se află în Munţii Metaliferi, *Valea Mureşului*, *Pârâul Băiţa*.

Obiectivul a fost exploatat în epoca romană şi cea medievală.

Bibliografie: *Rusu M. 1977*, p. 209; *Boroneanţ 2000*, p. 125-126.

¤

130. Crăguiş (comuna Unirea)[156]

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Locul Uriaşilor*.

În hotarul localităţii, între drumul spre Crăguiş şi pârâul de la est de acesta, la 400-500 m de şoseaua Unirea – Haţeg, se semnalează o aşezare aparţinând culturilor Turdaş şi Petreşti.

Tot aici este amintită şi o *villa rustica*.

Bibliografie: *Kalmar et Tatu 1984-1985*, p. 92; *Nemeş 1988-1991*, p. 37; *1995-1996*, p. 344, 349; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 95, 102; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 154; *Luca 1996*, p. 22; *1999b*, p. 14; *Popa D. 2002*, p. 67, 207.

b) Punctul *Holda lui Bolduş*.

La sud de sat, pe malul din dreapta *Pârâului Crăguiş*, s-a descoperit ceramică aparţinând culturii Petreşti.

Tot aici se află şi urme de construcţie romane (*villa rustica*) şi materiale ceramice medievale timpurii.

Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Nemeş 1988-1991*, p. 37; *1995-1996*, p. 344; *Tatu et alii*

[156] *Luca 2005a*, p. 83.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

1988-1991, p. 95; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 154; *Popa D. 2002*, p. 67.

3. Vestigii dacice.
a) În arătură, la vest de *Locul Uriaşilor*, s-a descoperit o brăţară de fier cu protuberanţe, dacică.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 95.

¤

132. Cristur (municipiul Deva)[157]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Coasta Buciumului*.
În hotarul localităţii s-a descoperit o aşezare aparţinând culturii Coţofeni.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 235; *Roman 1976*, p. 81; *Andriţoiu 1978a*, p. 68; *Ciugudean 2000*, p. 69; *Luca 2004*, p. 46; Informaţie Lazăr Mircea Dan.

2. Mine şi cariere.
a) Punctul *Valea Pârâului*.
Aici este o carieră de marmură care poate fi pusă în legătură cu minerii de la Cinciş (probabil o aşezare rurală romană). Tot în acest punct s-au descoperit statuete de marmură.
Din acest loc provine şi o inscripţie.
Bibliografie: *Wollmann 1996*, p. 428; *Luca 1999a*, p. 8; *Luca et alii 1998*, p. 28; *Popa D. 2002*, p. 69; *CIL*, III, 1403 = 7889; *IDR*, III, 3, p. 41-42.

¤

133. Criş (comuna Blăjeni)

¤

134. Crişan (comuna Ribiţa)[158]

1. Vestigii medievale.
a) Punctul *Mănăstirea Vaca*.
Complexul mănăstiresc se datează în secolele XVI-XVIII. Acesta este amplasat la 200 m în amonte pe pârâul *Valea Mare* care este un mic afluent, dinspre stânga, al *Văii Vacii*. Mănăstirea ortodoxă este dispărută, dar a fost cercetată arheologic.
Bibliografie: *Marcu 1992*; *Rusu A.A. 1996c*; *Rusu A.A. et alii 1992*; *2000*, p. 120-121; **** 1996*, p. 10.

¤

131. Crişcior (comună)[159]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Pietroasa* sau *Dealul Pietroasa*.
La poalele dealului cu acest nume s-a descoperit un topor de piatră, perforat, atribuit culturii Coţofeni.
Bibliografie: *Andriţoiu 1978a*, p. 68; *Rişcuţa 1995-1996*, p. 273.

2. Mine şi cariere.
a) În hotarul localităţii s-au descoperit urme ale unor exploatări aurifere romane.
După unii autori acestea ar fi fost exploatate încă din Bz D-Ha A.
Spălătoriile de aur au funcţionat şi în epoca medievală.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 143, nr. 325; *Rusu M. 1972*, p. 51; *197*, p. 208; *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Rişcuţa 1995-1996*, p. 282; *Popa D. 2002*, p. 69.

3. Vestigii medievale.
a) Vechea biserică de zid din localitate este situată pe un teren înalt din mijlocul localităţii.
Săpăturile arheologice întreprinse aici au dus la descoperirea a două morminte şi alte materiale arheologice. Acestea au permis încadrarea fazei iniţiale de construcţie a bisericii între secolele XIV şi XV d.Chr.
Bibliografie: *Lazăr et alii 1988-1991*; *Rusu A.A. 1999*, p. 258.

¤

135. Criva (comuna Densuş)

¤

136. Crivadia (comuna Bănița)[160]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera Gaura Oanei*.
Materialele arheologice recoltate din această peşteră aparţin culturii Coţofeni şi epocii dacice.
Bibliografie: Informaţie Roman Cristian şi Diaconescu Dragoş.
b) *Peştera de pe Valea Munceilor*.
În peşteră s-au descoperit vetre de foc şi artefacte neîncadrate cronologic şi cultural.
Bibliografie: *Tomuş 2000*, p. 5, 12.

2. Vestigii medievale.
a) Turnul-cetate de aici este, prin forma şi dimensiunile sale, deosebit în arhitectura fortificaţiilor medievale din Transilvania. El este ridicat la intrarea în trecătoarea Merişor şi se datează – cel mai devreme – în secolul XV d.Chr.

[157] *Luca 2005a*, p. 83-84.
[158] *Luca 2005a*, p. 84.
[159] *Luca 2005a*, p. 84-85.
[160] *Luca 2005a*, p. 85.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Bibliografie: *Popa 1972a*, p. 267-269; *Anghel 1986*, p. 108-110.
b) Biserica medievală era construită din lemn şi funcţiona înainte de 1733.
Bibliografie: *Rusu A.A. 1997*, p. 192.

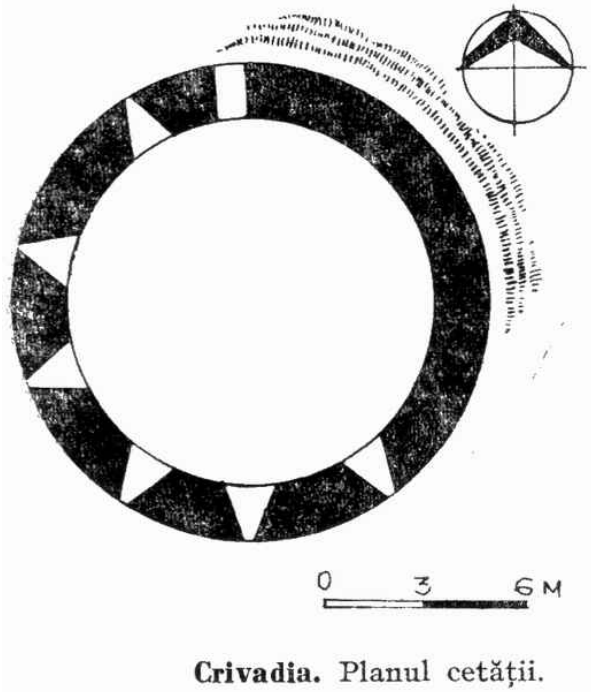

Plan 21. Crivadia. Planul cetăţii medievale. După: *Anghel 1986*, fig. 10.

¤

137. Cucuiş (comuna Beriu)[161]

1. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Golu* sau *Dealul Golu*.
Pe acest deal, situat la vest de sat, se află o cetate dacică fortificată cu val de pământ şi şanţ de apărare. Cercetările arheologice efectuate aici au dus şi la descoperirea unei fortificaţii hallstattiene.
Bibliografie: *Iaroslavschi şi Roşu 1977*, p. 84; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 70, 87, 164, 171, 209, 254; *Căstăian 1995a*, p. 121; *Glodariu 1982*, p. 28; *1983*, p. 56-57, 61, 66-67, 103, 128, 154; *Glodariu et alii 1988*, p. 157; *1996*; *1996b*, p. 163; *Florea et alii 1994*; *1996*; *1997*; *Crăciun 2004*, p. 129; **** 1996*, p. 38-39.
b) Punctul *În grădina lui Dumitrescu Vanea*.
Aici s-au descoperit fragmente ceramice hallstattiene şi dacice.
Bibliografie: *Iaroslavschi şi Roşu 1977*, p. 84; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 210.
c) Punctul *Colnic*.

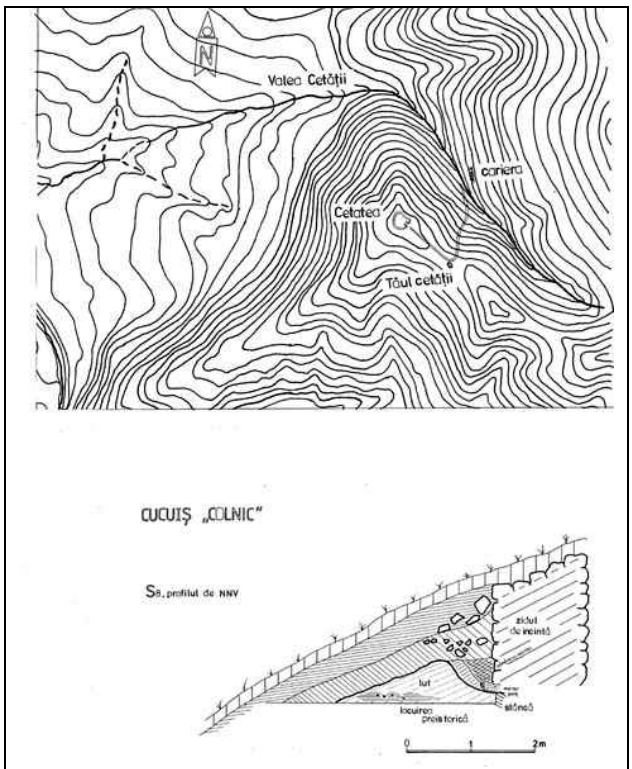

Plan 22. Cucuiş-*Colnic*. După: *Pinter et alii 2002*, pl. 45.

Cetatea medievală este situată la est de şcoala din sat, pe un promontoriu aflat la capătul nordic al unei culmi care coboară dinspre platforma montană.
În interiorul cetăţii s-au descoperit materiale ceramice dacice, dar şi materiale aparţinând culturii Coţofeni.
Zidurile cetăţii sunt din piatră, forma incintei fiind neregulată.
Bibliografie: *Iaroslavschi şi Roşu 1977*, p. 82; *Glodariu şi Iaroslavschi 1979*, p. 51, 82, 90-91, 107, 133-134, 153, 156, 158-159, 161, 163; *Ferenczi 1979a*, p. 75-76; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 56, 70, 87, 164, 171, 172, 230, 233; *Căstăian 1995a*; *Pinter et alii 2000*; *2001*; *2002*; *Nägler şi Beşliu 2003*, p. 391; *Glodariu 2004*, p. 541.

2. Vestigii dacice.
a) Punctul *Vârful Berianului*.
Dealul este de înălţime medie şi se situează la SE de sat. Materialele arheologice descoperite aparţin perioadei dacice clasice şi provin dintr-o aşezare fortificată.
Bibliografie: *Iaroslavschi şi Roşu 1977*, p. 81; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 164, 210; *Glodariu et alii 1988*, p. 158; *1996b*, p. 163.
b) Punctul *Bocşitură*.
Punctul se află pe drumul dintre Cucuiş şi Sibişel-Baia, pe partea din dreapta *Pârâului Curmăturii*.

[161] *Luca 2005a*, p. 85-88.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

De pe terase artificiale s-au recoltat fragmente ceramice atipice.
Bibliografie: *Iaroslavschi şi Roşu 1977*, p. 81; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 165, 210; *Glodariu et alii 1988*, p. 158; *1996b*, p. 163.
c) Punctul *Muchea Cetății*.
Punctul este situat spre NE de *Şcoala generală* din Cucuiş. Materialele arheologice recoltate aparţin civilizaţiei dacice.
Bibliografie: *Iaroslavschi şi Roşu 1977*, p. 82; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 165, 210; *Glodariu et alii 1988*, p. 158; *1996b*, p. 163-164.
d) Punctul *La Dos* sau *Sub Dos*.
Terasa de aici este propice locuirii, dovadă şi materialele ceramice dacice descoperite.
Bibliografie: *Iaroslavschi şi Roşu 1977*, p. 82; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 164, 210; *Glodariu et alii 1988*, p. 158; *1996b*, p. 164.
e) Punctul *Gruieț*.
Terasa înclinată cu acest nume duce spre *Muchea Cetății*. Aici s-a descoperit lipitură arsă şi o bucată de vatră.
Bibliografie: *Iaroslavschi şi Roşu 1977*, p. 82; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 165, 210; *Glodariu et alii 1988*, p. 158; *1996b*, p. 164.
f) Punctul *Poiana Stanii*.
Locul este despărţit în două părţi egale de un pârâiaş care izvorăşte de sub *Muchea Ursului*.
Bibliografie: *Iaroslavschi şi Roşu 1977*, p. 82; *Glodariu et alii 1988*, p. 158; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 164, 165, 210.
g) Punctul *Padeşul de Sus*.
Punctul este situat la est de *Şcoala generală*, pe curmătura dintre *Pietrele Caprei* şi *Vârful Speiului*. Aici s-au descoperit resturile unei vetre şi ceramică specifică dacilor.
Bibliografie: *Iaroslavschi şi Roşu 1977*, p. 82, 84; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 165, 210; *Glodariu et alii 1988*, p. 158-159; *1996b*, p. 164; *Crăciun 2004*, p. 129.
h) Punctul *Dealul Suciului* sau *Suciului*.
Punctul este situat la poalele sudice ale *Dealului Golu*. În acest punct s-au descoperit fragmente ceramice dacice.
Bibliografie: *Iaroslavschi şi Roşu 1977*, p. 84; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 210; *Glodariu et alii 1988*, p. 159; *1996b*, p. 164.
i) Punctul *Pietrele Caprei*.
În acest punct s-au descoperit fragmente ceramice de factură dacică.
Bibliografie: *Iaroslavschi şi Roşu 1977*, p. 84; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 210.
j) Punctul *Cărbunari*.
În acest punct s-au descoperit fragmente ceramice de factură dacică.
Bibliografie: *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 209, 254.
k) Punctul *Cetățuia*.
În acest punct s-au descoperit fragmente ceramice de factură dacică.
Bibliografie: *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 209.

3. Vestigii de arheologie industrială.
a) Punctul *Glăjerie*.
Acesta este situat în partea de SE a satului. Numele locului provine de la cuptoarele de sticlă care au funcţionat aici în urmă cu 200 ani.
Pe lângă resturi de sticlă s-au descoperit şi fragmente ceramice dacice.
Bibliografie: *Iaroslavschi şi Roşu 1977*, p. 84; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 210; *Glodariu et alii 1988*, p. 159; *1996b*, p. 164; *Crăciun 2004*, p. 129.

¤

138. Cuieş (comuna Ilia)

¤

139. Curechiu (comuna Bucureşci)

¤

140. Curpenii Silvaşului (comuna Topliţa)

¤

141. Cutin (comuna Peştişu Mic)

¤

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

D.

142. Dăbâca (comuna Toplița)

¤

143. Dănuleşti (comuna Gurasada)

¤

144. Dâlja Mare (municipiul Petroşani)

¤

145. Dâlja Mică (municipiul Petroşani)

¤

146. Dâncu Mare (comuna Mărtineşti)[162]

1. Vestigii preistorice.
a) Înainte de intrarea dinspre sud în Dâncu Mare, s-au recoltat, dintr-o râpă, două fragmente ceramice hallstattiene.
Bibliografie: *Luca 1997*, p. 21.

2. Vestigii de epocă romană.
a) La ieşirea spre nord (spre Tămăşeasa), în zona fostelor grajduri ale CAP, s-au descoperit urme arheologice din epoca romană.
Bibliografie: *Luca 1997*, p. 21.

¤

147. Dâncu Mic (comuna Mărtineşti)

¤

148. Dealu Babii (oraşul Vulcan)

¤

149. Dealu Mare (comuna Vălişoara)

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Ruşti*.
Pe un deal folosit la păşunat, în hotarul satului Dealu Mare, s-au descoperit urme arheologice care se pot încadra în cultura Coţofeni şi bronzul timpuriu (grupul cultural Şoimuş).
Bibliografie: *Rişcuţa et alii 2005*.

¤

150. Dealu Mic (comuna Toplița)

¤

151. Deleni (comuna Zam)

¤

152. Densuş (comună)[163]

1. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Satul lui Cremene*
Platoul pe care se află aşezarea se află pe malul din dreapta *Văii Galbena*. Din acest punct drumul coboară spre sat. Aşezarea se încadrează în epoca neolitică, epoca bronzului şi cea romană.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 95; *Andriţoiu 1992*, p. 121; *Nemeş 1995-1996*, p. 344; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 156; *Popa C.I. 1999*, p. 122, 134-135; *Popa D. 2002*, p. 76.

2. Vestigii preistorice.
a) Depozite de bronzuri.
a.1.) În hotarul localităţii s-au descoperit bare de bronz preistorice (*Densuş I*).
Bibliografie: *Andriţoiu 1974-1975*, p. 397.
a.2.) Din locuri neprecizate provin un celt, două fragmente dintr-un ferăstrău, trei fragmente dintr-o sabie, două fragmente dintr-un vas şi două creaturi triunghiulare, toate din bronz şi din epoca bronzului (*Densuş II*).
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 66, nr. 21; *Nemeş 1988-1991*, p. 37.
a.3.) De aici provine o rapieră din bronz.
Bibliografie: *Gogâltan 1997*.

3. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Câmpul Mare*
Pe un platou aflat la SV de sat se observă la suprafaţa solului urme de construcţie datată în epoca romană (*villa rustica*).

[162] *Luca 2005a*, p. 89.

[163] *Luca 2005a*, p. 89-91.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Aici se află una dintre comunele vicinale capitalei Daciei.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 95; *Nemeş 1995-1996*, p. 344; *Popa 2002*, p. 76; *Pop 2004*, p. 310.

4. Vestigii medievale.

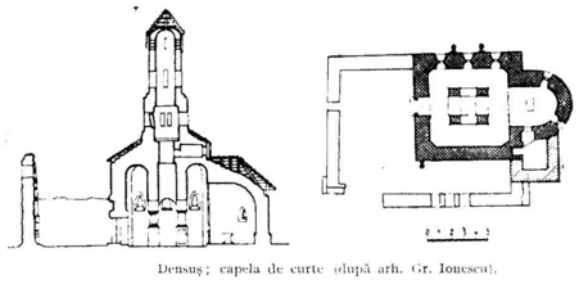

Densuş; capela de curte (după arh. Gr. Ionescu).

Plan 23. Densuş. Biserica medievală. După: *Popa 1988*, fig. 43.

a) *Biserica monument istoric* de aici, cu hramul *Sfântul Nicolae*, este – după unii autori – un monument roman refolosit (sau construit din materiale de construcție romane). Urme romane, printre care şi un ciocan de pietrar, se suprapun peste elemente de construcție indiscutabil romane. Aspectul definitiv al bisericii este încheiat în secolul XIII d.Chr., iar construirea ei poate să fi început în secolul X d.Chr. sau după acesta.
Mănăstirea ortodoxă de aici a funcționat între secolele XIV şi XV d.Chr.
Tot aici s-au descoperit şi resturile unei curți nobiliare de secolele XV-XVI d.Chr. şi un cimitir medieval cu peste 130 morminte.
Bibliografie: *Drăguț 1982*, p. 81, 84; *Popa 1988*, p. 228-229; *Rusu A.A. 1986-1987*, p. 179; *1991a*, p. 131, 137; *1997*, p. 120-121, 192-203; *1999*, p. 285; *2000*, p. 128; *Rusu A.A. et alii 2000a*; *2001*, p. 78; *Lupescu 1996*.

5. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localității s-a descoperit un *aureus* de la Nero.
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 282; *Ardevan 1996*, p. 17.

¤

153. Deva (municipiu reşedință de județ)[164]

1. Stațiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Mina de Cupru*.
Mina de cupru se află pe o terasă înaltă, la circa 300 m de cursul actual al Mureşului.
Materialele arheologice descoperite aici aparțin culturii Starčevo-Criş IIIB, poate IVA, Coțofeni şi epocii timpurii a bronzului.
Mina de cupru a fost exploatată în perioada medievală.
Bibliografie: *Floca 1969*, p. 17; *Rusu M. 1977*, p. 210; *Andrițoiu 1978a*, p. 68; *1985*, p. 12; *1992*, p. 121; *Ciugudean 1996*, p. 44; *1998*, p. 70; *Rişcuța 1999-2000*; *Roman şi Diaconescu 2002*, p. 15.
b) Punctul *Cimitirul Reformat*.
Aici s-ar fi descoperit ceramică turdăşeană, dar şi Wietenberg.
Bibliografie: *Andrițoiu 1974-1975a*, p. 394; *1992*, p. 121; *Rotea 1993*, p. 31; *Boroffka 1994*, p. 39; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 156.
c) Punctul *Ceangăi*.
La extremitatea estică a municipiului Deva au fost cercetate urmele unei aşezări preistorice ce se poate încadra cronologic şi cultural la sfârşitul culturii Tiszapolgár şi începutul culturii Bodrogkeresztúr, dar şi începutului culturii Coțofeni.
Bibliografie: *Floca 1950*, p. 220-224; *1969*, p. 9; *Székely 1964*, p. 125; *Vlassa 1964*, p. 361; *1969*, p. 31; *Kacsó 1969*, p. 54; *Rusu 1971*, p. 80; *Roman 1971*, p. 95; *1973*, p. 60; *1978*, p. 219; *Andrițoiu 1974-1975a*, p. 394; *1978a*, p. 68; *1985*, p. 10; *Dumitraşcu 1975*, p. 28, 30-31; *Lazarovici 1975*, p. 12, 16, 17; *1983*, p. 7, 15; *Roman 1976*, p. 81; *Pădureanu 1982*, p. 33; *Mărghitan 1987*, p. 63; *Gogâltan et alii 1992*, p. 13; *Luca 1994*, p. 187; *1998-2000*, p. 308; *1999*, p. 51; *1999b*, p. 18; *1999-2000*, p. 69; *2004*, p. 46; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 156; **** 1996b*, p. 50.
c.1.) *Cimitirul Ceangăilor*.
Aici s-au descoperit urme Turdaş, Coțofeni, epocii bronzului (cultura Wietenberg), Hallstattului timpuriu, epocii dacice (între care şi un cuptor de ars oale), romane şi medievale timpurii.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 67, nr. 36; *Floca 1969*, p. 13, 14; *Rusu M. 1977*, p. 203; *Andrițoiu 1969*, p. 37; *1978*, p. 65; *1979*, p. 22-23; *1982-1983*, p. 125, 130-131; *1986-1987*, p. 47, 51; *1988-1991*, p. 28, 30; *1992*, p. 121; *Andrițoiu şi Albu 1969*, p. 60; *Lazăr 1979*; *Branga 1980*, p. 106; *Mărghitan 1987*, p. 64; *Vasiliev 1992*, p. 20; *Boroffka 1994*, p. 38; *Giurgiu-Ardeu 1995-1996*, p. 201; *Ciugudean 2000*, p. 70; *Pop 2003*, p. 271; *IDR*, III, 3, p. 50.
d) Punctul *Cartierul Viile Noi*.
De aici provin materiale ceramice Wietenberg şi de la sfârşitul epocii bronzului şi începutul Hallstattului (şi obiecte din bronz).
Aici s-au descoperit şi urmele unor construcții romane, poate o *villa rustica*.

[164] *Luca 2005a*, p. 91-97.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Bibliografie: *Popescu D. 1969*, p. 541; *Floca 1969*, p. 15, 27; *1972*, p. 13-14, 18; *Mitrofan 1974*, p. 42; *Andriţoiu 1969*, p. 37-46; *1974-1975a*, p. 396; *1978*, p. 66; *1979*, p. 22; *1982-1983*, p. 125, 130-131; *1988-1991*, p. 30; *1992*, p. 121, 122; *Glodariu 1977*, p. 965; *Branga 1980*, p. 35, 106; *Vasiliev 1992*, p. 21-22; *Rotea 1993*, p. 31; *Boroffka 1987*, p. 67; *1994*, p. 38-39; *Bădău-Wittenberger 1994*, p. 154; *Draşovean 1996*, p. 273-274; *Marinescu şi Pop 2000*, p. 72; *Popa D. 2002*, p. 76; *Pop 2003*, p. 267, 268; **** 1996b*, p. 51; **** 2000*, p. 69; **** 2003*, p. 109; *IDR*, III, 3, p. 50.

e) Punctul *Dâmbul Popii* şi / sau *Strada Depozitelor*.

În acest punct se află o aşezare din vremea epocii timpurii a bronzului şi a Hallstattului timpuriu.

Peste locuirea hallstattiană se suprapun ruinele unei construcţii romane.

S-a cercetat şi o necropolă Wietenberg alcătuită din 17 morminte.

Bibliografie: *Popescu D. 1969*, p. 541; *Andriţoiu 1974-1975a*, p. 396-397; *1978b*; *1979*, p. 22; *1986-1987*, p. 47, 51, 58, 61; *1992*, p. 121; *1994*, p. 147 şi urm.; *Glodariu 1977*, p. 965; *Branga 1980*, p. 106; *Rotea 1993*, p. 31; *Boroffka 1994*, p. 39; *Giurgiu-Ardeu 1995-1996*, p. 201; *Popa C.I. 1998*, p. 52-53.

f) Punctul *Dealul Cetăţii*.

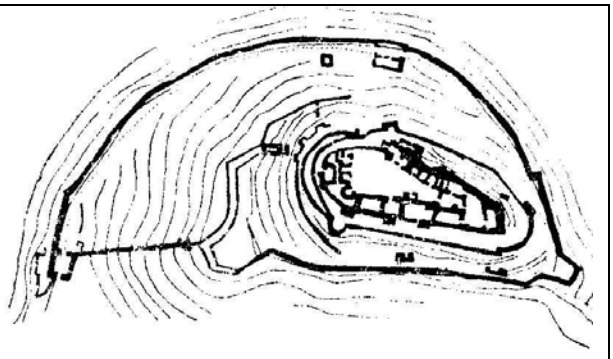

Plan 24. Deva. Planul cetăţii. După: *Anghel 1981*, pl. V/3.

Cele mai vechi urme de locuire de pe acest deal aparţin neoliticului, eneoliticului şi epocii bronzului.

Pe deal s-a descoperit, în anul 1847, o brăţară din bronz.

Din epoca târzie a bronzului (Bz D-Ha A) face parte un **depozit de bronzuri** (Seria Uriu-Domăneşti; *Deva II*).

Tot pe *Cetate* s-a descoperit un **depozit de bronzuri** din seria Cincu-Suseni (Ha A_1; *Deva IV*).

Sub dealul pe care se află cetatea s-a descoperit, la o dată neprecizată, încă un **depozit de bronzuri** din seria Cincu-Suseni (Ha A_1; *Deva III*).

Pe deal s-au descoperit şi obiecte din bronz izolate.

Pe pantele dealului s-au realizat sondaje arheologice în urma cărora au rezultat materiale ceramice Turdaş, Coţofeni, Wietenberg, hallstattiene timpurii, scitice, dacice, romane şi medievale.

Dealul a fost folosit şi fortificat încă din vremea dacilor (secolele I î.Chr.-I d.Chr.). Octavian Floca propune ca aici să fie localizată *Singidava*.

În timpul provinciei Dacia pe deal a funcţionat un *castellum*.

La poalele *Dealului Cetăţii* s-au descoperit urmele unor construcţii romane.

Fortificaţia medievală este foarte puternică şi a fost construită, într-o primă fază de piatră, în jurul secolului XIII d.Chr.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 67-68, nr. 36; *Nestor 1941-1942*; *Crişan 1965*, p. 139; *Alexandrescu 1966*, p. 167, 176; *Albu 1971*; *1971a*, p. 57-60; *Floca 1969*, p. 9, 11-13, 15, 26; *1972*, p. 14, 15; *Daicoviciu H. 1972*, p. 145, 188, 226, 269; *Morintz 1973*, p. 373-374; *Andriţoiu 1969*, p. 37; *1973*; *1974-1975a*, p. 394, 395-396, 397-398; *1978a*, p. 68; *1986-1987*, p. 47, 51, 54-55, 57; *1988-1991*, p. 25, 26, 27, 29; *1992*, p. 121, 122; *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *1997-1998*, p. 327; *Floca 1974-1975*; *Roman 1976*, p. 81; *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 57, 91-92; *Floca 1977*, p. 174; *1981*; *Băluţă 1977*, p. 210, 214, 217; *Anghel 1980*, p. 197; *1986*, p. 110-118; *Rusu A.A. 1980*, p. 189, 193; *Glodariu 1974*, p. 224; *1982*, p. 28-29; *1983*, p. 95, 97, 128, 154; *2004*, p. 541; *Tănăsescu 1986-1987*; *Popa 1988*, p. 59, 216-217; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 77; *Rotea 1993*, p. 31; *1994*, p. 41 şi urm.; *Boroffka 1994*, p. 39; *Rustoiu 1997*, p. 100; *Rusu A.A. 1998*, p. 12; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 156; *Rişcuţa 1999-2000*; *Ciugudean 2000*, p. 70; *Popa D. 2002*, p. 76; *Ţuţuianu şi Ardeu 2003*; *Ţuţuianu et alii 2004*; *Luca 2004*, p. 46; *Popa C.I. 2004*, p. 114; *Pescaru et alii 2005*; **** 1996b*, p. 50-51; *IDR*, III, 3, p. 50-51.

g) Dealul *Piatra Coziei*.

Pe acest deal din apropierea Devei se află o aşezare dacică.

Stratigrafia de pe deal cuprinde un strat Coţofeni, unul Wietenberg şi un altul dacic.

Bibliografie: *Floca 1969*, p. 22-25; *Valea şi Mărghitan 1969*, p. 47-53; *Andriţoiu 1974-1975a*, p. 395; *Floca 1977*, p. 177; *Mărghitan 1977*, p. 205; *1979*; *1997-1998*, p. 327; *Rotea 1993*, p. 31.

h. *Dealul Mişoveţ* sau *Măgura Mişoveţ*.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Aici s-a descoperit o aşezare aparţinând culturii Coţofeni şi o alta încadrată în cultura Wietenberg.
Bibliografie: *Andriţoiu 1974-1975a*, p. 395; *Marc 2003*.

i) Punctul *Microraion 15* sau *Micro 15*.
La 1 km spre sud de construcţiile industriale de la nord de localitate s-a descoperit o *villa rustica*.
În jurul acesteia s-au cercetat, în anii 1966-1967, mai multe anexe gospodăreşti protejate printr-un zid de incintă. S-a descoperit, de asemenea, şi necropola complexului de clădiri. Ruinele se află lângă *Cimitirul ceangăilor*. Aici se găsesc şi urme din vremea culturii Coţofeni, Wietenberg şi dacică (un cuptor şi monede).
Tot aici, în noul cartier de blocuri, se află o necropolă din a doua jumătate a secolului X şi începutul secolului XI d.Chr.
Alte urme arheologice de aici aparţin culturii Coţofeni şi Hallstattului.
Bibliografie: *Crişan 1965*, p. 139; *Daicoviciu H. 1968*, p. 340; *Popescu D. 1968*, p. 686-687; *1969*, p. 523; *Mitrofan 1973*, p. 136-140; *1974*, p. 42; *Pop 1974*, p. 602; *Floca 1974-1975*, p. 409; *1977*, p. 174-175; *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *1997-1998*; *Mărghitan şi Pop 1971*, p. 67-68; *Andriţoiu 1974-1975a*, p. 394-395, 397; *1979*, p. 22; *1994*, p. 147 şi urm.; *Băluţă 1977*, p. 220, 222; *Branga 1980*, p. 106; *Popa 1988*, p. 52; *Pinter 1992-1994*; *Pinter 1999*, p. 118-123; *Dragotă et Ţiplic 2000*, p. 130, 131; *Popa D. 2002*, p. 77; **** 2000*, p. 69.

j) Punctul *Magna Curia*.
Monumentul de arhitectură în care se află Muzeul de istorie din Deva este o clădire de secolele XVI-XVII. Prin săpături arheologice s-a evidenţiat zidul de incintă şi alte clădiri astăzi dispărute.
Tot aici s-a descoperit un nivel aparţinând epocii timpurii a bronzului.
Bibliografie: *András 1993*; *Rişcuţa 1998*; *Pescaru et alii 2001b*; **** 1996a*, p. 41.

k) Punctul *Viile Carolina*.
În acest punct s-au descoperit morminte scitice de inhumaţie. Tot aici s-au descoperit şi materiale ceramice neolitice şi eneolitice (acelaşi tip de descoperiri sunt semnalate şi în punctul *Sub Vii*).
Bibliografie: *Floca 1969*, p. 16; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 156; **** 1996b*, p. 51.

l) Punctul *Strada Aurel Vlaicu*
Aici s-au descoperit resturile unui apeduct roman, dar şi artefacte preistorice.
Bibliografie: *Floca 1969*, p. 17, 26, 27; *Popa D. 2002*, p. 76; **** 1996b*, p. 51.

2. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Tăualaş*.
În cartierul cu acelaşi nume, aflat la est de *Gara CFR*, se semnalează o aşezare aparţinând culturii Turdaş cu mai multe niveluri de locuire. Unii cercetători consideră că aşezarea este reprezentativă pentru un aspect specific şi independent al culturii Turdaş. După opinia noastră situl reprezintă o fază clasică a culturii amintite.
Bibliografie: *Dumitrescu H. 1966*; *1984*; *Floca 1969*, p. 8-9; *Lazarovici 1973*, p. 43, 44; *1977a*, p. 224-225; *Andriţoiu 1974-1975a*, p. 393-394; *Bulai-Ştirbu 1984*; *Kalmar 1984*, p. 393; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 156; *Lazarovici et Dumitrescu H. 1985-1986*; *Draşovean şi Rotea 1986*, p. 11; *Luca 1996*, p. 22; *1999b*, p. 14, 16; *1999-2000*, p. 62; *Draşovean 1997*, p. 7-8; *Draşovean şi Mariş 1998*, p. 99; **** 1996b*, p. 50.

b) Punctul *Cartierul Gojdu*.
Materialele ceramice descoperite aici aparţin culturii Turdaş.
Tot aici sunt şi urme romane.
Bibliografie: *Floca 1969*, p. 9; *1974-1975*, p. 409; *Andriţoiu 1974-1975a*, p. 394.

c) Punctul *Strada Lenin*.
Aici s-au descoperit materiale ceramice aparţinând culturii Coţofeni.
Bibliografie: *Rotea 1986-1987*; *Ciugudean 2000*, p. 70; *Luca 2004*, p. 46.

d) Depozite de bronzuri.
d.1.) Depozit de bronzuri descoperit în anul 1907 (*Deva I*) datat în epoca mijlocie a bronzului.
Bibliografie: *Rusu M. 1963*, p. 207; *Andriţoiu 1974-1975*, p. 397; *1992*, p. 121; *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 40.
d.2.) Pentru **depozitele de bronzuri** *Deva II-IV* vezi pct. 13, *Dealul Cetăţii*.

e) Punctul *Strada Progresului*.
Aici s-au descoperit vase ceramice aparţinând culturii Wietenberg.
Bibliografie: *Floca 1969*, p. 14; *Andriţoiu 1974-1975a*, p. 395; *1992*, p. 121; *Rotea 1993*, p. 31; *Boroffka 1994*, p. 38.
f) La 300 m vest de acest loc s-a descoperit un mormânt de femeie datat în Ha B_2.
Bibliografie: *Andriţoiu 1974-1975a*, p. 396; *1979*, p. 22.
g) Într-un punct necunoscut de pe teritoriul oraşului s-a descoperit o brăţară de bronz celtică.
Bibliografie: *Ferencz 1997*, p. 34.

h) Punctul *Hărăului*.
Aici s-au descoperit materiale ceramice Wietenberg.
Bibliografie: *Andriţoiu 1992*, p. 121; *Boroffka 1994*, p. 39-40.
g) La est de *Cetate* s-au descoperit morminte scitice de inhumaţie.
Bibliografie: **** 1996b*, p. 51.
i) Dintr-un loc neprecizat provine o valvă a unui tipar de topor de tip Balşa.
Bibliografie: *Andriţoiu 1992*, p. 122.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

3. Vestigii dacice.
a) pe *Strada Progresului* (actual *Petru Maior*) s-a descoperit un cuptor de ars oale.
Bibliografie: *Floca 1969*, p. 20; *1971*.

4. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Strada Ion Creangă*.
Într-o grădină de pe această stradă s-a descoperit un coronament de stelă funerară reprezentând un Eros flancat de doi lei adosați.
Bibliografie: *Mărghitan şi Andriţoiu 1976*, p. 47-48.
b) De aici provin fibule de epocă romană.
Bibliografie: *Cociş 2004*, catalog nr. 77, 1172.

4. Descoperiri monetare.
Pe teritoriul localității s-au descoperit, izolat, monede greceşti şi dacice, după cum urmează:
- pe şaua dintre dealurile *Pai* şi *Varheghi* s-a descoperit un tezaur format din 18 monede romane republicane de argint, în anul 1886;
- pe dealul *Colţ*, în apropierea dealurilor de mai sus, s-a descoperit, câțiva ani mai târziu, un tezaur format din circa 400-500 monede romane republicane;
- în pădurea *Bejan* s-a descoperit, în anul 1923, un tezaur format din monede Dyrrhachium; aici s-au descoperit şi monede romane republicane;
- în anul 1973 s-a, descoperit, în cartierul *Bejan*, două monede de argint emise de oraşul Dyrrhachium;
- un tezaur format din monede Dyrrhachium şi Apollonia care s-a împrăştiat (câteva mii);
- pe strada V.I. Lenin nr. 6 s-au descoperit 5 monede de secolul XVI d.Chr.
Bibliografie: *Glodariu 1971*, p. 74, 76, 80, 82; *1974*, p. 256, 263, 270, 282; *1974-1975*, fig. 4, 30; *Mitrea 1971*, p. 399, 403; *1971a*, p. 119, 123; *Winkler 1972*; *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Floca 1977*, p. 175; *Palamariu 1979*, p. 115; *1984-1985a*, p. 256; *1992-1994*, p. 197; *Crăciun 1998*, p. 64, 70; *Popa D. 2002*, p. 78; **** 1996b*, p. 51.

5. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Ţecheneu* sau *Techeneu*
Aici s-au descoperit urmele unei clădiri de tip *villa rustica*.
Bibliografie: *Floca 1969*, p. 27; *Popa D. 2002*, p. 76-77; **** 1996b*, p. 51; *IDR*, III, 3, p. 50.
b) Punctul *La Ogoare*
Aici s-au descoperit urmele unei construcții de tip *villa rustica*.
Bibliografie: *Floca 1969*, p. 28; *Popa D. 2002*, p. 77; **** 1996b*, p. 51; *IDR*, III, 3, p. 50.
c) La extremitatea de est a fostei străzi *23 August* (astăzi *B-dul 22 Decembrie*), la ieşirea din oraş, s-au identificat temeliile mai multor ziduri de piatră.
Bibliografie: *Floca 1969*, p. 28; *Popa D. 2002*, p. 77; *IDR*, III, 3, p. 50.
d) În *Cartierul Gojdu*, aflat la est de orașul vechi, s-au făcut numeroase descoperiri cu caracter funerar roman.
Poate fi vorba despre o mare *villa rustica* cu descoperirile funerare din jurul ei.
Bibliografie: *Floca 1969*, p. 28; *Branga 1980*, p. 106; *Popa D. 2002*, p. 77; **** 1996b*, p. 51.

6. Mine şi cariere.
a) Punctul *Dealul Bejan*.
La aproximativ 4 km SV de oraş, în punctul cu numele pomenit, se află mari cariere de piatră din epoca romană. Aici s-au descoperit şi urme de locuire din aceeaşi epocă. Carierele par a fi exploatate şi în perioada dacică.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 256, nr. 45; *Wollmann 1973*, p. 108; *1996*, p. 270, 282; *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Bărbulescu 1977a*, p. 177; *Ferenczi 1979b*, p. 266-267; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 55; *Popa D. 2002*, p. 77.
b) Punctul *Cărpiniş*
Aici, la NV de Deva, există o altă carieră folosită încă din epoca romană.
Bibliografie: *Wollmann 1973*, p. 108; *Mărghitan 1974-1975*, p. 38.
c) Punctul *Dealul Pietroasa* sau Cariera Deva-*Dealul Pietroasa*.
Aici se exploata andezit în perioada romană.
Bibliografie: *Floca 1969*, p. 31; *Wollmann 1973*, p. 111; *1996*, p. 257; *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 54; *Mârza 1997*, p. 820-823; *Iaroslavschi 1997*, p. 34; *Boroneanţ 2000*, p. 141; *Popa D. 2002*, p. 77-78; **** 1996b*, p. 51.

7. Vestigii medievale.
a) *Mănăstirea franciscană a observanților* își începe activitatea prin secolul al XVI-lea d.Chr.
Hramul adoptat după 1991 este cel al *Sfintei Fecioare*.
Bibliografie: *Rusu A.A. et alii 2000*, p. 128-129.

¤

154. Dobra (comună)[165]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Grădina lui Lázár Árpád*.
Pe teritoriul localității s-au descoperit mai multe celturi din bronz (**depozit** ?).

[165] *Luca 2005a*, p. 97-98.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 110, nr. 72; *Andriţoiu 1992*, p. 122.

2. Vestigii de epocă romană.
a) În hotarul localităţii s-au descoperit urme romane.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 38.

¤

155. Dobrot (comuna Tomeşti)

¤

156. Dragu-Brad (comuna Blăjeni)

¤

157. Dudeşti (comuna Luncoiu de Jos)

¤

158. Dumbrava (comuna Peştişu Mic)[166]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera de la Dumbrava* sau *Peştera cu Apă*.
Peştera se află în amonte de satul Nandru, pe *Valea Roatei*. Prin ea trece râul Petac.
Materialele arheologice descoperite aici aparţin neoliticului timpuriu (cultura Starčevo-Criş), culturii Coţofeni, Wietenberg, Hallstattului timpuriu, culturii Basarabi şi civilizaţiei dacice clasice.
Bibliografie: *Luca 1999a*, p. 5; *1999b*, p. 8; *2004*, p. 40; *Luca et alii 1997*, p. 18; *1998*, p. 26; *2004*, p. 35-36; *Ursuţiu 2002*, p. 92.

2. Vestigii dacice.
a) În aşezarea dacică de aici a funcţionat un atelier de bronzier.
Bibliografie: *Cociş 1982-1983*, p. 140.

3. Mine şi cariere.
a) În apropierea *Peşterii cu Apă* funcţionau exploatări de minereu de fier în epoca romană.
Bibliografie: *Luca 2004*, p. 41.

¤

159. Dumbrava de Jos (comuna Ribiţa)

¤

160. Dumbrava de Sus (comuna Ribiţa)

¤

161. Dumbrăviţa (comuna Ilia)[167]

1. Descoperiri monetare.
a) În anul 1948 s-au descoperit, în localitate, 720 de monede din argint datate în secolul al XVI-lea d.Chr.
Bibliografie: *Palamariu 1981*; *1984-1985a*, p. 256.

¤

162. Dumeşti (comuna Vorţa)[168]

1. Vestigii preistorice.
a) Depozite de bronzuri.
Depozitul de bronzuri de aici a fost descoperit în anul 1895 şi face parte din seria Cincu-Suseni (Ha A_1).
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 71, nr. 73; *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 93.

¤

163. După Piatră (comuna Buceş)[169]

1. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Gura Cheii*.
Cu ocazia construirii drumului Buceş – După Piatră, lângă pod, au fost descoperite mai multe bucăţi dintr-o conductă romană din lut.
Descoperirea se află în imediata apropiere a drumului roman spre Zlatna.
Bibliografie: *Andriţoiu 1979*, p. 23; *Rişcuţa 1995-1996*, p. 282; *Popa D. 2002*, p. 81.

¤

[166] *Luca 2005a*, p. 98.

[167] *Luca 2005a*, p. 99.
[168] *Luca 2005a*, p. 99.
[169] *Luca 2005a*, p. 99.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

F.

164. Faţa Roşie (comuna Bătrâna)

¤

165. Făgeţel (comuna Dobra)[170]

1. Descoperiri monetare.
a) În anul 1983 s-a descoperit în grădina locuitoarei Oprean Firica un tezaur format din câteva zeci de monede medievale de secolele XV-XVI d.Chr.
Bibliografie: *Palamariu 1988-1991b*.

¤

166. Fărcădin (comuna Unirea)[171]

1. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Măerişte* sau *Măierişte*
De aici, de pe un platou aflat la confluenţa văilor *Galbena* şi *Ortovariţa*, provine ceramică neolitică, de epoca bronzului înrudită cu grupul cultural Balta Sărată (Wietenberg), romană, post-romană şi medievală timpurie.
Bibliografie: *Kalmar et Tatu 1986-1987*, p. 35; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 95; *Andriţoiu 1992*, p. 122; *Nemeş 1995-1996*, p. 344; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 158; *Popa D. 2002*, p. 82.

2. Vestigii de epocă romană.
a) În hotarul localităţii s-au descoperit urme arheologice de epocă romană, o modestă aşezare rurală.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Nemeş 1995-1996*, p. 344; *Pop 1999-2000*, p. 172; *Popa D.2002*, p. 82.

3. Vestigii medievale.
a) Aici a funcţionat în perioada medievală o capelă din lemn (în secolul al XVI-lea d.Chr.), dar şi o curte nobiliară.
Bibliografie: *Rusu 1991a*, p. 130; *1997*, p. 203-206; *1999*, p. 285.

[170] *Luca 2005a*, p. 100.
[171] *Luca 2005a*, p. 100.

¤

167. Fântâna (comuna Lunca Cernii de Jos)

¤

168. Federi (comuna Pui)[172]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera Federi.*
În acest punct s-au descoperit materiale ceramice specifice epocii bronzului, cultura Wietenberg.
Bibliografie: *Andriţoiu 1985*, p. 12; *1986-1987*, p. 51; *Nemeş 1988-1991*, p. 33.
b) *Peştera Nr. 1 de la Coasta Vacii de la Federi.*
Peştera se află în *Munţii Sebeşului*, bazinul Ohaba, sub înălţimea *Fruntea Mare*.
Aceasta este şi mai mare decât prima. Aici s-au descoperit unelte şi arme paleolitice. În peşteră se află materiale arheologice din paleolitic (cultura Aurignaciană) până în eneolitic târziu (cultura Coţofeni), începutul epocii bronzului, dar şi din epoca medievală (secolele VIII-X d.Chr.) (MNIT).
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 83, nr. 9; *Plopşor 1935-1936*, p. 43, 50, 70-71; *Bitiri 1965a*, p. 433; *Andriţoiu 1978a*, p. 68; *Andriţoiu şi Albu 1969*, p. 59; *Jungbert 1979*, p. 394-395; *Popa 1988*, p. 47; *Nemeş 1988-1991*, p. 33-34; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 159; *Boroneanţ 2000*, p. 77; *Păunescu 2001*, p. 238; pentru informaţiile din Muzeul de istorie clujean: Lazăr Mircea Dan.
c) *Peştera Nr. 2 de la Coasta Vacii de la Federi.*
Peştera se află în *Munţii Sebeşului*, bazinul Ohaba, sub înălţimea *Fruntea Mare*, sub *Peştera Nr. 1*.
Aici s-au descoperit materiale cioplite musteriene, dar şi straturi de arsură, fără alte precizări.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 83, nr. 9; *Plopşor 1935-1936*, p. 71; *Jungbert 1979*, p. 395; *Nemeş 1988-1991*, p. 34; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 159; *Boroneanţ 2000*, p. 77-78; *Păunescu 2001*, p. 239.
d) *Peştera Nr. 3 de la Coasta Vacii de la Federi.*
Peştera se află în *Munţii Sebeşului*, bazinul Ohaba, sub înălţimea *Fruntea Mare*, în stânga *Peşterii Nr. 2*.

[172] *Luca 2005a*, p. 101-103.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

De aici provin câteva răzuitoare musteriene.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 83-84, nr. 9; *Plopşor 1935-1936*, p. 71; *Jungbert 1979*, p. 395; *Nemeş 1988-1991*, p. 34; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 159; *Boroneanț 2000*, p. 78; *Păunescu 2001*, p. 239.
e) *Peştera Cocoşului* sau *Gaura Cocoşului de la Federi*.
Cavitatea se află localizată în *Munții Sebeşului*, bazinul Ohaba, *Dealul Piatra Muntenilor*, în faşa peşterilor de la *Coasta Vacii*.
Urmele de aici sunt musteriene, aurignaciene, eneolitice finale, de epoca bronzului (cultura Wietenberg), dacice şi de epocă romană.
În anul 1940-1941 s-a descoperit craniul unei femei, în vârstă de 30-40 de ani, de tip *Homo sapiens fossilis*.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 83, nr. 9; *Plopşor 1935-1936*, p. 71-72; *Daicoviciu et alii 1953*, p. 190; *Roman 1976*, p. 81; *Jungbert 1979*, p. 396; *Andrițoiu 1985*, p. 12; *1992*, p. 122; *Nemeş 1988-1991*, p. 34-35; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 95; *Boroffka 1994*, p. 42; *Ciugudean 2000*, p. 71; *Boroneanț 2000*, p. 77; *Luca 2004*, p. 47.
f) *Peştera Nr. 1 din Piatra Muntenilor* sau *Coridorul din Piatra Muntenilor*.
Peştera se află în *Munții Sebeşului*, bazinul Ohaba, *Dealul Piatra Muntenilor*, lângă peştera *Gaura Cocoşului*.
Aceasta este şi mai mare decât prima. Aici s-au descoperit unelte şi arme paleolitice (cultura Musteriană). În peşteră se află materiale arheologice din neolitic şi eneolitic, începutul epocii bronzului, perioada romană şi cea medievală.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 83, nr. 9; *Andrițoiu 1992*, p. 122; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 159; *Boroneanț 2000*, p. 76; *Păunescu 2001*, p. 239-240; pentru informațiile din Muzeul clujean de istorie: Lazăr Mircea Dan.

2. Vestigii preistorice.
a) Pe valea râului care izvorăşte din *Piatra Muntenilor* s-a descoperit ceramică Coțofeni.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 84, nr. 9.

3. Vestigii dacice.
a) Punctul *Izvor*.
La 400 m de izvor, la nord de sat, spre Pui – Ponorici se află valuri de pământ dacice.
Bibliografie: *Glodariu şi Iaroslavschi 1979*, p. 22-23; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 95; *Moraru et Tatu 1989-1993*, p. 266.

4. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Dealul Padeş* sau *Sub Padeş*.
Aici, la circa 400 m est de cătun, a funcționat un castru roman.
Bibliografie: *Tatu et Moraru 1982-1983*, p. 158; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 95; *Nemeş 1995-1996*, p. 344.

5. Mine şi cariere.
a) Punctul *Fâneață*.
La 600 m de *Sălaşul lui Iosif Murgoi* s-a descoperit un atelier pentru prelucrarea fierului dacic. Zăcămintele de fier din zonă se află la circa 10 km de *Rudele*, „față-în-față” cu acest obiectiv (minereurile se găsesc în două locuri).
Bibliografie: *Ferenczi 1977a*, p. 302-303; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 95.

6. Vestigii medievale.
a) În localitate există o biserică de lemn nepublicată.
Bibliografie: *Rusu A.A. 1991a*, p. 137.

¤

169. Feregi (comuna Cerbăl)

¤

170. Fintoag (comuna Lăpugiu de Jos)

¤

171. Fizeş (comuna Băița)[173]

1. Vestigii preistorice.
a) Aici s-a descoperit un lanț de aur format din 9 verigi databil în Bz D – Ha A.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 205, nr. 1; *Rusu M. 1972*, p. 46.
b) În localitate s-au descoperit unelte din piatră neolitice.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 95; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 159.

2. Mine şi cariere.
a) În hotarul localității s-au descoperit urme romane (exploatare de aur, locuințele minerilor). Exploatările de aur au funcționat şi în epoca medievală.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Rusu M. 1977*, p. 208; *Băluță 1977*, p. 222; *Wollmann 1996*, p. 130; *Popa D. 2002*, p. 85.
b) Mina de aur Fizeş.
Mina se află în Munții Metaliferi, bazinul Mureşului, *Valea Brănişca* între dealurile *Cornet* şi *Sfredel*, aproape de Băița.
Obiectivul a fost exploatat în epoca romană.
Bibliografie: *Wollmann 1996*, p. 130; *Boroneanț 2000*, p. 127.

3. Descoperiri monetare.

[173] *Luca 2005a*, p. 103.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

a) Dintr-un loc neprecizat s-au recoltat 11 monede de bronz din secolul IV d.Chr. (Valentinianus I sau II).
Bibliografie: *Andriţoiu şi Albu 1969*, p. 58; *Gudea şi Ardevan 2003*, p. 256.

¤

172. Fizeşti (comuna Pui)[174]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localităţii s-a descoperit un topor de piatră şlefuită.
Bibliografie: *Andriţoiu 1978a*, p. 68.

2. Vestigii dacice.
a) Punctul *Hotar*.
Aici s-au descoperit, la 1 km SE de şcoală, fragmente ceramice, cărămizi şi o verigă de fier, toate de factură dacică.
Bibliografie: *Nemeş 1988-1991*, p. 37; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 95.

3. Vestigii romane.
a) Pe teritoriul localităţii sunt descoperiri de materiale arheologice romane.
Bibliografie: *Băluţă 1977*, p. 220, 221.
b) Punctul *Vârful Poienii*, *Vârful Vârfete* sau *Ciclovina-Ponorici*.

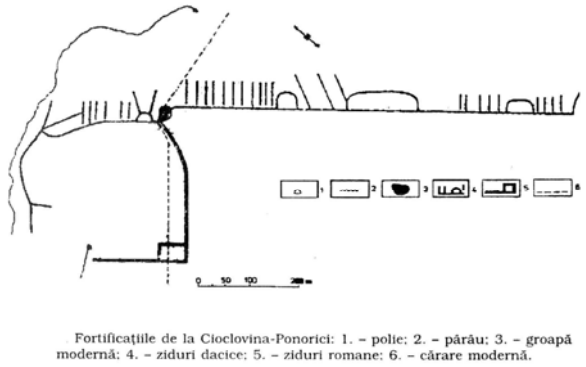

Fortificaţiile de la Cioclovina-Ponorici: 1. – polie; 2. – pârâu; 3. – groapă modernă; 4. – ziduri dacice; 5. – ziduri romane; 6. – cărare modernă.

Plan 25. Fortificaţiile de la Ciclovina – Ponorici. După: *Glodariu et alii 1996*, fig. 36.

În zona Ponorâciu – Ciclovina s-a identificat un grandios ansamblu de fortificaţii cu caracter unitar, după opinia descoperitorului. Fortificaţia are trei linii succesive.
Aici ar fi un număr de 5 bastioane, un castru de marş cu dimensiunile de 70 / 45 m (*burgus*) şi un val lung (*Troianul*) de 230 m (din pământ, cu miezul ars).
Lungimea totală a zidurilor şi valurilor este de circa 2,5 km.
După opinia majorităţii cercetătorilor, aceste lucrări ar fi sau, cel puţin, s-ar baza, pe un sistem de fortificaţie dacic. Unele construcţii sunt în mod cert romane.
E. Iaroslavschi vede aici o imensă carieră pentru extragerea pietrei nefasonate.
Bibliografie: *Tatu şi Moraru 1982-1983*; *Moraru şi Tatu 1984-1985*; *Ferenczi 1979a*; *1982-1983*, p. 182-184; *Moraru 1984-1985*; *Florea 1986-1987*, p. 87; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 95; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 13, 137, 138, 139, 151, 171, 202, 229, 230, 253, 255; *Glodariu et alii 1988*, p. 164-167; *1996b*, p. 170-173; *Iaroslavschi 1997*, p. 31-32; **** 1994*, p. 302.

4. Vestigii medievale.
a) În localitate există o biserică de lemn nepublicată.
Bibliografie: *Rusu A.A. 1991a*, p. 137.

5. Descoperiri monetare.
De aici provine un tezaur monetar care continuă şi după părăsirea Daciei de către romani.
Bibliografie: *Popa 1988*, p. 39.

¤

173. Folt (comuna Rapoltu Mare)[175]

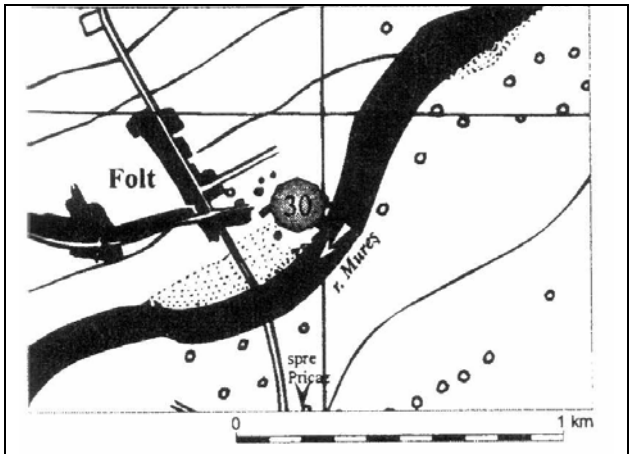

Plan 26. Folt. După: *Ursuţiu 2002*, p. 89.

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localităţii se semnalează o aşezare aparţinând culturii eneolitice târzii Coţofeni.
Bibliografie: *Roman 1976*, p. 84.
b) În vatra satului s-au descoperit, în anul 1984, patru vase Otomani.
Bibliografie: *Andriţoiu 1992*, p. 122; *Căstăian 1995*, p. 41.

2. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Sub Vii*.

[174] *Luca 2005a*, p. 104-105.

[175] *Luca 2005a*, p. 105.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

La est de sat, pe a doua terasă de pe malul din dreapta râului Mureş s-au descoperit materiale arheologice din epoca bronzului (cultura Wietenberg), Hallstattului timpuriu şi mijlociu, epocii romane şi post-romane.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Andriţoiu 1979*, p. 23-24; *1986-1987*, p. 51; *1988-1991*, p. 28; *1992*, p. 122; *Boroffka 1994*, p. 43; *Căstăian 1995*, p. 39, 41; *Popa D. 2002*, p. 85; *Ursuţiu 2002*, p. 89.

3. Vestigii de epocă romană.
a) La vest (la est după Căstăian) de sat apele Mureşului au dezvelit un cuptor roman.
Bibliografie: *Căstăian 1995*, p. 41; *Popa D. 2002*, p. 85-86.
b) Punctul *Pe Vale*.
Din nordul localităţii, unde *Valea Boiului* intersectează şoseaua spre Geoagiu, apar numeroase fragmente ceramice şi materiale de construcţie de factură romană.
Bibliografie: *Căstăian 1995*, p. 41.
c) La circa 150 m sud de punctul *Sub Vii*, în arătură, apar fragmente ceramice, cărămizi şi ţigle romane.
Bibliografie: *Căstăian 1995*, p. 41.

¤

174. Fornădia (comuna Şoimuş)

¤

175. Furcşoara (comuna Brănişca)

¤

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

G.

176. Galaţi (comuna Pui)[176]

1. Vestigii preistorice.
a) De aici provin piese litice cioplite.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 95, nr. 4.

2. Vestigii medievale.

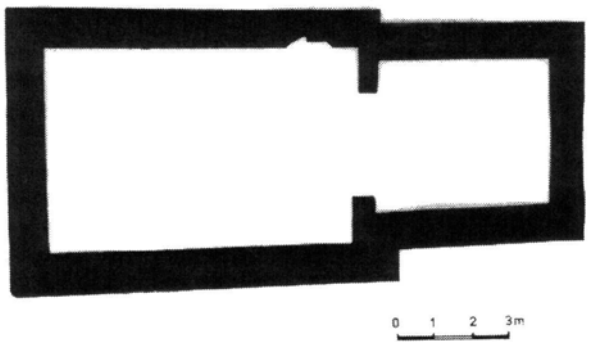

Plan 27. Galaţi. Biserica medievală. După: *Rusu A.A. 1997*, fig. 29.

a) Biserica de zid dispărută este construită în secolul XVI d.Chr. În jurul ei există o necropolă relativ bogată.
Bibliografie: *Rusu A.A. 1991a*, p. 128, 132; *1996d*; *1997*, p. 206-216; **** 1996*, p. 50.

¤

177. Galbina (comuna Balşa)[177]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Piatra Brăţii*.
Aici s-au semnalat vestigii preistorice.
Bibliografie: *Pescaru et alii 2001*, p. 32.
b) Punctul *Mogăiţă*.
În acest punct se află o construcţie funerară tumulară.
Bibliografie: *Pescaru et alii 2001*, p. 32.

¤

178. Gânţaga (comuna Bretea Română)[178]

1. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Dâmbuleu* sau *Dâmbuleanu*.
Pe un platou aflat deasupra Streiului, de o parte şi alta a drumului ce coboară din Gânţaga spre vadul de trecere la Plopi, situat la NE de grajdurile CAP, se găseşte o aşezare Coţofeni.
În acelaşi loc se găsesc şi materiale ceramice Wietenberg (de aici provin şi fragmente ceramice Balta Sărată).
Bibliografie: *Kalmar şi Tatu 1984-1985*, p. 93; *1986-1987*, p. 35; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 95-96; *Andriţoiu 1992*, p. 122; *Boroffka 1994*, p. 46; *Ciugudean 2000*, p. 72; *Luca 2004*, p. 47.

2. Vestigii dacice.
a) Punctul *Valea Gânţăgii*.
La 4 km de sat, pe malul din stânga văii, s-a descoperit o aşezare dacică.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 96.

¤

179. Gelmar (comuna Geoagiu)[179]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *La Dig*.
În acest punct din hotarul localităţii se află o aşezare aparţinând epocii timpurii a bronzului şi culturii Wietenberg.
Bibliografie: *Andriţoiu 1986-1987*, p. 51; *1992*, p. 122; *Boroffka 1994*, p. 43; *Todea 2001*, p. 55.

¤

180. Geoagiu (oraş)[180]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera Geoagiu*, *Peştera de sub Stâncă* sau *Adăpostul sub Stâncă Piatra lui Gotar*.
În partea de NV a localităţii, pe pantele *Dealului Natău*, în locul numit *Piatra lui Gotar*, se observă o bordură calcaroasă de calcar şi travertin, lungă de 70-80 m şi înaltă de 5-7 m, în care se deschid câteva grote. Obiectivul este localizat în Munţii Metaliferi, *Masivul Pleşa*, carstul din bazinul *Văii Geoagiului*.

[176] *Luca 2005a*, p. 107.
[177] *Luca 2005a*, p. 107.
[178] *Luca 2005a*, p. 107-108.
[179] *Luca 2005a*, p. 108.
[180] *Luca 2005a*, p. 108-110.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

În acest punct s-a descoperit ceramică aparținând epocii eneolitice târzii şi epocii bronzului (cultura Wietenberg).
Bibliografie: *Rusu M. 1965*; *Andriţoiu 1978a*, p. 68; *1985*, p. 12; *1986-1987*, p. 51; *1988-1991*, p. 26; *Boroffka 1994*, p. 43-44; *Căstăian 1995*, p. 41; *Boroneanţ 2000*, p. 110; *Ciugudean 2000*, p. 71.

2. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Dealul Pedeapsa*.
Aici se află urme de construcţii romane.
De aici provin vase eneolitice şi Wietenberg.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 15, nr. 19; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 160; *Popa D. 2002*, p. 88; pentru materialele din Muzeul de istorie clujean: Lazăr Mircea Dan.

3. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Sălaşul Sârbilor*.
La construirea criptei unui nobil, în anul 1876, s-a descoperit ceramică Coţofeni şi Wietenberg.
Bibliografie: *Roman 1976*, p. 82; *Andriţoiu 1992*, p. 122; *Boroffka 1994*, p. 43; *Căstăian 1995*, p. 41; *Luca 2004*, p. 47.
b) Pe teritoriul localităţii s-a descoperit un cercel din aur preistoric.
Bibliografie: *Popescu D. 1956*, p. 199; *Andriţoiu 1988-1991*, p. 25; *1992*, p. 122.
c) Dintr-un loc necunoscut provin materiale Wietenberg.
Bibliografie: *Andriţoiu 1992*, p. 122.
d) Punctul *Dealul Köalja*.
Aici s-au descoperit urme identice cu cele din peşterile de la Nandru.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 15; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 160.
e) Punctul *Dealul Cetăţuie*.
Aici s-au descoperit urme sporadice Turdaş, Petreşti şi Coţofeni.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 15, nr. 19; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 160.
f) Punctul *Dealul Judelui.*
Aici s-au descoperit urme sporadice Turdaş, Petreşti şi Coţofeni.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 15, nr. 19; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 160.
g) Punctul *Tureac*.
Aici se semnalează prezenţa unei fortificaţii de pământ.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 15, nr. 19.

4. Vestigii de epocă romană.
a) Sub actuala localitate se află necropola romană. Pe dealurile din jur au funcţionat cariere romane.
Bibliografie: *Russu 1968*, p. 95-98; *1979*, p. 176-177; *Wollmann 1973*, p. 108; *Glodariu 1974*, p. 224; *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Pescaru şi Alicu 2000*, p. 65.
b) La 1 km SV de sat, către castrul Cigmău, s-au descoperit obiecte romane din bronz.
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 237.

5. Vestigii medievale.
a) Punctul *Biserica Rotondă*.
În partea de est a localităţii, aproape de malul râului, într-un perimetru delimitat de curtea casei parohiale reformate, se află două edificii de cult religios.
Actuala biserică reformată a fost ridicată în anul 1930 după dărâmarea unei mici biserici gotice de secolul XVI d.Chr.
La distanţă de 50 m spre nord de această biserică se află o biserică romanică cu plan central, de tip rotondă.
Cimitirul studiat în acest perimetru se datează cu monede în secolele XI-XII d.Chr.
Bibliografie: *Petrov 1996*; *1997*; *Petrov şi Pinter 1994*; *1995*; *Petrov şi Scrobotă 2001*; *2004*; *2005*; *Petrov et alii 1996*; *Muntean 1998*, p. 355; *Marcu 2001*, p. 373.

6. Descoperiri monetare.
a) Via *Sub Piatră*.
În anul 1888 s-a descoperit o monedă dacică de tip Aninoasa – Dobreşti.
În hotar sunt amintite şi alte monede dacice.
Bibliografie: *Winkler 1958*, p. 405; *Glodariu 1971*, p. 76; *1974*, p. 267; *Crăciun 1998*, p. 71; *Pescaru şi Alicu 2000*, p. 66.
b) Punctul *Hotarele*.
În anul 1942 s-a descoperit un tezaur monetar de secolele XVII-XVIII d.Chr.
Bibliografie: *Sofroni 1968*; *Palamariu 1984-1985a*, p. 256.

¤

181. Geoagiu-Băi (comuna Geoagiu)[181]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera de lângă lac*.
Materialele arheologice recoltate aici aparţin epocii bronzului.
Bibliografie: Informaţie Roman Cristian şi Diaconescu Dragoş.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Dâmbul Romanilor* sau *Peştera cu apă termală Geoagiu Băi – Germisara*.
Acest obiectiv se află în bazinul Geoagiu, localitatea balneară Geoagiu-Băi.

[181] *Luca 2005a*, p. 110-111.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Băile termale romane (*Germisara*) se păstrează aproape în aceeaşi formă ca şi în antichitate, fiind construite în actuala localitate Geoagiu Băi, într-un promontoriu circular cu diametrul de 90-95 m. Băile au funcţionat în două faze.
Aici este atestat şi un templu dedicat *Nymphaelor*, dar şi depuneri de altare, statui, monede şi obiecte din metal preţios (şapte plăcuţe votive din aur).
În afara clădirilor romane (care constituiau un *pagus* ?), pe promontoriu, se afla şi o construcţie medievală.

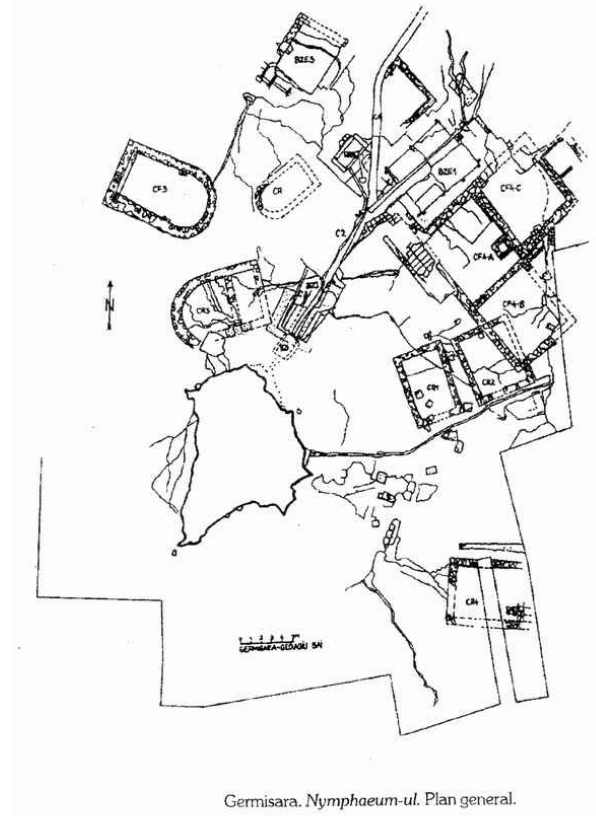

Plan 28. Germisara. După: *Pescaru şi Alicu 2000*, pl. XXI.

Bibliografie: *Gostar 1956*; *Russu 1967*, p. 93; *1968*, p. 98-99, 100; *1969*, p. 178; *1970*, p. 517-523; *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Rusu 1988-1991*; *Rusu şi Pescaru 1994*; *1995a*; *1997*; *Pescaru 1988-1991*; *Pescaru et alii 2000a*; *Pescaru şi Alicu 2000*, p. 65-74; *Pescaru şi Pescaru 2001*; *Pescaru şi Rusu 1995-1996*; *Batariuc et Pescaru 1995-1996*; *Bordea et Mitrea 1989*, p. 263; *Nemeti 1998*, p. 99; *Ghinescu 1998*, p. 124-125, 126-127; *Boroneanţ 2000*, p. 76-77; *Alicu şi Crişan 2003*, p. 122-123; *Pop 1992-1994*, p. 183, 189; *2004*, p. 310; *Popa D. 2002*, p. 88; *Piso et alii 2002-2003*; **** 1996*, p. 51; **** 1996b*, p. 177; **** 1997*, p. 36-38; *IDR*, III, 3, p. 227-253.

2. Descoperiri monetare.
a) În anul 1990 a intrat în colecţiile Muzeului din Deva un obol unguresc din bronz.
Bibliografie: *Petrov 1988-1991*.

¤

182. Ghelari (comună)[182]

1. Descoperiri preistorice.
a) De pe teritoriul localităţii provin „urne villanoviene" şi ceramică preistorică.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 100, nr. 3; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 160; *Luca 2004*, p. 47; *Luca et alii 2004*, p. 55; pentru materialele din Muzeul de istorie clujean: Lazăr Mircea Dan.

2. Mine şi cariere.
a) Exploatarea fierului datează din perioada anterioară stăpânirii romane, dar şi din acest timp.
Aici s-a identificat aşezarea minerilor.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *1974-1975a*; *Rusu şi Pescaru 1995*, p. 12; *Luca 1999a*, p. 10; *2004*, p. 47; *Luca et alii 1998*, p. 29-30; *2004*, p. 55; *Crăciun 2000*, p. 80; *Popa D. 2002*, p. 89; **** 1997*, p. 36-38; 186.
b) Mina Ghelari.
Mina se află în Munţii Poiana Ruscă, *Valea Cernei*.
Obiectivul a fost exploatat în epoca dacică, romană, medievală, modernă şi contemporană.
Bibliografie: *Daicoviciu H. 1972*, p. 52, 168-169; *Glodariu şi Iaroslavschi 1979*, p. 14, 18; *Boroneanţ 2000*, p. 127.

3. Vestigii medievale.
a) Punctul *Mănăstirea Alicului*.
Mănăstirea ortodoxă este construită, după tradiţie, în secolul XV d.Chr. sau înainte de acesta.
După 1993 aici funcţionează un schit de maici cu hramul *Sfinţilor Arhangheli Mihail şi Gavriil*.
Bibliografie: *Rusu A.A. et alii 2000*, p. 143-144.

4. Vestigii de arheologie industrială.
a) Punctul *Valea Caselor*.
În anul 1895 s-a cercetat un cuptor de redus minereul afirmându-se că acesta ar fi databil în secolul IX d.Chr.
Marea asemănare dintre acesta şi altul, cu suflante duble şi toate perfecţionările specifice unui cuptor înalt de tip *Flossen*, a relevat că ambele se datează, de fapt, în secolele XV-XVI d.Chr.
Bibliografie: *Rusu M. 1977*, p. 210; *Lazăr et Wollmann 1983*; *Lazăr 1984-1985*; *Luca 1999a*, p. 10; *Luca et alii 1998*, p. 30.

¤

[182] *Luca 2005a*, p. 111-112.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

183. Gialacuța (comuna Brănișca)

¤

184. Giurgeşti (comuna Bulzeştii de Sus)

¤

185. Glodghileşti (comuna Burjuc)

¤

186. Godineşti (comuna Zam)[183]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera de Sus*.
Materialele arheologice de aici aparțin culturii Coțofeni.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 99, nr. 38; *Roman 1976*, p. 82; *Andrițoiu 1978a*, p. 68; *Ciugudean 2000*, p. 72; *Luca 2004*, p. 41.

¤

187. Goleş (comuna Toplița)

1. Vestigii preistorice.
Aici s-a descoperit un topor de cupru.
Bibliografie: *Andrițoiu 1992*, p. 122.

¤

188. Goteşti (comuna Răchitova)

¤

189. Gothadea (comuna Gurasada)[184]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Tincuța*
În malul unui pârâu, la 400 m vest de sat, a fost descoperit un vârf de lance hallstattian.
Bibliografie: *Andrițoiu 1979*, p. 24; *Giurgiu-Ardeu 1995-1996*, p. 203.

2. Vestigii medievale.
a) La săparea unei fântâni s-au descoperit, în anul 1976, vase medievale.
Bibliografie: *Andrițoiu 1979*, p. 24.

¤

190. Govăjdia (comuna Ghelari)[185]

1. Peşteri cu urme de locuire.

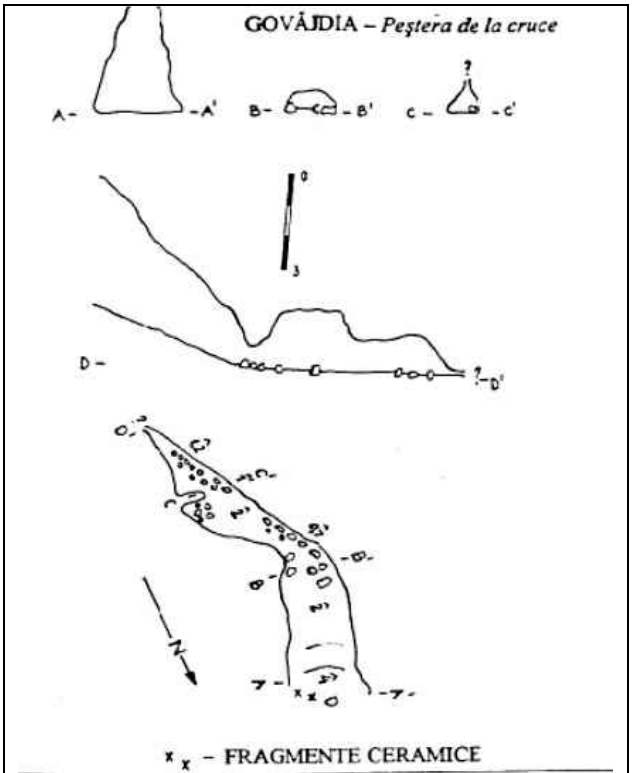

Plan 29. Govăjdia. Peştera de la cruce. După: *Luca et alii 2004*, plan 12.

a) *Peştera de la Cruce*.
În această peşteră s-au descoperit materiale ceramice Coțofeni.
Bibliografie: *Luca 2004*, p. 41; *Luca et alii 2004*, p. 36.

2. Vestigii preistorice.
a) Pe un platou aflat pe versantul din dreapta râului Sohodol s-a descoperit un topor din piatră şlefuită şi perforată.
Bibliografie: *Luca 2004*, p. 47; *Luca et alii 2004*, p. 55.

3. Vestigii dacice.
a) În hotarul satului este amintită, fără alte precizări, o cetate dacică.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 99, nr. 45; *Luca 2004*, p. 47; *Luca et alii 2004*, p. 55.

4. Vestigii de epocă romană.
a) Între Govăjdia şi Cerbăl s-a descoperit o amforă romană de secol I î.Chr. (probabil confuzie cu Cerbăl, tezaurul).
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 194, 283.

¤

191. Grădiştea de Munte (comuna Orăştioara de Sus)[186]

[183] *Luca 2005a*, p. 112.
[184] *Luca 2005a*, p. 112-113.
[185] *Luca 2005a*, p. 113.
[186] *Luca 2005a*, p. 113-124.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

1. Peşteri cu urme de locuire.

a) *Peştera 1 din Culmea Vârtoapelor* sau *Peştera 1 din Peretele Platoului Vârtop, La Găuri – Bodii.*

Peştera se află pe platoul calcaros *Vârtoapele*, la sud, între *Valea Rea* şi *Valea Anineş*, la sud de *Dealul lui Cocoş*.

Materialele arheologice descoperite aici aparţin epocii dacice clasice şi celei romane.

Bibliografie: *Glodariu et alii 1988*, p. 72; *1996b*, p. 75; *Boroneanţ 2000*, p. 78-79; *Păunescu 2001*, p. 240.

2. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Titiana* sau *Titianul.*

De aici provin fragmente ceramice hallstattiene timpurii, dar şi dacice.

Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1962*, p. 473-474; *Daicoviciu H. 1964*, p. 122-123; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 159, 216-217, 218, 220, 254.

3. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Sarmizegetusa (Zermizegetusa) Regia*, *Grădiştea Muncelului*, *Dealul Grădiştii*, *Dealul Grădiştei* sau *Lunca Grădiştii.*

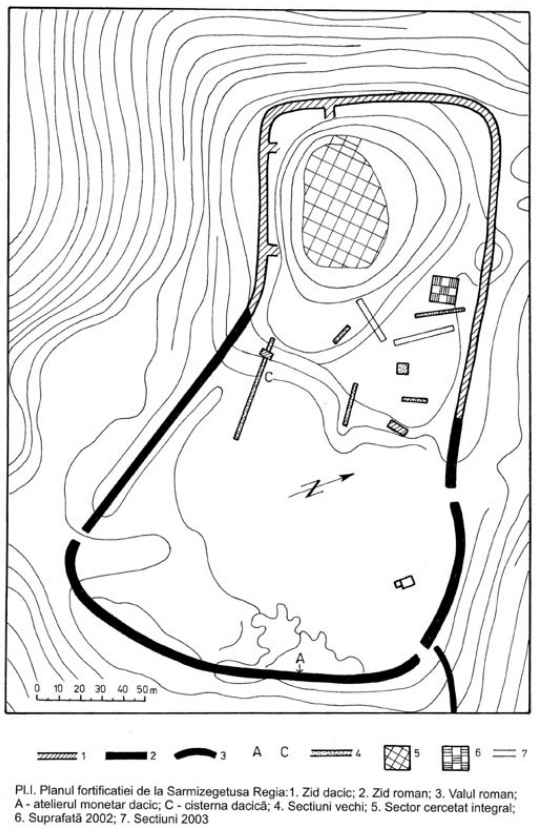

Pl.I. Planul fortificatiei de la Sarmizegetusa Regia:1. Zid dacic; 2. Zid roman; 3. Valul roman; A - atelierul monetar dacic; C - cisterna dacică; 4. Sectiuni vechi; 5. Sector cercetat integral; 6. Suprafată 2002; 7. Sectiuni 2003

Plan 30. Grădiştea de Munte. Sarmizegetusa Regia. După: *Glodariu et alii 2003a*, pl. 62.

a.1.) Capitala regatului dac se prezintă sub forma unui complex de construcţii dispuse pe mai mulţi munţi. La ora actuală se consideră că aici se afla o aşezare protourbană sau un oraş (elemente de sistematizare, ateliere, terase cu locuinţe, complex religios, incintă de apărare, elemente de captare şi filtrare a apei potabile).

Dealul Grădiştii se află la 1200 m altitudine.

Construirea incintei în tehnica *opus Dacicum* este datată relativ târziu faţă de restul locuirii de aici, fiind – de fapt – un castru roman. Ea este refăcută de romani. Romanii mai adaugă sistemului şi un val. De asemenea, se cunosc mai multe construcţii romane, între care şi *thermae*.

Aşezarea civilă grupează o serie de terase locuite (platoul cu şase terase, terasa atelier, terasa cu depozitul de vase, terasa cu grâu, terasa cu oale pictate, terasa cu pavaj, terasa cu vasul de bronz, terasa la sud de baia romană, terasa Tău-Nord I etc.), amenajate pentru construcţii gospodăreşti sau ateliere meşteşugăreşti (mai bine de 200).

Se remarcă complexul sacru format din mai multe sanctuare de epocă dacică.

Aici a funcţionat, ipotetic, un templu dedicat lui Apollo în epoca romană şi un altul dedicat cultului imperial.

Între construcţiile civile remarcăm atelierele de prelucrare a metalului, ceramicii, locuinţele şi cisternele.

Urmele materiale de aici reprezintă trei entităţi arheologice: cetatea, zona sacră şi aşezarea civilă.

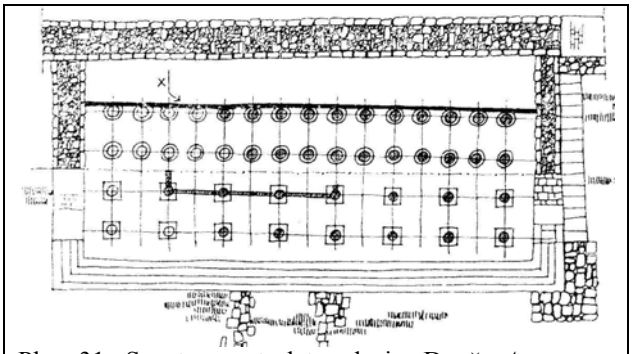

Plan 31. Sanctuar patrulater dacic. După: *Antonescu 1984*, fig. 37.

Bibliografie: *Ferenczi 1924*; *1937*; *Macrea 1941*; *Daicoviciu et alii 1950*; *1951*; *1952*; *1953*; *1954*, p. 147-152; *1955*, p. 195-216; *1957*, p. 256-263; *1959*, p. 379-380, 391-399; *1959a*, p. 335-341; *1960*, p. 302-307; *1962*, p. 466-467; *1973*, p. 62-70; *Daicoviciu şi Daicoviciu 1960*; *Popescu D. 1956*, p. 199; *1958*, p. 483; *1959*, p. 591; *1959a*, p. 148; *1960*, p. 573; *1961a*, p. 138; *1963*, p. 456; *1963a*, p. 575; *1964*, p. 558; *1964a*, p. 393-394; *1965*, p. 476; *1966*, p. 390; *1966a*, p. 715; *1967*, p. 362; *1967a*, p. 526-527; *Pippidi şi Dumitrescu 1957*, p. 356; *Daicoviciu H. 1960*; *1962*; *1965*; *1968*, p. 53-55; *1972*, p. 43-47, 48, 49, 53-54, 59, 76, 80, 83, 99-100, 102, 104, 111, 122, 127-128,

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

133, 137-138, 140, 142, 147-148, 150-151, 153, 160, 163, 166-167, 169-173, 175-176, 179, 181, 193-194, 199, 205-208, 212, 214-215, 218, 229-232, 234-237, 241-242, 243, 249, 254, 256, 259-261, 263, 267, 269, 271-272, 278, 281, 285-287, 289, 294-295, 299, 312, 314-315, 322, 326-329, 332-333, 337-339; *1978*, p. 115-120; *1980*; *1988-1991*; *Daicoviciu H. et alii 1979*; *1980*; *1983*; *1986*; *1989*, p. 35, 38, 39, 40, 42, 48, 49, 51, 53, 55, 60, 62, 68, 71, 72, 73, 74, 75, 79, 81, 82, 83, 89, 90, 93, 100, 115, 120, 123-144, 147, 149, 154, 155, 158, 159, 165, 166, 169, 193-195, 213, 216, 232, 234, 237, 239, 240, 241, 247, 252, 255, 256; *1996*, p. 57; *1997*, p. 82-83; *Daicoviciu H. et Glodariu 1976*, p. 75-77; *Macrea şi Crişan 1964*, p. 355; *Glodariu 1965*; *1966*, p. 430; *1968*, p. 362-363; *1974*, p. 207, 213, 224-226, 238, 242, 245, 248-249, 250; *1974-1975*, fig. 1, 13, fig. 2, 8, fig. 3, 15; *1976*; *1981*; *1982*, p. 28; *1983*, p. 7, 16-26, 31, 33, 34-37, 40-43, 45, 47, 72, 83, 90, 94, 97-99, 103, 107, 112-115, 118-120, 124-125, 128-129, 132, 134, 152-154; *1984*, p. 66; *1986-1987*; *1989-1993*; *1994*; *1995*, p. 124-129; *1997*, p. 66-67, 69-70, 77; *2004*, p. 541; *2004a*; *Glodariu et alii 1988*, p. 33-34, 81-134, 174-247; *1994*; *1996a*; *1996b*, p. 83-140, 179-272; *1997*; *1998*; *2000a*; *2001*; *2002*; *2003*; *2004a*; *2005*; *Jakó 1966*; *1968*; *1971*; *1973*; *Protase 1967*, p. 53-56; *Russu 1967*, p. 90, 92; *Bărbulescu 1971*, p. 98; *Horedt 1973a*; *1973b*, p. 303-304; *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *1977*, p. 205-206; *1987a*, p. 7; *1998*, p. 17-18; *2000*, p. 27; *2000a*, p. 27; *Crişan 1977*; *1986*, p. 153 şi urm., 221, 267 şi urm.; *Crişan şi Moldovan 1975*; *Crişan şi Salvanu 1992*; *Ferenczi 1977*; *1977a*, p. 300; *1979a*, p. 73-74; *1979b*, p. 263, 269; *1982-1983*, p. 184-185; *1989*; *Andriţoiu 1977*, p. 550; *Trynkowski 1979*; *Dărăbanţ 1979*; *Bobancu et alii 1980*; *Floca 1981*, p. 13, 15; *Strâmbu et Glodariu 1981*; *Petculescu 1982*, p. 291, 293; *Iaroslavschi 1981*; *1983*; *1985-1986*; *1989-1993*; *1994*; *1995*; *1997*, p. 36-37; *1997*, p. 511 şi urm.; *1998*; *Antonescu 1984*, p. 16, 41, 51, 54 şi urm., 67, 90 şi urm., 150-175, 184-188; *Stănescu 1985-1986*; *1987-1988*; *1996*; *1996a*; *1997*; *2001*; *Florea 1986-1987*, p. 87-88, 91; *1987-1988*, p. 1097; *1989-1993*, p. 35-37; *1993*; *1994*; *1998*, p. 80 şi urm., 146-148, 176-180; *2001*; *Florea şi Palkó 1991*; *Florea şi Suciu 2004*; *Pop 1992-1994*, p. 183, 190; *Medeleţ 1993*, p. 195, 196; *1994*, p. 203, 204; *Ferencz 1995*; *Mârza 1995*, p. 201; *1997*; *Bălos 1995-1996a*; *Rustoiu 1996*, p. 185, 193, 198; *1997*, p. 112; *Băluţă 1996*, p. 101; *Bodó 1997*; *Gheorghiu 1996*; *1997-1998*; *1998*; *2000*, p. 218; *2001*; *Opreanu 1999-2000*; *Ţentea şi Luduşan 2000*, p. 260; *Marinescu şi Pop 2000*, p. 46-47; *Pescaru şi Alicu 2000*, p. 144; *Crăciun 2004*, p. 128-129; *Benea 2004*; *Cociş 2004*, catalog nr. 22; **** 1994*, p. 325; **** 1996*, p. 57; **** 1997*, p. 82-83; **** 2003*, p. 99; *IDR*, III, 3, p. 265-277.

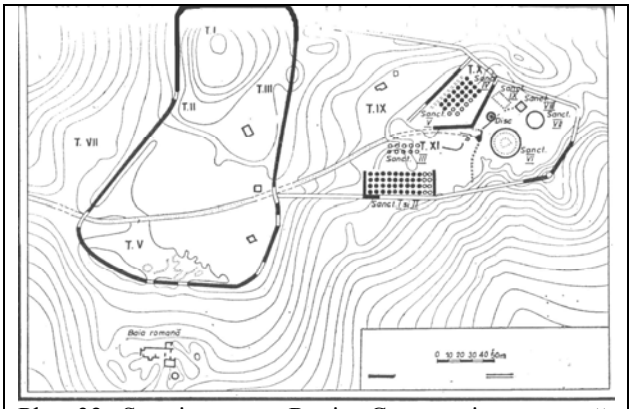

Plan 32. Sarmizegetusa Regia. Cetatea şi zona sacră. După: *Crişan 1993*, p. 139.

a.2.) Descoperiri monetare

- în anul 1803 s-a descoperit un tezaur alcătuit din circa 100 monede de tip ΚΩΣΣΩΝ;
- în anul 1830, în *Valea Bună*, s-a descoperit un tezaur monetar între stâncile de calcar;
- în anul 1847 s-a descoperit în locul numit *Sub Cununi*, pe malul din dreapta *Văii Arănieşului*, 513 denari romani republicani şi imperiali;
- în anul 1879 s-a descoperit un tezaur format din 783 denari romani republicani;
- în anul 1951, pe două terase dispuse la sud de cărarea modernă, s-au descoperit două monede thasiene (imitaţii dacice) şi două monede romane, iar în altă parte o monedă a lui Traian;
- în apropierea aceleiaşi terase s-a descoperit un denar roman din 99-94 î.Chr.;
- în punctul ***La Tău*** s-a descoperit întâmplător un denar roman din anul 87 î.Chr.;
- în anul 1954, cu ocazia cercetărilor arheologice la locuinţa unde s-a descoperit vasul cu inscripţia DECEBALVS PER SCORILO, s-a descoperit un sextert roman emis de Traian;
- în anul 1956, în sanctuarul de pe terasa a XI-a, a fost descoperită o monedă de bronz a împăratului Claudius;
- în anul 1958, pe terasa depozitului de vase, s-a descoperit o monedă care nu poate fi datată;
- pe terasa X s-a descoperit un denar din anul 71 î.Chr.;
- la 60 m înainte de a ajunge la bazinul de apă, lângă un turn de lemn, s-a descoperit 6 drahme din Dyrrhachium;
- într-o casă s-a descoperit o monedă de la Traian, fără ca acesta să fie numit *Dacicus*;
- în anul 1970, la est de terasa sanctuarelor, în afara zidurilor, la o distanţă de 1 km, s-a descoperit o monedă de aur de tip ΚΩΣΣΩΝ;

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

- în săpăturile anului 1987 s-a descoperit un atelier monetar format din 4 ştanțe de bronz care imitau fidel denari republicani;
- denar de la Vespasianus;
- un stater de aur de la Lysimah.

Bibliografie: *Mitrea 1961*, p. 585-586; *1961a*, p. 146; *Daicoviciu H. şi Glodariu 1976*, p. 76-77; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 35, 152, 153, 194; *Glodariu 1968*, p. 364; *1974*, p. 267, 271, 284, 298; *1976*, p. 76, 80, 82; *1974-1975*, fig. 4, 41; *Glodariu et alii 1992*; *Winkler 1968a*, 211; *Mitrea 1988*, p. 217; *Bordea şi Mitrea 1989*, p. 261, 262; *Mihăilescu-Bârliba 1989-1993*, p. 39; *Protase 1991*, p. 55; *Rustoiu 1996*, p. 40, 52, 55; *1997*, p. 15; *Palamariu 1992-1994*, p. 193, 196; *Ardevan 1994*, p. 109; *Bordea 1996-1998*, p. 442; *Crăciun 1998*, p. 65, 66, 71.

a.3.) Resturi ale activității metalurgice

Peste tot în zona Sarmizegetusa Regia se găsesc urme ale activității metalurgice.

Sunt citate urme ale metalurgiei fierului, dar şi faptul că s-a prelucrat argintul şi aurul.

Tot aici s-ar fi găsit şi cantități foarte mari de plumb.

Un alt metal amintit este zincul.

Au existat şi ateliere de bronzieri.

În zonă s-au descoperit foarte multe unelte de metalurgi.

Cel mai mare atelier de metalurgi s-a descoperit, în anul 1970, în punctul numit ***Căprăreața***. Acesta este la 1 km NE de incinta sacră. Aici s-a descoperit şi un atelier de dulgherie.

Pe o terasă învecinată s-au descoperit circa 1000 kg de fier brut sub formă de lupe.

Un alt atelier de prelucrarea fierului este la ***Gura Tâmpului***.

Aici au funcționat, în vremea dacilor, cele mai mari ateliere de prelucrarea metalelor din sud-estul Europei.

Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1955*, p. 204-216; *Daicoviciu H. 1972*, p. 153; *Morintz 1972*, p. 339; *Glodariu 1974*, p. 245; *1975*; *Glodariu şi Iaroslavschi 1979*, p. 8, 12, 16-17, 19, 21-22, 29, 31, 38-57, 59-64, 66-74, 78-80, 82, 84-102, 106-122, 124-127, 130, 133-140, 143-146, 148-164; *Ferenczi 1977a*, p. 300, 304-308; *1979*; *Cociş 1982-1983*, p. 140; *Florea 1986-1987*, p. 86; *1992*, p. 45, 47; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 164 191, 251; *Mărghitan 1993*, p. 63; *1993a*; *Rustoiu 1996*, p. 33, 46, 55; *Iaroslavschi 1997*, p. 19, 21, 49, 58, 62, 64, 67, 86, 106, 107, 116; *2004*; *Glodariu et alii 1988*, p. 149; *1996b*, p. 154-155; *Crăciun 2000*, p. 79-80, 81-82, 83; *Chişu şi Benea 2001*; *Ferencz 2001*; *Bodó şi Ferencz 2004*.

a.4.) Pe cuprinsul sitului s-au descoperit patru plăci de aur în formă de barcă, legate printr-o sârmă (considerate a fi diademă). Acestea sunt databile în Bz D-Ha A.

Bibliografie: *Rusu M. 1972*, p. 48; *Rustoiu 1996*, p. 33.

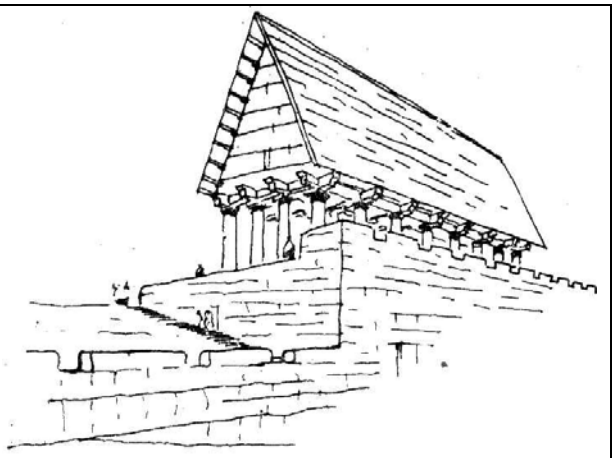

Plan 33. Sanctuar patrulater dacic. După: *Antonescu 1984*, fig. 35.

b) Cetatea *Vârful lui Hulpe*.

Cetatea dacică situată în acest punct nu a fost cercetată sistematic.

Bibliografie: *Daicoviciu H. 1972*, p. 76, 137, 153; *Glodariu 1982*, p. 28; *1983*, p. 47, 100, 112, 114, 118, 124, 128, 130, 154; *2004*, p. 541; *Glodariu et alii 1988*, p. 78; *1996b*, p. 81; *Florea 1986-1987*, p. 86-87; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 42, 81, 89, 171, 172, 208, 229, 246, 253, 255.

c) Cetatea *Comărnicelu Cetei* sau *Ceata*.

În acest punct se bănuieşte existența unei cetăți dacice.

Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1959*, p. 382; *1973*, p. 83, 84; *Daicoviciu H. 1964*, p. 119; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 42, 156, 160, 208, 219, 253, 255; *Florea 1986-1987*, p. 87; *Glodariu et alii 1988*, p. 79; *1996b*, p. 81, 175.

4. Vestigii dacice.

a) Resturi ale culturii materiale.

a.1.) Punctul *Pârâul Scurtelor*.

Pe malul din stânga al pârâului s-au descoperit mai multe țevi de teracotă dacice.

Bibliografie: *Daicoviciu H. 1964*, p. 116.

a.2.) Punctul *Căprioarele*.

În dreapta *Pârâului Scurtelor*, pe o terasă, în locul numit *Poiana din Jos de la Căprioarele*, se descoperă frecvent materiale ceramice dacice.

Bibliografie: *Daicoviciu H. 1964*, p. 116; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 158, 160, 189; *Glodariu et alii 1988*, p. 72; *1996b*, p. 74.

a.3.) Punctul *Curmătura Văii Rele* sau *Culmea Vârtoapelor*.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Pe drumul dinspre *Curmătura Cetei* spre *Vârtoape* s-au descoperit materiale ceramice dacice.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1973*, p. 84; *Florea 1986-1987*, p. 85; *Glodariu et alii 1988*, p. 76.

a.4.) Punctul *Vârtoape*.
În acest punct s-au descoperit urme de locuire dacice.
Bibliografie: *Florea 1986-1987*, p. 85; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 39, 61, 79, 128, 133, 172, 206, 253.

a.5.) Punctul *Cioaca cu Frasini* sau *Poiana Frasinului.*
În acest punct s-au descoperit urme de locuire dacice.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1953*, p. 188; *Daicoviciu et alii 1973*, p. 84; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 160, 190, 206, 251; *Florea 1986-1987*, p. 85; *Glodariu et alii 1988*, p. 73; *1996b*, p. 75.

a.6.) Punctul *Gerosul.*
În acest punct, pe partea din stânga *Pârâului Gerosu*, la 1 km de *Lunca Grădiştii*, s-au descoperit urme de locuire dacice pe patru terase.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1959*, p. 384; *Daicoviciu H. 1964*, p. 117; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 156, 190, 251; *Florea 1986-1987*, p. 85; *Glodariu et alii 1988*, p. 76-77; *1996b*, p. 79.

a.7.) Punctul *Dealul Cugereanului* sau *Vârful Alunului.*
Pe coasta nord-estică a acestui deal se află câteva terase una sub alta. Pe acestea s-au descoperit resturi aparținând civilizației dacice clasice.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1973*, p. 84; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 160, 190, 251; *Glodariu 1974*, p. 223; *Glodariu et alii 1996b*, p. 75.

a.8.) Punctul *Curmătura Comărnicelului Cetei.*
În acest loc, pe o primă terasă, s-au descoperit fragmente ceramice dacice.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1973*, p. 84; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 160, 208, 253; *Glodariu et alii 1988*, p. 79; *1996b*, p. 82.

a.9.) Punctul *La Arie.*
Coborând de la *Ceata* spre *Prisaca*, spre Costești, se ajunge la un loc numit *Fântâna lui Floran*. După circa 300 m spre stânga se ajunge la punctul numit mai sus unde s-au descoperit resturi ceramice dacice.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1973*, p. 83; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 160, 188.

a.10.) Punctul *Dosul Dealului.*
Coborând de la *La Arie*, spre Costești se ajunge la acest loc unde s-au descoperit resturi arheologice dacice.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1973*, p. 83; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 118, 160.

a.11.) Punctul *Cioaca lui Alexandru*.
În acest punct s-au descoperit materiale arheologice dacice.
Bibliografie: *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 192; *Glodariu et alii 1988*, p. 75; *1996b*, p. 76.

a.12.) Punctul *Cioaca lui Rârjoi* sau *Rujoi*.
La câteva sute de metri mai departe de *Cioaca lui Alexandru* s-au descoperit vestigii dacice. Spre casa pădurarului s-au descoperit fragmente dintr-un turn sau o locuință.
Bibliografie: *Glodariu et alii 1988*, p. 74; *1996b*, p. 76.

a.13.) Punctul *La Arsuri.*
La izvoarele *Pârâului Arsurilor* s-au descoperit conducte de teracotă dacice.
Bibliografie: *Glodariu et alii 1988*, p. 74; *1996b*, p. 77.

a.14.) Punctul *Confluența Anineş-Gârbavu*.
În acest punct s-au descoperit terase materiale arheologice dacice.
Bibliografie: *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 207, 253; *Glodariu et alii 1988*, p. 78; *1996b*, p. 80.

a.15.) Punctul *Confluența Valea Mică-Valea Anineşului.*
În acest punct s-au descoperit terase materiale arheologice dacice.
Bibliografie: *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 207, 253; *Glodariu et alii 1988*, p. 77; *1996b*, p. 80.

a.16.) Punctul *Culmea (Muchea) Anineşului.*
În acest punct s-au descoperit materiale dacice.
Bibliografie: *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 133.

a.17.) Punctul *Dealul Anineşului.*
În acest punct s-au descoperit turnuri masive dacice.
Bibliografie: *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 125; *Glodariu et alii 1988*, p. 73, 79; *1996b*, p. 82.

b) Terase amenajate pentru locuire.

b.1.) Punctul *Dealul Măgureanului.*
Acesta se ridică pe malul din dreapta *Apei Grădiştii* şi pe cel din stânga *Văii Anineşului*, imediat deasupra şcolii din Grădiştea de Munte. Aici se află două terase amenajate şi locuite de daci.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1959*, p. 384; *Daicoviciu H. 1964*, p. 116-117; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 156, 191, 251; *Glodariu et alii 1988*, p. 73; *1996b*, p. 75-76.

b.2.) Punctul *Dealul lui Cocoş*.
În acest punct, deasupra teraselor de la *Sub Cununi*, la SV de *Cornul Pietrii*, s-au descoperit urme de locuire dacice pe o terasă întinsă.
La baza dealului, în punctul ***Groapa***, s-au descoperit conducte de teracotă dacice.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1960*, p. 317; *Daicoviciu H. 1964*, p. 117; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 158, 207, 253; *Ferenczi 1979a*, p. 78;

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Florea 1986-1987, p. 85; *Glodariu et alii 1988*, p. 75; *1996b*, p. 77-78.

b.3.) Aşezarea civilă de la *Feţele Albe*, *Faţa Albă* sau *Şesul cu Brânză*.

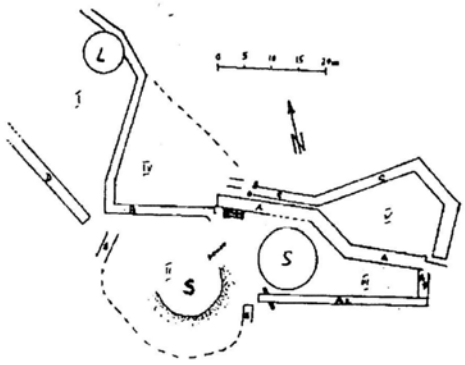

Feţele Albe: schiţa teraselor de pe „Şesul cu Brânză". I-V. – Terase artificiale; L – locuinţă; S – Sanctuar.

Plan 34. Feţele Albe-*Şesul cu Brânză*. După: *Glodariu et alii 1996*, fig. 29.

Aceasta se întinde pe aproximativ 20 de terase (între care şi cea de la *Şesul de Brânză*, cu 5 terase amenajate de mâna omului) sprijinite cu ziduri de piatră realizate în tehnica *murus Dacicus*.

Aici, la *Şesul de Brânză*, există un sanctuar circular, o locuinţă circulară, construcţii gospodăreşti şi anexe (depozit de cereale), o captare de apă cu bazin şi conducte.

Bibliografie: *Popescu D. 1966a*, p. 715; *1967*, p. 362; *1967a*, p. 527; *1968*, p. 684; *1969*, p. 516; *1970*, p. 562; *1970a*, p. 441; *Daicoviciu H. 1971*; *1972*, p. 12, 44, 49, 151-153, 162, 166, 194, 214, 264-265, 326; *Daicoviciu H. et alii 1973*; *1989*, p. 62, 74, 79, 81, 129, 138, 161, 162, 163, 164-165, 171, 172, 174, 192-193, 229, 230, 231, 249-250, 252, 255; *Daicoviciu H. et Glodariu 1969*; *1976*, p. 77-79; *Glodariu 1974*, p. 225, 238; *1983*, p. 21, 26, 31, 35-36, 39-41, 43, 45, 47-48, 152-153; *1994*; *Glodariu et alii 1988*, p. 79-80; *1996b*, p. 82; *Glodariu şi Iaroslavschi 1979*, p. 54, 69-70, 80, 114, 120, 149, 153, 155-157, 160-162, 164; *Babeş 1971*, p. 378; *Morintz 1972*, p. 339; *1973*, p. 377; *Ferenczi 1979a*, p. 75; *Dărăbanţ 1979*; *Floca 1981*, p. 13, 15; *Antonescu 1984*, p. 16, 67; *Florea 1986-1987*, p. 86, 91; *1987-1988*, p. 1098; *1989-1993*, p. 35; *1998*, p. 149; *Bordea et Mitrea 1989*, p. 261; *Rustoiu 1993a*, p. 140; *Iaroslavschi 1995*; *Glodariu et alii 1988*, p. 135-147; *1996b*, p. 141-153; *Gheorghiu 2000*, p. 215-217, 218-219; *Bodó şi Ferencz 2002*; **** 1996b*, p. 133-134.

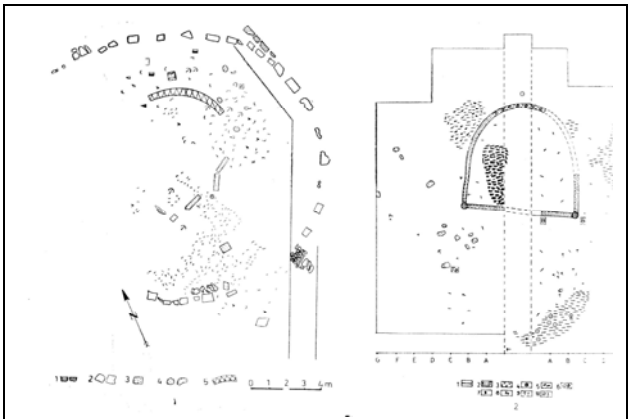

Plan 35. Feţele Albe. Clădiri cu absidă. După: *Glodariu 1983*, fig. 7.

b.4.) Aşezarea civilă de la *Faţa Cetei* sau *Faţa Cetii*.

Aceasta este situată la NE de citadela de la *Vârful lui Hulpe*. Locuirea de aici se află pe aproximativ 40-50 de terase cu locuinţe şi resturi numeroase de activitate.

Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1960*, p. 317; *Daicoviciu H. 1964*, p. 119; *1972*, p. 43, 151, 153; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 42, 81, 158, 172, 208, 229, 246, 253; *Glodariu şi Iaroslavschi 1979*, p. 70; *Ferenczi 1979a*, p. 75; *Florea 1986-1987*, p. 86-87; *1987-1988*, p. 1097; *1998*, p. 149; *Glodariu 1983*, p. 35-36, 47; *1994*; *Glodariu et alii 1988*, p. 79-80; *1996b*, p. 82; *Crăciun 2004*, p. 129.

b.5.) Punctul *Brusturelul*.

Sondajele arheologice executate aici nu au dus la nici un rezultat.

Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1959*, p. 381; *Daicoviciu H. 1964*, p. 119; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 156.

b.6.) Punctul *Sub Bordul* sau *Şesurile de Sub Bordul*.

Pe acest loc se află mai multe terase locuite în vremea dacilor.

Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1959a*, p. 349-350; *Daicoviciu H. 1964*, p. 119-120; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 157, 206, 253; *Glodariu et alii 1988*, p. 80; *1996b*, p. 83.

b.7.) Punctul *Rudele*, *Dealul Rudelor* sau *Preluca-Brânduşiţa*.

La locul numit *Preluca-Brânduşiţa* s-au cercetat patru din cele cinci movile existente. La trei dintre obiectivele cercetate s-a putut preciza planul.

Construcţia cercetată în movila trei (Rudele 3) (Rudele 3) este compusă din trei piese: un coridor exterior de formă ovală, o încăpere ovală şi o alta absidată.

La celelalte clădiri de pe *Rudele* numărul încăperilor este mai mic: două pe Rudele 4 şi una pe Rudele 5.

Obiectivele descrise aparţin epocii dacice clasice.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Bibliografie: *Pippidi şi Dumitrescu 1957*, p. 356; *Daicoviciu et alii 1959*, p. 384, 386-391; *1959a*, p. 341-346; *Daicoviciu H. 1964*, p. 121; *1972*, p. 153-155, 157-161, 180; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 61, 155, 156, 157, 171, 172, 211, 213-214, 215, 216, 230, 248, 254, 255; *Glodariu 1974*, p. 225; *1983*, p. 23-24, 152; *Glodariu şi Iaroslavschi 1979*, p. 17-19, 48, 91, 112; *Antonescu 1984*, p. 67; *Medeleţ 1993*, p. 195; *1994*, p. 203; *Glodariu et alii 1988*, p. 34-35, 154; *1996b*, p. 162; *Bodó 1997*.

b.8.) Punctul *Meleia*.

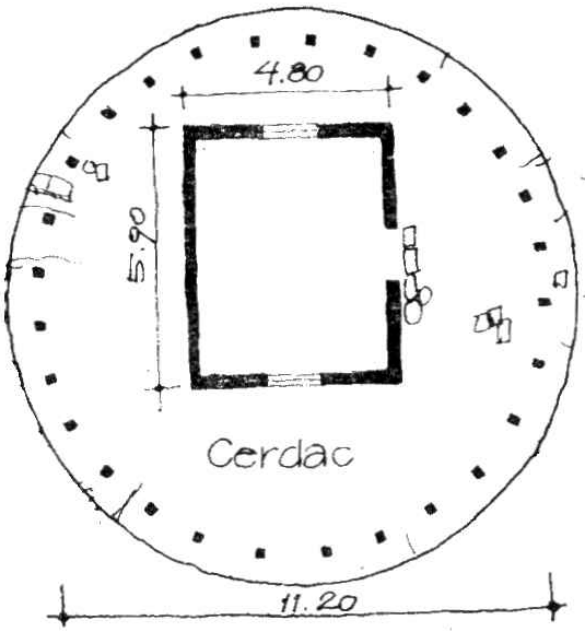

Plan 36. Meleia. După: *Antonescu 1984*, fig. 16.

Cercetările de aici au vizat trei dintre movilele existente în acest loc.

Aşezarea dacică de sub culme este dispusă pe şapte sau opt terase.

Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1959*, p. 383; *1959a*, p. 346-349; *1960*, p. 308-315; *1962*, p. 467-473; *Daicoviciu H. 1964*, p.121-122; *1972*, p. 153-158, 160-161, 187; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 61, 133, 156, 157, 158-159, 163, 165, 171, 172, 211, 213, 214-216, 230, 248-249, 254, 255; *Popescu D. 1959a*, p. 148; *Babeş 1971*, p. 378; *Dărăbanţ 1979*; *Glodariu 1974*, p. 225-226; *1983*, p. 23-24, 31, 152; *Glodariu şi Iaroslavschi 1979*, p. 17, 19, 40-41, 46-47, 49-50, 52, 54, 112, 152-153, 163; *Glodariu et alii 1988*, p. 35, 150-154; *1996b*, p. 156-162; *Branga 1980*, p. 109; *Antonescu 1984*, p. 41, 67; *Florea 1987-1988*, p. 1098; *1998*, p. 149-150; *Medeleţ 1993*, p. 195; *1994*, p. 203; *Crăciun 2004*, p. 128.

b.9.) Punctul *Pustâiosu*.

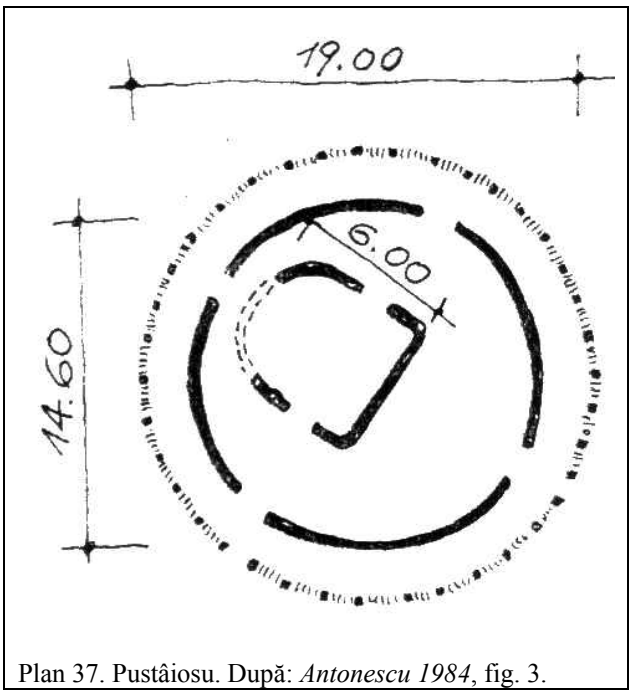

Plan 37. Pustâiosu. După: *Antonescu 1984*, fig. 3.

Aici s-a cercetat o terasă. Pe aceasta se află o clădire rotundă formată din trei încăperi concentrice. Spre deosebire de clădirea de la *Rudele*, încăperea centrală are formă rectangulară.

Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1957*, p. 270-276; *Daicoviciu H. 1972*, p. 162; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 79, 155, 190, 251; *Glodariu 1974*, p. 213; *1983*, p. 99; *Glodariu şi Iaroslavschi 1979*, p. 159; *Antonescu 1984*, p. 16, 41; *Florea 1986-1987*, p. 85; *Glodariu et alii 1988*, p. 76; *1996b*, p. 78-79; *Bodó 1997*.

b.10.) Punctul *Târnpu*.

Pe terase de pe acest munte s-au descoperit urme dacice asociate cu zgură de fier. La aproximativ 200-250 m ESE de punct se află trei sau patru movile de pământ. Monumentul poate să fie analog celor de la *Rudele* şi *Meleia*.

Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1962*, p. 474; *Daicoviciu H. 1964*, p. 122; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 39, 61, 159, 172, 211, 216, 230, 254, 255; *Glodariu 1983*, p. 23; *Glodariu şi Iaroslavschi 1979*, p. 17-19, 22, 30, 33, 42; *Glodariu et alii 1988*, p. 34-35; *1996b*, p. 162; *Iaroslavschi 1995*; *1997*, p. 21, 50.

b.11.) Punctul *Lunca Nastii*.

Aici, în faţa confluenţei *Pârâului Prelucilor* cu *Valea Anineşului*, în stânga celei din urmă, se află mai multe terase amenajate şi locuite de daci.

Bibliografie: *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 79, 209, 253; *Glodariu et alii 1988*, p. 78; *1996b*, p. 81.

b.12.) Punctul *Dealul Muncelului*.

Acesta coboară din Muncel, pe la nord de Feţele Albe, şi se termină cu Dealul Măgureanului. Pe el se semnalează mai multe locuiri dacice.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Bibliografie: *Glodariu 1983*, p. 99; *Glodariu et alii 1988*, p. 73; *1996b*, p. 76; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 156, 191, 220, 252.

b.13.) Punctul *Dealul Popii*.

Pe o ramificaţie a Dealului Grădiştii, spre Apa Oraşului, s-au descoperit vestigii dacice.

Bibliografie: *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 191; *Glodariu et alii 1988*, p. 73-74; *1996b*, p. 76.

b.14.) Punctul *Terasa Hârban*.

În apropierea de *Sarmizegetusa Regia*, pe *Pârâul Arsurii*, s-a cercetat o locuinţă dacică.

Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1953*, p. 189; *1955*, p. 216-219; *Daicoviciu H. 1972*, p. 188; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 154, 192; *Glodariu 1974*, p. 213; *Glodariu et alii 1988*, p. 74; *1996b*, p. 77.

b.15.) Punctul *Valea Lui Brad*.

Aici s-au descoperit vestigii dacice (o construcţie cu două încăperi).

Bibliografie: *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 162, 190-191, 251; *Glodariu et alii 1988*, p. 148-149; *1996b*, p. 154.

b.15.) Punctul *Muchea Tâmpului*.

Aici se află patru movile extrem de asemănătoare cu cele de la Meleia şi Rudele.

Bibliografie: *Glodariu et alii 1988*, p. 149-150; *1996b*, p. 155-156.

c) Turnuri de veghe şi pază.

c.1.) Punctul *Lupoaia*.

În acest punct s-au descoperit urme de locuire dacice (zid, turn ?).

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 313, nr. 9; *Rusu M. 1972*, p. 51; *1977*, p. 209; *Daicoviciu et alii 1973*, p. 85; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 69, 160, 189-190, 251; *Florea 1986-1987*, p. 85; *Glodariu et alii 1988*, p. 72-73; *1996b*, p. 75.

c.2.) Punctul *Dealul Arieşului*.

La vest de *Vârful lui Hulpe*, pe dealul cu numele de mai sus, se află un turn de pază dacic.

Bibliografie: *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 208.

d) Metalurgia dacică.

d.1.) Punctul *Biserică*.

În spatele bisericii satului s-a descoperit un depozit format din unelte din fier dacice.

Bibliografie: *Daicoviciu H. 1964*, p. 117; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 190, 251; *Glodariu et alii 1996b*, p. 75; *Crăciun 2004*, p. 129.

d.2.) Punctul *Valea Largă*.

Pe o terasă din apropierea gurii *Văii Largi* s-a descoperit în anul 1960 un mic depozit format din unelte de fier dacice.

Bibliografie: *Daicoviciu H. 1964*, p. 117; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 190, 251; *Glodariu 1974*, p. 238; *Glodariu et alii 1988*, p. 148; *1996b*, p. 154; *Crăciun 2004*, p. 2004.

5. Vestigii de epocă romană.

a) Punctul *Comărnicelul*.

La circa 20 km în linie dreaptă spre SE de *Dealul Grădiştii* se află (Constantin Daicoviciu) două castre romane aflate la 500 m unul de celălalt (300 / 195 m şi 300 / 260 m; 5,8 şi 7,8 ha).

În izvoarele mai vechi se amintesc 3 castre. Hadrian Daicoviciu aminteşte un al treilea castru care nu seamănă cu nici unul dintre primele două, confirmând observaţiile mai vechi.

Pe coama lată a *Comărnicelului* se află trei castre (unul dublu, foarte puternic, situat chiar pe vârful pleşuv al muntelui – 300 / 195 m şi altul la 500 m sud, de 300 / 260 m) (István Ferenczi).

Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1959*, p. 382-383; *Daicoviciu H. 1964*, p. 118; *1972*, p. 153, 326; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 119, 135, 136, 147, 156, 172, 216, 217, 218, 219-220, 254; *Ferenczi 1981*; *1982-1983*, p. 186-187; *Glodariu şi Moga 1989*, p. 178; *Glodariu et alii 1988*, p. 169-170; *1996b*, p. 175-176.

b) Punctul *Muncelul*.

Circumvalaţia de pe ***Vârful Muncelului*** poate fi un castru roman provizoriu. După Hadrian Daicoviciu fortificaţia poate fi dacică.

Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1959*, p. 382; *Daicoviciu H. 1964*, p. 117-118; *Glodariu şi Iaroslavschi 1979*, p. 134; *Glodariu et alii 1988*, p. 171-172; *1996b*, p. 177-178.

c) Punctul *Vârful Negru*.

Castrele amintite aici par a fi rezultatul unei confuzii cu cele de la *Comărnicelu*.

Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1962*, p. 474; *Daicoviciu H. 1964*, p. 123; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 159, 217, 254.

6. Mine şi cariere.

a) Punctul *Dosul Vârtoapelor – Sub Cununi*.

Aici este un punct de exploatare a fierului în perioada dacică.

Tot aici, pe una dintre multele terase amenajate artificial, pare a fi funcţionat un sanctuar comemorativ roman.

Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1953*, p. 189; *Ferenczi 1977a*, p. 301; *Glodariu şi Iaroslavschi 1979*, p. 17, 22; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 39, 79, 128, 133, 172, 206-207, 253, 255; *Glodariu et alii 1988*, p. 34-35, 75; *1996b*, p. 78; *Iaroslavschi 1997*, p. 21, 50; *Opreanu 1999-2000*, p. 163-164; *Pop 2003*, p. 268, 271.

b) Punctul *Bătrâna*.

Aici este un punct de exploatare a fierului în perioada dacică.

Bibliografie: *Iaroslavschi 1997*, p. 21, 49-50; *Glodariu şi Iaroslavschi 1979*, p. 17-18, 19, 22; *Glodariu et alii 1988*, p. 34-35.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

c) Punctul *Lupoaia.*
După unii dintre autorii citați, aici s-ar fi exploatat aurul încă din Bz D-Ha A.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 313, nr. 9; *Rusu M. 1972*, p. 51; *1977*, p. 209; *Daicoviciu et alii 1973*, p. 85; *Florea 1986-1987*, p. 85.

7. Vestigii medievale.
a) Aici a funcționat în perioada medievală o biserică din piatră.
Bibliografie: *Rusu 1991a*, p. 130.

8. Descoperiri monetare.
a) Punctul *Râpa cu Galbeni.*
Aici s-a descoperit cândva, între 1800 şi 1806, un tezaur cu monede de la Lysimach. Tot aici s-a descoperit şi un depozit de unelte din fier dacice.
Bibliografie: *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 209; *Glodariu et alii 1988*, p. 79; *1996b*, p. 82; *Iaroslavschi şi Bozu 2001*.

¤

192. Grid (oraş Călan)[187]

1. Descoperiri medievale.
a) Punctul *Cături.*
Cu ocazia lucrărilor agricole s-a descoperit o spadă medievală din fier datată în secolul XIII d.Chr.
Bibliografie: *Popa 1972b*.

¤

193. Grind (comuna Lăpugiu de Jos)

¤

194. Grohot (comuna Bulzeştii de Sus)[188]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *La Pod.*
Aici a fost identificată o aşezare preistorică atribuită culturii Coțofeni.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 100, nr. 58; *Rişcuța 1995-1996*, p. 273; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 162.

¤

195. Grohotele (comuna Buceş)

¤

196. Groş (municipiul Hunedoara)

¤

197. Groşuri (comuna Blăjeni)

¤

198. Gura Bordului (comuna Lunca Cernii de Jos)

¤

199. Gurasada (comună)[189]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localității s-au descoperit materiale litice cioplite, aparținând paleoliticului.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 100, nr. 59.

2. Vestigii medievale.

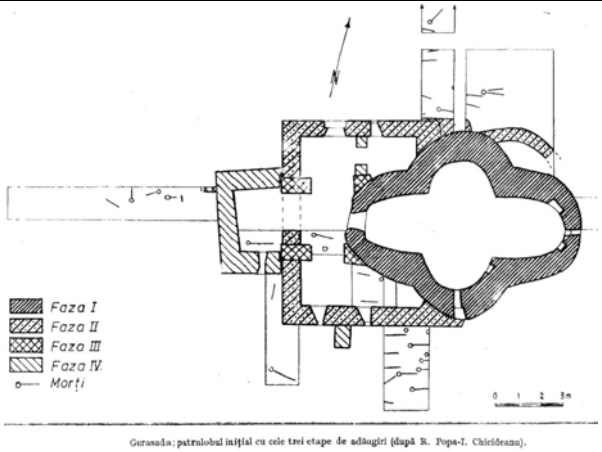

Gurasada; patrulobul inițial cu cele trei etape de adăugiri (după R. Popa-I. Chicideanu).
Plan 38. Gurasada. Biserica medievală. După: *Popa 1988*, fig. 47.

a) În localitate se află o biserică, ctitorie cnezială.
Bibliografie: *Drăguț 1982*, p. 84; *Popa şi Chicideanu 1984*; *Barnea Al. 1989*, p. 301; *Rusu A.A. 1999*, p. 270.

¤

[187] *Luca 2005a*, p. 125.
[188] *Luca 2005a*, p. 125.
[189] *Luca 2005a*, p. 125.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

H.

200. Hațeg (oraş)[190]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Poiana Porcului*.
În colțul platoului, în locul în care drumul coteşte spre rezervație, s-a descoperit un răzuitor pe lamă, realizat dintr-o calcedonie (probabil mezolitic sau neolitic târziu).
Bibliografie: *Kalmar şi Tatu 1984-1985*, p. 93; *Nemeş 1988-1991*, p. 38; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 96; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 162.
b) Punctul *Staționea Fito-Sanitară, Vest*.
Materialele ceramice recoltate de aici aparțin culturii Wietenberg.
Bibliografie: *Kalmar şi Tatu 1986-1987*, p. 38; *Andrițoiu 1992*, p. 122; *Boroffka 1994*, p. 95.
c) Punctul *Livadă*
La capătul drumului din *Valea Susenilor* s-a descoperit ceramică de epoca bronzului.
Bibliografie: *Nemeş 1988-1991*, p. 38; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 96; *Andrițoiu 1992*, p. 122.

2. Stațiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Câmpul Mare*.
Aşezarea este situată la vest de oraş, pe o terasă înaltă ce mărgineşte pe dreapta şoseaua care conduce spre localitatea Unirea.
Materialele arheologice aparțin culturii Starčevo-Criş, faza II, epocii timpurii a bronzului, culturii Wietenberg şi evului mediu.
Bibliografie: *Andrițoiu 1992*, p. 122; *Boroffka 1994*, p. 95; *Roman şi Diaconescu 1999-2000*, p. 97, 98-99; *2002*, p. 8-9; *Ciută 2005*, p. 154-155.
b) Punctul *Staționea Fito-Sanitară*.
Fragmentele ceramice descoperite aici aparțin culturii Coțofeni şi epocii bronzului.
Din acest punct pleacă, spre punctul *Peco*, un val de aproximativ 1 km lungime. Descoperitorul a recoltat aici multe materiale dacice.
Bibliografie: *Kalmar şi Tatu 1986-1987*, p. 37-38; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 162; *Andrițoiu 1992*, p. 122; *Boroffka 1994*, p. 95; *Tatu 1994*, p. 201; *Ciugudean 2000*, p. 73; *Luca 2004*, p. 47.
c) Punctul *Grădiştea* sau *Grădişte*
Aici, pe malul din stânga Râului Mare, la circa 1 km NE de oraşul Hațeg, s-au descoperit fragmente ceramice de epoca bronzului, hallstattiene, dacice şi medievale timpurii.
În acest punct se află o fortificație de pământ (medievală ?).
Bibliografie: *Nemeş 1988-1991*, p. 38; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 96; *Burnaz 1988-1991*; *Andrițoiu 1992*, p. 122; *Kacsó 1999*, p. 114.
d) Pe platoul de vest, la circa 100 m de punctul de mai sus, s-au descoperit fragmente ceramice neolitic târziu, epoca bronzului, cea hallstattiană şi medieval timpurie.
Bibliografie: *Nemeş 1988-1991*, p. 38; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 96; *Andrițoiu 1992*, p. 122; *Boroffka 1994*, p. 95.
e) Punctul *Martin*.
La SV de platoul cu acest nume, aflat deasupra Hațegului, s-a descoperit ceramică neolitică (Petreşti), Latène şi o construcție romană. Aşezarea supraviețuieşte şi după părăsirea provinciei Dacia.
Bibliografie: *Popa 1988*, p. 45; *Nemeş 1988-1991*, p. 38; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 96; *Nemeş 1995-1996*, p. 345; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 162; *Popa D. 2002*, p. 95.
f) La 300 m de punctul *Martin* s-a descoperit material ceramic neolitic, de epoca bronzului, dacică, romană, post-romană şi medieval timpurie.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 96; *Andrițoiu 1992*, p. 122; *Boroffka 1994*, p. 95.
g) Punctul *Promontoriu*.
Pe un promontoriu, între cimitir şi *Staționea Fito-Sanitară*, s-a descoperit ceramică neolitică, Coțofeni şi medievală timpurie.
Bibliografie: *Nemeş 1988-1991*, p. 38; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 96.

3. Vestigii dacice.
a. Din hotarul localității provine un colan cu capetele-peceți, din bronz, celtic, dar şi un coif (secolele IV-III d.Chr.).
Bibliografie: *Ferencz 1997*, p. 36; *1998*, p. 218.

4. Vestigii de epocă romană.
a) În hotarul localității, între calea ferată şi drumul Hațeg – Subcetate, s-au descoperit urme romane (*villa rustica*).

[190] *Luca 2005a*, p. 127-130.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Bibliografie: *Mitrofan 1974*, p. 44; *1974-1975*, p. 293; *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *1987*, p. 65; *Branga 1980*, p. 35, 107; *Nemeş 1995-1996*, p. 344; *Popa D. 2002*, p. 95; pentru materialele din Muzeul de istorie clujean: Lazăr Mircea Dan.

b) Punctul *Platou*.

La nord de drumul spre Unirea, la ieşirea din Haţeg, se află un cimitir roman.

Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 96; *Roman et Diaconescu 1999-2000*, p. 97; *2002*, p. 8; *Nemeş 1995-1996*, p. 344; *Popa D. 2002*, p. 95.

c) Punctul *B-dul T. Vladimirescu*.

Aici s-au descoperit urmele unor construcţii romane.

Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 96.

d) Punctul *Grădina Bernard*.

Aici s-a descoperit un mozaic roman.

Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 96; *Popa D. 2002*, p. 95.

e) Punctul *Dealul Viilor*

În acest punct din hotarul localităţii, la nord de *Ferma IAS*, s-a descoperit o *villa rustica* romană.

Bibliografie: *Branga 1980*, p. 35, 107; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 96; *Popa D. 2002*, p. 95.

f) Pe drumul spre Hunedoara s-au descoperit urmele unui apeduct roman.

Bibliografie: *Nemeş 1995-1996*, p. 344.

g) De aici provin reliefuri romane.

Bibliografie: *Nemeş 1995-1996*, p. 344.

5. Vestigii medievale.

a) Punctul *Izvorul Putinei*.

La est de cimitir, la baza pantei, se află o locuire medievală.

Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 96.

b) Punctul *Răstoacă*.

La fosta *Stână a CAP* s-a descoperit o locuire medievală.

Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 96; *Szöcs 2000*, p. 9.

c) *Mănăstirea franciscanilor observanţi* este ridicată în secolul XIV d.Chr.

Ea este distrusă de turci la începutul secolului XV d.Chr. Mai apoi este refăcută. După 1479 călugării se vor muta lângă Hunedoara.

În anul 1768 franciscanii revin pe un teren nou.

În imediata apropiere a mănăstirii s-a descoperit ceramică de secolul XIII d.Chr.

Bibliografie: *Popa 1988*, p. 71-72; *Rusu A.A. et alii 1993*; *1997*, p. 134-140; *2000*, p. 147-148.

d) Biserica catolică de la Haţeg este amintită încă din secolul XIV d.Chr.

Bibliografie: *Rusu A.A. 1997*, p. 217-220.

e) Biserica românească veche trebuie să fi funcţionat înainte de secolul XVI d.Chr.

Bibliografie: *Rusu A.A. 1997*, p. 220-222.

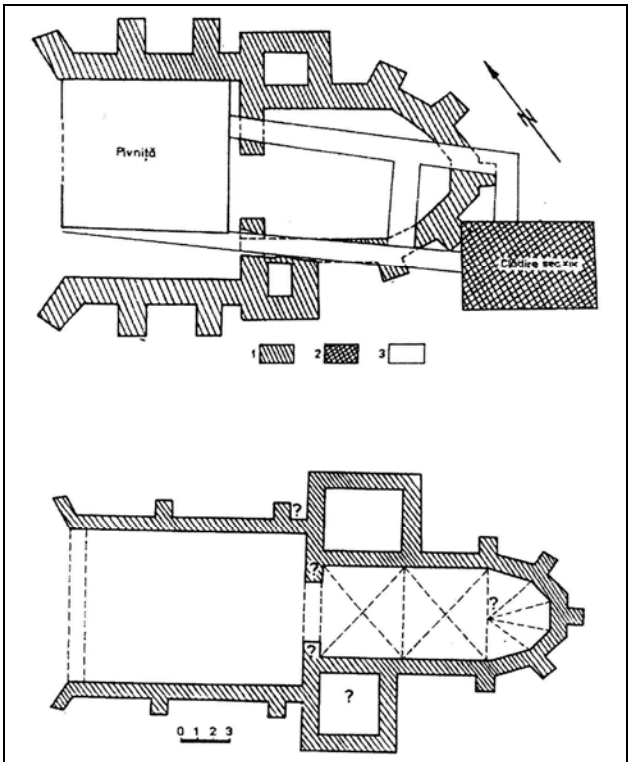

Plan 39. Haţeg. Biserica mănăstirii medievale. După: *Rusu A.A. 1997*, fig. 16.

6. Descoperiri monetare.

a) Pe teritoriul din localităţii s-a descoperit o monedă de tipul ΚΩΣΩΝ.

Bibliografie: *Glodariu 1971*, p. 76, 82; *1974*, p. 300; *Crăciun 1998*, p. 65, 72.

b) În anul 1809 s-au descoperit în comitatul Haţeg 10 monede de argint republicane şi imperiale dinaintea cuceririi Daciei.

Bibliografie: *Mihăilescu-Bârliba 1989-1993*, p. 39; *Crăciun 1998*, p. 72.

c) În anul 1966 s-a descoperit, pe panta dealului din spatele benzinăriei, un tezaur format din 408 monede de secolele XV-XVI d.Chr.

Bibliografie: *Chirilă şi Lazin 1971*; *Palamariu 1984-1985a*, p. 255.

¤

201. Hărău (comună)[191]

1. Vestigii preistorice.

a) Depozite de bronzuri.

Depozitul de bronzuri de aici s-a descoperit la o dată şi un loc necunoscut (Seria Cincu-Suseni, Ha A_1).

Bibliografie: *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 98.

b) În hotarul localităţii se semnalează o aşezare neolitică.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 104, nr. 13; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 162.

[191] *Luca 2005a*, p. 130.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

c) Punctul *Cetatea de Pământ*.
Aşezarea fortificată din hotar nu este încadrată precis cronologic şi cultural.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 104, nr. 13.

¤

202. Hărţăgani (comuna Băiţa)[192]

1. Mine şi cariere.
a) Punctele *Măgura Băii* şi *Dealul Cărbunarilor*
În punctele amintite s-au descoperit urme de exploatări aurifere romane, dar şi în perioada medievală.
Alte urme romane (de aici provine şi o monedă de la Antoninus Pius) se află în jurul galeriei *Sfântu Andrei* lângă care găsim şi un izvor termal.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Rusu M. 1977*, p. 208; *Wollmann 1996*, p. 132; *Popa D. 2002*, p. 96-97.
b) Mina de aur Hărţăgani.
Mina se află în Munţii Metaliferi, bazinul Crişului Alb.
Obiectivul a fost exploatat în epoca romană.
Bibliografie: *Wollmann 1996*, p. 132; *Boroneanţ 2000*, p. 127.

¤

203. Hăşdat (municipiul Hunedoara)[193]

1. Descoperiri preistorice.
a) Punctul *În Cânepi*.
Staţiunea arheologică se află în partea de E a localităţii Hăşdat, pe o terasă uşor înclinată ce este mărginită spre dreapta de un mic pârâu cu debit variabil.
Materiale arheologice sunt din cultura Coţofeni, Wietenberg şi Evul Mediu (Muzeul de istorie clujean).
Pe platou s-au descoperit sute de resturi de prelucrare din silex.
Bibliografie: *Boroffka 1994*, p. 48; *Luca 1999a*, p. 7; *2004*, p. 47-48; *Luca et alii 1998*, p. 27; *2004*, p. 55-56; *Roman şi Diaconescu 1999-2000*, p. 97, 99-100.

2. Vestigii de epocă romană.
a) În hotarul localităţii s-a descoperit o inscripţie romană.
Bibliografie: *Alicu et alii 1976*, fig. 9; *Pop 1999-2000*, p. 172.

¤

[192] *Luca 2005a*, p. 130.
[193] *Luca 2005a*, p. 130-131.

204. Hăşdău (comuna Topliţa)

¤

205. Hăţăgel (comuna Densuş)[194]

1. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Gostat* sau *La Gostat*.
În hotarul localităţii, pe malul din stânga pârâului, se semnalează o aşezare aparţinând neoliticului mijlociu, fragmente ceramice Tiszapolgár şi de epoca bronzului.
Bibliografie: *Lazarovici 1983*, p. 15; *Kalmar et Tatu 1984-1985*, p. 93; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 163; *Nemeş 1988-1991*, p. 38; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 96; *Andriţoiu 1992*, p. 122; *Luca 1996*, p. 21; *1999b*, p. 14, 16.
b) Punctul *Bălţi*.
Acesta este aflat la confluenţa dintre văile *Galbena* şi *Zeicani*. Aici s-au descoperit materiale ceramice din neolitic, epoca bronzului Hallstatt, roman (*villa rustica*) şi medieval timpuriu.
Bibliografie: *Nemeş 1988-1991*, p. 38; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 96; *Andriţoiu 1992*, p. 122; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 163; *Popa 2002*, p. 97; *Pop 2003*, p. 271.
c) Punctul *Vatra Satului* sau *Drumul Peşteniţei*.
Ceramica descoperită în acest loc, la 500 m de biserică, pe drumul spre Peşteniţa, poate fi încadrată în epoca bronzului, grupul cultural Balta Sărată. Se amintesc aici şi fragmente ceramice neolitice şi romane.
Bibliografie: *Kalmar et Tatu 1986-1987*, p. 38; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 163; *Nemeş 1988-1991*, p. 38; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 96; *Andriţoiu 1992*, p. 122; *Popa D. 2002*, p. 97.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Grădiştioara*.
În hotarul localităţii s-au descoperit urmele romane ale unui castru (120 / 80 m), pe malul din stânga al râului, la est de drum.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 96; *Nemeş 1995-1996*, p. 344.

3. Descoperiri monetare.
a) Fără precizări topografice se aminteşte o tetradrahmă dacică de tip Chereluş.
Bibliografie: *Crăciun 1998*, p. 75-76.

4. Vestigii medievale.
a) Curtea nobiliară era deja construită în secolul XV d.Chr.
Bibliografie: *Rusu A.A. 1997*, p. 222.

[194] *Luca 2005a*, p. 131-132.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

¤

206. Herepea (comuna Veţel)

¤

207. Hobiţa (comuna Pui)[195]

1. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Dealul Hobenilor*.
În arealul localităţii, la 200 m nord de sat, pe malul din dreapta *Pârâului Hobiţa*, s-a cercetat o *villa rustica*.
Bibliografie: *Floca 1972*, p. 17-18; *Mitrofan 1973*, p. 142-144; *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *1987*, p. 61, 63; *1997-1998*, p. 324; *Glodariu 1977*, p. 968; *Branga 1980*, p. 35; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 96; *Popa D. 2002*, p. 98-99; *Pop 2003*, p. 267; *2004*, p. 311.
b) De aici provine un relief de marmură reprezentându-l pe Hercule (Muzeul de istorie din Deva).
Bibliografie: *Nemeş 1995-1996*, p. 345.

¤

208. Hobiţa-Grădişte (comuna Sarmizegetusa)[196]

1. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Dealul Hobenilor*.
Monumentul de arhitectură (*villa rustica* – poate că aceeaşi cu cea de mai sus) romană este situat pe malul din stânga *Pârâului Hobiţa*. Complexul de locuire este alcătuit din 5 clădiri.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 107, nr. 41; *Floca 1937*; *Mitrofan 1974-1975*, p. 291-292; *Nemeş 1995-1996*, p. 345.
b) La cimitir s-au descoperit fragmente de inscripţii şi o parte dint-un apeduct roman.
Bibliografie: *Nemeş 1995-1996*, p. 345.
c) Punctul *Dealul Sucionilor*
Aici s-a descoperit o cărămidărie romană.
Bibliografie: *Nemeş 1995-1996*, p. 345.

¤

209. Holdea (comuna Lăpugiu de Jos)

¤

210. Homorod (comuna Geoagiu)[197]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Sandberg*.
Pe pantele vestice ale dealului s-a descoperit o locuire aparţinând culturii Petreşti.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 163; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 163.

¤

211. Hondol (comuna Certeju de Sus)[198]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Găunoasa*.
Aici s-a descoperit o aşezare a culturii Turdaş şi Coţofeni.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 109, nr. 61; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 163.

2. Mine şi cariere.
a) Punctul *Coranda*.
În hotarul localităţii s-au descoperit urmele unor exploatări romane de aur. Şi în perioada medievală a continuat exploatarea de acest tip.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Rusu M. 1977*, p. 208; *Wollmann 1996*, p. 131; *Popa D. 2002*, p. 99.
b) Mina Hondol.
Mina se află în Munţii Metaliferi, bazinul Mureşului, *Valea Geoagiului*.
Obiectivul a fost exploatat în epoca romană.
Bibliografie: *Wollmann 1996*, p. 131; *Boroneanţ 2000*, p. 128.

2. Vestigii medievale.
a) *Mănăstirea ortodoxă* de aici a funcţionat anterior anului 1783.
Bibliografie: *Rusu A.A. et alii 2000*, p. 149.

¤

212. Hunedoara (municipiu)[199]

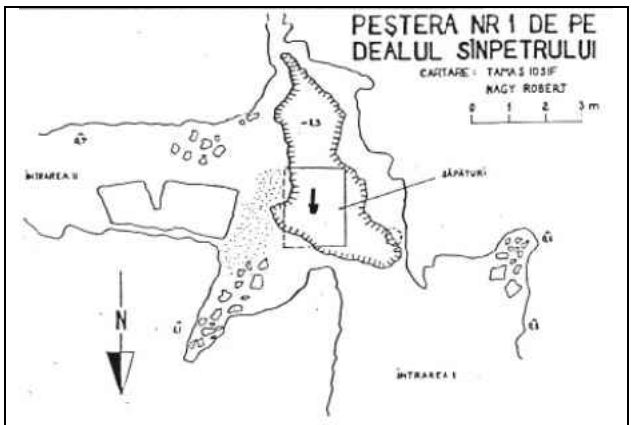

Plan 40. Hunedoara. Peştera numărul 1 de pe Dealul Sânpetru. După: *Luca et alii 2004*, plan 10/2.

[195] *Luca 2005a*, p. 132.
[196] *Luca 2005a*, p. 132-133.
[197] *Luca 2005a*, p. 133.
[198] *Luca 2005a*, p. 133.
[199] *Luca 2005a*, p. 134-139.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

1. Peşteri cu urme de locuire.

a) *Peştera Nr. 1*.

În această peşteră s-a locuit în timpul culturii Coţofeni.

Bibliografie: *Luca 2004*, p. 41; *Luca et alii 2004*, p. 36; pentru materialele din Muzeul de istorie clujean: Lazăr Mircea Dan.

b) *Peştera Nr. 2*.

Plan 41. Hunedoara. Peştera numărul 2 de pe Dealul Sânpetru. După: *Luca et alii 2004*, plan 10/3.

În această peşteră s-a locuit în timpul culturii Coţofeni.

Bibliografie: *Luca 2004*, p. 41; *Luca et alii 2004*, p. 36; pentru materialele din Muzeul de istorie clujean: Lazăr Mircea Dan.

2. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.

a.1.) Punctul *Dealul Sânpetru*.

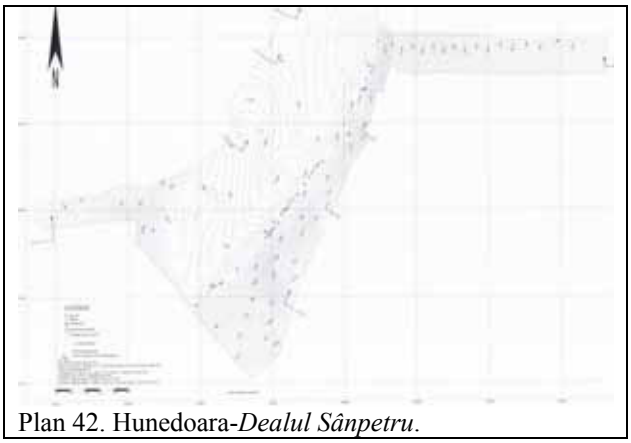

Plan 42. Hunedoara-*Dealul Sânpetru*.

Pe coama dealului se află o fortificaţie de pământ, alungită, greu de datat. După unele păreri ea ar data din perioada de cumpănă dintre mileniile I şi II d.Chr. Ea ar fi funcţionat până la invazia tătaro-mongolă din 1241.

Materialele ceramice cele mai numeroase aparţin culturilor Coţofeni, Wietenberg şi Basarabi.

Aici au fost descoperite şi urme dacice de secol I î.Chr. ca şi urme romane.

Cu ocazia îngropării unor conducte şi construirii bazinului de apă s-au descoperit materiale arheologice din epoca bronzului (cultura Wietenberg), Hallstattului timpuriu şi mijlociu, epocii dacice şi romane.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 296, nr. 6; *Daicoviciu H. 1972*, p. 50, 143, 168; *Anghel 1974-1975*, p. 365; *Rusu 1974-1975*, p. 351; *Andriţoiu 1978a*, p. 68; *1979*, p. 24; *1985*, p. 12; *1992*, p. 122; *Kalmar 1984*, p. 393; *Popa 1988*, p. 58; *Rusu et Pescaru 1995*, p. 12; *Giurgiu-Ardeu 1995-1996*, p. 204; *Luca 1999a*, p. 13; *2004*, p. 49; *Luca et alii 1998*, p. 32; *2004*, p. 57-58; *Ciugudean 2000*, p. 73; *Popa D. 2002*, p. 101; *Ursuţiu 2002*, p. 90; *Sârbu et alii 2005a*.

a.2.) Punctul *Creasta din faţa turnului Neboisa*.

Cercetările ultimilor ani au dus la descoperirea unor locuiri şi depuneri rituale databile în mai multe epoci istorice: paleolitic, eneolitic (materiale ceramice răzleţe Tiszapolgár), epoca bronzului (materiale ceramice Wietenberg), epoca fierului (depuneri rituale şi resturi de complexe arheologice Basarabi), dacice (depuneri rituale de secolele II-I î.Chr. şi I d.Chr.) şi medievale.

Bibliografie: *Lazarovici 1983*, p. 15; *Luca et alii 2003*; *2004b*; *Sârbu et alii 2005*; Cercetări arheologice inedite.

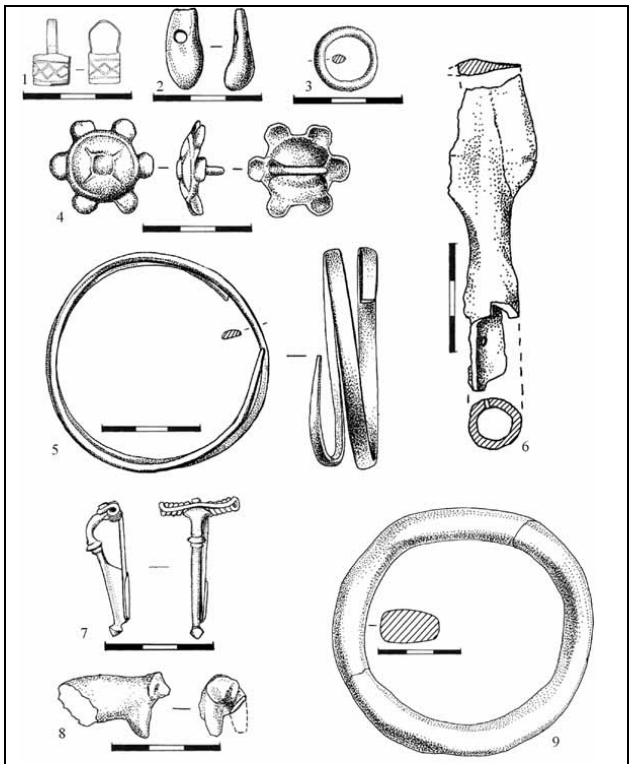

Hunedoara - *Grădina Castelului*. Piese din complexele nr. 30 (1), 23 (2-3), 25 (4-5), 24 (6) şi 26 (7) şi din zona cu depuneri (8-9); bronz (1, 3-5, 7), os (2), fier (6) şi lut (8-9).

Plan 43. Inventarul unor depuneri de copii dacice. Hunedoara. După: *Luca et alii 2003*, pl. 64.

a.3.) Punctul *Grădina Castelului*.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Terasa din acest punct înconjoară în partea de SE *Dealul Sânpetru*.
Locuirea de aici aparţine epocilor Starčevo-Criş, Petreşti, Wietenberg, Basarabi, epocii dacice şi medievale.
S-a descoperit şi un val de pământ datat în vremea culturii Basarabi.
Tot aici s-au efectuat înmormântări în perioada culturii Basarabi şi în cea medievală târzie.
Bibliografie: *Andriţoiu 1985*, p. 12; *1986-1987*, p. 47, 51; *1988-1991*, p. 28, 30; *1992*, p. 122; *Boroffka 1994*, p. 48; *Luca 1999a*; *1999b*, p. 8; *2003*, p. 69-75; *2003c*, p. 73-79; *2004*, p. 49; *Luca et alii 1998*, p. 33-34; *1998a*, p. 30; *2000a*; *2001*; *2002*; *2004*, p. 57; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 163; *Kacsó 1999*, p. 114; *Ciugudean 2000*, p. 73; *Roman şi Diaconescu 2002*; *Purece et alii 2002*; *Draşovean 2002*; *2002a*, p. 43 şi urm.; *Draşovean şi Mariş 1998*, p. 96; *Ursuţiu 2002*, p. 90; *Sârbu 2004*, p. 736-737; *El Susi 2004*.

a.4.) Punctul *Biserica Reformată* sau *Cimitirul Reformat*.
Punctul este situat către botul terasei înalte din dreapta *Pârâului Zlaşti*, în apropierea confluenţei acestuia cu râul Cerna.
Materialele arheologice descoperite aici aparţin culturilor Starčevo-Criş, Turdaş (?), Petreşti cu elemente Vinča C, Coţofeni, Wietenberg, Hallstattului timpuriu, Basarabi, epocii dacice, romane şi medievale.
Bibliografie: *Andriţoiu 1978*, p. 66; *1979*, p. 24; *1986-1987*, p. 47, 51; *1988-1991*, p. 26, 30; *1992*, p. 122; *Draşovean 1981*, p. 35; *1986-1987*; *1996*, p. 269, 276-277; *2002*; *2002a*, p. 43 şi urm.; *Lazarovici 1987*, p. 37; *Zirra şi Spânu 1992*, fig. 3/55; *Vasiliev 1992*, p. 20; *Rotea 1994*, p. 39 şi urm.; *Boroffka 1994*, p. 48, 95; *Giurgiu-Ardeu 1995-1996*, p. 204; *Luca 1996*, p. 21; *1999a*, p. 13-14; *1999b*, p. 8; *2003*, p. 69-75; *2003c*, p. 73-79; *2004*, p. 48-49; *Luca et alii 1998*, p. 32-33; *2004*, p. 56-57; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 163; *Kacsó 1999*, p. 114; *Ciugudean 2000*, p. 73.
a.5.) Lângă *Castelul Corvinilor* se află urme de construcţii romane (?).
Bibliografie: *Popa D. 2002*, p. 100; *Draşovean 2002*, p. 59.

a.6.) *Castelul Corvinilor*.
Castelul este construit în partea de sud a oraşului, pe un pinten stâncos, în apropierea confluenţei dintre râul Cerna şi *Pârâul Zlaşti*.
Prima fază a castelului se poate data la începutul secolului al XIV-lea (gotic timpuriu) d.Chr., când aici funcţiona o cetate.
O dată cu secolul al XV-lea d.Chr. începe perioada glorioasă a castelului sub Ioan de Hunedoara.
Forma actuală a castelului rezultă din restaurările ultimului veac şi jumătate, aspectul său fiind unul eterogen.
Din loc în loc se observă şi pietre fasonate în stilul celor folosite pentru construirea cetăţilor dacice, fapt ce ne face să gândim la existenţa unei cetăţi dacice de secol I d.Chr. în zona Hunedoarei sau a castelului.

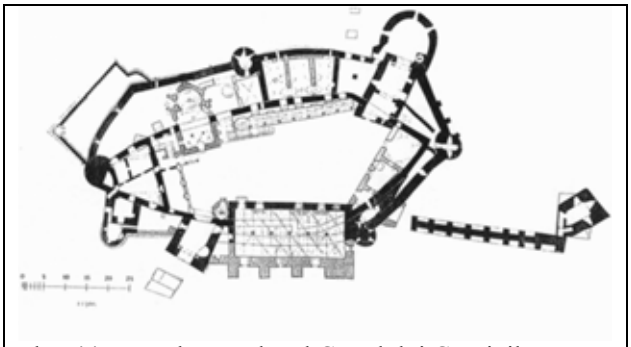
Plan 44. Hunedoara. Planul Castelului Corvinilor.

Bibliografie: *Anghel 1974-1975*; *1986*, p. 124-134; *Lazăr I. 1974-1975*; *1988-1991*; *Rusu A.A. 1980*, p. 187, 193; *1996*, p. 125; *1988*, p. 215-216; *Marcu şi Petrov 1993*; *Roman 2001*; *Purece et alii 2002*; *Roman şi Diaconescu 2003*; *2004b*; *Roman et alii 2004*; *2005*; *Purece et alii 2004*.

b) Punctul *Biserica Sfântul Nicolae*.
Aceasta se află în faţa *Bisericii Reformate*, peste râul Cerna.
Materialele arheologice preistorice aparţin unui aspect timpuriu al culturii Vinča.
Materialele medievale se datează din secolul XV d.Chr.
Bibliografie: *Pinter şi Ţiplic 1998*; *Luca 1999b*, p. 8, 9; *2004*, p. 49; *Luca et alii 1998*, p. 34; *2001b*, p. 4; *2004*, p. 58.

c) Punctul *Chizid*, *Strada Rotarilor*.
Aici s-a descoperit, pe lângă ceramică preistorică aparţinând perioadei hallstattiene, şi un mormânt de luptător din perioada medievală târzie.
Bibliografie: *Luca 1999a*, p. 15; *2004*, p. 50; *Luca et alii 1998*, p. 34; *2004*, p. 58; *Roman şi Diaconescu 1999-2000*, p. 97, 101.

d) Punctul *Strada Elisabeta Mărgineanu*.
Cu ocazia săpării unui şanţ pentru îngroparea unor conducte de gaz metan s-au descoperit materiale ceramice Starčevo-Criş IIIB, hallstattiene şi epocii moderne.
Bibliografie: *Roman şi Diaconescu 1999-2000*, p. 97, 101; *2002*, p. 9-10; *Luca 2004*, p. 50; *Luca et alii 2004*, p. 58.

c) Punctul *Buituri*.
c.1.) La locul numit *Fântâna lui Ioan* se află un punct fosilifer.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Bibliografie: *Luca 1999a*, p. 16; *Luca et alii 1998*, p. 34.

c.2.) Pe terasa înaltă a râului Cerna s-a descoperit o aşezare neolitică, una de epoca bronzului şi o alta medievală.

Bibliografie: *Floca 1972*, p. 13; *Luca 1999a*, p. 16; *2004*, p. 50; *Luca et alii 1998*, p. 34; *2004*, p. 59; *Luca şi Roman 1999*, p. 6; *Roman şi Diaconescu 1999-2000*, p. 97, 100-101.

c.3.) Cercetările de suprafaţă au dus la descoperirea unor piese musteriene.

Bibliografie: *Plopşor 1935-1936*, p. 43, 50, 66; *Jungbert 1978*, p. 8-9; *Luca et alii 1998*, p. 34; *2004*, p. 58-59; *Păunescu 2001*, p. 225.

c.4.) Într-o carieră de nisip s-a descoperit un depozit de bronzuri şi un lanţ de aur (Ha B_1).

Bibliografie: *Andriţoiu 1972*; *Luca 1999a*, p. 16; *Luca et alii 1998*, p. 34-35; *2004*, p. 59.

3. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Judecătorie* sau *Biserica Catolică*.

Aşezarea neolitică de aici poate fi legată de faza târzie a culturii Turdaş. Ea se găseşte plasată în partea central-estică a oraşului, pe strada Revoluţiei.

Bibliografie: *Luca 1999a*, p. 15-16; *2004*, p. 49; *Luca et alii 2004*, p. 58; *Luca şi Roman 1999*; *Roman şi Diaconescu 2003a*.

b) Punctul *Judecătoria Veche*.

Materialele ceramice descoperite în acest punct arată existenţa unei aşezări neolitice.

Bibliografie: *Luca et alii 1998*, p. 34.

c) În localitate este semnalată o aşezare Tiszapolgár.

Bibliografie: *Kalmar-Maxim 1999*, p. 163.

d) Punctul *Gara CFR*.

În acest punct s-au descoperit fragmente ceramice Coţofeni.

Bibliografie: *Andriţoiu 1978a*, p. 68.

e) Punctul *Valea Seacă*.

De aici provin materiale cioplite paleolitice.

Bibliografie: Informaţie Roman Cristian şi Diaconescu Dragoş.

4. Vestigii dacice.

a) De pe teritoriul de SV al oraşului provine o toartă de bronz greco-italică, ornamentată cu motive animaliere, datând din a doua vârstă a fierului.

Bibliografie: *Rusu 1974-1975*, p. 351; *Rusu şi Pescaru 1995*, p. 12.

b) De pe teritoriul oraşului provine o brăţară dacică de argint.

Bibliografie: *Rusu 1974-1975*, p. 351; *Zirra şi Spânu 1992*, fig. 3/55; *Rusu şi Pescaru 1995*, p. 12; *Luca et alii 1998*, p. 35; *Crăciun 1999*, p. 91.

5. Vestigii de epocă romană.

a) Punctul *Triaj*.

La ieşirea spre Simeria s-a descoperit un altar funerar şi resturi de sarcofage de cărămidă romane.

Tot aici se află şi aşezarea romană, precum şi un post militar de pază.

Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Luca 1999a*, p. 16; *Luca et alii 1998*, p. 35; *Popa D. 2002*, p. 100-101.

6. Vestigii prefeudale.

a) Din localitate provin o pereche de cercei poliedrici din aur databili în secolul V d.Chr.

Bibliografie: *** *1996b*, p. 243.

b) Punctul *Dealul Comorilor*.

Pe acest deal, aflat către Răcăştia, s-a cercetat o necropolă de secolele XI-XII d.Chr.

Bibliografie: *Popa 1988*, p. 53-55.

7. Vestigii medievale.

a) În Buituri a funcţionat o mănăstire. Iniţial construită pentru augustini, din anul 1470 ea este franciscană observantă.

După perioade îndelungate de desfiinţare şi reînfiinţare, mănăstirea este renăscută o dată cu anul 1990 cu hramul *Sfintei Fecioare*.

Bibliografie: *Rusu A.A. et alii 2000*, p. 149-150.

b) Punctul *Dealul cu Comori*.

Cimitirul medieval timpuriu se află la NV de municipiul Hunedoara (114 morminte).

Acesta se încadrează în secolul XI d.Chr.

Bibliografie: *Luca 1999a*, p. 18; *Luca et alii 1998*, p. 36; *Dragotă şi Ţiplic 2000*, p. 126.

c) *Mănăstirea ortodoxă* a funcţionat cu siguranţă înainte de 1765.

Bibliografie: *Rusu A.A. et alii 2000*, p. 150.

d) Punctul *Strada Toamnei 12-13 bis*.

Cu ocazia unor lucrări edilitare s-au descoperit materiale ceramice medievale.

Bibliografie: Informaţie Roman Cristian şi Diaconescu Dragoş.

8. Descoperiri monetare.

- pe râul Strei s-au descoperit monede de tip ΚΩΣΣΩΝ şi Lysimach;
- în anul 1810 s-au descoperit, *în judeţul Hunedoara*, 57 monede de argint republicane şi 85 de monede imperiale;
- aici s-au descoperit întâmplător, în anul 1911, 42 denari republicani romani, unul de la Vespasian şi o tetradrahmă a Macedoniei Prima;
- un tezaur dacic se descoperă în arealul localităţii în anul 1905. Acesta era format din 1138 de monede (Muzeul de istorie clujean);
- o monedă bizantină este descoperită în anul 1911, în cimitirul de pe *Dealul Comorilor*;

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

- în inventarele Muzeul din Deva există 998 monede medievale provenind din hotarul Hunedoarei.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 296, nr. 6; *Winkler 1958*, p. 403-404; *1970*, p. 103; *Glodariu 1971*, p. 74, 76, 80, 82; *1974*, p. 257, 260, 271, 300; *1974-1975*, fig. 4, 44, 103; *Rusu 1974-1975*, p. 351; *Lupu 1975*, n. 28-29; *Mihăilescu-Bârliba 1989-1993*, p. 39; *Rusu şi Pescaru 1995*, p. 12; *Palamariu 1995*; *1992-1994*, p. 197; *Luca 1999a*, p. 17-18; *Luca et alii 1998*, p. 35; *Crăciun 1998*, p. 63, 72; **** 1996b*, p. 243; pentru materialele din Muzeul de istorie clujean: Lazăr Mircea Dan.

9. Județul Hunedoara. Fără alte precizări.
a) Vestigii preistorice.

a.1.) Un **depozit de bronzuri** al seriei Cincu-Suseni (Ha A_1) s-a descoperit pe teritoriul județului (*Hunedoara I*).
Bibliografie: *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 98.
a.2.) De pe teritoriul județului provine un **depozit de bronzuri** din seria Sângeorgiul de Pădure-Fizeşul Gherlii (Ha B_2; *Hunedoara II*).
Bibliografie: *Rusu M. 1963*, p. 208, 209; *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 143.

b) Vestigii dacice.
b.1.) Pe teritoriul județului s-au descoperit trei *torquesuri* dacice din argint.
Bibliografie: *Crăciun 1999*, p. 91.

¤

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

I.

213. Ilia (comună)[200]

1. Vestigii preistorice.
a) În localitate s-a descoperit un buzdugan din piatră.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 162; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 164.
b) Tot din hotarul localității provine material litic cioplit.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 162, nr. 95.

2. Vestigii medievale.
a) Punctul *Conacul Bethlen*
Săpăturile arheologice efectuate aici au dus la constatarea că această clădire a funcționat cu începere din secolul al XV-lea d.Chr.
Bibliografie: *Pinter şi Țiplic 2003*.
b) În secolul XVIII d.Chr. a funcționat aici o rezidență franciscană.
Bibliografie: *Rusu A.A. et alii 2000*, p. 154.

¤

214. Iscroni (oraş Aninoasa)[201]

1. Mine şi cariere.
a) Pe teritoriul localității s-au descoperit urme romane, dar şi medievale, ale spălării aurului.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Rusu M. 1977*, p. 208; *Popa D. 2002*, p. 105.
b) Mina de aur Iscroni.
Mina se află în Munții Vulcan, *Valea Jiului*.
Obiectivul a fost exploatat în epoca romană.
Bibliografie: *Boroneanț 2000*, p. 128.

¤

215. Izvoarele (comuna Teliucu Inferior)[202]

1. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localității s-a descoperit o monedă dacică.
Bibliografie: *Glodariu 1976*, p. 80, 82; *1974-1975*, fig. 4, 45.

¤

[200] *Luca 2005a*, p. 140.
[201] *Luca 2005a*, p. 140.
[202] *Luca 2005a*, p. 140.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

J.

216. Jeledinți (comuna Mărtineşti)[203]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localității este amintită o descoperire de obiecte preistorice realizate din aur.
Bibliografie: *Popescu D. 1956*, p. 199.
b) Din hotar provine un **depozit de bronzuri** din seria Cincu-Suseni (Ha A_1).
Bibliografie: *Rusu M. 1963*, p. 207.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
b) Punctul *Măgura*.
De aici provin materiale ceramice aparținând culturii Wietenberg, dar şi dacice (şi o piesă din aur).
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 147, nr. 37; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 53, 55; *Boroffka 1994*, p. 50.

3. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Tihuța*.
Pe teritoriul localității, la 2 km SV de sat, în dreapta drumului ce duce spre Măgura, s-au descoperit urme dacice şi romane. Urmele romane aparțin unei *villa rustica*.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Andriţoiu 1979*, p. 24-25; *Popa 2002*, p. 106.

4. Descoperiri monetare.
a) În anul 1913 s-a descoperit un tezaur monetar format din 58 monede romane din argint.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 117, nr. 37; *Glodariu 1974*, p. 284; *Palamariu 1992-1994*, p. 197; *Popa D. 2002*, p. 106; **** 1996b*, p. 289.

¤

217. Jiu-Paroşeni (oraşul Vulcan)

¤

218. Jieț (oraş Petrila)[204]

1. Descoperiri monetare.
a) Punctul *Popi*.
Pe teritoriul localității s-au descoperit monede romane.
Bibliografie: *Lazin 1970*, p. 335-344; *Poporogu 1972*, p. 228; *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Popa D.2002*, p. 107.

¤

219. Josani (comuna Peştişu Mic)[205]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Jumătăți* sau *În Şes*.
Stațiunea preistorică se află pe o terasă joasă, în partea din stânga *Pârâului Petac*, spre Nandru.
Artefactele aparțin primei vârste a fierului, Ha B.
Bibliografie: *Kalmar-Maxim 1999*, p. 165; *Luca 1999a*, p. 2; *2004*, p. 50; *Luca et alii 2004*, p. 59; *Roman şi Diaconescu 1999-2000*, p. 97, 101.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *La Cărămizi*.
Între Josani şi Nandru, pe latura din dreapta pârâului, s-au descoperit materiale romane şi inscripții.
Bibliografie: *Gooss 1877-1878*, p. 612-613; *Rusu 1974-1975*, p. 351; *Rusu şi Pescaru 1995*, p. 13; *Luca 1999a*, p. 2-3; *Luca et alii 1998*, p. 23.

¤

[203] *Luca 2005a*, p. 141.
[204] *Luca 2005a*, p. 141-142.
[205] *Luca 2005a*, p. 142.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

L.

220. Lăpugiu de Jos (comună)[206]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localității este amintită o descoperire de obiecte din aur preistoric.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 20, nr. 60; *Popescu D. 1956*, p. 199; *Luca 2004*, p. 50; *Luca et alii 2004*, p. 59.

¤

221. Lăpugiu de Sus (comuna Lăpugiu de Jos)

¤

222. Lăpuşnic (comuna Dobra)[207]

1. Vestigii de epocă romană.
a) În hotarul localității s-au descoperit urme romane.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 38.

2. Descoperiri monetare.
a) Tezaurul monetar descoperit în anul 1963 pe teritoriul localității, alcătuit din piese de argint păstrate într-un vas din lut, este datat în secolul XVI d.Chr.
Bibliografie: *Anghel 1966*; *Palamariu 1984-1985a*, p. 255.

¤

223. Lăsău (comuna Lăpugiu de Jos)

¤

224. Leauț (comuna Tomeşti)

¤

225. Lelese (comună)

¤

226. Leşnic (comuna Veţel)[208]

1. Vestigii preistorice.
a) Materialele arheologice descoperite în hotarul localității într-un loc neprecizat aparțin culturii Coțofeni.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 146, nr. 22; *Roman 1976*, p. 82; *Andrițoiu 1978a*, p. 68; *Ciugudean 2000*, p. 74; *Luca 2004*, p. 51.
b) Pe o terasă aflată la est de râul Mureş, la sud de localitate, a fost identificată o locuire aparținând culturii Starčevo-Criş.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 146; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 166.
c) Din hotarul localității provin şi câteva brățări din bronz.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 146, nr. 22.

2. Vestigii de epocă romană.
a) În hotarul localității, la marginea sa de vest a acesteia, s-au descoperit urme romane în secolul XIX d.Chr. Ruinele aparțin unei construcții de tip *villa rustica*.
Bibliografie: *Mitrofan 1974*, p. 45; *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Branga 1980*, p. 35, 108; *Popa D. 2002*, p. 110; **** 2000*, p. 69; *IDR*, III, 3, p. 54-55.

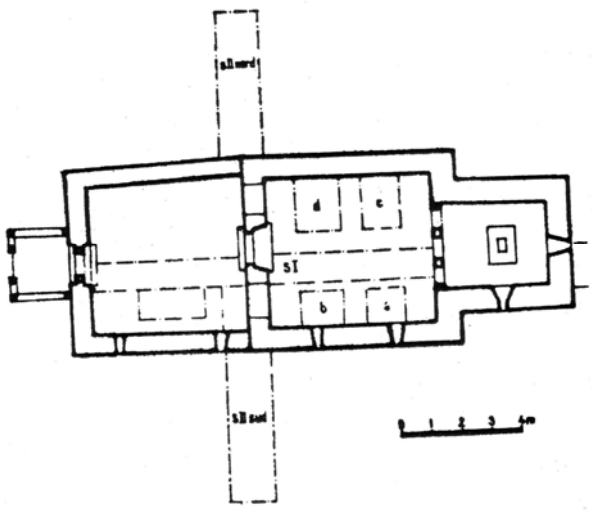

Plan 45. Leşnic. Biserica medievală. După: *Cantacuzino 1986*, fig. 150.

3. Perioadă prefeudală.
a) Aici sunt amintite descoperiri izolate de secolele VI-VIII d.Chr.
Bibliografie: *Rusu M. 1977*, p. 207.

[206] *Luca 2005a*, p. 143.
[207] *Luca 2005a*, p. 143.
[208] *Luca 2005a*, p. 143-144.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

4. Descoperiri medievale.
a) Vechea ctitorie cnezială a fost construită în secolele XIV-XV şi are un plan simplu de tip sală.
Bibliografie: *Cantacuzino 1986*; **** 1996*, p. 66.

5. Mine şi cariere.
În perimetrul localităţii s-ar fi exploatat silexul în preistorie.
Bibliografie: *Comşa 1971*, p. 17.

¤

227. Livada (comuna Tomeşti)

¤

228. Livadia (comuna Baru)[209]

1. Vestigii preistorice.
a) Dintr-un loc neprecizat aflat în hotarul localităţii provine un topor din piatră şlefuită.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 178, nr. 191; *Andriţoiu 1978a*, p. 68; *Nemeş 1988-1991*, p. 38.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Livezea*.
În hotarul localităţii, la 500 m vest de ferma fostului CAP, pe malul din stânga *Văii Lupului*, s-au descoperit urme romane.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 97; *Nemeş 1995-1996*, p. 345; *Popa 2002*, p. 111.
b) Pe teritoriul localităţii, într-un loc neprecizat, s-au descoperit urme romane consistente.
Bibliografie: *Nemeş 1995-1996*, p. 345; *Popa 2002*, p. 110.

3. Vestigii medievale.
a) În secolul XVII d.Chr. aici au funcţionat două biserici din lemn.
Bibliografie: *Rusu A.A. 1997*, p. 223-224.

¤

229. Livezi (comuna Unirea)[210]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Cetăţuie*.
La 4 km NV de localitate, spre *Mănăstirea Prislop*, au fost descoperite fragmente ceramice şi chirpici din epoca neolitică.
Bibliografie: *Nemeş 1988-1991*, p. 38; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 97; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 166.
b) În hotarul localităţii Găuricea s-au descoperit două topoare cu disc şi spin din epoca bronzului (Muzeul de istorie clujean).
Bibliografie: Informaţie Lazăr Mircea Dan.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Găuricea*.
În hotarul localităţii s-au descoperit urme arheologice consistente de epocă romană.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Branga 1980*, p. 107; *Nemeş 1995-1996*, p. 345; *Popa D. 2002*, p. 111.

¤

230. Ludeştii de Jos (comuna Orăştioara de Sus)[211]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Piscul Cetăţeaua* sau *Piscul Cetăţelei*.
Aici se găsesc fragmente ceramice Wietenberg, dar şi dacice.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1954*, p. 154; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 177, 250; *Andriţoiu 1992*, p. 123; *Boroffka 1994*, p. 54.

2. Vestigii dacice.
a) Punctul *Vadu Rău*.
De aici provin două fragmente de teracotă dacice.
Bibliografie: *Florea 1986-1987*, p. 82; *Daicoviciu H. 1972*, p. 195; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 78, 80, 177, 240; *Glodariu et alii 1988*, p. 46; *1996b*, p. 47.

3. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul comunei (Muzeul de istorie clujean) s-a descoperit, după mijlocul secolului XIX, o ştanţă monetară, copie fidelă a reversului unui denar roman republican.
Bibliografie: *Stoicovici şi Winkler 1971*, p. 478-479; *Glodariu 1974*, p. 299; *Lupu 1975*, p. 68; *Daicoviciu H. et Glodariu 1976*, p. 73; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 80; *Florea 1986-1987*, p. 82; *Protase 1991*, p. 55; *Medeleţ 1993*, p. 196; *1994*, p. 204; *Glodariu et alii 1996b*, p. 47; *Crăciun 1998*, p. 65, 72; *Iaroslavschi 2001*, p. 18; **** 1996b*, p. 333; pentru materialele din MNIT: Lazăr Mircea Dan.

¤

231. Ludeştii de Sus (comuna Orăştioara de Sus)[212]

1. Vestigii dacice.
a) Punctul *Gorgan*.
La NE de sat s-a semnalat existenţa unei aşezări dacice. Afirmaţia nu a putut fi confirmată.

[209] *Luca 2005a*, p. 144-145.
[210] *Luca 2005a*, p. 145.
[211] *Luca 2005a*, p. 145-146.
[212] *Luca 2005a*, p. 146.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1959*, p. 385; *Daicoviciu H. 1964*, p. 113.

b) Punctul *Zăvoaie*.
Aici s-a descoperit ceramică dacică.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1973*, p. 81; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 160, 177, 250; *Florea 1986-1987*, p. 82.

¤

232. Lunca (comuna Baia de Criş)

¤

233. Lunca (comuna Băiţa)[213]

1. Vestigii preistorice.
a) Cu ocazia construirii unei case s-a descoperit un topor de andezit al culturii Coţofeni.
Bibliografie: *Andriţoiu 1978a*, p. 68; *1979*, p. 25.

¤

234. Lunca Cernii de Jos (comună)[214]

1. Vestigii preistorice.
a) De aici provine un topor de piatră şlefuită.
Bibliografie: *Andriţoiu 1978a*, p. 68.

¤

235. Lunca Cernii de Sus (comuna Lunca Cernii de Jos)

¤

236. Luncani (comuna Boşorod)[215]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera Luncani*.
Peştera se află în *Munţii Sebeşului*, carstul Ponorici-Luncani.
Aici s-au descoperit materiale arheologice paleolitice (musteriene şi aurignaciene).
Bibliografie: *Boroneanţ 2000*, p. 73.

2. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Complexul de fortificaţii şi aşezări civile de la *Piatra Roşie*.
a.1.) Cetatea dacică.
Săpăturile efectuate de C. Daicoviciu au pus în evidenţă existenţa a trei faze de construcţie. Prima cuprinde incinta din blocuri de calcar, marea clădire din interiorul ei, sanctuarul patrulater cu baze de coloane şi turnurile izolate de pază. A doua cuprinde două clădiri din partea nordică a platoului care au desfiinţat sanctuarul. Fazei a treia îi aparţine marea incintă din stâncă legată cu pământ de pe coasta răsăriteană a dealului.
Aici, în interiorul fortificaţiei, s-a descoperit o fibulă de argint şi o lampă de bronz de factură elenistică.

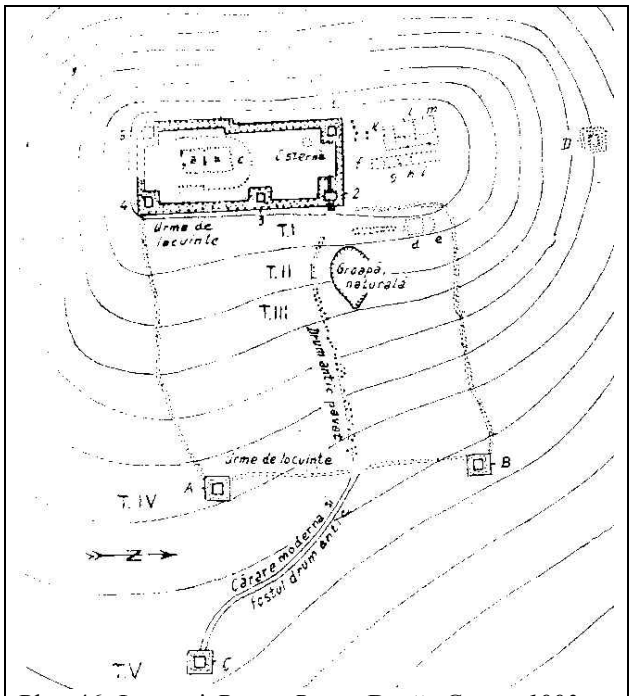

Plan 46. Luncani-*Piatra Roşie*. După: *Crişan 1993*, p. 138.

În cetate a funcţionat un atelier pentru prelucrarea bronzului.
În cetatea dacică este şi o porţiune de zid (15 m lungime şi 1,80 m lăţime) realizat din pietre mici prinse cu mortar (secolul XIV d.Chr.).
Aici apar şi materiale arheologice ale culturii Coţofeni.

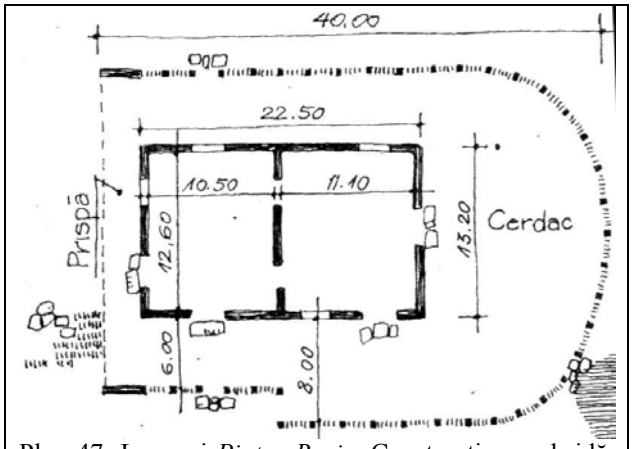

Plan 47. Luncani-*Piatra Roşie*. Construcţie cu absidă. După: *Antonescu 1984*, fig. 13.

[213] *Luca 2005a*, p. 146.
[214] *Luca 2005a*, p. 147.
[215] *Luca 2005a*, p. 147-149.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Bibliografie: *Daicoviciu 1954*; *Macrea şi Crişan 1964*, p. 359; *Bărbulescu 1971*, p. 97; *Glodariu 1968*, p. 357-362; *1974-1975*, fig. 2, 9, fig. 3, 16; *1982*, p. 28; *1994*; *2004*, p. 541; *Daicoviciu H. 1972*, p. 48, 58-59, 76, 133-134, 142, 148, 150, 167, 176, 192, 207, 214-215, 269, 272, 311, 313-314, 316, 337; *Daicoviciu H. şi Glodariu 1976*, p. 73-74; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 53, 69, 74, 90, 108, 123, 128, 129, 133, 134, 135, 136, 138, 171, 196, 199-201, 218, 229, 247, 248, 252, 255; *Glodariu şi Iaroslavschi 1979*, p. 12, 40-41, 44, 48-49, 68-69, 72, 80, 82, 84, 87, 90, 93, 100, 109, 112, 119-122, 125-126, 130-131, 134-136, 138-139, 149, 153, 155-157, 162, 164; *Glodariu 1974*, p. 238, 242, 246, 250; *1983*, p. 7, 18-19, 25-26, 28, 34-35, 37, 79, 112, 114-115, 117-118, 120-121, 124, 126, 128, 134, 152-154; *Glodariu et alii 1988*, p. 159-164; *1996b*, p. 165-169; *2005a*; *Popa 1977*, p. 277-278, 280; *1988*, p. 47, 212-213; *Băluţă 1979*, p. 165-166; *Ferenczi 1979b*, p. 265, 268-269; *Floca 1981*, p. 15; *Cociş 1982-1983*, p. 141; *Antonescu 1984*, p. 24, 43, 130-149; *Andriţoiu 1985*, p. 12; *Crişan 1986*, p. 153-154, 224-225; *Florea 1986-1987*, p. 87; *1989-1993*, p. 35; *2004*, p. 520; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 94; *Zirra şi Spânu 1992*, fig. 3/78; *Rustoiu 1993*, p. 182, 183; *1993a*, p. 140; *1995*, p. 214; *1996*, p. 47, 185; *1997*, p. 104, 109; *2002*, p. 66; *Medeleţ 1993*, p. 196; *1994*, p. 203; *Iaroslavschi 1997*, p. 59; *Crăciun 1999*, p. 92; *2000*, p. 81; *2004*, p. 129; *Ferencz şi Bodó 1999-2000*; *Ferencz şi Rădeanu 2002*; *Mărghitan 1998*, p. 29-30; *2000*, p. 27-28; *Gheorghiu 2000*, p. 215; *Pescaru et alii 2004*, p. 50; **** 1996b*, p. 334; **** 2000*, p. 315-316; **** 2003*, p. 155.

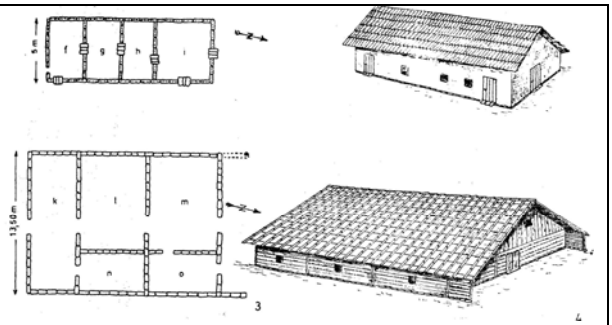

Plan 48. Luncani-*Piatra Roşie*. Reconstrucţia unor locuinţe. După: *Glodariu 1983*, fig. 5.

a.2.) Descoperiri monetare

- în timpul săpăturilor din cetate s-au descoperit mai multe monede (o imitaţie de tetradrahmă de argint thasiană; o monedă de bronz emisă de Histria şi patru denari romani republicani);
- în anul 1981 s-a descoperit un tezaur format din denari romani republicani (277 de bucăţi);
- în punctul *Curmătura Săcuiului* s-a descoperit un tezaur monetar format din imitaţii de tetradrahme thasiene.

Bibliografie: *Glodariu 1968*, p. 364; *1971*, p. 74, 76, 83; *1974*, p. 256, 267, 285; *Pavel şi Andriţoiu 1994*; *Bordea 1996-1998*, p. 435; *Crăciun 1998*, p. 67, 73-74.

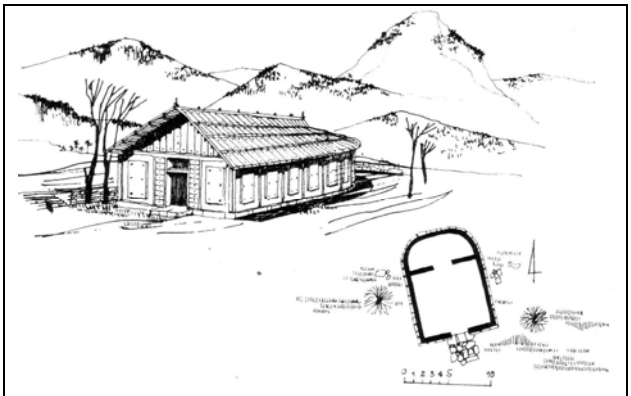

Plan 49. Luncani-*Piatra Roşie*. Reconstrucţia unei locuinţe. După: *Antonescu 1984*, fig. 26.

2. Vestigii dacice.

a) Punctul *Dealul lui Bogdan*.

Pe terasele dealului s-au descoperit mai multe terase cu urme de locuire.

Bibliografie: *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 190, 251; *Glodariu et alii 1988*, p. 73; *1996b*, p. 75.

b) Punctul *Grădiştea Luncanilor*.

Aici s-au observat urmele unor valuri de pământ.

Bibliografie: *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 129, 198.

c) Punctul *Luncani-platou*.

Pe platou se află mai multe urme din perioada dacică.

Bibliografie: *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 13, 52, 53, 128, 139, 151, 171, 229, 230, 233, 248, 249, 252,

d) Punctul *Poiana Omului*.

Poiana se află pe treapta superioară a platoului Luncanilor, deasupra *Dealului Alunului*, la SSV de acest loc, respectiv la nord de înălţimea *Rotunda*. Aici se amintesc urme arheologice de perioadă dacică.

Bibliografie: *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 201.

e) Punctul *Porumb*.

Aici sunt urme de locuinţe dacice.

Bibliografie: *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 199.

f) Punctul *Valea Stupăriei*.

Aici se văd urmele unor valuri de pământ.

Bibliografie: *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 138, 196.

g) Punctul *Vârful Secuiului*.

În acest punct se văd urmele unor gospodării ţărăneşti.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Bibliografie: *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 64, 198, 252; *Glodariu et alii 1996b*, p. 170.

h) Punctul *Vârful Străin*.

În acest punct se văd urmele unor gospodării ţărăneşti.

Bibliografie: *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 198, 252.

¤

237. Luncoiu de Jos (comună)[216]

1. Mine şi cariere.

a) Aici se află urmele spălării aurului în perioada medievală.

Bibliografie: *Rusu M. 1977*, p. 208.

¤

238. Luncoiu de Sus (comuna Luncoiu de Jos)

¤

239. Luncşoara (comuna Vorţa)

¤

240. Lupeni (oraş)[217]

1. Peşteri cu urme de locuire.

a) *Peştera Belona*.

Pe Dealul Straja, într-o peşteră, s-au descoperit fragmente ceramice neolitice şi eneolitice.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 148; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 167.

2. Mine şi cariere.

a) După autorii citaţi aici s-ar fi exploatat aurul încă din Bz D-Ha A.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 148, nr. 47; *Rusu M. 1972*, p. 51.

b) În hotarul localităţii se află urme ale spălării aurului din perioada medievală.

Bibliografie: *Rusu M. 1977*, p. 209.

3. Vestigii de epocă romană.

a) Pe teritoriul localităţii s-au descoperit urme romane.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 148, nr. 47; *Pop 1972a*, p. 67; *2003*, p. 272; *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Branga 1980*, p. 108; *Popa D. 2002*, p. 114; *IDR*, III, 3, p. 18; pentru materialele din Muzeul de istorie clujean: Lazăr Mircea Dan.

3. Vestigii medievale.

a) Punctul *Muntele Straja*.

Schitul ortodox de călugări de aici s-a ridicat în anul 1999.

Bibliografie: *Rusu A.A. et alii 2000*, p. 163.

4. Mine şi Cariere.

a) Mina de fier Lupeni este exploatată şi în epoca romană.

Bibliografie: *Wollmann 1996*, p. 234.

¤

[216] *Luca 2005a*, p. 149.
[217] *Luca 2005a*, p. 149-150.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

M.

241. Mada (comuna Balşa)[218]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera fortificată* sau *Peştera Zidită*.
Peştera se localizează pe versantul vestic al *Pleşei Mari*.
J. Mallasz afirmă că ar fi găsit aici în anul 1928 oase vechi de oameni. Alte materiale arheologice descoperite aici se încadrează în cultura Coţofeni şi în epoca medievală.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 170, nr. 132; *Jungbert 1979*, p. 406; *Boroneanţ 2000*, p. 73; *Pinter et alii 2001a*.

2. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Chiciurele*, *Chiciorele* sau *Chicioarele*.
În hotarul localităţii s-a cercetat, în anul 1999, un tumul folosit ca loc de înmormântare în epoca timpurie a bronzului, după care s-au mai cercetat alţii. De aici provin şi piese musteriene.
Bibliografie: *Pescaru et alii 2001*, p. 33; *Todea 2001*, p. 49, 54; *Păunescu 2001*, p. 240-241.
b) Punctul *Pleaşa Mică*.
Aici se află două movile tumulare.
Bibliografie: *Pescaru et alii 2001*, p. 33.

¤

242. Măceu (comuna Bretea Română)[219]

1. Vestigii medievale.
a) Aici a funcţionat în perioada medievală o capelă din lemn.
Bibliografie: *Rusu 1991a*, p. 130.

¤

243. Măgura (comuna Mărtineşti)[220]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Sub Vii* sau *Sub Vie*.
Din hotarul localităţii provin materiale ceramice aparţinând epocii timpurii a bronzului, dar şi Coţofeni.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 148, nr. 9; *Roman 1976*, p. 83; *Andriţoiu 1978a*, p. 68; *Rişcuţa 1997-1998*, p. 105; *Ciugudean 2000*, p. 75.
b) În hotarul localităţii este amintită o descoperire de obiecte preistorice realizate din aur (două inele de tâmplă).
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 148, nr. 10; *Popescu D. 1956*, p. 199; *Andriţoiu 1992*, p. 123; *Boroffka 1994*, p. 54.
c) Aici se aminteşte o aşezare Starčevo-Criş cu elemente liniare vechi.
Bibliografie: *Draşovean şi Mariş 1998*, p. 96; *Luca et alii 2001b*, p. 26.

¤

244. Măgura-Toplița (comuna Certeju de Sus)[221]

1. Vestigii preistorice.
a) Aici s-a descoperit un celt din bronz.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 148, nr. 8; *Andriţoiu 1978a*, p. 68; *1992*, p. 123; pentru materialele din Muzeul de istorie clujean: Lazăr Mircea Dan.
b) Din sat provin fragmente ceramice aparţinând culturii Starčevo-Criş.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 148; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 168.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Dealul Măgulicea*.
De aici provin fragmente ceramice aparţinând culturii Turdaş cu elemente precucuteniene, dar şi Coţofeni.
În Muzeul de istorie clujean există materiale de epocă romană ca provenind din acest loc.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 148, nr. 8; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 168; Informaţii pentru materialele din Muzeul de istorie clujean: Lazăr Mircea Dan.

3. Mine şi cariere.
a) Mina de aur Măgura-Toplița.
Mina se află în Munţii Metaliferi, bazinul Mureşului, *Valea Geoagiu*.
Obiectivul a fost exploatat în epoca romană, dar şi în cea medievală.
Bibliografie: *Rusu M. 1977*, p. 209; *Boroneanţ 2000*, p. 128.

[218] *Luca 2005a*, p. 151.
[219] *Luca 2005a*, p. 151.
[220] *Luca 2005a*, p. 151-152.
[221] *Luca 2005a*, p. 152.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

4. Descoperiri monetare.
a) Punctul *Dealul Cetraş*.
În anul 1850 s-a descoperit un tezaur monetar format din denari romani.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 148, nr. 8; *Glodariu 1974*, p. 285.

¤

245. Măgureni (comuna Beriu)

¤

246. Mălăieşti (comuna Sălaşu de Sus)[222]

1. Mine şi cariere.
a) După autorii citaţi, aici s-ar fi exploatat aurul încă din Bz D-Ha A, dar şi în perioada medievală.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 156, nr. 73; *Rusu M. 1972*, p. 51; *1977*, p. 209.

2. Vestigii de epocă romană.
a) La 1 km de *Dealul Cetăţii* se află urme de zidărie romană.
Bibliografie: *Daicoviciu H. 1972*, p. 315; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 97; *Nemeş 1995-1996*, p. 345; *Popa 2002*, p. 116.

3. Vestigii medievale.

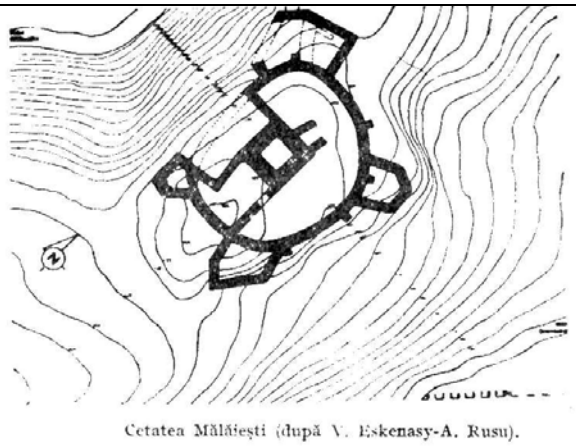

Cetatea Mălăieşti (după V. Eskenasy-A. Rusu).

Plan 50. Mălăieşti. Fortificaţia medievală. După: *Popa 1988*, fig. 38.

a) Punctul *Sub Brazi*, *Dealul Cetăţii* sau *Cetate*.
În localitate se află o cetate cnezială cu turn-donjon, pe unul dintre dealurile de la poalele Retezatului, între *Valea Domnească* şi *Pârâul Mălăieştilor* fiind construită în jurul unui donjon.
Pe lângă curtea fortificată, în localitate mai este o biserică şi un cimitir vechi.
Fortificaţia este atestată târziu, în secolul al XVII-lea d.Chr.
Bibliografie: *Popa 1972a*, p. 254-257; *1977*, p. 283; *1988*, p. 219-221, 240; *Eskenasy 1979*, p. 345-347; *Eskenasy et Rusu 1979*; *1980*; *1981*; *Anghel 1980*, p. 197, 206; *1986*, p. 135-137; *Rusu A.A. 1980*, p. 193; *1991a*, p. 128; *1997*, p. 224-227; *1998*, p. 12; *1999*, p. 284; *Drăguţ 1982*, p. 86; *Marcu 2000-2001*, p. 74-75.

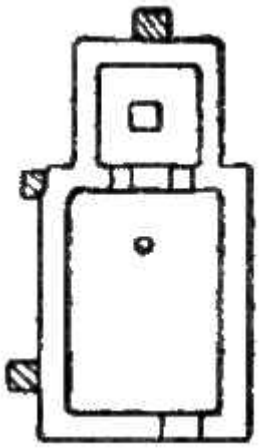

Plan 51. Mălăieşti. Biserica medievală. După: *Popa 1988*, fig. 45/8.

b) Punctul *Progadea cea Veche*.
În acest punct din hotarul localităţii se află cimitirul medieval.
Bibliografie: *Eskenasy 1979*, p. 347.

4. Descoperiri monetare.
a) De aici provin monede emise de oraşe greceşti antice.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 156, nr. 73.

¤

247. Mărtineşti (comună)[223]

1. Vestigii preistorice.
a) Depozite de bronzuri.
Un **depozit de bronzuri** din seria Cincu-Suseni (Ha A_{1-2}) s-a descoperit, în anul 1887, către Tămăşasa.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 169, nr. 126; *Andriţoiu 1974-1975*, p. 397; *Vulpe 1975*, p. 74; *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 99.
b) Punctul *Dealul Măgura*.
Aici, în hotarul localităţii, ar fi o aşezare Wietenberg.
Bibliografie: *Andriţoiu 1992*, p. 123; *Boroffka 1994*, p. 95.

¤

[222] *Luca 2005a*, p. 153.

[223] *Luca 2005a*, p. 153-154.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

248. Mânerău (comuna Peştişu Mic)[224]

1. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Dealul Gilii* sau *Pe Planuri*
Punctul este situat în sud-estul localităţii, pe a doua terasă a râului Cerna.
Materialele descoperite aparţin culturii Starčevo-Criş şi bronzului timpuriu.
Bibliografie: *Roman şi Diaconescu 1999-2000*, p. 98, 101; *2002*, p. 10; *Luca 2004*, p. 51; *Luca et alii 2004*, p. 59.
b) Punctul *Rovina* sau *Cărămizi.*
În hotarul localităţii se cunoaşte şi s-a cercetat, pe malul din dreapta pârâului care străbate satul, o *villa rustica* (Muzeul de istorie clujean).
Tot de aici provine şi ceramică neolitică.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 168; *Mitrofan 1973*, p. 144-147; *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *1987*, p. 60; *Glodariu 1977*, p. 965; *Branga 1980*, p. 35, 109; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 168; *Luca 1999a*, p. 9; *Luca et alii 1998*, p. 29; *Boroneanţ 2000*, p. 125; *Popa D. 2002*, p. 116-117; *Pop 2003*, p. 267; *2004*, p. 311-312; *Cociş 2004*, catalog nr. 1247; **** 2000*, p. 38; pentru materialele din Muzeul de istorie clujean: Lazăr Mircea Dan.
c) Punctul *Ştiubei.*
Aici s-a descoperit un mormânt de copil chircit din epoca neolitică şi ceramică hallstattiană (Muzeul de istorie clujean).
Bibliografie: **** 2000*, p. 38; pentru materialele din Muzeul de istorie clujean: Lazăr Mircea Dan.

2. Mine şi cariere.
a) Exploatările de fier Mânerău.
Exploatările se află în Munţii Poiana Ruscă, *Valea Cernei*, afluent al Mureşului.
Obiectivul este exploatat în epoca romană.
Bibliografie: *Boroneanţ 2000*, p. 125.

¤

249. Meria (comuna Lunca Cernii de Jos)

¤

250. Merişor (comuna Băniţa)

¤

251. Merişor (comuna Bucureşci)

¤

252. Merişoru de Munte (comuna Cerbăl)

¤

253. Mermezeu-Văleni (comuna Geoagiu)[225]

1. Vestigii preistorice.
a) În sat au fost descoperite unelte neolitice.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 206, nr. 17; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 168.

¤

254. Mesteacăn (municipiul Brad)[226]

1. Vestigii medievale.
Pe platoul de la marginea localităţii se află o biserică ortodoxă românească din lemn ridicată la sfârşitul secolului XVI d.Chr.
Bibliografie: *Edroiu 1991*.

2. Mine şi cariere.
a) În perimetrul localităţii se află urmele unor exploatări aurifere romane.
După M. Roska zăcămintele aurifere din zonă ar fi fost exploatate din Bz D-Ha A, dar şi în perioada medievală.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 50, nr. 202; *Rusu M. 1972*, p. 51; *1977*, p. 209; *Rişcuţa 1995-1996*, p. 282.

¤

255. Mesteacăn (comuna Răchitova)[227]

1. Mine şi cariere.
a) În hotarul localităţii s-au descoperit urmele romane şi medievale ale exploatării aurului.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Rusu M. 1977*, p. 209; *Popa D. 2002*, p. 121.

¤

256. Micăneşti (comuna Zam)[228]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localităţii, se semnalează apariţia unor materiale preistorice.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 182, nr. 231.

¤

[224] *Luca 2005a*, p. 154.

[225] *Luca 2005a*, p. 155.
[226] *Luca 2005a*, p. 155.
[227] *Luca 2005a*, p. 155.
[228] *Luca 2005a*, p. 155-156.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

257. Mihăieşti (comuna Dobra)

¤

258. Mihăileni (comuna Buceş)[229]

1. Vestigii preistorice.
a) De aici provin două topoare de piatră, cu orificiu de prindere (cultura Coţofeni). Ambele au fost descoperite la baza dealului din stânga *Văii Crişului*.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 182, nr. 228; *Andriţoiu 1978a*, p. 68; *1986-1987a*, p. 608; *Rişcuţa 1995-1996*, p. 273-274; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 169.
b) Punctul *Vechea Biserică*.
Aici s-au descoperit materiale ceramice aparţinând culturii Coţofeni.
Bibliografie: *Andriţoiu 1986-1987a*, p. 608; *Rişcuţa 1995-1996*, p. 273.

¤

259. Mintia (comuna Veţel)[230]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Gerhat*.
În hotarul localităţii se semnalează o aşezare aparţinând culturii Turdaş cu elemente ale grupului cultural Mintia-Foeni. Aceasta se află în dreptul pasajului rutier construit pentru traversarea căii ferate uzinale care deserveşte termocentrala din localitate.
Bibliografie: *Mărghitan 1968*; *Floca 1972*, p. 13; *Lazăr 1974-1975*, p. 12; *Draşovean şi Luca 1990*; *Luca 1996*, p. 21; *1999b*, p. 14, 16; *2003c*, p. 79; *Luca et alii 1996*; *Draşovean 1996*, p. 271; *2003*, p. 42 şi urm.; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 169; **** 1996*, p. 72.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Fabrica de acetilenă*.
Cercetările de salvare efectuate aici au dus la concluzia că acesta este o continuare a aşezării civile ce se dezvoltă pe lângă *vicusul* militar Micia.
Bibliografie: *Ferencz şi Grozav 2003*.

3. Descoperiri monetare
a) Aici s-a descoperit un mare tezaur monetar roman imperial cu ocazia lucrărilor la termocentrală (1968).
Bibliografie: *Mitrea 1971*, p. 409; *1971a*, p. 130.

¤

260. Mosoru (comuna Topliţa)

¤

261. Muncelu Mare (comuna Veţel)

¤

262. Muncelu Mic (comuna Veţel)[231]

1. Mine şi cariere.
a) Mina de cupru a fost exploatată în periada medievală.
Bibliografie: *Rusu M. 1977*, p. 210.

¤

[229] *Luca 2005a*, p. 156.
[230] *Luca 2005a*, p. 156-157.
[231] *Luca 2005a*, p. 157.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

N.

263. Nandru (comuna Peştişu Mic)[232]

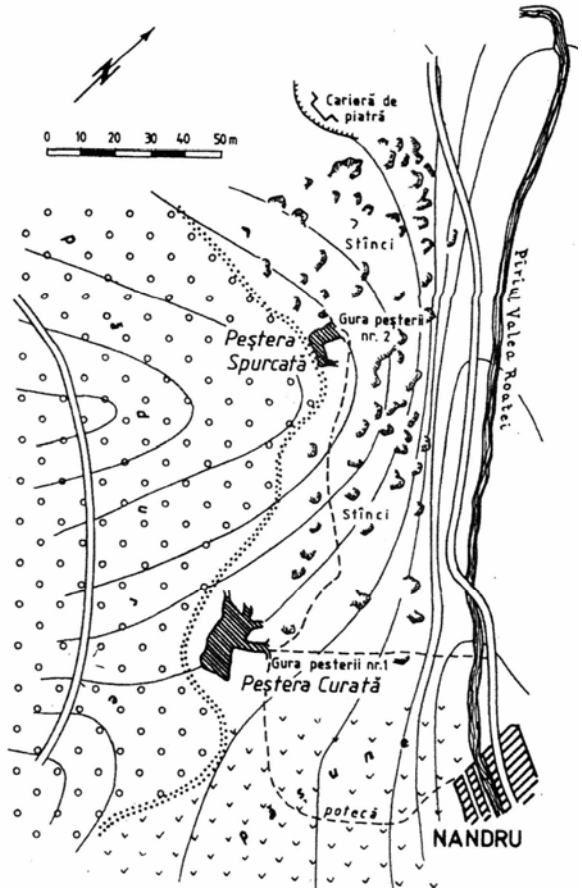

Plan 52. Nandru. Dealul Peşterilor. După: *Păunescu 2001*, fig. 82.

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) Punctul *Dealul Peşterilor*
a.1.) *Peştera Curată* sau *Peştera de Jos*
a.2.) *Peştera Spurcată* sau *Peştera de Sus*
Peşterile se află localizate în *Munţii Poiana Ruscă*, versantul din dreapta *Văii Roatei*, la vest de sat, carstul din *Valea Mureşului*.
În cele două peşteri s-au descoperit materiale arheologice aparţinând paleoliticului, neoliticului, eneoliticului, epocii bronzului şi celei medievale.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 200-201, nr. 97; *Pippidi şi Dumitrescu 1957*, p. 354; *Plopşor et alii 1957*; *1959*; *Vlassa 1964a*, p. 16; *Bitiri 1965*, p. 13; *1965a*, p. 433; *Roman 1971*, p. 94-96; *Floca 1972*, p. 12; *Roman 1976*, p. 83; *Andriţoiu 1978a*, p. 68; *1985*, p. 12; *Draşovean 1981*, p. 35; *Jungbert 1982*, p. 544-547; *Lazarovici 1983*, p. 10, 17; *Ciugudean 1996*, p. 57-58; *1998*, p. 67; *2000*, p. 76; *Barnea 1998*, p. 295-296; *1999*, p. 207; *Luca et alii 1998*, p. 24-25; *2001b*, p. 9-10; *2004*, p. 22, 36; *Luca 1999a*, p. 2-4; *1999b*, p. 8, 16; *2004*, p. 41; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 171; *Boroneanţ 2000*, p. 79-80; *Păunescu 2001*, p. 241-264; *Păunescu şi Boroş 1998*; **** 2000*, p. 167-168; pentru materialele din Muzeul de istorie clujean: Lazăr Mircea Dan.
b) *Peştera Zmeului* (aceeaşi cu *Peştera Spurcată*.
Aceasta este amintită de Octavian Floca. Nu este cercetată sistematic.
Bibliografie: *Floca 1957*, p. 205; *Luca et alii 1998*, p. 24.
c) *Peştera Joncţiunii.*

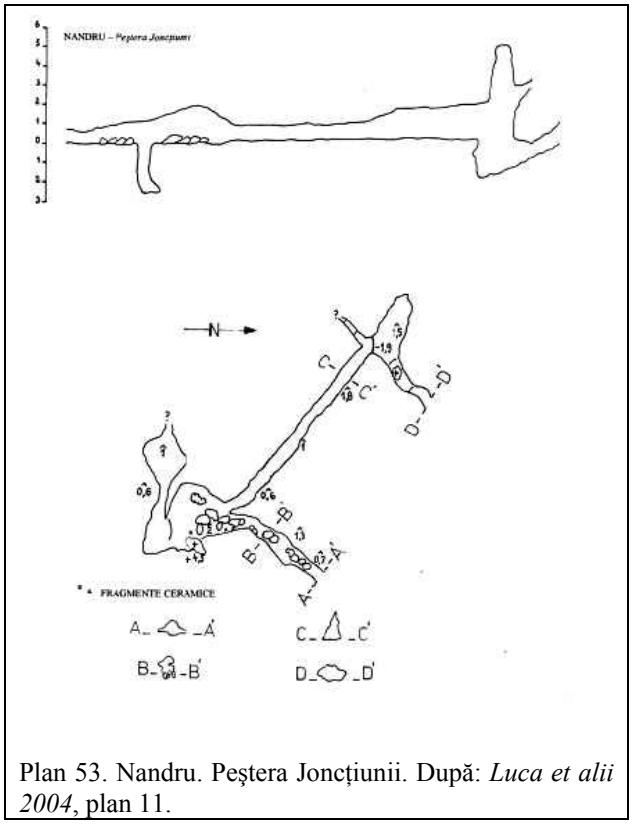

Plan 53. Nandru. Peştera Joncţiunii. După: *Luca et alii 2004*, plan 11.

Peştera se află la 200-250 m de la intrarea în chei. Cavitatea are trei încăperi.
Materialele arheologice recoltate aparţin epocii neolitice, celei a bronzului, medievale şi moderne.

[232] *Luca 2005a*, p. 158-159.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Bibliografie: *Luca 1999a*, p. 4-5; *2004*, p. 42; *Luca et alii 1998*, p. 25; *2004*, p. 38-39.
d) *Peştera Nr. 4*.

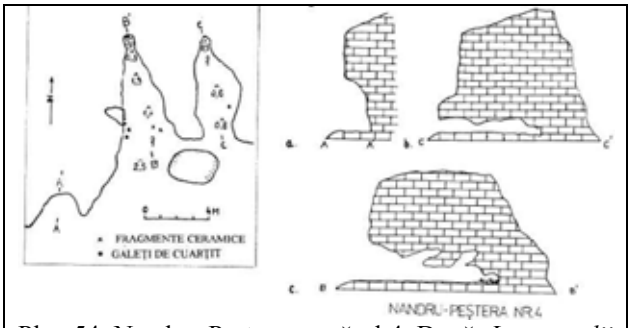

Plan 54. Nandru. Peştera numărul 4. După: *Luca et alii 2004*, plan 10/1.

Peştera se află vizavi de *Peştera Curată*. Ea se identifică cu *Peştera Nr. IX* amintită ca fiind săpată încă din secolul XIX.
Bibliografie: *Luca 2004*, p. 42; *Luca et alii 2004*, p. 37.
e) *Peştera Vulpii*.
De aici provin materiale ceramice aparţinând culturii Coţofeni.
Bibliografie: Informaţie Roman Cristian.

2. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Pe Deal*.
Situl arheologic se află la NE de satul Nandru, în partea din stânga *Pârâului Petac*.
Ceramica descoperită aparţine culturii Wietenberg.
Bibliografie: *Roman şi Diaconescu 1999-2000*, p. 98, 101-102.

3. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Faţă*.
Aici, în hotarul cu Peştişu Mic, pe drumul spre Răcăşdia, sunt amintite urme romane.
Aici s-a descoperit un altar roman.
Bibliografie: *Gooss 1976-1877a*, p. 216; *Mărghitan 1974-1975*, p. 38, 42; *Rusu 1974-1975*, p. 351; *Rusu şi Pescaru 1995*, p. 13; *Luca 1996*, p. 22; *1999a*, p. 3; *Luca et alii 1998*, p. 24; *Popa D. 2002*, p. 209-210; *CIL*, III, 1411; *IDR*, III, 3, p. 45-48.

¤

264. Nădăşdia de Jos (oraş Călan)

¤

265. Nădăşdia de Sus (oraş Călan)[233]

1. Descoperiri dacice.
a) Pe teritoriul localităţii s-a descoperit un obiect de argint dacic.
Bibliografie: *Horedt 1973*, p. 164; *Zirra şi Spânu 1992*, fig. 3/66.

¤

266. Nălaţvad (oraş Haţeg)[234]

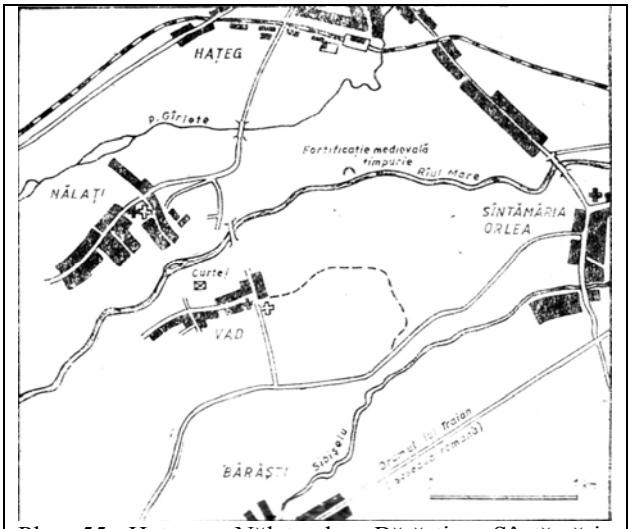

Plan 55. Haţeg – Nălaţvad – Bărăşti – Sântămăria Orlea. După: *Rusu A.A. 1991*, fig. 1.

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Şcoală*.
Între *Râul Mare* şi *Pârâul Gârlete*, imediat la est de şcoală şi rândul de case spre malul pârâului, s-au descoperit fragmente ceramice preistorice, aparţinând – după toate probabilităţile – neoliticului târziu.
Bibliografie: *Kalmar şi Tatu 1984-1985*, p. 94; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 171; *Nemeş 1988-1991*, p. 38; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 97.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Casa Mara* sau *Casa Mora*.
La 100 m SV de *Preventoriu*, pe malul din stânga *Râului Mare*, s-a descoperit o construcţie romană.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 97; *Nemeş 1995-1996*, p. 345; *Popa D. 2002*, p. 130.
b) Punctul *Grădina Covaci*.
În acest punct, pe malul din stânga *Pârâului Gârlete*, s-au descoperit urmele unei construcţii romane. Aici se află una dintre comunele vicinale capitalei Daciei.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 97; *Popa D. 2002*, p. 130; *Pop 2004*, p. 310.

3. Vestigii medievale.

[233] *Luca 2005a*, p. 159.

[234] *Luca 2005a*, p. 159-160.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

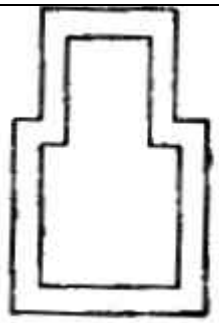

Plan 56. Nălaţvad. Biserica medievală. După: *Popa 1988*, fig. 45/7.

a) Biserica de secol XVI d.Chr. are şi un cimitir aferent. Între materialele arheologice descoperite la cercetarea monumentului remarcăm cele preistorice şi de secolele XIV-XV d.Chr. S-au descoperit, de asemenea, şi monumente romane refolosite.
În zonă s-au cercetat şi trei biserici din lemn (secolele XIV-XVIII).
Bibliografie: *Popa 1988*, p. 239-240; *Rusu A.A. 1991*; *1991a*, p. 128, 132; *1996e*; *1997*, p. 227-235; **** 1996*, p. 79, 120.

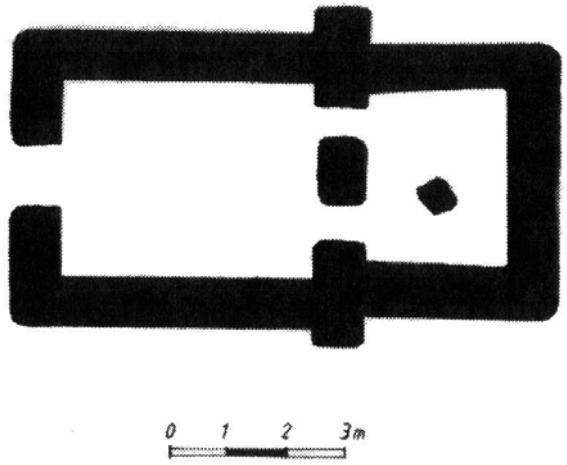

Plan 57. Nălaţvad. Biserica medievală. După: *Rusu A.A. 1997*, fig. 31.

b) Aici a existat o fortificaţie de pământ de secolul XII d.Chr. Aceasta a dispărut sub apele unui lac de acumulare.
Bibliografie: *Rusu A.A. 1991*, p. 127.

4. Descoperiri monetare.
a) În anul 1958 s-a descoperit, într-un punct din hotarul localităţii, un tezaur format din 806 monede şi 12 obiecte de cult şi laice. Perioada de tezaurizare este foarte lungă (secolele XVI-XVIII d.Chr.). Element interesant, în tezaur se află şi 6 monede romane.
Bibliografie: *Palamariu 1979a*; *1984-1985a*, p. 255; *Rusu A.A. 1986-1987*, p. 189; *1991*, p. 127.

¤

267. Negoiu (comuna Lunca Cernii de Jos)[235]

1. Vestigii medievale.
a) Mănăstirea Cerna.

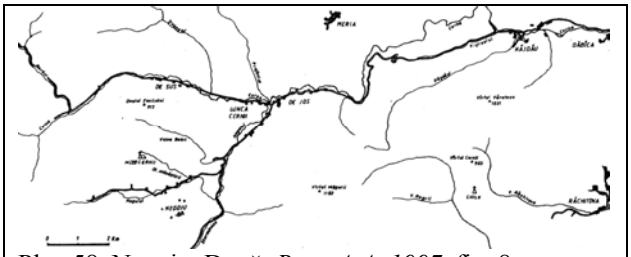

Plan 58. Negoiu. După: *Rusu A.A. 1997*, fig. 8.

În această localitate a funcţionat o mănăstire situată la câţiva km spre vest de *Valea Mare*, într-o poiană dintre dealuri. Monumentul este atestat documentar din anul 1585.
La construcţia acesteia s-au refolosit şi materiale de construcţie romane.
Bibliografie: *Rusu A.A. 1986-1987*, p. 179-180; *1991a*, p. 128; *1996f*; *1997*, p. 100-108; *Rusu A.A. et alii 2000*, p. 182-183; **** 1996*, p. 79.

¤

268. Nojag (comuna Certeju de Sus)[236]

1. vestigii preistorice.
a) În sat s-a descoperit un nucleu de silex neolitic.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 205, nr. 113; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 171.

2. Vestigii de epocă romană.
a) În hotarul localităţii s-au descoperit urme arheologice de epocă romană.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 41.

3. Descoperiri monetare.
a) La vest de Nojag, între Certej şi Băiţa, la puţul părăsit, s-a descoperit, în anul 1860, o oală plină cu monede de argint, un lanţ de bronz şi o daltă cu teacă.
Bibliografie: *Palamariu 1992-1994*, p. 193.

¤

269. Nucşoara (comuna Sălaşu de Sus)[237]

1. Vestigii medievale.

[235] *Luca 2005a*, p. 160-161.
[236] *Luca 2005a*, p. 161.
[237] *Luca 2005a*, p. 161.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

a) Punctul *Biserica*.
În jurul bisericii din sat se descoperă urme medievale. Biserica este o ctitorie cnezială din secolul XIII sau începutul secolului XIV d.Chr.
Bibliografie: *Drăguț 1982*, p. 84; *Popa 1988*, p. 240-241; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 97; *Rusu A.A. 1991a*, p. 131; *1997*, p. 235-237.

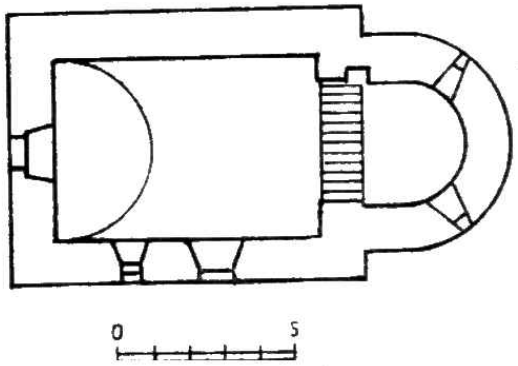

Nucşoara ; biserica parohială (după Eug. Greceanu).

Plan 59. Nucşoara. Biserica medievală. După: *Popa 1988*, fig. 48.

¤

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

O.

270. Obârşia (comuna Tomeşti)

¤

271. Ociu (comuna Vața de Jos)[238]

1. Vestigii preistorice.
a) Pentru materialele paleolitice de aici vezi *Basarabasa* şi *Prăvăleni*.

¤

272. Ocolişu Mare (comuna Bretea Română)

¤

273. Ocolişu Mic (comuna Orăştioara de Sus)[239]

1. Vestigii dacice.
a) Punctul *Fântâna Pobradului* sau *La Fântână*.
În hotarul satului, pe o terasă artificială, s-au descoperit două rânduri de conductă de apă de tip dacic, un zid de piatră şi fragmente ceramice.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1959*, p. 385; *Daicoviciu H. 1964*, p. 113; *1989*, p. 156, 176, 250; *Glodariu 1983*, p. 40; *Florea 1986-1987*, p. 82; *Glodariu et alii 1988*, p. 46; *1996b*, p. 47.
b) Punctul *Bodiu*.
Puțin mai la nord de punctul de mai sus s-au semnalat alte vestigii dacice, dar şi o piatră mare prelucrată (lungime de aproximativ 1,30 m şi diametrul de 0,60 m).
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 127, nr. 184; *Daicoviciu et alii 1960*, p. 316; *Daicoviciu H. 1964*, p. 113; *Daicoviciu H. 1989*, p. 158, 176, 250; *Florea 1986-1987*, p. 82-83.
c) Punctul *Apa Grădiştii – Vila Napoleon Săvescu* sau *Valea Rea*.
Locul cu descoperiri dacice se află la aproximativ 3,5 km în amonte de cabana turistică Costeşti, la confluența dintre *Valea Rea* şi *Apa Oraşului*.
Bibliografie: *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 189, 251; *Glodariu et alii 1988*, p. 72; *1996b*, p. 75; *1998*; *Pescaru et alii 2001c*.
d) Punctul *Cetatea Păgână*, *Ciata* sau *Cetate*.
Punctul este semnalat de Martón Roska şi pare a fi dacic şi fortificat.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 127; *Daicoviciu H. 1989*, p. 196; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 172.
e) Punctul *Grădişte*.
În bibliografia veche se semnalează aici o fortificație dacică asemănătoare cu cea de la Grădiştea Muncelului.
Bibliografie: *Daicoviciu H. 1989*, p. 196.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *La Grădini*.
În capătul cătunului Vâlcelușele, pe drumul ce vine de la Boşorod, s-au descoperit urme de construcții romane.
Bibliografie: *Daicoviciu H. 1989*, p. 196.

3. Descoperiri monetare.
a) În anul 1803 s-au descoperit aici 280 stateri de aur de tip Lysimah.
Bibliografie: **** 2000*, p. 219.

¤

274. Ohaba (comuna Lăpugiu de Jos)

¤

275. Ohaba de sub Piatră (comuna Sălaşu de Sus)[240]

1. Stațiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Dealul Viilor*.
Materialele ceramice descoperite aici, la nord de *Valea Bălții*, aparțin epocii neolitice (culturile Starčevo-Criş şi Turdaş), eneolitice (cultura Coțofeni), epocii bronzului (grupului cultural Balta Sărată), perioadei dacice, romane şi medievale.
Bibliografie: *Kalmar şi Tatu 1986-1987*, p. 38; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 172; *Nemeş 1988-1991*, p. 39; *1995-1996*, p. 345; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 97; *Andrițoiu 1992*, p. 123; *Luca 1996*, p. 22; *1999b*, p. 14; *2004*, p. 51; *Ciugudean 2000*, p. 76; *Popa D. 2002*, p. 136.

2. Descoperiri monetare.

[238] *Luca 2005a*, p. 162.
[239] *Luca 2005a*, p. 162-163.
[240] *Luca 2005a*, p. 163.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

a) Din hotarul localităţii ar proveni un tezaur medieval format din 602 monede.
Bibliografie: *Rusu A.A. 1986-1987*, p. 189.

¤

276. Ohaba-Ponor (comuna Pui)[241]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera de la Bordu Mare*.
Peştera se află la SE de sat, pe *Dealul Bordul Mare*.
Între materialele arheologice descoperite în peşteră se remarcă cele aparţinând culturilor Starčevo-Criş şi Coţofeni, dar şi uneltele şi armele paleolitice (musterian). Alte descoperiri se pot încadra în perioada dacică şi Evul Mediu.
Aici s-a descoperit un denar roman şi ceramică dacică.
Bibliografie: *Roska 1924*, p. 11-15; *1942*, p. 228-231, nr. 66-67; *Plopşor 1935-1936*, p. 43, 50, 73-74; *1956*, p. 14-15, 30; *Plopşor et alii 1957a*; *Daicoviciu et alii 1953*, p. 190; *Vlassa 1964a*, p. 13-14; *Bitiri 1965a*, p. 433; *Floca 1972*, p. 12; *Glodariu 1974*, p. 287; *Roman 1976*, p. 83; *Andriţoiu 1978a*, p. 68; *Draşovean 1981*, p. 35; *Jungbert 1982*, p. 547-550; *Cârciumaru 1986*, p. 257; *Nemeş 1988-1991*, p. 33; *Barnea Al. 1989*, p. 304; *Luca 1999a*, p. 5; *Luca et alii 1997*, p. 17; *1998*, p. 26; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 172; *Ciugudean 2000*, p. 76; *Boroneanţ 2000*, p. 80-81; *Boroneanţ şi Boroneanţ 2002*, p. 33; *Andriţoiu et alii 2001*; *Păunescu 2001*, p. 264-298; *Rustoiu 2002*, p. 30; *Ciută 2005*, p. 151-152; *Sztancs şi Beldiman 2004*; **** 2000*, p. 228.
b) *Peştera de la Seci*.
Această peşteră a fost studiată în anul 1954 pentru a se controla observaţii mai vechi.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 229, nr. 67; *Jungbert 1982*, p. 549.
c) *Peştera din Pârâul Găurii*.
Această peşteră a fost studiată în anul 1954 pentru a se controla observaţii mai vechi.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 229, nr. 67; *Andriţoiu 1978a*, p. 68; *Jungbert 1982*, p. 549.
d) *Peştera Şura Mare*.
Materialul ceramic aparţine perioadei dacice.
Bibliografie: Informaţie Roman Cristian şi Diaconescu Dragoş.
e) *Peştera de pe Şcoruş*.
Materialul ceramic descoperit aici este preistoric.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 229.

2. Vestigii preistorice.
a) Aici s-au descoperit materiale ceramice Coţofeni.
Bibliografie: *Andriţoiu 1978a*, p. 68.

3. Vestigii dacice.
a) Pe un deal cu numele *Blidaru* din hotar s-au descoperit urme ale exploatării fierului în perioada dacică.
Bibliografie: *Glodariu şi Iaroslavschi 1979*, p. 22, 30.
b) Punctul *Piatra Cetăţii* sau *Cetăţelii*.
În bibliografia veche se afirmă că aici ar fi existat o cetate dacică de piatră. Cercetările moderne infirmă această afirmaţie.
Bibliografie: *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 205.

4. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Vad*.
La circa 500 m de vadul de trecere a Streiului se află o *villa rustica* romană. Locuirea continuă şi după părăsirea provinciei Dacia.
Bibliografie: *Popa 1988*, p. 45; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 97; *Nemeş 1995-1996*, p. 345; *Popa D. 2002*, p. 136.

¤

277. Ohaba-Sibişel (comuna Râu de Mori)[242]

1. Vestigii medievale.
a) Mănăstirea ortodoxă de aici are origine necunoscută. Ea a funcţionat până prin anul 1870.
Bibliografie: *Rusu A.A. et alii 2000*, p. 187-188.

¤

278. Ohaba-Streiului (oraş Călan)[243]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Călanul Nou*, *La Podină I* sau *La Sălcii*.
Punctul este situat la nord, NE de vatra satului Ohaba, pe o terasă joasă, aflată pe partea din dreapta *Pârâului Luncani*.
Materialele arheologice descoperite aici aparţin culturii Starčevo-Criş.
Bibliografie: *Ciută şi Ştefan 1999*; *Ciută 2002*, p. 32-33.
b) Punctul *Călanul Nou*, *La Podină II*, *Lugini* sau *Jirezi*.
Punctul se află chiar în marginea oraşului Călanul Nou.
Materialele ceramice descoperite aici aparţin culturii Turdaş.

[241] *Luca 2005a*, p. 163-165.
[242] *Luca 2005a*, p. 165.
[243] *Luca 2005a*, p. 165.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Bibliografie: *Andrei şi Roşu 1998*; *Ciută 2002*, p. 33-45.

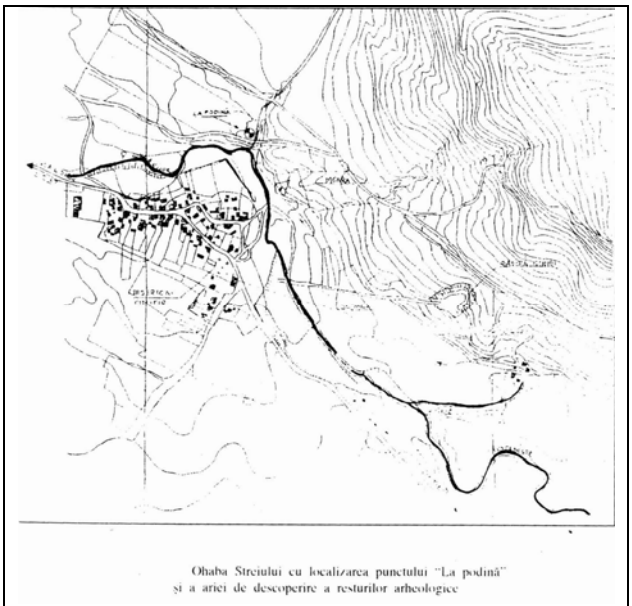

Plan 60. Ohaba-Streiului. După: *Ciută şi Ştefan 1999*, Harta II.

2. Descoperiri prefeudale.
a) Punctul *Călanul Nou*.
Aici se află şi o aşezare de secolul VIII d.Chr.
Bibliografie: *Popa 1988*, p. 47.

3. Descoperiri monetare.
a) În anul 1957 s-a descoperit un tezaur medieval format din 600 denari, depozitat într-un vas de lut, datat în secolul XVI d.Chr.
Bibliografie: *Palamariu 1982-1983*; *1984-1985a*, p. 256; *Szöcs 2003*, p. 229.

¤

279. Oprişeşti (comuna Balşa)

¤

280. Orăştie (municipiu)[244]

1. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Terasa *Dealul Pemilor*.
a.1.) Punctul X_1.
Cu ocazia construirii unei *Staţii de pompare* a gazului metan s-au descoperit materiale arheologice aparţinând culturii Turdaş.
Bibliografie: *Luca 1997*, p. 17-18, harta 2; *Luca şi Cosma 1993*, p. 85; *Luca şi Pinter 2001*, p. 21; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 173.
a.2.) Punct X_2 sau *Platoul Romposş*.
Pe o mare întindere a platoului de aici se află o aşezare aparţinând culturii Turdaş. Aceasta are două niveluri succesive de locuire, cel mai vechi în bordeie, iar cel mai nou în locuinţe de suprafaţă. Aşezările sunt înconjurate cu garduri. În centrul platoului s-a descoperit şi una dintre necropolele neolitice.
În partea de nord a platoului se află o necropolă medievală timpurie de începutul secolului XI d.Chr.
Cercetările au fost iniţiate şi conduse de S.A. Luca între anii 1992-1997. În necropola medievală cercetările sistematice au reînceput o dată cu anul 2000 (2000-2001, 2004 – Z.K. Pinter; 2002-2003 – M. Ţiplic).

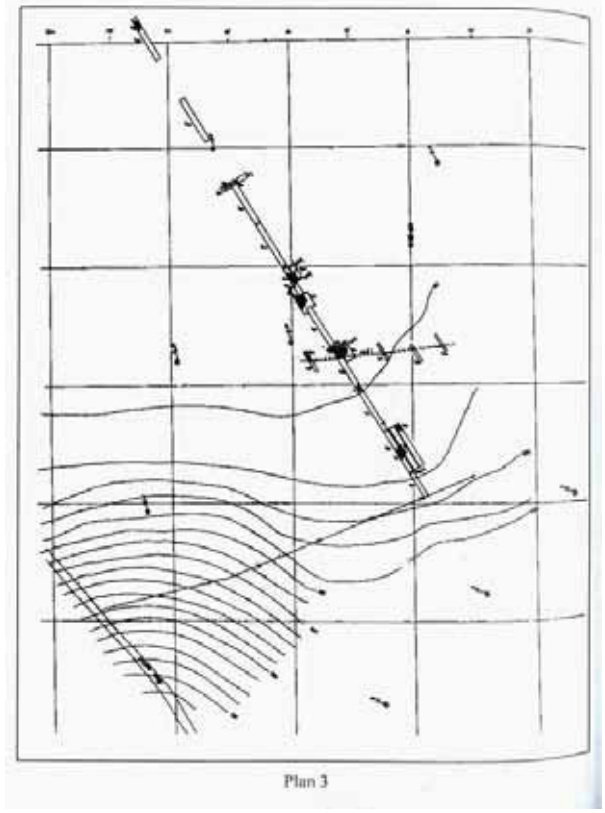

Plan 61. Orăştie-*Dealul Pemilor, punct X_2*. După: *Luca şi Pinter 2001*, Plan 3.

Bibliografie: *Paul et alii 1994*; *1995*; *Luca 1994*; *1995*; *1995a*; *1996*; *1997*; *1998a*; *1998-1999*; *1999b*, p. 8, 14, 16; *2001a*, p. 150, 152-152; *2003a*; *Luca et alii 1997*; *Luca şi Ciută 1996*; *Luca şi Cosma 1993*, p. 85; *Luca şi Drăghia 1998*; *Pinter şi Luca 1995*; *Căstăian 1995*, p. 445; *El Susi 1995-1996*; *Draşovean şi Mariş 1998*, p. 97; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 173; *Dragotă şi Ţiplic 2000*, p. 130; *Luca şi Pinter 1995*; *2001*, p. 21-22, 41-90, 115-132; *Pinter şi Luca 1998*; *Pinter et alii 2001b*; *2002b*; *2005*; *Ţiplic et alii 2003*; *2004*; *Draşovean 2003*, p. 43 şi urm.; *Popa C.I. 2004*, p. 132.
a.3.) Punctul X_3.
Aşezarea preistorică din acest punct, situat la circa 200 m sud de punctul X_1, prezintă materiale

[244] *Luca 2005a*, p. 166-171.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

arheologice caracteristice culturilor Starčevo-Criş şi Turdaş.
Materialele turdăşene pot fi legate de cele din punctele X_1 şi $_2$, astfel că cele trei puncte pot reprezenta unul şi acelaşi sit, mai precis, faze de evoluţie a aceleaşi comunităţi omeneşti.
Bibliografie: *Paul et alii 1995a*; *Luca 1997*, p. 18, harta 2; *1999b*, p. 8; *Luca şi Cosma 1993*, p. 86; *Luca şi Pinter 2001*, p. 22; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 173.

a.4.) Punctul *X_4*.
Aici s-au descoperit materiale arheologice, deosebit de fragmentare, aparţinând preistoriei (epocii bronzului). Periegheze desfăşurate aici au dus la descoperirea unor piese cioplite aparţinând paleoliticului mijlociu.
Bibliografie: *Luca 1997*, p. 18, harta 2; *Luca şi Boroffka 1997*; *1997a*; *Luca şi Cosma 1993*, p. 86; *Luca şi Pinter 2001*, p. 23, 26-27; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 173; *Păunescu 2001*, p. 298-300.

a.5.) Punctul *X_5*.
Din această aşezare au fost adunate materiale arheologice aparţinând mai multor epoci istorice (epoca timpurie a bronzului, cultura Wietenberg, Basarabi şi epocii dacice clasice).
Bibliografie: *Luca 1997*, p. 19, harta 2; *Luca şi Pinter 2001*, p. 23, 96-97; *Boroffka şi Andriţoiu 1998*; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 173.

a.6.) Punctul *X_6*.
În partea de SE a oraşului Orăştie, pe platoul cuprins între râul Sibişel şi *Valea Lipoviţa*, se află această aşezare.
Aici s-au descoperit materiale ceramice aparţinând culturilor Petreşti şi Coţofeni. Sporadic apar şi materiale ceramice turdăşene.
Bibliografie: *Căstăian 1995*, p. 45; *Luca 1997*, p. 19, harta 2; *Luca şi Cosma 1993*, p. 86; *Luca şi Pinter 2001*, p. 22-23; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 173.

a.7.) Punctul *X_7* sau *Făgădău* (punctul este aflat, de altfel, în hotarul cu localitatea Romos).
Pe şoseaua care merge spre dreapta, în dreptul *Haltei Geoagiu*, spre Romos, înainte de intersecţia cu drumul spre Vaidei, s-a descoperit o bogată aşezare preistorică.
Aşezarea neolitică de aici (care poate fi alocată arealului geografic al localităţii Romos) este cunoscută de mai multă vreme. Materialele ceramice de aici aparţin culturii Vinča, fazele timpurii.
Bibliografie: *Luca 1995-1996*; *1996*, p. 22; *1997*, p. 19, harta 2; *1999b*, p. 9; *1999-2000*, p. 56; *Luca et alii 2001b*, p. 10-15; *Luca şi Cosma 1993*, p. 86; *Luca şi Pinter 2001*, p. 23, 34-40; *Luca şi Căstăian 1996*; *Căstăian 1995*, p. 45, 51; *Draşovean şi Mariş 1998*, p. 97; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 173, 178.

a.8.) Punctul *X_8*.
În acest punct se cercetează o aşezare Starčevo-Criş, o necropolă scitică agatârsă şi un cimitir aparţinând grupului Ciumbrud (secolul IX d.Chr.).
Bibliografie: *Paul et alii 1994*; *Luca 1997*, p. 19-20, harta 2; *1999b*, p. 8; *1999-2000*, p. 56; *Luca et alii 1998*; *Luca şi Cosma 1993*, p. 86; *Luca şi Pinter 2001*, p. 23, 28-32, 91-95, 98-114; *Dragotă şi Ţiplic 2000*, p. 130; *Pinter şi Boroffka 1998*; *1999*; *2001*; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 173.

a.9.) Punctul *X_9*.
Accesul dinspre terasă la botul de deal de aici este barat de două şanţuri dublate cu valuri. Materialele arheologice descoperite sunt hallstattiene.
Bibliografie: *Luca 1997*, p. 20, harta 2; *Luca şi Cosma 1993*, p. 86; *Luca şi Pinter 2001*, p. 23.

a.10.) Punctul *X_{10}*.
Pe o terasă aflată imediat sub deal s-a descoperit o jumătate de vas care arată existenţa unei necropole de la sfârşitul epocii bronzului.
Bibliografie: *Luca 1997*, p. 20, harta 2; *Luca şi Cosma 1993*, p. 86; *Luca şi Pinter 2001*, p. 23.

b) Punctul *Cetate*.

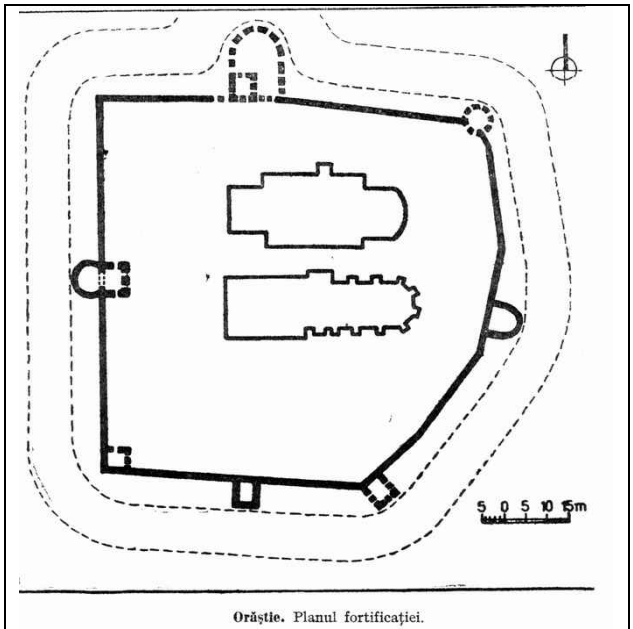

Plan 62. Orăştie-*Cetate*. După: *Anghel 1996*, fig. 17.

Fortificaţia se află aproximativ în mijlocul oraşului, pe o înălţime. Până în secolul al XVI-lea lipsesc atestările documentare. Ea este construită însă cu mult mai devreme.
Aici se află în acest moment două biserici în picioare.
În fundaţia bisericii gotice din cetate s-a descoperit un relief roman.
În cetate s-au efectuat cercetări arheologice care au dus la descoperirea substrucţiilor unor clădiri,

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

unei biserici de tip rotondă şi morminte. Cele mai vechi vestigii aparţin epocii bronzului şi, mai apoi, secolelor VIII-IX d.Chr. Vestigiile medievale sunt după secolul XI d.Chr.
În timpul cercetărilor arheologice sistematice din ultimii ani s-au descoperit 49 de monede medievale.

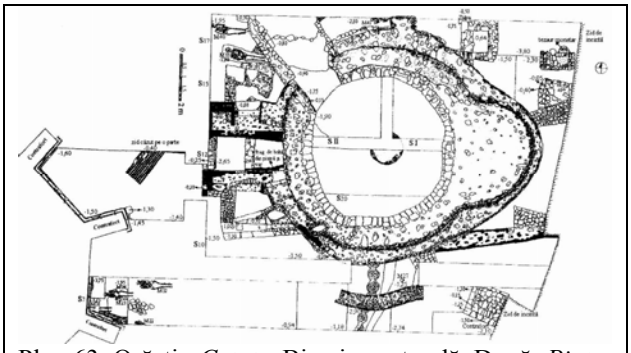

Plan 63. Orăştie-*Cetate*. Biserica-rotondă. După: *Pinter 2003*, pl. I.

Bibliografie: *Anghel 1986*, p. 140-145; *Pinter 1994*; *2003*; *Pinter et alii 1995*; *Pinter şi Ţiplic 1996*; *1998a*; *2000*; *Sonoc şi Pinter 1997*; *Papp et alii 1997-1998*; *Rusu A.A. 1996a*, p. 283; *Sonoc 2000*, p. 89; *Marcu 2000-2001*, p. 70-71.

2. Vestigii preistorice.
a) La izvoarele *Pârâului Lipoviţa*, în *Pădurea Romosului*, s-au descoperit fragmente ceramice aparţinând epocii târzii a bronzului.
Bibliografie: *Căstăian 1995*, p. 45.
b) Punctul *Ţâţele Gorganului*, *Dealul cu Trei Ţâţe*, *Holumbul Beriului* sau *Gorgane*.
La sudul localităţii, spre Tămăşasa, după Dealul Mic, se află trei tumuli de mari dimensiuni (unul dintre ei este aplatizat).
Alături de acestea se află alte trei dispuse pe o lungime de aproximativ 2 km pe axa nord-sud.
Movila 1, numită şi *Gorganul*, este cea mai nordică. Ea are 30 m diametru şi 7-8 m înălţime.
Movila 2 se găseşte la 200 m distanţă de M_1 şi are dimensiunile comparabile cu aceasta.
Movila 3 se află la 200 m sud, SE de M_2. Diametrul ei este de 30 m şi este puternic aplatizată.
Movila 4 se află la sud de drumul de culme, după circa 650 m de M_3. Ea este puternic aplatizată şi este încălecată de drumul amintit.
Movila 5 se găseşte la circa 350 m de M_4 la capătul platoului.
Movila 6 se află în apropierea drumului dinspre Sereca spre Tămăşasa, care intersectează calea de acces amintită.
De pe *Dealul Holumb* s-ar fi găsit inscripţii pe piatră.
Bibliografie: *Luca 1997*, p. 20, harta 2; *Căstăian 1995*, p. 51; *IDR*, III, 3, p. 253.
c) Către Dâncu Mare s-au descoperit, la marginea pădurii, şapte tumuli cu diametrul cuprins între 10 şi 12 m.
Bibliografie: *Luca 1997*, p. 20-21, harta 2.
d) Punctul *Făiug*.
La aproximativ 500 m sud de Mureş, în locul în care pârâul Siteşului coteşte spre NNV, se află o aşezare Wietenberg.
Bibliografie: *Luca 1997*, p. 21.
e) În hotarul localităţii, în anul 1834, s-au descoperit 3 brăţări neornamentate şi o brăţară crestată din aur databile în Bz D-Ha A.
Bibliografie: *Berciu 1939-1942*; *Popescu D. 1956*, p. 199; *Rusu M. 1972*, p. 47; *Andriţoiu 1992*, p. 123.
f) Într-o grădină aflată în vestul oraşului s-au descoperit unelte neolitice.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 262; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 173.
g) Din hotarul localităţii provin unelte din piatră şi metal, verigi şi topoare de bronz preistorice.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 262, nr. 98.

3. Vestigii dacice.
a) În anul 1856 s-a descoperit, pe teritoriul oraşului, o brăţară spiralică de argint.
Bibliografie: *Mărghitan 1970*, p. 12; *Horedt 1973*, p. 164; *Zirra şi Spânu 1992*, fig. 3/69; *Rustoiu 1996*, p. 195; *Crăciun 1999*, p. 91.

4. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Halângă*.
În hotarul localităţii, la 1 km NV de aceasta, către gura de vărsare a *Apei Oraşului* în Mureş, s-au descoperit urme arheologice de epocă romană (*villa rustica*).
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Branga 1980*, p. 109; *Băluţă 1989*, p. 240, 243; *Căstăian 1995*, p. 45; *Popa D. 2002*, p. 137; *IDR*, III, 3, p. 253-254.
b) Dintr-un loc neprecizat aflat în hotarul localităţii provin cărămizi romane cu ştampilă de producător.
Bibliografie: *Popa D. 2002*, p. 137.
c) În zidurile unor clădiri din oraş se află încastrate monumente romane.
Bibliografie: Informaţie Zeno Karl Pinter.

5. Vestigii medievale.
a) Punctul *Strada Alexandru Ioan Cuza*.
La numărul 26 pe această stradă s-a descoperit, cu ocazia săpării unei fântâni, o spadă medievală din fier.
Bibliografie: *Pinter 1999*, p. 151-157.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

b) În muzeul din Orăştie se află două arme carolingiene.
Bibliografie: *Pinter 1998*; *1998a*.
c) *Biserica românească veche* (ruina fostei biserici greco-catolice) se află la SE de cetate, peste râul Grădiştei şi în stânga drumului care iese spre Costeşti, pe actuala stradă Petru Maior.
Aici se află un cimitir de secolele XVI-XVII d.Chr.
Bibliografie: *Petrov şi Groza 1995*; *Petrov 1998*.
d) *Mănăstirea franciscanilor conventuali* este ridicată înaintea anului 1302. Aceasta este reînfiinţată după anul 1990 ca filie a mănăstirii din Deva, cu hramul Sfânta Elisabeta a Ungariei.
Bibliografie: *Pinter şi Petrov 1995*; *Rusu A.A. et alii 2000*, p. 198-199.
e) *Mănăstirea beghinelor* este menţionată în anul 1334.
Bibliografie: *Rusu A.A. et alii 2000*, p. 199.

6. Descoperiri monetare.
- pe teritoriul din localităţii s-a descoperit o monedă de tipul ΚΩΣΣΩΝ.
- la Muzeul de istorie clujean se află o monedă dacică de tip Adâncata Mănăstirea;
- la Muzeul Naţional din Budapesta se află două monede dacice de tipul Aninoasa – Dobreşti;
- din arealul localităţii provin două monede de tip Rădulești – Hunedoara;
- tot aici s-a descoperit un tezaur format din 312 monede romane republicane şi imperiale;
- în hotar s-a descoperit un tezaur format din 111 denari romani (1855);
- în localitate s-a descoperit un tezaur format din 70 denari imperiali romani (1877).

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 262, nr. 98; *Glodariu 1974*, p. 287; *Lupu 1975*, n. 33; *Mihăilescu-Bârliba 1989-1993*, p. 39; *Crăciun 1998*, p. 65, 72-73.

7. Mine şi cariere.
a) Aici se semnalează spălarea aurului în perioada medievală.
Bibliografie: *Rusu M. 1977*, p. 209.

¤

281. Orăştioara de Jos (comuna Beriu)[245]

1. Vestigii dacice.
a) Punctul *La Feregari*.
În acest punct din hotarul localităţii, aflat la 3 km SV de vatra aşezării actuale, se află o aşezare dacică (ceramică, chirpici, zgură de fier).

Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1973*, p. 81; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 160, 176, 250; *Florea 1986-1987*, p. 82.

2. Vestigii de epocă romană.
a) De pe teritoriul satului provin materiale tegulare romane.
Bibliografie: *Branga 1980*, p. 109; *Popa D. 2002*, p. 137.
b) Punctul *Glemea* sau *La Glemea*.
Pe panta dealului cu acest nume s-au descoperit urmele unei *villa rustica* şi ale cimitirului acesteia. Tot aici funcţionau, după toate probabilităţile canabele castrului din punctul *Piatra Grădiştii*.
Bibliografie: *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 176; *Branga 1980*, p. 109; *Glodariu et alii 1988*, p. 45; *1996b*, p. 46; *Popa D. 2002*, p. 137.

¤

282. Orăştioara de Sus (comună)[246]

1. Vestigii dacice.
a) De aici provine un obiect dacic din argint (brăţară spiralică din argint încheiată cu terminaţii lăţite, ornamentate cu câte şapte protome animaliere şi palmete).
Bibliografie: *Mărghitan 1970*, p. 11-12; *Horedt 1973*, p. 132, 164; *Medeleţ 1977*, p. 286; *1993*, p. 199; *1994*, p. 206; *Zirra şi Spânu 1992*, fig. 3/70; *Rustoiu 1996*, p. 199.
b) Punctul *Dealul Cărbunarea* (*La Grădini*).
Pe înălţimea din hotarul comunei, la aproximativ 500 m spre SV de cătunul Sturzeşti şi la circa 1 km spre NE de satul Ocolişu Mare se află o circumvalaţie de pământ de formă neregulată, nedatată.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1959*, p. 384-385; *Daicoviciu H. 1964*, p. 112-113; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 156, 176, 250; *Glodariu et alii 1988*, p. 46; *1996b*, p. 47; **** 2000*, p. 237.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Piatra Grădiştii*.
În hotarul localităţii, la NE de *Vârful Glemeea*, în faţa bisericii din Bucium, s-au descoperit urme arheologice de epocă romană. Acestea semnalează existenţa unui castru de piatră (parţial păstrat) şi locuinţele civile din apropierea sa.
Castrul este aşezat peste o aşezare mai veche din epoca bronzului suprapusă, la rândul său, de una din prima epocă a fierului.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1959a*, p. 350-353; *1973*, p. 78-81; *Daicoviciu H. 1972*, p. 294, 335; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 156, 157, 161,

[245] *Luca 2005a*, p. 171.

[246] *Luca 2005a*, p. 171-172.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

171, 175-176, 250; *Macrea şi Crişan 1964*, p. 358; *Popescu D. 1965a*, p. 594; *Gostar 1969*; *Moga V. 1972*, p. 155; *Bărbulescu 1972*, p. 205; *Protase 1973*, p. 325, 327; *Alicu şi Rusu 1974*, p. 93-94; *Mărghitan 1974-1975*, p. 38, 41; *Ferenczi 1982-1983*, p. 180; *Speidel 1987*; *Băluţă 1996*, p. 101; *Glodariu et alii 1988*, p. 44-45; *1996b*, p. 45-46; **** 2000*, p. 237-238; *IDR*, III, 3, p. 255-265.

¤

283. Ormindea (comuna Băiţa)

¤

284. Ostrov (comuna Râu de Mori)[247]

1. Descoperiri monetare.
a) De aici provin monede preromane.
Bibliografie: *Glodariu 1971*, p. 76, 83.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Luncă*.
În hotarul localităţii, la est de *Pârâul Ortovarniţa* şi la sud de drumul spre Sarmizegetusa, s-au descoperit urme arheologice de epocă romană (*villa rustica*, un mormânt, dar şi elemente de arhitectură, monede, o statuetă de bronz).
Aici se află una dintre comunele vicinale capitalei Daciei.
Bibliografie: *Russu 1966a*; *Daicoviciu H. 1968*, p. 340; *Pop et Nemeş 1974*; *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Bărbulescu 1977*, p. 236; *Piso 1978a*, p. 189-192; *Palamariu 1979*, p. 115; *Branga 1980*, p. 35; *Ţeposu 1988-1991*, p. 66; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 97; *Nemeş 1995-1996*, p. 346; *Marinescu şi Pop 2000*, p. 82-84; *Popa D. 2002*, p. 138; *Pop 2004*, p. 310.
b) Se semnalează, fără a fi poziţionate în teren, două ziduri şi monumente romane, în secolul XIX.
Bibliografie: *Nemeş 1995-1996*, p. 346; *Popa D. 2002*, p. 138; *Ţentea şi Popescu 2002-2003*, p. 270.
c) La hotarul satului s-a descoperit un mormânt de epocă romană. O parte din inventar se află la Muzeul din Sarmizegetusa.
Bibliografie: *Nemeş 1995-1996*, p. 346.

3. Vestigii medievale.
a) S-a realizat un studiu de arhitectură pentru biserica ortodoxă românească veche datată anterior secolului XIV d.Chr.
Bibliografie: *Popa 1988*, p. 230, 241-243; *Rusu A.A. 1991a*, p. 128; *1997*, p. 237-245.

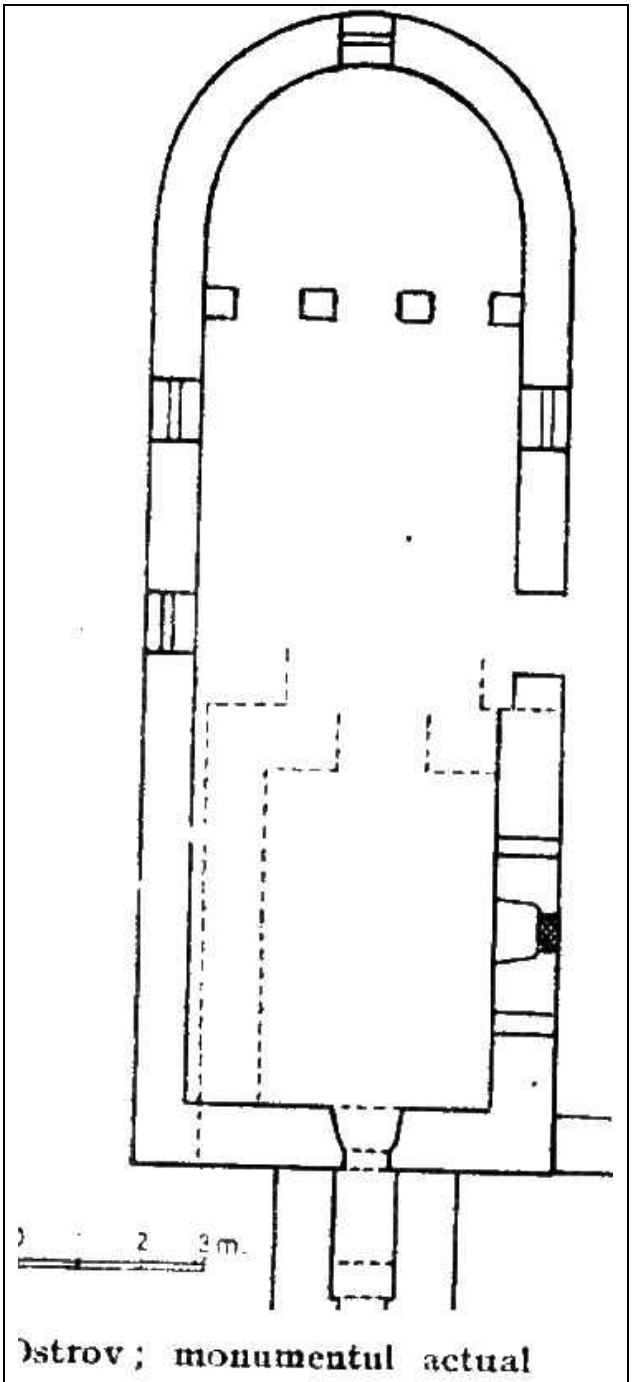

Plan 64. Ostrov. Biserica medievală. După: *Popa 1988*, fig. 50.

¤

285. Ostrovel (comuna Râu de Mori)[248]

1. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Hotar*.
La est de drumul ce intră în sat se observă urme de construcţii romane.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 97; *Nemeş 1995-1996*, p. 346; *Popa D. 2002*, p. 138.

[247] *Luca 2005a*, p. 172-173.

[248] *Luca 2005a*, p. 173.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

¤

286. Ostrovu Mic (comuna Râu de Mori)

¤

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

P.

287. Panc (comuna Dobra)[249]

1. Descoperiri monetare.
a) În anul 1888 s-au descoperit 10 monede de aur în hotarul localităţii cu Lăpugiu de Jos.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 221, nr. 19.

¤

288. Panc Sălişte (comuna Dobra)

¤

289. Paroş (comuna Sălaşu de Sus)[250]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Cărămidărie*.
Aici s-a descoperit un topor din piatră şlefuită, perforat, aparţinând neoliticului.
Bibliografie: *Andriţoiu 1979*, p. 25; *Nemeş 1988-1991*, p. 39.

2. Vestigii medievale.

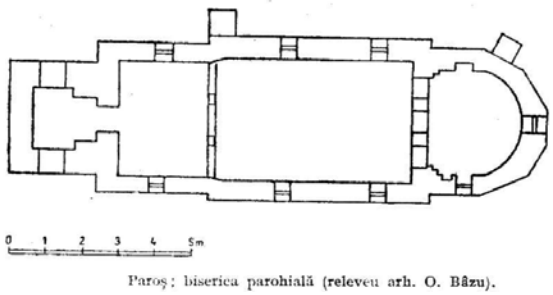

Paroş; biserica parohială (releveu arh. O. Bâzu).

Plan 65. Paroş. Biserica medievală. După: *Popa 1988*, fig. 51.

a) Punctul *Vatra Satului*.
Biserica de aici pare a fi o ctitorie medievală de secolul XV d.Chr. Biserica ortodoxă românească veche nu a fost studiată.
Bibliografie: *Popa 1988*, p. 243; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 97; *Rusu A.A. 1991a*, p. 128; *1997*, p. 245-246.

¤

290. Păucineşti (comuna Sarmizegetusa)[251]

1. Vestigii de epocă romană.
a) În sat, aproape de ruinele bisericii medievale, s-au descoperit urme arheologice de epocă romană (o conductă – *villa rustica*).
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Branga 1980*, p. 35, 109; *Nemeş 1995-1996*, p. 347; *Popa D. 2002*, p. 141.

2. Vestigii medievale.
a) *Biserica medievală* este amintită într-o descriere relativ nouă. Nu se cunoaşte amplasamentul ei în teren.
Bibliografie: *Rusu A.A. 1997*, p. 247.

¤

291. Păuleşti (comuna Bulzeştii de Sus)

¤

292. Păuliş (comuna Şoimuş)

¤

293. Pâclişa (comuna Toteşti)[252]

1. Vestigii preistorice.
a) Pe malul *Râului Mare* a fost descoperit un topor din piatră şlefuită, perforat, aparţinând neoliticului.
Bibliografie: *Nemeş 1988-1991*, p. 39; *Andriţoiu 1992*, p. 124.
b) Punctul *Baltă*.
Punctul se află la 400 m vest de *Movilă*. Aici s-a descoperit material ceramic de epoca bronzului.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 97-98.

2. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Movilă*.
Aici, la vest de sat, s-a descoperit o aşezare neolitică, dar şi materiale arheologice de epoca bronzului, hallstattiene, medievale timpurii şi medievale.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 97.

[249] *Luca 2005a*, p. 174.
[250] *Luca 2005a*, p. 174.
[251] *Luca 2005a*, p. 174.
[252] *Luca 2005a*, p. 175.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

3. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Spre Breazova*.
În hotarul localității, la nord de sat, pe malul din stânga *Văii Zeicani*, s-au descoperit urme arheologice de construcții romane, dar şi materiale ceramice dacice (*villa rustica*).
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Branga 1980*, p. 110; *Popa 1988*, p. 212; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 98; *Nemeş 1995-1996*, p. 346; *Popa D. 2002*, p. 140.
b) Încă din secolul XIX d.Chr. se semnalează aici descoperiri de epocă romană.
Bibliografie: *Branga 1980*, p. 110; *Popa D. 2002*, p. 140.

¤

294. Peşteana (comuna Densuş)[253]

1. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Movilă*.
La poalele movilei se găseşte ceramică aparţinând epocii bronzului (grupul cultural Balta Sărată). După I. Andriţoiu este vorba despre o locuire Wietenberg.
Alte culturi reprezentate aici prin materiale arheologice sunt Coţofeni şi Hallstatt.
Bibliografie: *Kalmar şi Tatu 1986-1987*, p. 38-39, 41; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 175; *Andriţoiu 1986-1987*, p. 51; *1992*, p. 123; *Nemeş 1988-1991*, p. 39; *Boroffka 1994*, p. 66.

2. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Măgureaua*.
Aici se semnalează o aşezare aparţinând grupului cultural Balta Sărată (cultura Wietenberg ?).
Bibliografie: *Popa C.I. 1999*, p. 136.
b) Punctul *Baltă*.
În acest punct din hotar s-a descoperit ceramică de epoca bronzului.
Bibliografie: *Nemeş 1988-1991*, p. 39.

3. Vestigii dacice.
a) Pe malul din stânga *Văii Zeicani* s-a descoperit ceramică dacică.
Bibliografie: *Nemeş 1988-1991*, p. 39.

4. Vestigii de epocă romană.
a) În hotarul localităţii s-au descoperit urme arheologice de epocă romană (trei *villae rusticae* – una înspre Haţeg, alta înspre Sarmizegetusa şi o a treia la confluenţa Densuşului cu *Valea Haţegului*).
În legătură cu unul dintre aceste obiective se aminteşte şi ceramică neolitică mijlocie.
Bibliografie: *Mitrofan 1974*, p. 45; *1974-1975*, p. 293; *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Branga 1980*, p. 35; *Nemeş 1988-1991*, p. 39; *1995-1996*, p. 346; *Popa D. 2002*, p. 142.
b) În vatra satului sunt semnalate urme de construcţii romane. În zidul bisericii din localitate este zidit un monument roman.
Bibliografie: *Floca 1932*, p. 102-103; *Nemeş 1995-1996*, p. 346; *Pop 1999-2000*, p. 172; *Popa D. 2002*, p. 142.
c) Cu ocazia unor lucrări de drenaj s-au descoperit, în partea din stânga drumului ce duce spre Peşteana, la circa 200 m de la trecerea de cale ferată, au apărut urme de factură romană.
Bibliografie: *Andriţoiu 1979*, p. 28; *Nemeş 1995-1996*, p. 346.

5. Vestigii medievale.

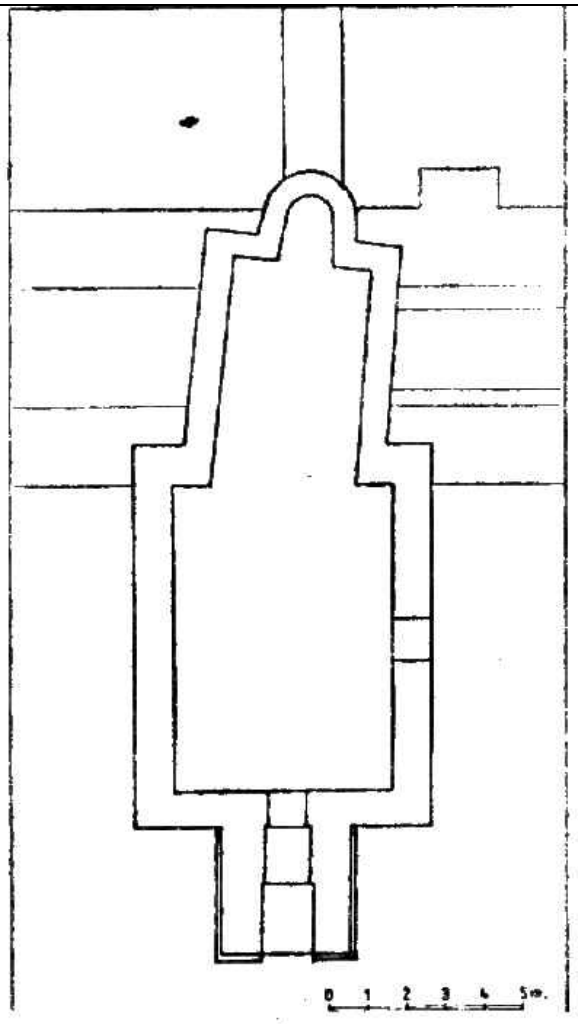

Peşteana ; actuala biserică parohială.
Plan 66. Peşteana. Biserica medievală. După: *Popa 1988*, fig. 44.

[253] *Luca 2005a*, p. 175-177.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

a) S-a realizat un studiu de arhitectură cu privire la biserica ortodoxă românească veche. Aceasta este lipsită de datări certe. După unele opinii aceasta îşi începe existenţa în secolul XIII d.Chr.
Bibliografie: *Popa 1988*, p. 230-231; *Rusu A.A. 1991a*, p. 128, 131, 137; *1997*, p. 247-252.

6. Mine şi cariere.
a) Cariera Peşteana.
Aici, pe *Valea Streiului*, se exploata calcar în carieră.
Bibliografie: *Boroneanţ 2000*, p. 142.

¤

295. Peşteniţa (comuna Densuş)[254]

1. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Haltă*.
În hotarul localităţii, pe malul *Pârâului Ortovarniţa*, ce trece la nord de *Halta CFR*, pe latura de est a drumului spre Peşteana, se semnalează o aşezare aparţinând neoliticului mijlociu.
Tot aici s-au descoperit şi materiale ceramice de epoca bronzului, grupul cultural Balta Sărată.
Aici apar, de asemenea, şi urme de ziduri romane, dar şi ceramică medievală.
Bibliografie: *Kalmar şi Tatu 1984-1985*, p. 94; *1986-1987*, p. 38; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 98; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 175; *Andriţoiu 1992*, p. 123; *Boroffka 1994*, p. 66; *Luca 1996*, p. 22; *1999b*, p. 14; *Popa D. 2002*, p. 142.
b) Pe partea din stânga drumului care duce spre Peşteniţa, la 200 m de la trecerea de cale ferată, s-a descoperit o construcţie romană.
În acelaşi loc apar şi fragmente ceramice Wietenberg. După Zoia Kalmar şi Hristache Tatu aici s-ar descoperi şi materiale ceramice aparţinând grupului cultural Balta Sărată.
Bibliografie: *Andriţoiu 1979*, p. 25; *Kalmar şi Tatu 1986-1987*, p. 38; *Nemeş 1988-1991*, p. 39.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Şcoală*.
În grădinile de la sud de şcoală se află o *villa rustica* romană.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 98; *Popa D. 2002*, p. 142-143.

¤

296. Peştera (comuna Băiţa)

¤

297. Peştera (municipiul Petroşani)[255]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) Peştera de lângă chei a fost locuită în preistorie.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 175; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 175.

¤

298. Peştera (comuna Sălaşu de Sus)[256]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) Punctul *Capelă*.
Aici se află un post de pază, într-o grotă dispusă la 3 m sub terasă, spre est. Grota este amenajată de mâna omului şi este greu de datat datorită lipsei materialelor arheologice la suprafaţa solului.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 98.

2. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Podeţ*.
La SV de sat, peste podeţ, s-a descoperit un ciocan din piatră neolitic.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 98; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 175.
b) Punctul *Cetate*.
Pe o terasă stâncoasă, la est de sat, se află o aşezare fortificată cu val de pământ ars pe latura de NV. Materialele arheologice descoperite în arealul aşezării aparţin epocii bronzului şi Hallstattului.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 98; *Andriţoiu 1992*, p. 123.

3. Vestigii medievale.
a) Punctul *Cetatea Haiducilor*.
Acesta se află la SV de sat. Pe arealul punctului se află ziduri databile în evul mediu.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 98.
b) Punctul *Biserica Ortodoxă*.
Monumentul este construit cândva între secolele XII-XIII d.Chr. Aici se află şi un cimitir şi fundaţii de construcţii romane.
Bibliografie: *Barnea Al. 1989*, p. 305.

¤

299. Peştişu Mare (municipiul Hunedoara)[257]

1. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.

[254] *Luca 2005a*, p. 177.

[255] *Luca 2005a*, p. 178.
[256] *Luca 2005a*, p. 178.
[257] *Luca 2005a*, p. 179-180.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

a) Punctul *La Ţărmure (zona sudică)* sau *La Ţărmuri*.
Locuirile preistorice sunt dispuse în nordul localităţii. Artefactele se descoperă pe o suprafaţă foarte mare, până în zona *Cantonului CFR*, în punctul numit *La Erugă*.
Acestea sunt caracteristice pentru culturile Vinča timpurie, Turdaş, Coţofeni, bronz mijlociu / târziu şi evului mediu.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 17, nr. 34; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 175; *Roman şi Diaconescu 1999-2000*, p. 98, 102-103; *2002*, p. 10-12; *Luca 2004*, p. 51; *Luca et alii 2004*, p. 60.
b) Punctul *Tămăştilic*.
Punctul se află pe teritoriul satului, pe o terasă dispusă în stânga râului Cerna, marginea de sud a staţiunii fiind mărginită de un mic pârâu.
Materialele arheologice recoltate aparţin culturii Starčevo-Criş, faza IIB-IIIB, epocii timpurii a bronzului şi culturii Wietenberg IV.
Aici se află, după toate probabilităţile, un zăcământ de silex exploatat în preistorie.
Bibliografie: *Roman şi Diaconescu 1999-2000*, p. 98, 103-104; *2002*, p. 13-15; *Luca 2004*, p. 28, 51; *Luca et alii 2004*, p. 60, 62.

2. Vestigii preistorice.
a) Punctul *La Ţărmure (zona nordică)*.
Materialele arheologice de aici aparţin culturii Vinča, faza B_2.
Bibliografie: *Roman şi Diaconescu 2002*, p. 12-13; *Luca 2004*, p. 51; *Luca et alii 2004*, p. 60.

3. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Valea lui Ignat*.
La est de Cerna, lângă şosea, au fost descoperite resturi de ziduri romane (aşezare rurală romană).
De pe teritoriul localităţii provine un leu funerar roman.
Pe malul Cernei, în acest punct, s-a descoperit un altar votiv.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Rusu 1974-1975*, p. 351; *Branga 1980*, p. 110; *Bolindeţ 1994*, p. 122; *Rusu şi Pescaru 1995*, p. 12; *Luca 1999a*, p. 8; *Luca et alii 1998*, p. 28; *Popa D. 2002*, p. 143; *Pop 2003*, p. 271; *CIL*, III, 1408; *IDR*, III, 3, p. 42-43.

4. Vestigii medievale.
a) Punctul *Acei*.
Punctul este situat la sudul localităţii, pe terasa din dreapta râului Cerna, în spatele *Secţiei Blooming* a Siderurgica S.A.
Materialele ceramice recoltate aparţin secolelor XI-XII d.Chr.
Bibliografie: *Roman şi Diaconescu 1999-2000*, p. 98, 102.

b) Biserica cu hramul *Toţi Sfinţii* a ars în secolul XIII d.Chr.
Bibliografie: *Popa 1988*, p. 236.

5. Mine şi cariere.
a) Exploatarea de fier Peştişu Mare.
Exploatarea se află în Munţii Poiana Ruscă, *Valea Cernei*.
Obiectivul a fost folosit în epoca romană.
Bibliografie: *Boroneanţ 2000*, p. 128.

¤

300. Peştişu Mic (comună)[258]

1. Vestigii preistorice.
a) Din hotarul localităţii provine o podoabă paleolitică, dar şi urme de faună din perioadă.
Bibliografie: *Luca 1999a*, p. 9; *Luca et alii 1998*, p. 29; *Păunescu 2001*, p. 300.
b) Punctul *Dealul Siliman*.
Aici se află o aşezare preistorică.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 87, nr. 30; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 174.

2. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Locuirea preistorică se află pe o terasă joasă plasată pe stânga pârâului Peştiş, chiar la intrarea în sat venind dinspre drumul judeţean Hunedoara – Sântuhalm.
Materialele arheologice descoperite aici aparţin culturii Starčevo-Criş, eneoliticului final, bronzului timpuriu şi bronzului târziu.
Bibliografie: *Luca 2004*, p. 52; *Luca et alii 2004*, p. 60-61.

3. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Valea Bicăului* sau *Valea Bicheului*.
De aici provin nişte inscripţii, dar şi urme de construcţii din epoca romană.
Tot din acest punct poate proveni şi un tezaur monetar descoperit într-o oală.
Bibliografie: *Daicoviciu H. 1968*, p. 340-341; *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Rusu 1974-1975*, p. 351; *Branga 1980*, p. 110; *Rusu şi Pescaru 1995*, p. 12; *Luca 1999a*, p. 8; *Luca et alii 1998*, p. 28; *Popa D. 2002*, p. 143; *Pop 2003*, p. 271-272; *IDR*, III, 3, p. 43-45.

4. Biserica cu hramul *Sfântul Nicolae* exista în secolul XIV d.Chr. (construită din lemn).
Bibliografie: *Popa 1988*, p. 236.

5. Mine şi cariere.
a) Exploatarea de fier Peştişu Mic.

[258] *Luca 2005a*, p. 180-181.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Exploatarea se află în Munţii Poiana Ruscă, *Valea Cernei*.
Obiectivul a fost folosit în epoca romană.
Bibliografie: *Boroneanţ 2000*, p. 128.

¤

301. Petreni (comuna Băcia)[259]

1. Vestigii dacice.
a) Punctul *Pădureni* sau *Groapa Stânii*.
Aici s-a descoperit un mormânt dacic. Inventarul acestuia este alcătuit dintr-un un *torques*, lanţ şi brăţări, toate din argint.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 223, nr. 39; *Rustoiu 1996*, p. 187; *Crăciun 1999*, p. 92.

2. Vestigii de epocă romană.
a) În hotarul localităţii, pe malul din dreapta Streiului, există urme de construcţii romane.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 37; *Branga 1980*, p. 110; *Popa D. 2002*, p. 143.

¤

302. Petrila (oraş)[260]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) De aici provin materiale ceramice Coţofeni.
Bibliografie: Informaţie Roman Cristian şi Diaconescu Dragoş.

2. Mine şi cariere.
a) După autorii citaţi aici s-ar fi exploatat aurul încă din Bz D-Ha A. Se aminteşte continuarea acestei ocupaţii şi în perioada medievală.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 223, nr. 40; *Rusu M. 1972*, p. 51; *1977*, p. 209; *Iaroslavschi 1997*, p. 16.

3. Vestigii de epocă romană.

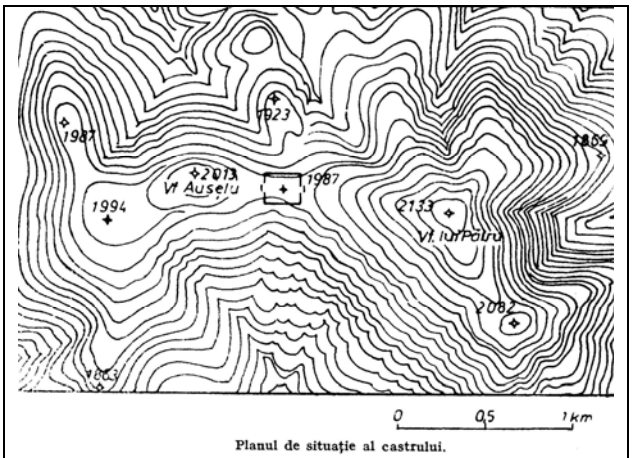

Planul de situaţie al castrului.

Plan 67. Vârful lui Pătru. După: *Glodariu şi Moga 1989*, fig. 2.

[259] *Luca 2005a*, p. 181.
[260] *Luca 2005a*, p. 181-182.

a) Punctele *Vârful lui Pătru*, *Auşelu*, *Puru* sau *Cetate*.
O fortificaţie romană (castru de marş) de pământ, foarte asemănătoare cu cele de pe *Dealul Comărnicelului*, se află la aproximativ 12 km distanţă, în linie aeriană directă, spre SV de acestea. Ea are dimensiunile de 228 / 211 / 203 / 192 m (4,35 ha).
Bibliografie: *Daicoviciu H. 1972*, p. 326; *Mărghitan 1974-1975*, p. 42; *Branga 1980*, p. 110; *Ferenczi 1982-1983*, p. 187-188; *Glodariu şi Moga 1989*; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 120, 129, 133, 136, 147, 169, 172, 215, 217, 218, 220, 221-223, 247, 250, 254; *Gudea 1992*, p. 80; *Glodariu et alii 1988*, p. 168-169; *1996b*, p. 174, 176.

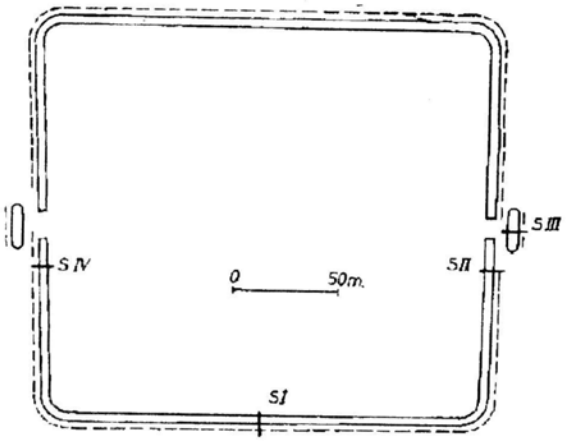

Castrul de marş de la Vârful lui Pătru (plan).

Plan 68. Vârful lui Pătru. Castrul. După: *Glodariu et alii 1996*, fig. 37.

b) Pe teritoriul oraşului se semnalează urme de construcţii romane.
Bibliografie: *Popa D. 2002*, p. 145.
c) Punctul *Vârful cu Ocol*.
Aici, pe muntele *Jigorul Mare*, se află un castru roman de dimensiuni considerabile.
Bibliografie: *Glodariu et alii 1988*, p. 170-171; *1996b*, p. 176-177.

¤

303. Petros (comuna Baru)

¤

304. Petroşani (municipiu)[261]

1. Vestigii preistorice.
a) Pe teritoriul localităţii se semnalează o aşezare Coţofeni.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 223, nr. 44; *Roman 1976*, p. 84; *Andriţoiu 1978a*, p. 68; *1985*, p. 12; *Ciugudean 2000*, p. 77; *Luca 2004*, p. 52.

[261] *Luca 2005a*, p. 182-184.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

b) Depozite de bronzuri.
b.1.) În anul 1868 s-a descoperit, pe locul gării, un **depozit de bronzuri** (Seria Uriu-Domăneşti, Br D-Ha A; *Petroşani I*).
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 223, nr. 44; *Rusu M. 1963*, p. 206; *1966*, p. 21; *Mărghitan 1968a*; *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 66; *Andriţoiu 1988-1991*, p. 25.
b.2.) Dintr-o colecţie particulară provine un **depozit de bronzuri** din seria Cincu-Suseni (Ha A_1, *Petroşani II*).
Bibliografie: *Rusu M. 1963*, p. 206; *1966*, p. 21; *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 102.
b.3.) La săparea fundaţiilor unei case, pe drumul spre Livezeni, s-a descoperit un **depozit de bronzuri** (*Petroşani III*), fără a se putea asigura şi încadrarea cronologică şi culturală a acestuia.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 234, nr. 44; *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 157; *Andriţoiu 1992*, p. 123.

2. Vestigii dacice.
a) Punctul *Druglu Mare*.
Aici ar exista ruinele unei cetăţi dacice.
Bibliografie: *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 218.

3. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Gropile lui Pyrrhus*.
În hotarul localităţii, sub muntele *Capra*, nu departe de pârâul *Malea*, s-au descoperit urme arheologice de epocă romană, poate un castru.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Ferenczi 1982-1983*, p. 185; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 223; *Băluţă 1996*, p. 101; *Pop 2003*, p. 270.

4. Descoperiri monetare.
a) - în perioada anilor 1868-1869 s-au descoperit 2923 monede greceşti şi romane după cum urmează:
a.1.) - în fundaţia casei Ivanovici de pe strada Principală s-a descoperit un vas cu 57 monede greceşti; pe aceeaşi stradă, cu ocazia canalizării, s-au descoperit alte 68 de monede diverse de argint sau bronz;
a.2.) - în mahalaua Botoni s-a descoperit o monedă de aur cu efigia lui Lysimach şi trei tetradrahme de argint;
a.3.) - în fundaţia unei clădiri publice s-au descoperit 12 monede de argint;
a.4.) - în fundaţia gării s-a descoperit un vas de cu 200 monede de argint;
a.5.) - cu ocazia realizării canalizării oraşului s-au descoperit 9 monede de argint;
a.6.) - pe terasamentul căii ferate din gara Petroşani s-au descoperit 2500 monede de argint, 7 de bronz şi 11 bucăţi "as gravae" (MBS);
a.7.) - pe terasamentul căii ferate Petroşani – Livezeni s-au descoperit 16 monede de argint;
a.8.) - în hotarul spre Petrila s-au descoperit 68 monede de argint şi bronz;
a.9.) - o monedă dacică de tip Banat, o monedă dacică de tip Aninoasa – Dobreşti şi monede romane republicane se află în colecţia liceului din Sighişoara.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 223-224, nr. 44; *Winkler 1970*, p. 94; *Glodariu 1971*, p. 76; *1974*, p. 264; *Poporogu 1972*, p. 228; *Palamariu 1979*, p. 115; *1992-1994*, p. 194; *Crăciun 1998*, p. 73; *Popa D. 2002*, p. 146.

5. Mine şi cariere.
a) Mina de aur Petroşani.
Mina se află în Munţii Vulcan, *Valea Jiului*.
Obiectivul a fost exploatat în epoca romană, dar şi în cea medievală.
Bibliografie: *Rusu M. 1977*, p. 209; *Boroneanţ 2000*, p. 125.

6. Vestigii medievale.
a) În localitate există o biserică de lemn nepublicată.
Bibliografie: *Rusu A.A. 1991a*, p. 137.

¤

305. Piatra (comuna Bătrâna)

¤

306. Pişchinţi (comuna Romos)[262]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Valea Rea*.
Aici sunt amintite fragmente ceramice Bodrogkeresztúr (un posibil mormânt), Coţofeni, dar şi altele mai târzii.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 235, nota 13; *Vlassa 1964*, p. 357-358; *Rusu 1971*, p. 81; *Roman 1976*, p. 86; *Andriţoiu 1978a*, p. 69; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 192; *Luca 1998-2000*, p. 314; *1999*, p. 56; *2004*, p. 54; *Ciugudean 2000*, p. 84; **** 1960*, pl. VII.

2. Descoperiri monetare.
a) În anul 1930 s-a descoperit, pe un deal de lângă sat, o tetradrahmă dacică de argint.
Bibliografie: *Crăciun 1998*, p. 74.

¤

307. Plai (comuna Blăjeni)

¤

[262] *Luca 2005a*, p. 184.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

308. Plop (comuna Ghelari)

¤

309. Plopi (comuna Bretea Română)

¤

310. Podele (comuna Luncoiu de Jos)[263]

1. Vestigii preistorice.
a) De pe teritoriul localității provine un **depozit de bronzuri** şi alte piese din bronz izolate.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 226, nr. 57.

¤

311. Pogăneşti (comuna Zam)

¤

312. Poiana (comuna Balşa)[264]

1. Descoperiri monetare.
a) În aşezarea străveche de aici s-a descoperit o monedă dacică.
Bibliografie: *Glodariu 1974-1975*, fig. 4, 63.

2. Mine şi cariere.
a) În hotarul localității s-au descoperit urme arheologice de epocă romană (exploatare auriferă, urme de ziduri), dar şi medievală.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Rusu M. 1977*, p. 209; *Branga 1980*, p. 110; *Popa D. 2002*, p. 148.

¤

313. Poiana Răchițelii (comuna Cerbăl)

¤

314. Poieni (comuna Beriu)

¤

315. Poieni (comuna Densuş)[265]

1. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Pârâu*.
La est de sat, pe malul din stânga pârâului, se află urme de locuire romană.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 98; *Nemeş 1995-1996*, p. 346; *Popa 2002*, p. 148.

¤

316. Poienița (comuna Balşa)

¤

317. Poienița Tomii (comuna Cerbăl)

¤

318. Poienița Voinii (comuna Bunila)

¤

319. Pojoga (comuna Zam)[266]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera Gaura Scroafei*.
Aceasta a fost locuită în neolitic.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 232, nr. 76; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 176.

¤

320. Ponor (comuna Pui)[267]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera lui Cocolbea* sau *Gaura lui Cocolbea*.
Cavitatea se află în Munții Sebeşului, bazinul Ohaba, *Valea Opriței*, *Dealul Piatra lui Cocolbea*, la 2 km NE de sat.
Materialele arheologice descoperite aici aparțin epocii eneolitice.
Bibliografie: *Boroneanț 2000*, p. 81.
b) *Peştera Piatra Poienii* sau *Peştera de la Pietriş*, *Peştera de sub Şeletru*, *Gaura Poienii*.
Peştera se află localizată în Munții Sebeşului, bazinul Streiului, versantul din stânga, în amonte de localitatea Baru.
Materialele arheologice descoperite aici aparțin epocii paleolitice.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 228, nr. 65; *Boroneanț 2000*, p. 81-82; *Păunescu 2001*, p. 300.
c) *Peştera Ponor*.
Locuirea de aici aparține paleoliticului. Aici se află şi un *abri* sub stâncă.
Bibliografie: *Plopşor 1935-1936*, p. 76; *Boroneanț 2000*, p. 82.
d) *Peştera Ponorici* sau *Gura Ponorici*.
În această peşteră s-au descoperit multe materiale eneolitice (cultura Petreşti şi Coțofeni). Unii autori amintesc materiale paleolitice, de epoca bronzului şi Latène.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 228, nr. 66; *Roman 1976*, p. 80; *Andriţoiu 1978a*, p. 67; *Jungbert 1982*, p. 554; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 176; *Boroneanț 2000*, p. 81; *Ciugudean 2000*, p. 65; *Luca 2004*, p. 45.

2. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Vârful Coastei*.

[263] *Luca 2005a*, p. 184-185.
[264] *Luca 2005a*, p. 185.
[265] *Luca 2005a*, p. 185.
[266] *Luca 2005a*, p. 186.
[267] *Luca 2005a*, p. 186-187.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Aici s-a descoperit o aşezare eneolitică.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 228, nr. 65; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 176.
b) Punctul *Hotarul Răcurele*.
Din acest punct provin unelte din piatră paleolitice.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 228, nr. 65; *Plopşor 1935-1936*, p. 76; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 176.

3. Vestigii dacice.
a) Punctele *Dealul Robului* şi *Dealul Troianului*.
Aici se află două fortificaţii închise, dacice după afirmaţiile descoperitorilor.
Bibliografie: *Moraru şi Tatu 1989-1993*, p. 266.

4. Vestigii de epocă romană.
a) În hotarul localităţii s-au descoperit urme arheologice de epocă romană.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 41.

5. Vestigii medievale.
a) Biserica de lemn a fost transformată în secolul XVIII d.Chr. într-una de piatră.
Bibliografie: *Rusu A.A. 1997*, p. 254-255.

¤

321. Popeşti (comuna Cârjiţi)

¤

322. Potigani (municipiul Brad)

¤

323. Prăvăleni (comuna Vaţa de Jos)[268]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Vârful Cremenii* sau *Dâmbul Cremenii*.
În marginea satului se află acest punct, în hotar cu satele Basarabasa şi Ociu. De aici provin materiale cioplite datate în paleolitic şi mezolitic.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 233, nr. 83; *Plopşor 1957*, p. 284-285; *Jungbert 1982*, p. 554; *Rişcuţa 1995-1996*, p. 270-271; *Păunescu 2001*, p. 300.

b) Topoare din piatră.
b.1.) Din albia *Pârâului Jgheboasa* provine un topor de piatră şlefuit şi perforat.
Bibliografie: *Rişcuţa 1995-1996*, p. 271; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 176.
b.2.) Punctul *La Poeni* sau *Lăzuţ*
De aici provine un topor de piatră cu perforaţia neterminată.
Bibliografie: *Rişcuţa 1995-1996*, p. 271; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 176.

[268] *Luca 2005a*, p. 187.

¤

324. Pricaz (comuna Turdaş)[269]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localităţii, la fostele grajduri ale CAP, se semnalează o aşezare aparţinând culturii Turdaş.
Bibliografie: *Andriţoiu 1979*, p. 25, poziţia 26; *Luca 1996*, p. 22; *1997*, p. 21; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 173.
b) Pe cursul vechi al Mureşului s-au descoperit, în anul 1953, fragmente ceramice preistorice şi un vârf de lance hallstattian.
Bibliografie: *Andriţoiu 1979*, p. 25; *Giurgiu-Ardeu 1995-1996*, p. 210.

2. Vestigii de epocă romană.
a) În malul *Pârâului Pet*, la est de Pricaz, s-au descoperit materiale arheologice aparţinând epocii romane.
Bibliografie: *Luca 1997*, p. 21, harta 1, zona V.
b) Punctul *Bidău*.
În hotarul localităţii, pe locul fostelor *Grajduri CAP*, s-au descoperit urme arheologice de epocă romană (ziduri).
În acelaşi loc s-au recoltat şi materiale arheologice din epoca bronzului şi cea hallstattiană.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Luca 1997*, p. 21; *Popa D. 2002*, p. 149.

¤

325. Prihodişte (comuna Boşorod)[270]

1. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Şcoală*.
La nord de grădina lui Nicolae Cujerean se află 8 ridicături şi o platformă (sanctuar ?) de 13 / 14 m. Tot complexul se datează în perioada daco-romană.
Bibliografie: *Tatu 1994*, p. 199; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 98; *Popa D. 2002*, p. 149.

¤

326. Prihodişte (comuna Vaţa de Jos)[271]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera Prihodişte* sau *Hânzasca*.
Peştera Prihodişte este amplasată la aproximativ 3 km de sat şi are două intrări, cu deschidere spre NE şi respectiv NV. Cele două intrări se unesc

[269] *Luca 2005a*, p. 188.
[270] *Luca 2005a*, p. 188.
[271] *Luca 2005a*, p. 188-189.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

într-o sală centrală de unde porneşte o galerie semiactivă.
Materialele arheologice recoltate aici aparţin culturii Coţofeni.
Bibliografie: *Pescaru et alii 2001d*; *Rişcuţa et alii 2003*; *Rişcuţa şi Cosac 2004*.

¤

327. Pui (comună)[272]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera Gaura de pe malul drept al Ohabei.*
Aici s-a descoperit un depozit format din obiecte din fier dacice (secolele II î.Chr.-I d.Chr.).
Bibliografie: *Filipescu 1985*, p. 43-46.

2. Vestigii dacice.
a) Punctul *Vad*.
La 150 m de locul de trecere a Streiului, spre Ponorici, se află valuri şi şanţuri dacice pe două aliniamente.
Bibliografie: *Glodariu 1983*, p. 103; *Glodariu et alii 1988*, p. 38-39; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 98; *Moraru şi Tatu 1989-1993*.

3. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Grădişte*.
În hotarul localităţii, la 4 km est de sat, pe malul din dreapta Streiului, la sud de drumul spre Fizeşti, s-au descoperit urme arheologice de epocă romană, două obiective de arhitectură patrulatere.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Branga 1980*, p. 110; *Tatu şi Moraru 1982-1983*, p. 157-158; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 98; *Moraru şi Tatu 1989-1993*; *Nemeş 1995-1996*, p. 346; *Popa D. 2002*, p. 150.
b) Dealul *Măgura*.
Pe acesta se află un val de aproximativ 4 km lungime.
Bibliografie: *Tatu şi Moraru 1982-1983*, p. 158; *Moraru şi Tatu 1989-1993*.
c) Punctul *Cioaca Biriştenilor*.
Pe acest deal, la 200 m nord de *Grădişte*, s-ar putea să existe un turn roman de pază, cu şanţ şi val şi frontul spre est.
Bibliografie: *Tatu şi Moraru 1982-1983*, p. 158; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 98; *Nemeş 1995-1996*, p. 347.

4. Descoperiri monetare.
a) Tezaurul monetar de secolele XVI-XVII d.Chr. s-a descoperit cu ocazia săpării unei gropi de mormânt în cimitirul localităţii.
Bibliografie: *Palamariu 2001-2002*.

5. Vestigii medievale.
a) Biserica ortodoxă pare a se data în secolele XV-XVI d.Chr. Unele informaţii ne fac să credem că începuturile ei sunt mult anterioare în timp.
Bibliografie: *Rusu A.A. 1997*, p. 255-257.

¤

[272] *Luca 2005a*, p. 189-190.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

R.

328. Rapoltu Mare (comună)[273]

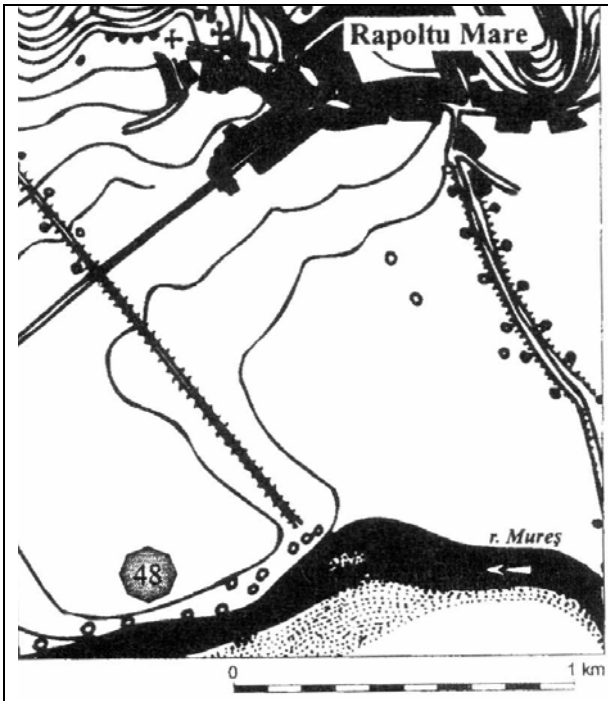

Plan 69. Rapoltu Mare. După: *Ursuţiu 2002*, p. 94.

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Pleşe*.
Aici s-a descoperit ceramică neolitică.
Bibliografie: *Bassa 1968a*, p. 31.
b) Punctul *Băgădău*.
Pe dealul cu acest nume s-a descoperit ceramică neolitică.
Bibliografie: *Bassa 1968a*, p. 31.
c) În hotarul localităţii s-a descoperit ceramică aparţinând culturii Coţofeni.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 196, 235, nr. 68, p. 235, nr. 11; *Roman 1976*, p. 84; *Andriţoiu 1978a*, p. 68; *Ciugudean 2000*, p. 78; *Luca 2004*, p. 52.
d) Punctul *Sedi* sau *Şeghi*.
Aici s-a descoperit ceramică neolitică (cultura Starčevo-Criş), de epoca bronzului (timpuriu, cultura Wietenberg şi Otomani) şi hallstattiană (cultura Basarabi).
Bibliografie: *Bassa 1968a*, p. 31; *Andriţoiu 1978*, p. 66; *1986-1987*, p. 51; *1992*, p. 124; *Rotea 1994*, p. 39 şi urm.; *Boroffka 1994*, p. 68; *Popa C.I. 1998*, p. 53; *Ursuţiu 2002*, p. 94.

e) Depozite de bronzuri.
Punctul *Valea Taurului*.
In anul 1960, cu ocazia unor lucrări de împădurire, s-a descoperit, la circa 3 km de sat, un depozit de bronzuri din seria Cincu-Suseni (Ha A_1). Piesele erau adăpostite sub o lespede de piatră.
Bibliografie: *Rusu M. 1963*, p. 207; *Bassa 1968a*; *Andriţoiu 1974-1975*, p. 397; *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 103-104.
f) Pe malul din stânga pârâului ce coboară din *Dealul Dobaga* s-a descoperit ceramică neolitică pictată cu negru.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 28, 196; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 177.

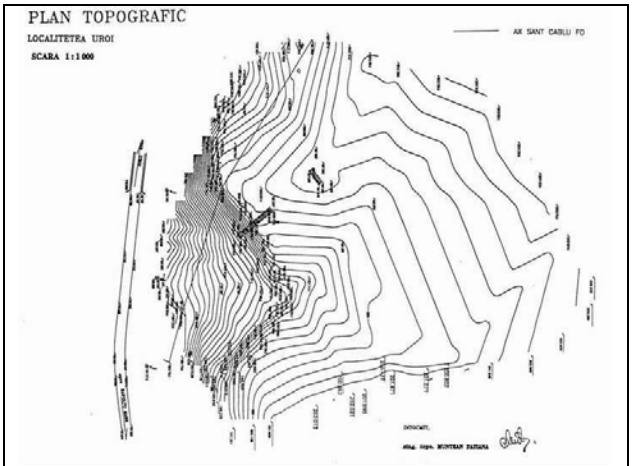

Plan 70. Rapoltu Mare. După: *Bălos şi Ardeu 2002*, pl. 87.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *La Vie*.
Pe teritoriul satului, într-o vie, în anul 1884, s-au descoperit fundaţii de piatră şi ţigle romane. Şi ultimele cercetări au dus la descoperirea în acest punct a unor vestigii de epocă romană.
Bibliografie: *Russu 1968a*; *Mitrofan 1974*, p. 45; *Bălos şi Ţuţuianu 2000*.

3. Descoperiri monetare.
a) În secolul trecut s-a descoperit aici un denar roman republican.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Crăciun 1998*, p. 74.

¤

[273] *Luca 2005a*, p. 191-192.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

329. Rapoltel (comuna Rapoltu Mare)[274]

1. Vestigii preistorice.
a) Pe teritoriul localităţii s-a descoperit un obiect din bronz (celt).
Bibliografie: *Rusu 1966*, p. 21; *Andriţoiu 1992*, p. 124.
b) În hotarul localităţii este o aşezare Wietenberg.
Bibliografie: *Boroffka 1994*, p. 96.
c) Punctul *Dealul Aranyi*.
În acest punct s-a descoperit o locuire eneolitică. La *Cetatea Păgână* pot exista alte urme eneolitice.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 235; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 177.
d) În hotarul localităţii s-au descoperit topoare din piatră şlefuită.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 89, nr. 65.

2. Vestigii de epocă romană.
a) În hotarul localităţii s-au descoperit urme arheologice de epocă romană.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Popa D. 2002*, p. 150.

¤

330. Răchitova (comună)[275]

1. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Cetăţuia*.
În donjonul medieval s-au folosit pentru construcţie şi cărămizi romane. Acesta este apărat cu un val de pământ şi un şanţ de apărare databile între secolele XIII-XIV d.Chr.
În jurul turnului întărit s-a descoperit ceramică de epoca bronzului, dar şi de secolele XI-XIII d.Chr.
Bibliografie: *Babeş 1971*, p. 384; *Popa 1972a*, p. 249-250; *1977*, p. 283; *1988*, p. 70-71, 216-217, 219; *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Anghel 1980*, p. 197, 206; *1986*, p. 153-155; *Rusu A.A. 1980*, p. 193; *1997*, p. 257; *1998*, p. 12; *1999*, p. 284; *Drăguţ 1982*, p. 85; *Nemeş 1988-1991*, p. 40; *1995-1996*, p. 347; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 98; *Andriţoiu 1992*, p. 124.

2. Vestigii medievale.
a) Punctul *Chilii*.
Grupul de chilii (sihăstrie) aflat în acest punct din hotar face parte dintr-un schit ortodox românesc. Istoria schitului pare a începe încă din secolul al XVII-lea d.Chr.

Bibliografie: *Rusu A.A. 1991a*, p. 128; *1997*, p. 92-93; *Rusu et alii 2000*, p. 213.

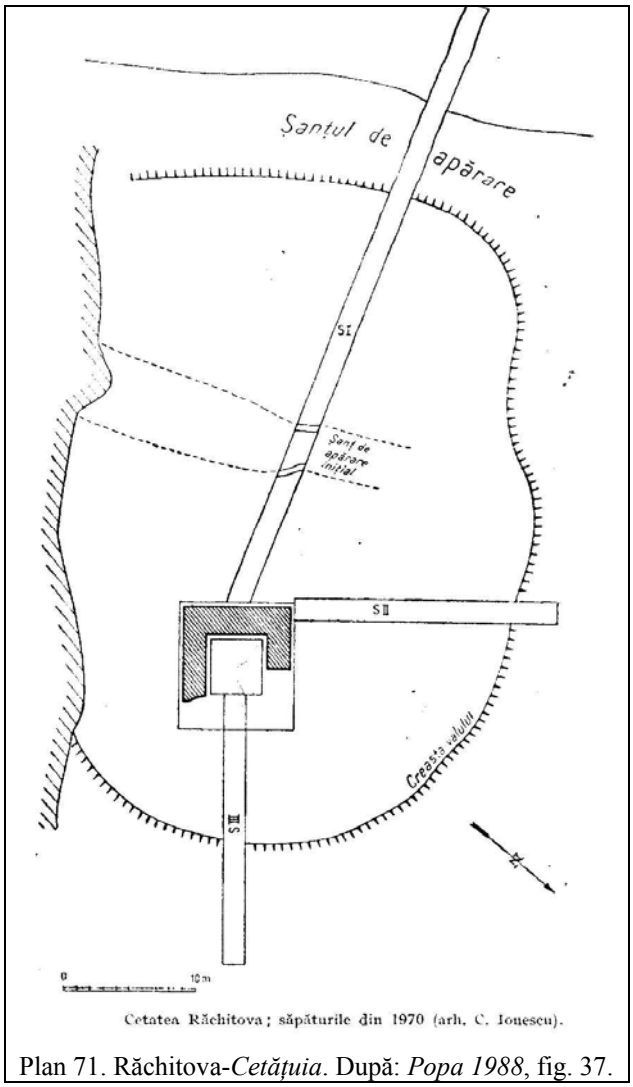

Cetatea Răchitova; săpăturile din 1970 (arh. C. Ionescu).
Plan 71. Răchitova-*Cetăţuia*. După: *Popa 1988*, fig. 37.

b) Biserica de piatră dispărută a fost construită în secolele XV-XVI d.Chr.
Bibliografie: *Rusu A.A. 1991a*, p. 128, 132; *1996g*; *1997*, p. 257-267; **** 1996*, p. 94.

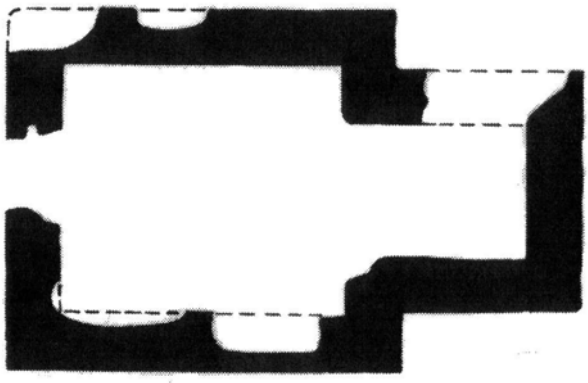
Plan 72. Răchitova. Biserica medievală. După: *Rusu A.A. 1997*, fig. 37.

¤

[274] *Luca 2005a*, p. 192.
[275] *Luca 2005a*, p. 192-193.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

331. Răcăştia (municipiul Hunedoara)[276]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Casa Barna*.
Aici s-au descoperit materiale ceramice aparţinând bronzului târziu sau hallstattului timpuriu.
Bibliografie: Informaţie Roman Cristian şi Diaconescu Dragoş.

¤

332. Răchiţaua (comuna Bătrâna)

¤

333. Răduleşti (comuna Dobra)[277]

1. Vestigii dacice.
a) Punctul *Pietrari*.
În locul numit *Fântâna Plaiului* s-a descoperit un bol din bronz cu toartă mobilă. Locul descoperirii acestuia se află la aproximativ 1 km de acela în care s-a descoperit importantul tezaur de mai jos.
Bibliografie: *Moga V. 1979*; **** 2003*, p. 148.

2. Descoperiri monetare.
a) În hotarul localităţii s-a descoperit, în anul 1944, un tezaur monetar de tip Răduleşti – Hunedoara (245 de bucăţi).
Bibliografie: *Floca 1945-1947*, p. 72 şi urm.; *1972*, p. 16; *Winkler 1969*, p. 84-85; *Moga V. 1979*, p. 645-646; *Rustoiu 1995*, p. 214; *Crăciun 1998*, p. 64, 74.

¤

334. Răscoala (oraş Petrila)

¤

335. Râpaş (comuna Turdaş)

¤

336. Râu Alb (comuna Sălaşu de Sus)[278]

1. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Cetate*.
În hotarul localităţii, la 300 m vest de *Grajdurile IAS*, se semnalează şi o aşezare aparţinând culturii Turdaş, dar şi urme din epoca bronzului.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Tatu şi Moraru 1982-1983*, p. 157; *Kalmar şi Tatu 1984-1985*, p. 94; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 178; *Nemeş 1988-1991*, p. 40; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 99; *Andriţoiu 1992*, p. 124; *Luca 1996*, p. 22.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Latura Cetăţii*.
Aici, la 70 m NV de *Cetate*, se află resturile unor construcţii romane (*villa rustica*).
Bibliografie: *Nemeş 1988-1991*, p. 40; *1995-1996*, p. 347; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 99; *Popa D. 2002*, p. 153.

3. Vestigii medievale.

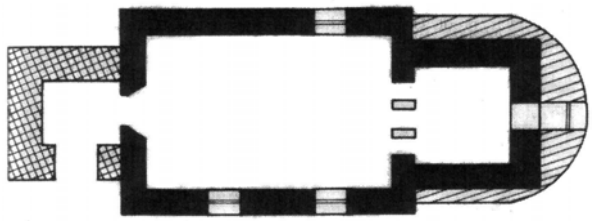

Plan 73. Râu Alb. Biserica medievală. După: *Rusu A.A. 1997*, fig. 38.

a) Biserica ortodoxă românească veche funcţionează de pe la mijlocul secolului XV d.Chr.
Bibliografie: *Rusu A.A. 1991a*, p. 128; *1997*, p. 267-271.

¤

337. Râu Bărbat (comuna Pui)[279]

1. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Cetate*.
În hotarul localităţii, la 700 m de sat, spre Pui, s-au descoperit urme arheologice de epocă romană şi anume un castru de marş transformat, mai apoi, într-unul permanent.
Acesta are 120 / 80 m şi stă în picioare, pe alocuri, la 2 m înălţime.
Aici s-au descoperit şi materiale ceramice preistorice, dacice şi medievale.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Tatu şi Moraru 1982-1983*, p. 157; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 99; *Nemeş 1995-1996*, p. 347; *Popa D. 2002*, p. 153.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Pe o înălţime împădurită de la marginea satului au fost identificate urme de construcţii romane.
Bibliografie: *Nemeş 1995-1996*, p. 347; *Popa D. 2002*, p. 153.

[276] *Luca 2005a*, p. 193.
[277] *Luca 2005a*, p. 193.
[278] *Luca 2005a*, p. 194.
[279] *Luca 2005a*, p. 194-195.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

3. Vestigii medievale.

a) Punctul *Ogrăzi*.

La SV de sat, pe malul din dreapta *Pârâului Uric*, se descoperă materiale medievale.

Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 99.

b) Punctul *Estul Satului*.

La intrarea în sat dinspre Pui se află urme de locuire medievală.

Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 99.

c) Punctul *Ploştina*.

Într-o mică movilă braconată de căutătorii de comori s-a descoperit o locuință cu pivniță clădită în secolul XIII d.Chr.

Bibliografie: *Matei 1994*.

d) Punctul *Ruina Bisericii vechi*.

Un monument este ridicat între secolele XVI-XVII d.Chr. ca biserică pentru cultul reformat. Al doilea este ortodox. Sub una dintre cele două biserici se ascunde monumentul din secolul XV d.Chr.

Bibliografie: *Barnea Al. 1989*, p. 306; *Rusu 1991a*, p. 130; *1997*, p. 271-275.

¤

338. Râu de Mori (comună)[280]

1. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Livada lui Binder*.

Aici, între drumurile spre Râu de Mori şi hidrocentrală, la 500 m vest de punctul *La Izvor*, au fost descoperite artefacte neolitice, din epoca bronzului şi medievale.

Bibliografie: *Nemeş 1988-1991*, p. 40; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 99; *Andriţoiu 1992*, p. 124; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 178.

b) Punctul *Grădina lui Bojin*.

Aici, în vatra satului, s-au descoperit fragmente ceramice şi chirpici aparţinând epocii bronzului şi perioadei medievale timpurii.

Bibliografie: *Nemeş 1988-1991*, p. 40; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 99.

c) Punctul *Vatra Satului*.

Din localitate provin fragmente ceramice Wietenberg.

Bibliografie: *Andriţoiu 1992*, p. 124.

2. Vestigii dacice.

a) Punctul *La Bordeie*.

La 400 m de punctul de mai sus, pe drumul spre izvor, se află urme de locuire dacică.

Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 99.

3. Vestigii de epocă romană.

a) Punctul *La Izvor*.

În hotarul localităţii, la sud de hidrocentrală, la vest de drumul spre Poiana Dâljii, s-au descoperit urme arheologice de epocă romană.

Aici se află una dintre comunele vicinale capitalei Daciei.

Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 99; *Nemeş 1995-1996*, p. 347; *Popa D. 2002*, p. 153; *Pop 2004*, p. 310.

b) Într-un loc neprecizat din hotarul localităţii se semnalează o *villa rustica*.

Bibliografie: *Nemeş 1995-1996*, p. 347; *Popa D. 2002*, p. 153.

4. Vestigii medievale.

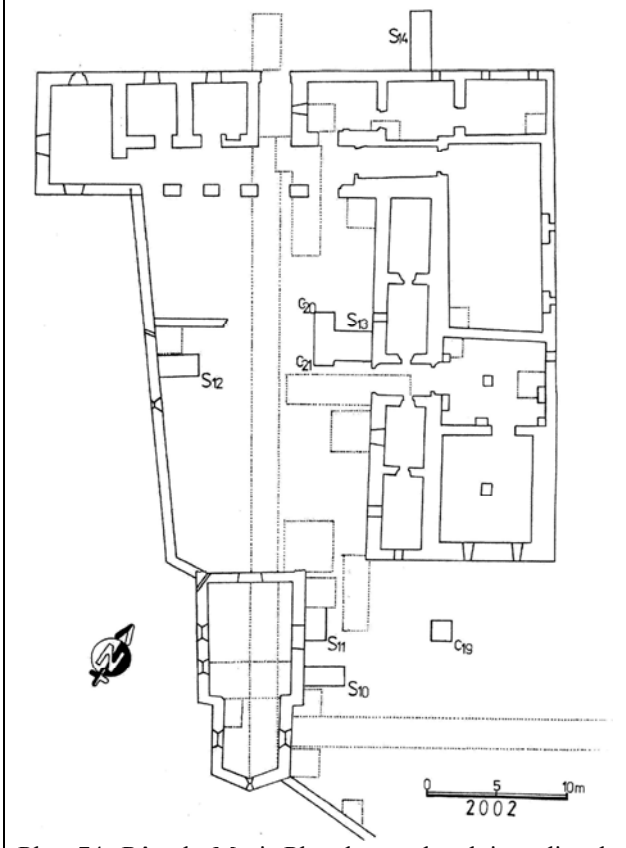

Plan 74. Râu de Mori. Planul complexului medieval. După: *Pinter et alii 2003*, pl. 98.

a) Punctul *Curtea nobiliară a Cândeştilor*.

Curtea nobiliară medievală (secolul XIV d.Chr.) se dezvoltă în jurul unui donjon. Materialele arheologice descoperite aparţin mai multor epoci: preistorice, epoca romană şi cea medievală.

Aici a funcţionat şi o capelă de curte, dar şi biserica parohială calvină a satului.

Bibliografie: *Popa 1972a*, p. 254; *1977*, p. 283; *1988*, p. 231-233; *Rusu A.A. 1980*, p. 186, 193; *1991a*, p. 131; *1997*, p. 275-281; *1999*, p. 286-287; *Pinter et alii 2000a*; *2001d*; *2002b*; *2003*.

¤

[280] *Luca 2005a*, p. 195-196.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

339. Râu Mare (comuna Râu de Mori)[281]

1. Vestigii de epocă romană.
a) În hotarul coloniei muncitoreşti s-au descoperit urme arheologice de epocă romană.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Popa D. 2002*, p. 153.

¤

340. Râu Mic (comuna Sălaşu de Sus)

¤

341. Reea (comuna Toteşti)[282]

1. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Lângă Şosea* sau *Staţia ITA*.
În hotarul localităţii, pe malul din stânga *Pârâului Cârlete*, în apropierea staţiei ITA, se semnalează o aşezare aparţinând culturii Turdaş (?).
Unele materiale ceramice publicate aparţin epocii bronzului, grupului cultural Balta Sărată.
Bibliografie: *Nemeş 1988-1991*, p. 40; *Kalmar şi Tatu 1984-1985*, p. 92; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 178; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 99; *Andriţoiu 1992*, p. 124; *Luca 1996*, p. 22.

2. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Grădina lui Adam Buda*.
Aici s-a descoperit un buzdugan de piatră şlefuit şi perforat.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 235, nr. 13; *Nemeş 1988-1991*, p. 40.
b) Din puncte neprecizate din hotarul localităţii provin materiale arheologice neolitice, eneolitic (cultura Coţofeni) şi hallstattiene.
Bibliografie: *Nemeş 1988-1991*, p. 40.

3. Vestigii de epocă romană.
a) În hotarul localităţii, lângă şoseaua Haţeg – Sarmizegetusa, s-au descoperit urme de construcţii de epocă romană care ţin de o aşezare rurală.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Branga 1980*, p. 110; *Nemeş 1995-1996*, p. 347; *Popa D. 2002*, p. 155; *IDR*, III, 3, p. 14.
b) În curtea unui ţăran s-a descoperit capacul unui sarcofag.
Bibliografie: *Nemeş 1995-1996*, p. 347; *Popa D. 2002*, p. 155.

4. Vestigii medievale.
a) În a doua jumătate a secolului XVII d.Chr. aici exista cu siguranţă o biserică.
Bibliografie: *Rusu A.A. 1997*, p. 267.

¤

342. Rengheţ (comuna Geoagiu)[283]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *La Rât*.
În SV localităţii s-au descoperit fragmente ceramice Wietenberg.
Bibliografie: *Andriţoiu 1992*, p. 124; *Boroffka 1994*, p. 69.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *La Luncă*.
În hotarul localităţii s-a descoperit o construcţie de epocă romană, dar şi urmele unei întinse aşezări din epocă.
Bibliografie: *Andriţoiu 1979*, p. 26; *Popa D. 2002*, p. 155.

3. Descoperiri monetare.
a) În secolul trecut s-a descoperit aici un denar roman republican.
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 290; *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Crăciun 1998*, p. 74.

¤

343. Ribicioara (comuna Ribiţa)[284]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera Avenul cu incizii de la Gaura Cizmii*.
Cavitatea se află în Munţii Metaliferi, carstul dintre Crişul Alb şi Arieşul Mic, masivul *Grohot*, *Cheile Ribicioarei*.
Materialele arheologice descoperite aici aparţin paleoliticului şi epocii medievale. Pe pereţii peşterii se află desene incizate din epoca medievală.
Bibliografie: *Boroneanţ 2000*, p. 82; *Păunescu 2001*, p. 300; *Popa C.I. 2004*, p. 120-121.

2. Vestigii preistorice.
a) Punctul *La Cărămizi*.
Punctul arheologic se află la 3 km de sat şi aparţine culturii Coţofeni. Unele materiale ceramice de aici aparţin grupului cultural Şoimuş (epoca timpurie a bronzului).
Bibliografie: *Andriţoiu 1978a*, p. 68; *Rişcuţa 1995-1996*, p. 274, 276; *Ciugudean 2000*, p. 78; *Luca 2004*, p. 53.

[281] *Luca 2005a*, p. 196.
[282] *Luca 2005a*, p. 196-197.
[283] *Luca 2005a*, p. 197-198.
[284] *Luca 2005a*, p. 198.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

¤

344. Ribița (comună)[285]

1. Mine şi cariere.
a) În hotarul localității s-au descoperit urme arheologice pentru exploatarea aurului în epoca romană (prin excavarea în stâncă şi spălarea minereului) şi cea medievală.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Rusu M. 1977*, p. 209; *Rişcuța 1995-1996*, p. 282; *Wollmann 1996*, p. 134; *Popa D. 2002*, p. 155-156.
b) Mina Ribița.
Mina se află în Munții Metaliferi, *Valea Crişului Alb*.
Obiectivul a fost exploatat în epoca romană şi cea medievală.
Bibliografie: *Boroneanț 2000*, p. 128.

2. Vestigii medievale.
a) Cu ocazia unor săpături efectuate pentru cunoaşterea bisericii cu hramul *Sfântul Nicolae* din localitate s-au descoperit şi fragmente ceramice hallstattiene.
Data terminării zidirii bisericii mănăstirii pare a fi 1414, după care funcționează un cimitir interior şi exterior.
Bibliografie: *Buculei 1995*; *Rişcuța 1995-1996*, p. 279; *Rusu A.A. 1996h*; *Rusu A.A. et alii 2000*, p. 216; **** 1996*, p. 96.

3. Descoperiri monetare.
a) Punctul *Dealul Şarba*
În nord-vestul localității, în partea din dreapta drumului ce duce spre Ribicioara, s-a descoperit un tezaur medieval, format din monede de argint (414 piese – secolele XV-XVI d.Chr.).
Bibliografie: *Lazăr 1977*; *Palamariu 1984-1985a*, p. 255.

¤

345. Rişca (comuna Baia de Criş)

¤

346. Rişcuța (comuna Baia de Criş)

¤

347. Romos (comună)[286]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Halm*.
La SV de localitate, pe *Păşunea Ploştina*, s-a descoperit o movilă cu diametrul de 25 m şi 1 m înălțime.
La distanță de 650 m se află o altă movilă cu formă şi dimensiuni asemănătoare.
Bibliografie: *Căstăian 1995*, p. 51.
b) Depozite de bronzuri.
b.1.) În anul 1852 (descoperirea datează, probabil, din anul 1846) a fost donat un **depozit de bronzuri** provenind din hotarul localității.
Piesele se datează în perioada hallstattiană, seria Bâlvăneşti-Vinț, Ha C.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 239, nr. 51; *Rusu M. 1963*, p. 210; *Georgescu 2000*.
b.2.) În hotarul localității, către Orăştie, s-a descoperit un frumos car din bronz (Ha C) aflat astăzi la Viena.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 239, nr. 51; *Horedt 1964*, p. 124; *Căstăian 1995*, p. 39.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Pe teritoriul satului se semnalează descoperirea unor obiecte de bronz şi aur asociate cu ceramică romană. Se aminteşte, de asemenea, şi o inscripție neconsemnată în IDR.
Bibliografie: *Popa D. 2002*, p. 156; *IDR*, III, 3, p. 277.

3. Descoperiri monetare.
a) În secolul trecut (1841-1843) s-au descoperit aici aproximativ 400 de denari romani republican.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Palamariu 1992-1994*, p. 193; *Crăciun 1998*, p. 74.

¤

348. Romoşel (comuna Romos)[287]

1. Vestigii dacice.
a) Punctul *Cioaca Grădiştii*.
La 3 km sud de sat, pe *Valea Romoşelului*, în stânga acestuia, pe o înălțime stâncoasă cu pante abrupte, se află urmele unei cetăți dacice de perioadă clasică.
Bibliografie: *Andrițoiu 1979*, p. 26.
b) Punctul *Dealul Făget*.
Aici s-au descoperit fragmente ceramice dacice.
Bibliografie: *Iaroslavschi et Roşu 1977*, p. 85.

¤

349. Roşcani (comuna Dobra)[288]

1. Vestigii preistorice.

[285] *Luca 2005a*, p. 198-199.
[286] *Luca 2005a*, p. 199-200.
[287] *Luca 2005a*, p. 200.
[288] *Luca 2005a*, p. 200-201.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

a) Punctul *Dealul Cerăt*.
Dealul Cerăt se înalță deasupra satului Roşcani în partea de SV a acestuia. După toate aparențele bolovanii de silex şi cuarțit ce se găsesc pe el au fost exploatați în preistorie.
Pe o curbă de nivel aflată la mijlocul înălțimii acestuia se află 46 de movile aşezate în mai multe grupuri.
Săpăturile arheologice efectuate aici au dus la descoperirea unei gropi în care se aflau mai multe unelte specifice paleoliticului.
Bibliografie: *Luca 2004*, p. 18-20, 27-28; *Luca şi Purece 2003*.
b) Topoare din piatră.
În două locuri din hotar aflate pe pâraiele care străbat localitatea s-au descoperit topoare realizate din piatră şlefuită.
Bibliografie: *Luca 2004*, p. 16, 29.
c) Punctul *Măgura Roşcanilor*.
Dealul cu acest nume se află pe latura de SSV a localității. Pe vârful acestuia par a fi lucrări antropice.
Bibliografie: *Luca 2004*, p. 15-16.

2. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera numărul 2 din Valea Voichii*.
Săpăturile efectuate aici au dus la descoperirea unor materiale arheologice aparținând culturii Coțofeni şi epocii moderne.
Bibliografie: *Luca 2004*, p. 23-26, 29-30; *Luca et alii 2003*.

3. Descoperiri medievale.
a) Biserica *Buna Vestire*.
Biserica este construită înainte de secolul al XVI-lea d.Chr.
Bibliografie: *Pinter şi Țuțuianu 2001*; *Punter şi Urduzia 2005*.

¤

350. Roşia (comuna Balşa)

¤

351. Rovina (comuna Brănişca)

¤

352. Rovina (comuna Bucureşci)[289]

1. Vestigii preistorice.
a) În sat s-au semnalat urme de locuire preistorică, probabil neolitică.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 179; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 179.

¤

[289] *Luca 2005a*, p. 201.

353. Ruda (comuna Ghelari)[290]

1. Descoperiri preistorice.
a) Punctul *Vârful Cireşata*.
În această localitate s-a descoperit ceramică Coțofeni.
Bibliografie: *Andrițoiu 1978a*, p. 68; *Luca 2004*, p. 53.

2. Mine şi cariere.
a) Aici s-a identificat aşezarea minerilor spălători de aur din epoca romană, dar şi cea medievală.
După unii din autorii citați aici s-ar fi exploatat aurul încă din Bz D-Ha A.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 240, nr. 64; *Rusu M. 1972*, p. 51; *1977*, p. 209; *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Băluță 1996*, p. 96; *Iaroslavschi 1997*, p. 16; *Luca 1999a*, p. 10; *Luca et alii 1998*, p. 29; *Popa D. 2002*, p. 158.
b) Mina de fier a fost exploatată în perioada romană şi medievală.
Bibliografie: *Rusu M. 1977*, p. 210; *Wollmann 1996*, p. 234.

¤

354. Ruda-Brad (municipiul Brad)[291]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Cireşata*.
De pe deal s-au recoltat fragmente ceramice Coțofeni cu elemente Baden.
Bibliografie: *Andrițoiu 1979*, p. 26; *1985*, p. 12; *Rişcuța 1995-1996*, p. 274; *Wollmann 1996*, p. 73; *Ciugudean 2000*, p. 79.

2. Mine şi cariere.
a) Punctul *Muncelu*.
În hotarul localității s-au descoperit urme arheologice de epocă romană legate de mari exploatări de aur.
Aici, în punctul *La Petroneşti*, la 1 km de *Treptele romane*, s-a cercetat o necropolă de incinerație din secolele II-III d.Chr. cu 126 morminte aparținând unor populații de mineri illyri.
Tot aici s-au descoperit şi stele funerare romane.
După M. Roska zăcămintele aurifere din zonă ar fi fost exploatate din Bz D-Ha A.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 50, 240, nr. 64, 50, 202; *Rusu M. 1972*, p. 51; *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Rusu 1979*; *1980*; *1992-1994*; *1996*; *Andrițoiu 1986-1987a*, p. 610; *Palamariu 1988-1991a*, p. 667; *Rişcuța 1995-1996*, p. 282-284;

[290] *Luca 2005a*, p. 201-202.
[291] *Luca 2005a*, p. 202.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Băluță 1996, p. 108; *Wollmann 1996*, p. 228-229; *Popa D. 2002*, p. 43; **** 1996*, p. 79; *IDR*, III, 3, p. 426-434.

b) Mina de aur Ruda-Brad.

Mina se află în Munții Metaliferi, *Valea Crişului Alb*.

Obiectivul are două galerii (*Ruda 12 Apostoli* şi *Zdrahonț-Sfântul Ioan*). Ea a fost exploatată în epoca romană, cea medievală şi modernă.

Bibliografie: *Boroneanț 2000*, p. 125.

¤

355. Runcu Mare (comuna Lelese)[292]

1. Peşteri cu urme de locuire.

a) *Peştera de la Runcu Mare* sau *Peştera Nr. 1*.

În peşteră s-au descoperit materiale arheologice neolitice, eneolitice (cultura Coțofeni), cultura Basarabi şi perioadei dacice clasice.

Bibliografie: *Luca 1999a*, p. 5; *1999b*, p. 8; *2004*, p. 42-43; *Luca et alii 1997*, p. 17-18; *1998*, p. 26; *2004*, p. 39; *Ciugudean 2000*, p. 74; *Ursuțiu 2002*, p. 95.

¤

356. Runcu Mic (comuna Veţel)

¤

357. Runcşor (comuna Gurasada)

¤

358. Ruşor (comuna Pui)[293]

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Haltă*.

În dreapta drumului național spre Pui, la vest de *Cantonul CFR*, pe un platou cu malurile abrupte, s-a descoperit o aşezare Coțofeni.

Bibliografie: *Andrițoiu 1978a*, p. 69; *1979*, p. 26; *Nemeş 1988-1991*, p. 41; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 99; *Ciugudean 2000*, p. 79; *Luca 2004*, p. 53.

2. Vestigii dacice.

a) Punctul *Sălaşe*.

La 700 m est de *Măgura Ruşorului*, pe malul pârâului, la 300 m de *Sălaşul lui Oproiu*, s-a descoperit ceramică de factură dacică.

Bibliografie: *Nemeş 1988-1991*, p. 40; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 99.

b) Punctul *Cetățuie*.

La nord de sălaşe se află un punct de supraveghere dacic.

Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 99.

c) Punctul *Măgura*.

La vest de sălaşe se află ceramică dintr-o epocă neprecizată.

Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 99.

3. Vestigii de epocă romană.

a) Din hotarul localității provine un leu funerar de epocă romană.

Bibliografie: *Isac et alii 1973*, p. 146.

4. Vestigii medievale.

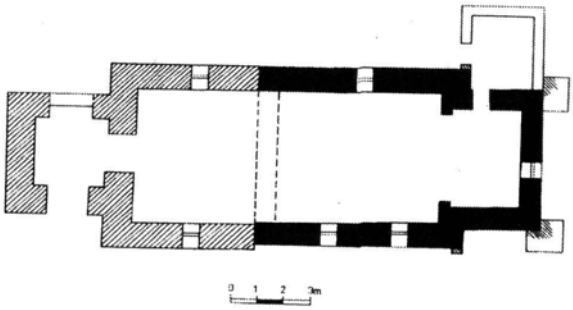

Plan 75. Ruşor. Biserica medievală. După: *Rusu A.A. 1997*, fig. 42.

a) Biserica ortodoxă românească veche nu a fost studiată prin săpătură arheologică sistematică şi este datată între secolele XV-XVI d.Chr.

Bibliografie: *Rusu A.A. 1991a*, p. 128; *1997*, p. 282-285.

¤

359. Ruseşti (comuna Bulzeştii de Sus)

¤

360. Ruşi (comuna Bretea Română)[294]

1. Vestigii de epocă romană.

a) În hotarul localității, la nord de sat, s-au descoperit urme arheologice de epocă romană.

Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Branga 1980*, p. 110; *Popa D. 2002*, p. 159.

¤

[292] *Luca 2005a*, p. 203.

[293] *Luca 2005a*, p. 203-204.

[294] *Luca 2005a*, p. 204.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

S.

361. Sarmizegetusa (comună)[295]

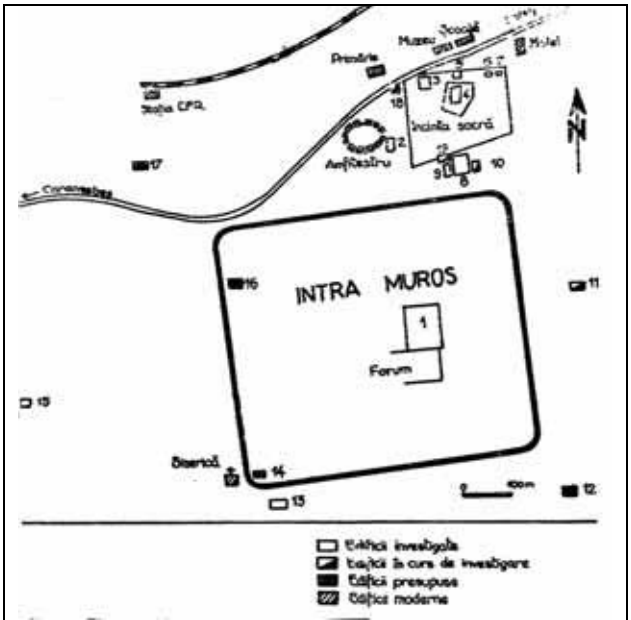

Plan 76. Ulpia Traiana Sarmizegetusa. Plan general. După: *Pop 1994*, fig. 1.

1. Vestigii preistorice.
a) Depozite de bronzuri.
De aici provine un **depozit de bronzuri** neîncadrat cronologic şi cultural.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 300, nr. 44; *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 157-158; *Andriţoiu 1992*, p. 124.
b) Din locuri neprecizate provin fragmente ceramice şi alte artefacte aparţinând neoliticului.
Alte materiale fără precizări asupra locului de descoperire aparţin epocii dacice.
Bibliografie: *Nemeş 1988-1991*, p. 41.
c) În localitate s-au descoperit patru inele de aur crestate.
Bibliografie: *Andriţoiu 1992*, p. 124.

2. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) *Colonia Ulpia Traiana Sarmizegetusa Dacica.*
a.1.) În săpăturile vechi s-au descoperit materiale ceramice Coţofeni, topoare din piatră şlefuită, dar şi un topor de cupru cu braţele în cruce de tip Jászládány, varianta Orşova.

Bibliografie: *Vulpe 1975*, p. 39; *Andriţoiu 1978a*, p. 69; *1979*, p. 26; *Lazarovici 1983*, p. 17; *Nemeş 1988-1991*, p. 41; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 99; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 179; *Ciugudean 2000*, p. 79; *Luca 2004*, p. 53.
a.2.) Oraşul şi castrul roman.

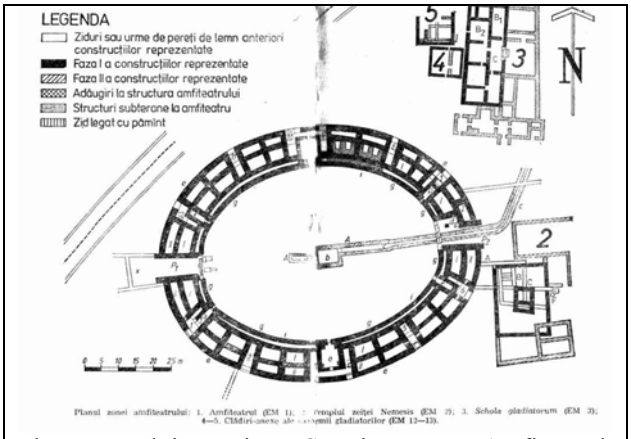
LEGENDA
Ziduri sau urme de pereţi de lemn anteriori construcţiilor reprezentate
Faza I a construcţiilor reprezentate
Faza II a construcţiilor reprezentate
Adăugiri la structura amfiteatrului
Structuri subterane la amfiteatru
Zid legat cu pământ
N

Plan 77. Ulpia Traiana Sarmizegetusa. Amfiteatrul. După: *Daicoviciu H. şi Alicu 1984*, fig. 32.

Oraşul are foruri, amfiteatru, fântâni, ateliere, tuburi ceramice pentru canalizare sau transportul apei potabile. De asemenea, s-au descoperit diverse obiecte cu destinaţie specială: cadrane solare, instalaţii de *hypocaustum*, cuptoare, olane de ventilaţie, mozaicuri şi piese sculpturale.
S-au descoperit şi extrem de numeroase elemente de arhitectură şi sculptură care arată existenţa unui centru artistic aici.
Castrul roman are dimensiunile de 540 / 415 m şi a fost folosit după 106.
Incinta romană a fost locuită şi în perioada prefeudală şi medievală. Între alte descoperiri de vreme prefeudală amintim o fibulă „digitală" (secolul VII d.Chr.), oale de secolele VIII-X d.Chr., căldăruşe din lut sau folosirea tramei stradale romane prin secolele XIII-XIV d.Chr. (Britonia medievală).
Bibliografie: *Daicoviciu 1924*; *Floca 1941-1944*; *1972*, p. 17, 18; *Berciu I. 1961*, p. 162-171; *Tudor 1969*, p. 319-320, 324-325; *Daicoviciu H. 1972*, p. 319; *1974*; *Daicoviciu H. şi Alicu 1984*; *Moga V. 1972*, p. 155-156; *Alicu 1976*; *1980*; *1981*; *1984*; *Alicu et alii 1976*; *Alicu şi Alicu 1977*; *Alicu şi Crişan 2003*, p. 32-33; *Alicu şi Opreanu 2000*, p. 71-196; *Glodariu 1977*, p. 957-959; *Branga 1977*; *1980*, p. 19-20, 29-35; *Bărbulescu 1977*, p.

[295] *Luca 2005a*, p. 205-209.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

234, 235, 237, 238-241; *Ferenczi 1979c*, p. 130; *Pop 1979*; *1987-1988*; *1996*; *Pop şi Alicu 1979*; *1981*; *Benea 1979*, p. 221-222; *1994*, p. 312-313; *Cociş 1984*; *Opreanu 1985-1986*; *1987-1988*; *2000*; *Piso şi Diaconescu 1985-1986*; *1997*; *Popa 1988*, p. 39-40, 45, 46, 47-49, 67, 211-212; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 13, 139, 141, 148; *Băeştean 1995-1996*; *1997-1998*; *1999-2000*; *2004*, p. 355, 358, 359, 361, 362; *Benea et alii 1997*; *Mărghitan 1997-1998*, p. 324; *Protase 2000*, p. 64-65; *Ardevan 1998*, p. 42-45, 74-81, 135-139, 188-208, 250-263, 296-303, 321-324; *2000*, p. 97-99; *Crânguş 2002*, p. 279 şi urm.; *Diaconescu şi Bota 2002-2003*; *Hügel 2003*, p. 149-150; **** 2003*, p. 72.

a.3.) Temple, culte şi divinităţi.

În oraşul roman s-au descoperit templele lui Aesculap şi Hygia, Liber Pater, Nemesis, Nymphae, Malagbel, Mithras, Zeii Palmirieni, Serapis şi unor divinităţi neidentificate. Alte temple sunt atestate doar documentar: Apollo şi Isis. Unele temple sunt doar bănuite: Diana, Dis Pater şi Proserpina, Jupiter Optimus Maximus, Bell Hamon, Jupiter Dolichenus, Malagbel, ori au divinitate necunoscută.

Pe cuprinsul sitului s-au descoperit mai multe statuete din lut sau bronz, podoabe de aur, însemne paleocreştine şi antefixe.

Bibliografie: *Daicoviciu 1932*; *Bodor 1963*, p. 216, 221, 237; *Pop 1967*, p. 174, 176; *1976*; *1977*; *1978*, p. 152, 154-156, 158; *1980*; *1982*; *1986-1987*; *1992-1994*, p. 185-186, 189-190; *1994*; *Pop şi Milea 1965*, p. 205-206; *Pop şi Nemeş 1977*; *Pop şi Rusu 1978*; *Mărghitan 1967*; *Mărghitan şi Andriţoiu 1976*, p. 49, 50, 51; *Russu 1967*, p. 96-97; *Rusu 1973*, p. 397, 401; *1979*, p. 173-175, 175-176, 178, 179; *Rusu et alii 1974-1975*; *Isac 1974*, p. 75-76; *Isac şi Stratan 1973*, p. 118-120, 124, 126-129; *Bărbulescu 1972*, p. 205, 211, 212; *1977a*, p. 177, 182-183; *1978*, p. 226-227; *Bărbulescu şi Cătinaş 1979*, p. 215, 217; *Bărbulescu şi Nemeş 1974-1975*; *Bogdan-Cătăniciu 1974-1975*, p. 329; *Cătinaş 1974-1975*; *Sanie 1974-1975*, p. 323; *1981*, p. 58-59, 69-70, 91-94, 147-151, 173, 176, 196-197, 202-204, 207, 214, 222, 224, 234, 259, 260, 261, 267-268, 271-272, 274, 277-278; *Daicoviciu H. et Alicu 1981*; *1982*; *Daicoviciu H. şi Piso 1975*; *Piso şi Rusu 1977*; *Nemeş 1979*; *1982-1983*; *1986-1987*; *1992-1994*; *Alicu 1978*; *1979a*; *2002*, p. 201-202, 221-222; *2004*, p. 328-329; *Gudea şi Ghiurco 1988*, p. 39; *Alicu et alii 1997*; *Alicu şi Crişan 2003*, p. 94-101, 111, 112, 114; *Alicu şi Rusu 1974*, p. 94-95, 97; *Alicu şi Pop 1979*; *Băluţă 1981*, p. 37; *Nicolaus 1981*; *1982-1983*; *Barnea 1982-1983*, p. 261; *Marinescu-Nicolajsen 1984*; *Paki şi Cociş 1986-1987*; *Ţeposu 1988-1991*, p. 64, 70, 72, 73, 74, 75, 76; *Marinescu şi Pop 2000*, p. 33, 42, 58-59, 60, 67-68, 73-75, 82, 86, 99-100, 103-104, 109, 116-117, 134, 139, 147, 154, 155-156, 157, 158, 161, 166; *Bouley 1989-1993*, p. 112, 119; *Voişian 1997*; *Nemeti 1998*, p. 102-105; *2004*; *Ghinescu 1998*, p. 127, 129-130, 136 şi urm.; *Pintilie 1999-2000*, p. 233-235; *Pescaru şi Alicu 2000*, p. 32-42, 52-58, 61-65, 74, 77, 81-84, 84-90, 90-92, 104-122, 126-127, 140, 144-146, 151, 152, 154-155, 161-162, 170, 172, 173, 174, 175-176, 176-177, 177, 179; *Pribac 2001-2002*, p. 202, 203; *Crânguş 2002-2003*, p. 149-150; *Diaconescu şi Bota 2004*; *Chiş 2004*, p. 103; *Piso 2004*; **** 2003*, p. 90, 92, 94-95, 106, 107, 109, 114, 117, 120, 121, 128, 129, 131, 133, 135, 137, 139, 151, 185.

a.4.) Artefacte.

Cantitatea de artefacte descoperite cu ocazia săpăturilor sistematice din ultimii 80 de ani este impresionantă. Între acestea remarcăm ceramica, statuetele, piese figurate, opaiţele, fibulele, alte podoabe, vasele de sticlă sau metal, uneltele, arme, obiecte din os ş.a.

Bibliografie: *Pop 1971*, p. 559, 561, 563; *1972a*, p. 67-68, 70, 71-72; *1997*, p. 183, 184, 185; *1997a*, p. 592; *1997b*, p. 203, 205; *1999-2000*, p. 170-171, 171, 172, 174, 175-176, 177-178; *2003*, p. 228; *2003b*, p. 181, 182; *Pop şi Găzdac 1993*, p. 147; *Alicu 1974-1975*; *1976a*; *1977*; *1977a*; *1979*; *1983*; *1985*; *1994*; *2004*; *Alicu şi Cociş 1987*; *1988*; *1989*; *Alicu şi Nemeş 1982*; *Alicu et alii 1994*; *Marinescu 1972a*; *Branga 1974-1975*; *Pop şi Nemeş 1975*; *Băluţă 1977*, p. 217, 218, 219, 220, 221, 223-224; *1979*, p. 168-169, 169-170; *1979a*, p. 197; *1982-1983*, p. 211; *1989*, p. 256, 257; *1996*, p. 91, 105; *Soroceanu A. 1979*; *Ilieş 1981*; *Cociş 1986*, p. 166; *1986a*; *1990-1993*, p. 242, 248; *2004*, catalog nr. 3, 8, 11, 23-25, 71, 88-89, 124-129, 162, 166, 170, 185-186, 197, 241, 253, 257, 285, 315, 394-398, 414-415, 478-482, 553, 582, 626, 652-654, 659, 667-668, 672, 683, 713, 756, 763, 768-770, 785-786, 816, 867-868, 925, 1016-1017, 1066, 1101, 1133-1134, 1145, 1148, 1164, 1235, 1254, 1394, 1474, 1513-1514, 1545, 1573, 1685, 1753-1758, 1774, 1837, 1850, 1884-1888, 1994, 1998, 2011, 2108, 2133, 2139, 2152, 2192-2193, 2207; *Cociş şi Nemeş 1983*; *Cociş şi Rusu 1984-1985*, p. 134, 137; *1986-1987*, p. 143, 147; *Gudea şi Ghiurco 1988*, p. 141, 150, 174, 194; *Rusu M. 1991*, p. 87, 92, 93; *Ardeţ 1991*; *2004*, p. 332; *Marta 1991*, p. 43; *1992*, p. 16; *Bolindeţ 1993*, p. 125, 127, 131, 133; *1994*, p. 120, 121, 124, 125; *Opreanu 1993*, p. 244; *1995*; *Paki şi Cociş 1993*, p. 150-151, 155, 160-161; *Popa V. 1994*; *Bulzan 1996-1997*; *1998*; *Hügel şi Pop 1997*, p. 579-581; *Gudea 1999-2000*, p. 195; *Roman C.A. 1997*; *2000*, p. 103, 105-106, 107,

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

110, 118; *2001*; *2001-2002*, p. 132, 133-135, 137-138, 143; *Piso şi Băeştean 2000*; *Benea 2002-2003*, p. 141; *Pribac şi Timoc 2002-2003*, p. 168; **** 2003*, p. 157.

a.5.) Inscripţii, ştampile şi monumente. Magistraturi. Antroponime. Cimitire.

Bibliografie: *Floca 1932*, p. 103-105; *1970*; *Daicoviciu 1932a*, p. 112-123; *Daicoviciu şi Floca 1937*; *Gostar 1956a*, p. 627-635, 639-642; *1971*; *Russu 1965*, p. 53-58; *1966a*, p. 441, 442; *1966b*, p. 453; *1967*, p. 89, 91, 93; *1967a*, p. 169; *1968*, p. 83-94; *1969*, p. 171, 174, 177, 178, 179, 182, 184; *1974*; *1978*; *1979*; *Glodariu 1966*, p. 430; *Protase 1967*, p. 59-60; *Sanie 1968*; *1973*, p. 157-158, 163-164, 168-169; *Andriţoiu 1970*; *Daicoviciu 1970*, p. 130-131; *Isac 1971*, p. 117-120; *Pop et alii 1972*, p. 511; *Piso 1972*; *1974-1975*; *1975*; *1976*; *1977*; *1978*, p. 179-183; *1978a*, p. 192, 194, 196-197; *1987-1988*; *1996*; *1997-1998*; *2001*; *2002-2003*, p. 215-218; *Piso et alii 2002a*; *Barnea şi Albu 1973*, p. 155-157, 159-160, 161-162; *Alicu 1975a*; *Wollmann 1974-1975*; *1975*; *Pop 1974*, p. 605; *1979a*; *Pop şi Rusu 1976*; *Daicoviciu H. şi Piso 1976*; *Wolff 1976*; *Ardevan 1977*; *1978*; *1979*; *1981*; *1984*, p. 97-101; *1986-1987*, p. 117, 118; *1994*; *Benea 1978*, p. 204, 207; *Hica-Câmpeanu 1979*, p. 159, 161; *Gostar 1979*; *Branga 1980*, p. 112, 126-141; *Horedt 1981*, p. 67-70; *Bărbulescu 1981*, p. 457-459; *Paki 1984*; *1988*; *1990*; *1989-1993*, p. 295, 297, 299; *2004*; *Opreanu 1984*; *Alicu şi Paki 1985-1986*; *Bădău-Wittenberger 1985-1986*; *1987-1988*; *Petolescu 1989-1993*; *Grec 1991*, p. 173-175; *1993*; *Marinescu 1995*; *Csongradi 1998*; *1999*; *Gudea 1999-2000*, p. 198-200; *Ţentea şi Popescu 2002-2003*, p. 287, 290; *Marcu et alii 2003*; *2004*; *2005*; *Hügel 2003*, p. 60, 61; *2004*; *IDR*, III, 2.

a.6.) Drumul roman.

Bibliografie: *Ursuţ et alii 1982-1983*.

a.7.) Bibliografii, rapoarte de săpătură şi lucrări generale.

Bibliografie: *Moga 1941*; *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Daicoviciu H. et alii 1974-1975*; *1979*; *1979a*; *1979b*; *1980a*; *1983a*; *1986a*; *1989-1993*; *1994*; *Marinescu-Ţeposu 1974-1975*; *Bodor 1974-1975*; *Stoia 1976*, p. 281-282; *Andriţoiu 1977*, p. 550-551, 556-557; *Pleşa şi Rotar 1977*; *Ardevan 1979*; *Horedt 1979*; *Popa et alii 1979*; *Alicu et alii 1994*; *1989-1993*; *1994*; *1994a*; *1995*; *1995a*; *Alicu şi Cociş 1987-1988*; *Allen 1989-1993*; *Dawson 1989-1993*; *Nemeş 1992-1994a*; *Piso et alii 1994*; *2001*; *2002*; *Étienne et alii 1995*; *2002-2003*; *Piso şi Diaconescu 1996*; *1997a*; *1998*; *Piso şi Roman C.A. 2003*; *Piso et alii 2005*; *Pop 2004*, p. 310; **** 1997*, p. 120-122.

3. Vestigii de epocă romană.

a) Punctul *Hotar*.

Aici la est de pârâul din vestul satului, spre fosta fermă CAP, se află urme de construcţii romane.

Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 99.

4. Vestigii post-romane.

a) Aici, în hotarul localităţii, sunt amintite descoperiri izolate de secolele VI-VIII d.Chr.

Bibliografie: *Rusu M. 1977*, p. 207; *Dulea 2002-2003*, p. 257.

5. Vestigii medievale.

Monumentul medieval de zid nu se mai păstrează, dar trebuie datat între secolele XIII-XIV d.Chr.

Bibliografie: *Popa 1988*, p. 229-230; *Rusu A.A. 1997*, p. 285-288.

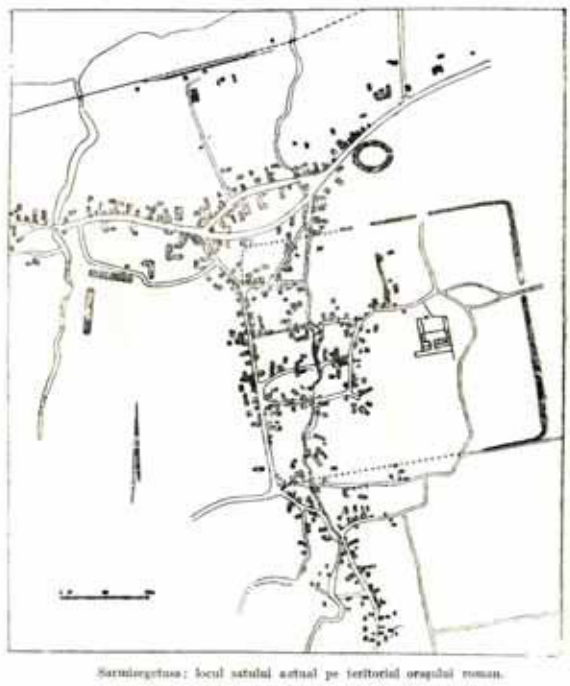

Plan 78. Ulpia Traiana Sarmizegetusa. Satul actual în contextul vestigiilor antice. După: *Popa 1988*, fig. 8.

6. Descoperiri monetare.

a) De-a lungul timpului s-au descoperit aici o drahmă Dyrrhachium, o monedă de tip KΩΣΩN şi numeroase monede romane republicane şi imperiale până în secolul IV d.Chr., inclusiv.

Bibliografie: *Winkler 1958*, p. 408; *1974-1975*; *Iliescu 1958*, p. 460; *Mitrea 1969*, p. 549; *1969a*, p. 169-170; *Glodariu 1974*, p. 300; *Palamariu 1979*, p. 115; *Crăciun 1998*, p. 74; *Munteanu 2003*, p. 119-120; *Gudea şi Ardevan 2003*, p. 258.

b) De aici provine o monedă de epocă romană cu textul în ebraică.

Bibliografie: *Gudea 1999-2000*, p. 194.

c) ***Corpus***-ul monedelor de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa.

Bibliografie: *Găzdac şi Cociş 2004*.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

d) În anul 1954 s-a descoperit în marginea satului un ţechin veneţian emis de dogele Dominico Contarini).
Bibliografie: *Iliescu 1957*, p. 466.

¤

362. Săcămaş (comuna Ilia)

¤

363. Săcărâmb (comuna Certeju de Sus)[296]

1. Mine şi cariere.
a) În hotarul localităţii s-au descoperit urme arheologice ale exploatării aurului de epocă romană (după Eugen Iaroslavschi spălătoriile de aur de aici ar fi mult mai vechi) şi medievală.
După unii autori autorii citaţi aici aurul s-ar fi exploatat încă din Bz D-Ha A.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 148, nr. 47; *Rusu M. 1972*, p. 51; *1977*, p. 209; *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Wollmann 1996*, p. 131; *Iaroslavschi 1997*, p. 16; *Popa D. 2002*, p. 161.
b) Mina Săcărâmb.
Mina de cupru se află în Munţii Metaliferi, bazinul Mureşului, *Valea Geoagiu*.
Obiectivul a fost exploatat în epoca romană, medievală, modernă şi contemporană.
Bibliografie: *Rusu M. 1977*, p. 210; *Boroneanţ 2000*, p. 128-129.

¤

364. Săcel (comuna Sântămăria Orlea)[297]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Bordeie*.
Pe malul din dreapta văii, la SE de releul TV, se află urme de locuire (peste 100 de gropi dintr-o epocă neprecizată).
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 100.
b) Punctul *Râul Mare*.
Pe malul din dreapta văii, la vest de drumul spre sat, s-au descoperit urme neolitice.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 100; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 180.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Curtea Taur*.
În curţile de la sud de sat, spre Sânpetru, se află urme de locuire romană.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 100; *Nemeş 1995-1996*, p. 348; *Popa D. 2002*, p. 161.

3. Mine şi cariere.
a) Cariera Săcel.
Cariera se află pe *Valea Sibişel*. Ea a fost exploatată în epoca romană.
Bibliografie: *Boroneanţ 2000*, p. 142.

¤

365. Sălaşu de Jos (comuna Sălaşu de Sus)[298]

1. Vestigii medievale.
a) Vechea biserică a funcţionat, cu siguranţă, pe un deal, în secolul XVII d.Chr.
Bibliografie: *Rusu A.A. 1997*, p. 288-289.

¤

366. Sălaşu de Sus (comună)[299]

1. Vestigii preistorice.
a) Topoare din piatră.
Dintr-un loc neprecizat provine o secure de trahit aparţinând culturii Coţofeni.
Bibliografie: *Andriţoiu 1978a*, p. 69; *Nemeş 1988-1991*, p. 41.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Şasa*.
În acest punct, pe *Valea Bălţii*, la circa 3 km NE de sat, s-a descoperit un frumos relief roman reprezentându-l pe Hercule. Aici sunt şi alte urme romane care atestă existenţa unei *villa rustica*.
Tot aici se află şi urme arheologice neolitice.
Bibliografie: *Lazăr 1973*; *Bărbulescu 1977a*, p. 183; *1978*, p. 223; *Rusu A.A. şi Eskenasy 1978*; *Tatu şi Moraru 1982-1983*, p. 157; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 99; *Nemeş 1995-1996*, p. 347; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 180; *Popa D. 2002*, p. 161-162; *Pop 2003*, p. 272; *IDR*, III, 3, p. 17-18.
b) Punctul *Consiliul Popular*.
În curtea *Consiliului* se află multe resturi romane.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 99; *Popa D. 2002*, p. 162.
c) Punctul *Drumul Jiului*.
Drumul antic (roman) se poate urmări pe mai mulţi km.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 99.

3. Descoperiri monetare.
a) - în hotarul localităţii (*Grădina lui Grigore Iştoc*), în anul 1935, s-a descoperit un tezaur monetar, format din circa 100 monede de tip Răduleşti – Hunedoara;
- în anul 1957, în partea de hotar numită *Şasa*, s-a descoperit un tezaur monetar format din 111 denari romani republicani;

[296] *Luca 2005a*, p. 209.
[297] *Luca 2005a*, p. 209-210.
[298] *Luca 2005a*, p. 210.
[299] *Luca 2005a*, p. 210-211.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

- într-un loc neprecizat din hotarul localității s-au descoperit monede republicane romane.
Bibliografie: *Floca 1945-1947*, p. 72 şi urm.; *1960*, p. 90; *1972*, p. 16; *Mitrea 1958*, p. 497; *1958a*, p. 154; *Winkler 1969*, p. 84-85; *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Glodariu 1974*, p. 291; *Lupu 1975*, n. 27; *Pavel 1982-1983*; *Nemeş 1995-1996*, p. 347; *Crăciun 1998*, p. 64, 66, 75.
b) Din hotarul localității ar proveni un tezaur monetar medieval.
Bibliografie: *Rusu A.A. 1986-1987*, p. 189.

4. Vestigii medievale.

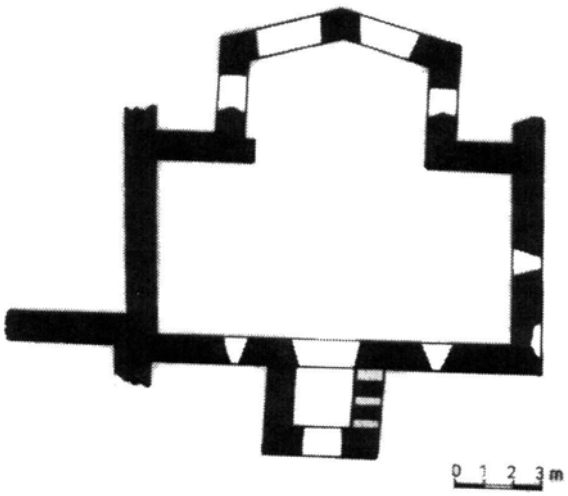

Plan 79. Sălaşu de Sus. Capela. După: *Rusu A.A. 1997*, fig. 43.

a) În localitate este o curte cnezială şi o capelă de curte în ruină (secolul XVII d.Chr.).
Biserica „iobagilor" este construită în secolul XV d.Chr.

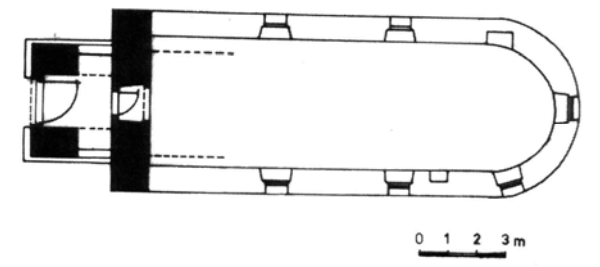

Plan 80. Sălaşu de Sus. Biserica medievală. După: *Rusu A.A. 1997*, fig. 44.

O altă biserică, ortodoxă, este pomenită în secolul XVII d.Chr.
Bibliografie: *Eskenasy 1979*, p. 345-346; *Eskenasy et Rusu 1979*, p. 667; *Popa 1988*, p. 243-244; *Rusu A.A. 1991a*, p. 128, 134; *1996*, p. 134-135; *1997*, p. 289-299; *1999*, p. 285.

¤

367. Sălătruc (comuna Blăjeni)[300]

1. Descoperiri monetare.
a) Aici s-au descoperit 13 monede de argint antice.
Bibliografie: *Palamariu 1992-1994*, p. 194.

¤

368. Sălciua (comuna Zam)[301]

1. Descoperiri monetare.
a) Tezaurul medieval (secolele XV-XVI d.Chr.) a fost descoperit întâmplător la 2-3 km de sat, în apropierea pârâului Slir. Monedele au fost adăpostite într-un vas ceramic.
Bibliografie: *Anghel et Albu 1973*; *Palamariu 1984-1985a*, p. 255; *Szöcs 2003*, p. 229.

2. Mine şi cariere.
a) Aici, în hotarul localității, s-ar afla spălătorii de aur preistorice, dar şi romane.
Bibliografie: *Wollmann 1996*, p. 147; *Iaroslavschi 1997*, p. 16.

¤

369. Sălişte (comuna Băița)[302]

1. Mine şi cariere.
a) După autorul citat, aici s-ar fi exploatat aurul încă din Bz D-Ha A, dar şi în perioada medievală.
Bibliografie: *Rusu M. 1972*, p. 51; *1977*, p. 209.

2. Descoperiri monetare.
a) Aici s-a descoperit un denar roman republican şi altul imperial.
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 292.

¤

370. Sălişteoara (comuna Vălişoara)

¤

371. Săuleşti (oraş Simeria)[303]

1. Vestigii de epocă romană.
a) În hotarul localității, către confluența Cernei cu Mureşul, se cunoaşte o mică aşezare romană (*villa rustica*). Tot pe aici trece şi drumul roman.
În acelaşi areal s-au descoperit şi două altare romane.

[300] *Luca 2005a*, p. 211.
[301] *Luca 2005a*, p. 211-212.
[302] *Luca 2005a*, p. 212.
[303] *Luca 2005a*, p. 212.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Luca 1999a*, p. 9; *Luca et alii 1998*, p. 29; *Popa D. 2002*, p. 77, 164; *IDR*, III, 3, p. 26-27, 40-41.

2. Vestigii medievale.
a) Punctul *Balastieră*.
Aici s-a descoperit un vas de bronz medieval.
Bibliografie: *Andriţoiu 1979*, p. 27.

¤

372. Sâncrai (oraş Călan)[304]

1. Vestigii de epocă romană.
a) În hotarul localităţii s-au descoperit urme arheologice de epocă romană şi un altar cu inscripţie.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Sanie 1981*, p. 53, 258; pentru materialele din Muzeul de istorie clujean: Lazăr Mircea Dan.

¤

373. Sânpetru (comuna Sântămăria Orlea)[305]

1. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *La Măru* sau *La Măr*.
Aici, pe un promontoriu situat pe malul din dreapta al *Râului Mare*, la 300 m vest de drum şi 1,5 km vest de sat, s-au descoperit materiale ceramice de epoca bronzului şi cea romană.
Bibliografie: *Nemeş 1988-1991*, p. 42; *1995-1996*, p. 348; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 100; *Andriţoiu 1992*, p. 125; *Boroffka 1994*, p. 97; *Popa 2002*, p. 168.
b) Punctul *Săliştioara I*.
Locul se află pe versantul estic al *Dealului Ploştina*. Materialele ceramice descoperite aici aparţin epocii neolitice şi culturii Wietenberg.
Bibliografie: *Nemeş 1988-1991*, p. 42; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 100; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 180.
c) Punctul *Săliştioara II*.
Lângă pârâu (la locul numit *Ploştină*) se găsesc urmele unei construcţii dacice (cu influenţe romane) şi medievale timpurii.
Bibliografie: *Tatu 1994*, p. 200; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 100; *Nemeş 1995-1996*, p. 348.
d) Punctul *Movilă*.
La 400 m vest de sat se află urme medievale şi romane.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 100; *Nemeş 1995-1996*, p. 348; *Popa D. 2002*, p. 168.

2. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Târnov*.
Pe o înălţime la est de râul Sibişel s-a descoperit o aşezare fortificată cu şanţ şi val încadrabilă în epoca hallstattiană.
Bibliografie: *Nemeş 1988-1991*, p. 42; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 100.
b) Punctul *La Târnov*.
La vest de *Dealul Târnov* s-a descoperit ceramică Coţofeni.
Bibliografie: *Nemeş 1988-1991*, p. 42; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 100; *Ciugudean 2000*, p. 81; *Luca 2004*, p. 53.

3. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Curtea Vulc*.
În vatra localităţii s-au descoperit urme arheologice de epocă romană (resturi de construcţii).
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 100; *Nemeş 1995-1996*, p. 348; *Popa 2002*, p. 168.
b) Punctul *Grădişte* sau *La Bordeie*.
La 500 m SV de *Dealul Târnov*, pe malul din stânga *Pârâului Nucşoara*, se află urme de construcţii romane.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 100; *Popa D. 2002*, p. 168.

4. Vestigii medievale.

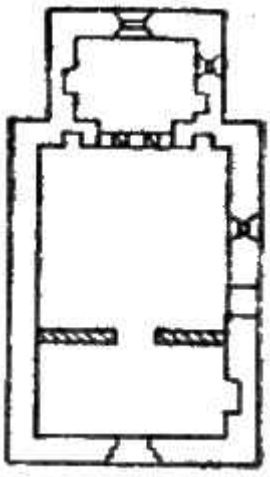

Plan 81. Sânpetru. Biserica medievală. După: *Popa 1988*, fig. 45/4.

a) Biserica de zid din sat datează din secolele XIV-XV d.Chr. Nivelul ei de construcţie suprapune un strat medieval mai vechi. Aici a funcţionat şi o curte nobiliară.
S-au cercetat şi morminte, dintre care două în interiorul monumentului (unul de secolele XIV-XV d.Chr. şi altul de sfârşitul secolului XVI).

[304] *Luca 2005a*, p. 212.
[305] *Luca 2005a*, p. 213-214.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Bibliografie: *Stoia 1976*, p. 282; *Cantacuzino 1977*; *Rusu A.A. 1991a*, p. 131; *1997*, p. 303-309; *1999*, p. 285.

¤

374. Sântandrei (oraş Simeria)[306]

1. Vestigii de epocă romană.
a) În hotarul localităţii, la 2 km nord de satul actual, s-au descoperit urme arheologice de epocă romană (*villa rustica*). Tot aici se află şi o necropolă din aceeaşi epocă.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Mărghitan şi Andriţoiu 1976*, p. 46; *Luca 1999a*, p. 9; *Popa D. 2002*, p. 177.

¤

375. Sântămăria de Piatră (oraş Călan)[307]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localităţii se semnalează o aşezare de epoca bronzului, cultura Wietenberg.
Bibliografie: *Andriţoiu 1986-1987*, p. 51; *1992*, p. 125; *Boroffka 1994*, p. 79.
b) Pe hotarul cu Valea Sângeorgiului a fost descoperită o aşezare Coţofeni.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 138, nr. 263.
c) Punctul *Pe Piatră*.
Aici se află o aşezare Coţofeni.
Bibliografie: Informaţie Roman Cristian şi Diaconescu Dragoş.
d) Punctul *La Groşi*.
În acest punct s-au descoperit materiale ceramice neolitice.
Bibliografie: Informaţie Roman Cristian şi Diaconescu Dragoş.

2. Mine şi cariere.
a) Punctul *Grădişte*, *Măgura* sau *Cariera Sântămăria de Piatră*.
În hotarul localităţii, la 1 km nord de sat, pe malul din dreapta Streiului, se află o aşezare romană.
Aici se află şi o carieră de piatră din epoca romană. Exploatarea începe încă din perioada dacică.
Tot de aici provin şi fragmente ceramice Turdaş şi Coţofeni.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 138, nr. 63; *Pop 1967*, p. 176; *Daicoviciu H. 1972*, p. 174; *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Roman 1976*, p. 85; *Andriţoiu 1976*, p. 398; *1978a*, p. 69; *Băluţă 1977*, p. 219, 224; *Ferenczi 1979b*, p. 267-268; *Branga 1980*, p. 111; *Cociş 1987*, p. 158; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 53, 55, 135, 211, 245; *Molnár 1996-1997*; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 182; *Boroneanţ 2000*, p. 142; *Roman C.A. 2000*, p. 116; *2001-2002*, p. 142; *Popa D. 2002*, p. 169; *Luca 2004*, p. 53; *Cociş 2004*, catalog nr. 210; *IDR*, III, 3, p. 38-39.

3. Descoperiri monetare.
a) Trei denari romani republicani sunt descoperiţi în localitate.
Bibliografie: *Crăciun 1998*, p. 75.

¤

376. Sântămăria Orlea (comună)[308]

1. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Troian* sau *Platou*.
În hotarul localităţii, pe platoul dintre Sântămăria Orlea şi Ciopeia, în locul în care se termină *Troianul*, se semnalează o aşezare aparţinând culturii Vinča sau Turdaş.
Tot aici sunt urme de construcţii romane, un drum antic pavat şi ceramică din epoca romană.
Bibliografie: *Kalmar şi Tatu 1984-1985*, p. 94-95; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 182; *Nemeş 1988-1991*, p. 42; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 101; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 121; *Nemeş 1995-1996*, p. 348; *Luca 1996*, p. 22; *1999b*, p. 14; *Popa D. 2002*, p. 170.
b) Punctul *Grădinile Coliconilor*.
Pe un promontoriu aflat la sud de sat, pe malul din dreapta Sibişelului, s-a descoperit o aşezare cu ceramică Coţofeni, Wietenberg şi medievală timpurie.
Bibliografie: *Roman 1976*, p. 85; *Nemeş 1988-1991*, p. 42; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 100; *Andriţoiu 1992*, p. 125; *Ciugudean 2000*, p. 81; *Luca 2004*, p. 53.
c) Punctul *Terasa Grindanu*, *(Pe) Grindanu* sau *Grindanul*.
Acesta este situat pe partea din stânga şoselei spre Subcetate şi a fost cercetat încă din secolul XIX d.Chr. Aici se află ruinele uneia dintre cele mai mari *villa rustica* din Dacia.
În acest punct din hotar, la 300 m vest de confluenţa *Râului Mare* cu *Galbena*, se află o aşezare aparţinând epocii bronzului, cultura Wietenberg.
Tot aici sunt şi urmele unei construcţii romane, dar şi o fortificaţie medievală.
Bibliografie: *Russu 1967a*, p. 169-170; *Popa 1972*; *Mitrofan 1973*, p. 148-149; *1974-1975*, p.

[306] *Luca 2005a*, p. 214.
[307] *Luca 2005a*, p. 214-215.
[308] *Luca 2005a*, p. 215-217.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

292; *Glodariu 1977*, p. 968; *Bărbulescu 1978*, p. 223; *Branga 1980*, p. 35; *Andriţoiu 1986-1987*, p. 51; *1992*, p. 125; *Mărghitan 1987*, p. 64; *Popa 1988*, p. 213; *Nemeş 1988-1991*, p. 42; *1995-1996*, p. 348; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 100; *Boroffka 1994*, p. 79; *Popa D. 2002*, p. 169-170; *Pop 2003*, p. 267; *2004*, p. 312; *IDR*, III, 3, p. 15-16.

d) Punctul *Grădina Castelului*.
La vest de *Casa Popescu* se află ceramică şi zgură feroasă din perioade preistorice şi medievală.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 100.

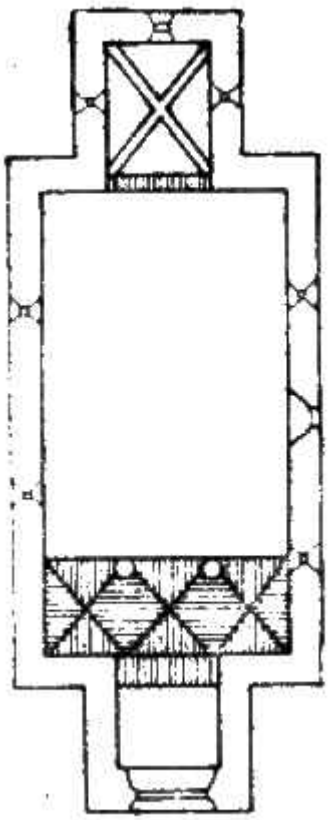

Plan 82. Sântămăria Orlea. Biserica medievală. După: *Popa 1988*, fig. 45/1.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Teren Fotbal*.
La sud de camping se află urme de construcţii din epoca romană.
Aici se află una dintre comunele vicinale capitalei Daciei.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 100-101; *Popa D. 2002*, p. 170; *Pop 2004*, p. 310.

3. Vestigii prefeudale.
a) Punctul *Grădina lui E. Cicu*.
De aici s-a recoltat ceramică de secolele VII-VIII d.Chr.
Bibliografie: *Dulea 2001*, p. 241.

4. Vestigii medievale.
a) Lângă *Biserica Reformată* s-a descoperit un fundament de zid din blocuri de piatră, de factură romană (capelă de curte).
Biserica medievală este unul dintre cele mai frumoase monumente medievale din zonă fiind o ctitorie cnezială de secolul XIII d.Chr.
Bibliografie: *Popa 1972a*, p. 264, 266-267; *1988*, p. 73-74, 233-234; *Drăguţ 1982*, p. 84; *Rusu A.A. 1987-1988*, p. 272-274; *1991a*, p. 130, 137-138; *1997*, p. 309-315; *Nemeş 1995-1996*, p. 348; *IDR*, III, 3, p. 15-16.

5. Mine şi cariere.
a) Punctul *Pădurea Făget*
Carierele de aici sunt exploatate din epoca romană. La această concluzie s-a ajuns încă din secolul al XIX-lea d.Chr.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Wollmann 1973*, p. 107; *Popa D. 2002*, p. 170.

¤

377. Sântuhalm (municipiul Deva)[309]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Gheţărie* sau *La Gheţărie*.
De aici provin fragmente ceramice Coţofeni. Alte materiale arheologice aparţin epocii timpurii a bronzului.
Bibliografie: *Dragotă et alii 1999*, p. 84; *Ciugudean 2000*, p. 81; *Luca 2004*, p. 53.
b) Punctul *La Ciroane*.
Aici s-au descoperit fragmente ceramice Wietenberg.
Bibliografie: *Dragotă et alii 1999*, p. 84.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Dealul Paiului*.
În hotarul localităţii, la SV de sat, se cunoaşte o *villa rustica*.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Luca 1999a*, p. 9; *Luca et alii 1998*, p. 29; *Popa D. 2002*, p. 77, 171; *IDR*, III, 3, p. 50.

¤

378. Sârbi (comuna Ilia)[310]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

[309] *Luca 2005a*, p. 217.
[310] *Luca 2005a*, p. 217.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

a) Punctul *Măgura Sârbilor* sau *Măgura Sârbului*.
Pe acest deal se găseşte o cetate dacică. N. Gostar presupune existenţa aici a localităţii *Singidava*.
Cel mai vechi orizont de locuire de pe deal aparţine culturii Coţofeni (două niveluri) şi epocii timpurii a bronzului.
De pe deal provine un topor din bronz cu aripioare.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 158, nr. 85; *Floca 1972*, p. 15; *1977*, p. 173; *Mărghitan 1970*, p. 15-16; *1977*, p. 205; *Dumitraşcu şi Mărghitan 1971*, p. 50; *Andriţoiu 1978a*, p. 67; *1992*, p. 120; *Rotea 1981*; *1993*, p. 66; *Glodariu 1982*, p. 28; *2004*, p. 540; *Ciugudean 1996*, p. 40; *2000*, p. 66; *Luca 2004*, p. 45; *Popa C.I. 2004*, p. 114.

¤

379. Sereca (comuna Beriu)

¤

380. Sibişel (comuna Beriu)[311]

1. Vestigii dacice.
a) Punctul *Cetăţuia*.
Către fostul cătun *Baia* se află un deal înalt cu numele *Cetăţuia*. Nu s-au descoperit urme arheologice.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1959*, p. 380; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 156.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Cărbunari*.
Spre NV de comună, în holdă, s-a descoperit un fragment de conductă romană.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1959*, p. 381.
b) Punctul *Grădiştioara*.
Pe valea râului Sibişel, la circa 1,5 km nord de sat, se află fundaţia unei clădiri, posibil romane.
Bibliografie: *Nemeş 1995-1996*, p. 349.
c) La circa 400 m SV de Sânpetru, la sud de drumul Sânpetru – Unciuc, se află o ridicătură de pământ în care se află ziduri şi materiale arheologice de epocă romană.
Bibliografie: *Nemeş 1995-1996*, p. 349.

3. Vestigii medievale.
a) Punctul *Bordul*, *Bordu* sau *Dealul Barlului*.
Aici, la NV de cătunul *Baia*, se află o cetate medievală de forma unei elipse, ridicată între secolele XIII-XIV d.Chr. Urmele păstrate arată că zidurile acesteia sunt din piatră.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1959*, p. 381; *Anghel 1986*, p. 166-168; *Căstăian 1995a*, p. 124; *Pinter et alii 2000b*; *2001d*; *Nägler şi Beşliu 2003*, p. 391.

[311] *Luca 2005a*, p. 218.

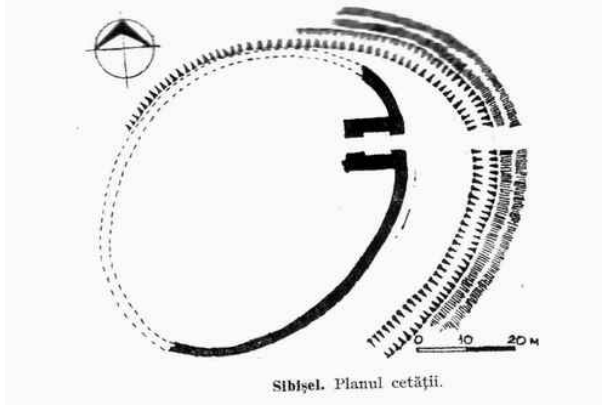

Plan 83. Sibişel. Cetatea. După: *Anghel 1986*, fig. 23.

4. Descoperiri monetare.
a) În hotarul localităţii s-a descoperit un tezaur monetar preroman.
Bibliografie: *Winkler 1969*, p. 86-87.
b) De aici provin denari romani republicani şi imperiali.
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 292.

¤

381. Sibişel (comuna Râu de Mori)[312]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Dealul Cetăţuia*.
Dealul, reţinut aici pentru toponim, este flancat la est şi vest de Râul Mare şi Râuşorul. Acestea se unesc şi formează *Râul Sibişelului*. Nu s-au găsit urme arheologice pe deal.
Bibliografie: *Daicoviciu H. 1964*, p. 120.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Cărbunari*.
În hotarul satului, spre NV, s-a descoperit un fragment de conductă romană.
Bibliografie: *Daicoviciu H. 1964*, p. 120.

3. Descoperiri monetare.
- în anul 1801 este descoperit un tezaur din care fac parte şi 3 monede dacice de tip Aiud – Cugir;
- în acelaşi tezaur sunt amintite şi monede dacice de tipul Petelea.
Bibliografie: *Winkler 1966*, p. 80, 81; *Crăciun 1998*, p. 75.

¤

382. Silvaşu de Jos (oraş Haţeg)[313]

[312] *Luca 2005a*, p. 218-219.
[313] *Luca 2005a*, p. 219-220.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

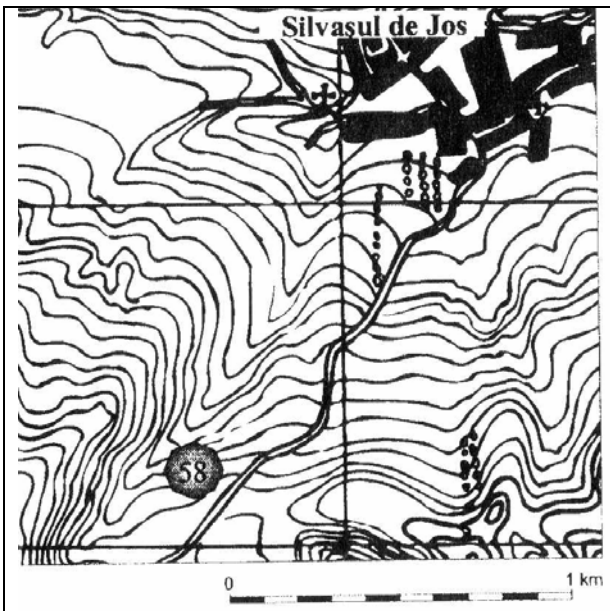

Plan 84. Silvaşu de Jos. După: *Ursuțiu 2002*, p. 97.

1. Stațiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Între Ogăşi* sau *Între Ogăşii*.
La 1 km sud de sat, în dreapta drumului ce duce la Prislop, pe o terasă delimitată pe trei laturi de un pârâiaş, s-au descoperit fragmente ceramice Coţofeni, Wietenberg, Hallstatt, Basarabi şi romane.
În epoca romană aici funcționa o construcție.
Bibliografie: *Andrițoiu 1978, p. 66*; *1979*, p. 26-27; *1992*, p. 125; *Nemeş 1988-1991*, p. 42; *1995-1996*, p. 348; *Boroffka 1994*, p. 77; *Rusu A.A. 1996i*; *Ciugudean 2000*, p. 81; *Popa D. 2002*, p. 177; *Luca 2004*, p. 53; **** 1996*, p. 103.
b) Punctul *Între Ogrăzi*.
La 1 km vest de fosta *Fermă a CAP*, pe drumul spre Prislop, se află o aşezare cu artefacte din cultura Wietenberg, Hallstatt, perioada romană şi cea medieval timpurie.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 100; *Popa D. 2002*, p. 177; *Ursuțiu 2002*, p. 96; (descoperirile 1 şi 2 pot aparține unuia şi aceluiaşi sit).

2. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Ferma CAP*.
La sud de fermă, pe malul din stânga pârâului, s-au descoperit ateliere de ceramică romane.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 100; *Nemeş 1995-1996*, p. 348; *Popa D. 2002*, p. 177.
b) Punctul *La Cruce*.
În acest punct s-a descoperit un cuptor de ars materiale de construcție datat în perioada romană.
Bibliografie: **** 1996*, p. 103; *Rusu A.A. 1996i*.

¤

383. Silvaşu de Sus (oraş Haţeg)[314]

Plan 85. Silvaşu de Sus. După: *Rusu A.A. 1997*, fig. 14.

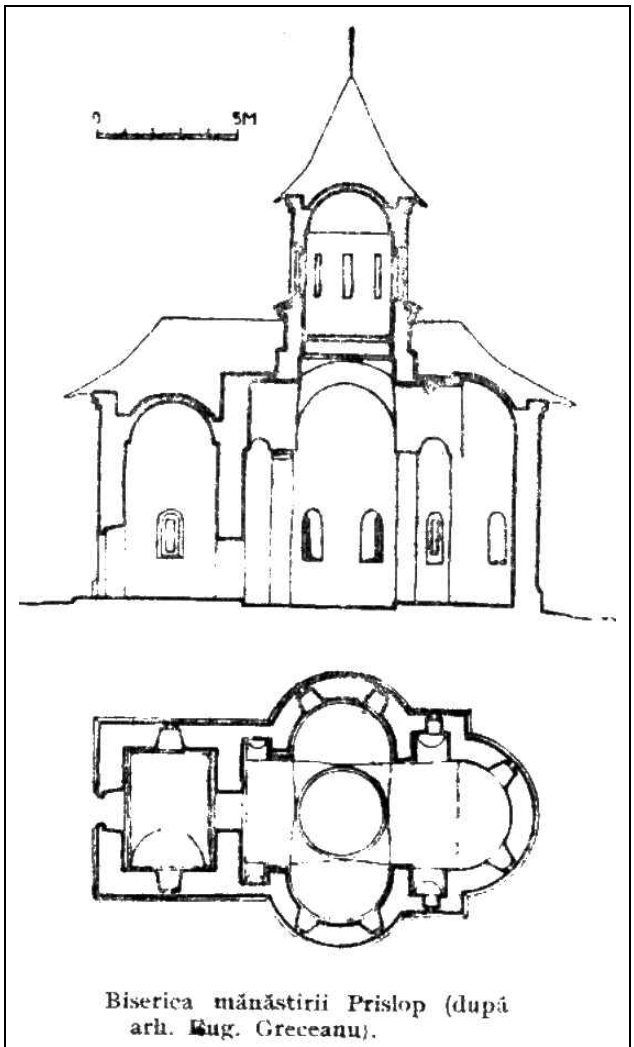

Plan 86. Biserica mănăstirii Prislop. După: *Popa 1988*, fig. 52.

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Prislop*.
Pe platoul de la SV de *Mănăstirea Prislop*, la sud de intersecția drumului forestier ce coboară la

[314] *Luca 2005a*, p. 220.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

mănăstire cu cel care vine din satul Livezi, a fost descoperită o aşezare neolitică şi o alta Coţofeni.
Bibliografie: *Kalmar şi Tatu 1984-1985*, p. 94; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 183; *Nemeş 1988-1991*, p. 43; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 100.

2. Vestigii medievale.

a) *Mănăstirea Prislop* este situată pe *Valea Silvaşului* la şapte km depărtare de sat. Ea este ctitorită la sfârşitul secolului XIV şi începutul secolului XV d.Chr (capelă de curte).
Mănăstirea este ortodoxă, românească.
Bibliografie: *Popa 1988*, p. 244-246; *Rusu A.A. et alii 1991a*, p. 130; *1997*, p. 122-134; *2000*, p. 246-247.
b) În sat sunt pomenite, la începutul secolului XVIII d.Chr. două biserici. Una dintre ele poate să-şi găsească originile în secolul XVI d.Chr.
Bibliografie: *Rusu A.A. 1997*, p. 300-303.

¤

384. Simeria (oraş)[315]

1. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *La Vie*, *În Coastă* sau *Coastă* (uneori este dată în hotarul localităţii Săuleşti).
În vecinătatea aşezării actuale, pe o terasă înaltă de aproximativ 20 m, aflată pe partea din dreapta Mureşului, s-a descoperit o aşezare şi necropolă de inhumaţie hallstattiene timpurii.
Cercetările sistematice care au vizat acest sit au dus la descoperirea unui nivel de locuire aparţinând bronzului târziu şi un altul hallstattian timpuriu. Tot aici s-au descoperit şi materiale ceramice neolitice şi Coţofeni.
Materialele ceramice preistorice sunt suprapuse de un nivel datat între secolele XI-XII d.Chr.
Bibliografie: *Popescu D. 1963*, p. 455; *1963a*, p. 574; *Bassa 1970*; *Bassa şi Mărghitan 1967*; *Morintz 1972*, p. 351; *1973*, p. 389; *Floca 1972*, p. 14; *Andriţoiu 1976*, p. 396-398; *1978*, p. 66; *1982-1983*, p. 125, 126-130; *1988-1991*, p. 30; *1992*, p. 125; *Giurgiu-Ardeu 1995-1996*, p. 191, 213; *Kacsó 1999*, p. 115; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 183.

2. Vestigii preistorice.
a) Cu ocazia construirii drumului spre Hunedoara, în anul 1883, s-a descoperit un vas hallstattian.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 226, nr. 55; *Crişan 1965*, p. 139; *Vasiliev 1992*, p. 21-22; *Giurgiu-Ardeu 1995-1996*, p. 213.
b) În anul 1908 s-a descoperit un tezaur format din piese de aur databile la sfârşitul epocii bronzului (Bz D-Ha A, 84 mărgele de aur, 21 spirale fragmentare de aur şi alte 61 fragmente neprecizate).
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 226, nr. 55; *Popescu D. 1956*, p. 199; *Rusu M. 1972*, p. 49; *Giurgiu-Ardeu 1995-1996*, p. 213-214.
c) Punctul *Proprietatea lui Iosif*.
În anul 1901 s-au descoperit o strachină şi două căni din lut ars şi mai multe obiecte din bronz şi fier (Muzeul de istorie clujean).
Bibliografie: Informaţie Lazăr Mircea Dan.

3. Vestigii de epocă romană.
a) Pe teritoriul localităţii s-au descoperit urmele arheologice ale unei aşezări rurale de epocă romană.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Branga 1980*, p. 35; *Popa 2002*, p. 177-178.
b) Punctul *În dreptul Dealului Holumb*.
Aici se poate urmări, în dreptul întreprinderii „Marmura" Simeria, pe o lungime de mai bine de un km, drumul roman de pe valea Mureşului.
Bibliografie: *Pădureanu 1982a*.
c) Punctul *Nioraş*.
Aici par a se afla urmele unui pod roman.
Bibliografie: *Pădureanu 1982a*, p. 63.

¤

385. Simeria Veche (oraş Simeria)[316]

1. Vestigii prefeudale.
În prundişul Mureşului s-a descoperit un topor de factură avară (secolele VII-VIII d.Chr.).
Bibliografie: *Ţuţuianu 2000*.

2. Vestigii medievale.
a) Punctul *În Vii*.
Către Simeria Veche se întinde o necropolă datată în secolele X-XI d.Chr. Materialele arheologice descoperite se află la Muzeul din Deva. S-au cercetat mai multe morminte.
Cu ocazia unor lucrări la balastiera Macon S.A. s-au descoperit două spade de fier şi o serie de obiecte de metal (locul descoperirii este la circa 400 m de drumul EN 68, pe cursul inferior al Streiului, pe malul din stânga, chiar în vecinătatea satului).
Bibliografie: *Popa 1988*, p. 59-60; *Muntean 1998*; *Dragotă şi Ţiplic 2000*, p. 128.

¤

[315] *Luca 2005a*, p. 220-221.

[316] *Luca 2005a*, p. 222.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

386. Slătinioara (municipiul Petroşani)

¤

387. Socet (comuna Cerbăl)

¤

388. Sohodol (comuna Lelese)

¤

389. Spini (comuna Turdaş)[317]

1. Vestigii de epocă romană.
a) În hotarul localității s-au descoperit urme arheologice de epocă romană (*statio* ?), probabil o aşezare rurală.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Branga 1980*, p. 111; *Popa D. 2002*, p. 182; *IDR*, III, 3, p. 30-31.

¤

390. Stănculeşti (comuna Bulzeştii de Sus)

¤

391. Stănija (comuna Buceş)[318]

1. Mine şi cariere.
a) În hotarul localității, care este cel mai vestic sit pentru spălările romane de aur, s-au descoperit urmele arheologice ale acestei activități. Acestea sunt (locuințe, unelte de minerit, alte artefacte) pe dealurile *Ungurilor*, *Măgura*, *Ferigeaua* şi pe *Valea Coacăzelor*.
Exploatările de aur au continuat şi în perioada medievală.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Rusu M. 1977*, p. 209; *Branga 1980*, p. 111; *Rişcuța 1995-1996*, p. 284; *Wollmann 1996*, p. 136-137; *Popa D. 2002*, p. 182.
b) Mina Stănija.
Mina de cupru se află în Munții Metaliferi, bazinul Mureşului, *Valea Geoagiu*.
Obiectivul a fost exploatat în epoca romană şi cea medievală.
Bibliografie: *Rusu M. 1977*, p. 210; *Boroneanț 2000*, p. 129.

¤

392. Stăuini (comuna Balşa)

¤

393. Stânceşti (comuna Dobra)

¤

394. Stânceşti-Ohaba (comuna Dobra)[319]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Cetățuica*.
Aici s-a descoperit în anul 1973 un celt de bronz databil în Hallstattul timpuriu, dar şi fragmente ceramice din aceeaşi epocă.
Bibliografie: *Andrițoiu 1979*, p. 27; *Giurgiu-Ardeu 1995-1996*, p. 214-215.

¤

395. Stejărel (comuna Luncoiu de Jos)

¤

396. Stoieneasa (comuna Vălişoara)

¤

397. Strei (oraş Călan)[320]

1. Stațiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Pe o terasă a Streiului aflată între teritoriul cimitirului localității şi linia ferată Simeria – Petroşani, la vest de biserica ortodoxă, s-a descoperit ceramică de epoca bronzului şi Basarabi, dar şi fragmente ceramice prefeudale.
Bibliografie: *Popescu D. 1970*, p. 514; *1970a*, p. 455; *Andrițoiu 1976*, p. 398; *Boroffka 1994*, p. 97; *Ursuțiu 2002*, p. 97.
b) În hotarul localității s-au descoperit artefacte de perioadă romană (secolele II-III d.Chr.), resturile unei *villa rustica* dispuse sub biserica ortodoxă. Tot aici se află şi resturi arheologice din secolele IV-V d.Chr. (după alții daco-romane de secolele III-IV d.Chr.; aşezarea are o întindere de peste 1 ha).
Biserica (actualmente protestantă) este construită în secolul XIII d.Chr., cu hramul *Adormirea Maicii Domnului*, şi suprapune o *villa rustica* romană, fiind este o ctitorie cnezială.
Aici se află şi o necropolă medievală (secolele XV-XVIII d.Chr.), dar şi o aşezare prefeudală de secolele IX-XI d.Chr.).
Bibliografie: *Popescu D. 1970*, p. 514; *1970a*, p. 455; *Babeş 1971*, p. 389; *Morintz 1972*, p. 352; *1973*, p. 391; *Udrescu 1973*; *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *1987*, p. 65; *Mitrofan 1974-1975*, p. 292; *Popovici 1973*; *Băluță 1977*, p. 224; *Drăguț 1982*, p. 84; *Popa 1988*, p. 40, 42, 44-45, 68-69, 234-236; *Pescaru et alii 2001e*; *Roman C.A. 2000*,

[317] *Luca 2005a*, p. 222.
[318] *Luca 2005a*, p. 222-223.
[319] *Luca 2005a*, p. 223.
[320] *Luca 2005a*, p. 223-224.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

p. 116; *2001-2002*, p. 142; *Popa D. 2002*, p. 183; *Rişcuţa şi Ferencz 2004*; *IDR*, III, 3, p. 18-20.

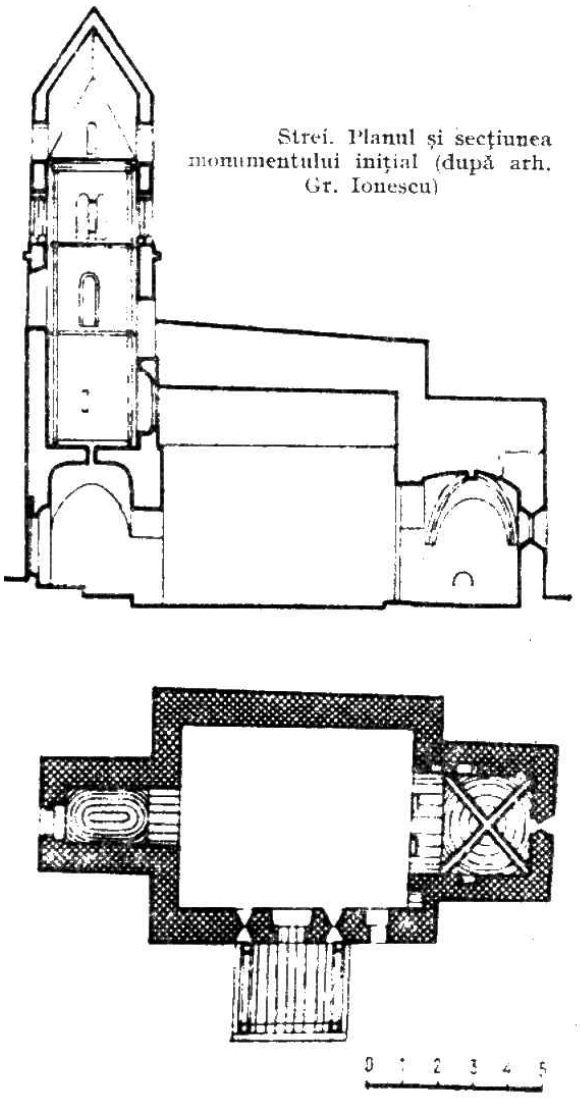

Plan 87. Strei. Biserica medievală. După: *Popa 1988*, fig. 46.

2. Mine şi cariere.
a) Cariera Strei.
Cariera se află în Munţii Poiana Ruscă, *Valea Streiului*.
Aici se exploata calcar, după toate probabilităţile.
Bibliografie: *Boroneanţ 2000*, p. 142.

¤

398. Strei-Săcel (oraş Călan)[321]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Pe Şesuri*.
Punctul se află în partea nordică a localităţii, pe prima terasă neinundabilă a râului Strei.
Materialele arheologice aparţin fazei B a culturii Vinča.

Bibliografie: *Andriţoiu 1976*, p. 398; *Roman et Diaconescu 2002*, p. 15.
b) Un **depozit de bronzuri** provine din localitate.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 278, nr. 263.

2. Mine şi cariere.
a) În hotarul localităţii s-au descoperit urme arheologice de epocă romană (aşezare rurală).
Carierele de aici aprovizionau cu piatră localitatea *Aquae*.
Bibliografie: *Russu 1967*, p. 90, 92; *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Branga 1980*, p. 111; *Popa D. 2002*, p. 183; *Pop 2003*, p. 268; *IDR*, III, 3, p. 31-33.

¤

399. Streisângeorgiu (oraş Călan)[322]

1. Vestigii preistorice.
a) Pe malul din dreapta Streiului, la trecerea peste pod, se află – de fapt – o întinsă aşezare aparţinând culturii Turdaş.
Bibliografie: *Andriţoiu 1976*, p. 398-399; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 184.
b) Lângă *Pârâul Chitidului* se află o altă aşezare turdăşeană.
Bibliografie: *Andriţoiu 1976*, p. 399.
c) Pe *Valea Sângeorgiului* s-a descoperit o măciucă neolitică. Aici se amintesc aici materiale ceramice „Tisa II”.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 297, nr. 264; *Rusu 1971*, p. 79; *Andriţoiu 1976*, p. 399.
d) Depozite de bronzuri.
Depozitul de bronzuri descoperit aici face partea din seria Cincu-Suseni (Ha A_1).
Bibliografie: *Rusu M. 1963*, p. 208; *Andriţoiu 1976*, p. 401, 403-404, 407 *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 158-159.
e) Ion Andriţoiu aminteşte un sit arheologic aparţinând culturii Wietenberg cu elemente Otomani.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 279, nr. 264; *Andriţoiu 1976*, p. 399-400; *1978*, p. 66; *1988-1991*, p. 26; *1992*, p. 125.
f) Aici s-au descoperit resturi osteologice de animale care trăiau şi în paleolitic.
Bibliografie: *Păunescu 2001*, p. 301.
g) Pe malul din dreapta Streiului, lângă pod, s-au descoperit materiale ceramice Coţofeni.
Bibliografie:; *Ciugudean 2000*, p. 81.

2. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.

[321] *Luca 2005a*, p. 224.

[322] *Luca 2005a*, p. 225-226.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

a) Din hotarul localităţii, de pe o terasă a Streiului, pe malul din dreapta, lângă pod, între Sângeorgiu şi Strei-Săcel, provin fragmente ceramice din epoca timpurie a bronzului (şi Coţofeni), dar şi materiale ceramice aparţinând grupului cultural Balta Sărată, Hallstattului timpuriu şi mijlociu.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 279, nr. 264; *Roman 1976*, p. 85; *Andriţoiu 1978a*, p. 69; *Boroffka 1994*, p. 81; *Rişcuţa 1997-1998*, p. 105; *Popa C.I. 1999*, p. 136; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 184; *Ciugudean 2000*, p. 81; *Ursuţiu 2002*, p. 98; *Luca 2004*, p. 53.

3. Vestigii medievale.
a) Complexul medieval de secolele XI-XIV d.Chr. *Mănăstirea Streisângeorgiu*.

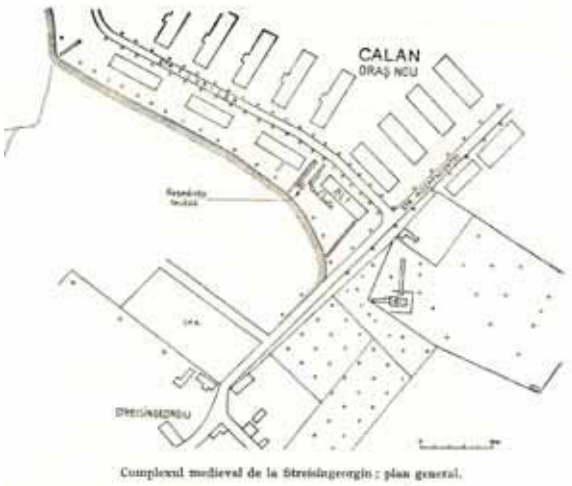

Complexul medieval de la Streisângeorgiu : plan general.

Plan 88. Streisângeorgiu – Călan (oraşul nou). După: *Popa 1988*, fig. 12.

Biserica ortodoxă este una dintre cele mai vechi edificii ecleziastice de piatră din România. Ea a fost construită înainte de anii 1313-1314.
Cimitirul medieval din jurul bisericii începe pe la mijlocul secolului XII d.Chr. (cea mai veche biserică din piatră; reşedinţa cnezială funcţionează între secolele XI-XIV d.Chr.).
Alte descoperiri. Între descoperirile mai vechi, rezultate în timpul săpăturilor din anii 1975-1976, au rezultat un mormânt din a doua vârstă a fierului de incineraţie, tumular, dacic şi o necropolă romană.
Tot aici se află şi altare romane şi urmele unei aşezări rurale romane.
Aici se află una dintre comunele vicinale capitalei Daciei.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Stoia 1976*, p. 282; *Popa 1976*; *1988*, p. 46-47, 62-66, 67, 225-228; *Mircea 1976*; *Branga 1980*, p. 110; *Drăguţ 1982*, p. 82-83; *Rusu A.A. 1999*, p. 258; *Rusu A.A. et alii 1991a*, p. 131; *2000*, p. 249-250; *Rustoiu et alii 2001-2002*; *Rustoiu 2002*, p. 20, 47-56; *Popa D. 2002*, p. 184; *Pop 2004*, p. 310; *IDR*, III, 3, p. 28-30.

4. Mine şi cariere.
a) În hotarul localităţii se află cariere romane de piatră.
Bibliografie: *Popa D. 2002*, p. 184.

¤

400. Stretea (comuna Dobra)

¤

401. Subcetate (comuna Sântămăria Orlea)[323]

1. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Turnul Orlea*, *Orlea* sau *Măgura* (*Dealul Petriş*).

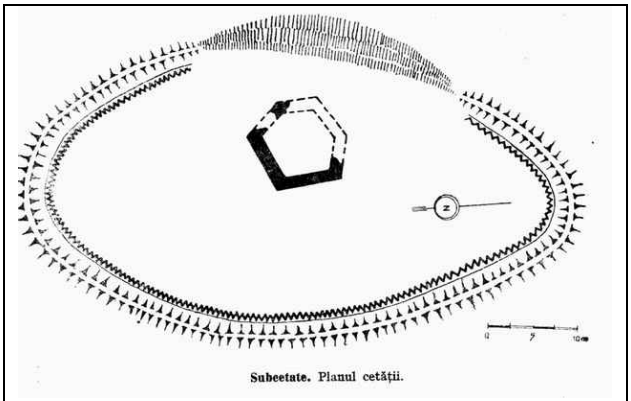
Subcetate. Planul cetăţii.

Plan 89. Subcetate. După: *Anghel 1986*, fig. 26.

Pe un muncel, la 4 km SE de oraşul Haţeg, în perimetrul localităţii Subcetate, la 1,5 km NV de sat, se află ruinele *Cetăţii Haţegului*.
De aici, de la nord de drumul spre Grindan, provin şi materiale paleolitice (*Petriş I*).
Cetatea este construită în jurul unui donjon prin realizarea unui val cu şanţ şi este atestată documentar din secolul XIV d.Chr.
Urmele arheologice medievale sunt amestecate cu altele aparţinând culturii Coţofeni, epocii bronzului (grupul cultural Balta Sărată, după alţii cultura Wietenberg), altele hallstattiene (*Petriş II*), dacice şi, în sfârşit, resturi ceramice romane şi medievale timpurii. În tot timpul preistoriei dealul a fost fortificat
În acest punct se semnalează o aşezare aparţinând culturii Turdaş.
Materialele arheologice provenind din săpăturile anului 1937 se află la Muzeul de istorie clujean.
La intrarea dinspre nord în cetate s-a descoperit un loc de cult dintr-o epocă neprecizată (*Petriş III*).

[323] *Luca 2005a*, p. 226-228.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

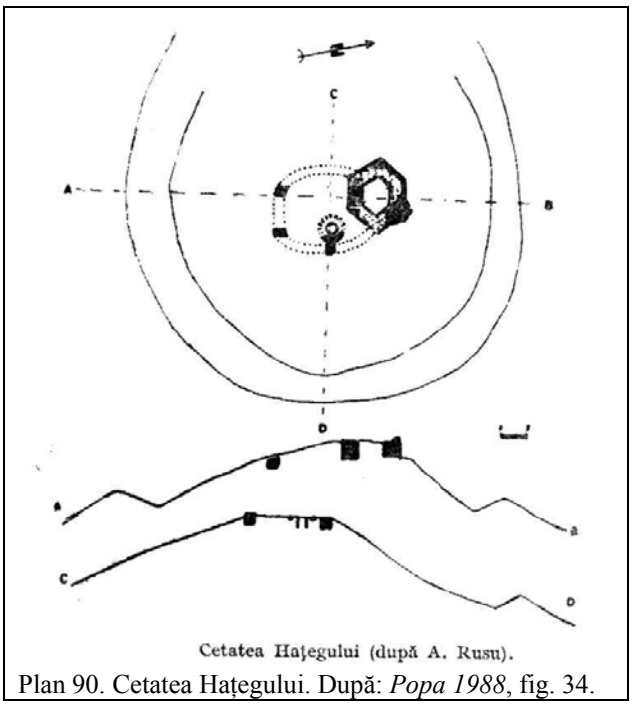

Plan 90. Cetatea Haţegului. După: *Popa 1988*, fig. 34.

Bibliografie: *Floca 1972*, p. 13; *Popa 1972a*, p. 244-249; *1988*, p. 214-215; *Andriţoiu 1978a*, p. 69; *1986-1987*, p. 51; *1992*, p. 125; *Anghel 1980*, p. 197; *1986*, p. 173-176; *Rusu A.A. 1980*, p. 184; *1982-1983*; *1998*, p. 12; *Kalmar şi Tatu 1984-1985*, p. 95; *1986-1987*, p. 38; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 185; *Vasiliev 1986-1987*, p. 65; *1989*, p. 84; *1991*, p. 4, 9; *1995*, p. 33-60; *Vasiliev şi Andriţoiu 1985*; *Nemeş 1988-1991*, p. 41; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 101; *Boroffka 1994*, p. 81; *Giurgiu-Ardeu 1995-1996*, p. 190, 215; *Ciugudean 2000*, p. 81; *Luca 1996*, p. 22; *Luca 2004*, p. 53; pentru materialele din Muzeul de istorie clujean: Lazăr Mircea Dan.

b) Punctul *Halta Covragi* sau *Punctul trigonometric*.

La circa 100-150 m sud de punctul trigonometric s-au recoltat fragmente ceramice Coţofeni.

Tot aici sunt şi materiale arheologice ale culturii Turdaş, dar şi hallstattiene.

Bibliografie: *Floca 1972*, p. 13; *Kalmar şi Tatu 1984-1985*, p. 95; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 185; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 101; *Luca 2004*, p. 53.

2. Vestigii preistorice.

a) Punctul *La Izvor*.

Pe panta de SE a *Măgurii* s-a găsit o aşezare Coţofeni.

Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 101; *Ciugudean 2000*, p. 81; *Luca 2004*, p. 53.

b) Punctul *Vatra Satului*.

În vatra satului, la circa 300 m vest de biserică, în grădini şi cimitir, s-a descoperit un val de pământ şi ceramică de tip hallstattian.

Bibliografie: *Floca 1972*, p. 13; *Nemeş 1988-1991*, p. 42; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 101; *Andriţoiu 1992*, p. 125.

c) Aici, în sat, s-a descoperit un topor din piatră şlefuită cu orificiu pentru fixarea cozii.

Bibliografie: *Andriţoiu 1992*, p. 125.

3. Vestigii de epocă romană.

a) Punctul *Casa Florescu*.

În hotarul localităţii, la est de drum, la baza *Măgurii Curate*, s-au descoperit urme arheologice de epocă romană, un posibil castru (poate că este acelaşi cu punctul 5).

Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 101; *Nemeş 1995-1996*, p. 349.

b) Punctul *Şcoala Veche*.

Lângă aceasta se află o fundaţie de piatră de formă pătrată. În interiorul ei s-a descoperit un mozaic şi o fibulă romană.

Bibliografie: *Nemeş 1995-1996*, p. 349.

4. Vestigii medievale.

a) Vechea biserică se află în cimitir. Ea nu este mai veche, după toate aparenţele, de secolul XVIII d.Chr.

Bibliografie: *Rusu A.A. 1997*, p. 315-316.

¤

402. Sulighete (comuna Şoimuş)

¤

403. Suseni (comuna Râu de Mori)[324]

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Cetatea Colţ* sau *Cetatea de Colţ*.

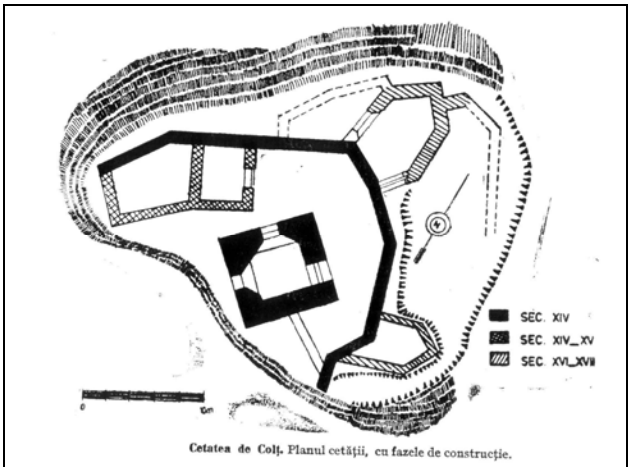

Plan 91. Cetatea de Colţ. După: *Anghel 1986*, fig. 6.

[324] *Luca 2005a*, p. 228.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

În câteva grădini, spre *Cetatea Colţ*, s-a descoperit o aşezare din care s-au recoltat fragmente ceramice neolitice.
Cetatea are şi un donjon şi se datează în secolele XIV-XV d.Chr. Ea este ieşită în consolă şi stă atârnată la circa 300 m deasupra apei Râuşorului.
Bibliografie: *Popa 1972a*, p. 251-254; *1988*, p. 221-222, 223; *Anghel 1980*, p. 197; *1986*, p. 94-98; *Drăguţ 1982*, p. 83, 86; *Nemeş 1988-1991*, p. 42; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 101; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 185; *Rusu A.A. 1999*, p. 284.

2. Vestigii medievale.
a) *Mănăstirea Colţi*.
Existența unei mănăstiri româneşti ortodoxe este dedusă indirect. Ea a fost construită cândva în secolul al XIV-lea şi a funcționat până prin secolul al XVI-lea d.Chr. (capelă de curte).
Mănăstirea este refăcută în anul 1995, ca mănăstire ortodoxă de călugări, cu hramul *Duminica Tuturor Sfinţilor*.
Bibliografie: *Rusu A.A. 1991a*, p. 130; *1997*, p. 108-120; *1998*, p. 12; *1999*, p. 262-263; *Rusu A.A. et alii 2000*, p. 250-251.

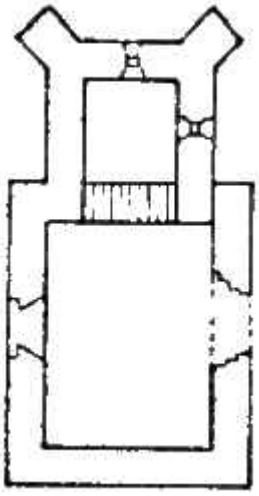

Plan 92. Suseni. Biserica medievală. După: *Popa 1988*, fig. 45/6.

¤

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Ş.

404. Şerel (comuna Pui)

¤

405. Şesuri (comuna Bucureşci)

¤

406. Şoimuş (comună)[325]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Ferma Nr. 2*.
În hotarul localității, la 300 m vest de punctul *Teleghi*, se semnalează o aşezare aparținând culturii Turdaş cu elemente Vinča C, dar şi Coțofeni.
Bibliografie: *Floca 1972*, p. 13; *Andriţoiu 1979*, p. 27; *Luca 1996*, p. 22; *1999b*, p. 14, 16; *Draşovean 1996*, p. 273; *Draşovean şi Rotea 1986*; *Lazarovici 1987*, p. 34-35; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 187.
b) Punctul *Avicola*.
În acest punct se află o aşezare Coțofeni.
Bibliografie: *Rotea 1986-1987*, p. 479.
c) Punctul *Cuculeu*.
În acest punct din hotarul localității s-a cercetat o aşezare aparținând epocii timpurii a bronzului.
Bibliografie: *Floca 1972*, p. 13; *Andriţoiu 1992*, p. 125; *Ciugudean 1996*, p. 68; *1998*, p. 70; *2004*; *Todea 2001*, p. 54.

2. Stațiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Teleghi*.
Pe marginea terasei de pe malul din dreapta Mureşului s-au descoperit materiale ceramice de epoca bronzului (cultura Wietenberg), hallstattiene timpurii, romane şi un fragment de inscripție.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 165, nr. 113; *Floca 1972*, p. 13; *Andriţoiu 1979*, p. 27; *1986-1987*, p. 51; *1992*, p. 125; *Branga 1980*, p. 111; *Giurgiu-Ardeu 1995-1996*, p. 216; *Popa D. 2002*, p. 191; *IDR*, III, 3, p. 206-207.

3. Vestigii de epocă romană.
a) În hotarul localității s-au descoperit urme arheologice de epocă romană.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 41; *Branga 1980*, p. 111.

4. Descoperiri monetare.
a) De aici provine o monedă dacică de tip Răduleşti – Hunedoara.
Bibliografie: *Mitrea 1964*, p. 573; *1964a*, p. 375; *Crăciun 1998*, p. 75.

¤

407. Ştei (comuna Densuş)[326]

1. Vestigii medievale.
a) Punctul *La Izvor*.
La confluența văilor *Fierului* şi *Măşcaşului* se află un posibil turn de pază medieval.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 101.

¤

408. Şteia (comuna Tomeşti)[327]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Prislop*.
Locuirea este amplasată pe o înălțime care domină *Valea Crişului*, fiind apărată în mod natural. Materialele arheologice descoperite aici aparțin culturii Coțofeni şi grupului cultural Şoimuş (epoca timpurie a bronzului).
Bibliografie: *Rişcuța 1995-1996*, p. 274-275, 276-277.

¤

[325] *Luca 2005a*, p. 229-230.

[326] *Luca 2005a*, p. 230.
[327] *Luca 2005a*, p. 230.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

T.

409. Tarnița (comuna Buceş)

¤

410. Tămăşasa (comuna Mărtineşti)

¤

411. Tămăşeşti (comuna Zam)[328]

1. Punctul *La Trei Țâțe*.
a) În hotarul localității se află trei tumuli cu înălțimea de 3 m.
Bibliografie: *Ciugudean 1995*, p. 27.

¤

412. Tătărăşti (comuna Burjuc)

¤

413. Tătărăştii de Criş (comuna Vața de Jos)

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Fața Podului*.
Aici s-a descoperit un topor calapod neolitic din piatră şlefuită.
Bibliografie: *Rişcuța 1995-1996*, p. 271-272.

¤

414. Tâmpa (comuna Băcia)[329]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *La Cazan* sau *La Cazane*.
În anul 1958 s-a descoperit pe o terasă aflată la vest de sat o aşezare datată la sfârşitul epocii bronzului.
Materialele arheologice (cultura Wietenberg şi Otomani) din locuințe s-au descoperit la 1,50 m adâncime.
Bibliografie: *Bassa 1968*; *Floca 1972*, p. 13; *Andrițoiu 1976*, p. 407-408; *1978*, p. 66-67; *1988-1991*, p. 28; *1992*, p. 126; *Boroffka 1994*, p. 85.

2. Vestigii medievale.
a) Din cariera de nisip a localității s-a descoperit ceramică de secolele XI-XII d.Chr.
Bibliografie: *Andrițoiu 1979*, p. 28.

¤

415. Târnava (comuna Brănişca)

¤

416. Târnava de Criş (comuna Vața de Jos)

¤

417. Târnăvița (comuna Brănişca)[330]

1. Vestigii preistorice.
a) De aici provin topoare de cupru cu brațele în cruce de tip *Jászladány*, varianta Târnăvița şi Petreşti.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 282, nr. 44; *Andrițoiu 1971*, p. 37, 38; *Vulpe 1975*, p. 38, 42; *Lazarovici 1983*, p. 18; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 188.

¤

418. Târşa (comuna Boşorod)[331]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Vârful Secului*.
La NV de şcoala din localitate se află un sit arheologic cu mai multe niveluri de locuire (între care şi dacice, imitații de tetradrahme şi denari romani republicani de argint descoperiți într-o cană de bronz).
Bibliografie: *Glodariu et alii 1988*, p. 164.

2. Vestigii dacice.
a) Punctul *Dealul Grosului*.
Aici s-a cercetat un grup de locuințe dacice.
Bibliografie: *Florea 1986-1987*, p. 87; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 64, 199, 252; *Glodariu et alii 1988*, p. 164; *1996b*, p. 170.
b) Punctul *Dealul Voineagului*.
În acest punct s-a cercetat o locuință dacică.
Bibliografie: *Florea 1986-1987*, p. 87; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 64, 199, 252; *Glodariu et alii 1988*, p. 164; *1996b*, p. 170.
c) Punctul *La Păşune*.
Pe fâneața lui Sorin Grecu s-au descoperit mai multe ridicături, movile, de epocă dacică.

[328] *Luca 2005a*, p. 231.
[329] *Luca 2005a*, p. 231.
[330] *Luca 2005a*, p. 232.
[331] *Luca 2005a*, p. 232-233.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 101.
d) Punctul *Tîrsa-Luncanilor*.
Aici s-au descoperit fragmente ceramice dacice.
Bibliografie: *Glodariu et alii 1996b*, p. 169.

3. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Platoul Târşa* sau *Şcoală*.
În spatele *Şcolii generale* din Luncani, în apropierea bisericii, pe o ridicătură de teren, se pot observa urmele unui castru roman de pământ (240 / 100 m) bine conservate, dar şi urme dacice consistente.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Ferenczi 1979a*, p. 133; *1982-1983*, p. 182; *Tatu şi Moraru 1982-1983*, p. 158; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 101; *Florea 1986-1987*, p. 87; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 64, 172, 197-198; 250; *Glodariu et alii 1988*, p. 164; *1996b*, p. 169-170; *Popa D. 2002*, p. 196; **** 1996b*, p. 334.
b) Punctul *Valea Surpării*.
Aici se pot observa urmele drumului roman.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 101.

¤

419. Techereu (comuna Balşa)[332]

1. Vestigii preistorice.
a) În sat s-a descoperit un topor neolitic din piatră şlefuită.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 230, nr. 20; *Andriţoiu 1978a*, p. 69; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 188.

2. Mine şi cariere.
a) Punctul *Dealul Fericeu*.
În hotarul localităţii, în partea superioară a văii cu acelaşi nume, s-au descoperit, la sfârşitul secolului XIX, urme arheologice de epocă romană (exploatare auriferă, locuinţe de mineri). Exploatările continuă şi în epoca medievală.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 280, nr. 20; *Mărghitan 1974-1975*, p. 42; *Rusu M. 1977*, p. 209; *Wollmann 1996*, p. 137; *Popa D. 2002*, p. 197.

¤

420. Teiu (comuna Lăpugiu de Jos)

¤

421. Teliucu Inferior (comună)[333]

1. Vestigii preistorice.
a) Din locuri diferite provin două topoare de piatră şlefuită.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 48, nr. 9; *Andriţoiu 1978a*, p. 69; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 189; *Luca 2004*, p. 54; *Luca et alii 2004*, p. 61.

2. Mine şi cariere.
a) Punctul *Ploţca*.
Exploatarea fierului datează din perioada anterioară stăpânirii romane, dar şi din această vreme.
Aici s-au descoperit şi urmele construcţiilor administraţiei romane a exploatărilor de fier, precum şi depozitele aferente exploatărilor.
Bibliografie: *Daicoviciu H. 1972*, p. 52, 168-169; *Mărghitan 1974-1975*, p. 42; *1974-1975a*; *Rusu 1974-1975*, p. 352; *Rusu şi Pescaru 1995*, p. 12, 13; *Luca 1999a*, p. 9-10; *2004*, p. 54; *Luca et alii 1998*, p. 29; *2004*, p. 61; *Crăciun 2000*, p. 80; *Popa D. 2002*, p. 197; *IDR*, III, 3, p. 48-50.
b) Mina de fier Teliucu Inferior.
Mina se află în Munţii Poiana Ruscă, *Valea Cerna*.
Obiectivul a fost exploatat în epoca dacică, romană, medievală, modernă şi contemporană.
Bibliografie: *Rusu M. 1977*, p. 210; *Glodariu şi Iaroslavschi 1979*, p. 14, 18; *Boroneanţ 2000*, p. 124.

¤

422. Teliucu Superior (comuna Teliucu Inferior)[334]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peşteră*.
Peştera nu a fost identificată în teren. Materialele arheologice descoperite aici aparţin culturii Coţofeni şi epocii moderne.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 129, nr. 206; *Andriţoiu 1978a*, p. 69; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 189; *Luca 2004*, p. 43; *Luca et alii 2004*, p. 39; pentru materialele din Muzeul de istorie clujean: Lazăr Mircea Dan.

¤

423. Ticera (comuna Bulzeştii de Sus)

¤

424. Tirici (oraş Petrila)

¤

425. Tisa (comuna Burjuc)[335]

1. Vestigii preistorice.

[332] *Luca 2005a*, p. 233.
[333] *Luca 2005a*, p. 233-234.
[334] *Luca 2005a*, p. 234.
[335] *Luca 2005a*, p. 234-235.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

a) În hotarul localității s-a descoperit o seceră din bronz cu cârlig (epoca bronzului).
Bibliografie: Informație Lazăr Mircea Dan

2. Descoperiri monetare.
a) În anul 1872, în arealul localității, se descoperă un tezaur monetar cu piese greceşti şi denari republicani care circulă în secolele II-I î.Chr. (50 tetradrahme thasiene, 2 imitații barbare de tetradrahme thasiene, 32 drahme din Dyrrhachium, 19 drahme din Appolonia, 833 denari romani republicani şi 13 denari romani imperiali.
Bibliografie: *Winkler 1970*, p. 27-42; *Dumitraşcu şi Mărghitan 1971*, p. 59; *Glodariu 1971*, p. 80, 83; *1974*, p. 266; *Mărghitan 1974-1975*, p. 42; *Palamariu 1992-1994*, p. 194-195; *Crăciun 1998*, p. 63, 66, 75; *Popa 2002*, p. 198.

¤

426. Tiuleşti (comuna Tomeşti)

¤

427. Tomeşti (comună)[336]

1. Descoperiri monetare.
a) La poalele cetății de pe malul Crişului Alb provin, din descoperiri izolate, două monede romane republicane.
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 295; *Rişcuța 1995-1996*, p. 280.

¤

428. Tomnatec (comuna Bulzeştii de Sus)

¤

429. Toplița (comună)[337]

1. Mine şi cariere.
a) Punctul *Măgura Toplița*
În hotarul localității s-au descoperit urme romane ale exploatării aurului, la 20 m de malul *Pârâului Toplița*, pe panta de vest a dealului. Aici se menționează şi descoperirea unui mormânt de incinerație în urnă.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 38; *Popa D. 2002*, p. 116.

¤

430. Toplița-Mureşului (comuna Certeju de Sus)

¤

431. Toteşti (comună)[338]

1. Stațiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Movile*.
La 400 m sud de ferma IAS se află 7 tumuli din epoca bronzului. În acest loc s-a descoperit şi ceramică medievală timpurie.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 101.

2. Vestigii preistorice.
a) Din hotarul localității provine un lanț de aur format din 14 verigi rombice cu secțiunea rombică databil în Bz D-Ha A.
Aurel Rustoiu le crede ca provenind de la Sarmizegetusa Regia, le asociază cu alte două brățări de aur descoperite mai târziu şi le datează în perioada dacică clasică.
Bibliografie: *Popescu D. 1956*, p. 199; *Rusu M. 1972*, p. 50; *Rustoiu 1996*, p. 35-36.
b) Într-un loc neprecizat s-a descoperit o fibulă de bronz în formă de bărcuță (sec. VII-V î.Chr.).
Bibliografie: *Nemeş 1988-1991*, p. 43; pentru materialele din Muzeul de istorie clujean: Lazăr Mircea Dan.

3. Vestigii dacice.
a) În secolul trecut s-au descoperit, într-un loc neprecizat din hotarul localității, două brățări de aur masiv, de factură dacică, terminate cu capete de animal.
Bibliografie: *Nemeş 1988-1991*, p. 43; *Medeleț 1993*, p. 197; *1994*, p. 204; *Crăciun 1999*, p. 92.

4. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Grădiştioara*
În hotarul de vest al localității, pe unde trecea drumul roman, spre Hățăgel, s-au descoperit urme arheologice de epocă romană (asociate cu ziduri). Tot de aici provin şi două inscripții.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 42; *Nemeş 1995-1996*, p. 349; *Popa D. 2002*, p. 199; *CIL*, III, 1419, 1421.
b) Punctul *Vatra Satului*
Sub şosea, uneori şi în afara acesteia, se observă urmele drumului roman.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 101.

¤

432. Totia (comuna Băcia)[339]

1. Vestigii preistorice.
a) Pe malul din stânga pârâului a fost semnalată o aşezare aparținând culturii Starčevo-Criş.
Bibliografie: *Kalmar-Maxim 1999*, p. 189.
b) De aici provin artefacte Coțofeni.

[336] *Luca 2005a*, p. 235.
[337] *Luca 2005a*, p. 235.
[338] *Luca 2005a*, p. 235-236.
[339] *Luca 2005a*, p. 236-237.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 198, nr. 87; *Andriţoiu 1978a*, p. 69.

2. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) În hotarul localităţii, spre Băcia, pe malul din dreapta Streiului, s-au descoperit urme arheologice de epocă romană (*villa rustica*), dar şi fragmente ceramice de epoca bronzului, hallstattiene (Hallstatt vechi şi cultura Basarabi), Latène şi medievale timpurii.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 198, nr. 87; *Floca 1972*, p. 13; *Mărghitan 1974-1975*, p. 42; *Andriţoiu 1976*, p. 408; *1992*, p. 126; *Popa D. 2002*, p. 200.

¤

433. Trestia (comuna Băiţa)[340]

1. Vestigii de epocă romană.
a) În hotarul localităţii s-au descoperit urme arheologice de epocă romană.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 42.

2. Mine şi cariere.
a) Mina de aur Trestia.
Mina se află în Munţii Metaliferi, bazinul Mureşului, afluentul *Cârteju* al *Văii Geoagiu*, în apropiere de Băiţa.
Obiectivul a fost exploatat în epoca romană (trei galerii de exploatare), dar şi în perioada medievală.
Bibliografie: *Rusu M. 1977*, p. 209; *Wollmann 1996*, p. 131-132; *Boroneanţ 2000*, p. 129.

¤

434. Turdaş (comună)[341]

1. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Luncă* sau *La Luncă*.
În hotarul localităţii se află celebra aşezare eponimă culturii Turdaş. Alte culturi eneolitice reprezentate aici sunt Petreşti şi Coţofeni.
Unii autori amintesc şi materiale din epoca timpurie a bronzului (grupul cultural Şoimuş).
Între alte piese ce provin de aici se află şi obiecte şi turte de bronz databile în epoca bronzului.
Cercetările în acest sit încep în anul 1875 (Zsófia von Torma). Acestea continuă, cu intermitenţe, până în anul 1992, când încep noile săpături sistematice.
Bibliografie: *Roska 1928*; *1941*; *1942*, p. 287-291, nr. 69; *Niţu 1943-1945*; *1949*; *Vlassa 1959*, p. 239, 242; *1960*, p. 133; *1964a*, p. 16; *1966*; *1967*, p. 422; *1972*; *1975*, p. 1-11; *1979*; *Comşa 1960*, p. 223; *1963, p. 71*; *1971*, p. 17, 18; *1995-1996*; *Horedt 1964*, p. 125; *Rusu 1966*, p. 21; *Roman 1976*, p. 85; *Vlassa 1970*, p. 10, 14-16, 17-22, 26-27, 29-32, 33-37; *1978*, p. 42-43, 44-45; *László 1970*, p. 42-44, 47, 49; *Lazarovici 1973*, p. 31, 38, 53; *1977*, p. 21, 27-32; *1977a*, p. 223-224; *1981*, p. 181-184; *2000*, p. 12; *Lazăr 1974-1975*, p. 12, 13-16; *Andriţoiu 1974-1975*, p. 397; *1978a*, p. 69; *Draşovean şi Mariş 1982-1983*; *1998*, p.

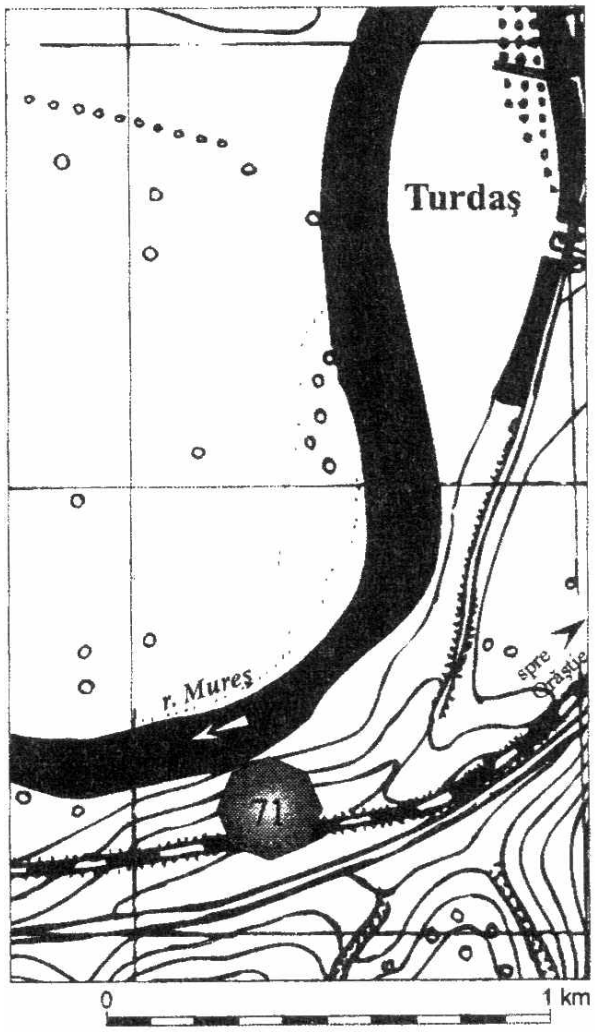

Plan 93. Turdaş. După: *Ursuţiu 2002*, p. 100.

99; *Kalmar 1984*, p. 395; *1985-1986*, p. 403; *Kalmar-Maxim 1991*; *Lazarovici şi Dumitrescu H. 1985-1986*, p. 22-24; *Lazarovici şi Kalmar 1996*; *Draşovean 1995*, p. 7; *1996*, p. 269-270; *2002a*, p. 50 şi urm.; *Boroffka 1994*, p. 86; *Luca 1993*; *1995b*; *1996*, p. 22; *1996a*; *1996b*; *1996c*; *1996d*; *1997a*; *1997b*; *1998*; *1998b*; *1999b*, p. 14, 16; *1999c*; *1999-2000*, p. 61-62; *2001a*, p. 150, 153; *2003*, p. 77; *2003b*; *2003c*, p. 80 şi urm.; *2004*, p. 54; *Luca et alii 1995*; *1997b*; *2001b*, p. 16, 27; *Luca şi Ciută 1994*; *Luca şi Drăghia 1998a*; *Luca şi Spânu 2001*; *Rişcuţa 1997-1998*, p. 106; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 189; *Ciugudean 2000*, p. 83; *Meşter 2000*; *Ursuţiu 2002*, p. 100;

[340] *Luca 2005a*, p. 237.
[341] *Luca 2005a*, p. 237-239.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Draşovean 2003, p. 42 şi urm.; *Gogâltan 2004*, p. 65; *Popa C.I. 2004*, p. 129, 130; pentru materialele din Muzeul de istorie clujean: Lazăr Mircea Dan, Lazarovici Gheorghe, Kalmar Maxim Zoia.

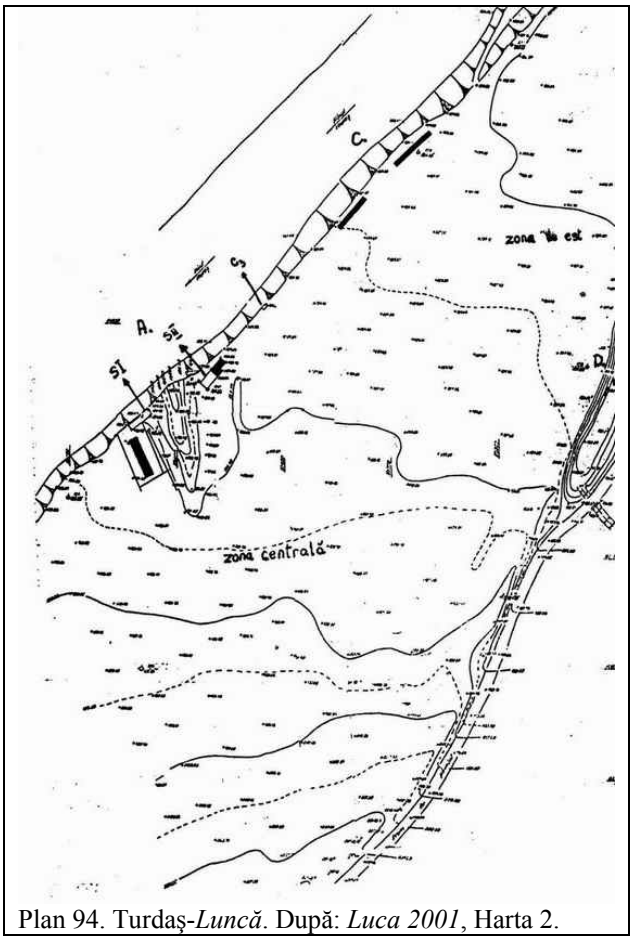

Plan 94. Turdaş-*Luncă*. După: *Luca 2001*, Harta 2.

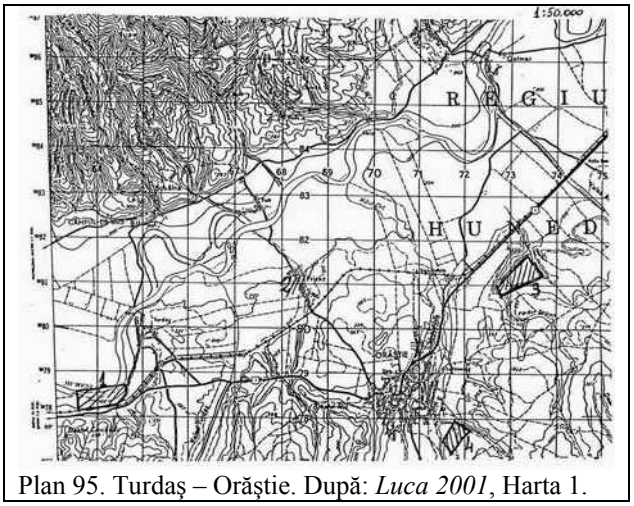
Plan 95. Turdaş – Orăştie. După: *Luca 2001*, Harta 1.

2. Vestigii preistorice.
a) Pe teritoriul sitului descris anterior s-a descoperit un depozit format din topoare din cupru cu braţele în cruce eneolitice.
Bibliografie: *Vulpe 1975*, p. 20, 45.
b) Punctul *Pe Coastă*. Situl aparţinând culturii Coţofeni se află la NE de localitate, pe malul din stânga râului Mureş, pe drumul ce leagă Turdaşul cu satul Pricaz.
Bibliografie: *Roman et Diaconescu 1999-2000*, p. 98-104; *Luca 2001*, p. 17.
c) Pe teritoriul localităţii este o aşezare Wietenberg.
Bibliografie: *Andriţoiu 1992*, p. 126.
d) Aici s-au descoperit doi nasturi din bronz, un celt, un tipar pentru turnarea topoarelor de tip Balşa, un pumnal de bronz, turte de bronz şi un pandantiv de bronz cu spin.
Tot de aici provine şi un inel de buclă din aur.
Bibliografie: *Roska 1941*, p. 34; *Vulpe 1975*, p. 52, nr. 235; *Andriţoiu 1992*, p. 126.

3. Vestigii de epocă romană.
În hotarul localităţii, către pădure, s-au descoperit urme arheologice de epocă romană (aşezare rurală, drum roman).
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 42; *Luca 2001*, p. 14; *Popa D. 2002*, p. 201.

4. Vestigii medievale.
a) În dreptul gării se află, pe malul Mureşului, urmele unei aşezări medievale care păstrează şi o parte din fortificaţia cu val şi şanţ.
Bibliografie: *Luca 2001*, p. 14.

5. Descoperiri monetare.
a) Se semnalează ca provenind din localitate o tetradrahmă dacică schifată.
Bibliografie: *Winkler 1958*, p. 409.

¤

435. Turmaş (comuna Mărtineşti)[342]

1. Descoperiri monetare.
a) În anul 1925, Muzeul de istorie din Deva achiziţionează 51 de imitaţii de tetradrahme thasiene din această localitate.
Bibliografie: *Glodariu 1971*, p. 76, 83; *1974*, p. 268; *Palamariu 1979*, p. 115; *1992-1994*, p. 197; *Crăciun 1998*, p. 76.
b) Cu aceeaşi ocazie s-au achiziţionat şi 100 denari romani imperiali.
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 295; *Palamariu 1979*, p. 115; *1992-1994*, p. 197.

¤

436. Tuştea (comuna Unirea)[343]

1. Vestigii de epocă romană.

[342] *Luca 2005a*, p. 239.
[343] *Luca 2005a*, p. 239.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

a) Punctul *Vatra Satului*.
În vatra localității, la 200 m vest de biserică, s-au descoperit urme arheologice ale unor construcții de epocă romană.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 42; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 102; *Popa D. 2002*, p. 202.
b) În hotarul satului, în grădinile cătunului Suseni, s-au descoperit urme de construcții romane şi două inscripții.
Bibliografie: *Nemeş 1995-1996*, p. 349; *Popa D. 2002*, p. 201; *CIL*, III, 1423, 1525.

2. Vestigii medievale.
a) Informații despre biserica de aici le aflăm o dată cu secolul XVIII d.Chr. Preoții de aici sunt atestați încă din secolul XIV d.Chr.
Bibliografie: *Rusu A.A. 1997*, p. 319-320.

¤

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Ţ.

437. Ţărăţel (municipiul Brad)

¤

438. Ţebea (comuna Baia de Criş)[344]

1. Vestigii preistorice.

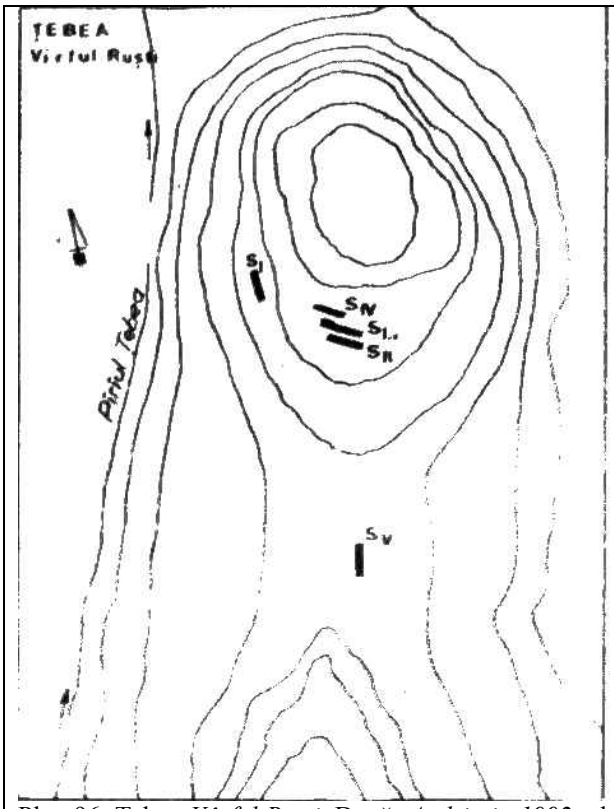

Plan 96. Ţebea-*Vârful Ruşti*. După: *Andriţoiu 1992*, pl. 4D.

a) Punctul *Vârful Ruşti* sau *Dealul Ruşti*.
În hotarul localităţii s-a descoperit o aşezare aparţinând epocii timpurii a bronzului (grupul cultural Şoimuş). Materialul de epoca bronzului a apărut amestecat cu ceramică Coţofeni.
Bibliografie: *Harţuche 1969*; *Roman 1976*, p. 86; *Andriţoiu 1978a*, p. 69; *1985*, p. 12; *1986-1987a*, p. 608; *1988-1991*, p. 28, 30; *1992*, p. 126; *Rişcuţa 1995-1996*, p. 275, 277-278; *Ciugudean 1996*, p. 71; *1998*, p. 70; *2000*, p. 84; *Todea 2001*, p. 54; *Luca 2004*, p. 54.

2. Mine şi cariere.
a) În hotarul localităţii, pe *Dealul Măgura*, s-au descoperit urme arheologice ale exploatărilor miniere de epocă romană, dar şi medievală.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 42; *Rusu M. 1977*, p. 209; *Andriţoiu 1978a*, p. 69; *Gudea şi Ghiurco 1988*, p. 155; *Rişcuţa 1995-1996*, p. 284; *Wollmann 1996*, p. 132-133; *Popa D. 2002*, p. 203.

¤

[344] *Luca 2005a*, p. 240.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

U.

439. Uibăreşti (comuna Ribița)

¤

440. Ulieş (comuna Gurasada)[345]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localității s-au descoperit 24 sârme de aur databile în Bz D-Ha A.
Bibliografie: *Rusu M. 1972*, p. 50.

¤

441. Ulm (comuna Cerbăl)

¤

442. Unciuc (comuna Râu de Mori)[346]

1. Vestigii medievale.

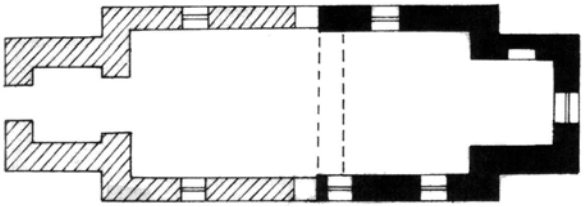

Plan 97. Unciuc. Biserica medievală. După: *Rusu A.A. 1997*, fig. 52.

a) Biserica ortodoxă românească veche nu a fost studiată prin săpătură arheologică sistematică. Ea datează, cel mai târziu, din secolul XVI d.Chr.
Bibliografie: *Rusu A.A. 1991a*, p. 128; *1977*, p. 321-322.

¤

443. Unirea (comună)[347]

1. Stațiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Obreje*.
În hotarul localității, pe o terasă aflată la nord de *Pârâul Crăguiş*, cu circa 400-500 m înainte de intrarea în sat, se semnalează o aşezare aparținând culturii Turdaş.
S-au descoperit şi câteva fragmente ceramice hallstattiene.
Bibliografie: *Andrițoiu 1979*, p. 28; *Nemeş 1988-1991*, p. 43; *Luca 1996*, p. 22; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 162, 191.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Dealul Mangop*.
Lângă adăpătoare, la 3 km nord de sat, s-au descoperit resturile unei *villa rustica*.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 102; *Nemeş 1995-1996*, p. 349; *Popa D. 2002*, p. 207.

¤

444. Uric (comuna Pui)[348]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) În *Peştera* din hotar s-au descoperit urme eneolitice.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 191; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 191.

¤

445. Uricani (oraş)[349]

1. Vestigii de epocă romană.
a) În hotarul localității s-au descoperit urme arheologice de epocă romană.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 42.

2. Mine şi cariere.
a) În hotar sunt urme ale spălării aurului în perioada medievală.
Bibliografie: *Rusu M. 1977*, p. 209.

¤

446. Uroi (oraş Simeria)[350]

1. Stațiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Dealul şi împrejurimile acestuia sunt locuite în paleolitic, neolitic, Coțofeni, epoca bronzului,

[345] *Luca 2005a*, p. 241.
[346] *Luca 2005a*, p. 241.
[347] *Luca 2005a*, p. 241.
[348] *Luca 2005a*, p. 242.
[349] *Luca 2005a*, p. 242.
[350] *Luca 2005a*, p. 242-243.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Hallstatt, Latène şi în perioada medievală timpurie.
La baza dealului se află un platou sondat arheologic. Aici se află o fortificaţie din prima epocă a fierului. În valul secţionat se află materiale hallstattiene timpurii, Basarabi şi dacice.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 27, nr. 101; *Daicoviciu H. 1972*, p. 174; *Roman 1976*, p. 86; *Rusu 1977*, p. 539; *Andriţoiu 1978a*, p. 69; *1992*, p. 126; *Glodariu şi Iaroslavschi 1979*, p. 105; *Ciugudean 2000*, p. 84; *Hanson şi Oltean 2000*; *Păunescu 2001*, p. 301 (*Muntele de Aur*); *Bălos şi Ardeu 2002*; *Pescaru 2005b*; *Luca 2004*, p. 54.

b) Punctul *Dealul Uroiului*, *Măgura Uroiului* sau *Corabia Mică*.

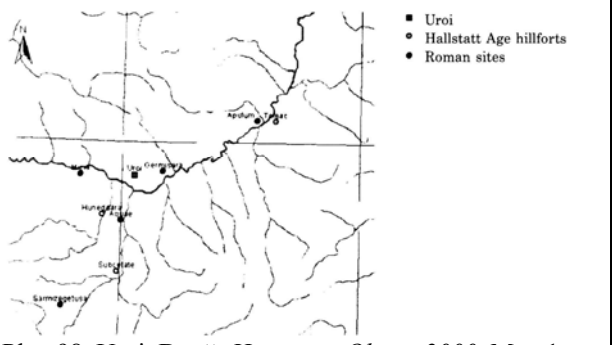

Plan 98. Uroi. După: *Hanson şi Oltean 2000*, Map 1.

b.1.) Depozite de bronzuri.
b.2.) Pe deal s-a descoperit un depozit de bronzuri (Seria Uriu-Domăneşti, Bz D-Ha A).
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 127, nr. 101; *Rusu 1966*, p. 22; *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 72; *Andriţoiu 1992*, p. 126.
b.3.) Pe deal se află o aşezare Wietenberg cu elemente Otomani.
Bibliografie: *Andriţoiu 1978*, p. 67; *1992*, p. 126; *Boroffka 1994*, p. 88.
c) De aici provine o piesă musteriană (racloar).
Bibliografie: *Cârciumaru et alii 1999*; *Păunescu 2001*, p. 301.
d) Pe partea de est a *Dealului Uroi* se află o aşezare a culturilor Turdaş şi Petreşti cu mai multe niveluri de locuire.
Bibliografie: *Kalmar-Maxim 1999*, p. 191.

2. Mine şi cariere.
a) Cariera din *Dealul Uroi* este exploatată din epoca dacică şi, mai apoi, perioada romană.
Bibliografie: *Wollmann 1973*, p. 106, 111; *1996*, p. 257; *Glodariu şi Iaroslavschi 1979*, p. 105; *Ferenczi 1979b*, p. 265-266; *Daicoviciu H. 1989*, p. 33, 53, 54, 245; *Boroneanţ 2000*, p. 146; *Popa D. 2002*, p. 207-208.

3. Vestigii celtice.
a) O brăţară de bronz celtică provine din hotarul localităţii.
Bibliografie: *Popescu D. 1941-1942*; *Ferencz 1997*, p. 34-35; *Rustoiu 2002*, p. 30.

4. Vestigii de epocă romană.
a) Aşezarea romană de sub deal este amintită în antichitate sub numele de *Petrae* (Petris ?). Pe lângă ruine, aici s-au descoperit şi inscripţii. Ea se întinde către hotarul cu Rapoltu Mare.
Bibliografie: *Rusu 1977*, p. 539; *Branga 1980*, p. 110; *Popa D. 2002*, p. 150, 207; *Pop 2003*, p. 268; *IDR*, III, 3, p. 207-211.
b) În hotarul localităţii, sub *Dealul Uroiului*, s-a descoperit un mormânt de inhumaţie de epocă romană şi o *villa rustica*.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 42; *Rusu 1977*; *Andriţoiu 1979*, p. 28; *Branga 1980*, p. 110; *Popa D. 2002*, p. 208; *Munteanu 2003*, p. 123; **** 2000*, p. 69.

5. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localităţii s-a descoperit întâmplător, în anul 1972, o monedă de la Iustinian I.
Bibliografie: *Andriţoiu 1974-1975*; *1979*, p. 28.

¤

447. Ursici (comuna Boşorod)[351]

1. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Mesteacăn*.
În grădina lui I. Coman, la 70 m est de izvor, s-a descoperit o aşezare cu materiale arheologice din epoca bronzului şi din perioada dacică.
Bibliografie: *Tatu 1994*, p. 199; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 102.

2. Vestigii dacice.
a) Punctul *Grădina lui Muntean*.
Pe un platou aflat la est de curtea lui Ion Coman s-a descoperit o locuire dacică.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 102.

¤

[351] *Luca 2005a*, p. 243-244.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

V.

448. Vad (comuna Sântămăria Orlea)[352]

1. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Cimitir*.
În hotarul localităţii, pe promontoriul de la sud de sat, la est de cimitirul actual, unde se află şi monumente funerare de marmură, se semnalează o aşezare aparţinând culturii Turdaş.
Tot aici se descoperă şi ceramică de epoca bronzului, grupul cultural Balta Sărată, daco-romană şi medievală timpurie.
Bibliografie: *Kalmar şi Tatu 1984-1985*, p. 95; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 191; *1986-1987*, p. 38; *Nemeş 1988-1991*, p. 43; *1995-1996*, p. 349; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 102; *Luca 1996*, p. 22; *Popa D. 2002*, p. 168.

2. Vestigii medievale.

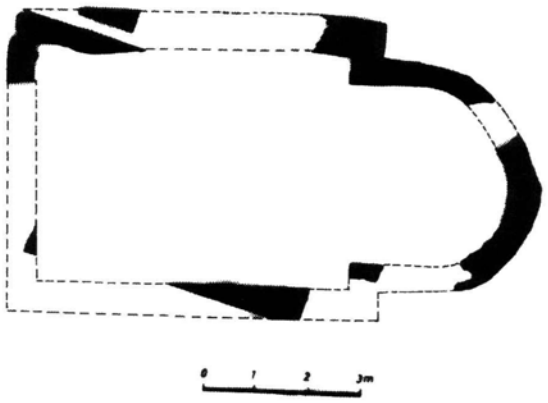

Plan 99. Vad. Biserica medievală. După: *Rusu A.A. 1997*, fig. 53.

a) Punctul *Biserica Veche*.
În cimitir se află ruinele unei biserici medievale de 12 / 7 m (secolul XIV d.Chr.). Masa altar păstrează o inscripţie romană şi se află în biserica actuală.
Cu ocazia cercetărilor arheologice sistematice s-a constatat faptul că aici sunt suprapuse trei biserici de lemn.

[352] *Luca 2005a*, p. 245.

Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 102; *Rusu A.A. 1991a*, p. 128, 131, 132; *1994*; *1996j*; *1997*, p. 323-328; *Marcu 1994*.

¤

449. Vadu Dobrii (comuna Bunila)

¤

450. Vaidei (comuna Romos)[353]

1. Vestigii preistorice.
a) În anul 1835 (descoperit în anul 1834) a fost achiziţionat de Muzeul din Viena un depozit de bronzuri descoperit în arealul localităţii (24 piese) (Ha mijlociu). Carul de bronz dat la *Romos* poate proveni de aici.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 296-297, nr. 9; *Andriţoiu 1977*, p. 550; *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 163-164; *Georgescu 2000*, p. 76.

2. Vestigii dacice.
a) De pe teritoriul localităţii provine un obiect din argint, dacic.
Bibliografie: *Mărghitan 1970*, p. 11; *Horedt 1973*, p. 165.

3. Vestigii medievale.
a) Punctul *Cornul Bârsanului*.
Mănăstirea de aici este greco-catolică şi a fost ctitorită în secolul al XVIII-lea d.Chr.
Bibliografie: *Rusu A.A. et alii 2000*, p. 276.

¤

451. Valea (comuna Zam)

¤

452. Valea Arsului (comuna Crişcior)[354]

1. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localităţii, în apropierea necropolei de pe *Dealul Muncelu*, s-a descoperit, în anul 1979, un tezaur format din 23 monede (de la Vespasian la Marc Aureliu).

[353] *Luca 2005a*, p. 245-246.
[354] *Luca 2005a*, p. 246.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Bibliografie: *Palamariu 1988-1991a*; *Rişcuţa 1995-1996*, p. 284-285; *Popa D. 2002*, p. 208.

2. Mine şi cariere.
a) Mina Crişcior.
Mina se află în Munţii Metaliferi, *Valea Crişului Alb*, lângă Brad.
Acest obiectiv a fost exploatat în epoca romană şi cea medievală.
Bibliografie: *Wollmann 1996*, p. 136; *Boroneanţ 2000*, p. 124.
b) Aici s-a descoperit o mare piuă romană pentru zdrobirea minereului.
Bibliografie: *Rişcuţa 1995-1996*, p. 284; *Wollmann 1996*, p. 136.

¤

453. Valea Babii (comuna Lunca Cernii de Jos)

¤

454. Valea-Brad (municipiul Brad)[355]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctele *Săcătură* şi *Breaza*.
În aceste două puncte din hotarul localităţii s-au descoperit mari cantităţi de opal (din hotar provine şi obsidian, după M. Roska).
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 297; *Rişcuţa 1995-1996*, p. 271.

¤

455. Valea Dâljii (comuna Râu de Mori)[356]

1. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Valea Ţiganilor*
La est de înălţimea *Ţuţudaina*, la 600 m de sat, se află materiale dacice de epocă romană.
Bibliografie: *Tatu 1994*, p. 199; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 102.
b) Punctul *La Gropi*
La 200 m sud de sat, pe malul din dreapta *Văii Dâljii*, s-au descoperit urme de construcţii de epocă romană (*villa rustica*).
Bibliografie: *Tatu 1994*, p. 199; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 102; *Nemeş 1995-1996*, p. 349; *Popa D. 2002*, p. 208.
c) Punctul *Tunel*
La 4 km sud de sat s-a descoperit o porţiune din drumul roman.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 102; *Nemeş 1995-1996*, p. 349.

2. Vestigii medievale.
a) Punctul *Stână*.
La 2 km sud de sat, pe malul din dreapta văii, s-a descoperit o instalaţie hidraulică medievală.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 102.
b) Aici a funcţionat o biserică în secolul XV d.Chr.
Bibliografie: *Rusu A.A. 1997*, p. 328-329.

¤

456. Valea de Brazi (oraşul Uricani)

¤

457. Valea Luncă (comuna Ilia)

¤

458. Valea Lupului (comuna Baru)[357]

1. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *La Ruine* sau *Valea Verde*.
În hotarul localităţii, la 800 m (după alţii 400 m) NE de sat, în stânga drumului ce duce la Râu Bărbat, s-au descoperit urme arheologice de epocă romană (zidurile unei construcţii de tip *villa rustica*, artefacte, o statuetă de bronz).
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 42; *Andriţoiu 1979*, p. 28; *Rusu 1979*, p. 175; *Tatu şi Moraru 1982-1983*, p. 157; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 102; *Nemeş 1995-1996*, p. 349; *Marinescu şi Pop 2000*, p. 60; *Popa D. 2002*, p. 209; **** 2003*, p. 106.
b) Punctul *Stol*.
Cu ocazia săpării unor canale colectoare de apă s-a descoperit, în hotarul localităţii, o construcţie romană.
Bibliografie: *Daicoviciu H. et alii 1994*, p. 447; *Nemeş 1995-1996*, p. 349; *Popa D. 2002*, p. 209.
c) În hotarul satului, într-un loc neprecizat, sunt construcţii romane.
Bibliografie: *Popa D. 2002*, p. 209.

3. Mine şi cariere.
Aici s-ar fi extras aur în antichitate prin metoda spălării nisipurilor aurifere.
Bibliografie: *Poporogu 1972*, p. 225.

4. Vestigii medievale.
a) Aici a funcţionat o biserică din lemn înainte de anul 1700.
Bibliografie: *Rusu A.A. 1997*, p. 329.

¤

[355] *Luca 2005a*, p. 246.
[356] *Luca 2005a*, p. 247.
[357] *Luca 2005a*, p. 247-248.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

459. Valea Mare de Criş (comuna Tomeşti)

¤

460. Valea Nandrului (comuna Peştişu Mic)[358]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *La Dos*.
În hotarul localităţii se semnalează o aşezare aparţinând culturii Turdaş în punctele *Dosul Mic* şi *Dosul Mare*. Descoperirile se află într-un bazinet depresionar dominat de dealuri cu altitudini maxime de circa 300-320 m.
Materialele arheologice descoperite aici aparţin culturilor Turdaş cu elemente Vinča C şi Petreşti.
Bibliografie: *Gooss 1877-1878*, p. 596, 612-615; *Pósta 1910*, p. 436; *Roska 1941*, p. 15-20; *Lazarovici 1973*, p. 31; *1977*, p. 31; *1981*, p. 181-184; *1987*, p. 37; *Vlassa 1975*, p. 11; *Draşovean 1996*, p. 273; *2003*, p. 43 şi urm.; *Luca 1996*, p. 21; *1999a*, p. 2-3; *1999b*, p. 14; *2003*, p. 77-78; *2004*, p. 51; *Luca et alii 1998*, p. 23; *2004*, p. 59-60; *Luca şi Roman 1999a*; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 171, 192.
b) O altă zonă de locuire preistorică se află la 50 m NE de sat, pe partea din stânga pârâului, pe terasa a doua, nu prea înaltă.
Materialele arheologice recoltate de aici aparţin epocii târzii a bronzului.
Bibliografie: *Savonea 1998*.
c) În hotarul localităţii se amintesc fragmente ceramice Coţofeni.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 201, nr. 98; *Roman 1976*, p. 83; *Andriţoiu 1978a*, p. 68; *Ciugudean 2000*, p. 76.

2. Vestigii prefeudale.
a) În hotarul localităţii este amintită o aşezare de secolele VIII-IX d.Chr.
Bibliografie: *Rusu M. 1977*, p. 204; *Popa 1988*, p. 47.

¤

461. Valea Poienii (comuna Vorţa)

¤

462. Valea Sângeorgiului (oraş Călan)[359]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Botul Dealului* sau *Botul de Deal*.
Din perimetrul localităţii provin fragmente ceramice Coţofeni.
Bibliografie: *Andriţoiu 1978a*, p. 69; *Ciugudean 2000*, p. 85; *Luca 2004*, p. 54.
b) Punctele *Gorgona*, *Faţa* şi *Bercea*.
În aceste puncte, situate pe *Dealul Măgura*, s-au descoperit materiale ceramice de tip Turdaş.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 266, nr. 136; *Andriţoiu 1976*, p. 411; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 192.
c) Punctul *Dealul Dânarului*.
Aici se află câţiva tumuli.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 266, nr. 136.

2. Mine şi cariere.
a) Punctul *Dealul Gutunoiu* sau *Gugutoi*.
În hotarul localităţii s-au descoperit urme arheologice într-o carieră de epocă romană, încă din secolul XIX d.Chr.
De aici provin inscripţii funerară şi cărămizi cu ştampile de producători particulari (acestea atestă existenţa unei importante aşezări rurale romane).
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 42; *Palamariu 1979*, p. 115; *Branga 1980*, p. 112; *Popa D. 2002*, p. 210; *Pop 2003*, p. 268, 269, 272; *IDR*, III, 3, p. 33-37.
b) Cariera Valea Sângeorgiului.
Cariera se află în Munţii Poiana Ruscă, bazinul Mureşului, *Valea Streiului*.
Obiectivul a fost exploatat pentru extragerea calcarului în epoca romană.
Bibliografie: *Boroneanţ 2000*, p. 142

3. Vestigii de epocă romană.
a) Punctele *Dealul Gugutoi*, *Valea Bercean* şi *Berza*.
În aceste puncte din hotar se afla, în epoca romană, o importantă aşezare rurală.
Din cimitirul aşezării provin numeroase monumente sculpturale şi epigrafice.
Bibliografie: *Popa D. 2002*, p. 210-211; *Nemeti şi Nemeti 2002-2003*, p. 244.
b) Punctul *Lăurusca*.
Din acest punct, în apropiere de *Pârâul Lăurusca*, provin doi lei funerari romani.
Bibliografie: *Glodariu 1967*.

¤

463. Vaţa de Jos (comună)[360]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Piatra Buhii*.
Din acest punct provine un topor de piatră, calapod.
Bibliografie: *Rişcuţa 1995-1996*, p. 272.

[358] *Luca 2005a*, p. 248-249.
[359] *Luca 2005a*, p. 249-250-
[360] *Luca 2005a*, p. 250.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

¤

464. Vața de Sus (comuna Vața de Jos)

¤

465. Vălariu (comuna Toplița)

¤

466. Văleni (comuna Baia de Criş)

¤

467. Văleni (comuna Geoagiu)

¤

468. Vălioara (comuna Răchitova)[361]

1. Vestigii preistorice.
a) Aici s-au descoperit 14 inele de aur databile în Bz D-Ha A.
Bibliografie: *Popescu D. 1956*, p. 199; *Rusu M. 1972*, p. 50.
b) În localitate au fost descoperite unelte neolitice şi eneolitice.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 297; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 192.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *La Cărămizi*.
La 2 km sud de sat, la est de drumul spre Ciula Mare, s-au descoperit urmele unei construcții de perioadă romană. Printre ruine se găsesc şi fragmente ceramice medievale.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 102; *Nemeş 1995-1996*, p. 349.
b) Punctul *La Bordee*.
La vest de obiectivul descris anterior, peste drum, se află o locuire reprezentată printr-o ceramică foarte fragmentară, dintr-o epocă neprecizată.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 102.

¤

469. Vălişoara (comună)[362]

1. Mine şi cariere.
a) După autorii citați, aici s-ar fi exploatat aurul încă din Bz D-Ha A, dar şi în cea medievală..
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 232, nr. 72; *Rusu M. 1972*, p. 51; *1977*, p. 209.

2. Descoperiri monetare.
a) În hotarul localității s-au descoperit un denar de epocă romană.
Bibliografie: *Mărghitan 1974-1975*, p. 42; *Popa D. 2002*, p. 212.

¤

470. Vălişoara (comuna Balşa)

¤

471. Vărmaga (comuna Certeju de Sus)[363]

1. Vestigii preistorice.
a) În partea de sud a satului, spre Banpotoc, lângă ultima casă din localitate, s-a descoperit un topor şlefuit şi perforat aparținând culturii Coțofeni, dar şi alte fragmente ceramice.
Bibliografie: *Andrițoiu 1979*, p. 31.
b) Punctul *Lidişolm*.
La nord de sat, în hotarul cu Nojagul, pe un vârf stâncos, s-au descoperit fragmente ceramice Coțofeni.
În acelaşi punct s-au descoperit şi fragmente ceramice provinciale, o brățară fragmentară şi o râşniță romană.
Bibliografie: *Andrițoiu 1979*, p. 31; *Ciugudean 2000*, p. 85; *Popa D. 2002*, p. 212; *Luca 2004*, p. 54.

2. Descoperiri monetare.
a) De aici provin monede de secolele II-I î.Chr.
Bibliografie: *Glodariu 1971*, p. 76, 84; *1974*, p. 261.
b) Pe teritoriul localității s-a descoperit un tezaur monetar de secolul XIX d.Chr.
Bibliografie: *Palamariu 1979*; *1984-1985a*, p. 257.

¤

472. Vâlcele (comuna Bretea Română)[364]

1. Descoperiri monetare.
a) Aici s-au descoperit o monedă de la Dyrrhachium.
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 273; *1976*, p. 80; *1974-1975*, fig. 4, 89; *1983*, p. 52, 154.

¤

473. Vâlcelele Bune (comuna Bretea Română)[365]

1. Vestigii preistorice.
a) Aici este amintită o descoperire de obiecte preistorice lucrate din aur.
Bibliografie: *Popescu D. 1956*, p. 199.

[361] *Luca 2005a*, p. 250-251.
[362] *Luca 2005a*, p. 251.
[363] *Luca 2005a*, p. 251-252.
[364] *Luca 2005a*, p. 252.
[365] *Luca 2005a*, p. 252.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

2. Descoperiri monetare.
a) Către Vâlcelele Rele se descoperă, în anul 1866, un tezaur monetar format din drahme emise în Dyrrhachium (370 bucăţi la Muzeul din Deva).
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 16, nr. 16; *Glodariu 1974*, p. 273; *1976*, p. 80; *1974-1975*, fig. 4, 90; *Palamariu 1992-1994*, p. 196; *Crăciun 1998*, p. 63.

¤

474. Vâlceluţa (comuna Bretea Română)[366]

1. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *La Grădini*.
La capătul de sud al cătunului, pe drumul care vine de la Boşorod, s-a descoperit ceramică romană.
Bibliografie: *Daicoviciu et alii 1959*, p. 385; *Daicoviciu H. 1964*, p. 113.

¤

475. Veţel (comună)[367]

1. Vestigii preistorice.
a) De aici provin fragmente ceramice aparţinând culturii Coţofeni.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 301, nr. 53; *Roman 1976*, p. 86; *Andriţoiu 1978a*, p. 69; *1985*, p. 12.
b) În hotarul localităţii sunt semnalate obiecte din aur preistorice.
Bibliografie: *Popescu D. 1956*, p. 199.
c) Depozite de bronzuri.
Din localitate provine un **depozit de bronzuri** din seria Cincu-Suseni (Ha A_1).
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 302, nr. 53; *Rusu M. 1963*, p. 208; *Alexandrescu 1966*, p. 176; *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 160.

2. De aici provine o centură de bronz celtică.
Bibliografie: *Rustoiu 2002*, p. 30.

3. Vestigii de epocă romană.
a) *Vicusul şi castrul roman Micia*, punctul *Grădişte*.
Aici se află o aşezare aparţinând culturii Wietenberg.
Aşezarea romană (*pagus Miciensis*, anticul dacic *Marisia*, *Marisus*, *Micia*, toponim geto-dacic) se întinde pe partea din stânga Mureşului, în dreptul termocentralei Mintia.
Aşezarea depăşeşte etapa unei aşezări rurale o dată cu secolul II d.Chr. şi ajunge, cu timpul, un oraş înfloritor. Situl nu este atestat în mod oficial în textele epigrafice cu vreun titlu superior.
Pe teren s-au identificat castrul, temple, amfiteatrul, edificii, thermae, punct vamal, portul, complexe de cuptoare pentru arderea ceramicii şi numeroase locuinţe. S-au depistat şi două necropole care deserveau situl arheologic.
Templele identificate sunt: Iuppiter Hierapolitanus şi Dii Mauri. Doar atestate sunt templele Sol Invictus, Isis, iar probabile cele ale divinităţilor Hercules şi Nemesis. Se semnalează şi simboluri paleocreştine.

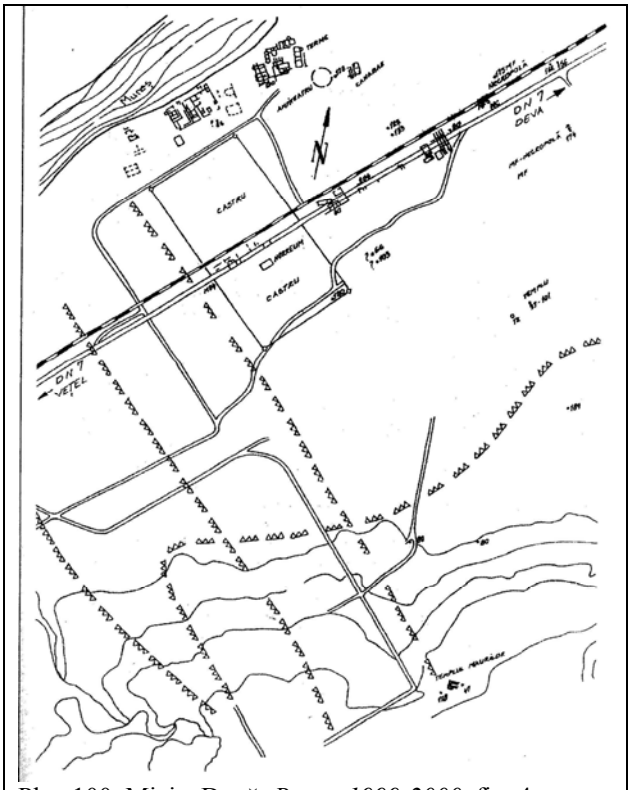

Plan 100. Micia. După: *Benea 1999-2000*, fig. 4.

Peste 250 de inscripţii au fost descoperite aici precum şi alte monumente sculpturale din piatră.
Cantitatea de artefacte descoperite în acest obiectiv este impresionantă (obiecte de uz gospodăresc, sute de monede, un tezaur cu peste 2000 de denari imperiali din argint, figurine de bronz, o trusă medicală, podoabe, serii gliptice, podoabe etc.).
Aici se află mai multe necropole care deserveau complexul roman.
Bibliografie: *Daicoviciu 1941*; *Macrea 1958*; *Popescu D. 1958*, p. 491; *1968*, p. 686; *1970*, p. 505; *1970a*, p. 445; *Bodor 1963*, p. 218; *Glodariu 1966*, p. 430-431; *1977*, p. 954-955; *1983*, p. 95; *Russu 1967*, p. 89, 93, 98; *1967a*, p. 170-172; *1968*, p. 88-92; *1969*, p. 179, 182; *1983*; *Floca 1968*; *1968a*; *1972*, p. 17, 19; *Floca şi Mărghitan 1970*; *Floca şi Vasiliev 1968*; *Vasiliev şi Mărghitan 1968*; *David şi Mărghitan 1968*;

[366] *Luca 2005a*, p. 252.
[367] *Luca 2005a*, p. 252-255.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Ţeposu şi Mărghitan 1969; *Mitrea 1969*, p. 547; *1969a*, p. 168; *1970*, p. 345; *1970a*, p. 481; *Morintz 1972*, p. 355; *1973*, p. 381-382; *Daicoviciu H. 1968*, p. 339-340; *1974*; *Mărghitan 1971*; *1974*; *1974a*; *1974-1975*, p. 38, 42; *1976*; *1978*; *1979*; *1981*, p. 120-121; *1995-1996*; *1999-2000*; *Mărghitan şi Andriţoiu 1976*, p. 46-47, 48-49, 51-53; *Moga V. 1972*, p. 157-158; *Pop 1972*, p. 173, 175; *1972a*, p. 68-69; *1983*, p. 471, 472-473, 477; *1999-2000*, p. 172, 174; *2003*, p. 228; *Pop et alii 1972*, p. 512; *Bărbulescu 1972*, p. 206, 213; *1977*, p. 237; *1977a*, p. 178, 188; *1978*, p. 223; *Isac 1974*, p. 76; *Isac et alii 1973*, p. 144-146, 146-148; *Sanie 1973*, p. 164-165; *1974-1975*, p. 332; *1981*, p. 57-58, 91-92, 95, 96-97, 108-109, 133, 151, 167-168, 259, 261, 262, 264, 269, 272-273; *Barnea şi Albu 1973*, p. 157-159, 160, 161, 162; *Rusu 1973*, p. 397, 402; *1979*, p. 178; *1981*; *1992-1994*, p. 138; *Alicu 1973*, p. 112; *1997-1998* (bibliografia cu privire la sit); *2001*; *2002*, p. 202, 222, 228, 231; *2003*; *2004b*; *2004c*; *Alicu şi Crişan 2003*, p. 109-111; *Alicu şi Opreanu 2000*, p. 42-57; *Petolescu C.C. 1972*; *Petolescu C.C. şi Mărghitan 1974*; *Gheorghiţă 1974-1975*; *Vârtopeanu 1974-1975*; *Băluţă 1977*, p. 214, 218-219, 220, 221, 222-223, 225; *1989*, p. 257; *1996*, p. 94, 101, 110; *Andriţoiu 1977*, p. 550, 552, 557; *1979*, p. 31; *1979a*; *1992*, p. 126; *2004*; *Petculescu 1978*; *1981*; *1982*, p. 293-294; *1983*, p. 459, 460; *1983a*; *Petculescu şi Mitar 2005*; *Petculescu et alii 1981*; *1982*; *1986*; *2001*; *2002*; *2003*; *2004*; *Marinescu 1975*; *1976*; *1979*; *1984-1985*; *1997*; *Marinescu şi Pop 2000*, p. 57, 58, 63-64, 71-72, 96-97, 100-102, 104-105; *Marinescu et alii 1975*; *1979*; *1984*; *1986*; *1996*; *Ferenczi 1979c*, p. 132-139; *Sion şi Marinescu 1979*; *Branga 1980*, p. 35-36, 109; *Barnea 1982-1983*, p. 263; *Benea 1985*, p. 147, 149, 151-152; *1999*, p. 199-200; *2000*, p. 38-40; *Muşeţeanu 1986*; *Ardevan 1986-1987*, p. 118; *Cociş 1986*, p. 162, 167; *1987-1998*; *1989-1993*, p. 277, 279, 285, 287; *1990-1993*, p. 241, 248; *1995*, p. 384; *2004*, catalog nr. 4, 28, 82, 123, 160-161, 184, 204, 252, 314, 321, 331-332, 335, 365-369, 391-393, 413, 472-477, 538-541, 552, 581, 599, 604, 619-620, 650, 661, 669, 671, 682, 757, 767, 796, 799, 865-866, 922-924, 1018-1026, 1062-1065, 1086-1089, 1120-1126, 1147, 1154, 1160, 1241-1243, 1259, 1295-1297, 1347, 1359, 1379, 1393, 1405-1406, 1441, 1476, 1492-1494, 1511-1512, 1567, 1605, 1615, 1622, 1626, 1635, 1702, 1802, 1817, 1825, 1835-1836, 1879-1883, 1903, 1918, 1928, 1949, 1971-1972, 1984-1985, 1992, 2001, 2010, 2031-2033, 2037, 2039, 2047, 2058-2060, 2087-2092, 2107, 2116-2117, 2121, 2131, 2140, 2165, 2189; *Cociş et Rusu 1986-1987*, p. 139, 141, 143, 145; *Filipescu 1987*; *Harhoiu 1988*; *Ţeposu 1988-1991*, p. 70, 71; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 54; *Rusu M. 1991*, p. 86-87, 93; *Gudea şi Ghiurco 1988*, p. 165-166, 166, 177, 193, 196; *Gudea 1992*, p. 80; *Marta 1992*, p. 44; *Opreanu 1993*, p. 236; *Bolindeţ 1994*, p. 121; *Boroffka 1994*, p. 90; *Ionescu 1994*, p. 247-248; *Wollmann 1996*, p. 202; *Crăciun şi Sion 1997*; *1998*; *Németh 1997*, p. 103-105; *Ghinescu 1998*, p. 128; *Pantazi 1998*, p. 45-46, 48-49; *Rădeanu şi Cociş 1999-2000*; *Pescaru şi Alicu 2000*, p. 77, 92-94, 139, 140, 148-149, 151, 177, 178; *Pescaru şi Pop 2001-2002*; *Pescaru et Rusu 1992-1994*; *Pop 1992-1994*, p. 186-187, 190; *2004*, p. 310; *Pop şi Găzdac 1993*, p. 144-147; *Paki şi Cociş 1993*, p. 160; *Nemeti 1999*, p. 197; *Oltean şi Hanson 2001*, p. 124-127; *Crânguş 2002*, p. 279 şi urm.; *2002-2003*, p. 149-150, 151, 152, 154; *Ţentea şi Popescu 2002-2003*, p. 269; *Hügel 2003*, p. 60, 61; *Rădeanu 2004*; *Ciongradi 2004*, p. 401-403; *Hica 2004*, p. 196; **** 1996*, p. 124; **** 1997*, p. 58-59; **** 2000*, p. 68-69; **** 2003*, p. 73, 105, 109, 116, 118, 179, 181, 182; *IDR*, III, 3, p. 55-206; pentru materialele din Muzeul de istorie clujean: Lazăr Mircea Dan.

4. Descoperiri monetare.

a) Cu ocazia lucrărilor la termocentrală au fost descoperiţi 2 denari romani republicani.

Multe alte monede antice s-au descoperit în complexul roman de aici.

Bibliografie: *Mitrea 1971*, p. 409; *Palamariu 1979*, p. 115; *Bordea şi Mitrea 1990*, p. 305; *Crăciun 1998*, p. 76.

b) Cu ocazia săpăturilor arheologice din complexul roman de aici s-au descoperit mai multe monede romane imperiale, unele sub formă de tezaure.

Bibliografie: *Winkler 1958*, p. 409; *Floca şi Vasiliev 1968*, p. 143; *Mitrea 1970*, p. 345; *1971a*, p. 130; *Petolescu şi Mărghitan 1984*.

c) Aici sunt amintite descoperiri monetare de secolele VII-VIII d.Chr. şi alte descoperiri de artefacte izolate din aceleaşi secole.

Bibliografie: *Winkler 1958*, p. 409; *Rusu M. 1977*, p. 205, 207; *Curta 1994*; *Dulea 2002-2003*, p. 258.

5. Mine şi cariere.

a) Mina de cupru a fost exploatată în perioada romană şi medievală.

Bibliografie: *Rusu M. 1977*, p. 210; *Wollmann 1996*, p. 149.

¤

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

476. Vica (comuna Gurasada)[368]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Dealul Fern*.
În localitate s-a descoperit un topor de cupru cu brațele în cruce de tip Jászládány.
Bibliografie: *Andrițoiu 1971*, p. 37-39, fig. 2; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 193.

¤

477. Visca (comuna Vorța)

¤

478. Voia (comuna Balşa)[369]

1. Vestigii preistorice.
a) De pe teritoriul localității provine un depozit format din topoare de cupru eneolitice.
Bibliografie: *Vulpe 1975*, p. 42, 47; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 194.

¤

479. Vorța (comună)

¤

480. Vulcan (oraş)[370]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera Belona*.
De aici provin materiale ceramice Coțofeni.
Bibliografie: Informație Roman Cristian.

2. Vestigii preistorice.
La nord de *Pasul Vulcan* s-au descoperit resturi osteologice cuaternare.
Bibliografie: *Păunescu 2001*, p. 301.

3. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Vaidei*.
Pe teritoriul oraşului se află o aşezare rurală romană.
Bibliografie: *Branga 1980*, p. 112; *Popa D. 2002*, p. 218; *Pop 2003*, p. 272.
b) Punctul *Poalele Vulcanului*.
Aici s-au descoperit două busturi din bronz reprezentându-l pe Marte.
Bibliografie: *Poporogu 1972*, p. 226; **** 2003*, p. 138.

4. Descoperiri monetare.
a) Din locuri neprecizate provin monede şi o aplică de bronz aurit.
Bibliografie: *Popa D. 2002*, p. 218.
b) Pasul Vâlcan.
Aici s-a descoperit, în anul 1869, un tezaur format din denari romani republicani şi imperiali.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 308, nr. 100; *Daicoviciu H. 1972*, p. 193, 326, 332; *Poporogu 1972*, p. 226; *Glodariu 1974*, p. 296; *Mărghitan 1974-1975*, p. 42; *Lupu 1975*, n. 33; *Daicoviciu H. et alii 1989*, p. 101; *Palamariu 1992-1994*, p. 194; *Crăciun 1998*, p. 73.
c) De aici au fost recuperate 35 de monede din bronz de secolul IV d.Chr.
Bibliografie: *Poporogu 1972*, p. 226; *Gudea şi Ardevan 2003*, p. 257.

4. Mănăstirea *Poiana Muntelui*
Schitul ortodox de călugări datează din anul 1997. Hramul acesteia este *Sfântul Nicolae*.
Bibliografie: *Rusu A.A. et alii 2000*, p. 284.

¤

[368] *Luca 2005a*, p. 255.
[369] *Luca 2005a*, p. 255.
[370] *Luca 2005a*, p. 255-256.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Z.

481. Zam (comună)

¤

482. Zăvoi (comuna Sălaşu de Sus)[371]

1. Vestigii medievale.

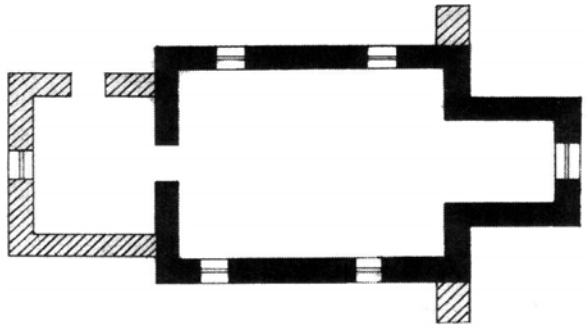

Plan 101. Zăvoi. Biserica medievală. După: *Rusu A.A. 1997*, fig. 54.

a) Biserica ortodoxă românească veche nu a fost studiată prin săpătură arheologică sistematică. Ea datează cel puţin de la mijlocul secolului XV d.Chr.
Bibliografie: *Rusu A.A. 1991a*, p. 128; *1997*, p. 330-331.

¤

483. Zdrapţi (comuna Crişcior)

¤

484. Zeicani (comuna Sarmizegetusa)[372]

1. Vestigii de epocă romană.
a) În hotarul localităţii s-a descoperit o statuetă din bronz reprezentând un luptător de epocă romană.
Bibliografie: *Floca 1973*; *Mărghitan 1974-1975*, p. 42; *Pop 1977*, p. 124-125.
b) Punctul *Săivan*.
La 400 m sud de sat s-a descoperit o construcţie romană în ruină.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 102-103; *Popa D. 2002*, p. 219.
c) Punctul *Ruini*.
La est de intersecţia DN 68 cu drumul spre Zeicani se află urmele unei construcţii romane.
Aici se află una dintre comunele vicinale capitalei Daciei.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 103; *Popa D. 2002*, p. 219; *Pop 2004*, p. 310.
d) Punctul *Iordănel*.
La 1,5 km vest de sat s-au descoperit urmele unei construcţii romane.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 103; *Popa D. 2002*, p. 219.
e) De aici provine o inscripţie şi o ţiglă cu inscripţie.
Bibliografie: *Nemeş 1995-1996*, p. 350; *CIL*, III, 7910.

2. Vestigii medievale.
a) Punctul *Monument*.
La nord de DN 68, în faţa monumentului dedicat bătăliei din 1442 dusă de Ioan de Hunedoara, s-a descoperit o groapă medievală cu dimensiunile de 100 / 18 / 8 m (spital de campanie ?).
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 103.

3. Staţiuni arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Porţile de Fier ale Transilvaniei*.
Între Zeicani şi Bucova se află o fortificaţie complexă. Cel puţin unele părţi ale acesteia par a fi antice.
a.1.) *Cerbăcel*.
Pe un bot de deal, la 400 m sud de haltă se află un posibil post de observaţie.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 98.
a.2.) *În Pădure*.
Aici se află o fortificaţie în formă de stea, medievală târzie.
Bibliografie: *Tatu et alii 1988-1991*, p. 98.
a.3.) *Tapae*.
Pe *Culmea Cătanelor*, la nord şi la sud de halta Băuţari, până spre Bistra, în *Dealul Bogdana*, se află fortificaţii, valuri şi şanţuri datate în epoca dacică, romană, daco-romană, medievală timpurie şi medievală.

[371] *Luca 2005a*, p. 257.
[372] *Luca 2005a*, p. 257-258.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Bibliografie: *Tatu 1982-1983*; *Tatu et alii 1988-1991*, p. 98.

4. Vestigii medievale.
a) Biserica actuală nu trădează construirea în secolul XV d.Chr. aşa cum se afirmă uneori.
Bibliografie: *Rusu A.A. 1997*, p. 331-332.

¤

485. Zlaşti (municipiul Hunedoara)[373]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Gruiul* sau *Gruniul lui Moş*.
În hotarul localităţii, la 300 m sud de sat, în dreapta *Pârâului Zlaşti*, se semnalează o aşezare aparţinând culturii Turdaş cu elemente Vinča C şi Tisa I. Aceasta se întinde pe două terase: terasa A aflată în imediata vecinătate a pârâului şi terasa B, adiacentă terasei A, la SV de aceasta.
Bibliografie: *Floca 1972*, p. 13; *Andriţoiu 1979*, p. 31; *Kalmar 1984*, p. 395; *Lazarovici 1987*, p. 36-37; *Luca 1996*, p. 22; *1999a*, p. 5-6; *2004*, p. 54-55; *Luca et alii 1998*, p. 26; *2003c*, p. 80; *2004*, p. 61; *Draşovean şi Mariş 1998*; *Draşovean şi Rotea 1986*, p. 11; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 163.

2. Vestigii dacice.
a) Punctul *Vila Ioan* (fosta Baie Ohaba).
De aici au fost recoltate fragmente ceramice dacice de fază clasică.
Bibliografie: Informaţie Diaconescu Dragoş.

3. Vestigii medievale.
a) Punctul *Dumbravă*.
În partea nord-estică a satului se află o ruină cu două încăperi, posibilă biserică medievală.
Dintre ruine s-au recoltat două cahle şi un obiect de os.
Bibliografie: *Roman şi Diaconescu 1999-2000*, p. 98, 104.

¤

[373] *Luca 2005a*, p. 258-259.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Hărți – Maps

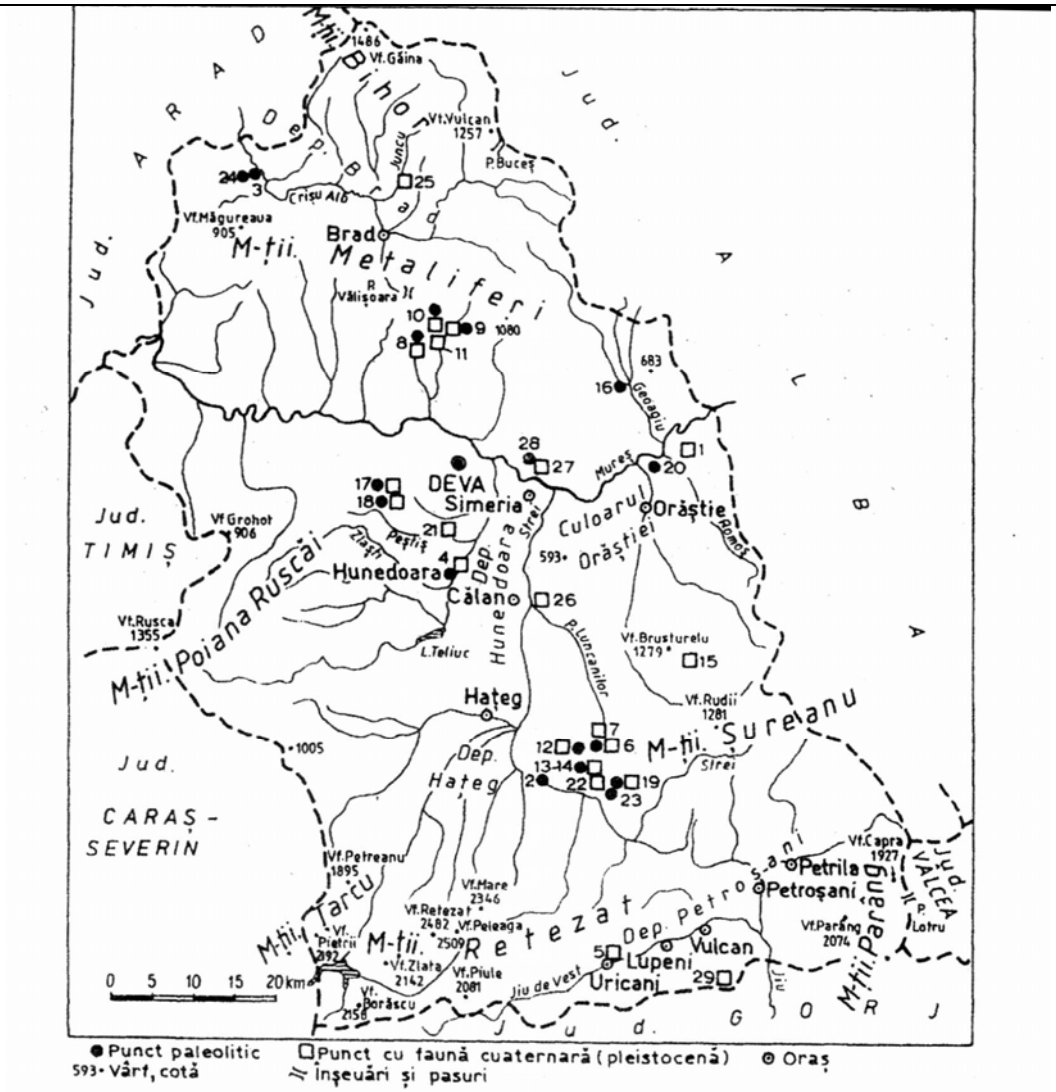

Harta județului Hunedoara cu punctele de descoperiri paleolitice şi de faună cuaternară: 1. Aurel Vlaicu: Punct neprecizat; 2. Băieşti-Pui: La Jidovin; 3. Brotuna: Coasta Cremenii; 4. Buituri-Hunedoara: Punct neprecizat; 5. Câmpu lui Neag-Uricani: Peştera nr. 4 de la Scocul Scorotei; 6-7. Cioclovina: Peştera Cioclovina sau Peştera Mare sau Peştera Uscată (6), Peştera de la Trecătoare (7); 8-11. Crăciuneşti: Peştera Groapa Lupului (8), Peştera Şura de Jos (9), Peştera Balogu (10), Peştera Zidul de Sus (11); 12-14. Federi: Peştera nr. 1 din Coasta Vacii (12), Peşterile nr. 2 şi 3 din Coasta Vacii (13), Peştera din masivul calcaros Piatra Muntenilor (14); 15. Grădiştea de Munte: Dealu Dosul Vârtoapelor- Peştera de la Piatra Bodii; 16. Mada: Chiciorele; 17-18. Nandru: Peştera Curată sau Peştera din Jos (17), Peştera Spurcată sau Peştera de Sus (18); Ohaba-Ponor: Peştera Bordu Marc; 20. Orăştie: Dealu Pemilor-Punctul X4; 21. Peştişu Mic: Punct neprecizat; 22-23. Ponor: Peştera de la Ponor sau din Piatra Poienii (22), Bordu Mare-Punct neprecizat (23); 24. Prăvăleni: Dâmbu Cremenii sau Vârfu Cremenii; 25. Ribicioara: Peştera Cizmei din Cheile Ribicioarei; 26. Streisângeorgiu-Călan: Punct neprecizat; 27.-28. Uroi-Simeria: Muntele de Aur (27), Măgura Uroiului (28); 29. Vulcan-Petroşani: La nord de pasul Vâlcan.

Harta 2. Descoperiri paleolitice din județul Hunedoara. După: *Păunescu 2001*, fig. 65.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

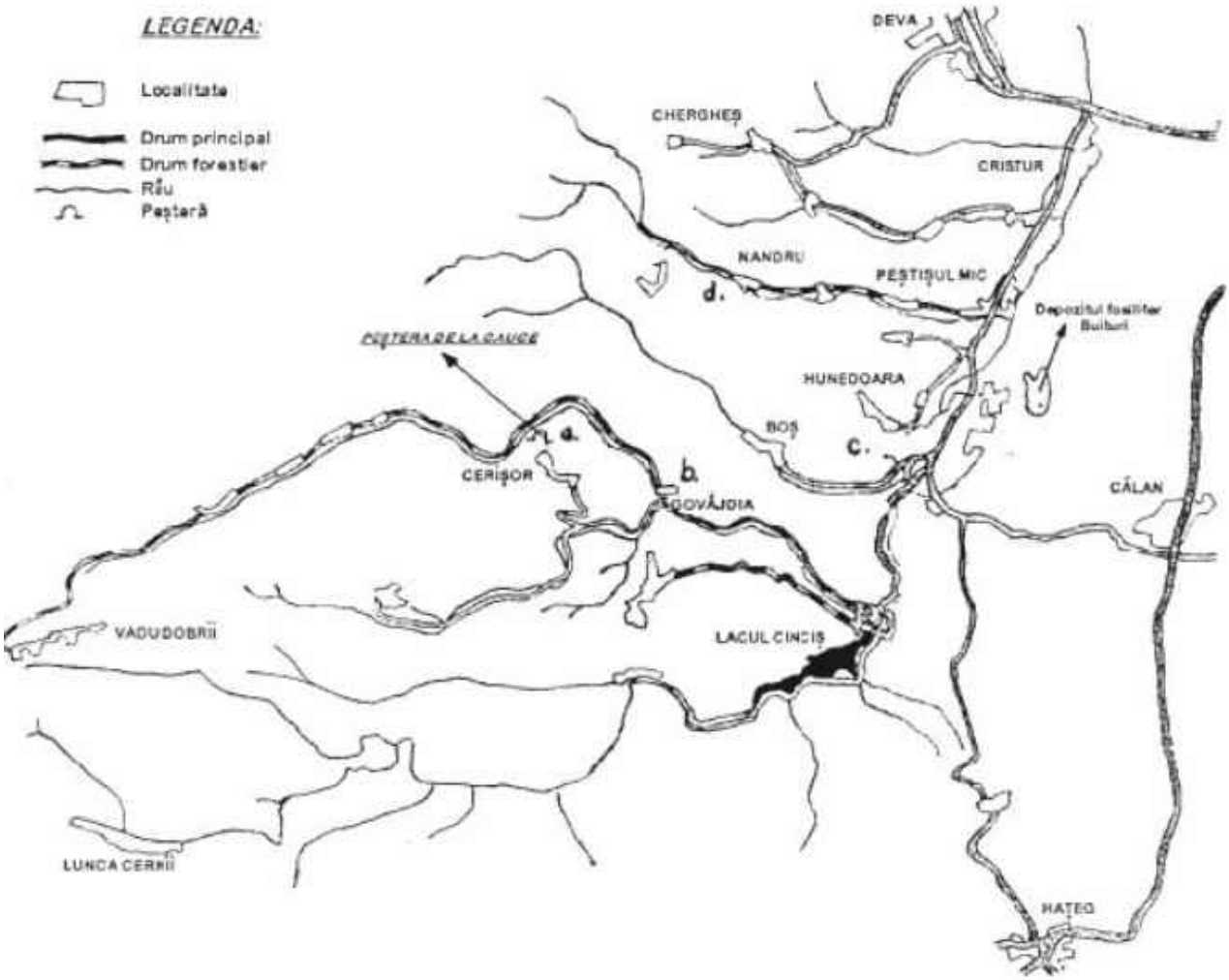

Harta 3. Descoperiri arheologice din zona Hunedoara. După: *Luca et alii 2004*, harta 1.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

1. NANDRU – *Peştera Curată* (2277/ 1)
2. NANDRU – *Peştera Sparcată* (2277/ 2)
3. NANDRU – *Peştera nr.4* (2277/ ?)
4. NANDRU – *Peştera Joncşuni* (2277/ 47-48)
5. DUMBRAVA – *Peştera cu apă* (2277/ 8)
6. HUNEDOARA – *Peştera nr.2* (2277/ 16)
7. CHERGHEŞ – *Peştera Măgura* (2276/ 1)
8. CERIŞOR – *Peştera nr. 1* (2277/ 11)
9. CERIŞOR – *Peştera nr. 2* (2277/ 13)
10. CERIŞOR – *Peştera nr. 3* (2277/ 12)
11. CERIŞOR – *Peştera Cuce* (2277/ 11)
12. CERIŞOR – *Peştera nr. 4 de la Crăciuneasa* (2277/ 34)
13. CIULPĂZ – *Peştera Buiştredu* (2277/ 55)
14. GOVĂDIA – *Peştera de la cruce* (2277/ ?)
15. RUNCU MARE – *Peştera nr. 1* (2277/ 9)

Harta 4. Peşteri de pe rama de est a Munţilor Poiana Ruscă. După: *Luca et alii 2004*, harta 3.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

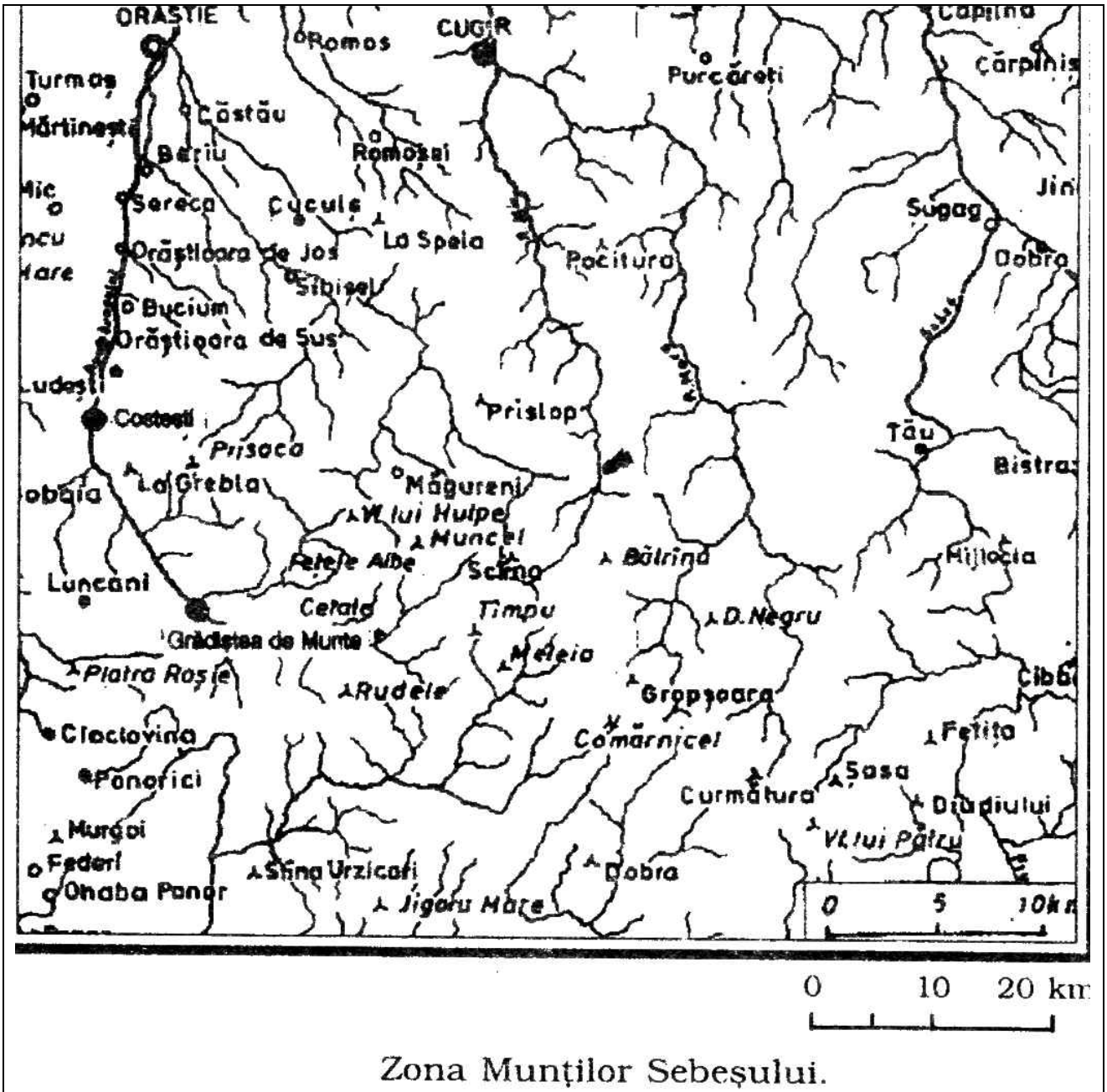

Zona Munţilor Sebeşului.

Harta 5. Zona Munţilor Sebeşului. După: *Glodariu et alii 1996*, fig. 1.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

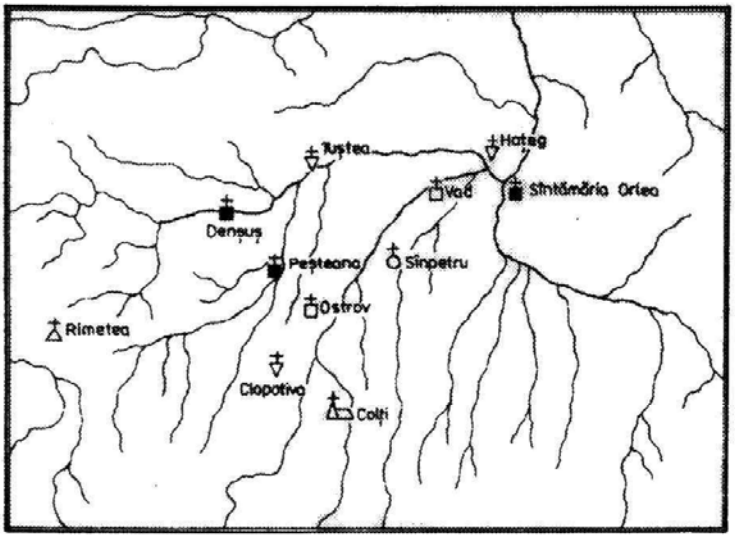

Răspândirea bisericilor haţegane în seolul al XIV-lea. 1. biserică de lemn;
2. biserică de piatră; 3. sihăstrie; 4. mănăstire; 5. biserică presupusă pe baza atestării preotului;
6. biserică cu formă neprecizabilă; 7. biserică presupusă pe baza datelor indirecte;
8. biserică dispărută în cursul secolului; 9. biserică existentă din secolele anterioare

Harta 6. După: *Rusu A.A. 1997*, fig. 17.

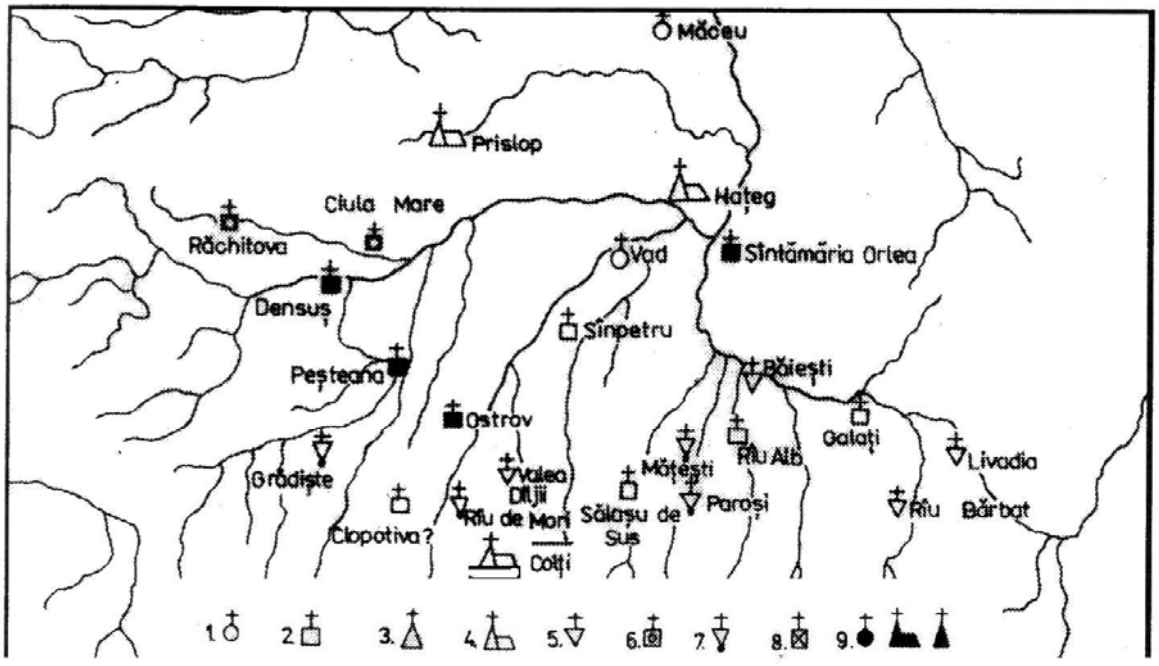

Răspândirea bisericilor haţegane în seolul al X**V** -lea. 1. biserică de lemn;
2. biserică de piatră; 3. sihăstrie; 4. mănăstire; 5. biserică presupusă pe baza atestării preotului;
6. biserică cu formă neprecizabilă; 7. biserică presupusă pe baza datelor indirecte;
8. biserică dispărută în cursul secolului; 9. biserică existentă din secolele anterioare

Harta 7. După: *Rusu A.A. 1997*, fig. 18.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

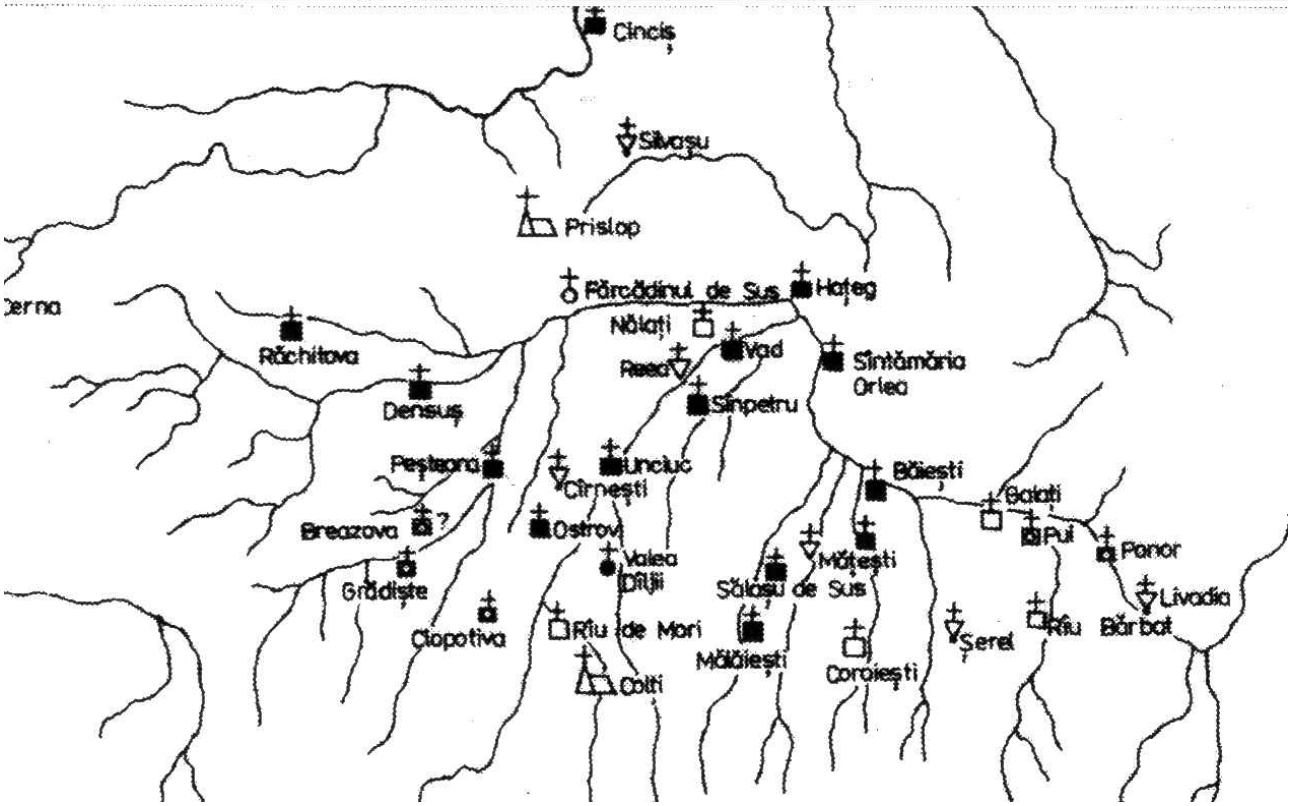

Harta 8. După: *Rusu A.A. 1997*, fig. 19.

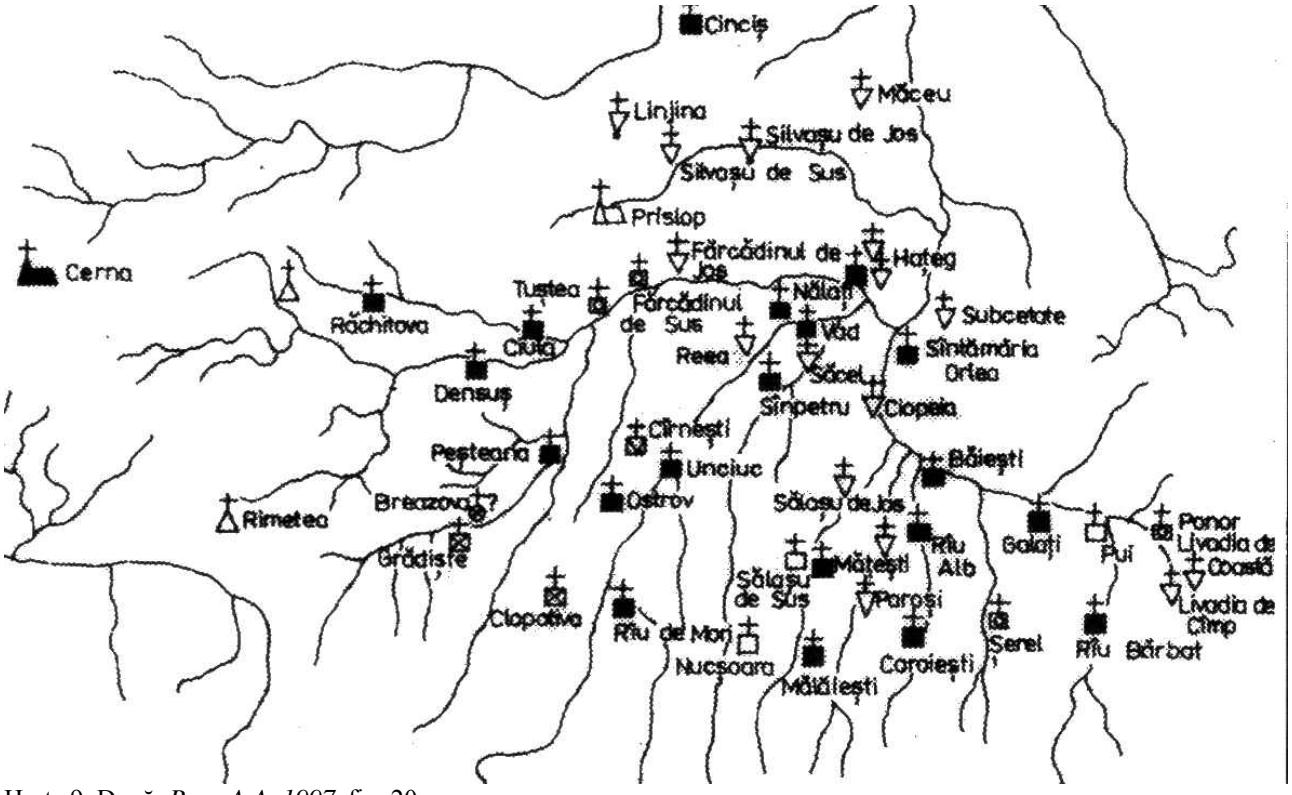

Harta 9. După: *Rusu A.A. 1997*, fig. 20.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

LISTA ILUSTRAȚIILOR

Harta 1. Județul Hunedoara. Unități administrativ-teritoriale.
Harta 2. Descoperiri paleolitice din județul Hunedoara. După: *Păunescu 2001*, fig. 65.
Harta 3. Descoperiri arheologice din zona Hunedoara. După: *Luca et alii 2004*, harta 1.
Harta 4. Peşteri de pe rama de est a Munților Poiana Ruscă. După: *Luca et alii 2004*, harta 3.
Harta 5. Zona Munților Sebeşului. După: *Glodariu et alii 1996*, fig. 1.
Harta 6. După: *Rusu A.A. 1997*, fig. 17.
Harta 7. După: *Rusu A.A. 1997*, fig. 18.
Harta 8. După: *Rusu A.A. 1997*, fig. 19.
Harta 9. După: *Rusu A.A. 1997*, fig. 20.

Plan 1. Ardeu. După: *Ursuțiu 2002*, p. 83.
Plan 2. Ardeu-*Cetățeaua*. După: *Pescaru et alii 2002*, pl. 14.
Plan 3. Zona Geoagiu – Balşa. După: *Pescaru et alii 2001*, pl. 2.
Plan 4. Băniţa-*Piatra Cetății*. După: *Glodariu 1983*, fig. 24/1.
Plan 5. Cârneşti. Biserica medievală. După: *Rusu A.A. 1997*, fig. 26.
Plan 6. După: Zona geologică în care se află peşterile din zona Cerişor. *Luca et alii 2004*, harta 2.
Plan 7. Peştera Mică de la Cerişor. După: *Luca et alii 2004*, plan 8.
Plan 8. Peştera Mare de la Cerişor. După: *Luca et alii 2004*, plan 9.
Plan 9. Planul orizontal al Peşterii Cauce. După: *Luca et alii 2004*, plan 1.
Plan 10. Peştera Măgura de la Chergheş. După: *Luca et alii 2004*, plan 12/2.
Plan 11. Zona Pui – Baru – Ciclovina. După: *Păunescu 2001*, fig. 94.
Plan 12. Cigmău-*Cetatea Urieşilor*. După: *Pescaru şi Pescaru 2001*, pl. 22.
Plan 13. Cigmău. Vicusul militar. După: *Oltean şi Hanson 2001*, fig. 3.
Plan 14. Cinciş-Cerna. Biserica medievală. După: *Popa 1988*, fig. 49.
Plan 15. Ciula Mare. Biserica medievală. După: *Popa 1988*, fig. 45/3.
Plan 16. Zona Costeşti – Blidaru. După: *Glodariu et alii 1996*, fig. 6.
Plan 17. Costeşti-*Cetățuie*. După: *Crişan 1993*, p. 134.
Plan 18. Costeşti. Turn-locuință. După: *Antonescu 1984*, fig. 18.
Plan 19. Blidaru. Cetatea dacică. După: *** *1994*, fig. 49.
Plan 20. Zid dacic. După: *Glodariu 1983*, fig. 12/3.
Plan 21. Crivadia. Planul cetății medievale. După: *Anghel 1986*, fig. 10.
Plan 22. Cucuiş-*Colnic*. După: *Pinter et alii 2002*, pl. 45.
Plan 23. Densuş. Biserica medievală. După: *Popa 1988*, fig. 43.
Plan 24. Deva. Planul cetății. După: *Anghel 1981*, pl. V/3.
Plan 25. Fortificațiile de la Ciclovina – Ponorici. După: *Glodariu et alii 1996*, fig. 36.
Plan 26. Folt. După: *Ursuțiu 2002*, p. 89.
Plan 27. Galați. Biserica medievală. După: *Rusu A.A. 1997*, fig. 29.
Plan 28. Germisara. După: *Pescaru şi Alicu 2000*, pl. XXI.
Plan 29. Govăjdia. Peştera de la cruce. După: *Luca et alii 2004*, plan 12.
Plan 30. Grădiştea de Munte. Sarmizegetusa Regia. După: *Glodariu et alii 2003a*, pl. 62.
Plan 31. Sanctuar patrulater dacic. După: *Antonescu 1984*, fig. 37.
Plan 32. Sarmizegetusa Regia. Cetatea şi zona sacră. După: *Crişan 1993*, p. 139.
Plan 33. Sanctuar patrulater dacic. După: *Antonescu 1984*, fig. 35.
Plan 34. Feţele Albe-*Şesul cu Brânză*. După: *Glodariu et alii 1996*, fig. 29.
Plan 35. Feţele Albe. Clădiri cu absidă. După: *Glodariu 1983*, fig. 7.
Plan 36. Meleia. După: *Antonescu 1984*, fig. 16.
Plan 37. Pustâiosu. După: *Antonescu 1984*, fig. 3.
Plan 38. Gurasada. Biserica medievală. După: *Popa 1988*, fig. 47.
Plan 39. Haţeg. Biserica mănăstirii medievale. După: *Rusu A.A. 1997*, fig. 16.
Plan 40. Hunedoara. Peştera numărul 1 de pe Dealul Sânpetru. După: *Luca et alii 2004*, plan 10/2.
Plan 41. Hunedoara. Peştera numărul 2 de pe Dealul Sânpetru. După: *Luca et alii 2004*, plan 10/3.
Plan 42. Hunedoara-*Dealul Sânpetru*.
Plan 43. Inventarul unor depuneri de copii dacice. Hunedoara. După: *Luca et alii 2003*, pl. 64.
Plan 44. Hunedoara. Planul Castelului Corvinilor.

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS descărcat de pe : http://arheologie.ulbsibiu.ro/

Plan 45. Leşnic. Biserica medievală. După: *Cantacuzino 1986*, fig. 150.
Plan 46. Luncani-*Piatra Roşie*. După: *Crişan 1993*, p. 138.
Plan 47. Luncani-*Piatra Roşie*. Construcţie cu absidă. După: *Antonescu 1984*, fig. 13.
Plan 48. Luncani-*Piatra Roşie*. Reconstrucţia unor locuinţe. După: *Glodariu 1983*, fig. 5.
Plan 49. Luncani-*Piatra Roşie*. Reconstrucţia unei locuinţe. După: *Antonescu 1984*, fig. 26.
Plan 50. Mălăieşti. Fortificaţia medievală. După: *Popa 1988*, fig. 38.
Plan 51. Mălăieşti. Biserica medievală. După: *Popa 1988*, fig. 45/8.
Plan 52. Nandru. Dealul Peşterilor. După: *Păunescu 2001*, fig. 82.
Plan 53. Nandru. Peştera Joncţiunii. După: *Luca et alii 2004*, plan 11.
Plan 54. Nandru. Peştera numărul 4. După: *Luca et alii 2004*, plan 10/1.
Plan 55. Haţeg – Nălaţvad – Bărăşti – Sântămăria Orlea. După: *Rusu A.A. 1991*, fig. 1.
Plan 56. Nălaţvad. Biserica medievală. După: *Popa 1988*, fig. 45/7.
Plan 57. Nălaţvad. Biserica medievală. După: *Rusu A.A. 1997*, fig. 31.
Plan 58. Negoiu. După: *Rusu A.A. 1997*, fig. 8.
Plan 59. Nucşoara. Biserica medievală. După: *Popa 1988*, fig. 48.
Plan 60. Ohaba-Streiului. După: *Ciută şi Ştefan 1999*, Harta II.
Plan 61. Orăştie-*Dealul Pemilor, punct* X_2. După: *Luca şi Pinter 2001*, Plan 3.
Plan 62. Orăştie-*Cetate*. După: *Anghel 1996*, fig. 17.
Plan 63. Orăştie-*Cetate*. Biserica-rotondă. După: *Pinter 2003*, pl. I.
Plan 64. Ostrov. Biserica medievală. După: *Popa 1988*, fig. 50.
Plan 65. Paroş. Biserica medievală. După: *Popa 1988*, fig. 51.
Plan 66. Peşteana. Biserica medievală. După: *Popa 1988*, fig. 44.
Plan 67. Vârful lui Pătru. După: *Glodariu şi Moga 1989*, fig. 2.
Plan 68. Vârful lui Pătru. Castrul. După: *Glodariu et alii 1996*, fig. 37.
Plan 69. Rapoltu Mare. După: *Ursuţiu 2002*, p. 94.
Plan 70. Rapoltu Mare. După: *Bălos şi Ardeu 2002*, pl. 87.
Plan 71. Răchitova-*Cetăţuia*. După: *Popa 1988*, fig. 37.
Plan 72. Răchitova. Biserica medievală. După: *Rusu A.A. 1997*, fig. 37.
Plan 73. Râu Alb. Biserica medievală. După: *Rusu A.A. 1997*, fig. 38.
Plan 74. Râu de Mori. Planul complexului medieval. După: *Pinter et alii 2003*, pl. 98.
Plan 75. Ruşor. Biserica medievală. După: *Rusu A.A. 1997*, fig. 42.
Plan 76. Ulpia Traiana Sarmizegetusa. Plan general. După: *Pop 1994*, fig. 1.
Plan 77. Ulpia Traiana Sarmizegetusa. Amfiteatrul. După: *Daicoviciu H. şi Alicu 1984*, fig. 32.
Plan 78. Ulpia Traiana Sarmizegetusa. Satul actual în contextul vestigiilor antice. După: *Popa 1988*, fig. 8.
Plan 79. Sălaşu de Sus. Capela. După: *Rusu A.A. 1997*, fig. 43.
Plan 80. Sălaşu de Sus. Biserica medievală. După: *Rusu A.A. 1997*, fig. 44.
Plan 81. Sânpetru. Biserica medievală. După: *Popa 1988*, fig. 45/4.
Plan 82. Sântămăria Orlea. Biserica medievală. După: *Popa 1988*, fig. 45/1.
Plan 83. Sibişel. Cetatea. După: *Anghel 1986*, fig. 23.
Plan 84. Silvaşu de Jos. După: *Ursuţiu 2002*, p. 97.
Plan 85. Silvaşu de Sus. După: *Rusu A.A. 1997*, fig. 14.
Plan 86. Biserica mănăstirii Prislop. După: *Popa 1988*, fig. 52.
Plan 87. Strei. Biserica medievală. După: *Popa 1988*, fig. 46.
Plan 88. Streisângeorgiu – Călan (oraşul nou). După: *Popa 1988*, fig. 12.
Plan 89. Subcetate. După: *Anghel 1986*, fig. 26.
Plan 90. Cetatea Haţegului. După: *Popa 1988*, fig. 34.
Plan 91. Cetatea de Colţ. După: *Anghel 1986*, fig. 6.
Plan 92. Suseni. Biserica medievală. După: *Popa 1988*, fig. 45/6.
Plan 93. Turdaş. După: *Ursuţiu 2002*, p. 100.
Plan 94. Turdaş-*Luncă*. După: *Luca 2001*, Harta 2.
Plan 95. Turdaş – Orăştie. După: *Luca 2001*, Harta 1.
Plan 96. Ţebea-*Vârful Ruşti*. După: *Andriţoiu 1992*, pl. 4D.
Plan 97. Unciuc. Biserica medievală. După: *Rusu A.A. 1997*, fig. 52.
Plan 98. Uroi. După: *Hanson şi Oltean 2000*, Map 1.
Plan 99. Vad. Biserica medievală. După: *Rusu A.A. 1997*, fig. 53.
Plan 100. Micia. După: *Benea 1999-2000*, fig. 4.
Plan 101. Zăvoi. Biserica medievală. După: *Rusu A.A. 1997*, fig. 54.

TABEL 1

Repartizarea descoperirilor arheologice din județul Hunedoara pe localități şi perioade istorice

1. **Epoca paleolitică**
2. **Epoca neolitică şi eneolitică**
3. **Epoca bronzului**
4. **Hallstatt**
5. **Latène**
6. **Epoca daco-romană**
7. **Epoca prefeudală**
8. **Epoca medievală**

Nr. crt. (din lucrare)	Denumirea localității	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
2.	Almaş-Sălişte (comuna Zam)	-	X	-	-	-	-	-	-
3.	Almaşu Mic (comuna Peştişu Mic)	-	X	-	-	-	X	-	X
4.	Almaşu Mic de Munte (comuna Balşa)	-	-	-	-	-	X	-	-
5.	Almaşu Sec (comuna Cârjiți)	-	-	-	-	-	X	-	-
7.	Alun (comuna Boşorod)	-	-	-	-	-	X	-	X
10.	Arănieş (comuna Cerbăl)	X	-	-	-	-	-	-	-
12.	Ardeu (comuna Balşa)	-	X	X	X	X	-	-	-
13.	Aurel Vlaicu (comuna Geoagiu)	-	X	X	X	-	X	X	-
15.	Baia de Criş (comună)	-	X	X	X	X	X	-	X
17.	Balomir (comuna Sântămăria Orlea)	-	X	X	X	-	X	X	-
18.	Balşa (comună)	X	X	X	-	-	-	-	X
19.	Banpotoc (comuna Hărău)	-	X	X	-	-	-	-	-
20.	Barbura (comuna Băița)	-	-	-	-	-	X	-	-
21.	Baru (comună)	-	X	X	-	X	X	-	X
23.	Basarabasa (comuna Vața de Jos)	X	-	-	-	-	-	-	-
25.	Batiz (oraş Călan)	-	X	-	-	-	X	-	-
26.	Băcâia (comuna Geoagiu)	-	X	X	-	-	-	-	-
27.	Băcia (comună)	-	X	X	-	-	X	-	-
28.	Băieşti (comuna Pui)	X	-	X	-	X	X	-	X
29.	Băița (comună)	-	X	X	-	-	X	-	-
31.	Bănița (comună)	-	X	-	X	X	X	-	-
32.	Bărăştii Hațegului (comuna Sântămăria Orlea)	-	-	-	-	-	-	-	X
33.	Bărăştii Iliei (comuna Brănişca)	-	X	-	-	-	-	-	-
34.	Bătrâna (comună)	-	X	-	-	-	-	-	-
35.	Bățălar (comuna Bretea Română)	-	-	-	-	-	-	X	-
36.	Bârcea Mare (oraş Simeria)	-	X	-	-	-	X	-	X
37.	Bârcea Mică (municipiul Deva)	-	X	-	-	-	-	-	-
39.	Bejan (comuna Şoimuş)	-	X	-	-	-	X	-	-
41.	Bercu (comuna Bretea Română)	-	X	X	X	-	-	-	-
42.	Beriu (comună)	-	-	-	-	X	X	-	-
46.	Bobaia (comuna Boşorod)	-	-	-	-	X	-	-	-
47.	Bobâlna (comuna Rapoltu Mare)	-	X	-	-	-	X	-	-
50.	Boholt (comuna Şoimuş)	-	X	X	-	-	X	-	X
52.	Boița (comuna Răchitova)	-	X	X	-	-	-	-	-
53.	Boiu (comuna Rapoltu Mare)	-	X	X	-	-	X	-	X
55.	Boiu de Sus (comuna Gurasada)	-	X	X	-	-	-	-	-
56.	Boş (municipiul Hunedoara)	-	X	X	X	-	-	-	-
57.	Boşorod (comună)	-	-	-	-	X	X	-	-
59.	Bozeş (comuna Geoagiu)	-	X	-	X	X	X	-	-
60.	Brad (municipiu)	-	X	X	X	-	X	-	-
63.	Brănişca (comună)	-	X	-	-	-	-	-	-
66.	Breazova (comuna Sarmizegetusa)	-	-	-	-	-	X	-	-

67.	**Bretea-Mureşană (comuna Ilia)**	**-**	**-**	**-**	**X**	**X**	**X**	**-**	**-**
68.	**Bretea Română (comună)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**
69.	**Bretea Streiului (comuna Bretea Română)**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**
71.	**Brotuna (comuna Vaţa de Jos)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
73.	**Buceş-Vulcan (comuna Buceş)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
74.	**Bucium (comuna Orăştioara de Sus)**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**
75.	**Bucium Orlea (comuna Sântămăria Orlea)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**
76.	**Bucureşci (comună)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**
79.	**Bulzeştii de Sus (comună)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**
83.	**Căbeşti (comuna Brănişca)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**
84.	**Călan (oraş)**	**-**	**X**	**-**	**X**	**X**	**X**	**-**	**-**
85.	**Călanu Mic (oraş Călan)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**		**-**	**X**
87.	**Căraci (comuna Baia de Criş)**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**	**-**	**X**
89.	**Cărmăzăneşti (comuna Gurasada)**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**
90.	**Cărpiniş (oraş Simeria)**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**
92.	**Căzăneşti (comuna Vaţa de Jos)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**
93.	**Câinelu de Jos (comuna Şoimuş)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**
95.	**Câmpu lui Neag (oraşul Uricani)**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
96.	**Câmpuri de Sus (comuna Gurasada)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**
97.	**Câmpuri-Surduc (comuna Gurasada)**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**
98.	**Cârjiţi (comună)**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**
99.	**Cârneşti (comuna Toteşti)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**
100.	**Cerbăl (comună)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**
102.	**Cerişor (comuna Lelese)**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**
105.	**Certeju de Sus (comună)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
106.	**Cherghеş (comuna Cârjiţi)**	**-**	**X**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**
107.	**Chimindia (comuna Hărău)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**
109.	**Chitid (comuna Boşorod)**	**-**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**-**	**-**
110.	**Ciclovina (comuna Boşorod)**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**-**	**-**
111.	**Cigmău (comuna Geoagiu)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**
112.	**Cinciş-Cerna (comuna Teliucu Inferior)**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**
113.	**Ciopeia (comuna Sântămăria Orlea)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**
114.	**Ciula Mare (comuna Răchitova)**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**
116.	**Ciulpăz (comuna Peştişu Mic)**	**-**	**X**	**X**	**X**	**X**	**-**	**-**	**X**
120.	**Clopotiva (comuna Râu de Mori)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**
123.	**Coroieşti (comuna Sălaşu de Sus)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**
125.	**Costeşti (comuna Orăştioara de Sus)**	**-**	**X**	**-**	**X**	**X**	**X**	**-**	**-**
127.	**Covragiu (comuna Bretea Română)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
128.	**Cozia (comuna Cârjiţi)**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**
129.	**Crăciuneşti (comuna Băiţa)**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**
130.	**Crăguiş (comuna Unirea)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**
131.	**Cristur (municipiul Deva)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**
133.	**Crişan (comuna Ribiţa)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**
134.	**Crişcior (comună)**	**-**	**X**	**X**	**X**	**-**	**X**	**-**	**X**
136.	**Crivadia (comuna Băniţa)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**	**X**
137.	**Cucuiş (comuna Beriu)**	**-**	**X**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**	**X**
146.	**Dâncu Mare (comuna Mărtineşti)**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**	**-**	**-**
152.	**Densuş (comună)**	**-**	**X**	**X**	**X**	**-**	**X**	**X ?**	**X**
153.	**Deva (municipiu reşedinţă de judeţ)**	**-**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**
154.	**Dobra (comună)**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**	**-**	**-**
158.	**Dumbrava (comuna Peştişu Mic)**	**-**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**-**	**-**
161.	**Dumbrăviţa (comuna Ilia)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**
162.	**Dumeşti (comuna Vorţa)**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**
163.	**După Piatră (comuna Buceş)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**
165.	**Făgeţel (comuna Dobra)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**
166.	**Fărcădin (comuna Unirea)**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**	**X**	**X**	**X**
168.	**Federi (comuna Pui)**	**X**	**X**	**X**	**-**	**X**	**X**	**X**	**X**
171.	**Fizeş (comuna Băiţa)**	**-**	**X**	**X**	**X**	**-**	**X**	**-**	**X**
172.	**Fizeşti (comuna Pui)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**X**	**X**	**X**	**X**
173.	**Folt (comuna Rapoltu Mare)**	**-**	**X**	**X**	**X**	**-**	**X**	**X**	**-**

176.	**Galați (comuna Pui)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**
177.	**Galbina (comuna Balșa)**	**-**	**X**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**
178.	**Gânțaga (comuna Bretea Română)**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**
179.	**Gelmar (comuna Geoagiu)**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
180.	**Geoagiu de Jos (comună)**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**
181.	**Geoagiu-Băi (comuna Geoagiu)**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**
182.	**Ghelari (comună)**	**-**	**-**	**-**	**X**	**X**	**X**	**-**	**X**
186.	**Godinești (comuna Zam)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
187.	**Goleș (comuna Toplița)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
189.	**Gothadea (comuna Gurasada)**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**X**
190.	**Govăjdia (comuna Ghelari)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**
191.	**Grădiștea de Munte (comuna Orăștioara de Sus)**	**-**	**-**	**X**	**X**	**X**	**X**	**-**	**-**
192.	**Grid (oraș Călan)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**
194.	**Grohot (comuna Bulzeștii de Sus)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
199.	**Gurasada (comună)**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**
200.	**Hațeg (oraș)**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**
201.	**Hărău (comună)**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**
202.	**Hărțăgani (comuna Băița)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**
203.	**Hășdat (municipiul Hunedoara)**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**
205.	**Hățăgel (comuna Densuș)**	**-**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**-**	**X**
207.	**Hobița (comuna Pui)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**
208.	**Hobița-Grădiște (comuna Sarmizegetusa)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**
210.	**Homorod (comuna Geoagiu)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
211.	**Hondol (comuna Certeju de Sus)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**
212.	**Hunedoara (municipiu)**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**
213.	**Ilia (comună)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**
214.	**Iscroni (oraș Aninoasa)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**
215.	**Izvoarele (comuna Teliucu Inferior)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**
216.	**Jeledinți (comuna Mărtinești)**	**-**	**-**	**X**	**X**	**X**	**X**	**-**	**-**
218.	**Jieț (oraș Petrila)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**
219.	**Josani (comuna Peștișu Mic)**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**	**-**	**-**
220.	**Lăpugiu de Jos (comună)**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
222.	**Lăpușnic (comuna Dobra)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**
226.	**Leșnic (comuna Vețel)**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**	**X**	**X**	**X**
228.	**Livadia (comuna Baru)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**
229.	**Livezi (comuna Unirea)**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**
230.	**Ludeștii de Jos (comuna Orăștioara de Sus)**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**
231.	**Ludeștii de Sus (comuna Orăștioara de Sus)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**
233.	**Lunca (comuna Băița)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
234.	**Lunca Cernii de Jos (comună)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
236.	**Luncani (comuna Boșorod)**	**X**	**X**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**
237.	**Luncoiu de Jos (comună)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**
240.	**Lupeni (oraș)**	**-**	**X**	**X**	**X**	**-**	**X**	**-**	**X**
241.	**Mada (comuna Balșa)**	**X**	**X**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**
242.	**Măceu (comuna Bretea Română)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**
243.	**Măgura (comuna Mărtinești)**	**-**	**X**	**X**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**
244.	**Măgura-Toplița (comuna Certeju de Sus)**	**-**	**X**	**-**	**X**	**-**	**X**	**-**	**X**
246.	**Mălăiești (comuna Sălașu de Sus)**	**-**	**-**	**X**	**X**	**X**	**X**	**-**	**X**
247.	**Mărtinești (comună)**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**
248.	**Mânerău (comuna Peștișu Mic)**	**-**	**X**	**X**	**X**	**-**	**X**	**-**	**-**
253.	**Mermezeu-Văleni (comuna Geoagiu)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
254.	**Mesteacăn (municipiul Brad)**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**	**-**	**X**
255.	**Mesteacăn (comuna Răchitova)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**
256.	**Micănești (comuna Zam)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
258.	**Mihăileni (comuna Buceș)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
259.	**Mintia (comuna Vețel)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**
262.	**Muncelu Mic (comuna Vețel)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**
263.	**Nandru (comuna Peștișu Mic)**	**X**	**X**	**X**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**
265.	**Nădăștia de Sus (oraș Călan)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**

266.	**Nălaţvad (oraş Haţeg)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**
267.	**Negoiu (comuna Lunca Cernii de Jos)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X ?**	**-**	**X**
268.	**Nojag (comuna Certeju de Sus)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**
269.	**Nucşoara (comuna Sălaşu de Sus)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**
273.	**Ocolişu Mic (comuna Orăştioara de Sus)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**
275.	**Ohaba de sub Piatră (comuna Sălaşu de Sus)**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**
276.	**Ohaba-Ponor (comuna Pui)**	**X**	**X**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**
277.	**Ohaba-Sibişel (comuna Râu de Mori)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**
278.	**Ohaba-Streiului (oraş Călan)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**X**
280.	**Orăştie (municipiu)**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**
281.	**Orăştioara de Jos (comuna Beriu)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**
282.	**Orăştioara de Sus (comună)**	**-**	**-**	**X**	**X**	**X**	**X**	**-**	**-**
284.	**Ostrov (comuna Râu de Mori)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**
285.	**Ostrovel (comuna Râu de Mori)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**
287.	**Panc (comuna Dobra)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**
289.	**Paroş (comuna Sălaşu de Sus)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**
290.	**Păucineşti (comuna Sarmizegetusa)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**
293.	**Pâclişa (comuna Toteşti)**	**-**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X ?**	**X**
294.	**Peşteana (comuna Densuş)**	**-**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**-**	**X**
295.	**Peşteniţa (comuna Densuş)**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**
298.	**Peştera (comuna Sălaşu de Sus)**	**-**	**X**	**X**	**X**	**-**	**X**	**-**	**X**
299.	**Peştişu Mare (municipiul Hunedoara)**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**
300.	**Peştişu Mic (comună)**	**X**	**X**	**X**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**
301.	**Petreni (comuna Băcia)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**
302.	**Petrila (oraş)**	**-**	**X**	**X**	**X**	**-**	**X**	**-**	**X**
304.	**Petroşani (municipiu)**	**-**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**-**	**X**
306.	**Pişchinţi (comuna Romos)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**
310.	**Podele (comuna Luncoiu de Jos)**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**
312.	**Poiana (comuna Balşa)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**
315.	**Poieni (comuna Densuş)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**
319.	**Pojoga (comuna Zam)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
320.	**Ponor (comuna Pui)**	**X**	**X**	**X**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**
323.	**Prăvăleni (comuna Vaţa de Jos)**	**X**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
324.	**Pricaz (comuna Turdaş)**	**-**	**X**	**X**	**X**	**-**	**X**	**-**	**-**
325.	**Prihodişte (comuna Boşorod)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**
326.	**Prihodişte (comuna Vaţa de Jos)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
327.	**Pui (comună)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**
328.	**Rapoltu Mare (comună)**	**-**	**X**	**X**	**X**	**-**	**X**	**-**	**-**
329.	**Rapolţel (comuna Rapoltu Mare)**	**-**	**X**	**X**	**X**	**-**	**X**	**-**	**-**
330.	**Răchitova (comună)**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**
331.	**Răcăştia (municipiul Hunedoara)**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**
333.	**Răduleşti (comuna Dobra)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**
336.	**Râu Alb (comuna Sălaşu de Sus)**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**
337.	**Râu Bărbat (comuna Pui)**	**-**	**-**	**X ?**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**
338.	**Râu de Mori (comună)**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**
339.	**Râu Mare (comuna Râu de Mori)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**
341.	**Reea (comuna Toteşti)**	**-**	**X**	**X**	**X**	**-**	**X**	**-**	**X**
342.	**Renghet (comuna Geoagiu)**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**
343.	**Ribicioara (comuna Ribiţa)**	**X**	**X**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**
344.	**Ribiţa (comună)**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**	**-**	**X**
347.	**Romos (comună)**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**	**-**	**-**
348.	**Romoşel (comuna Romos)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**
349.	**Roşcani (comuna Dobra)**	**X**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**
352.	**Rovina (comuna Bucureşci)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
353.	**Ruda (comuna Ghelari)**	**-**	**X**	**X**	**X**	**-**	**X**	**-**	**X**
354.	**Ruda-Brad (municipiul Brad)**	**-**	**X**	**X**	**X**	**-**	**X**	**-**	**X**
355.	**Runcu Mare (comuna Lelese)**	**-**	**X**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**	**-**
358.	**Ruşor (comuna Pui)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**
360.	**Ruşi (comuna Bretea Română)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**
361.	**Sarmizegetusa (comună)**	**-**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**

363.	**Săcărâmb (comuna Certeju de Sus)**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**	**-**	**X**
364.	**Săcel (comuna Sântămăria Orlea)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**
365.	**Sălaşu de Jos (comuna Sălaşu de Sus)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**
366.	**Sălaşu de Sus (comună)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**
367.	**Sălătruc (comuna Blăjeni)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**
368.	**Sălciua (comuna Zam)**	**-**	**-**	**-**	**X**	**X ?**	**X**	**-**	**X**
369.	**Sălişte (comuna Băiţa)**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**	**-**	**X**
371.	**Săuleşti (oraş Simeria)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**
372.	**Sâncrai (oraş Călan)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**
373.	**Sânpetru (comuna Sântămăria Orlea)**	**-**	**X**	**X**	**X**	**-**	**X**	**-**	**X**
374.	**Sântandrei (oraş Simeria)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**
375.	**Sântămăria de Piatră (oraş Călan)**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**
376.	**Sântămăria Orlea (comună)**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**	**X**	**X**	**X**
377.	**Sântuhalm (municipiul Deva)**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**
378.	**Sârbi (comuna Ilia)**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
380.	**Sibişel (comuna Beriu)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**
381.	**Sibişel (comuna Râu de Mori)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**
382.	**Silvaşu de Jos (oraş Haţeg)**	**-**	**X**	**X**	**X**	**-**	**X**	**-**	**X**
383.	**Silvaşu de Sus (oraş Haţeg)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**
384.	**Simeria (oraş)**	**-**	**X**	**X**	**X**	**-**	**X**	**-**	**X**
385.	**Simeria Veche (oraş Simeria)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**X**
389.	**Spini (comuna Turdaş)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**
391.	**Stănija (comuna Buceş)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**
394.	**Stânceşti-Ohaba (comuna Dobra)**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**
397.	**Strei (oraş Călan)**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**	**X**	**X**
398.	**Strei-Săcel (oraş Călan)**	**-**	**-**	**X ?**	**X**	**-**	**X**	**-**	**-**
399.	**Streisângeorgiu (oraş Călan)**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**-**	**X**
401.	**Subcetate (comuna Sântămăria Orlea)**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**-**	**X**
403.	**Suseni (comuna Râu de Mori)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**
406.	**Şoimuş (comună)**	**-**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**-**	**-**
407.	**Ştei (comuna Densuş)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**
408.	**Ştei a (comuna Tomeşti)**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
411.	**Tămăşeşti (comuna Zam)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**
413.	**Tătărăştii de Criş (comuna Vaţa de Jos)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
414.	**Tâmpa (comuna Băcia)**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**
417.	**Târnăviţa (comuna Brănişca)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
418.	**Târşa (comuna Boşorod)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**
419.	**Techereu (comuna Balşa)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**
421.	**Teliucu Inferior (comună)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**
422.	**Teliucu Superior (comuna Teliucu Inferior)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
425.	**Tisa (comuna Burjuc)**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**
427.	**Tomeşti (comună)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**
429.	**Toplița (comună)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**
431.	**Toteşti (comună)**	**-**	**-**	**X**	**X**	**X**	**X**	**-**	**X**
432.	**Totia (comuna Băcia)**	**-**	**X**	**-**	**X**	**X**	**X**	**-**	**X**
433.	**Trestia (comuna Băiţa)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**
434.	**Turdaş (comună)**	**-**	**X**	**X**	**X**	**-**	**X**	**-**	**X**
435.	**Turmaş (comuna Mărtineşti)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**
436.	**Tuştea (comuna Unirea)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**
438.	**Ţebea (comuna Baia de Criş)**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**
440.	**Ulieş (comuna Gurasada)**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**
442.	**Unciuc (comuna Râu de Mori)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**
443.	**Unirea (comună)**	**-**	**X**	**-**	**X**	**-**	**X**	**-**	**-**
444.	**Uric (comuna Pui)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
445.	**Uricani (oraş)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**
446.	**Uroi (oraş Simeria)**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**
447.	**Ursici (comuna Boşorod)**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**
448.	**Vad (comuna Sântămăria Orlea)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**
450.	**Vaidei (comuna Romos)**	**-**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**	**X**
452.	**Valea Arsului (comuna Crişcior)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**

454.	**Valea-Brad (municipiul Brad)**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
455.	**Valea Dâljii (comuna Râu de Mori)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**
458.	**Valea Lupului (comuna Baru)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**
460.	**Valea Nandrului (comuna Peştişu Mic)**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**
462.	**Valea Sângeorgiului (oraş Călan)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**
463.	**Vața de Jos (comună)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
468.	**Vălioara (comuna Răchitova)**	**-**	**X**	**X**	**X**	**-**	**X**	**-**	**X**
469.	**Vălișoara (comună)**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**	**-**	**X**
471.	**Vărmaga (comuna Certeju de Sus)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**
472.	**Vâlcele (comuna Bretea Română)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**
473.	**Vâlcelele Bune (comuna Bretea Română)**	**-**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**	**-**
474.	**Vâlceluța (comuna Bretea Română)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**
475.	**Vețel (comună)**	**-**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**
476.	**Vica (comuna Gurasada)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
478.	**Voia (comuna Balşa)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
480.	**Vulcan (oraş)**	**X**	**X**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**
482.	**Zăvoi (comuna Sălaşu de Sus)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**
484.	**Zeicani (comuna Sarmizegetusa)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**X**	**X ?**	**X**
485.	**Zlaşti (municipiul Hunedoara)**	**-**	**X**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**	**X**

ABREVIERI

ActaMN	– **Acta Musei Napocensis**, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca
ActaMP	– **Acta Musei Porolissensis**, Zalău
ActaTS	– **Acta Terrae Septemcastrensis**. **Institutul pentru cercetarea şi valorificarea patrimoniului cultural transilvănean în context european**, Universitatea „Lucian Blaga" din Sibiu
AÉ	– **Archaeologiai Értesitö**, Budapesta
AICSUS	– **Anuarul Institutului de Cercetări Socio-Umane**, Sibiu
AM	– **Arheologia medievală**, Asociația Arheologilor Medievişti din România
AnB(SN)	– **Analele Banatului (serie nouă)**, Timişoara
Apulum	– **Apulum. Acta Musei Apulensis**, Alba Iulia
ArchKorr	– **Archäologisches Korrespondenzblatt**, Römisch-Germanisches Zentralmuzeum, Mainz
ArchV	– **Archeoloski Vestnik**, Ljubljana
AT	– **Ars Transsilvaniae**, Institutul de arheologie şi istoria artelor, Cluj-Napoca
AUVT	– **Annales d'Université „Valahia" Târgovişte**, Târgovişte
AVSL	– **Archiv des Verains für Siebenbürgen Landeskunde**, Sibiu
BA	– **Biblioteca Arheologică**, Bucureşti
BAHC	– **Bibliotheca Archaeologica et Historica Corvinensis**, Hunedoara
Banatica	– **Banatica**, Reşița
BCCS	– **Buletinul Cercurilor Ştiințifice Studenţeşti. Arheologie – istorie**, Alba Iulia
BHAB	– **Bibliotheca Historica et Archaeologica Banatica**, Timişoara
BMA	– **Bibliotheca Musei Apulensis**, Alba Iulia
BMN	– **Bibliotheca Musei Napocensis**, Cluj-Napoca
BS	– **Bibliotheca Septemcastrensis. Institutul pentru cercetarea şi valorificarea patrimoniului cultural transilvănean în context european**, Universitatea „Lucian Blaga" din Sibiu
BSI	– **Buletin Speologic Informativ**, F.R.T.A., Bucureşti
BSNR	– **Buletinul Societății Numismatice Române**, Bucureşti
BT	– **Bibliotheca Thracologica**, Institutul Român de Tracologie, Bucureşti
CA	– **Cercetări arheologice**, Muzeul Național de Istorie a României, Bucureşti
CANT	– **Cercetări arheologice în aria nord-tracă**, Bucureşti
CB	– **Caiete Banatica**, Reşița
CCA	– **Cronica Cercetărilor Arheologice**, Bucureşti
CCDJ	– **Cultură şi Civilizație la Dunărea de Jos**, Călăraşi
CIL	– **Corpus Inscriptionum Latinarum**
Comunicări	– **Comunicări. Seria arheologie**, Craiova
Corviniana	– **Corviniana. Acta Musei Corvinensis**, Muzeul „Castelul Corvinilor" Hunedoara
Crisia	– **Crisia. Muzeul Țării Crişurilor**, Oradea
Dacia	– **Dacia**, Bucureşti
DaciaNS	– **Dacia Nouvelle Série**, Bucureşti
Drobeta	– **Drobeta, Muzeul Regiunii Porților de Fier**, Turnu-Severin
EAIVR	– **Enciclopedia arheologiei şi istoriei vechi a României**, Bucureşti
EN	– **Ephemeris Napocensis**, Cluj-Napoca
IDR	– *Sub îngrijirea D.M. Pippidi, I.I. Russu*, **Inscripțiile Daciei romane. I – Introducere istorică şi epigrafică. Diplomele militare. Tăblițele cerate**. Bucureşti (1975); **III / Dacia Superior**. Bucureşti (1977, 1).
ITSR	– **Istorie şi Tradiție în Spațiul Românesc**, Sibiu
ForVL	– **Forschungen zur Volks- und Landeskunde**, Sibiu

LNMDR	– **The Late Neolithic of the Middle Danube Region**, Timişoara
MCA	– **Materiale şi Cercetări Arheologice**, Bucureşti
MemA	– **Memoria Antiquitatis**, Piatra-Neamț
MN	– **Muzeul Național**, Muzeul Național de istorie a României, Bucureşti
PB	– **Patrimonium Banaticum**, Timişoara
PBF	– **Prähitorische Bronzefunde**, München
PISC	– **Publicațiile Institutului de Studii Clasice**, Cluj
PMJH	– **Publicațiile Muzeului județului Hunedoara-Deva**
Potaissa	– **Potaissa**, Turda
PZ	– **Praehistorische Zeitschrift**, Berlin
RelTIH	– **Relations Thraco – Illyro – Hellénique**, Bucureşti (1994)
RevB	– **Revista Bistriței**, Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud
SAC	– **Situri arheologice cercetate în perioada 1983-1992**, I – Brăila (1996), II – Bucureşti (1997)
Sargetia	– **Sargetia. Acta Musei Devensis**, Deva
SCIV(A)	– **Studii şi Comunicări de Istorie Veche şi Arheologie**, Bucureşti
SCN	– **Studii şi Cercetări Numismatice**, Bucureşti
StComB	– **Studii şi Comunicări Brukenthal**, Muzeul Brukenthal, Sibiu
StComCar	– **Studii şi Comunicări. Etnografie. Istorie**, Caransebeş
StComSM	– **Satu Mare. Studii şi Comunicări. Muzeul județean**, Satu Mare
ThD	– **Thraco-Dacica. Institutul român de Tracologie**, Bucureşti
Tibiscum	– **Tibiscum (Studii şi comunicări. Etnografie. Istorie)**, Caransebeş
Tibiscus	– **Tibiscus. Muzeul Banatului**, Timişoara
UPA	– **Universitätsforschungen zur Prähistorischen Archäologie**, Berlin
VCRCC	– **The Vinča culture, its Role and Cultural Connections**, Timişoara
Ziridava	– **Ziridava. Muzeul județean**, Arad

Bibliografie – Literature

Albu 1971 – *Albu Pătru Ion*, *Noi descoperiri arheologice pe dealul cetății Deva (I)*, în *Apulum* 9 (1971), p. 139-146.

Albu 1971a – *Albu Pătru Ion*, *Noi descoperiri arheologice pe dealul Cetății Deva*, în *Sargetia* 8 (1971), p. 57-60.

Albu 1971b – *Albu Pătru Ion*, *Noi monumente sculpturale din colecția muzeului din deva*, în *Sargetia* 8 (1971), p. 73-75.

Alexandrescu 1963 – *Alexandrescu A.D.*, *În legătură cu statuile-menhir de la Baia de Criş*, în *SCIV* 14 (1963, 1), p. 145-150.

Alexandrescu 1966 – *Alexandrescu A.D.*, *Die Bronzeschwerter aus Rumänien*, în *DaciaNS* 10 (1966), p. 117-190.

Alicu 1973 – *Alicu Dorin*, *Turnuri de porți la castrele romane din Dacia*, în *ActaMN* 10 (1973), p. 107-126.

Alicu 1974-1975 – *Alicu Dorin*, *Materialul ceramic de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa (I)*, în *Sargetia* 11-12 (1974-1975), p. 43-50.

Alicu 1975 – *Alicu Dorin*, *Tonlampen – Typen aus Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *StComCar* 2 (1975), p. 331-361.

Alicu 1975a – *Alicu Dorin*, *Un fragment de amforă cu ştampilă de la Ulpia Traiana*, în *SCIV* 26 (1975, 3), p. 409-410.

Alicu 1976 – *Alicu Dorin*, *Integrarea monumentelor de la **Ulpia Traiana Sarmizegetusa** în circuitul turistic şi muzeistic*, în *ActaMN* 13 (1976), p. 141-162.

Alicu 1976a – *Alicu Dorin*, *Die Firmalampen von **Ulpia Traiana Sarmizegetusa***, în *DaciaNS* 20 (1976), p. 205-220.

Alicu 1977 – *Alicu Dorin*, *Corigenda la **Roman Lamps from Sarmizegetusa***, în *ActaMN* 14 (1977), p. 153-154.

Alicu 1977a – *Alicu Dorin*, *Tonlampen – Typen aus Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *StComCar* 2 (1977), p. 331-320.

Alicu 1978 – *Alicu Dorin*, *Templul zeiței Nemesis de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *ActaMN* 15 (1978), p. 173-178.

Alicu 1979 – *Alicu Dorin*, *Römische Tonlampen aus Sarmizegetusa (Ausgrabungskampagne 1976)*, în *StComCar* (1979), p. 235-252.

Alicu 1979a – *Alicu Dorin*, *Note asupra templului sirian de la Sarmizegetusa*, în *SCIV* 30 (1979, 4), p. 613-624.

Alicu 1980 – *Alicu Dorin*, *Tehnici de construcție la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *ActaMN* 17 (1980), p. 447-462.

Alicu 1981 – *Alicu Dorin*, *Instalații de **hypocaustum** la Sarmizegetusa*, în *ActaMN* 18 (1981), p. 425-436.

Alicu 1981a – *Alicu Dorin*, *Ordine arhitectonice la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *Apulum* 19 (1981), p. 97-107.

Alicu 1983 – *Alicu Dorin*, *Elemente de echipament militar descoperite la Ulpia Traiana Sarmizegetusa (I)*, în *ActaMN* 20 (1983), p. 391-396.

Alicu 1984 – *Alicu Dorin*, *Două cuptoare de ars țigle şi cărămizi de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *ActaMN* 21 (1984), p. 467-476.

Alicu 1985 – *Alicu Dorin*, *Precizări privind cronologia unor lămpi ştampilate de la Sarmizegetusa*, în *Apulum* 22 (1985), p. 77-88.

Alicu 1994 – *Alicu Dorin*, Opaițele romane. Ulpia Traiana Sarmizegetusa. Bucureşti (1994).

Alicu 1997-1998 – *Alicu Dorin*, *Bibliografia aşezărilor antice de la Vețel-Micia*, în *Sargetia* 27 (1997-1998, 1), p. 401-426.

Alicu 2001 – *Alicu Dorin*, *Die Tempel aus Micia (I)*, în *ActaMN* 38 (2001, 1) p. 155-160.

Alicu 2002 – *Alicu Dorin*, ***Addenda*** *la repertoriul templelor romane din Dacia*, în *Apulum* 30 (2002), p. 201-236.

Alicu 2003 – *Alicu Dorin*, *Templele Miciei (III). Temple probabile*, în *Banatica* 16 (2003, 1), p. 231-244.

Alicu 2004 – *Alicu Dorin*, *Pièces décoratives de char decouvertes à Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *Apulum* 41 (2004), p. 247-252.

Alicu 2004a – *Alicu Dorin*, *Édifices de culte dédié à des divinités gréco-romaines sur le sites à caractère militaire de la Dacie romaine*, în *Orbis Antiquus. Studia in Honorem Ioannis Pisonis*, Cluj-Napoca (2004), p. 327-329.

Alicu 2004b – *Alicu Dorin*, Micia. Monumente de spectacol şi de cult. Cluj-Napoca (2004, 1).

Alicu 2004c – *Alicu Dorin*, *Monumente de piatră de la Micia în colecţiile Muzeului de istorie a Transilvaniei*, în *Studia Historica et Archaeologica. In Honorem Magistrae Doina Benea*, Timişoara (2004), p. 9-20.

Alicu et alii 1976 – *Alicu Dorin, Pop Constantin, Cățănaş Viorica*, *Ateliere de pietrărie la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *ActaMN* 13 (1976), p. 125-140.

Alicu et alii 1989-1993 – *Alicu Dorin, Pop Constantin, Cociş Sorin*, *Săpături arheologice la Ulpia Traiana Sarmizegetusa (1985-1989)*, în *ActaMN* 26-30 (1989-1993, 2), p. 435-458.

Alicu et alii 1994 – *Alicu Dorin, Popa Victor, Pop Constantin, Bota Emilian, Vomir M.*, *Cercetări arheologice la Sarmizegetusa. Campania 1992-1993: clădirile EM 30 – EM 31*, în *ActaMN* 31 (1994, 1), p. 461-486.

Alicu et alii 1994a – *Alicu Dorin, Popa Victor, Bota Emilian*, *Cercetări arheologice la Sarmizegetusa. Campania 1993: amfiteatrul*, în *ActaMN* 31 (1994, 1), p. 487-522.

Alicu et alii 1994b – *Alicu Dorin, Bota Emilian, Popa Victor*, *Amfiteatru şi clădirile EM 30-31*, în *CCA – campania 1993* (1994), p. 70.

Alicu et alii 1994c – *Alicu Dorin, Cociş Sorin, Ilieş Constantin, Soroceanu Alina*, Small finds from Ulpia Traiana Sarmizegetusa. Cluj-Napoca (1994).

Alicu et alii 1995 – *Alicu Dorin, Bota Emilian, Popa Victor*, *Cercetări arheologice la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *ActaMN* 32 (1995, 1), p. 665-719.

Alicu et alii 1995a – *Alicu Dorin, Bota Emilian, Popa Victor*, *Sarmizegetusa, Amfiteatru, jud. Hunedoara*, în *CCA – campania 1994* (1995), p. 78.

Alicu et alii 1997 – *Alicu Dorin, Bota Emilian, Ciongradi C.*, *Ulpia Traiana Sarmizegetusa, jud. Hunedoara*, în *CCA – campania 1996* (1997), p. 73.

Alicu et Alicu 1977 – *Alicu Dorin, Alicu S.*, *Un cadran solar fragmentar descoperit la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *Sargetia* 13 (1977), p. 263-266.

Alicu şi Crişan 2003 – *Alicu Dorin, Crişan Ioan Horaţiu*, Medicina la romani. Cluj-Napoca (2003).

Alicu şi Cociş 1987 – *Alicu Dorin, Cociş Sorin*, *Oglinzi romane de la* ***Ulpia Traiana Sarmizegetusa***, în *Apulum* 24 (1987), p. 145-150.

Alicu et Cociş 1987-1988 – *Alicu Dorin, Cociş Sorin*, *Ulpia Traiana Sarmizegetusa. Bibliografie selectivă*, în *ActaMN* 24-25 (1987-1988), p. 589-614.

Alicu şi Cociş 1988 – *Alicu Dorin, Cociş Sorin*, *Podoabe romane de la Ulpia Traiana*, în *Apulum* 25 (1989), p. 225-246.

Alicu şi Cociş 1989 – *Alicu Dorin, Cociş Sorin*, *Instrumente medicale de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *Apulum* 26 (1989), p. 223-236.

Alicu şi Nemeş 1982 – *Alicu Dorin, Nemeş Emil*, *Obiecte de os descoperite la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *ActaMN* 19 (1982), p. 345-366.

Alicu şi Opreanu 2000 – *Alicu Dorin, Opreanu Coriolan*, Les Amphithéâtres de la Dacie romaine. Cluj-Napoca (2000).

Alicu şi Paki 1985-1986 – *Alicu Dorin, Paki Adela*, *O inscripţie „inedită" din amfiteatrul roman de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *ActaMN* 22-23 (1985-1986), p. 469-480.

Alicu şi Pop 1979 – *Alicu Dorin, Pop Constantin*, *Hermes-Mercurius La Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *ActaMN* 16 (1979), p. 93-100.

Alicu şi Rusu 1974 – *Alicu Dorin, Rusu Adriana*, *Câteva reprezentări ale Gorgonei Meduza în Dacia intracarpatică*, în *ActaMN* 11 (1974), p. 93-102.

Allen 1989-1993 – *Allen T.*, *Interim report on two seasons of excavations of a burial enclosure in*

the east cemetery of Ulpia Traiana Sarmizegetusa. Romania, 1982-1984, în *ActaMN* 26-30 (1989-1993, 2), p. 397-400.

András 1993 – *András Kovács*, *Magna Curia din Deva. Contribuții la istoria construcțiilor*, în *AT* (1993), p. 153-174.

Andrei et Roşu 1998 – *Andrei Ştefan, Roşu T.*, *Cercetări arheologice de suprafață în aşezarea Călan-„**La Podină**”(jud. Hunedoara)*, în *BCSS* 4 (1998), p. 27-36.

Andrițoiu 1970 – *Andrițoiu Ion*, *O statuetă a zeiței Diana*, în *Sargetia* 7 (1970), p. 93-95.

Andrițoiu 1971 – *Andrițoiu Ion*, *Depozitul de bronzuri de la Chergheş*, în *Apulum* 9 (1971), p. 83-92.

Andrițoiu 1971a – *Andrițoiu Ion*, *Topoare de cupru cu brațe „în cruce” în colecția Muzeului din Deva*, în *Sargetia* 8 (1971), p. 37-44.

Andrițoiu 1972 – *Andrițoiu Ion*, *O nouă descoperire arheologică la Buituri (Hunedoara)*, în *Sargetia* 9 (1972), p. 29-34.

Andrițoiu 1973 – *Andrițoiu Ion*, *Sondaj arheologic pe dealul cetății Deva*, în *Sargetia* 10 (1973), p. 11-26.

Andrițoiu 1974-1975 – *Andrițoiu Ion*, *O monedă bizantină descoperită la Uroi*, în *Sargetia* 11-12 (1974-1975), p. 137-138.

Andrițoiu 1974-1975a – *Andrițoiu Ion*, *Mărturii ale dezvoltării societății omeneşti pe teritoriul Devei în vremuri străvechi*, în *Sargetia* 11-12 (1974-1975), p. 393-406.

Andrițoiu 1976 – *Andrițoiu Ion*, *Descoperiri arheologice pe Valea Streiului inferior*, în *Apulum* 14 (1976), p. 393-414.

Andrițoiu 1977 – *Andrițoiu Ion*, *Constituirea şi dezvoltarea colecției arheologice a Muzeului județean Hunedoara-Deva*, în *Sargetia* 13 (1977), p. 549-560.

Andrițoiu 1978 – *Andrițoiu Ion*, *Contribuții la cunoaşterea culturii Otomani în sud-vestul Transilvaniei*, în *ActaMN* 15 (1978), p. 63-84.

Andrițoiu 1978a – *Andrițoiu Ion*, *Descoperiri arheologice la Crăciuneşti (com. Băița, jud. Hunedoara)*, în *Apulum* 16 (1978), p. 55-72.

Andrițoiu 1978b – *Andrițoiu Ion*, *Cimitirul de incinerație din epoca bronzului de la Deva*, în *SCIV* 29 (1978, 2), p. 241-256.

Andrițoiu 1979 – *Andrițoiu Ion*, *Contribuții la repertoriul arheologic al județului Hunedoara*, în *Sargetia* 14 (1979), p. 15-34.

Andrițoiu 1979a – *Andrițoiu Ion*, *Şantierul arheologic Micia – Necropola. Raport pentru campania de cercetări din 1978*, în *MCA* 13 (1979), p. 227-230.

Andrițoiu 1979b – *Andrițoiu Ion*, *Morminte de incinerație în necropola romană de la Micia*, în *StComCar* (1979), p. 265-274.

Andrițoiu 1982-1983 – *Andrițoiu Ion*, *Considerații asupra unor materiale arheologice aparținând bronzului târziu descoperite în împrejurimile Devei*, în *Sargetia* 16-17 (1982-1983), p. 125-138.

Andrițoiu 1983 – *Andrițoiu Ion*, *Şantierul arheologic Boiu*, în *MCA* 15 (1983), p. 93-97.

Andrițoiu 1985 – *Andrițoiu Ion*, *Preliminariile epocii bronzului în sud-vestul Transilvaniei*, în *Apulum* 22 (1985), p. 9-15.

Andrițoiu 1986-1987 – *Andrițoiu Ion*, *Contribuții la cunoaşterea culturii Wietenberg în sud-vestul Transilvaniei (I)*, în *Sargetia* 20 (1986-1987), p. 45-63.

Andrițoiu 1986-1987a – *Andrițoiu Ion*, *Satul Mihăileni (comuna Buceş) – studiu monografic*, în *Sargetia* 20 (1986-1987), p. 607-610.

Andrițoiu 1988-1991 – *Andrițoiu Ion*, *Istoricul şi stadiul actual al cercetărilor privind epoca bronzului în sud-vestul Transilvaniei*, în *Sargetia* 21-24 (1988-1991), p. 25-31.

Andrițoiu 1994 – *Andrițoiu Ion*, *Câteva considerații privind descoperirile funerare din aria culturii Wietenberg*, în *RelTIH* (1994), p. 147-169.

Andrițoiu 2004 – *Andrițoiu Ion*, Necropolele Miciei. Cluj-Napoca (2004).

Andrițoiu şi Albu 1969 – *Andrițoiu Ion, Albu Pătru Ion*, în *Sargetia* 6 (1969), p.

Andrițoiu et alii 2001 – *Andrițoiu Ion, Pavel Romică, Ferencz Iosif Vasile, Drăghia Daniela*, *Ohaba Ponor, com. Pui, jud. Hunedoara. Punctul: Bordu Mare*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 165-166.

Anghel 1966 – *Anghel Gheorghe*, *Un tezaur de monede de argint din secolul al XVI-lea descoperit la Lăpuşnic (r. Ilia)*, în *Sargetia* 4 (1966), p. 109-124.

Anghel 1974-1975 – *Anghel Gheorghe*, *Castelul de la Hunedoara. Noi puncte de vedere asupra fazelor de construcție*, în *Sargetia* 11-12 (1974-1975), p. 363-376.

Anghel 1980 – *Anghel Gheorghe*, *Despre apariția primelor donjoane de piatră din Transilvania*, în *Apulum* 18 (1980), p. 195-208.

Anghel 1981 – *Anghel Gheorghe*, *Considerații generale privind tipologia cetăților medievale din România din secolul al XIII-lea până la începutul secolului al XVI-lea*, în *Apulum* 19 (1981), p. 151-162.

Anghel 1986 – *Anghel Gheorghe*, Fortificații medievale de piatră din secolele XIII-XVI. Cluj-Napoca (1986).

Anghel şi Albu 1973 – *Anghel Gheorghe, Albu Ion P.*, *Tezaurul medieval de la Sălciva (sec. XV-XVI)*, în *Sargetia* 10 (1973), p. 193-202.

Antonescu 1984 – *Antonescu Dinu*, Introducere în arhitectura dacilor. Bucureşti (1984).

Ardeț 1991 – *Ardeț Adrian*, *Ceramica dacică şi de tradiție celtică la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *ThD* 12 (1991, 1-2), p. 137-142.

Ardeț 2004 – *Ardeț Adrian*, *The roman province of Dacia: aspects of commerce in light of Amphoras*, în *Orbis Antiquus. Studia in Honorem Ioannis Pisonis*, Cluj-Napoca (2004), p. 330-341.

Ardevan 1977 – *Ardevan Radu*, *Sextus Attius Secundus*, în *Sargetia* 13 (1977), p. 535-538.

Ardevan 1978 – *Ardevan Radu*, *Le collège de fabres à Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *ActaMN* 15 (1978), p. 167-172.

Ardevan 1979 – *Ardevan Radu*, *Patronii Coloniei Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *Sargetia* 14 (1979), p. 185-190.

Ardevan 1979a – *Ardevan Radu*, *Les lecticaires à Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *ActaMN* 16 (1979), p. 87-92.

Ardevan 1981 – *Ardevan Radu*, ***Praefectus quinquennalis pro praetore***, în *ActaMN* 18 (1981), p. 437-442.

Ardevan 1984 – *Ardevan Radu*, *Duumvirat et quattuorvirat dans la Dacie Romaine*, în *ActaMN* 21 (1984), p. 95-110.

Ardevan 1986-1987 – *Ardevan Radu*, *Veterani şi decurioni municipali în Dacia romană*, în *Sargetia* 20 (1986-1987), p. 1117-126.

Ardevan 1986-1987a – *Ardevan Radu*, *Aediles şi quaestores la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *Sargetia* 20 (1986-1987), p. 127-132.

Ardevan 1993 – *Ardevan Radu*, *Câteva descoperiri de monede romane în Transilvania*, în *ActaMP* 17 (1993), p. 107-111.

Ardevan 1994 – *Ardevan Radu*, *Nummularius (Remarques autor de l'inscription CIL III 7903 = IDR III/2, 196)*, în *EN* 4 (1994), p. 173-178.

Ardevan 1996 – *Ardevan Radu*, *La monnaïse d'or dans la Dacie Romaine*, în *SCN* 10 (1996), p. 17-19.

Ardevan 1998 – *Ardevan Radu*, Viața municipală în Dacia romană. Timişoara (1998).

Ardevan 2000 – *Ardevan Radu*, *Römisches Heer und Städtengründung – Der Fall Dakiens*, în *Army and Urban development in the Danubian provinces of the Roman Empire*, Alba Iulia (2000), p. 91-108.

Babeş 1971 – *Babeş Mircea*, *Les fouilles archéologiques en Roumanie*, în *DaciaNS* 15 (1971), p. 359-394.

Barnea 1982-1983 – *Barnea Ion*, *Continuitatea elementului daco-roman după părăsirea aureliană, pe baza descoperirilor paleocreştine din Transilvania, în lumina ultimelor cercetări*, în *Sargetia* 16-17 (1982-1983), p. 259-266.

Barnea Al. 1989 – *Barnea Alexandru*, *Cronica cercetărilor arheologice efectuate în anii 1981 – 1988 de Institutul de Arheologie din Bucureşti*, în *SCIVA* 40 (1989, 3), p. 295-314.

Barnea Al. 1991 – *Barnea Alexandru*, *Cronica cercetărilor arheologice efectuate în anii 1992 de Institutul de Arheologie din Bucureşti*, în *SCIVA* 42 (1993, 3-4), p. 255-264.

Barnea Al. 1992 – *Barnea Alexandru*, *Cronica cercetărilor arheologice efectuate în anii 1992 de Institutul de Arheologie din Bucureşti*, în *SCIVA* 43 (1992, 4), p. 433-440.

Barnea Al. 1993 – *Barnea Alexandru*, *Cronica cercetărilor arheologice efectuate în anii 1992 de Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan" din Bucureşti*, în *SCIVA* 44 (1993, 4), p. 397-406.

Barnea Al. 1995 – *Barnea Alexandru*, *Cronica cercetărilor arheologice efectuate în anii 1994 de Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan" din Bucureşti*, în *SCIVA* 46 (1995, 3-4), p. 281-290.

Barnea Al. 1997 – *Barnea Alexandru*, *Cronica cercetărilor arheologice efectuate în anii 1996 de Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan" din Bucureşti*, în *SCIVA* 48 (1997, 4), p. 373-382.

Barnea Al. 1998 – *Barnea Alexandru*, *Cronica cercetărilor arheologice efectuate în anii 1997 de Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan" din Bucureşti*, în *SCIVA* 49 (1998, 3-4), p. 291-302.

Barnea Al. 1999 – *Barnea Alexandru*, *Cronica cercetărilor arheologice efectuate în anii 1997 de Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan" din Bucureşti*, în *SCIVA* 50 (1999, 3-4), p. 203-210.

Barnea et Albu 1973 – *Barnea Alexandru, Albu Ion P.*, *Piese de arhitectonică romană din colecția Muzeului județean Hunedoara-Deva*, în *Sargetia* 10 (1973), p. 155-172.

Bassa 1968 – *Bassa Beniamin*, *O aşezare de la sfârşitul epocii bronzului*, în *Sargetia* 5 (1968), p. 15-22.

Bassa 1968a – *Bassa Beniamin*, *Depozitul de obiecte de bronz de la Rapolt*, în *Sargetia* 5 (1968), p. 31-48.

Bassa 1970 – *Bassa Beniamin*, *Şantierul Simeria*, în *MCA* 9 (1970), p. 225-232.

Bassa şi Mărghitan 1967 – *Bassa Beniamin, Mărghitan Liviu*, *Aşezarea hallstattiană de la Săuleşti*, în *Apulum* 6 (1967), p. 105-110.

Batariuc et Pescaru 1995-1996 – *Batariuc P.V., Pescaru Eugen*, *Cahle descoperite la Geoagiu-Băi (jud. Hunedoara)*, în *Sargetia* 26 (1995-1996, 1), p. 391-418.

Bădău-Wittenberger 1985-1986 – *Bădău-Wittenberger*, *Considerații privind unele materiale tegulare de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *ActaMN* 22-23 (1985-1986), p. 481-486.

Bădău-Wittenberger 1987-1988 – *Bădău-Wittenberger*, *Considerații privind stampilele Legiunii XIII Gemina de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *ActaMN* 24-25 (1987-1988), p. 615-618.

Bădău-Wittenberger 1994 – *Bădău-Wittenberger*, *Considerații despre cultura Noua în Transilvania*, în *ActaMN* 31 (1994, 1), p. 151-172.

Băeştean 1995-1996 – *Băeştean Gică*, *Blocuri de piatră pentru aprovizionarea cu apă în Colonia Dacica Sarmizegetusa*, în *Sargetia* 26 (1995-1996, 1), p. 353-368.

Băeştean 1997-1998 – *Băeştean Gică*, *Conducte din tuburi ceramice în Colonia Dacica Sarmizegetusa*, în *Sargetia* 27 (1997-1998, 1), p. 253-260.

Băeştean 1999-2000 – *Băeştean Gică*, *Fântâni publice la Sarmizegetusa*, în *Sargetia* 28-29 (1999-2000, 1), p. 243-250.

Băeştean 2004 – *Băeştean Gică*, *Types of Aqueducts in Roman Dacia*, în *Orbis Antiquus. Studia in Honorem Ioannis Pisonis*, Cluj-Napoca (2004), p. 354-367.

Bălan 1966 – *Bălan T.*, *Tezaurul de monede dacice de la Bozeş*, în *Sargetia* 4 (1966), p. 51-64.

Bălos 1995-1996 – *Bălos Angelica*, *Organizarea internă a aşezărilor fortificate în epoca clasică*, în *Sargetia* 26 (1995-1996, 1), p. 243-248.

Bălos 1995-1996a – *Bălos Angelica*, *Aspecte ale vieții cotidiene la daco-geți*, în *Sargetia* 26 (1995-1996, 1), p. 249-252.

Bălos şi Ardeu 2002 – *Bălos Angelica, Ardeu Adriana*, *Rapoltu Mare, com. Rapoltu Mare, jud. Hunedoara. Punct: Măgura Uroiului*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 249-250.

Bălos şi Țuțuianu 2000 – *Bălos Angelica, Țuțuianu Daniel Cristian*, *Rapoltu Mare, com. Rapoltu Mare, jud. Hunedoara. Punct: La Vie*, în *CCA – campania 1999* (2000), p. 80.

Bălos et alii 2004 – *Bălos Angelica, Ardeu Adriana, Stăncescu Roxana, Mițar Cristina, Andrei Ştefan, Papp Viorel, Straja Petronela*, *Rapoltu Mare, com. Rapoltu Mare, jud. Hunedoara. Punct: Măgura Uroiului*, în *CCA – campania 2003* (2004), p. 250-251.

Băluță 1977 – *Băluță Cloşca*, *Lămpile romane din muzeul Hunedoara-Deva*, în *Sargetia* 13 (1977), p. 209-228.

Băluță 1979 – *Băluță Cloșca*, *Lămpile romane de bronz din Dacia Superior*, în *Sargetia* 14 (1979), p. 164-172.
Băluță 1979a – *Băluță Cloșca*, *Considerații referitoare la răspândirea și producerea sticlei în Dacia Superior*, în *Apulum* 17 (1979), p. 195-200.
Băluță 1981 – *Băluță Cloșca*, *Antefixele romane din Dacia Superior. Clasificare și considerații generale*, în *Sargetia* 15 (1981), p. 35-42.
Băluță 1982-1983 – *Băluță Cloșca*, *Pătrunderea și difuzarea sigilatelor de Rheinzabern și Westerndorf în Dacia Superior*, în *Sargetia* 16-17 (1982-1983), p. 209-226.
Băluță 1989 – *Băluță Cloșca*, *Lămpile antice din Muzeul de Istorie Sibiu*, în *Apulum* 26 (1989), p. 237-262.
Băluță 1996 – *Băluță Cloșca*, *Lămpile romane din Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei*, în *ActaMN* 33 (1996, 1), p. 89-113.
Bărbulescu 1971 – *Bărbulescu Mihai*, *Despre cultul zeiței Bendis la daco-geți*, în *ActaMN* 8 (1971), p. 91-108.
Bărbulescu 1972 – *Bărbulescu Mihai*, *Der Dianakult im römischer Dazien*, în *DaciaNS* 16 (1972), p. 203-224.
Bărbulescu 1977 – *Bărbulescu Mihai*, *Capiteluri romane din Dacia intracarpatică*, în *Sargetia* 13 (1977), p. 229-262.
Bărbulescu 1977a – *Bărbulescu Mihai*, *Cultul lui Hercules în Dacia romană (I)*, în *ActaMN* 14 (1977), p. 173-194.
Bărbulescu 1978 – *Bărbulescu Mihai*, *Cultul lui Hercules în Dacia romană (II)*, în *ActaMN* 15 (1978), p. 219-234.
Bărbulescu 1981 – *Bărbulescu Mihai*, *Relieful „narativ" în Dacia*, în *ActaMN* 18 (1981), p. 455-460.
Bărbulescu și Cătinaș 1979 – *Bărbulescu Mihai, Cătinaș Ana*, *Cultul lui Saturnus în Dacia*, în *Apulum* 17 (1979), p. 215-223.
Bărbulescu et Nemeș 1974-1975 – *Bărbulescu Mihai, Nemeș Emil*, *Un relief cu muncile lui Hercule din Palatul Augustalilor*, în *Sargetia* 11-12 (1974-1975), p. 317-322.
Beldiman și Sztancs 2004 – *Beldiman Corneliu, Sztancs Diana M.*, *Industria materiilor dure animale în cadrul culturii Starčevo-Criș din sud-vestul Transilvaniei: o lingură-spatulă descoperită în peștera Cauce, sat Cerișor, com. Lelese, jud. Hunedoara*, în *Corviniana* 8 (2004), p. 27-56.
Beldiman et alii 2005 – *Beldiman Corneliu, Luca Sabin Adrian Sztancs Diana M., Roman Cristian, Diaconescu Dragoș*, *Cerișor, com. Lelese, jud. Hunedoara. Punct: Peștera de la Cauce*, în *CCA – campania 2004* (2005), p. 112-120.
Benea 1978 – *Benea Doina*, *Cărămizi ștampilate din colecția Muzeului Porților de Fier*, în *Apulum* 16 (1978), p. 199-209.
Benea 1979 – *Benea Doina*, *Cu privire la Transferarea legiunii III Flavia Felix din Dacia în Moesia Superior*, în *StComCar* (1979), p. 219-227.
Benea 1985 – *Benea Doina*, *Numerus Maurorum Tibiscensium. Contribuții la istoria trupelor de mauri din Dacia*, în *Banatica* 8 (1985), p. 139-154.
Benea 1994 – *Benea Doina*, *Banatul în timpul lui Traian*, în *AnB(SN)* 3 (1994), p. 309-321.
Benea 1999 – *Benea Doina*, Dacia sud-vestică în secolele III-IV. Timișoara (1999, 2).
Benea 2000 – *Benea Doina*, *Die innere Organisierung der Militärivici aus Dakien (Die Wohnungen)*, în *Army and Urban development in the Danubian provinces of the Roman Empire*, Alba Iulia (2000), p. 31-62.
Benea 2002-2003 – *Benea Doina*, *Despre pandantivul tip **bulla** din provincia Dacia*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 1), p. 141-146.
Benea 2004 – *Benea Doina*, *Istoricul cercetărilor arheologice de la Grădiștea de Munte*, în *Daco – Geții*, Deva (2004), p. 9-38.
Benea et alii 1997 – *Benea Marcel, Müller, Schwaighofer Bernd*, *Die Gesteine des Forums von Sarmizegetusa*, în *ActaMN* 34 (1997), p. 837-848.
Berciu 1939-1942 – *Berciu Dumitru*, *Depozitul de bronzuri de la Orăștie*, în *Apulum* 1 (1939-1942), p. 80-97.
Berciu I. 1961 – *Berciu Ion*, *Mozaicurile romane din Apulum – Contribuții la studiul mozaicurilor din Dacia*, în *Apulum* 4 (1961), p. 151-188.
Berciu și Popa 1963 – *Berciu Ion, Popa Alexandru*, *Depozitul de unelte dacic de pe muntele Strâmbu*

de lângă Grădiştea Muncelului, în *SCIV* 14 (1963, 1), p. 151-162.

Bitiri 1965 – *Bitiri Maria*, *Cu privire la începuturile paleoliticului superior în România*, în *SCIV* 16 (1965, 1), p. 5-17.

Bitiri 1965a – *Bitiri Maria*, *Considerații asupra prezenței unor forme de unelte bifaciale în aşezările paleolitice din România*, în *SCIV* 16 (1965, 3), p. 431-450.

Blăjan 1989 – *Blăjan Mihai*, *Contribuții la repertoriul aşezărilor rurale antice din Dacia romană*, în *Apulum* 26 (1989), p. 283-334.

Bleahu 1982 – *Bleahu M.*, Relieful carstic. Bucureşti (1982).

Bobancu et alii 1980 – *Bobancu Şerban, Samoilă Cornel, Poenaru Emil*, Calendarul de la Sarmizegetusa Regia. Bucureşti (1980).

Boboş 1991 – *Boboş Radu Iuliu*, Artefacte silicioase din cultura Vinča – mineralogie, petrografie, geochimie, surse geologice –. Reşița (1991).

Bodó 1997 – *Bodó Cristina*, *Construcțiile dacice de pe Rudele şi Pustâiosu*, în *BCSS* 3 (1997), p. 51-56.

Bodó şi Ferencz 2002 – *Bodó Cristina, Ferencz Iosif Vasile*, *Unelte meşteşugăreşti descoperite în aşezarea dacică de la Fețele Albe*, în *Ateliere şi tehnici meşteşugăreşti. Contribuții arheologice*, Cluj-Napoca (2002), p. 121-144.

Bodó şi Ferencz 2004 – *Bodó Cristina, Ferencz Iosif Vasile*, *Dacian iron tools discovered in the area of the Dacian kingdom capital*, în *Daco – Geții*, Deva (2004), p. 297-286.

Bodor 1963 – *Bodor András*, *Der Liber- und Libera-Kult. Ein Beitrag zur Fortdauer der bodenständigen Bevölkerung im römerzeitlichen Dazien*, în *DaciaNS* 7 (1963), p. 211-240.

Bodor 1974-1975 – *Bodor András*, *Ulpia Traiana Sarmizegetusa la umanişti şi cronicari – istorici medievali*, în *Sargetia* 11-12 (1974-1975), p. 255-262.

Bogdan-Cătăniciu 1974-1975 – *Bogdan-Cătăniciu I.*, *Iconografia lui Pan pe teritoriul României*, în *Sargetia* 11-12 (1974-1975), p. 323-330.

Bolindeț 1993 – *Bolindeț Rusu Viorica*, *Considerations sur l'attribution de vases de Dacie romaine décorés de serpents appliqué*, în *EN* (1993), p. 123-147.

Bolindeț 1994 – *Bolindeț Rusu Viorica*, *Reprezentări de vase ceramice pe monumentele sculpturale din Dacia romană*, în *EN* 4 (1994), p. 113-148.

Bordea 1996-1998 – *Bordea Gheorghe Poenaru*, *Découvertes monétaires en Roumanie – 1994-1995*, în *DaciaNS* 40-41 (1996-1998), p. 425-466.

Bordea şi Mitrea 1989 – *Bordea Gheorghe Poenaru, Mitrea Bucur*, *Découvertes monétaires en Roumanie – 1988*, în *DaciaNS* 33 (1989), p. 259-266.

Bordea şi Mitrea 1990 – *Bordea Gheorghe Poenaru, Mitrea Bucur*, *Découvertes monétaires en Roumanie – 1989*, în *DaciaNS* 34 (1990), p. 299-308.

Bordea şi Mitrea 1991 – *Bordea Gheorghe Poenaru, Mitrea Bucur*, *Découvertes monétaires en Roumanie – 1990*, în *DaciaNS* 35 (1991), p. 215-228.

Bordea şi Mitrea 1992 – *Bordea Gheorghe Poenaru, Mitrea Bucur*, *Découvertes monétaires en Roumanie – 1991*, în *DaciaNS* 36 (1992), p. 199-206.

Bordea şi Mitrea 1993 – *Bordea Gheorghe-Petre, Mitrea Bucur*, *Découvertes monétaires en Roumanie – 1992*, în *DaciaNS* 37 (1993), p. 307-320.

Bordea şi Mitrea 1994-1995 – *Bordea Gheorghe-Petre, Mitrea Bucur*, *Découvertes monétaires en Roumanie – 1993*, în *DaciaNS* 38-39 (1994-1995), p. 459-478.

Bordea şi Mitrea 1996-1998 – *Bordea Gheorghe-Petre, Mitrea Bucur*, *Découvertes monétaires en Roumanie – 1994-1996*, în *DaciaNS* 40-42 (1996-1998), p. 425-466.

Boroffka 1987 – *Boroffka Nikolaus*, *Folosirea fierului în România de la începuturi până în sec. VIII î.e.n.*, în *Apulum* 24 (1987), p. 55-77.

Boroffka 1994 – *Boroffka Nikolaus*, Die Wietenberg-Kultur. Ein Beitrag zur Erforschung der Bronzezeit in Südosteuropa. În: *UPA* 19 (1994, 1-2).

Boroffka 1998 – *Boroffka Nikolaus*, *Ein neues hallstattzeitliches Grab aus Siebenbürgen*, în *ArchV* 49 (1998), p. 93-100.

Boroffka 2001 – *Boroffka Nikolaus*, *Bemerkungen zu einigen Bernsteinfunden aus Rumänien*, în *ArchKorr* 31 (2001), p. 395-409.

Boroffka şi Andrițoiu 1998 – *Boroffka Nikolaus, Andrițoiu Ion*, *Cercetări arheologice la Orăştie „Dealul Pemilor", punct X_5, campania 1995*, în *Apulum* 35 (1998), p. 87-90.

Boroneanț 2000 – *Boroneanț Vasile*, Arheologia peşterilor şi minelor din România. Bucureşti

(2000).
Boroneanț și Boroneanț 2002 – *Boroneanț Vasile, Boroneanț Adina*, *Paleoliticul de la Zăbrani*, în *Ziridava* 23 (2002), p. 13-53.
Bouley 1989-1993 – *Bouley E.*, *Le culte de Némésis et les jeux de l'amphitéâtre dans les provinces balkaniques et danubiennes*, în *ActaMN* 26-30 (1989-1993, 1), p. 105-126.
Branga 1974-1975 – *Branga Nicolae*, *Tegulae privatae din Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *Sargetia* 11-12 (1974-1975), p. 81-100.
Branga 1977 – *Branga Nicolae*, *Considerații topografice și arhitectonice privitoare la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *Sargetia* 3 (1977), p. 183-190.
Branga 1980 – *Branga Nicolae*, Urbanismul Daciei romane. Timișoara (1980).
Bulai-Ştirbu 1984 – *Bulai-Ştirbu M.*, *Studiul resturilor de faună neolitică din stațiunea Tăualaș*, în *ActaMN* 21 (1984), p. 45-48.
Buculei 1995 – *Cincheza-Buculei Ecaterina*, *Ipoteze și certitudini în frescele descoperite la Ribița(jud. Hunedoara)*, în *AT* 5 (1995), p. 85-92.
Bulzan 1996-1997 – *Bulzan Sorin*, *Piese figurate din bronz descoperite la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *Crisia* 26-27 (1996-1997), p. 373-380.
Bulzan 1998 – *Bulzan Sorin*, *Alexander as Hercules on a small bronze from Sarmizegetusa*, în *ActaMN* 35 (1998, 1), p. 69-76.
Burnaz 1988-1991 – *Burnaz Silvia*, *Analiza materialului faunistic provenit din așezarea feudală timpurie de la „**Grădiște**" – Hațeg (județul Hunedoara)*, în *Sargetia* 21-24 (1988-1991), p. 681-688.
Cantacuzino 1977 – *Cantacuzino Gheorghe*, *Cercetări arheologice la biserica din Sânpetru (com. Sântămăria-Orlea, jud. Hunedoara)*, în *Sargetia* 13 (1977), p. 285-292.
Cantacuzino 1986 – *Cantacuzino Gheorghe*, *Cercetări arheologice la Leșnic, jud. Hunedoara*, în *CA* 8 (1986), p. 127-136.
Căstăian 1995 – *Căstăian Mihai*, *Contribuții la repertoriul arheologic al zonei Orăștie*, în *BCSS* 1 (1995), p. 39-52.
Căstăian 1995a – *Căstăian Mihai*, *Cetatea medievală de la Cucuiș-„**Colnic**"*, în *BCSS* 1 (1995), p. 121-126.
Cârciumaru 1986 – *Cârciumaru Marin*, *Confruntări, confirmări și infirmări în geocronologia paleoliticului din România*, în *SCIVA* 37 (1986, 3), p. 256-261.
Cârciumaru et alii 1999 – *Cârciumaru Marin, Anghelinu Mircea, Pavel Romică, Dincă Rodica, Cârciumaru Radu*, *Racloarul de la Măgura Uroiului*, în *Apulum* 36 (1999), p. 1-3.
Chicideanu și Chicideanu 1989 – *Monica Șandor-Chicideanu, Chicideanu Ion*, *Zu den Grabsitten der Periam – Pecica-Kultur*, în *DaciaNS* 33 (1989), p. 5-39.
Chirica și Răceanu 1976 – *Chirica Nicolae, Răceanu Viorel*, Sub cerul purpuriu al Hunedoarei. Hunedoara (1976).
Chirilă și Iaroslavschi 1987-1988 – *Chirilă Eugen, Iaroslavschi Eugen*, *Tezaurul monetar de la Bobaia, sec. II – I î.e.n.*, în *ActaMN* 24-25 (1987-1988), p. 69-98.
Chirilă și Lazin 1971 – *Chirilă Eugen, Lazin Gheorghe*, *Tezaurul monetar de la Hațeg, sec. XV-XVI*, în *Apulum* 8 (1971), p. 89-96.
Chiș 2004 – *Chiș Silvius Ovidiu*, *Reprezentările lui Marsyas pe monumentele funerare din Dacia romană*, în *RevB* 18 (2004), p. 101-104.
Chișu și Benea 2001 – *Chișu Ștefan, Benea Doina*, *Unelte descoperite în zona Munților Orăștiei,* în *Studii de istorie antică*, Deva (2001), p. 143-150.
Ciugudean 1995 – *Ciugudean Horia*, *The later eneolithic / early bronze age tumulus-burials in Central and South-Westen Transylvania*, în *Apulum* 13-32.
Ciugudean 1996 – *Ciugudean Horia*, Epoca timpurie a bronzului în centrul și sud-estul Transilvaniei. În: *BT* 13 (1996).
Ciugudean 1998 – *Ciugudean Horia*, *The Early Bronze Age in western Transylvania*, în *The Early and Middle Bronze Age in the Carpathian Basin*, Alba Iulia (1998), p. 67-84.
Ciugudean 2000 – *Ciugudean Horia*, Eneoliticul final în Transilvania și Banat. În: *BHAB* 26 (2000).
Ciugudean 2002 – *Ciugudean Horia*, *The Cooper Metallurgy in the Coțofeni Culture (Transylvania and Banat)*, în *Apulum* 39 (2002), p. 95-106.

Ciugudean 2004 – *Ciugudean Horia*, *Descoperiri aparținând Bronzului târziu pe cursul mijlociu al Mureşului*, în *Apulum* 41 (2004), p. 179-202.

Ciută 2002 – *Ciută Marius*, *Contribuții la cunoaşterea neoliticului târziu din depresiunea Hațeg – Mureş. Descoperirile de la Călanul Nou-**La Podină II** (Campania 1998)*, în *Corviniana* 7 (2002), p. 31-47.

Ciută 2005 – *Ciută Marius*, Începuturile neoliticului timpuriu în spațiul intracarpatic transilvănean. Alba Iulia (2005).

Ciută şi Ştefan 1999 – *Ciută Marius, Ştefan Andrei*, *Considerații asupra unor materiale arheologice inedite, descoperite la Călanul Nou – „La Podină" (jud. Hunedoara)*, în *Apulum* 36 (1999), p. 55-80.

Cocean 2000 – *Cocean Petre*, Munții Apuseni. Procese şi forme carstice. Bucureşti (2000).

Cociş 1982-1983 – *Cociş Sorin*, *Ateliere de bronzieri în Dacia preromană (sec. II î.e.n. – sec. I e.n.)*, în *Sargetia* 16-17 (1982-1983), p. 139-144.

Cociş 1984 – *Cociş Sorin*, *Un olan de ventilație de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *ActaMN* 21 (1984), p. 505-516.

Cociş 1985-1986 – *Cociş Sorin*, *Fibule romane din Muzeul de istorie al Transilvaniei (I)*, în *ActaMN* 22-23 (1985-1986), p. 527-536.

Cociş 1986 – *Cociş Sorin*, *Fibule emailate din Dacia romană*, în *Apulum* 23 (1986), p. 159-168.

Cociş 1987 – *Cociş Sorin*, *Fibulele cu inscripție din Dacia romană*, în *ActaMP* 11 (1987), p. 159-162.

Cociş 1987a – *Cociş Sorin*, *Tipare romane de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *SCIVA* 38 (1987, 2), p. 175-179.

Cociş 1989-1993 – *Cociş Sorin*, *Fibule romane din Muzeul de istorie al Transilvaniei (II)*, în *ActaMN* 26-30 (1989-1993, 1), p. 269-290.

Cociş 1990-1993 – *Cociş Sorin*, *Instrumente medicale din Dacia romană (I)*, în *Apulum* 27-30 (1990-1993), 241-249.

Cociş 1995 – *Cociş Sorin*, *Ateliere de bronzieri din Dacia romană*, în *ActaMN* 32 (1995, 1), p. 383-391.

Cociş 2004 – *Cociş Sorin*, Fibulele din Dacia romană. Cluj-Napoca (2004).

Cociş et Nemeş 1983 – *Cociş Sorin, Nemeş Emil*, *Fibule romane de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *ActaMN* 20 (1983), p. 433-450.

Cociş et Rusu 1984-1985 – *Cociş Sorin, Rusu Adriana*, *Fibule romane din colecțiile Muzeului Județean Deva (I)*, în *Sargetia* 18-19 (1984-1985), p. 131-140.

Cociş et Rusu 1986-1987 – *Cociş Sorin, Rusu Adriana*, *Fibule romane din colecțiile Muzeului Județean Deva (II)*, în *Sargetia* 20 (1986-1987), p. 139-147.

Comşa 1960 – *Comşa Eugen*, *Considerații cu privire la cultura cu ceramică liniară de pe teritoriul R.P.R. şi din regiunile vecine*, în *SCIV* 11 (1960, 2), p. 217-244.

Comşa 1971 – *Comşa Eugen*, *Silexul de tip „bănățean"*, în *Apulum* 9 (1971), p. 15-20.

Comşa 1973 – *Comşa Eugen*, *Parures néolithiques en coquillages marins découvertes en territoire roumain*, în *DaciaNS* 17 (1973), p. 61-76.

Comşa 1995-1996 – *Comşa Eugen*, *Les figurines anthropomorphes des cultures de Turdaş et Vinča (Ressemblances et différences)*, în *Sargetia* 26 (1995-1996), p. 91-104.

Cosma 1991 – *Cosma Călin*, *Ceramica prefeudală şi feudală timpurie de la Orşova*, în *EN* 2 (1992), p. 231-236.

Cosma 1996 – *Cosma Călin*, *Considerații privind aşezările rurale şi tipurile de locuințe din Transilvania în secolele VIII-X*, în *EN* 6 (1996), p. 261-279.

Coza 1999 – *Coza Mihaela*, *Tezaurul de la Boiu, sec. XVI-XVII (jud. Hunedoara)*, în *Apulum* 36 (1999), p. 281-287.

Crăciun 1998 – *Crăciun Gino Mario*, *Circulația monetară în județul Hunedoara în secolele II î.e.n. – I e.n.*, în *Corviniana* 4 (1998), p. 62-79.

Crăciun 1999 – *Crăciun Gino Mario*, *Podoabe şi tezaure de argint geto-dacice din județul Hunedoara*, în *Corviniana* 5 (1999), p. 86-94.

Crăciun 2000 – *Crăciun Gino Mario*, *Ateliere de prelucrare a metalelor din epoca dacică (sec. II î.Chr.-sec. I d.Chr.) descoperite în județul Hunedoara*, în *Corviniana* 6 (2000), p. 79-85.

Crăciun 2002 – *Crăciun Gino Mario*, *Agricultura geto-dacilor în județul Hunedoara*, în

Corviniana 7 (2002), p. 65-70.

Crăciun 2004 – *Crăciun Gino Mario*, *Urme ale prelucrării lemnului la geto-daci descoperite în județul Hunedoara*, în *Corviniana* 8 (2004), p. 127-131.

Crăciun şi Sion 1997 – *Crăciun Cristina, Sion Anişoara*, *Micia-Veţel – sectorul de nord, jud. Hunedoara*, în *SAC* (1997), p. 58-59.

Crăciun şi Sion 1998 – *Crăciun Cristina, Sion Anişoara*, *Micia (sector N Castru), jud. Hunedoara*, în *CCA – campania 1997* (1998), p. 43-44.

Crânguş 2002 – *Crânguş Mariana*, *Influențe artistice în provincia Dacia Superior*, în *Apulum* 39 (2002), p. 279-287.

Crânguş 2002-2003 – *Crânguş Mariana*, *Elemente ornamental-simbolistice pe monumentele din sud-vestul Daciei*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 1), p. 147-156.

Crişan 1965 – *Crişan Ioan Horaţiu*, *Once more about Scythian problem in Transylvania*, în *DaciaNS* 9 (1965), p. 133-146.

Crişan 1965a – *Crişan Ioan Horaţiu*, *Un depozit de unelte descoperit în apropierea Sarmizegetusei*, în *StComB* 12 (1965), p. 223-230.

Crişan 1966 – *Crişan Ioan Horaţiu*, *Mit geometrischen Mustern bemalte dakische Keramik aus Transylvanien*, în *DaciaNS* 10 (1966), p. 329-338.

Crişan 1977 – *Crişan Ioan Horaţiu*, *Locul complexului din Munţii Orăştiei în civilizaţia daco-getică*, în *Sargetia* 13 (1977), p. 149-153.

Crişan 1986 – *Crişan Ioan Horaţiu*, Spiritualitatea geto-dacilor. Bucureşti (1986).

Crişan 1993 – *Crişan Ioan Horaţiu*, Civilizaţia geto-dacilor. Bucureşti (1993, 1-2).

Crişan şi Moldovan 1975 – *Crişan Ioan Horaţiu, Moldovan M.*, *Influențe greceşti în arhitectura sacră a geto-dacilor*, în *Tibiscus* 4 (1975), p. 91-106.

Crişan şi Salvanu 1992 – *Crişan Ioan Horaţiu, Salvanu Vasile*, *O nouă încercare de reconstituire a sanctuarului mare rotund de la Grădiştea de Munte*, în *SCIVA* 43 (1992, 1), p. 15-34.

Csongradi 1998 – *Csongradi Carmen*, *Doe von den **Fabri** gewidmeten Stelen aus Sarmizegetusa*, în *ActaMN* 35 (1998, 1), p. 95-96.

Csongradi 1999 – *Csongradi Carmen*, *Anikonische Stelen aus Sarmizegetusa*, în *ActaMN* 36 (1999, 1), p. 155-162.

Csongradi 2004 – *Csongradi Carmen*, *Über die Typologie und Chronologie der Grabmedaillons in Apulum un Micia*, în *Orbis Antiquus. Studia in Honorem Ioannis Pisonis*, Cluj-Napoca (2004), p. 398-405.

Curta 1994 – *Curta Florin*, *On the Dating of the „Veţel-Coşoveni" Group of Curved Fibulae*, în *EN* 4 (1994), p. 233-266.

Daicoviciu 1924 – *Daicoviciu Constantin*, *Fouilles et recherches à Sarmizegetusa. Ier Compte rendu*, în *Dacia* 1 (1924), p. 224-263.

Daicoviciu 1932 – *Daicoviciu Constantin*, *Contribuţii la syncretismul religios în Sarmizegetusa*, în *PISC* 3 (1928-1932), p. 81-88.

Daicoviciu 1932a – *Daicoviciu Constantin*, *Monumente inedite din Dacia*, în *PISC* 3 (1928-1932), p. 112-126.

Daicoviciu 1939-1942 – *Daicoviciu Constantin*, *Bănatul şi Iazygii*, în *Apulum* 1 (1939-1942), p. 98-109.

Daicoviciu 1941 – *Daicoviciu Constantin*, *Templul maurilor din Micia*, în *Sargetia* 2 (1941), p. 117-

Daicoviciu 1954 – *Daicoviciu Constantin*, Cetatea dacică de la Piatra Roşie. Bucureşti (1954).

Daicoviciu 1970 – *Daicoviciu Constantin*, *Pe marginea cărţilor*, în *ActaMN* 7 (1970), p. 125-134.

Daicoviciu et alii 1951 – *Daicoviciu Constantin, Floca Octavian, Dukà P., Chirilă Eugen, Ferenczi Ştefan, Manoliu V., Pop I., Rednic M., Rusu Mircea, Teodoru H.*, *Şantierul Grădiştea Muncelului*, în *SCIV* 2 (1951, 1), p. 95-126.

Daicoviciu et alii 1952 – *Daicoviciu Constantin, Ferenczi Ştefan, Bodor A., Nicolăescu-Plopşor Constantin, Gostar Nicolae, Radu D., Detiu M., Dukà P.*, *Şantierul Grădiştea Muncelului*, în *SCIV* 3 (1952, 1), p. 281-310.

Daicoviciu et alii 1953 – *Daicoviciu Constantin, Ferenczi Ştefan, Bodor A., Nicolăescu-Plopşor Constantin, Gostar Nicolae, Radu D., Detiu M., Dukà P.*, *Şantierul Grădiştea Muncelului*, în *SCIV* 4 (1953, 1), p. 153-219.

Daicoviciu et alii 1954 – *Daicoviciu Constantin, Ferenczi Ştefan, Bodor A., Nicolăescu-Plopşor Constantin, Gostar Nicolae, Radu D., Detiu M., Dukà P.*, *Şantierul arheologic Grădiştea Muncelului (r. Orăştie, reg. Hunedoara)*, în *SCIV* 5 (1954, 1-2), p. 123-160.

Daicoviciu et alii 1955 – *Daicoviciu Constantin, Ferenczi Ştefan, Bodor A., Nicolăescu-Plopşor Constantin, Gostar Nicolae, Radu D., Detiu M., Dukà P.*, *Şantierul arheologic Grădiştea Muncelului (r. Orăştie, reg. Hunedoara)*, în *SCIV* 6 (1955, 1-2), p. 195-238.

Daicoviciu et alii 1957 – *Daicoviciu Constantin, Gostar Nicolae, Crişan Ioan Horaţiu*, *Şantierul arheologic Grădiştea Muncelului-Blidarul*, în *MCA* 3 (1957), p. 255-280.

Daicoviciu et alii 1959 – *Daicoviciu Constantin, Floca Octavian, Gostar Nicolae, Crişan Ioan Horaţiu, Daicoviciu H., Bodor A., Ferenczi Şt., Cazimir G., Duka P.*, *Şantierul arheologic Grădiştea Muncelului*, în *MCA* 5 (1959), p. 379-402.

Daicoviciu et alii 1959a – *Daicoviciu Constantin, Gostar Nicolae, Daicoviciu Hadrian*, *Şantierul arheologic Grădiştea Muncelului Costeşti*, în *MCA* 6 (1959), p. 331-358.

Daicoviciu et alii 1960 – *Daicoviciu Constantin, Floca Octavian, Ferenczi Ştefan, Crişan Ioan Horaţiu, Vlassa Nicolae, Daicoviciu Hadrian, Cazimir G., Palkó A.*, *Şantierul arheologic Grădiştea Muncelului*, în *MCA* 7 (1960), p. 301-320.

Daicoviciu et alii 1962 – *Daicoviciu Constantin, Floca Octavian, Ferenczi Ştefan, Crişan Ioan Horaţiu, Vlassa N., Daicoviciu H., Cazimir G., Palkó A.*, *Şantierul arheologic Grădiştea Muncelului*, în *MCA* 8 (1961), p. 463-476.

Daicoviciu et alii 1973 – *Daicoviciu Constantin, Crişan Ioan Horaţiu, Ferenczi Ştefan, Daicoviciu Hadrian, Glodariu Ioan, Vasiliev Valentin*, *Şantierul arheologic dacic din Munţii Orăştiei, jud. Hunedoara (1960-1966)*, în *MCA* 10 (1973), p. 61-86.

Daicoviciu et Daicoviciu H. 1960 – *Daicoviciu Constantin, Daicoviciu Hadrian*, Sarmizegetusa. Cetăţi şi aşezări dacice în Munţii Orăştiei. Bucureşti (1960).

Daicoviciu et Floca 1937 – *Daicoviciu Constantin, Floca Octavian*, *Mausoleul Aureliilor de la Sarmizegetusa*, în *Sargetia* 1 (1937), p. 1-

Daicoviciu H. 1960 – *Daicoviciu Hadrian*, *Il templo-calendario dacico di Sarmizegetusa*, în *DaciaNS* 4 (1960), p. 231-254.

Daicoviciu H. 1962 – *Daicoviciu Hadrian*, *Probleme şi perspective ale săpăturilor arheologice din Munţii Orăştiei*, în *SCIV* 13 (1962, 1), p. 9-18.

Daicoviciu H. 1964 – *Daicoviciu Hadrian*, *Addenda la „Aşezările dacice din Munţii Orăştiei”*, în *ActaMN* 1 (1964), p. 111-125.

Daicoviciu H. 1965 – *Daicoviciu Hadrian*, *Nouvelles donées concernant le sanctuaire-calendier dace*, în *DaciaNS* 9 (1965), p. 383-386.

Daicoviciu H. 1968 – *Daicoviciu Hadrian*, *Dacii şi civilizaţia lor în secolele I î.e.n. – I e.n.*, în *ActaMN* 5 (1968), p. 51-58.

Daicoviciu H. 1968 – *Daicoviciu Hadrian*, *Coronamentele în formă de trunchi de piramidă arcuită pe teritoriul provinciei Dacia*, în *Apulum* 7 (1968, 1), p. 333-352.

Daicoviciu H. 1971 – *Daicoviciu Hadrian*, *Un sanctuar circular dacic la Feţele Albe*, în *Apulum* 9 (1971), p. 257-262.

Daicoviciu H. 1972 – *Daicoviciu Hadrian*, Dacia de la Burebista la cucerirea romană. Cluj-Napoca (1972).

Daicoviciu H. 1974 – *Daicoviciu Hadrian*, *Numele Ulpiei Traiane*, în *Tibiscus* 3 (1974), p. 101-104.

Daicoviciu H. 1978 – *Daicoviciu Hadrian*, *Miscellanea epigraphica*, în *ActaMN* 15 (1978), p. 115-124.

Daicoviciu H. 1979 – *Daicoviciu Hadrian*, *Sistemul defensiv al cetăţii dacice de la Costeşti*, în *Sargetia* 14 (1979), p. 103-114.

Daicoviciu H. 1980 – *Daicoviciu Hadrian*, *Le sanctuaire A de Sarmizegetusa Regia*, în *ActaMN* 17 (1980), p. 65-80.

Daicoviciu H. et alii 1973 – *Daicoviciu Hadrian, Glodariu Ioan, Piso Ioan*, *Un complex de construcţii în terase din aşezarea dacică de la Feţele Albe*, în *ActaMN* 10 (1973), p. 65-96.

Daicoviciu H. et alii 1974-1975 – *Daicoviciu Hadrian, Alicu Dorin, Nemeş Emil, Piso Ioan, Pop Constantin, Rusu Adriana*, *Principalele descoperiri ale săpăturilor de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa şi semnificaţia lor*, în *Sargetia* 11-12 (1974-1975), p. 255-232.

Daicoviciu H. et alii – *Daicoviciu Hadrian, Ferenczi István, Glodariu Ioan, Iaroslavschi Eugen*,

1979	*Cercetări în incinta sacră a Sarmizegetusei*, în *MCA* 13 (1979), p. 135-138.
Daicoviciu H. et alii 1979a	– *Daicoviciu Hadrian, Alicu Dorin, Piso Ioan, Pop Constantin, Rusu Adriana*, *Şantierul Ulpia Traiana Sarmizegetusa (Campania 1978)*, în *MCA* 13 (1979), p. 231-234.
Daicoviciu H. et alii 1979b	– *Daicoviciu Hadrian, Alicu Dorin, Piso Ioan, Pop Constantin*, *Principalele descoperiri ale săpăturilor de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa şi semnificaţia lor*, în *Sargetia* 14 (1979), p. 139-153.
Daicoviciu H. et alii 1980	– *Daicoviciu Hadrian, Andriţoiu Ioan, Rusu Adriana*, *Verificări în incinta sacră a Sarmizegetusei*, în *MCA* 14 (1980), p. 161-163.
Daicoviciu H. et alii 1980a	– *Daicoviciu Hadrian, Alicu Dorin, Piso Ioan, Pop Constantin, Rusu Adriana*, *Săpăturile de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *MCA* 14 (1980), p. 276-282.
Daicoviciu H. et alii 1983	– *Daicoviciu Hadrian, Ferenczi Ştefan, Glodariu Ioan, Iaroslavschi Eugen, Rusu Adriana, Andriţoiu Ion*, *Cercetări arheologice la Sarmizegetusa Regia*, în *MCA* 15 (1983), p. 232-234.
Daicoviciu H. et alii 1983a	– *Daicoviciu Hadrian, Alicu Dorin, Piso Ioan, Pop Constantin, Soroceanu Alina, Ilieş Constantin*, *Săpăturile de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *MCA* 15 (1983), p. 246-275.
Daicoviciu H. et alii 1986	– *Daicoviciu Hadrian, Ferenczi István, Glodariu Ioan, Rusu Adriana*, *Cercetări arheologice la Sarmizegetusa Regia*, în *MCA* 16 (1986), p. 105-108.
Daicoviciu H. et alii 1986a	– *Daicoviciu Hadrian, Alicu Dorin, Piso Ioan, Pop Constantin, Ilieş Constantin, Cociş Sorin*, *Săpăturile arheologice de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *MCA* 16 (1986), p. 121-134.
Daicoviciu H. et alii 1988-1991	– *Daicoviciu Hadrian, Ferenczi István, Rusu Adriana*, *Dovezi epigrafice referitoare la participarea Legiunilor II Adiutrix şi VI Ferrata la cucerirea Complexului cetăţilor dacice din Munţii Sebeşului*, în *Sargetia* 21-24 (1988-1991), p. 44-61.
Daicoviciu H. 1989	– *Daicoviciu Hadrian, Ferenczi Ştefan, Glodariu Ioan*, Cetăţi şi aşezări dacice în sud-vestul Transilvaniei. Bucureşti (1989).
Daicoviciu H. et alii 1989-1993	– *Daicoviciu Hadrian, Alicu Dorin, Cociş Sorin, Diaconescu Alexandru, Pop Constantin, Opreanu Coriolan, Paki Adela*, *Săpăturile arheologice din 1984 de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *ActaMN* 26-30 (1989-1993, 2), p. 409-434.
Daicoviciu H. et alii 1994	– *Daicoviciu Hadrian, Alicu Dorin, Cociş Sorin, Ilieş Constantin, Meylan C., Paki Adela, Piso Ioan*, *Săpăturile arheologice din 1983 la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *ActaMN* 31 (1994, 1), p. 433-460.
Daicoviciu H. et alii 1996	– *Daicoviciu Hadrian, Glodariu Ioan, Iaroslavschi Eugen, Rusu A., Florea Gelu, Gheorghiu Gabirela*, *Grădiştea de Munte, com. Orăştioara de Sus, jud. Hunedoara*, în *SAC* 1 (1996), p. 56-57.
Daicoviciu H. et alii 1997	– *Daicoviciu Hadrian, Glodariu Ioan, Iaroslavschi Eugen, Rusu A., Florea Gelu, Gheorghiu Gabriela*, *Sarmizegetusa Regia (zona), jud. Hunedoara*, în *SAC* 2 (1996), p. 81-82.
Daicoviciu H. şi Alicu 1981	– *Daicoviciu Hadrian, Alicu Dorin*, *Edificii de cult la Ulpia Traiana Sarmizegetusa (I)*, în *ActaMN* 18 (1981), p. 59-84.
Daicoviciu H. şi Alicu 1982	– *Daicoviciu Hadrian, Alicu Dorin*, *Edificii de cult la Ulpia Traiana Sarmizegetusa (II)*, în *ActaMN* 19 (1982), p. 59-86.
Daicoviciu H. şi Alicu 1984	– **Daicoviciu Hadrian, Alicu Dorin, *Colonia Ulpia Traiana Augusta Dacica Sarmizegetusa. Bucureşti (1984).***
Daicoviciu H. şi Glodariu 1969	– *Daicoviciu Hadrian, Glodariu Ioan*, *Consideraţii asupra cronologiei aşezării dacice de la Feţele Albe*, în *ActaMN* 6 (1969), p. 465-474.
Daicoviciu H. şi Glodariu 1976	– *Daicoviciu Hadrian, Glodariu Ioan*, *Puncte de reper pentru cronologia cetăţilor şi aşezărilor dacice din Munţii Orăştiei*, în *ActaMN* 13 (1976), p. 71-80.
Daicoviciu H. şi Piso 1975	– *Daicoviciu Hadrian, Piso Ioan*, *Sarmizegetusa şi războaiele marcomanice*, în *ActaMN* 12 (1975), p. 159-164.
Daicoviciu H. şi Piso 1975	– *Daicoviciu Hadrian, Piso Ioan*, *Inscripţii din Sarmizegetusa*, în *ActaMN* 13 (1976), p. 89-98.
David şi Mărghitan 1968	– *David Lucia, Mărghitan Liviu*, *Monumente sculpturale de la Micia*, în *ActaMN* 5 (1968), p. 125-136.

Dawson 1989-1993 – *Dawson M.*, *Ulpia Traiana Sarmizegetusa:* ***Extra Muros*** *23 excavations 1982-1984. An interim opinion*, în *ActaMN* 26-30 (1989-1993, 2), p. 401-408.

Dărăbanț 1979 – *Dărăbanț Marius*, *Ceramica dacică pictată cu motive vegetale, geometrice şi zoomorfe*, în *ActaMN* 16 (1979), p. 519-544.

Diaconescu Al. şi Bota 2002-2003 – *Diaconescu Alexandru, Bota Emilian*, *La decoration architectonique et sculpturale du* ***forum vetus*** *de Sarmizegetusa: origine, evolution et chronologie*, în *ActaMN* 39-40 (2002-2003, 1), p. 155-196.

Diaconescu Al. şi Bota 2004 – *Diaconescu Alexandru, Bota Emilian*, *Epigraphy and archaeology: The case of two recently excavated* ***Nymphaea*** *from Colonia dacica Sarmizegetusa*, în *Orbis Antiquus. Studia in Honorem Ioannis Pisonis*, Cluj-Napoca (2004), p. 470-501.

Dragotă şi Țiplic 2000 – *Dragotă Aurel, Țiplic Marian*, *Scurt istoric al cercetărilor privind necropolele din Transilvania (sec. IX-XI)*, în *Corviniana* 6 (2000), p. 126-137.

Dragotă et alii 1999 – *Dragotă Aurel, Roman Cristian, Țiplic Marian*, *Descoperiri arheologice în județele Sibiu, Alba şi Hunedoara*, în *Apulum* 36 (1999), p. 81-96.

Draşovean 1981 – *Draşovean Florin*, *Cultura Starčevo-Criş în bazinul Mureşului mijlociu*, în *Apulum* 19 (1981), p. 33-45.

Draşovean 1986-1987 – *Draşovean Florin*, *Aşezarea neolitică de la Hunedoara „****Dealul Sânpetru****”*, în *Sargetia* 20 (1986-1987), p. 11-17.

Draşovean 1996 – *Draşovean Florin*, *Relation of Vinča culture phase C with the Transylvanien region*, în *VCRCC* (1996), p. 269-278.

Draşovean 1997 – *Draşovean Florin*, *Some Remarks Concerning the Turdaş and Tăualaş Groups*, în *AnB(SN)* 5 (1997), p. 7-10.

Draşovean 2002 – *Draşovean Florin*, *Locuirile neolitice de la Hunedoara-****Cimitirul reformat*** *şi* ***Grădina castelului*** *şi o luare de poziție față de câteva opinii privind realitățile neo-eneoliticului din sud-vestul Transilvaniei*, în *Apulum* 39 (2002), p. 57-94.

Draşovean 2002a – *Draşovean Florin*, *Neolithic Settlements from Hunedoara-Cimitirul reformat and Grădina Castelului and a Position as Concerns Some Opinions Regarding the Neo-Eneolithic realities from the South-West of Transylvania*, în *PB* (2002), p. 43-76.

Draşovean 2003 – *Draşovean Florin*, *Transilvania şi Banatul în neoliticul târziu. O contribuție la originile culturii Petreşti*, în *Apulum* 40 (2003), p. 39-58.

Draşovean şi Luca 1990 – *Draşovean Florin, Luca Sabin Adrian*, *Considerații preliminare asupra materialelor neo-eneolitice din aşezarea de la Mintia (com. Vețel, jud. Hunedoara*) în *SCIVA* 41 (1990, 1), p. 7-18.

Draşovean şi Mariş 1982-1983 – *Draşovean Florin, Mariş Tiberiu*, *Cercetări arheologice de suprafață în aşezarea neolitică de la Turdaş (jud. Hunedoara)*, în *Sargetia* 16-17 (1982-1983), p. 89-94.

Draşovean şi Mariş 1998 – *Draşovean Florin, Mariş Tiberiu*, *Aşezarea neolitică târzie de la Zlaşti (jud. Hunedoara)*, în *AnB(SN)* 6 (1998), p. 93-119.

Draşovean et Rotea 1984-1985 – *Draşovean Florin, Rotea Mihai*, *Cercetări de suprafață pe teritoriul aşezării neolitice de la Chitid (Hunedoara)*, în *Sargetia* 18-19 (1984-1985), p. 85-90.

Draşovean şi Rotea 1986 – *Draşovean Florin, Rotea Mihai*, *Aşezarea neolitică de la Şoimuş. Contribuții la problemele neoliticului târziu din sud-vestul Transilvaniei*, în *Apulum* 33 (1986), p. 9-24.

Drăguț 1982 – *Drăguț Vasile*, *Monumentele de arhitectură: cronică clădită a istoriei*, în *Drobeta* 5 (1982), p. 79-92.

Dulea 2001 – *Dulea Olivian*, *Considerații privind locuirea în Banat şi Transilvania în secolele VII-VIII d.Hr. (I. Aşezări)*, în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 207-264.

Dulea 2002-2003 – *Dulea Olivian*, *Considerații privind locuirea în Banat şi Transilvania în secolele VII-VIII p.Chr. (III. Monede şi descoperiri izolate)*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 1), p. 245-266.

Dumitraşcu 1975 – *Dumitraşcu Sever*, *Aşezarea neolitică de la Sântana-Holumb*, în *Banatica* 3 (1975), p. 25-32.

Dumitraşcu şi Mărghitan 1971 – *Dumitraşcu Sever, Mărghitan Liviu*, *Aşezări şi descoperiri dacice din vestul şi nord-vestul României din sec. III î.e.n. – II e.n.*, în *Sargetia* 8 (1971), p. 45-55.

Dumitrescu H. 1966 – *Dumitrescu Hortensia*, *Câteva probleme legate de cultura Petreşti*, în *SCIV*

17 (1966, 3), p. 433-444.

Dumitrescu H. 1984 – *Dumitrescu Hortensia*, *Cercetările arheologice de la Tăualaş – Deva (partea I)*, în *ActaMN* 21 (1984), p. 3-44.

Edroiu 1991 – *Edroiu Nicolae*, *Biserica ortodoxă română veche din Mesteacăn-Brad (județul Hunedoara). Raport arheologic (1983-1984)*, în *AT* 1 (1991), p. 143-152.

El Susi 1995-1996 – *El Susi Georgeta*, *A Survey on Animal Husbandry of Turdaş Community from Orăştie „Dealul Pemilor" (X_2) (Hunedoara County)*, în *Sargetia* 26 (1995-1996, 1), p. 169-178.

El Susi 2004 – *El Susi Georgeta*, *Resturi de animale descoperite în siturile de epoca fierului de la Hunedoara-„Grădina Castelului"*, în *Daco – Geții*, Deva (2004), p. 329-335.

Eskenasy 1979 – *Eskenasy Victor*, *Cercetările arheologice de la Mălăieşti şi Sălaşu de Sus, jud. Hunedoara. Campania 1978*, în *MCA* 13 (1979), p. 345-348.

Eskenasy et Rusu 1979 – *Eskenasy Victor, Rusu Adrian Andrei*, *Cercetări arheologice de la cetatea cnezială de la Mălăieşti, jud. Hunedoara. Câteva rezultate şi perspective ale campaniei 1978*, în *Sargetia* 14 (1979), p. 667-673.

Eskenasy et Rusu 1980 – *Eskenasy Victor, Rusu Adrian Andrei*, *Cercetări arheologice la cetatea de la Mălăieşti, jud. Hunedoara*, în *MCA* 14 (1980), p. 530-536.

Eskenasy et Rusu 1981 – *Eskenasy Victor, Rusu Adrian Andrei*, *Cahlele cu cavaler în turnir din cetatea cnezială de la Mălăieşti (jud. Hunedoara)*, în *Sargetia* 15 (1981), p. 111-118.

Étienne et alii 1995 – *Étienne Robert, Piso Ioan, Diaconescu Alexandru*, *Sarmizegetusa, jud. Hunedoara*, în *CCA – campania 1994* (1995), p. 77-78.

Étienne et alii 2002-2003 – *Étienne Robert, Piso Ioan, Diaconescu Alexandru*, *Les fouilles du **forum vetus** de Sarmizegetusa. Rapport général*, în *ActaMN* 39-40 (2002-2003, 1), p. 59-154.

Ferencz 1995 – *Ferencz Iosif Vasile*, *Mercurius la Grădiştea Muncelului*, în *Apulum* 32 (1995), p. 145-148.

Ferencz 1997 – *Ferencz Iosif Vasile*, *Brățări şi colane celtice descoperite pe cursul mijlociu al Mureşului*, în *Corviniana* 3 (1997), p. 33-44.

Ferencz 1998 – *Ferencz Iosif Vasile*, *Cele mai timpurii descoperiri celtice din sud-vestul Transilvaniei*, în *AnB(SN)* 6 (1998), p. 215-226.

Ferencz 1998a – *Ferencz Iosif Vasile*, *Despre un vas de provizii descoperit în cetatea dacică de la Bănița (jud. Hunedoara)*, în *Apulum* 35 (1998), p. 111-116.

Ferencz 2001 – *Ferencz Iosif Vasile*, *Câteva unelte agricole descoperite în zona Grădiştii Muncelului*, în *Studii de istorie antică*, Deva (2001), p. 151-158.

Ferencz şi Bodó 1999-2000 – *Ferencz Iosif Vasile, Bodó Cristina*, *Noi piese descoperite la Piatra Roşie (județul Hunedoara)*, în *Sargetia* 28-29 (1999-2000, 1), p. 169-182.

Ferencz şi Grozav 2003 – *Ferencz Iosif Vasile, Grozav I.*, *Mintia, com. Veţel, jud. Hunedoara. Punct: Fabrica de acetilenă*, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 197-198.

Ferencz şi Rădeanu 2002 – *Ferencz Iosif Vasile, Rădeanu Virginia*, *Câteva piese descoperite de curând în împrejurimile cetății dacice de la Piatra Roşie*, în *Ateliere şi tehnici meşteşugăreşti. Contribuții arheologice*, Cluj-Napoca (2002), p. 145-160.

Ferencz et alii 2003 – *Ferencz Iosif Vasile, Căstăian Mihai, Bodó Cristina, Andrei Ştefan, Stăncescu Roxana, Popa Cristian Ioan*, *Ardeu, com. Balşa, jud. Hunedoara. Punct: Cetățuie (Cetățeaua)*, în *CCA – campania 2002*, (2003), p. 40-42.

Ferencz et alii 2004 – *Ferencz Iosif Vasile, Căstăian Mihai, Bodó Cristina, Andrei Ştefan, Stăncescu Roxana, Popa Cristian Ioan*, *Ardeu, com. Balşa, jud. Hunedoara. Punct: Cetățuie (Cetățeauă)*, în *CCA – campania 2003* (2004), p. 43-45.

Ferencz et alii 2005 – *Ferencz Iosif Vasile, Căstăian Mihai, Bodó Cristina*, *Ardeu, com. Balşa, jud. Hunedoara. Punct: Cetățuie (Cetățeauă)*, în *CCA – campania 2004* (2005), p. 56-57.

Ferenczi 1924 – *Ferenczi Alexandru*, *Les fouilles archéologiques de Poiana Selei, près de Sarmizegetusa*, în *Dacia* 1 (1924), p. 264-272.

Ferenczi 1937 – *Ferenczi Alexandru*, *Relieful de la Grădiştea Muncelului*, în *Sargetia* 1 (1937), p. 111-

Ferenczi 1974 – *Ferenczi István*, *Opinii vechi şi noi în legătură cu drumurile între Dacia,*

Pannonia şi Moesia Superior prin „Barbaricum”, în *Tibiscus* 3 (1974), p. 111-125.

Ferenczi 1975 – *Ferenczi István*, *Premisele naturale ale metalurgiei fierului în Munții Orăştiei*, în *StComCar* 2 (1975), p. 299-309.

Ferenczi 1976 – *Ferenczi István*, *Amplasarea cetăților dacice din Munții Sebeşului*, în *Apulum* 14 (1976), p. 45-64.

Ferenczi 1977 – *Ferenczi István*, *Observații geomorfologice privind apărarea naturală a complexului cetăților dacice din Munții Orăştiei*, în *Sargetia* 13 (1977), p. 155-170.

Ferenczi 1977a – *Ferenczi István*, *Problema aşezărilor civile dacice din Munții Orăştiei din punct de vedere geografic*, în *ActaMN* 14 (1977), p. 73-80.

Ferenczi 1979 – *Ferenczi István*, *Importanța unor metale neferoase şi a unor minerale în procesul de formare a puterii dacice în Munții Orăştiei*, în *Sargetia* 4 (1979), p. 93-102.

Ferenczi 1979a – *Ferenczi István*, *Castrele de marş de la Ponorici (com. Pui, jud. Hunedoara) – Fortificații romane până acum necunoscute în partea vestică a Munților Sebeşului*, în *StComCar* (1979), p. 133-152.

Ferenczi 1979b – *Ferenczi István*, *Câteva considerații în legătură cu materialul de construcție litic folosit în cetățile dacice din Munții Sebeşului*, în *StComCar* 3 (1979), p. 263-271.

Ferenczi 1979c – *Ferenczi István*, *Considerații asupra limes-ului roman din Dacia de vest*, în *Ziridava* 11 (1979), p. 125-140.

Ferenczi 1981 – *Ferenczi István*, *Considerații în legătură cu castrele de marş romane din partea centrală a Munților Şurianului*, în *ActaMN* 18 (1981), p. 409-412.

Ferenczi 1982-1983 – *Ferenczi István*, *Observații tipologice şi comparative cu privire la castrele de marş romane situate în zona cetăților dacice din Munții Şurianului*, în *Sargetia* 16-17 (1982-1983), p. 179-200.

Ferenczi 1989 – *Ferenczi István*, *Contribuții la problema formării aşezărilor cu caracter protourban la daci (cu privire specială la Sarmizegéthusa tò Basíleion) (II)*, în *Apulum* 26 (1989), p. 99-133.

Filipescu 1985 – *Filipescu Bogdan*, *Notă asupra unor descoperiri arheologice efectuate în peşteri de pe teritoriul comunei Pui, județul Hunedoara*, în *BSI* 9 (1985), fasc. 1, p. 43-46.

Filipescu 1987 – *Filipescu Bogdan*, *Descoperiri din perioada secolelor III-V e.n. de la Micia*, în *SCIVA* 38 (1987, 1), p. 40-51.

Floca 1932 – *Floca Octavian*, *Inscripții inedite din Dacia*, în *PISC* 3 (1928-1932), p. 102-108.

Floca 1937 – *Floca Octavian*, *O nouă* ***villa suburbana*** *în hotarul Sarmizegetusei*, în *Sargetia* 1 (1937), p. 25-

Floca 1937a – *Floca Octavian*, *Descoperiri arheologice în ținutul Hunedoarei*, în *Sargetia* 1 (1937), p. 57-

Floca 1941 – *Floca Octavian*, *Sisteme de înmormântare din Dacia superioară romană*, în *Sargetia* 2 (1941), p. 1-

Floca 1941-1944 – *Floca Octavian*, *Der römische Ziegelofen von Sarmizegetusa*, în *Dacia* 9-10 (1941-1944), p. 431-440.

Floca 1945-1947 – *Floca Octavian*, *Monnaies „dacique” du type Hunedoara*, în *Dacia* 11-12 (1945-1947), p. 35-69.

Floca 1950 – *Floca Octavian*, *Staținea de la sfârşitul treptei de jos a barbariei din marginea Devei (O civilizație neatestată pe teritoriul Transilvaniei*), în *SCIV* 1 (1950, 2), p. 220-224.

Floca 1956 – *Floca Octavian*, *Un nou tezaur monetar şi o nouă aşezare străveche pe teritoriul regiunii Hunedoara*, în *Sargetia* 3 (1956), p. 11-

Floca 1960 – *Floca Octavian*, *Descoperirea monetară de la Sălaşu de Sus (reg Hunedoara) şi unele considerații asupra monedelor romane republicane de imitație*, în *SCN* 3 (1960), p. 90.

Floca 1965 – *Floca Octavian*, *Villa rustica şi necropola daco-romană de la Cinciş*, în *ActaMN* 2 (1965), p. 163-194.

Floca 1966 – *Floca Octavian*, *Statuile primitive antropomorfe de la Baia de Criş*, în *Sargetia* 4 (1966), p. 41-50.
Floca 1968 – *Floca Octavian*, *Pagus Miciensis*, în *Sargetia* 5 (1968), p. 49-58.
Floca 1968a – *Floca Octavian*, *Monumente epigrafice şi sculpturale de la Micia (partea I)*, în *ActaMN* 5 (1968), p. 111-124.
Floca 1969 – *Floca Octavian*, Ghid turistic al județului. Deva (1969).
Floca 1970 – *Floca Octavian*, *Un monument sculptural al împăratului Traianus Decius la Ulpia Traiana*, în *Sargetia* 7 (1970), p. 79-86.
Floca 1971 – *Floca Octavian*, *Cuptor dacic de ars oale descoperit la Deva*, în *Apulum* 9 (1971), p. 263-270.
Floca 1972 – *Floca Octavian*, *Activitatea de cercetare istorică a Muzeului județean Hunedoara din Deva (1932-1972)*, în *Sargetia* 9 (1972), p. 11-28.
Floca 1973 – *Floca Octavian*, *Gladiator trac în arena amfiteatrului de la Ulpia Traiana*, în *Sargetia* 10 (1973), p. 131-136.
Floca 1974-1975 – *Floca Octavian*, *Dovezi ale continuei locuiri a zonei cetății Deva în epoca dacică şi romană*, în *Sargetia* 11-12 (1974-1975), p. 407-410.
Floca 1977 – *Floca Octavian*, *Singidava*, în *Sargetia* 13 (1977), p. 168-182.
Floca 1981 – *Floca Octavian*, *Scurtă privire asupra statului dac de la Burebista la Decebal reflectat în cercetarea arheologică hunedoreană*, în *Sargetia* 15 (1981), p. 11-18.
Floca şi Bassa 1965 – *Floca Octavian, Bassa Beniamin*, Cetatea Deva. Bucureşti (1965).
Floca şi Mărghitan 1970 – *Floca Octavian, Mărghitan Liviu*, *Noi considerații privitoare la castrul roman de la Micia*, în *Sargetia* 7 (1970), p. 43-57.
Floca şi Vasiliev 1968 – *Floca Octavian, Vasiliev Valentin*, *Amfiteatrul militar de la Micia*, în *Sargetia* 5 (1968), p. 121-152.
Florea 1986-1987 – *Florea Gelu*, *Considerații privind unele aspecte ale locuirii dacice în Munții Orăştiei*, în *Sargetia* 20 (1986-1987), p. 81-92.
Florea 1987-1988 – *Florea Gelu*, *Ceramica dacică pictată cu motive vegetale şi zoomorfe din Muzeul de istorie al Transilvaniei*, în *ActaMN* 24-25 (1987-1988), p. 1095-1118.
Florea 1989-1993 – *Florea Gelu*, *Archaeological observations concerning the Roman conquest of the area of the Dacian Kingdom's capital*, în *ActaMN* 26-30 (1989-1993, 1), p. 33-38.
Florea 1990-1993 – *Florea Gelu*, *Două piese de import în zona aşezărilor dacice din Munții Orăştiei*, în *Apulum* 27-30 (1990-1993), p. 173-180.
Florea 1992 – *Florea Gelu*, *Aspecte ale metalurgiei bronzului în aşezările dacice din Munții Orăştiei*, în *EN* 2 (1992), p. 39-46.
Florea 1993 – *Florea Gelu*, *Materiale ceramice descoperite pe terasa a VIII-a de la Grădiştea Muncelului (I)*, în *EN* 3 (1993), p. 95-109.
Florea 1994 – *Florea Gelu*, *Materiale ceramice descoperite pe terasa a VIII-a de la Grădiştea Muncelului (II)*, în *EN* 4 (1994), p. 49-60.
Florea 1998 – *Florea Gelu*, Ceramica pictată. Artă, meşteşug şi societate în Dacia preromană (sec. I.a.Chr.-I. p.Chr.). Cluj-Napoca (1998).
Florea 2001 – *Florea Gelu*, *Noi fragmente ceramice cu semne grafice de la Sarmizegetusa Regia*, în *Studii de istorie antică*, Deva (2001), p. 179-188.
Florea 2004 – *Florea Gelu*, *Dacians and Wine (Ist Century B.C. – Ist Century A.D.)*, în *Orbis Antiquus. Studia in Honorem Ioannis Pisonis*, Cluj-Napoca (2004), p. 517-522.
Florea et alii 1994 – *Florea Gelu, Glodariu Ioan, Gheorghiu Gabriela*, *Cucuiş-**Dealul Golu**, jud. Hunedoara*, în *CCA – campania 1993* (1994), p. 20.
Florea et alii 1996 – *Florea Gelu, Glodariu Ioan, Gheorghiu Gabriela*, *Cucuiş-**Dealul Golu**, com. Beriu, jud. Hunedoara*, în *CCA – campania 1995* (1996), p. 37.
Florea et alii 1997 – *Florea Gelu, Glodariu Ioan, Gheorghiu Gabriela*, *Cucuiş-**Dealul Golu**, com. Beriu, jud. Hunedoara*, în *CCA – campania 1996* (1997), p. 16.
Florea şi Suciu 2004 – *Florea Gelu, Suciu Liliana Daniela*, *Considerații preliminare privind cercetările arheologice de pe platoul cetății Grădiştea de Munte*, în *Daco – Geții*, Deva (2004), p. 63-74.
Florea şi Palkó 1991 – *Florea Gelu, Palkó Attila*, *Ceramica dacică pictată de pe „Terasa depozitului*

de vase" de la Grădiştea Muncelului, în *EN* 1 (1991), p. 41-52.

Fodorean şi Ursuț 2001 – *Fodorean Florin, Ursuț Dorin*, *The **Via Silica Strata** Geoagiu Băi – Cigmău*, în *ActaMN* 38 (2001, 1), p. 203-220.

Găzdac şi Cociş 2004 – *Găzdac Cristian, Cociş Sorin*, Ulpia Traiana Sarmizegetusa. Cluj-Napoca (2004, 1).

Georgescu 2000 – *Georgescu Adrian*, *Bronzuri hunedorene în colecția Muzeului Brukenthal Sibiu*, în *Corviniana* 6 (2000), p. 75-78.

Gheorghiu 1996 – *Gheorghiu Gabriela*, *Cisterna dacică de la Grădiştea de Munte*, în *ActaMN* 33 (1996, 1), p. 375-384.

Gheorghiu 1997-1998 – *Gheorghiu Gabriela*, *Cisterne descoperite în zona capitalei regatului dac*, în *Sargetia* 27 (1997-1998, 1), p. 177-190.

Gheorghiu 1998 – *Gheorghiu Gabriela*, *„Discul" cu figură umană de la Sarmizegetusa Regia*, în *Apulum* 35 (1998), p. 105-110.

Gheorghiu 2000 – *Gheorghiu Gabriela*, *Influences celtiques dans la céramique dacique découverte dans la zone des Monts D'Orăştie . le vase de type situla*, în *Les celtes et les Thraco-daces de l'Est du Bassin des Carpates*, Cluj-Napoca (2000), p. 214-225.

Gheorghiu 2001 – *Gheorghiu Gabriela*, *Primele ponduri descoperite la Sarmizegetusa Regia*, în *Studii de istorie antică*, Deva (2001), p. 189-198.

Gheorghiu 2004 – *Gheorghiu Gabriela*, *One toreus tool found within the Dacian fortress at Costeşti-Cetățuie (Hunedoara county)*, în *Orbis Antiquus. Studia in Honorem Ioannis Pisonis*, Cluj-Napoca (2004), p. 531-537.

Gheorgiu 2004a – *Gheorghiu Gabriela*, *New weights discovered in the area of Sarmizegetusa Regia*, în *Daco – Geții*, Deva (2004), p. 75-78.

Gheorghița 1974-1975 – *Gheorghița Mihaela*, *Opaițe romane de la Micia*, în *Sargetia* 11-12 (1974-1975), p. 51-56.

Gheorghiță et alii 1969 – *Gheorghiță C., Lupaş Constantin, Nuțu Aurelian*, *Reprezentanți ai avifaunei din valea Mureşului şi a Streiului în colecția Muzeului Hunedoara-Deva*, în *Sargetia* 6 (1969), p. 263-271.

Ghinescu 1998 – *Ghinescu Irina*, *Cultul Nimfelor în Dacia romană*, în *EN* 8 (1998), p. 123-144.

Giurgiu-Ardeu 1995-1996 – *Giurgiu-Ardeu Adriana*, *Contribuții privind stadiul cercetării Hallstattului timpuriu în spațiul intercarpatic*, în *Sargetia* 26 (1995-1996, 1), p. 189-226.

Glodariu 1965 – *Glodariu Ioan*, *Sarmizegetusa dacică în timpul stăpânirii romane*, în *ActaMN* 2 (1965), p. 119-134.

Glodariu 1966 – *Glodariu Ioan*, ***Legio IV Flavia Felix** în Dacia*, în *ActaMN* 3 (1966), p. 429-436.

Glodariu 1968 – *Glodariu Ioan*, *Importuri romane în cetățile dacice din Munții Orăştiei*, în *Apulum* 7 (1968, 1), p. 353-368.

Glodariu 1971 – **Glodariu Ioan, Considerații asupra circulației monedei străine în Dacia (secolele III î.e.n. – I e.n.)*, în* ActaMN *8 (1971), p. 71-90.**

Glodariu 1974 – **Glodariu Ioan*, Relații comerciale ale Daciei cu lumea elenistică şi romană. Cluj-Napoca (1974).***

Glodariu 1974-1975 – *Glodariu Ioan*, *Comerțul roman şi cucerirea Daciei*, în *Sargetia* 11-12 (1974-1975), p. 237-248.

Glodariu 1975 – *Glodariu Ioan*, *Un atelier de făurărie la Sarmizegetusa dacică*, în *ActaMN* 12 (1975), p. 107-134.

Glodariu 1976 – *Glodariu Ioan*, *L'origine de la conception architectonique des sanctuaires daces circulaires*, în *ThD* 1 (1976), p. 249-258.

Glodariu 1977 – *Glodariu Ioan*, *Die Landwirtschaft im römischen Dakien*, în *Aufstieg und niedergang der römischen Welt*, Berlin (1977, 2), p. 951-989.

Glodariu 1981 – *Glodariu Ioan*, *Din nou despre Ranisstorum*, în *Apulum* 19 (1981), p. 51-55.

Glodariu 1982 – *Glodariu Ioan*, *Sistemul defensiv al statului dac şi întinderea provinciei Dacia*, în *ActaMN* 19 (1982), p. 23-38.

Glodariu 1983 – *Glodariu Ioan*, Arhitectura dacilor – civilă şi militară – (sec. II î.e.n.-I e.n.). Cluj-Napoca (1983).

Glodariu 1984 – *Glodariu Ioan*, *„Brățările" cu nodozități Latène târzii în Dacia*, în *ActaMN*

21 (1984), p. 63-80.

Glodariu 1985-1986 – *Glodariu Ioan*, *Cariere şi exploatarea pietrei în Dacia preromană*, în *ActaMN* 22-23 (1985-1986), p. 91-104.

Glodariu 1986-1987 – *Glodariu Ioan*, *Din nou despre „**Decebalus per Scorilo**”*, în *Sargetia* 20 (1986-1987), p. 93-97.

Glodariu 1989-1993 – *Glodariu Ioan*, *Sarmizegetusa Regia durant le règne de Trajan*, în *ActaMN* 26-30 (1989-1993, 1), p. 19-26.

Glodariu 1995 – *Glodariu Ioan*, ***Addenda** aux „Points de repère pour la chronologie des citadelles et des établissements daciques des Monts d'Orăştie”*, în *ActaMN* 32 (1995, 1), p. 119-134.

Glodariu 1997 – *Glodariu Ioan*, *Blocuri cu marcaje în construcțiile dacice din Munții Şureanu*, în *EN* 7 (1997), p. 85-88.

Glodariu 2004 – *Glodariu Ioan*, *Roads across the Carpathians during the Dacian antiquity*, în *Orbis Antiquus. Studia in Honorem Ioannis Pisonis*, Cluj-Napoca (2004), p. 538-541.

Glodariu 2004a – *Glodariu Ioan*, *Infrastructura sectorului de nord al terasei a XI-a de la Sarmizegetusa Regia (I)*, în *Daco – Geții*, Deva (2004), p. 39-46.

Glodariu şi Iaroslavschi 1979 – *Glodariu Ioan, Iaroslavschi Eugen*, Civilizația fierului la daci (sec. II î.e.n. – I e.n.), Cluj-Napoca (1979).

Glodariu şi Moga 1989 – *Glodariu Ioan, Moga Vasile*, *Castrul roman de la Vârful lui Pătru*, în *Apulum* 25 (1989), p. 171-180.

Glodariu et alii 1988 – *Glodariu Ioan, Iaroslavschi Eugen, Rusu Adriana*, Cetăți şi aşezări dacice în Munții Orăştiei. Bucureşti (1988).

Glodariu et alii 1992 – *Glodariu Ioan, Iaroslavschi Eugen, Rusu Adriana*, *Die Münzstätte von Sarmizegetusa Regia*, în *EN* 2 (1992), p. 57-68.

Glodariu et alii 1994 – *Glodariu Ioan, Iaroslavschi Eugen, Florea Gelu, Gheorghiu Gabriela*, *Sarmizegetusa Regia, jud. Hunedoara*, în *CCA – campania 1993* (1994), p. 55-56.

Glodariu et alii 1996 – *Glodariu Ioan, Iaroslavschi Eugen, Florea Gelu, Gheorghiu Gabriela*, *Cucuiş, „Dealul Golu”, com. Beriu, jud. Hunedoara*, în *SAC* 1 (1996), p. 39.

Glodariu et alii 1996a – *Glodariu Ioan, Florea Gelu, Iaroslavschi Eugen, Gheorghiu Gabriela*, *Sarmizegetusa Regia (Grădiştea de Munte), jud. Hunedoara*, în *CCA – campania 1995* (1996), p. 53-54.

Glodariu et alii 1996b – *Glodariu Ioan, Rusu-Pescaru Adriana, Iaroslavschi Eugen, Stănescu Florin*, Sarmizegetusa Regia. Capitala Daciei preromane. Deva (1996).

Glodariu et alii 1997 – *Glodariu Ioan, Florea Gelu, Iaroslavschi Eugen, Gheorghiu Gabriela*, *Sarmizegetusa Regia (Grădiştea de Munte), jud. Hunedoara*, în *CCA – campania 1996* (1997), p. 50.

Glodariu et alii 1998 – *Glodariu Ioan, Florea Gelu, Iaroslavschi Eugen, Gheorghiu Gabriela, Darius Sima*, *Sarmizegetusa Regia (Grădiştea de Munte), jud. Hunedoara*, în *CCA – campania 1997* (1998), p. 65-66.

Glodariu et alii 2000 – *Glodariu Ioan, Florea Gelu, Suciu Liliana, Iaroslavschi Eugen, Gheorghiu Gabirela, Pescaru Adriana, Bodó Cristina*, *Costeşti, com. Orăştioara de Sus, jud. Hunedoara. Punct: Cetățuie*, în *CCA – campania 1999* (2000), p. 31.

Glodariu et alii 2000a – *Glodariu Ioan, Florea Gelu, Suciu Liliana, Iaroslavschi Eugen, Gheorghiu Gabriela, Pescaru Adriana, Bodó Cristina*, *Grădiştea de Munte, com. Orăştioara de Sus, jud. Hunedoara (Sarmizegetusa Regia)*, în *CCA – campania 1999* (2000), p. 41.

Glodariu et alii 2001 – *Glodariu Ioan, Florea Gelu, Suciu Liliana, Iaroslavschi Eugen, Gheorghiu Gabriela, Pescaru Adriana, Bodó Cristina*, *Grădiştea de Munte, com. Orăştioara de Sus, jud. Hunedoara (Sarmizegetusa Regia)*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 94-95.

Glodariu et alii 2002 – *Glodariu Ioan, Suciu Liliana, Iaroslavschi Eugen, Gheorghiu Gabriela, Pescaru Adriana, Bodó Cristina*, *Grădiştea de Munte, com. Orăştioara de Sus, jud. Hunedoara (Sarmizegetusa Regia)*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 149-150.

Glodariu et alii 2003 – *Glodariu I., Pescaru A., Pescaru Eugen, Bodó C.*, *Costeşti, com. Orăştioara*

de Sus, jud. Hunedoara. Punct Blidaru-Pietroasa lui Solomon, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 107-108.

Glodariu et alii 2003a – *Glodariu I., Florea G., Suciu L., Sima D., Mateescu R., Toma C., Cioată D., Sacalâş M., Iaroslavschi E., Gheorghiu G., Crişan R., Pescaru A., Bodó C.*, *Grădiştea de Munte, com. Orăştioara de Sus, jud. Hunedoara (Sarmizegetusa Regia). Punct: Dealul Grădiştei*, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 133-136.

Glodariu et alii 2004 – *Glodariu Ioan, Pescaru Adriana, Pescaru Eugen, Bodó Cristina*, *Costeşti, com. Orăştioara de Sus, jud. Hunedoara. Punct: Blidaru – Cetate, La Vămi*, în *CCA – campania 2003* (2004), p. 103-104.

Glodariu et alii 2004a – *Glodariu Ioan, Florea Gelu, Suciu Liliana, Sima Darius, Mateescu Răzvan, Toma Corina, Pupeză Paul, Cioată Daniel, Sacalâş Mariana, Gheorghiu Gabriela, Pescaru Adriana, Bodó Cristina, Trohani George, Oanță-Marghitu Rodica, Oanță-Marghitu Sorin*, *Grădiştea de Munte, com. Orăştioara de Sus, jud. Hunedoara (Sarmizegetusa Regia)*, în *CCA – campania 2003* (2004), p. 130-131.

Glodariu et alii 2005 – *Glodariu Ioan, Florea Gelu, Suciu Liliana, Sima Darius, Mateescu Răzvan, Toma Corina, Iaroslavschi Eugen Gheorghiu Gabriela, Bodó Cristina*, *Grădiştea de Munte, com. Orăştioara de Sus, jud. Hunedoara (Sarmizegetusa Regia). Punct:* ***Dealul Grădiştii***, în *CCA – campania 2004* (2005), p. 166-167.

Glodariu et alii 2005a – *Glodariu Ioan, Florea Gelu, Suciu Daniela Liliana, Ferencz Vasile Iosif*, *Luncani, com. Boşorod, jud. Hunedoara. Punct:* ***Piatra Roşie***, în *CCA – campania 2004* (2005), p. 211-213.

Gogâltan 1997 – *Gogâltan Florin*, *O rapieră de tip micenian de la Densuş (jud. Hunedoara)*, în *Apulum* 34 (1997), p. 55-64.

Gogâltan 2004 – *Gogâltan Florin*, *Tell-uri în Orientul Apropiat şi Bazinul Carpatic. O scurtă privire comparativă asupra habitatului preistoric (I)*, în *ActaTS* 3 (2004), p. 43-118.

Gogâltan et alii 1992 – *Gogâltan Florin, Cociş Sorin, Paki Adela*, *Săpături de salvare la Clij-****Becaş****. 1989*, în *EN* 2 (1992), p. 4-18.

Gostar 1956 – *Gostar Nicolae*, *Inscripții şi monumente din Germisara*, în *Sargetia* 3 (1956), p. 57-

Gostar 1956a – *Gostar Nicolae*, *Studii epigrafice*, în *MCA* 2 (1956), p. 625-642.

Gostar 1969 – *Gostar Nicolae*, *Inscripțiile din castrul roman de la Orăştioara de Sus*, în *ActaMN* 6 (1969), p. 493-502.

Gostar 1971 – *Gostar Nicolae*, ***Condita Colonia Dacica***, în *Apulum* 9 (1971), p. 305-322.

Gostar 1979 – *Gostar Nicolae*, *Numerus Palmirenorum Orient*, în *Sargetia* 14 (1979), p. 663-666.

Gooss 1876-1877a – *Gooss Carl*, *Chronik der archäologischen Funde Siebenbürgens*, în *AVSL* 13 (1876-1877, 3), p. 203-338.

Gooss 1877-1878 – *Gooss Carl*, *Skizzen zur Vorrömischen Kulturgeschichte der Mittleren Donaugegenden*, în *AVSL* 14 (1877-1878, 1), p. 45-175.

Grec 1991 – *Grec Marius*, *Ştampile civile sau militare ?*, în *EN* 1 (1991), p. 173-177.

Grec 1993 – *Grec Marius*, *Noi interpretări ale unor ştampile tegulare din Dacia*, în *EN* 3 (1993), p. 185-188.

Gruescu şi Grumăzescu 1970 – *Gruescu S., Grumăzescu Constantin*, Județul Hunedoara. Bucureşti (1970).

Grumăzescu 1975 – *Grumăzescu C.*, Depresiunea Hațegului. Studiu geomorfologic. Bucureşti (1975).

Gudea 1992 – *Gudea Nicolae*, *Archäologische Forschungen auf dem Limes der drei dakischen provinzien und auf den Grenzen der benachbarten Provinzen Moesia Superior und Moesia Inferior*, în *EN* 2 (1992), p. 69-94.

Gudea 1999-2000 – *Gudea Nicolae*, *Evreii în provinciile dacice. 106-265 p.Chr.*, în *EN* 9-10 (1999-2000), p. 179-207.

Gudea şi Ardevan 2003 – *Gudea Nicolae, Ardevan Radu*, *Depozitul monetar de la Iclod, sec. IV p.Chr.*, în *Banatica* 16 (2003, 1), p. 245-262.

Gudea şi Ghiurco 1988 – *Gudea Nicolae, Ghiurco Ioan*, Din istoria creştinismului la români. Mărturii arheologice, Oradea (1988).

Hanson şi Oltean – *Hanson William S., Oltean Ioan A.*, *A multi-period site on Uroi Hill, Hunedoara: an aerial perspective*, în *ActaMN* 37 (2000, 1), p. 43-50.

Harhoiu 1988 – *Harhoiu Radu*, *Das Kurzschwert von Micia*, în *DaciaNS* 32 (1988), p. 79-90.

Harţuche 1969 – *Harţuche Nicolae*, *Cercetări arheologice la Brad*, în *ActaMN* 6 (1969), p. 439-450.

Hica-Câmpeanu 1979 – *Hica-Câmpeanu Ioana*, *Riturile funerare în Transilvania de la sfârşitul secolului al III-lea e.n. până în secolul al V-lea e.n.*, în *ActaMN* 16 (1979), p. 157-170.

Hica 2004 – *Hica Ioana*, *Aspecte ale dezvoltării meşteşugurilor în secolele III-IV d.Chr.: reutilizări, transformări, reparații*, în *Studia Historica et Archaeologica. In Honorem Magistrae Doina Benea*, Timişoara (2004), p. 195-210.

Horedt 1956 – *Horedt Kurt*, *Ținutul hunedorean în secolul IV-XII*, în *Sargetia* 3 (1956), p. 101-

Horedt 1964 – *Horedt Kurt*, *Die Verwendung des Eisens in Rumänien bis in das 6. Jahrhundert v.u.Z.*, în *DaciaNS* 8 (1964), p. 119-132.

Horedt 1965 – *Horedt Kurt*, *Cu privire la problema valurilor de pământ din Banat şi Transilvania*, în *SCIV* 16 (1965, 4), p. 725-730.

Horedt 1973 – *Horedt Kurt*, *Die dakische Silberfunde*, în *DaciaNS* 17 (1973), p. 127-168.

Horedt 1973a – *Horedt Kurt*, *Cu privire la interpretarea unor ştampile epigrafice*, în *SCIV* 24 (1973, 1), p. 109-110.

Horedt 1973b – *Horedt Kurt*, *Interpretări arheologice. II*, în *SCIV* 24 (1973, 2), p. 299-310.

Horedt 1979 – *Horedt Kurt*, *Die städtischen Siedlung Siebenbürgen in spätrömischer Zeit*, în *Sargetia* 14 (1979), p. 203-224.

Horedt 1981 – *Horedt Kurt*, *Die Bestattungen aus spätrömischer Zeit in Siebenbürgen*, în *StComB* 21 (1981), p. 57-78.

Husar 1995 – *Husar Adrian*, *The celtic gods in Roman Dacia*, în *ActaMN* 32 (1995, 1), p. 85-94.

Hügel 2003 – *Hügel Peter*, Ultimele decenii ale stăpânirii romane în Dacia. Cluj-Napoca (2003).

Hügel şi Pop 1997 – *Hügel Peter, Pop Constantin*, *Despre două piese figurate din Muzeul Județean Arad*, în *ActaMN* 34 (1997, 1), p. 579-583.

Iaroslavschi 1981 – *Iaroslavschi Eugen*, *Au prelucrat dacii sticla ?*, în *Studii dacice*, Cluj-Napoca (1981).

Iaroslavschi 1983 – *Iaroslavschi Eugen*, *Inventarul sanctuarului A de la Sarmizegetusa Regia*, în *ActaMN* 20 (1983), p. 371-382.

Iaroslavschi 1985-1986 – *Iaroslavschi Eugen*, *Inventarul sanctuarului mic rotund de la Sarmizegetusa Regia*, în *ActaMN* 22-23 (1985-1986), p. 453-458.

Iaroslavschi 1989-1993 – *Iaroslavschi Eugen*, *Vestiges romains dans la zone de la Sarmizegetusa Dace*, în *ActaMN* 26-30 (1989-1993, 1), p. 27-32.

Iaroslavschi 1994 – *Iaroslavschi Eugen*, *Opinii privind „Soarele de andezit" de la Sarmizegetusa Regia*, în *ActaMN* 31 (1994, 1), p. 49-54.

Iaroslavschi 1995 – *Iaroslavschi Eugen*, *Conduits et citernes d'eau chez les daces des Monts d'Orăştie*, în *ActaMN* 32 (1995, 1), p. 135-143.

Iaroslavschi 1997 – *Iaroslavschi Eugen*, Tehnica la daci. În: *BMN* XV, Cluj-Napoca (1997).

Iaroslavschi 1997a – *Iaroslavschi Eugen*, *Vases daciques en fer aux anses en forme d'oiseaux*, în *ActaMN* 34 (1997, 1), p. 511-519.

Iaroslavschi 1998 – *Iaroslavschi Eugen*, *Crépis dacique*, în *ActaMN* 35 (1998, 1), p. 37-42.

Iaroslavschi 2001 – *Iaroslavschi Eugen*, *Die Münzstanze von Ocnița und einige*, în *ActaMN* 38 (2001, 1), p. 17-26.

Iaroslavschi 2004 – *Iaroslavschi Eugen*, *Zona siderurgică din preajma capitalei statului dac*, în *Daco – Geții*, Deva (2004), p. 55-62.

Iaroslavschi şi Bozu 2001 – *Iaroslavschi Eugen, Bozu Ovidiu*, *Descoperiri dacice la Grădiştea Muncelului-„Râpa cu Galbeni"*, în *Studii de istorie antică*, Deva (2001), p. 127-142.

Iaroslavschi et Roşu 1977 – *Iaroslavschi Eugen, Roşu Petru*, *Câteva noi aşezări dacice din Valea Cucuişului*, în *ActaMN* 14 (1977), p. 81-94.

IDR III/2 – *Pippidi Dumitru M., Russu Ion I.*, Inscripțiile Daciei Romane. Dacia Superior.

Ulpia Traiana Dacica (Sarmizegetusa), volumul III, Bucureşti (1980, 2).
IDR III/3 – *Pippidi Dumitru M., Russu Ion I.*, Inscripțiile Daciei Romane. Dacia Superior. Zona Centrală, volumul III, Bucureşti (1984, 3).
Iliescu 1957 – *Iliescu Octavian*, *Însemnări cu privire la descoperiri monetare*, în *SCN* 1 (1957), p. 466.
Iliescu 1958 – *Iliescu Octavian*, *Descoperiri monetare în Transilvania*, în *SCN* 2 (1958), p. 459-460.
Ilieş 1981 – *Ilieş Constantin*, *Arme romane descoperite la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *ActaMN* 18 (1981), p. 413-424.
Inel 1999-2000 – *Inel Constantin*, *Armele de bronz depuse ritual în Transilvania preistorică*, în *Sargetia* 28-29 (1999-2000), p. 57-72.
Ionescu 1994 – *Ionescu Ion*, *Simboluri paleocreştine din secolele II-III pe unele monumente funerare din Dacia romană*, în *ActaMN* 31 (1994, 1), p. 241-252.
Isac 1971 – *Isac Dan*, *Monumente romane votive din Banat*, în *Banatica* 1 (1971), p. 111-126.
Isac 1974 – *Isac Dan*, *Contribuții la iconografia religioasă a Daciei roman. Juppiter „Verospi”*, în *ActaMN* 11 (1974), p. 61-80.
Isac et alii 1973 – *Isac Dan, Wollmann Volker, Albu Ion P.*, *Monumente funerare reprezentând lei descoperite în județul Hunedoara*, în *Sargetia* 10 (1973), p. 155-163.
Isac şi Stratan 1973 – *Isac Dan, Stratan Ion*, *Monumente de artă provincială romană în Muzeul din Lugoj*, în *Banatica* 2 (1973), p. 117-130.
Jakó 1966 – *Jakó Szigmond*, *Cercetări arheologice la cetatea Grădiştea Muncelului, în anii 1803-1804*, în *ActaMN* 3 (1966), p. 103-120.
Jakó 1968 – *Jakó Szigmond*, *Date privitoare la cercetările arheologice de la Grădiştea Muncelului în anul 1803 (I)*, în *ActaMN* 5 (1968), p. 433-444.
Jakó 1971 – *Jakó Szigmond*, *Cercetări arheologice la cetatea Grădiştea Muncelului, în anii 1803-1804 (II)*, în *ActaMN* 8 (1971), p. 439-456.
Jakó 1972 – *Jakó Szigmond*, *Date privitoare la cercetările arheologice de la Grădiştea Muncelului în anul 1803-1804 (III)*, în *ActaMN* 9 (1972), p. 587-602.
Jakó 1973 – *Jakó Szigmond*, *Date privitoare la cercetările arheologice de la Grădiştea Muncelului în anul 1803-1804 (IV)*, în *ActaMN* 10 (1973), p. 615-640.
Jungbert 1978 – *Jungbert Bela*, *Repertoriul descoperirilor paleolitice din Transilvania (I)*, în *ActaMN* 15 (1978), p. 1-18.
Jungbert 1979 – *Jungbert Bela*, *Repertoriul descoperirilor paleolitice din Transilvania (II)*, în *ActaMN* 16 (1979), p. 389-410.
Jungbert 1982 – *Jungbert Bela*, *Repertoriul localităților cu descoperiri paleolitice din Transilvania (III)*, în *ActaMN* 19 (1982), p. 543-556.
Jungbert 1985-1986 – *Jungbert Bela*, *Repertoriul localităților cu descoperiri paleolitice din Transilvania (IV)*, în *ActaMN* 22-23 (1985-1986), p. 385-400.
Kacsó 1969 – *Kacsó Carol*, *Morminte din perioada de tranziție spre epoca bronzului de la Ciumeşti*, în *StComSM* 1 (1969), p. 49-56.
Kacsó 1999 – *Kacsó Carol*, *Die Endphase der Otomani-Kultur und die darauffolgende kulturelle Entwicklung im nordwesten Rumäniens*, în *Apulum* 36 (1999), p. 107-134.
Kalmar 1984 – *Kalmar Zoia*, *Materiale neo-eneolitice intrate în colecția Muzeului de istorie al Transilvaniei (I)*, în *ActaMN* 21 (1984), p. 391-404.
Kalmar 1985-1986 – *Kalmar Zoia*, *Materiale neo-eneolitice intrate în colecția Muzeului de istorie al Transilvaniei (II)*, în *ActaMN* 22-23 (1985-1986), p. 401-410.
Kalmar 1987-1988 – *Kalmar Zoia*, *Materiale neo-eneolitice intrate în colecția Muzeului de istorie al Transilvaniei (III)*, în *ActaMN* 24-25 (1987-1988), p. 465-484.
Kalmar-Maxim 1991 – *Kalmar Zoia*, Turdaş. Cluj-Napoca (1991).
Kalmar-Maxim 1999 – *Kalmar Zoia*, Neo-Eneoliticul din Transilvania. Date arheologice şi matematico-statistice În: *BMN* 19 Cluj-Napoca (1999).
Kalmar et Tatu 1984-1985 – *Kalmar Zoia, Tatu Hristache*, *Materiale neo-eneolitice descoperite în Țara Hațegului*, în *Sargetia* 18-19 (1984-1985), p. 91-100.
Kalmar et Tatu 1986-1987 – *Kalmar Zoia, Tatu Hristache*, *Contribuții la cunoaşterea unui grup cultural din epoca bronzului din Banat, răspândit şi în sud-vestul Transilvaniei (I)*, în

Sargetia 20 (1986-1987), p. 35-43.

Kräutner 1984 – *Kräutner H.G.*, Munţii Poiana Ruscă. Ghid turistic. Bucureşti (1984).

Lazarovici 1973 – *Lazarovici Gheorghe*, *Tipologia şi cronologia culturii Vinča în Banat*, în *Banatica* 2 (1973), p. 25-56.

Lazarovici 1975 – *Lazarovici Gheorghe*, *Despre eneoliticul timpuriu din Banat*, în *Tibiscus* 4 (1975), p. 9-31.

Lazarovici 1977 – *Lazarovici Gheorghe*, *Periodizarea culturii Vinča*, în *Banatica* 4 (1977), p. 19-44.

Lazarovici 1977a – *Lazarovici Gheorghe*, *Sfârşitul culturii Vinča – Turdaş în câmpia Transilvaniei*, în *StComCar* 2 (1977), p. 211-230.

Lazarovici 1981 – *Lazarovici Gheorghe*, *Die Periodisierung der Vinča-Kultur in Rumänien*, în *PZ* 56 (1981, 2), p. 169-196.

Lazarovici 1983 – *Lazarovici Gheorghe*, *Principalele probleme ale culturii Tiszapolgár în România*, în *ActaMN* 20 (1983), p. 3-32.

Lazarovici 1987 – *Lazarovici Gheorghe*, *„Şocul" Vinča C în Transilvania. Contribuţii la geneza eneoliticului timpuriu*, în *ActaMP* 11 (1987), p. 33-56.

Lazarovici 2000 – *Lazarovici Gheorghe*, *Vinča – Lengyel and Transylvania*, în *ActaMN* 37 (2000, 1), p. 7-20.

Lazarovici et alii 1991 – *Lazarovici Gheorghe, Draşovean Florin, Kalmar Zoia, Luca Sabin Adrian, Nica Marin*, Cultura Vinča în România. Timişoara (1991).

Lazarovici et Dumitrescu H. 1985-1986 – *Lazarovici Gheorghe, Dumitrescu Hortensia*, *Cercetările arheologice de la Tăualaş-Deva (partea a II-a)*, în *ActaMN* 22-23 (1985-1986), p. 3-40.

Lazarovici şi Kalmar 1996 – *Lazarovici Gheorghe, Kalmar Zoia*, *Marton Roska's excavations from Turdaş*, în *VCRCC* (1996), p. 223-268.

Lazăr 1973 – *Lazăr Mircea Dan*, *Un nou relief reprezentându-l pe Hercules descoperit la Sălaşul de Sus*, în *Sargetia* 10 (1973), p. 409-412.

Lazăr 1974-1975 – *Lazăr Mircea Dan*, *Plastica culturii Vinča-Turdaş din colecţiile Muzeului judeţean Hunedoara-Deva*, în *Sargetia* 11-12 (1974-1975), p. 11-18.

Lazăr 1977 – *Lazăr Mircea Dan*, *Tezaurul feudal (sec. XV-XVI) de la Ribiţa (jud. Hunedoara)*, în *Sargetia* 13 (1977), p. 293-306.

Lazăr 1979 – *Lazăr Mircea Dan*, *Un nou cuptor dacic pentru ars ceramică descoperit la Deva*, în *Sargetia* 14 (1979), p. 637-641.

Lazăr 1984-1985 – *Lazăr Mircea Dan*, *Aspecte ale prelucrării fierului la Ghelar (jud. Hunedoara) în evul mediu, în lumina recentelor cercetări arheologice*, în *Sargetia* 18-19 (1984-1985), p. 195-202.

Lazăr et alii 1988-1991 – *Lazăr Mircea Dan, David Marin, Pescaru Eugen*, *Biserica românească de la Crişcior (jud. Hunedoara)*, în *Sargetia* 21-24 (1988-1991), p. 121-132.

Lazăr et Wollmann 1983 – *Lazăr Mircea Dan, Wollmann Volker*, *Un cuptor de redus minereu de fier descoperit la Ghelar, Hunedoara*, în *MCA* 15 (1983), p. 541-544.

Lazăr I. 1974-1975 – *Lazăr Ioachim*, *Castelul şi domeniul Hunedoarei în prima jumătate a secolului al XVI-lea*, în *Sargetia* 11-12 (1974-1975), p. 357-362.

Lazăr I. 1988-1991 – *Lazăr Ioachim*, *Castelul şi domeniul Hunedoarei în epoca lui Matia Corvinul (1458-1490)*, în *Sargetia* 21-24 (1988-1991), p. 133-154.

Lazin 1970 – *Lazin Gheorghe*, *Tezaurul de monede romane imperiale de la Jieţ-Plopi (jud. Hunedoara)*, în *SCN* 5 (1970), p. 335-344.

László 1970 – *László Attila*, *Vase neolitice cu feţe umane, descoperite în România. Unele consideraţii privind tema feţei umane pe ceramica neolitică a Bazinului Danubian*, în *MemA* 2 (1970), p. 39-79.

Luca 1993 – *Luca Sabin Adrian*, *A new special discovering from Turdaş*, în *Banatica* 12 (1993, 1), p. 21-23.

Luca 1994 – *Luca Sabin Adrian*, *Complexul ritual de la Orăştie-**Dealul Pemilor, punct X_2** (jud. Hunedoara)*, în *SCIVA* 45 (1994, 4), p. 363-367.

Luca 1994a – *Luca Sabin Adrian*, *Repertoriul descoperirilor aparţinând culturii Bodrogkeresztúr de pe teritoriul României*, în *AICSUS* 1 (1994), p. 183-200.

Luca 1995 – *Luca Sabin Adrian*, *Cercetări cu privire la preistoria Orăştiei*, în *Orăştie 1995. Fragmentarium documentar*, Orăştie (1995).

Luca 1995a – *Luca Sabin Adrian*, *Die Kultanlage von Broos / Orăştie-**Böhmerberg / Dealul Pemilor, Ausgrabungsstelle X_2** (Kreis Hunedoara)*, în *ForVL* 38 (1995, 1-2), p. 85-90.

Luca 1995b – *Luca Sabin Adrian*, *Aşezarea de la Turdaş situaţia actuală a sitului arheologice (I)*, în *AICSUS* 2 (1995), p. 33-36.

Luca 1995-1996 – *Luca Sabin Adrian*, *Die Vinča – Siedlung aus Rumess. Die A-Phase der Vinča-Kultur in Siebenbürgen*, în *Sargetia* 26 (1995-1996, 1), p. 45-62.

Luca 1996 – *Luca Sabin Adrian*, *Încadrarea cronologică şi culturală a aşezării neolitice de la Orăştie-**Dealul Pemilor, punct X_2***, în *Corviniana* 2 (1996), p. 21-28.

Luca 1996a – *Luca Sabin Adrian*, *Die Siedlung von Thorendorf / Turdaş – der gegenvärtige Stand der archäologischen Ausgrabungsstelle*, în *VCRCC* (1996), p. 219-222.

Luca 1996b – *Luca Sabin Adrian*, *Turdaş-Luncă, jud. Hunedoara*, în *CCA – campania 1995* (1996), p. 132.

Luca 1996c – *Luca Sabin Adrian*, *Eine rituelle Anlage in Turdaş-**Luncă** (Kreis Hunedoara)*, în *ForVL* 39 (1996, 1-2), p. 121-126.

Luca 1996d – *Luca Sabin Adrian*, *Un complex de fundare al locuinţei de la Turdaş-**Luncă** (jud. Hunedoara)*, în *ITSR* 2 (1996), p. 1-6.

Luca 1997 – *Luca Sabin Adrian*, Aşezări neolitice pe valea Mureşului (I). Habitatul turdăşean de la Orăştie-*Dealul Pemilor (punct X_2)*, în *BMA* 4 (1997).

Luca 1997a – *Luca Sabin Adrian*, *Un complex ritual de la Turdaş-Luncă (jud. Hunedoara)*, în *Apulum* 34 (1997), p. 37-41.

Luca 1997b – *Luca Sabin Adrian*, *Relaţiile culturale de la sfârşitul neoliticului dezvoltat dintre Transilvania şi ţinuturile înconjurătoare – reflectarea acestora prin materialele arheologice descoperite în aşezarea de la Turdaş-Luncă (jud. Hunedoara)*, în *CCDJ* 15 (1997), p. 252-261.

Luca 1998 – **Luca Sabin Adrian, Die Kulturelle beziehungen am ende der entwickelten Jungsteinzeit zwischen Siebenbürgen den umgebenden gebiete. Die wiederspiegelung dieser in den in der Siedlung Turdaş-**Luncă **(kr. Hunedoara)*, în* LNMDR *(1998), p. 165-180.***

Luca 1998a – **Luca Sabin Adrian, La nécropole appartenante à la culture Turdaş trouvée à Orăştie-**Dealul Pemilor, Point X_2***, în* ITSR *4 (1998), p. 36-45.***

Luca 1998b – **Luca Sabin Adrian, Relaţiile culturale de la sfârşitul neoliticului dezvoltat dintre Transilvania şi ţinuturile înconjurătoare*, în* CCDJ *16 (1998), p. 252-262.***

Luca 1998-1999 – **Luca Sabin Adrian, Necropola aparţinând culturii Turdaş descoperită la Orăştie-**Dealul Pemilor, punct X_2***, în* StComSM *15-16 (1998-1999), p. 11-18.***

Luca 1998-2000 – **Luca Sabin Adrian, Répertoire de découvertes de la culture Bodrogkeresztúr sur le territoire de Roumanie*, în* CA *11 (1988-2000, 1-2), p. 305-316.***

Luca 1999 – *Luca Sabin Adrian*, Sfârşitul eneoliticului pe teritoriul intracarpatic al României – cultura Bodrogkeresztúr –. În: *BMA* 11 (1999).

Luca 1999a – *Luca Sabin Adrian*, Contribuţii la istoria veche a Hunedoarei. Săpăturile arheologice sistematice din Grădina Castelului – campaniile anilor 1996-1998 – . În: *BAHC* 1 (1999).

Luca 1999b – *Luca Sabin Adrian*, *Aspecte ale neoliticului şi eneoliticului din sudul şi sud-estul Transilvaniei*, în *Apulum* 36 (1999), p. 5-33.

Luca 1999c – *Luca Sabin Adrian*, *Descrierea cercetărilor arheologice sistematice de la Turdaş-**Luncă** – campaniile de cercetare ale anilor 1992-1995*, în *BCMI* 10 (1999, 1-4), p. 171-185.

Luca 1999-2000 – *Luca Sabin Adrian*, *Aspekten des Neolithikums und des Äneolithikums aus dem Süden und Südwesten Siebenbürgens*, în *AnB(SN)* 7-8 (1999-2000), p. 53-74.

Luca 2001 – *Luca Sabin Adrian*, Aşezări neolitice pe valea Mureşului (II). Noi cercetări arheologice la Turdaş-*Luncă*. I. Campaniile anilor 1992-1995. În: *BMA* 17 (2001).

Luca 2001a – *Luca Sabin Adrian*, *Archäologische untersuhungen bei Grosswaradein-Salca und einige Probleme bezüglich der Salca-Herpály – Kultur*, în *Festschrift für*

Gheorghe Lazarovici. În: *BHAB* 30 (2001), p. 123-190.

Luca 2002 – *Luca Sabin Adrian*, *Neue daten Bezüglich der Absoluten Chronologie des Frühäneolithikums aus Siebenbürgen*, în *AUVT* 2-3 (2001-2002), p. 100-112.

Luca 2003 – *Luca Sabin Adrian*, *Noch Einmal zum Siebenbürgen neolithikum und Äneolithikum*, în *PB* 2 (2003), p. 69-86.

Luca 2003a – *Luca Sabin Adrian*, *Date noi cu privire la cronologia absolută a eneoliticului timpuriu din Transilvania. Rezultatele prelucrării probelor radiocarbon de la Orăştie-**Dealul Pemilor, punct X_2**, jud. Hunedoara*, în *Tibiscum* 11 (2003), p. 215-230.

Luca 2003b – *Luca Sabin Adrian*, *Amerkungen für die Gesichtlischen entdeckungen bezüglich der Archäologischen niederlassung aus Turdaş-**Luncă** (bezirck Hunedoara)*, în *Banatica* 16 (2003, 1), p. 77-102.

Luca 2003c – *Luca Sabin Adrian*, *Încă o dată despre neoliticul şi eneoliticul transilvănean*, în *Apulum* 40 (2003), p. 73-88.

Luca 2004 – *Luca Sabin Adrian*, Roşcani. Cercetări arheologice. Deva (2004).

Luca 2004a – *Luca Sabin Adrian*, Repertoriul arheologic al județului Caraş-Severin. În: *BS* 6 (2004).

Luca 2004b – *Luca Sabin Adrian*, Arheologie şi istorie (I). Descoperiri din județul Caraş-Severin. În: *BS* 7 (2004).

Luca 2005 – *Luca Sabin Adrian*, Arheologie şi istorie (II). Descoperiri din Banat. În: *BS* 10 (2005).

Luca 2005a – *Luca Sabin Adrian*, Arheologie şi istorie (III). Descoperiri din județul Hunedoara. În: *BS* 11 (2005).

Luca 2005b – *Luca Sabin Adrian*, Repertoriul arheologic al Banatului. În: *BS* 13 (2005).

Luca et alii 1995 – *Luca Sabin Adrian, Ciută Marius, Căstăian Mihai*, *Turdaş-Luncă, jud. Hunedoara*, în *CCA – campania 1994* (1995), p. 96.

Luca et alii 1996 – *Luca Sabin Adrian, Draşovean Florin, Andrițoiu Ion*, *Mintia, „Gerhat", jud. Hunedoara*, în *SAC* 1 (1996), p. 72.

Luca et alii 1997 – *Luca Sabin Adrian, Roman Cristian, Băicoană Marin*, *Materiale arheologice din peşteri ale județului Hunedoara (I)*, în *Corviniana* 3 (1997), p. 17-32.

Luca et alii 1997a – *Luca Sabin Adrian, Drăghia Dana, Căstăian Mihai, Dragotă Aurel, Roman Cristian*, *Orăştie-**Dealul Pemilor**, punct X_2*, în *CCA – campania 1996* (1997), p. 41.

Luca et alii 1997b – *Luca Sabin Adrian, Drăghia Dana, Căstăian Mihai, Dragotă Aurel*, *Turdaş-**Luncă**, jud. Hunedoara*, în *CCA – campania 1996* (1997), p. 71.

Luca et alii 1998 – *Luca Sabin Adrian, Sonoc Alexandru, Roman Cristian, Cerişer Nicolae*, *Cercetări cu privire la preistoria Hunedoarei*, în *Corviniana* 4 (1998), p. 23-61.

Luca et alii 1998a – *Luca Sabin Adrian, Bugnaru Elena, Roman Cristian*, *Hunedoara, jud. Hunedoara. Punct: Grădina Castelului*, în *CCA – campania 1997* (1998), p. 30.

Luca et alii 1998b – *Luca Sabin Adrian, Boroffka Nikolaus, Ciută Marius*, *Aşezarea neolitică aparținând culturii Starčevo-Criş de la Orăştie-Dealul Pemilor, punct X_8 (campaniile 1993-1994)*, în *Apulum* 35 (1998), p. 17-29.

Luca et alii 2000 – *Luca Sabin Adrian, Roman Cristian, Purece Silviu*, *Cerişor, com. Lelese, jud. Hunedoara. Punct: Peştera Cauce*, în *CCA – campania 1999* (2000), p. 29.

Luca et alii 2000a – *Luca Sabin Adrian, Purece Silviu, Cerişer Nicolae, Spânu Anda*, *Hunedoara, jud. Hunedoara. Punct: Grădina Castelului*, în *CCA – campania 1999* (2000), p. 46.

Luca et alii 2001 – *Luca Sabin Adrian, Purece Silviu, Cerişer Nicolae, Roman Cristian, Diaconescu Dragoş, Cosmin Suciu*, *Hunedoara, jud. Hunedoara. Punct: Grădina Castelului*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 100-101.

Luca et alii 2001a – *Luca Sabin Adrian, Purece Silviu, Cerişer Nicolae, Roman Cristian, Diaconescu Dragoş, Cosmin Suciu*, *Munții Poiana Ruscă, jud. Hunedoara*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 153-154.

Luca et alii 2001b – *Luca Sabin Adrian, Ciugudean Horia, Roman Cristian*, *Die frühphase der Vinča – Kultur in Siebenbürgen. Anhaltspunkte des chronolischen und ethnokulturellen horizontes*, în *Apulum* 37 (2000, 1), p. 1-50.

Luca et alii 2002 – *Luca Sabin Adrian, Gonciar Andrei, Purece Silviu, Roman Cristian,*

Diaconescu Dragoş, Cosmin Suciu, *Hunedoara, jud. Hunedoara. Punct: Grădina Castelului*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 154.

Luca et alii 2002a – *Luca Sabin Adrian, Purece Silviu, Gonciar Andrei, Roman Cristian, Cerişer Nicolae, Diaconescu Dragoş, Cosmin Suciu*, *Munții Poiana Ruscă (perieghează)*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 211

Luca et alii 2003 – *Luca Sabin Adrian, Sîrbu Valeriu, Roman Cristian, Diaconescu Dragoş, Cerişer Nicolae, Purece Silviu*, *Hunedoara, jud. Hunedoara. Punct: Grădina Castelului*, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 143-144.

Luca et alii 2003a – *Luca Sabin Adrian, Roman Cristian, Diaconescu Dragoş*, *Roşcani, com. Dobra, jud. Hunedoara. Punct: Peştera de la carieră*, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 254.

Luca et alii 2003b – *Luca Sabin Adrian, Pinter Zeno Karl, Georgescu Adrian*, Repertoriul arheologic al județului Sibiu (situri, monumente arheologice și istorice). În: *BS* 3 (2003).

Luca et alii 2004 – *Luca Sabin Adrian, Roman Cristian, Diaconescu Dragoş*, Cercetări arheologice în Peştera Cauce. În: *BS* 4 (2004, 1).

Luca et alii 2004a – *Luca Sabin Adrian, Beldiman Corneliu, Roman Cristian, Diaconescu Dragoş*, *Cerişor, comuna Lelese, jud. Hunedoara. Punct: Peştera Cauce*, în *CCA – campania 2003* (2004), p. 85-94.

Luca et alii 2004b – *Luca Sabin Adrian, Purece Silviu, Sârbu Valeriu, Roman Cristian, Diaconescu Dragoş, Cerişer Nicolae, El Susi Georgeta, Comşa Alexandra*, *Hunedoara, jud. Hunedoara. Punct: Grădina Castelului*, în *CCA – campania 2003* (2004), p. 142-144.

Luca şi Boroffka 1997 – *Luca Sabin Adrian, Boroffka Nikolaus*, *O nouă descoperire paleolitică din Transilvania*, în *Apulum* 34 (1997), p. 1-4.

Luca şi Boroffka 1997a – *Luca Sabin Adrian, Boroffka Nikolaus*, *Neue Paläolithische funde aus Siebenbürgen*, în *ForVL* 40 (1997, 1-2), p. 103-106.

Luca şi Căstăian 1996 – *Luca Sabin Adrian, Căstăian Mihai*, *Romos- La Făgădău, jud. Hunedoara*, în *CCA – campania 1995* (1996), p. 100.

Luca şi Ciută 1994 – *Luca Sabin Adrian, Ciută Marius*, *Turdaş-**Luncă**, jud. Hunedoara*, în *CCA – campania 1993* (1994), p. 68.

Luca şi Ciută 1996 – *Luca Sabin Adrian, Ciută Marius*, *Turdaş-**Luncă**, jud. Hunedoara*, în *CCA – campania 1995* (1996), p. 83-84.

Luca şi Cosma 1993 – *Luca Sabin Adrian, Cosma Aurelian*, *Archäologische Geländeunterschungen im Brooser Gebiet **Böhmerberg** (Dealul Pemilor)*, în *ForVL* 36 (1993, 1-2), p. 85-88.

Luca şi Drăghia 1998 – *Luca Sabin Adrian, Drăghia Daniela*, *Orăştie-**Dealul Pemilor**, punct X_2*, în *CCA – campania 1997* (1998), p. 51.

Luca şi Drăghia 1998a – *Luca Sabin Adrian, Drăghia Daniela*, *Turdaş-**Luncă**, jud. Hunedoara*, în *CCA – campania 1997* (1998), p. 83.

Luca şi Pinter 1995 – *Luca Sabin Adrian, Pinter Zeno Karl*, *Necropola medieval-timpurie de la Orăştie-**Dealul Pemilor, punctul X_2 / 1992-1993***, în *Corviniana* 1 (1995), p. 17-45.

Luca şi Pinter 2001 – *Luca Sabin Adrian, Pinter Zeno Karl*, Der Böhmerberg bei Broos / Orăştie. Eine archäologische Monographie. În: *BMA* 16 (2001).

Luca şi Purece 2003 – *Luca Sabin Adrian, Purece Silviu*, *Roşcani, com. Dobra, jud. Hunedoara. Punct: Dealul Cerăt*, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 254.

Luca şi Roman 1999 – *Luca Sabin Adrian, Roman Cristian*, *Materiale eneolitice descoperite la Hunedoara-**Judecătorie***, în *Corviniana* 5 (1999), p. 6-11.

Luca şi Roman 1999a – *Luca Sabin Adrian, Roman Cristian*, *Cercetări de suprafață în așezarea neolitică de la Valea Nandrului-**La Dos** (jud. Hunedoara)*, în *Corviniana* 5 (1999), p. 12-38.

Luca şi Spânu 2001 – *Luca Sabin Adrian, Spânu Anda-Lucia*, *Istoricul cercetărilor cu privire la așezarea neolitică de la Turdaş-**Luncă** (jud. Hunedoara)*, în *Adevărul omenește posibil*, Oradea (2001), p. 63-80.

Lupescu 1996 – *Lupescu Radu*, *Un monument funerar inedit în biserica din Densuş*, în *AM* (1996), p. 180-183.

Lupu 1975 – *Lupu Nicolae*, *Cu privire la aspectele caracteristice ale circulației denarului republican roman în Dacia şi Pannonia, în secolele I î.e.n. – I e.n.*, în *StComB* 19 (1975), p. 52-80.

Macrea 1941 – *Macrea Mihail*, *Urme romane în regiunea cetăților dace din munții Hunedoarei*, în *Sargetia* 2 (1941), p. 127-

Macrea 1958 – *Macrea Mihail*, *Une nouvelle inscription latine de Dacie datant du IVe siècle*, în *DaciaNS* 2 (1958), p. 467-472.

Macrea et Crişan 1964 – *Macrea Mihail, Crişan Ioan Horaţiu*, *Două decenii de cercetări arheologice şi studii de istorie veche la Cluj (1944-1984)*, în *ActaMN* 1 (1964), p. 307-366.

Marc 2003 – *Marc Adrian*, *Cu privire la locuirea Coțofeni de la Deva-„**Măgura Mişoveț**”*, în *BCSS* 9 (2003), p. 45-48.

Marcu 1992 – *Marcu Daniela Ioana Istrate*, *Sobele de cahle din Mănăstirea Vaca (sec. XVII)*, în *AT* 2 (1992), p. 169-194.

Marcu 1994 – *Marcu Daniela Ioana Istrate*, *Cahle medievale descoperite la Vad (jud. Hunedoara)*, în *AT* 4 (1994), p. 157-172.

Marcu 2000-2001 – *Marcu Daniela Ioana Istrate*, *Cahle transilvănene având decorație cavaleri din secolele XV-XVI (Cavalerul în turnir)*, în *AT* 10-11 (2000-2001), p. 63-86.

Marcu 2001 – *Marcu Daniela Ioana Istrate*, *Cahle transilvănene decorate cu cavaleri. IV. Husarul (sec. XVI-XVII)*, în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 361-388.

Marcu şi Petrov 1993 – *Marcu Daniela Ioana Istrate, Petrov Gheorghe*, *Cahle din secolele XV-XVII în colecțiile muzeelor din Deva şi Hunedoara*, în *AT* 3 (1993), p. 93-105.

Marcu et alii 2003 – *Marcu Florea, Țentea Ovidiu, Rădeanu Valer*, *Sarmizegetusa, com. Sarmizegetusa, jud. Hunedoara (Ulpia Traiana Sarmizegetusa). Punct: La Cireş – Necropola Estică*, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 267-269.

Marcu et alii 2004 – *Marcu Florea, Țentea Ovidiu, Rădeanu Valer*, *Sarmizegetusa, com. Sarmizegetusa, jud. Hunedoara (Ulpia Traiana Sarmizegetusa). Punct: La Cireş – Necropola Estică*, în *CCA – campania 2003* (2004), p. 289-290.

Marcu et alii 2005 – *Marcu Florea, Țentea Ovidiu, Rădeanu Valer*, *Sarmizegetusa, com. Sarmizegetusa, jud. Hunedoara (Ulpia Traiana Sarmizegetusa). Punct: La Cireş – Necropola Estică*, în *CCA – campania 2004* (2005), p. 324-326.

Marinescu-Nicolajsen 1984 – *Marinescu-Nicolajsen L.*, *À propos d'une statue d'Hercule découverte à Sarmizegetusa*, în *ActaMN* 21 (1984), p. 169-174.

Marinescu 1972 – *Marinescu-Țeposu Lucia*, *Despre originea unor tipuri de monumente funerare din Dacia Superior*, în *SCIV* 23 (1972, 2), p. 215-222.

Marinescu 1972a – *Marinescu-Țeposu Lucia*, *Statuile feminine drapate din Muzeul județean Hunedoara-Deva (partea I)*, în *Sargetia* 9 (1972), p. 55-65.

Marinescu 1974-1975 – *Marinescu-Țeposu Lucia*, *Ulpia Traiana, metropola cultural-artistică a Daciei romane*, în *Sargetia* 11-12 (1974-1975), p. 244-254.

Marinescu 1975 – *Marinescu-Țeposu Lucia*, *O statuetă de bronz de la Micia*, în *CA* (1975), p. 405-408.

Marinescu 1976 – *Marinescu-Țeposu Lucia*, *Despre îmbrăcămintea populației din provincia Dacia*, în *MN* 3 (1976), p. 125-132.

Marinescu 1979 – *Marinescu-Țeposu Lucia*, *L'atelier de Micia*, în *Sargetia* 14 (1979), p. 155-172.

Marinescu 1984-1985 – *Marinescu-Țeposu Lucia*, *Cu privire la urbanizarea Miciei*, în *Sargetia* 18-19 (1984-1985), p. 125-129.

Marinescu 1995 – *Marinescu-Țeposu Lucia*, *L'evergetismo in Dacia*, în *Apulum* 32 (1995), p. 189-196.

Marinescu 1997 – *Marinescu-Țeposu Lucia*, *Micia Pagus Daciae*, în *CA* 10 (1997), p. 357-364.

Marinescu şi Pop 2000 – *Marinescu-Țeposu Lucia, Pop Constantin*, Statuete de bronz din Dacia romană, Bucureşti (2000).

Marinescu et alii 1975 – *Marinescu Lucia, Mărghitan Liviu, Petolescu Constantin C.*, *Thermele romane de la Micia. Raport asupra săpăturilor din anii 1971-1974*, în *CA* 1 (1975), p. 217-230.

Marinescu et alii 1979 – *Marinescu Lucia, Sion Anişoara, Petculescu Liviu, Andrițoiu Ioan, Rusu Ionescu Edith Valeria, Brăileanu Maria*, *Şantierul arheologic Micia (Veţel, jud. Hunedoara)*, în *CA* 3 (1979), p. 105-126.

Marinescu et alii 1984 – *Marinescu Lucia, Sion Anişoara, Petculescu Liviu, Andriţoiu Ioan*, *Cercetările arheologice din thermele romane de la Micia (Veţel), jud. Hunedoara*, în *CA* 7 (1984), p. 121-128.

Marinescu et alii 1986 – *Marinescu Lucia, Sion Anişoara, Petculescu Liviu, Andriţoiu Ioan*, *Raport asupra săpăturilor arheologice de la Micia (com. Veţel), jud. Hunedoara*, în *CA* 8 (1986), p. 53-58.

Marinescu et alii 1996 – *Marinescu Lucia, Petculescu Liviu, Muşeţeanu Crişan, Sion Anişoara, Crăciun Cristina, Filipescu Bogdan, Andriţoiu Ion*, *Veţel – Micia, „Grădişte", jud. Hunedoara*, în *SAC* (1996), p. 124.

Marta 1991 – *Marta Doru*, *Aspecte tipologice ale armamentului ofensiv roman de pe teritoriul Daciei. Săgeţi (I)*, în *Crisia* 21 (1991), p. 34-51.

Marta 1992 – *Marta Doru*, *Aspecte tipologice ale armamentului ofensiv roman de pe teritoriul Daciei. Sulițe (II)*, în *Crisia* 22 (1992), p. 5-26.

Matei 1994 – *Matei Ştefan*, *Râu Bărbat „Ploştina", jud. Hunedoara*, în *CCA – campania 1993* (1994), p. 54.

Mărghitan 1967 – *Mărghitan Liviu*, *Două noi reliefuri mithraice de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *SCIV* 18 (1967, 4), p. 693-700.

Mărghitan 1968 – *Mărghitan Liviu*, *O nouă aşezare neolitică pe Valea Mureşului*, în *Sargetia* 5 (1968), p. 7-10.

Mărghitan 1968a – *Mărghitan Liviu*, *Despre o veche descoperire arheologică din sudul județului Hunedoara*, în *Sargetia* 5 (1968), p. 23-30.

Mărghitan 1970 – *Mărghitan Liviu*, *Vestigii dacice de pe cursul mijlociu al Mureşului*, în *Sargetia* 7 (1970), p. 11-19.

Mărghitan 1971 – *Mărghitan Liviu*, *Un cuptor din centrul de ars obiecte ceramice de la Micia*, în *Apulum* 9 (1971), p. 531-536.

Mărghitan 1972 – *Mărghitan Liviu*, *Un grup de vase dacice provenite de la Costeşti*, în *Sargetia* 9 (1972), p. 35-41.

Mărghitan 1974 – *Mărghitan Liviu*, *Urme romane pe cursul mijlociu şi inferior al Mureşului*, în *Ziridava* 3-4 (1974), p. 87-92.

Mărghitan 1974a – *Mărghitan Liviu*, *O nouă inscripție descoperită la Micia*, în *SCIV* 25 (1974, 1), p. 143-148.

Mărghitan 1974-1975 – *Mărghitan Liviu*, *Urme romane pe cuprinsul județului Hunedoara*, în *Sargetia* 11-12 (1974-1975), p. 37-42.

Mărghitan 1974-1975a – *Mărghitan Liviu*, *Cunoşteau dacii zăcămintele metalifere de pe cuprinsul Hunedoarei ?*, în *Sargetia* 11-12 (1974-1975), p. 353-356.

Mărghitan 1976 – *Mărghitan Liviu*, *Câteva considerații referitoare la ceramica din **thermae**-le de la Micia*, în *MN* 3 (1976), p. 133-142.

Mărghitan 1977 – *Mărghitan Liviu*, *Valea Mureşului – parte integrantă a sistemului de fortificație a Daciei*, în *Sargetia* 13 (1977), p. 203-208.

Mărghitan 1978 – *Mărghitan Liviu*, *Considerații referitoare la drumul comercial roman de pe Valea Mureşului inferior*, în *Ziridava* 9 (1978), p. 49-54.

Mărghitan 1978a – *Mărghitan Liviu*, Fortificații dacice şi romane. Bucureşti (1978).

Mărghitan 1979 – *Mărghitan Liviu*, *O importantă contribuție privitoare la problema continuității dacilor în provincia nord-dunăreană întemeiată de Traian*, în *Sargetia* 14 (1979), p. 133-137.

Mărghitan 1981 – *Mărghitan Liviu*, *Sistemele de fortificații dacice şi romane de pe valea inferioară a Mureşului*, în *Ziridava* 13 (1981), p. 117-122.

Mărghitan 1987 – *Mărghitan Liviu*, *Aspecte ale desfăşurării procesului de romanizare în mediul rural al provinciei Dacia*, în *Ziridava* 15-16 (1987), p. 59-66.

Mărghitan 1993 – *Mărghitan Liviu*, *Meleagurile arădene, vatră de continuitate daco-romană şi românească*, în *Ziridava* 18 (1993), p. 55-62.

Mărghitan 1995-1996 – *Mărghitan Liviu*, *Rolul economic al aşezării romane Micia în cadrul provinciei Dacia*, în *Sargetia* 26 (1995-1996, 1), p. 319-324.

Mărghitan 1996 – *Mărghitan Liviu*, *Un meşteşug-artă din Dacia preromană confirmat exclusiv de către descoperirile arheologice – orfevreria*, în *Ziridava* 19-20 (1996), p. 59-65.

Mărghitan 1996a – *Mărghitan Liviu*, *Divinități adorate în Dacia preromană oglindite în*

Interpretatio romana, în *Ziridava* 19-20 (1996), p. 67-71.

Mărghitan 1997-1998 – *Mărghitan Liviu*, *Reflecții asupra romanizării Daciei. Săpăturile arheologice de la Deva*, în *Sargetia* 27 (1997-1998, 1), p. 303-352.

Mărghitan 1998 – *Mărghitan Liviu*, *Antropomorfism în arta Daciei preromane I*, în *Ziridava* 21 (1998), p. 15-41.

Mărghitan 1999-2000 – *Mărghitan Liviu*, *Leu funerar din marmură provenit de la Micia*, în *Sargetia* 28-29 (1999-2000, 1), p. 251-254.

Mărghitan 2000 – *Mărghitan Liviu*, *Antropomorfism în arta Daciei preromane (II)*, în *Ziridava* 22 (2000), p. 25-30.

Mărghitan şi Andrițoiu 1976 – *Mărghitan Liviu, Andrițoiu Ion*, *Monumente sculpturale romane reprezentând pe Jupiter Ammon, recent descoperite în Dacia Superioară*, în *SCIVA* 27 (1976, 1), p. 45-54.

Mărghitan şi Pop 1971 – *Mărghitan Liviu, Pop Constantin*, *Două piese sculpturale de bronz, recent descoperite la Deva şi Geoagiu*, în *Sargetia* 8 (1971), p. 67-71.

Mârza 1995 – *Mârza Ion*, *Les calcaires utilisés àla construction des citadelles daciques des Monts d'Orăştie et les carières antiques*, în *ActaMN* 32 (1995, 1), p. 199-207.

Mârza 1997 – *Mârza Ion*, *Andezitul utilizat de daci în construcțiile sacre de la Sarmizegetusa Regia. Petrografia şi proveniența*, în *ActaMN* 34 (1997, 1), p. 819-823.

Medeleț 1975 – *Medeleț Florin*, *Tipologia brățărilor spiralice dacice din argint*, în *StComCar* 2 (1975), p. 277-297.

Medeleț 1993 – *Medeleț Florin*, *Au suget d'une grande spirale dacique en argent du Musée National de Belgrade*, în *Banatica* 12 (1993, 1), p. 177-211.

Medeleț 1994 – *Medeleț Florin*, *În legătură cu o mare spirală dacică din argint aflată în Muzeul Național din Belgrad*, în *AnB(SN)* 3 (1994), p. 192-230.

Meşter 2000 – *Meşter Mihai*, *Analiza statistică a topoarelor de la Turdaş*, în *Tibiscum* 10 (2000), p. 269-276.

Mihăilescu-Bârliba 1989-1993 – *Mihăilescu-Bârliba V.*, *Războaiele daco-romane şi descoperirile monetare*, în *ActaMN* 26-30 (1989-1993, 1), p. 39-44.

Mircea 1976 – *Mircea Ion-Radu*, *Quelques considérations paléographiques et linguistiques au sujet de l'inscription votive de 1313-1314 à Streisângeorgiu*, în *DaciaNS* 20 (1976), p. 63-69.

Mitrea 1958 – *Mitrea Bucur*, *Découvertes récentes de monnaies antiques et byzantines sur le territoire de la République Populaire Roumaine*, în *DaciaNS* 2 (1958), p. 493-498.

Mitrea 1958a – *Mitrea Bucur*, *Descoperiri recente de monede antice pe teritoriul Republicii Populare Române*, în *SCIV* 9 (1958, 1), p. 150-156.

Mitrea 1959 – *Mitrea Bucur*, *Découvertes récentes de monnaies antiques et byzantines sur le territoire de la République Populaire Roumaine*, în *DaciaNS* 3 (1959), p. 603-606.

Mitrea 1959a – *Mitrea Bucur*, *Descoperiri recente de monede antice pe teritoriul RPR*, în *SCIV* 10 (1959, 1), p. 155-158.

Mitrea 1960 – *Mitrea Bucur*, *Descoperiri recente de monede antice pe teritoriul RPR*, în *SCIV* 11 (1960, 1), p. 189-194.

Mitrea 1960a – *Mitrea Bucur*, *Découvertes récentes ou plus anciennes de monnaies antiques en Roumanie*, în *DaciaNS* 4 (1960), p. 587-592.

Mitrea 1961 – *Mitrea Bucur*, *Découvertes récentes ou plus anciennes de monnaies antiques en Roumanie*, în *DaciaNS* 5 (1961), p. 583-594.

Mitrea 1961a – *Mitrea Bucur*, *Descoperiri recente de monede antice pe teritoriul RPR*, în *SCIV* 12 (1961, 1), p. 144-154.

Mitrea 1962 – *Mitrea Bucur*, *Découvertes récentes ou plus anciennes de monnaies antiques en Roumanie*, în *DaciaNS* 6 (1962), p. 533-542.

Mitrea 1962a – *Mitrea Bucur*, *Descoperiri recente de monede antice şi bizantine din RPR*, în *SCIV* 13 (1962, 1), p. 215-224.

Mitrea 1963 – *Mitrea Bucur*, *Descoperiri recente de monede antice şi bizantine din RPR*, în *SCIV* 14 (1962, 2), p. 466-474.

Mitrea 1963a – *Mitrea Bucur*, *Découvertes récentes ou plus anciennes de monnaies antiques*

et byzantines en Roumanie, în *DaciaNS* 7 (1963), p. 589-600.

Mitrea 1964 – *Mitrea Bucur*, *Descoperiri recente şi mai vechi de monede antice şi bizantine din Republica Populară Română*, în *SCIV* 15 (1964, 4), p. 568-580.

Mitrea 1964a – *Mitrea Bucur*, *Découvertes récentes ou plus anciennes de monnaies antiques et byzantines en Roumanie*, în *DaciaNS* 8 (1964), p. 5371-384.

Mitrea 1965 – *Mitrea Bucur*, *Découvertes récentes ou plus anciennes de monnaies antiques et byzantines en Roumaine*, în *DaciaNS* 9 (1965), p. 489-502.

Mitrea 1965a – *Mitrea Bucur*, *Descoperiri recente şi mai vechi de monede antice şi bizantine din RS România*, în *SCIV* 16 (1965, 3), p. 605-622.

Mitrea 1966 – *Mitrea Bucur*, *Découvertes récentes et plus anciennes de monnaies antiques et byzantines en Roumaine*, în *DaciaNS* 10 (1966), p. 403-413.

Mitrea 1966a – *Mitrea Bucur*, *Descoperiri recente şi mai vechi de monede antice şi bizantine în Republica Socialistă România*, în *SCIV* 17 (1966, 2), p. 415-428.

Mitrea 1967 – *Mitrea Bucur*, *Descoperiri recente şi mai vechi de monede antice şi bizantine din Republica Socialistă România*, în *SCIV* 18 (1967, 1), p. 189-202.

Mitrea 1967a – *Mitrea Bucur*, *Découvertes récentes et plus anciennes de monnaies antiques et byzantines en Roumaine*, în *DaciaNS* 11 (1967), p. 377-394.

Mitrea 1968 – *Mitrea Bucur*, *Découvertes récentes et plus anciennes de monnaies antiques et byzantines en Roumaine*, în *DaciaNS* 12 (1968), p. 445-460.

Mitrea 1969 – *Mitrea Bucur*, *Découvertes récentes et plus anciennes de monnaies antiques et byzantines sur le territoire en Roumaine*, în *DaciaNS* 13 (1969), p. 539-551.

Mitrea 1969a – *Mitrea Bucur*, *Descoperiri recente şi mai vechi de monede antice şi bizantine din Republica Socialistă România*, în *SCIV* 20 (1969, 1), p. 161-172.

Mitrea 1970 – *Mitrea Bucur*, *Descoperiri recente şi mai vechi de monede antice şi bizantine din Republica Socialistă România*, în *SCIV* 21 (1970, 2), p. 331-348.

Mitrea 1970a – *Mitrea Bucur*, *Découvertes récentes et plus anciennes de monnaies antiques et byzantines en Roumaine*, în *DaciaNS* 14 (1970), p. 465-481.

Mitrea 1971 – *Mitrea Bucur*, *Découvertes récentes et plus anciennes de monnaies antiques et byzantines en Roumaine*, în *DaciaNS* 15 (1971), p. 395-414.

Mitrea 1971a – *Mitrea Bucur*, *Descoperiri recente şi mai vechi de monede antice şi bizantine din Republica Socialistă România*, în *SCIV* 22 (1971, 1), p. 115-134.

Mitrea 1972 – *Mitrea Bucur*, *Descoperiri recente şi mai vechi de monede antice şi bizantine din Republica Socialistă România*, în *SCIV* 23 (1972, 1), p. 133-148.

Mitrea 1972a – *Mitrea Bucur*, *Découvertes de monnaies antiques et byzantines en République Socialiste de Roumaine*, în *DaciaNS* 15 (1971), p. 359-374.

Mitrea 1973 – *Mitrea Bucur*, *Découvertes de monnaies antiques et byzantines en République Socialiste de Roumaine*, în *DaciaNS* 15 (1971), p. 399-416.

Mitrea 1973a – *Mitrea Bucur*, *Descoperiri recente şi mai vechi de monede antice şi bizantine din Republica Socialistă România*, în *SCIV* 24 (1973, 1), p. 133-152.

Mitrea 1975 – *Mitrea Bucur*, *Découvertes de monnaies antiques et byzantines en Roumaine*, în *DaciaNS* 19 (1975), p. 309-317.

Mitrea 1975a – *Mitrea Bucur*, *Découvertes monétaires en Roumaine*, în *DaciaNS* 19 (1975), p. 318-326.

Mitrea 1976 – *Mitrea Bucur*, *Découvertes monétaires en Roumaine*, în *DaciaNS* 20 (1976), p. 287-294.

Mitrea 1977 – *Mitrea Bucur*, *Découvertes monétaires en Roumaine*, în *DaciaNS* 21 (1977), p. 375-382.

Mitrea 1978 – *Mitrea Bucur*, *Découvertes monétaires en Roumaine*, în *DaciaNS* 22 (1978), p. 363-370.

Mitrea 1979 – *Mitrea Bucur*, *Découvertes monétaires en Roumaine*, în *DaciaNS* 23 (1979), p. 371-376.

Mitrea 1980 – *Mitrea Bucur*, *Découvertes monétaires en Roumaine*, în *DaciaNS* 24 (1980), p. 371-378.

Mitrea 1981 – *Mitrea Bucur*, *Découvertes monétaires en Roumaine*, în *DaciaNS* 25 (1981), p. 381-390.

Mitrea 1984 – *Mitrea Bucur*, *Découvertes monétaires en Roumaine*, în *DaciaNS* 28 (1984), p. 183-190.

Mitrea 1985 – *Mitrea Bucur*, *Découvertes monétaires en Roumaine*, în *DaciaNS* 29 (1985), p. 171-174.

Mitrea 1986 – *Mitrea Bucur*, *Découvertes monétaires en Roumaine*, în *DaciaNS* 30 (1986), p. 191-194.

Mitrea 1987 – *Mitrea Bucur*, *Découvertes monétaires en Roumaine*, în *DaciaNS* 31 (1987), p. 173-178.

Mitrea 1988 – *Mitrea Bucur*, *Découvertes monétaires en Roumaine*, în *DaciaNS* 32 (1988), p. 215-230.

Mitrofan 1973 – *Mitrofan Ion*, ***Villae rusticae*** *în Dacia Superioară (I)*, în *ActaMN* 10 (1973), p. 127-150.

Mitrofan 1974 – *Mitrofan Ion*, ***Villae rusticae*** *în Dacia Superioară (II)*, în *ActaMN* 11 (1974), p. 41-60.

Mitrofan 1974-1975 – *Mitrofan Ion*, ***Villae rusticae*** *pe teritoriul Sarmizegetusei*, în *Sargetia* 11-12 (1974-1975), p. 291-298.

Moga 1938 – *Moga Marius*, *Cercetări şi comentarii privitoare la localizarea Sarmizegetusei*, în *Sargetia* 2 (1938), p. 151-

Moga V. 1972 – *Moga Vasile*, *Detaşamentele legiunii a XIII-a Gemina în Dacia*, în *Apulum* 10 (1972), p. 151-164.

Moga V. 1979 – *Moga Vasile*, *Bolul cu toartă mobilă de la Răduleşti (com. Dobra)*, în *Sargetia* 14 (1979), p. 645-650.

Moga V. 1986-1987 – *Moga Vasile*, *Amfiteatre şi lupte de gladiatori în Dacia romană*, în *Sargetia* 20 (1986-1987), p. 111-116.

Moga et Moga 2001-2002 – *Moga Vasile, Moga Viorica*, *Piese din fier de la Grădiştea Muncelului*, în *Sargetia* 30 (2001-2002), p. 107-110.

Moisescu 1955 – *Moisescu Gheorghe*, Stratigrafia şi fauna de moluşte din depozitele sarmaţiene şi tortoniene din regiunea Buituri. Bucureşti (1955).

Molnár 1996-1997 – *Molnár Zsolt*, *Aşezarea Coţofeni de la Sântămăria de Piatră*, în *Crisia* 26-27 (1996-1997), p. 363-372.

Moraru 1984-1985 – *Moraru Viorel*, *Opinii referitoare la funcţionalitatea complexului defensiv dacic de la Ponorici (judeţul Hunedoara)*, în *Sargetia* 18-19 (1984-1985), p. 113-116.

Moraru et Pârvu 1988-1991 – *Moraru Viorel, Pârvu Vasile*, *Noutăţi la Măgura Călanului*, în *Sargetia* 21-24 (1988-1991), p. 643-651.

Moraru et Tatu 1984-1985 – *Moraru Viorel, Tatu Hristache*, *O nouă fortificaţie dacică în zona Ponorici, judeţul Hunedoara*, în *Sargetia* 18-19 (1984-1985), p. 109-112.

Moraru et Tatu 1989-1993 – *Moraru Viorel, Tatu Hristache*, *Posibile fortificaţii dacice din val de piatră şi pământ la Pui şi Federi (jud. Hunedoara)*, în *ActaMN* 26-30 (1989-1993, 1), p. 263-268.

Morintz 1972 – *Morintz Sebastian*, *Les fouilles archéologiques en Roumanie (1971)*, în *DaciaNS* 16 (1972), p. 335-358.

Morintz 1973 – *Morintz Sebastian*, *Les fouilles archéologiques en Roumanie (1972)*, în *DaciaNS* 17 (1973), p. 361-398.

Muntean 1998 – *Muntean Marius*, *Studiul antropologic al scheletelor provenite din necropola medievală timpurie de la Simeria Veche (jud. Hunedoara)*, în *AnB(SN)* 6 (1998), p. 339-372.

Munteanu 2003 – *Munteanu Claudiu*, *Repertoriul descoperirilor monetare de tip PROVINCIA DACIA*, în *ActaTS* 2 (2003), p. 107-124.

Muşeţeanu 1986 – *Muşeţeanu Crişan*, *Raport asupra săpăturilor arheologice de la Micia, punctul „Edificiul roman”*, în *CA* 8 (1986), p. 63-66.

Mutihac şi Ionesi 1974 – *Mutihac Viorel., Ionesi L.*, Geologia României. Bucureşti (1974).

Nägler şi Beşliu 2003 – *Nägler Thomas, Munteanu Beşliu Petre*, *Repertoriul fortificaţiilor medievale din piatră aflate în partea central sudică a Transilvaniei (secolele XIII-XIV)*, în *In Memoriam Popa Radu*, Cluj-Napoca (2003), p. 387-406.

Nemeş 1979 – *Nemeş Emil*, *O statuetă de bronz a lui Hercules descoperită la Sarmizegetusa*, în *Sargetia* 14 (1979), p. 651-654.

Nemeş 1982-1983 – *Nemeş Emil*, *Podoabe de aur aflate în colecţia Muzeului de arheologie*

Sarmizegetusa, în *Sargetia* 16-17 (1982-1983), p. 237-240.

Nemeş 1986-1987 – *Nemeş Emil*, *O teracotă cu Venera descoperită la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *Sargetia* 20 (1986-1987), p. 488-490.

Nemeş 1988-1991 – *Nemeş Emil*, *Locuitorii Ţării Haţegului până la cucerirea romană*, în *Sargetia* 21-24 (1988-1991), p. 33-43.

Nemeş 1992-1994 – *Nemeş Emil*, *Orientali la Ulpia Traiana*, în *Sargetia* 25 (1992-1994), p. 161-170.

Nemeş 1992-1994a – *Nemeş Emil*, *70 de ani de la înfiinţarea Muzeului de arheologie din Sarmizegetusa*, în *Sargetia* 25 (1992-1994), p. 219-222.

Nemeş 1995-1996 – *Nemeş Emil*, *Descoperiri de epocă romană în Ţara Haţegului*, în *Sargetia* 26 (1995-1996, 1), p. 341-352.

Nemeti 1998 – *Nemeti Sorin*, *Cultul lui Sucellus-Dis Pater şi al Nantosueltei-Proserpina în Dacia romană*, în *EN* 8 (1998), p. 95-121.

Nemeti 1999 – *Nemeti Sorin*, *Les pieces cigalofirmes en bronze de Transylvanie*, în *ActaMN* 36 (1999, 1), p. 197-202.

Nemeti 2004 – *Nemeti Sorin*, *I **Dii Patri** bei bene agrud*, în *Orbis Antiquus. Studia in Honorem Ioannis Pisonis*, Cluj-Napoca (2004), p. 643-650.

Nemeti şi Nemeti 2002-2003 – *Nemeti Irina, Nemeti Sorin*, *Iupiter Depulsor în Dacia*, în *ActaMN* 39-40 (2002-2003, 1), p. 241-246.

Nemoianu şi Andriţoiu 1975 – *Nemoianu Larissa, Andriţoiu Ion*, *Sondajul arheologic de la Ardeu, com. Balşa, jud. Hunedoara*, în *CA* 1 (1975), p. 181-190.

Németh 1997 – *Németh I.*, *Die Numeri im römischen Heer Dakiens*, în *EN* 7 (1997), p. 101-116.

Nestor 1937 – *Nestor Ion*, *Sabia de bronz de la Boiu*, în *Sargetia* 1 (1937), p. 155-

Nestor 1941-1944 – *Nestor Ion*, *Études sur l'exploatation préhistorique du cuivre en Roumanie. Le dépôt des barres-collieres de Deva*, în *Dacia* 9-10 (1941-1944), p. 165-181.

Nicolaus 1981 – *Nicolaus Joachim*, *Asklepionul din Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *Sargetia* 15 (1981), p. 43-66.

Nicolaus 1982-1983 – *Nicolaus Joachim*, *Proporţii în arhitectura sacră din Dacia romană*, în *Sargetia* 16-17 (1982-1983), p. 251-258.

Niţu 1943-1945 – *Niţu Anton*, *Despre semnificaţia motivului pictural în formă de „casă" de la Turdaş*, în *Apulum* 2 (1943-1945), p. 81-89.

Niţu 1949 – *Niţu Anton*, *Despre reprezentarea piciorului divin în plastica neo-eneolitică carpato-dunăreană*, în *Apulum* 3 (1949), p. 107-135.

Oltean şi Hanson 2001 *Oltean Ioan A., Hanson William S.*, *Military **vici** in roman Dacia: an aerial perspective*, în *ActaMN* 38 (2001, 1), p. 123-134.

Opreanu 1984 – *Opreanu Coriolan*, *Desenul unui gladiator pe o cărămidă de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *ActaMN* 21 (1984), p. 517-530.

Opreanu 1985-1986 – *Opreanu Coriolan*, *Despre structurile subterane ale arenei amfiteatrului de la Sarmizegetusa*, în *ActaMN* 22-23 (1985-1986), p. 147-160.

Opreanu 1987-1988 – *Opreanu Coriolan*, *Semnificaţia socio-demografică a amfiteatrului de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *ActaMN* 24-25 (1987-1988), p. 223-246.

Opreanu 1993 – *Opreanu Coriolan*, *Elemente ale culturii materiale dacice şi daco-romane târzii (sec. III-IV p.Ch.)*, în *EN* 3 (1993), p. 235-259.

Opreanu 1995 – *Opreanu Coriolan*, *Aplica ornamentală a unei măşti de gladiator de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *ActaMN* 32 (1995, 1), p. 761-766.

Opreanu 1999-2000 – *Opreanu Coriolan*, *Castrul roman de la Grădiştea Muncelului (Sarmizegetusa Regia). Cronologia şi semnificaţia sa istorică*, în *EN* 9-10 (1999-2000), p. 151-167.

Opreanu 2000 – *Opreanu Coriolan*, *Relationschip of Forts to Town Origins in Roman Dacia*, în *Army and Urban development in the Danubian provinces of the Roman Empire*, Alba Iulia (2000), p. 79-90.

Paki 1984 – *Paki Adela*, *Două fragmente ceramice stampilate de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *ActaMN* 21 (1984), p. 477-480.

Paki 1988 – *Paki Adela*, *Populaţia Ulpiei Traiana Sarmizegetusa (I)*, în *SCIVA* 39 (1988, 4), p. 355-367.

Paki 1990 – *Paki Adela*, *Populația Ulpiei Traiana Sarmizegetusa (II)*, în *SCIVA* 41 (1990, 2), p. 149-164.

Paki 1989-1993 – *Paki Adela*, *Epigraphica minora (I)*, în *ActaMN* 26-30 (1989-1993, 1), p. 291-300.

Paki 2004 – *Paki Adela*, *A **Mundus** at **Ulpia Traiana Sarmizegetusa**. About the ritual of fundation of ancient cities*, în *Orbis Antiquus. Studia in Honorem Ioannis Pisonis*, Cluj-Napoca (2004), p. 662-666.

Paki şi Cociş 1986-1987 – *Paki Adela, Cociş Sorin*, *Teracote de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *Sargetia* 20 (1986-1987), p. 480-487.

Paki şi Cociş 1993 – *Paki Adela, Cociş Sorin*, *Dacia ludens*, în *EN* 3 (1993), p. 149-161.

Palamariu 1979 – *Palamariu Olimpia*, *Tezaurul de la Vărmaga*, în *Sargetia* 14 (1979), p. 675-678.

Palamariu 1979a – *Palamariu Olimpia*, *Tezaurul de la Nălațvad*, în *Sargetia* 14 (1979), p. 289-307.

Palamariu 1981 – *Palamariu Olimpia*, *Tezaurul monetar de la Dumbrăvița, secolul XVI*, în *Sargetia* 15 (1981), p. 119-124.

Palamariu 1982-1983 – *Palamariu Olimpia*, *Tezaurul de monede feudale de la Ohaba Streiului (sec. XVI)*, în *Sargetia* 16-17 (1982-1983), p. 295-298.

Palamariu 1982-1983a – *Palamariu Olimpia*, *Tezaurul feudal de la Călanul Mic)sec. XVI-XVII)*, în *Sargetia* 16-17 (1982-1983), p. 299-310.

Palamariu 1984-1985 – *Palamariu Olimpia*, *Tezaurul de monede feudale din secolele XVII-XVIII existent în colecția veche a Muzeului din Deva*, în *Sargetia* 18-19 (1984-1985), p. 247-252.

Palamariu 1984-1985a – *Palamariu Olimpia*, *Repertoriul tezaurelor feudale din colecția Muzeului județean Deva*, în *Sargetia* 18-19 (1984-1985), p. 253-287.

Palamariu 1988-1991 – *Palamariu Olimpia*, *Circulația monetară în evul mediu pe teritoriul hunedorean*, în *Sargetia* 21-24 (1988-1991), p. 151-156.

Palamariu 1988-1991a – *Palamariu Olimpia*, *Tezaurul de denari imperiali romani descoperit la Valea Arsului – Brad*, în *Sargetia* 21-24 (1988-1991), p. 667-671.

Palamariu 1988-1991 – *Palamariu Olimpia*, *Tezaurul de monede feudale, din secolele XV-XVI, descoperit la Făgețel, comuna Dobra, județul Hunedoara*, în *Sargetia* 21-24 (1988-1991), p. 715-719.

Palamariu 1992-1994 – *Palamariu Olimpia*, *Informații documentare referitoare la unele descoperiri de monedă antică în județul Hunedoara (prima jumătate a secolului XIX – prima jumătate a secolului XX)*, în *Sargetia* 25 (1992-1994), p. 193-200.

Palamariu 1992-1994a – *Palamariu Olimpia*, *Dr. Octavian Floca – colecționar şi pasionat cercetător numismat*, în *Sargetia* 25 (1992-1994), p. 223-226.

Palamariu 1995 – *Palamariu Olimpia*, *Descoperiri monetare pe vatra municipiului Hunedoara*, în *Corviniana* 6 (1995), p. 93-98.

Palamariu 1999-2000 – *Palamariu Olimpia*, *Tezaurul monetar din secolele XVI-XVII descoperit la Pui, județul Hunedoara şi unele considerații privind circulația monedei străine în Comitatul Hunedoara*, în *Sargetia* 30 (2001-2002), p. 293-310.

Pantazi 1998 – *Pantazi Adriana*, *Aspecte ale glipticii din Dacia romană*, în *Ziridava* 21 (1998), p. 43-51.

Papp et alii 1997-1998 – *Papp F., Petrov Gheorghe, Pinter Zeno Karl*, *Descoperiri monetare în cetatea Orăştiei*, în *Sargetia* 27 (1997-1998, 1), p. 467-472.

Paul et alii 1994 – *Paul Iuliu, Luca Sabin Adrian, Pinter Zeno Karl, Aldea Alexandru, Ciută Marius*, *Orăştie-**Dealul Pemilor**, jud. Hunedoara, punct X_2 şi X_8*, în *CCA – campania 1993* (1994), p. 45.

Paul et alii 1995 – *Paul Iuliu, Luca Sabin Adrian, Pinter Zeno Karl, Aldea Alexandru, Ciută Marius, Sonoc Alexandru*, *Orăştie-**Dealul Pemilor**, jud. Hunedoara, punct X_2*, în *CCA – campania 1994* (1995), p. 62-63.

Paul et alii 1995a – *Paul Iuliu, Luca Sabin Adrian, Căstăian Mihai, Boroffka Nikolaus, Pinter Zeno Karl, Aldea Alexandru, Ciută Marius*, *Orăştie-**Dealul Pemilor**, jud. Hunedoara, punct X_8*, în *CCA – campania 1994* (1995), p. 63.

Pavel 1979 – *Pavel Viorica*, *Monede romane republicane din vechile colecții ale Muzeului județean Hunedoara-Deva*, în *Sargetia* 14 (1979), p. 115-132.

Pavel 1982-1983 – *Pavel Viorica*, *Câteva considerații asupra tezaurului de la Sălaşul de Sus (jud. Hunedoara)*, în *Sargetia* 16-17 (1982-1983), p. 145-150.

Pavel şi Andrițoiu 1994 – *Pavel Viorica, Andrițoiu Ion*, *Tezaurul de monede romane republicane de la cetatea dacică de la Piatra Roşie*, în *Apulum* 31 (1994), p. 79-121.

Pavel şi Istrate 1971 – *Pavel Gheorghe, Istrate Tudor*, Județul Hunedoara. Ghid compendiu. Deva (1971).

Pădureanu 1982 – *Pădureanu Eugen*, *Aşezarea eneolitică fortificată de la Pecica-Forgaci*, în *Crisia* 12 (1982, 1), p. 29-60.

Pădureanu 1982a – *Pădureanu Eugen*, *O contribuție la problema drumului roman pe cursul mijlociu al Mureşului*, în *Ziridava* 14 (1982), p. 67-74.

Pădureanu 2002-2003 – *Pădureanu Eugen*, *Două accesorii vestimentare descoperite în zona Mureşului*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 1), p. 101-108.

Păunescu 2001 – *Păunescu Alexandru*, Paleoliticul şi mezoliticul din spațiul transilvan. Bucureşti (2001).

Păunescu şi Boroş 1998 – *Păunescu Alexandru, Boroş Adrian*, *Nandru, com. Peştişu Mic, jud. Hunedoara*, în *CCA – campania 1997* (1998), p. 44.

Păunescu şi Boroş 2000 – *Păunescu Alexandru, Boroş Adrian*, *Crăciuneşti, com. Băița, jud. Hunedoara. Punct: Peştera Groapa Lupului*, în *CCA – campania 1999* (2000), p. 32.

Pescaru 1988-1991 – *Pescaru Eugen*, *Încă o plăcuță votivă din aur descoperită la Germisara (Geoagiu-Băi)*, în *Sargetia* 21-24 (1988-1991), p. 664-666.

Pescaru şi Alicu 2000 – *Pescaru Adriana Rusu, Alicu Dorin*, Templele romane din Dacia (I), Deva (2000).

Pescaru şi Pescaru 2001 – *Pescaru Adriana Rusu, Pescaru Eugen*, *Complexul termal roman Germisara. Faze şi etape de amenajare*, în *Studii de istorie antică*, Deva (2001), p. 439-452.

Pescaru şi Pescaru 2002 – *Pescaru Adriana Rusu, Pescaru Eugen*, *Geoagiu, com. Geoagiu, jud. Hunedoara. Punct: Cetatea Urieşilor – Castrul militar*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 142-143.

Pescaru şi Pescaru 2003 – *Pescaru Adriana Rusu, Pescaru Eugen*, *Geoagiu, com. Geoagiu, jud. Hunedoara. Punct: Cetatea Urieşilor (Castrul Cigmău)*, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 131-132.

Pescaru şi Pop 2001-2002 – *Pescaru Adriana Rusu, Pop Constantin*, *Monumente figurate descoperite în Micia*, în *Sargetia* 30 (2001-2002), p. 195-200.

Pescaru şi Rusu 1992-1994 – *Pescaru Eugen, Rusu Adriana*, *Des Orientaux dans le pagus de Micia*, în *Sargetia* 25 (1992-1994), p. 171-180.

Pescaru şi Rusu 1995-1996 – *Pescaru Eugen, Rusu Adriana*, *Faze şi etape de amenajare ale complexului termal Germisara (Geoagiu-Băi, județul Hunedoara)*, în *Sargetia* 26 (1995-1996, 1), p. 325-340.

Pescaru et alii 1998 – *Pescaru Adriana, Căstăian Mihai, Rişcuța Cătălin*, *Deva, „Magna Curia”, jud. Hunedoara*, în *CCA – campania 1997* (1998), p. 19-20.

Pescaru et alii 2000 – *Pescaru Adriana, Căstăian Mihai, Herța Călin*, *Ardeu, com. Balşa, jud. Hunedoara. Punct: Cetățeaua*, în *CCA – campania 1999* (2000), p. 15.

Pescaru et alii 2000a – *Pescaru Adriana, Pescaru Eugen, Ferencz Vasile Iosif*, *Geoagiu-Băi, com. Geoagiu, jud. Hunedoara (Germisara)*, în *CCA – campania 1999* (2000), p. 37-38.

Pescaru et alii 2001 – *Pescaru Adriana, Rişcuța Cătălin Nicolae, Ferencz Vasile, Pavel Romică, Popa Cristian I.*, *Balşa, Galbina, Mada, com. Balşa, jud. Hunedoara. Punct: Balşa-Peştera „Dosul Dobârlesei”, „Dumbrăvița”, Galbina-„Piatra Brății”, Mada-„Pleaşa Mică”, „Chiciorele”*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 32-33.

Pescaru et alii 2001a – *Pescaru Adriana, Pescaru Eugen, Rişcuța Cătălin Nicolae*, *Deva, jud. Hunedoara. Punct: Magna Curia*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 78-79.

Pescaru et alii 2001b – *Pescaru Adriana, Pescaru Eugen, Bălos Angelica*, *Geoagiu, com. Geoagiu, jud. Hunedoara. Punct: Dealul Urieşilor – Castrul militar*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 88.

Pescaru et alii 2001c – *Pescaru Adriana, Bodó Cristina, Ferencz Iosif Vasile*, *Ocolişu Mic, com. Orăştioara de Sus, jud. Hunedoara. Punct: Apa Grădiştii – Vila Napoleon*

Săvescu, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 165.

Pescaru et alii 2001d – *Pescaru Adriana, Rişcuța Cătălin Nicolae, Pavel Romeo, Cosac Marian*, *Prihodişte, com. Vața de Jos, jud. Hunedoara. Punct: Peştera Prihodişte*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 200.

Pescaru et alii 2001e – *Pescaru Adriana, Cătălin Nicolae, Ferencz Vasile Iosif*, *Strei, or. Călan, jud. Hunedoara. Punct: Biserica „Adormirea Maicii Domnului”*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 235.

Pescaru et alii 2002 – *Pescaru Adriana, Bodó Cristina, Căstăian Mihai, Ferencz Iosif Vasile*, *Ardeu, com. Balşa, jud. Hunedoara. Punct: Cetățeaua*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 41-43.

Pescaru et alii 2004 – *Pescaru Adriana, Pescaru Eugen, Bodó Cristina*, *New elements of fortification in the area of the citadel of Costeşti-Blidaru*, în *Daco – Geții*, Deva (2004), p. 47-54.

Pescaru et alii 2005 – *Pescaru Adriana, Ardeu Adriana, Codrea Ionuț, Mitar Cristina, Doncuțiu Claudiu*, *Deva, jud. Hunedoara. Punct:* ***Cetate***, în *CCA – campania 2004* (2005), p. 141-142.

Pescaru et alii 2005a – *Pescaru Adriana, Pescaru Eugen, Mitar Cristina*, *Geoagiu, com. Geoagiu, jud. Hunedoara. Punct:* ***Cetatea Urieşilor – Cigmău***, în *CCA – campania 2004* (2005), p. 158-159.

Pescaru et alii 2005b – *Pescaru Adriana, Bălos Angelica, Ardeu Adriana, Stăncescu Roxana, Andrei Ştefan, Nicolicea Raluca, Papp Viorel, Straja Petronela, Bărbat Alexandru*, *Rapoltu Mare, com. Rapoltu Mare, jud. Hunedoara. Punct:* ***Măgura Uroiului***, în *CCA – campania 2004* (2005), p. 287-288.

Petculescu 1978 – *Petculescu Liviu*, *Un fragment de diplomă militară de la Micia*, în *ActaMN* 15 (1978), p. 131-134.

Petculescu 1981 – *Petculescu Liviu*, *Castrul de la Micia*, în *MN* 5 (1981), p. 109-114.

Petculescu 1982 – *Petculescu Liviu*, *Obrăzare de coifuri romane din Dacia*, în *ActaMN* 19 (1982), p. 291-300.

Petculescu 1983 – *Petculescu Liviu*, *Prinzătoare de teacă romane din Dacia*, în *ActaMN* 20 (1983), p. 451-466.

Petculescu 1983a – *Petculescu Liviu*, *Raport asupra săpăturilor arheologice din castrul Micia*, în *CA* 6 (1983), p. 45-50.

Petculescu şi Mitar 2005 – *Petculescu Liviu, Mitar Cristina*, *Vețel, com. Vețel, jud. Hunedoara (Micia). Punct:* ***Aşezarea civilă, SE Amfiteatru***, în *CCA – campania 2004* (2005), p. 403-404.

Petculescu et alii 1981 – *Petculescu Liviu, Nemoianu Toma Alexandru, Anastasiu Ruxandra*, *Raport preliminar asupra săpăturilor arheologice din 1978-1979 în castrul Micia, jud. Hunedoara*, în *CA* 4 (1981), p. 70-75.

Petculescu et alii 1982 – *Petculescu Liviu, Nemoianu Toma Alexandru, Anastasiu Ruxandra*, *Săpăturile arheologice din castrul Micia (com. Vețel), jud. Hunedoara*, în *CA* 5 (1982), p. 73-76.

Petculescu et alii 1986 – *Petculescu Liviu, Filipescu Bogdan, Crăciun Cristina*, *Raport asupra săpăturilor din castrul Micia (com. Vețel), jud. Hunedoara*, în *CA* 8 (1986), p. 59-62.

Petculescu et alii 2001 – *Petculescu Liviu, Simion Mihaela, Alicu Dorin, Rădeanu Virginia*, *Vețel, com. Vețel, jud. Hunedoara (Micia)*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 268-270.

Petculescu et alii 2002 – *Petculescu Liviu, Simion Mihaela, Alicu Dorin, Rădeanu Virginia*, *Vețel, com. Vețel, jud. Hunedoara (Micia)*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 330-332.

Petculescu et alii 2003 – *Petculescu Liviu, Simion Mihaela, Alicu Dorin, Rădeanu Virginia*, *Vețel, com. Vețel, jud. Hunedoara (Micia)*, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 337-338.

Petculescu et alii 2004 – *Petculescu Liviu, Simion Mihaela, Alicu Dorin, Rădeanu Virginia, Egri Mariana, Miţar Cristina*, *Vețel, com. Vețel, jud. Hunedoara (Micia)*, în *CCA – campania 2003* (2004), p. 365-368.

Petolescu C.C. 1972 – *Petolescu Constantin C.*, *Cohors II Hispanorum la Micia*, în *Sargetia* 9 (1972), p. 43-50.

Petolescu C.C. 1980 – *Petolescu Constantin C.*, *Un basorelief al zeiței Diana*, în *ActaMN* 17 (1980), p. 463-466.

Petolescu C.C. 1989-1993	– *Petolescu Constantin C.*, *Les légats de la Dacie sous Trajan*, în *ActaMN* 26-30 (1989-1993, 1), p. 45-48.
Petolescu C.C. şi Mărghitan 1974	– *Petolescu Constantin C., Mărghitan Liviu*, *Ţigle şi cărămizi ştampilate din thermele de la Micia*, în *MN* 1 (1974), p. 247-258.
Petolescu şi Mărghitan 1984	– *Petolescu Carmen Maria, Mărghitan Liviu*, *Tezaurul de monede romane imperiale de la Micia*, în *SCN* 8 (1984), p. 119-127.
Petrescu-Dîmbovița 1977	– *Petrescu-Dîmbovița Mircea*, Depozitele de bronzuri din România. Bucureşti (1977).
Petrov 1997	– *Petrov Gheorghe*, *Geoagiu de Jos, jud. Hunedoara*, în *CCA – campania 1996* (1997), p. 19-20.
Petrov 1998	– *Petrov Gheorghe*, *Un vechi cimitir românesc la fosta biserică greco-catolică din Orăştie (jud. Hunedoara)*, în *AM* (1988), p. 129-138.
Petrov 1988-1991	– *Petrov Gheorghe*, *Un obol unguresc din vremea regelui Coloman descoperit la Geoagiu-Băi, județul Hunedoara*, în *Sargetia* 21-24 (1988-1991), p. 679-680.
Petrov 1996	– *Petrov Gheorghe*, *Raport preliminar asupra cercetărilor arheologice din Complexul medieval de la Geoagiu de Jos, jud. Hunedoara (Campaniile din 1993, 1994, 1995)*, în *ActaMN* 33 (1996, 1), p. 403-413.
Petrov şi Groza 1995	– *Petrov Gheorghe, Groza Horațiu*, *Orăştie, Biserica greco-catolică, jud. Hunedoara*, în *CCA – campania 1994* (1995), p. 64.
Petrov şi Pinter 1994	– *Petrov Gheorghe, Pinter Zeno Karl*, *Geoagiu de Jos, jud. Hunedoara*, în *CCA – campania 1993* (1994), p. 26-27.
Petrov şi Pinter 1995	– *Petrov Gheorghe, Pinter Zeno Karl*, *Geoagiu de Jos, jud. Hunedoara*, în *CCA – campania 1994* (1995), p. 23-24.
Petrov şi Scrobotă 2001	– *Petrov Gheorghe, Scrobotă Paul*, *Geoagiu, jud. Hunedoara. Punct:* ***Biserica de tip „rotondă”***, în *CCA – campania anului 2000* (2001), p. 87-88.
Petrov şi Scrobotă 2004	– *Petrov Gheorghe, Scrobotă Paul*, *Geoagiu, jud. Hunedoara. Punct:* ***Biserica – rotondă***, în *CCA – campania anului 2003* (2004), p. 127-128.
Petrov şi Scrobotă 2005	– *Petrov Gheorghe, Scrobotă Paul*, *Geoagiu, jud. Hunedoara. Punct:* ***Biserica – rotondă***, în *CCA – campania anului 2004* (2005), p. 159-160.
Petrov et alii 1996	– *Petrov Gheorghe, Pinter Zeno Karl, Groza Horațiu*, *Geoagiu de Jos, jud. Hunedoara*, în *CCA – campania 1995* (1996), p. 47.
Pinter 1992-1994	– *Pinter Zeno Karl*, *Spada medievală din mormântul de călăreț de la Deva – Considerații tipologice şi cronologice*, în *Sargetia* 25 (1992-1994), p. 235-246.
Pinter 1994	– *Pinter Zeno Karl*, *Orăştie-****Cetate****, jud. Hunedoara*, în *CCA – campania 1993* (1994), p. 44-45.
Pinter 1998	– *Pinter Zeno Karl*, *Im Miereshthal entdeckte Bewaffungsstücke und Teile militärischer Ausrüstung karolingischer Herkunft*, în *AM* 2 (1998), p. 145-154.
Pinter 1998a	– *Pinter Zeno Karl*, *Piese de armament şi echipament militar de proveniență carolingiană din valea Mureşului*, în *SCIVA* 49 (1998, 2), p. 135-144.
Pinter 1999	– *Pinter Zeno Karl*, Spada şi sabia medievală în Transilvania şi Banat (secolele IX-XIV). Reşița (1999).
Pinter 2003	– *Pinter Zeno Karl*, *Rotonda de la Orăştie*, în *In Memoriam Popa Radu*, Cluj-Napoca (2003), p. 263-286.
Pinter et alii 1995	– *Pinter Zeno Karl, Petrov Gheorghe, Țiplic Marian*, *Orăştie, Cetate, jud. Hunedoara*, în *CCA – campania 1994* (1995), p. 63.
Pinter et alii 2000	– *Pinter Zeno Karl, Căstăian Mihai, Țuțuianu Daniel*, *Cucuiş, com. Beriu, jud. Hunedoara. Punct: Colnic – Cetatea medievală*, în *CCA – campania 1999* (2000), p. 34.
Pinter et alii 2000a	– *Pinter Zeno Karl, Țiplic Ioan Marian, Căstăian Mihai*, *Râu de Mori, com. Râu de Mori, jud. Hunedoara. Punct: Curtea nobiliară a Cândeştilor*, în *CCA – campania 1999* (2000), p. 80.
Pinter et alii 2000b	– *Pinter Zeno Karl, Căstăian Mihai*, *Țuțuianu Daniel*, *Sibişel, com. Beriu, jud. Hunedoara. Punct: Bordul*, în *CCA – campania 1999* (2000), p. 94.
Pinter et alii 2001	– *Pinter Zeno Karl, Căstăian Mihai, Țuțuianu Daniel*, *Cucuiş, com. Beriu, jud. Hunedoara. Punct: Cetatea medievală*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 77.
Pinter et alii 2001a	– *Pinter Zeno Karl, Căstăian Mihai, Țuțuianu Daniel*, *Mada, com. Balşa, jud. Hunedoara. Punct: Peştera Zidită*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 139.

Pinter et alii 2001b – *Pinter Zeno Karl, Țiplic Ioan Marian, Dragotă Aurel*, *Orăştie, jud. Hunedoara. Punct: Dealul Pemilor*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 167-168.

Pinter et alii 2001c – *Pinter Zeno Karl, Țiplic Ioan Marian, Căstăian Mihai*, *Râu de Mori, com. Râu de Mori, jud. Hunedoara. Punct: Curtea nobiliară a Cândeştilor*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 206-207.

Pinter et alii 2001d – *Pinter Zeno Karl, Căstăian Mihai, Țuțuianu Daniel*, *Sibişel, com. Beriu, jud. Hunedoara. Punct: Bordu*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 225.

Pinter et alii 2002 – *Pinter Zeno Karl, Căstăian Mihai, Țuțuianu Daniel*, *Cucuiş, com. Beriu, jud. Hunedoara. Punct: Cetatea medievală*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 115.

Pinter et alii 2002a – *Pinter Zeno Karl, Țiplic M., Căstăian M.*, *Orăştie, jud. Hunedoara. Punct: Dealul Pemilor, punct X_2*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 223-224.

Pinter et alii 2002b – *Pinter Zeno Karl, Țiplic M., Căstăian M.*, *Râu de Mori, com. Râu de Mori, jud. Hunedoara. Punct: Curtea nobiliară a Cândeştilor*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 250.

Pinter et alii 2003 – *Pinter Zeno Karl, Țiplic M., Căstăian M.*, *Râu de Mori, com. Râu de Mori, jud. Hunedoara. Punct: Curtea nobiliară a Cândeştilor*, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 251.

Pinter et alii 2005 – *Pinter Zeno Karl, Țiplic M., Căstăian M.*, *Orăştie, jud. Hunedoara. Punct:* ***Dealul Pemilor, punct X_2***, în *CCA – campania 2004* (2005), p. 248-249.

Pinter et Luca 1995 – *Pinter Z.K., Luca S.A.*, *Necropola medieval-timpurie de la Orăştie-**Dealul Pemilor, punctul X_2** / 1992-93*, în *Corviniana* 1 (1995), p. 17-44.

Pinter şi Boroffka 1999 – *Pinter Zeno Karl, Boroffka Nikolaus*, *Neue Mittelalterliche gräber der Ciumbrud gruppe aus Broos / Orăştie, fundstelle Böhmerberg / Dealul Pemilor X_8*, în *Transsilvanica. Gedenkschrift für Kurt Horedt*, Rahden (1999), p. 313-330.

Pinter şi Boroffka 2001 – *Pinter Zeno Karl, Boroffka Nikolaus*, *Necropola de tip Ciumbrud de la Orăştie-„Dealul Pemilor”. Punct X_8*, în *Apulum* 38 (2001, 1), p. 319-346.

Pinter şi Petrov 1995 – *Pinter Zeno Karl, Petrov Gheorghe*, *Orăştie, Mănăstirea Franciscană*, în *CCA – campania 1994* (1995), p. 63-64.

Pinter şi Luca 1998 – *Pinter Zeno Karl, Luca sabin Adrian*, *Das Frühmittelalterliche Gräberfeld im Brooser Gebiet **Böhmerberg / Dealul Pemilor Ausgrabungsstelle X_2 / 1992-1993 (I. Teil)***, în *ForVL* 41 (1998, 1-2), p. 21-51.

Pinter şi Țiplic 1996 – *Pinter Zeno Karl, Țiplic Marian*, *Orăştie, jud. Hunedoara. Punct: Cetate*, în *CCA – campania 1995* (1996), p. 84-85.

Pinter şi Țiplic 1998 – *Pinter Zeno Karl, Țiplic Marian*, *Hunedoara, jud. Hunedoara. Punct: Biserica „Sfântul Nicolae”*, în *CCA – campania 1997* (1998), p. 29-30.

Pinter şi Țiplic 1998a – *Pinter Zeno Karl, Țiplic Marian*, *Orăştie, jud. Hunedoara. Punct: Cetate*, în *CCA – campania 1997* (1999), p. 51.

Pinter şi Țiplic 2000 – *Pinter Zeno Karl, Țiplic Marian*, *Orăştie, jud. Hunedoara. Punct: Cetate*, în *CCA – campania 1999* (2000), p. 70.

Pinter şi Țiplic 2002 – *Pinter Zeno Karl, Țiplic Marian*, *Orăştie, jud. Hunedoara. Punct: Dealul Pemilor – X_2*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 223-224.

Pinter şi Țiplic 2003 – *Pinter Zeno Karl, Țiplic Marian*, *Ilia, jud. Hunedoara. Punct: Conacul Bethlen*, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 148.

Pinter şi Țuțuianu 2001 – *Pinter Zeno Karl, Țuțuianu Costin*, *Roşcani, com. Dobra, jud. Hunedoara. Punct: Biserica Buna Vestire*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 208-209.

Pinter şi Urduzia 2005 – *Pinter Zeno Karl, Urduzia Claudia*, *Roşcani, com. Dobra, jud. Hunedoara. Punct:* ***Biserica „Buna Vestire”***, în *CCA – campania 2004* (2005), p. 291.

Pintilie 1999-2000 – *Pintilie Mihai*, ***Mithraea** în Dacia*, în *EN* 9-10 (1999-2000), p. 231-244.

Pippidi şi Dumitrescu 1957 – *Pippidi Dumitru M., Dumitrescu Vladimir*, *Săpăturile arheologice din R.P. Română în anul 1956*, în *SCIV* 8 (1957, 1-4), p. 353-358.

Piso 1972 – *Piso Ioan*, *Publius Furius Saturninus*, în *ActaMN* 9 (1972), p. 463-472.

Piso 1974 – *Piso Ioan*, *O inscripție funerară romană de la Beriu*, în *Apulum* 12 (1974), p. 580-582.

Piso 1974-1975 – *Piso Ioan*, *Epigraphica (I)*, în *Sargetia* 11-12 (1974-1975), p. 57-80.

Piso 1975 – *Piso Ioan*, *Epigraphica (III)*, în *ActaMN* 12 (1975), p. 165-178.

Piso 1976 – *Piso Ioan*, *Epigraphica (IV)*, în *Apulum* 14 (1976), p. 441-453.

Piso 1977 – *Piso Ioan*, *Epigraphica (VII)*, în *Apulum* 15 (1977), p. 643-658.

Piso 1978 – *Piso Ioan*, *Epigraphica (X)*, în *ActaMN* 15 (1978), p. 179-188.

Piso 1978a – *Piso Ioan*, *Epigraphica (VIII)*, în *Apulum* 16 (1978), p. 189-197.

Piso 1980 – *Piso Ioan*, *Epigraphica (XII)*, în *ActaMN* 17 (1980), p. 81-90.

Piso 1987-1988 – *Piso Ioan*, *Prosopographia Coloniae Dacicae Sarmizegetusae (I)*, în *ActaMN* 24-25 (1987-1988), p. 163-170.

Piso 1996 – *Piso Ioan*, *Les estampilles tégulaires de Sarmizegetusa*, în *EN* 6 (1996), p. 153-200.

Piso 1997-1998 – *Piso Ioan*, *Epigraphica (XVI). Inscriptions de Sarmizegetusa*, în *Sargetia* 27 (1997-1998, 1), p. 261-266.

Piso 2001 – *Piso Ioan*, *De nouveau sur les Lucii Antonii de Sarmizegetusa*, în *Studii de istorie antică*, Deva (2001), p. 363-370.

Piso 2002-2003 – *Piso Ioan*, *Epigraphica (XVII)*, în *ActaMN* 39-40 (2002-2003, 1), p. 201-218.

Piso 2004 – *Piso Ioan*, *Le dieu Yarhibol a Sarmizegetusa*, în *Studia Historica et Archaeologica. In Honorem Magistrae Doina Benea*, Timişoara (2004), p. 299-304.

Piso et alii 1994 – *Piso Ioan, Diaconescu Alexandru, Ettiene Robert*, *Ulpia Traiana Sarmizegetusa, jud. Hunedoara*, în *CCA – campania 1993* (1994), p. 69-70.

Piso et alii 2001 – *Piso Ioan, Băeştean Gică, Rădean Virginia, Roman Cristian Țentea Ovidiu*, *Sarmizegetusa, com. Sarmizegetusa, jud. Hunedoara (Colonia Ulpia Traiana Sarmizegetusa). Punct: Forum Novum*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 214-217.

Piso et alii 2002 – *Piso Ioan, Roman Cristian, Țentea Ovidiu*, *Sarmizegetusa, com. Sarmizegetusa, jud. Hunedoara (Colonia Ulpia Traiana Sarmizegetusa). Punct: Forum Novum*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 274.

Piso et alii 2002a – *Piso Ioan, Marcu Felix, Țentea Ovidiu, Rădean Virginia*, *Sarmizegetusa, com. Sarmizegetusa, jud. Hunedoara (Colonia Ulpia Traiana Sarmizegetusa). Punct: La Cireş – necropola estică*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 274-276.

Piso et alii 2002-2003 – *Piso Ioan, Pescaru Adriana, Pescaru Eugen*, *Der tribun C. Valerius Valerianus in Germisara*, în *ActaMN* 39-40 (2002-2003, 1), p. 197-200.

Piso et alii 2005 – *Piso Ioan, Roman Aurel Cristian, Diaconescu Alexandru*, *Sarmizegetusa, com. Sarmizegetusa, jud. Hunedoara (Colonia Ulpia Traiana Sarmizegetusa)*, în *CCA – campania 2004* (2005), p. 318-324.

Piso şi Băeştean – *Piso Ioan, Băeştean Gică*, *Des* ***Fistulae plumbeae*** *à Sarmizegetusa*, în *ActaMN* 37 (2000, 1), p. 223-230.

Piso şi Diaconescu 1985-1986 – *Piso Ioan, Diaconescu Alexandru*, *Forurile din Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *ActaMN* 22-23 (1985-1986), p. 161-184.

Piso şi Diaconescu 1996 – *Piso Ioan, Diaconescu Alexandru*, *Ulpia Traiana Sarmizegetusa, jud. Hunedoara*, în *CCA – campania 1995* (1996), p. 102.

Piso şi Diaconescu 1997 – *Piso Ioan, Diaconescu Alexandru*, *Ulpia Traiana Sarmizegetusa, jud. Hunedoara*, în *CCA – campania 1996* (1997), p. 73-74.

Piso şi Diaconescu 1997a – *Piso Ioan, Diaconescu Alexandru*, *Ulpia Traiana Sarmizegetusa, jud. Hunedoara*, în *SAC* 2 (1997), p. 120-122.

Piso şi Diaconescu 1998 – *Piso Ioan, Diaconescu Alexandru*, *Sarmizegetusa, jud. Hunedoara*, în *CCA – campania 1997* (1998), p. 65.

Piso şi Roman C.A. 2003 – *Piso Ioan, Roman Cristian A.*, *Sarmizegetusa, com. Sarmizegetusa, jud. Hunedoara (Ulpia Traiana Sarmizegetusa)*, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 266-267.

Piso şi Rusu 1977 – *Piso Ioan, Rusu Adriana*, *Un relief din Sarmizegetusa cu reprezentarea lui Silvanus şi a nouă Silvane*, în *ActaMN* 14 (1977), p. 155-158.

Pleşa şi Rotaru 1977 – *Pleşa Ion, Rotaru Ovidiu*, *Documente privind monumentele arheologice romane de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *Sargetia* 13 (1977), p. 561-575.

Plopşor 1935-1936 – *Nicolăescu-Plopşor C.S.*, *Le paléolithique en Roumanie*, în *Dacia* 5-6 (1935-1936), p. 41-107.

Plopşor 1956 – *Nicolăescu-Plopşor C.S.*, *Rezultatele principale ale cercetărilor paleolitice în*

ultimii patru ani în R.P.R., în *SCIV* 7 (1956, 1-2), p. 7-40.

Plopşor 1957 – *Nicolăescu-Plopşor C.S.*, *Cercetări asupra paleoliticului timpuriu*, în *MCA* 3 (1957), p. 281-292.

Plopşor et alii 1957 – *Nicolăescu-Plopşor C.S., Bassa Beniamin, Bolomey Alexandra, Păunescu Alexandru*, *Şantierul arheologic Nandru*, în *MCA* 3 (1957), p. 29-40.

Plopşor et alii 1957a – *Nicolăescu-Plopşor C.S., Avakian Grigore, Bilțiu Tr., Bolomey Alexandra, Haas Nicolae, Maximilian Constantin, Păunescu Alexandru*, *Şantierul arheologic Ohaba-Ponor*, în *MCA* 3 (1957), p. 41-50.

Plopşor et alii 1959 – *Nicolăescu-Plopşor C.S., Păunescu Alexandru*, *Nandru*, în *MCA* 5 (1959), p. 22-29.

Pop 1967 – *Pop Constantin*, *Câteva reprezentări aparținând cultului dionysiac în Dacia*, în *Apulum* 6 (1967), p. 169-182.

Pop 1971 – *Pop Constantin*, *Monumente sculpturale romane din Transilvania*, în *Apulum* 9 (1971), p. 553-570.

Pop 1972 – *Pop Constantin*, *Reprezentări din Dacia dedicate lui Liber Pater şi acoliților săi*, în *Apulum* 10 (1972), p. 173-182.

Pop 1972a – *Pop Constantin*, *Câteva reprezentări figurate romane din județul Hunedoara*, în *Sargetia* 9 (1972), p. 67-73.

Pop 1974 – *Pop Constantin*, *Un lar în Muzeul de istorie al Transilvaniei*, în *Apulum* 12 (1974), p. 599-607.

Pop 1976 – *Pop Constantin*, *Venus Ulpiana*, în *Apulum* 14 (1976), p. 433-440.

Pop 1977 – *Pop Constantin*, *Statui imperiale de bronz la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *Sargetia* 13 (1977), p. 543-548.

Pop 1977a – *Pop Constantin*, ***Signa militaria*** *de bronz în Dacia romană*, în *ActaMN* 14 (1977), p. 111-132.

Pop 1978 – *Pop Constantin*, *Statui imperiale de bronz în Dacia romană*, în *ActaMN* 15 (1978), p. 135-166.

Pop 1979 – *Pop Constantin*, *O interesantă piesă romană descoperită la Sarmizegetusa*, în *StComCar* 3 (1979), p. 292-295.

Pop 1979a – *Pop Constantin*, *Noi monumente dionysiace de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *Apulum* 17 (1979), p. 207-214.

Pop 1980 – *Pop Constantin*, *Cultul zeiței Venus la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *Apulum* 18 (1980), p. 107-108.

Pop 1982 – *Pop Constantin*, *Câteva piese sculpturale recent descoperite la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *Apulum* 20 (1982), p. 135-138.

Pop 1983 – *Pop Constantin*, *Bronzuri figurate romane în Muzeul de istorie al Transilvaniei*, în *ActaMN* 20 (1983), p. 467-484.

Pop 1986-1987 – *Pop Constantin*, *Cultul Dianei la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *Sargetia* 20 (1986-1987), p. 148-150.

Pop 1987-1988 – *Pop Constantin*, *Câteva piese sculpturale şi arhitectonice descoperite la Ulpia Traiana*, în *ActaMN* 24-25 (1987-1988), p. 563-566.

Pop 1992-1994 – *Pop Constantin*, *Religie şi urbanism în Dacia romană*, în *Sargetia* 25 (1992-1994), p. 181-192.

Pop 1994 – *Pop Constantin*, *Ulpia Traiana Sarmizegetusa şi teritoriul ei: colonişti, religii, locaşuri de cult*, în *EN* (1994), p. 61-73.

Pop 1996 – *Pop Constantin*, *Mitul broaştei țestoase în reprezentările figurate din Dacia romană*, în *ActaMN* 33 (1996, 1), p. 167-168.

Pop 1997 – *Pop Constantin*, *Bronzes figurés de Dacie romaine représentation des militaires*, în *ActaMN* 34 (1977, 1), p. 183-187.

Pop 1997a – *Pop Constantin*, *Existau serii toreutice în antichitatea romană ?*, în *ActaMN* 34 (1997, 1), p. 591-595.

Pop 1997b – *Pop Constantin*, *Bronzuri figurate în Dacia romană: considerații în legătură cu datarea unor piese dispărute, specificate în istoriografia secolului trecut*, în *Apulum* 34 (1997), p. 201-222.

Pop 1999-2000 – *Pop Constantin*, *Arta provincială a Daciei romane. Particularități novatoare*, în *EN* 9-10 (1999-2000), p. 169-178.

Pop 2003 – *Pop Constantin*, *Viața spirituală în mediul rural din Dacia Superioară (II)*, în

Tibiscum 11 (2003), p. 263-266.

Pop 2003a – *Pop Constantin*, *Bronzuri figurate în Dacia romană: proveniența bronzurilor*, în *Banatica* 16 (2003, 1), p. 223-230.

Pop 2003b – *Pop Constantin*, ***Corpus** al bronzurilor figurate din Dacia romană*, în *Apulum* 40 (2003), p. 179-183.

Pop 2004 – *Pop Constantin*, *Viața spirituală în mediul rural din Dacia Superioară (I)*, în *Apulum* 41 (2004), p. 309-320.

Pop et alii 1972 – *Pop Constantin, Moga Vasile, Aldea Alexandru*, *Noi medalioane funerare lucrate aparte, din Dacia Superioară*, în *ActaMN* 9 (1972), p. 503-524.

Pop şi Alicu 1979 – *Pop Constantin, Alicu Dorin*, *Puncte de vedere privind centrul artistic de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *StComCar* 3 (1979), p. 277-292.

Pop şi Găzdac 1993 – *Pop Constantin, Găzdac Cristian*, în *EN* 3 (1993), p. 143-148.

Pop şi Milea 1965 – *Pop Constantin, Milea Z.*, *Monumente sculpturale din Dacia romană în legătură cu cultul lui Liber Pater*, în *ActaMN* 2 (1965), p. 195-208.

Pop şi Nemeş 1974 – *Pop Constantin, Nemeş Emil*, *Diana de la Ostrov*, în *ActaMN* 11 (1974), p. 85-92.

Pop şi Nemeş 1975 – *Pop Constantin, Nemeş Emil*, *Ornament de la un car roman descoperit la **Ulpia Traiana Sarmizegetusa***, în *ActaMN* 12 (1975), p. 179-182.

Pop şi Nemeş 1977 – *Pop Constantin, Nemeş Emil*, *Teracote cu Venere la **Ulpia Traiana Sarmizegetusa***, în *ActaMN* 14 (1977), p. 159-162.

Pop şi Rusu 1976 – *Pop Constantin, Rusu Adriana Pescaru*, *Un perete lateral de **aedicula** descoperit la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *MN* 3 (1976), p. 153-158.

Pop şi Rusu 1978 – *Pop Constantin, Rusu Adriana Pescaru*, *Două statuete cu zeii Lares de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *Apulum* 16 (1978), p. 185-188.

Popa 1972 – *Popa Radu*, *Săpături într-o **villa rustica** de lângă Hațeg*, în *ActaMN* 9 (1972), p. 439-462.

Popa 1972a – *Popa Radu*, *Über die Burgen der Terra Hatzeg*, în *DaciaNS* 16 (1972), p. 243-269.

Popa 1972b – *Popa Radu*, *O spadă medievală din Valea Streiului şi câteva considerații istorice legate de ea*, în *Sargetia* 9 (1972), p. 75-88.

Popa 1976 – *Popa Radu*, *Streisângeorgiu. Ein Zeugnis rumänischer Geschichte des 11.-14. Jahrhunders im Süden Transsilvaniens*, în *DaciaNS* 20 (1976), p. 37-62.

Popa 1977 – *Popa Radu*, *Observații privind zidurile de mortar din cetățile dacice hunedorene*, în *Sargetia* 13 (1977), p. 277-284.

Popa 1988 – *Popa Radu*, La începuturile Evului Mediu românesc. Țara Hațegului. Bucureşti (1988).

Popa et alii 1979 – *Popa Radu, Matei Ştefan, Eskenaszy Victor, Chicideanu Ion, Juga George*, *Şantierul arheologic Sarmizegetusa – jud. Hunedoara (epoca postromană). Raport privind rezultatele cercetărilor campaniei 1978*, în *MCA* 13 (1979), p. 315-318.

Popa şi Chicideanu 1984 – *Popa Radu, Chicideanu Ion*, *Informații noi şi câteva considerații istorice privind biserica românească din Gurasada – jud. Hunedoara*, în *SCIVA* 35 (1984, 1), p. 54-67.

Popa C.I. 1998 – *Popa Constantin Ion*, *Noi descoperiri aparținând bronzului timpuriu în bazinul mijlociu al Mureşului şi câteva considerații privind etapa finală a acestei perioade în Transilvania*, în *Apulum* 35 (1998), p. 47-85.

Popa C.I. 1999 – *Popa Constantin Ion*, *Cercetări de teren în centrul şi sud-vestul Transilvaniei (I)*, în *BCSS* 5 (1999), p. 107-144.

Popa C.I. 2004 – *Popa Constantin Ion*, *Reprezentări speciale pe ceramica de tip Coțofeni. Aspecte ale cultului urano-solar în preistorie*, în *Apulum* 41 (2004), p. 113-146.

Popa D. 2002 – *Popa Dumitru*, Villae, Vici, Pagi. Aşezările rurale din Dacie romană intracarpatică. Sibiu (2002).

Popa V. 1988-1991 – *Popa Victor*, *Un relief votiv cu Pan descoperit la Cigmău*, în *Sargetia* 21-24 (1988-1991), p. 673-677.

Popa V. 1994 – *Popa Victor*, *Considerații privind aplicile cu imaginea lui Jupiter-Amon din Dacia*, în *Apulum* 31 (1994), p. 241-245.

Popescu 1982 – *Popescu Nicolae*, Munții Retezat. Bucureşti (1982).

Popescu 1986 – *Popescu Nicolae*, Munții Parâng. Ghid turistic. Bucureşti (1986).
Popescu D. 1941-1944 – *Popescu Dorin*, *La bracelet celtique à demi-oves d'Uroiu (dép. De Hunedoara)*, în *Dacia* 9-10 (1941-1944), p. 183-188.
Popescu D. 1956 – *Popescu Dorin*, *Cercetări arheologice în Transilvania (IV). Prelucrarea aurului în Transilvania înainte de cucerirea romană*, în *MCA* 2 (1956), p. 196-210.
Popescu D. 1957 – *Popescu Dorin*, *Les fouilles archéologiques dans la République Populaire Roumaine en 1956*, în *DaciaNS* 1 (1957), p. 337-346.
Popescu D. 1958 – *Popescu Dorin*, *Les fouilles archéologiques dans la République Populaire Roumaine en 1957*, în *DaciaNS* 2 (1958), p. 479-492.
Popescu D. 1958a – *Popescu Dorin*, *Săpăturile arheologice în Republica Populară Română în anul 1957*, în *SCIV* 9 (1958, 1), p. 141-149.
Popescu D. 1959 – *Popescu Dorin*, *Les fouilles archéologiques dans la République Populaire Roumaine en 1958*, în *DaciaNS* 3 (1959), p. 587-602.
Popescu D. 1959a – *Popescu Dorin*, *Săpăturile arheologice în Republica Populară Română în anul 1958*, în *SCIV* 10 (1959, 1), p. 145-154.
Popescu D. 1960 – *Popescu Dorin*, *Les fouilles archéologiques dans la République Populaire Roumaine en 1959*, în *DaciaNS* 4 (1960), p. 577-586.
Popescu D. 1960a – *Popescu Dorin*, *Săpăturile arheologice din RPR în anul 1959*, în *SCIV* 11 (1960, 1), p. 182-188.
Popescu D. 1961 – *Popescu Dorin*, *Les fouilles archéologiques dans la République Populaire Roumaine en 1960*, în *DaciaNS* 5 (1961), p. 567-582.
Popescu D. 1961a – *Popescu Dorin*, *Săpăturile arheologice din RPR în anul 1960*, în *SCIV* 12 (1961, 1), p. 133-143.
Popescu D. 1962 – *Popescu Dorin*, *Săpăturile arheologice din RPR în anul 1961*, în *SCIV* 13 (1962, 1), p. 201-214.
Popescu D. 1962a – *Popescu Dorin*, *Les fouilles archéologiques dans la République Populaire Roumaine en 1960*, în *DaciaNS* 5 (1961), p. 515-532.
Popescu D. 1963 – *Popescu Dorin*, *Săpăturile arheologice din RPR în anul 1961*, în *SCIV* 14 (1962, 2), p. 451-465.
Popescu D. 1963a – *Popescu Dorin*, *Les fouilles archéologiques dans la République Populaire Roumaine en 1962*, în *DaciaNS* 7 (1963), p. 569-588.
Popescu D. 1964 – *Popescu Dorin*, *Les fouilles archéologiques dans la République Populaire Roumaine en 1963*, în *DaciaNS* 8 (1964), p. 385-404.
Popescu D. 1964a – *Popescu Dorin*, *Săpăturile arheologice din Republica Populară Română în anul 1963*, în *SCIV* 15 (1964, 4), p. 551-567.
Popescu D. 1965 – *Popescu Dorin*, *Les fouilles archéologiques dans la République Socialiste Roumaine en 1964*, în *DaciaNS* 9 (1965), p. 469-488.
Popescu D. 1965a – *Popescu Dorin*, *Săpăturile arheologice din Republica Socialistă România în anul 1964*, în *SCIV* 16 (1965, 3), p. 587-604.
Popescu D. 1966 – *Popescu Dorin*, *Les fouilles archéologiques dans la République Socialiste Roumaine en 1965*, în *DaciaNS* 10 (1966), p. 383-402.
Popescu D. 1966a – *Popescu Dorin*, *Săpăturile arheologice din Republica Socialistă România în anul 1965*, în *SCIV* 17 (1966, 4), p. 709-726.
Popescu D. 1967 – *Popescu Dorin*, *Les fouilles archéologiques dans la République Socialiste Roumaine en 1966*, în *DaciaNS* 11 (1967), p. 357-376.
Popescu D. 1967a – *Popescu Dorin*, *Săpăturile arheologice din Republica Socialistă România în anul 1966*, în *SCIV* 18 (1967, 3), p. 521-538.
Popescu D. 1968 – *Popescu Dorin*, *Săpăturile arheologice din Republica Socialistă România în anul 1967*, în *SCIV* 19 (1968, 4), p. 677-698.
Popescu 1968a – *Popescu Dorin*, *Les fouilles archéologiques dans la République Socialiste Roumaine en 1966*, în *DaciaNS* 12 (1968), p. 421-444.
Popescu D. 1969 – *Popescu Dorin*, *Les fouilles archéologiques de 1968 dans la République Socialiste Roumaine*, în *DaciaNS* 13 (1969), p. 507-537.
Popescu D. 1970 – *Popescu Dorin*, *Săpăturile arheologice din Republica Socialistă România din anul 1969*, în *SCIVA* 21 (1970, 3), p. 493-522.
Popescu D. 1970a – *Popescu Dorin*, *Les fouilles archéologiques de 1969 dans la République*

Socialiste Roumaine, în *DaciaNS* 14 (1970), p. 431-464.

Poporogu 1972 – *Poporogu Ion*, *Exploatarea aluvionară a aurului în bazinul Petroşani*, în *Sargetia* 9 (1972), p. 225-230.

Posea et alii 1974 – *Posea Grigore, Popescu Nicolae, Ielenicz M.*, Relieful României. Bucureşti (1974).

Pribac şi Timoc 2002-2003 – *Pribac Sorin, Timoc Călin*, *Instrumente medicale de factură romană din colecţia Muzeului Banatului din Timişoara*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 1), p. 167-172.

Protase 1967 – *Protase Dumitru*, *Legiunea III Flavia la nordul Dunării şi apartenenţa Banatului şi Olteniei de vest la Provincia Dacia*, în *ActaMN* 4 (1967), p. 47-72.

Protase 1973 – *Protase Dumitru*, *Troupes auxiliaires originaires des provinces germaniques dans l'armée de Dacie*, în *DaciaNS* 17 (1973), p. 323-328.

Protase 1991 – *Protase Dumitru*, *Römische Einflüsse in Dakien vor der Eroberung*, în *EN* 1 (1991), p. 53-58.

Protase 2000 – *Protase Dumitru*, *La genèze des villes dans la Dacie Romaine*, în *Army and Urban development in the Danubian provinces of the Roman Empire*, Alba Iulia (2000), p. 63-78.

Purece et alii 2002 – *Purece Silviu, Roman Cristian, Diaconescu Dragoş, Gonciar Andrei*, *Descoperiri monetare pe şantierul de la Hunedoara, punctele „Sacristia Castelului" şi „Grădina Castelului". Campania 2001*, în *ActaTS* 1 (2002), p. 165-170.

Purece et alii 2004 – *Purece Silviu, Roman Cristian, Diaconescu Dragoş*, *New* coins *from the Corvin Castle museum's collection from Hunedoara*, în *BAHC* 4 (2004) (Studii de istorie veche şi arheologie. Omagiu profesorului Sabin Adrian Luca), p. 177-182.

Răceanu şi Brâncoveanu 1974 – *Răceanu Viorel, Brâncoveanu Ion*, Documentar privind satul Cinciş. Cluj-Napoca (1974).

Rădeanu 2004 – *Rădeanu Virginia*, ***Diana Sancta Potentisima*** *şi maurii de la Micia*, în *Apulum* 41 (2004), p. 267-270.

Rişcuţa 1995-1996 – *Rişcuţa Cătălin*, *Repertoriul arheologic al depresiunii Brad*, în *Sargetia* 26 (1995-1996), p. 265-318.

Rişcuţa 1997-1998 – *Rişcuţa Cătălin*, *Materiale arheologice aparţinând bronzului timpuriu în colecţia Muzeului din Deva*, în *Sargetia* 27 (1997-1998, 1), p. 103-128.

Rişcuţa 1998 – *Rişcuţa Cătălin*, *Archaeological discoveries concerning the Early Bronze Age at Deva*, în *The Early and Middle Bronze Age in the Carpathian Basin*, Alba Iulia (1998), p. 111-140.

Rişcuţa 1999-2000 – *Rişcuţa Cătălin*, *O descoperire arheologică veche de la Deva*, în *Sargetia* 28-29 (1999-2000, 1), p. 39-52.

Rişcuţa 1999-2000 – *Rişcuţa Cătălin*, *Materiale arheologice preistorice aflate în colecţia veche a Muzeului din Deva*, în *AnB(SN)* 7-8 (1999-2000), p. 205-228.

Rişcuţa şi Cosac 2004 – *Rişcuţa Cătălin, Cosac Marian*, *Prihodişte, com. Vaţa de Jos, jud. Hunedoara. Punct: Peştera Prihodişte*, în *CCA – campania 2003* (2004), p. 248-249.

Rişcuţa et alii 2003 – *Rişcuţa Cătălin, Pavel R., Cosac Marian*, *Prihodişte, com. Vaţa de Jos, jud. Hunedoara. Punct: Peştera Prihodişte*, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 249.

Rişcuţa et alii 2005 – *Rişcuţa Cătălin, Andrei Ştefan, Niţă Loredana, Dumitru Florin, Dumbravă Simona, Fuioagă Alexandru, Ţuţu Cristian, Vasile Adrian, Straja Petronela*, *Dealu Mare, com. Vălişoara, jud. Hunedoara. Punct: Ruşti*, în *CCA – campania 2004* (2005), p. 135-137.

Rişcuţa şi Ferencz 2004 – *Rişcuţa Nicolae Cătălin, Ferencz Iosif Vasile*, *Noi cercetări arheologice şi câteva consideraţii privind complexul ecleziastic de la Strei (jud. Hunedoara)*, în *Apulum* 41 (2004), p. 337-358.

Roman P. 1971 – *Roman Petre Ion*, *Strukturänderungen des Endäneolithikums im Donau-Karpaten-Raum*, în *DaciaNS* 15 (1971), p. 31-170.

Roman P. 1973 – *Roman Petre Ion*, *Modificări structurale ale culturilor eneoliticului final din regiunea carpato-danubiană*, în *Banatica* 2 (1973), p. 57-76.

Roman P. 1976 – *Roman Petre Ion*, Cultura Coțofeni. În: *BA* 26 (1976).
Roman P. 1978 – *Roman Petre Ion*, *Modificări în tabelul sincronismelor privind eneoliticul târziu*, în *SCIVA* 29 (1978, 2), p. 215-222.
Roman 2001 – *Roman Cristian*, *Hunedoara, jud. Hunedoara. Punct: Castelul Corvineştilor*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 101.
Roman et alii 2000 – *Roman Cristian, Diaconescu Dragoş, Luca Sabin Adrian*, *Cercetări arheologice în Peştera nr. 1 (Peştera Mare) de la Cerişor (com. Lelese, jud. Hunedoara)*, în *Corviniana* 6 (2000), p. 7-59.
Roman et alii 2003 – *Roman Cristian, Diaconescu Dragoş, Luca Sabin Adrian, Suciu Cosmin*, *Ciulpăz, com. Peştişu Mic, jud. Hunedoara. Punct: Peştera Bulgărelu*, în *CCA – campania 2002*, (2003), p. 89.
Roman et alii 2004 – *Roman Cristian, Diaconescu Dragoş, Țiplic Ioan Marian*, *Archaeological excavations at Hunedoara-The Corvins' Castle-**The sacristy of the chapel***, în *BAHC* 4 (2004) (Studii de istorie veche şi arheologie. Omagiu profesorului Sabin Adrian Luca), p. 183-204.
Roman et alii 2005 – *Roman Cristian, Diaconescu Dragoş, Țiplic Ioan Marian*, *Hunedoara, jud. Hunedoara. Punct: **Castelul Corvinilor (Închisoarea Castelului)***, în *CCA – campania 2004* (2005), p. 180-181.
Roman et Diaconescu 1999-2000 – *Roman Cristian, Diaconescu Dragoş*, *Contribuții la repertoriul arheologic al județului Hunedoara (I)*, în *Sargetia* 28-29 (1999-2000, 1), p. 97-128.
Roman et Diaconescu 2002 – *Roman Cristian, Diaconescu Dragoş*, *Noi descoperiri neolitice şi eneolitice pe teritoriul județului Hunedoara*, în *Corviniana* 7 (2002), p. 7-29.
Roman şi Diaconescu 2002 – *Roman Cristian, Diaconescu Dragoş*, *Un complex aparținând culturii Basarabi descoperit la Hunedoara-**Grădina Castelului***, în *ActaTS* 1 (2002), p. 55-69.
Roman şi Diaconescu 2003 – *Roman Cristian, Diaconescu Dragoş*, *Hunedoara, jud. Hunedoara. Punct: Castelul Corvineştilor*, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 144-145.
Roman şi Diaconescu 2003a – *Roman Cristian, Diaconescu Dragoş*, *Hunedoara, jud. Hunedoara. Punct: Biserica Catolică*, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 145.
Roman şi Diaconescu 2004 – *Roman Cristian, Diaconescu Dragoş*, *Cercetări arheologice la Ciulpăz – „Peştera Bulgărelu" (com. Peştişu Mic, jud. Hunedoara)*, în *Corviniana* 8 (2004), p. 65-95.
Roman şi Diaconescu 2004a – *Roman Cristian, Diaconescu Dragoş*, *Archaeological research in Ciulpăz-„Bulgărelu Cave" (Peştişu Mic village, Hunedoara County)*, în *BAHC* 4 (2004) (Studii de istorie veche şi arheologie. Omagiu profesorului Sabin Adrian Luca), p. 83-110.
Roman şi Diaconescu 2004b – *Roman Cristian, Diaconescu Dragoş*, *Hunedoara, jud. Hunedoara. Punct: Castelul Corvinilor (Turnul nou de poartă)*, în *CCA – campania 2003* (2004), p. 144-145.
Roman C.A. 1997 – *Roman Cristian A.*, *Reprezentări ale măştilor de sclavi din noua comedie în decorația lucernelor „Firmalampen" la Sarmizegetusa*, în *ActaMN* 34 (1997, 1), p. 435-452.
Roman C.A. 2000 – *Roman Cristian A.*, *Wheelmade lamps of roman Dacia*, în *ActaMN* 37 (2000, 1), p. 99-140.
Roman C.A. 2001 – *Roman Cristian A.*, ***Antefixa** from Sarmizegetusa*, în *ActaMN* 38 (2001, 1), p. 195-202.
Roman C.A. 2001-2002 – *Roman Cristian A.*, *Opaițele din Dacia lucrate la roată*, în *Sargetia* 30 (2001-2002), p. 129-168.
Roska 1924 – *Roska Márton*, *Paleoliticul județului Hunedoara*, în *PMJH* 1 (1924, 23), p. 11-15.
Roska 1924a – *Roska Márton*, *Recherches préhistoriques pendant l'année 1924*, în *Dacia* 1 (1924), p. 297-316.
Roska 1925 – *Roska Márton*, *Rapport préliminaire sur les recherches préhistoriques pendant l'année 1925*, în *Dacia* 2 (1925), p. 400-416.
Roska 1927-1930 – *Roska Márton*, *Recherches paléolithique en Transylvanie en 1925*, în *Dacia* 3-4 (1927-1930), p. 8-23.
Roska 1928 – *Roska Márton*, *Stațiunea neolitică de la Turdaş*, în *PMJH* 3-4 (1928), p. 14-

38.
Roska 1941 – *Roska Márton*, Die Sammlung Zsófia von Torma. Cluj (1941).
Roska 1942 – *Roska Márton*, Erdély Régészeti Repertóriuma. Cluj (1942, 1).
Rotea 1979 – *Rotea Mihai*, *Sondaj arheologic la Balşa*, în *Sargetia* 14 (1979), p. 629-635.
Rotea 1981 – *Rotea Mihai*, *Cercetări arheologice la Bretea Mureşană (jud. Hunedoara*, în *Sargetia* 15 (1981), p. 19-34.
Rotea 1986-1987 – *Rotea Mihai*, *Locuirea Coţofeni de la Deva, - „**Strada Lenin**”*, în *Sargetia* 20 (1986-1987), p. 475-479.
Rotea 1993 – *Rotea Mihai*, *Aşezările culturii Wietenberg*, în *EN* 3 (1993), p. 25-42.
Rotea 1993a – *Rotea Mihai*, *Contribuţii privind Bronzul timpuriu în centrul Transilvaniei*, în *ThD* 14 (1993), p. 65-86.
Rotea 1994 – *Rotea Mihai*, *Penetraţia culturii Otomani în Transilvania. Între realitate şi himeră*, în *Apulum* 31 (1994), p. 39-57.
Rotea 2002-2003 – *Rotea Mihai*, *Non-ferrous metallurgy in Transylvania of Bronze Age*, în *ActaMN* 39-40 (2002-2003, 1), p. 7-18.
Rustoiu 1987-1988 – *Rustoiu Aurel*, *Colanele de argint daco-getice*, în *ActaMN* 24-25 (1987-1988), p. 1079-1094.
Rustoiu 1989-1993 – *Rustoiu Aurel*, *O verigă cu capetele petrecute şi înfăşurate din cetatea dacică de la Costeşti (jud. Hunedoara)*, în *ActaMN* 26-30 (1989-1993, 1), p. 251.
Rustoiu 1992 – *Rustoiu Aurel*, *Un atelier de prelucrare a bronzului din cetatea dacică de la Băniţa (jud. Hunedoara)*, în *EN* 2 (1992), p. 49-55.
Rustoiu 1993 – *Rustoiu Aurel*, *Observaţii privind tipologia şi cronologia fortificaţiilor daco-getice cu ziduri din piatră fasonată*, în *AnB(SN)* 2 (1993), p. 179-187.
Rustoiu 1993a – *Rustoiu Aurel*, *Observaţii privind ceramica Latène cu grafit în pastă din România*, în *ThD* 14 (1993, 1-2), p. 131-142.
Rustoiu 1994 – *Rustoiu Aurel*, *Două **simpula** de tip **pescate** din Dacia romană*, în *AnB(SN)* 3 (1994), p. 231-238.
Rustoiu 1995 – *Rustoiu Aurel*, *Le premier horizon de fibules romaines en Dacie préromaine*, în *ThD* 16 (1995, 1-2), p. 211-219.
Rustoiu 1996 – *Rustoiu Aurel*, Metalurgia bronzului la daci (sec. II î.Chr – sec. I d.Chr.). Tehnici, ateliere şi produse de bronz. În: *BT* 15 (1996).
Rustoiu 1997 – *Rustoiu Aurel*, Fibulele din Dacia preromană (sec. II î.e.n. – I e.n.). În: *BT* 22 (1997).
Rustoiu 2002 – *Rustoiu Aurel*, Războinici şi artizani de prestigiu în Dacia preromană. Cluj-Napoca (2002).
Rustoiu et alii 2001-2002 – *Rustoiu Aurel, Sîrbu Valeriu, Ferencz Iosif V.*, *Mormântul tumular dacic de la Călan*, în *Sargetia* 30 (2001-2002), p. 111-128.
Rusu M. 1963 – *Rusu Mircea*, *Die Verbreitung der Bronzehorte in Transsilvanien vom Ende Bronzezeit in die mittlere Hallstattzeit*, în *DaciaNS* 7 (1963), p. 177-210.
Rusu M. 1965 – *Rusu Mircea*, *Fibule nordice în Transilvania*, în *StComB* 12 (1965), p. 199-204.
Rusu M. 1966 – *Rusu Mircea*, *Depozitul de bronzuri de la Balşa*, în *Sargetia* 4 (1966), p. 17-40.
Rusu M. 1971 – *Rusu Mircea*, *Cultura Tisa*, în *Banatica* 1 (1971), p. 77-82.
Rusu M. 1972 – *Rusu Mircea*, *Consideraţii asupra metalurgiei aurului din Transilvania în Bronz D şi Hallstatt A*, în *ActaMN* 9 (1972), p. 29-64.
Rusu M. 1977 – *Rusu Mircea*, *Transilvania şi Banatul (sec. VI-IX)*, în *Banatica* 4 (1977), p. 169-213.
Rusu M. 1991 – *Rusu Mircea*, *Paleocreştinismul din Dacia romană*, în *EN* 1 (1991), p. 81-108.
Rusu 1973 – *Rusu Adriana*, *Consideraţii privind cultul lui Silvanus în Dacia romană*, în *Sargetia* 10 (1973), p. 395-408.
Rusu 1974-1975 – *Rusu Adriana*, *Vestigii dacice şi romane în zona Hunedoarei*, în *Sargetia* 11-12 (1974-1975), p. 351-352.
Rusu 1977 – *Rusu Adriana*, *Un mormânt roman descoperit la Uroi (jud. Hunedoara)*, în *Sargetia* 13 (1977), p. 539-542.
Rusu 1979 – *Rusu Adriana*, *Bronzuri figurate romane în Muzeul judeţean din Deva*, în

Sargetia 14 (1979), p. 173-184.

Rusu 1979a – *Rusu Adriana*, *Cercetări în necropola Muncelu – Brad*, în *MCA* 13 (1979), p. 219-224.

Rusu 1981 – *Rusu Adriana*, *Un nou monument epigrafic descoperit la Micia*, în *Sargetia* 15 (1981), p. 67-70.

Rusu 1983 – *Rusu Adriana*, *Necropola romană de la Muncelu-Brad, jud. Hunedoara*, în *MCA* 14 (1980, 2), p. 291-294.

Rusu 1988-1991 – *Rusu Adriana*, *Marcus Statius Priscus la Germisara*, în *Sargetia* 21-24 (1988-1991), p. 653-656.

Rusu 1992-1994 – *Rusu Adriana*, *Les Illyries en Dacie*, în *Sargetia* 25 (1992-1994), p. 137-152.

Rusu 1996 – *Rusu Adriana*, *Muncelu – Ruda – Brad, „La Petroneşti", jud. Hunedoara*, în *SAC* 1 (1996), p. 79.

Rusu şi Pescaru 1994 – *Rusu Adriana, Pescaru Eugen*, *Geoagiu Băi (complexul termal Germisara), jud. Hunedoara*, în *CCA – campania 1993* (1994), p. 26.

Rusu et Pescaru 1995 – *Rusu Adriana, Pescaru Eugen*, *Mărturii arheologice din zona Hunedoarei*, în *Corviniana* 1 (1995), p. 11-16.

Rusu şi Pescaru 1995a – *Rusu Adriana, Pescaru Eugen*, *Geoagiu Băi (complexul termal Germisara), jud. Hunedoara*, în *CCA – campania 1994* (1995), p. 33.

Rusu şi Pescaru 1996 – *Rusu Adriana, Pescaru Eugen*, *Călan Băi „Aquae", jud. Hunedoara*, în *CCA – campania 1995* (1996), p. 23-24.

Rusu şi Pescaru 1997 – *Rusu Adriana, Pescaru Eugen*, *Germisara (Geoagiu Băi), jud. Hunedoara*, în *SAC* 2 (1997), p. 36-38.

Rusu et alii 1974-1975 – *Rusu Adriana, Nemeş Emil, Pop Constantin*, *Bronzuri figurate romane în Muzeul de arheologie Sarmizegetusa*, în *Sargetia* 11-12 (1974-1975), p. 101-110.

Rusu A.A. 1980 – *Rusu Adrian A.*, *Donjoane din Transilvania*, în *ActaMN* 17 (1980), p. 177-198.

Rusu A.A. 1982-1983 – *Rusu Adrian A.*, *Cetatea Haţegului – monografie istorică şi arheologică*, în *Sargetia* 16-17 (1982-1983), p. 333-360.

Rusu A.A. 1986 – *Rusu Adrian A.*, *Moştenirea materială a antichităţii în districtul Haţegului (epoca prerenaştentistă şi a renaşterii timpurii)*, în *SCIVA* 37 (1986, 3), p. 249-255.

Rusu A.A. 1986-1987 – *Rusu Adrian A.*, *Miscellanea hatzegiana. (Informaţii şi reinterpretări privitoare la istoria Ţării Haţegului în Evul Mediu)*, în *Sargetia* 20 (1986-1987), p. 178-198.

Rusu A.A. 1987-1988 – *Rusu Adrian A.*, *Miscellanea hatzegiana. (Informaţii şi reinterpretări privitoare la istoria Ţării Haţegului în Evul Mediu) (II)*, în *ActaMN* 24-25 (1987-1988), p. 261-276.

Rusu A.A. 1991 – *Rusu Adrian A.*, *Vechea biserică din Nălaţi (jud. Hunedoara)*, în *EN* 1 (1991), p. 127-144.

Rusu A.A. 1991a – *Rusu Adrian A.*, *Bisericile româneşti din districtul Haţeg până la 1700*, în *AT* 1 (1991), p. 129-142.

Rusu A.A. 1992 – *Rusu Adrian A.*, *Biserica medievală de la Galaţi (jud. Hunedoara)*, în *EN* 2 (1992), p. 237-248.

Rusu A.A. 1993 – *Rusu Adrian A.*, *Mănăstirea franciscană din Haţeg*, în *AT* 3 (1993), p. 137-143.

Rusu A.A. 1994 – *Rusu Adrian A.*, *Trei biserici de lemn de la Vad (jud. Hunedoara)*, în *AT* 4 (1994), p. 145-156.

Rusu A.A. 1996 – *Rusu Adrian A.*, *Cahle din Transilvania (II)*, în *AM* 1 (1996), p. 125-153.

Rusu A.A. 1996a – *Rusu Adrian A.*, *Catarame medievale în formă de stea*, în *EN* 6 (1996), p. 281-290.

Rusu A.A. 1996b – *Rusu Adrian A.*, *Baru, jud. Hunedoara*, în *SAC* 1 (1996), p. 10.

Rusu A.A. 1996c – *Rusu Adrian A.*, *Crişan, „Mănăstirea Vaca", com. Ribiţa, jud. Hunedoara*, în *SAC* 1 (1996), p. 38-39.

Rusu A.A. 1996d – *Rusu Adrian A.*, *Galaţi, com. Pui, jud. Hunedoara*, în *SAC* 1 (1996), p. 50.

Rusu A.A. 1996e – *Rusu Adrian A.*, *Nălaţi, or. Haţeg, jud. Hunedoara*, în *SAC* 1 (1996), p. 79.

Rusu A.A. 1996f – *Rusu Adrian A.*, *Negoiu, „Mănăstirea Cerna", jud. Hunedoara*, în *SAC*

(1996), p. 79.
Rusu A.A. 1996g – *Rusu Adrian A.*, *Răchitova, jud. Hunedoara*, în *SAC* (1996), p. 94.
Rusu A.A. 1996h – *Rusu Adrian A.*, *Ribița, jud. Hunedoara*, în *SAC* 1 (1996), p. 96.
Rusu A.A. 1996i – *Rusu Adrian A.*, *Silivaşu de Jos, jud. Hunedoara*, în *SAC* 1 (1996), p. 103.
Rusu A.A. 1996j – *Rusu Adrian A.*, *Vad, „Nălați Vad", or. Hațeg, jud. Hunedoara*, în *SAC* 1 (1996), p. 120.
Rusu A.A. 1997 – *Rusu Adrian A.*, Ctitori şi biserici din Țara Hațegului până la 1700. Satu Mare (1997).
Rusu A.A. 1998 – *Rusu Adrian A.*, *Arheologia cetăților medievale ale Transilvaniei*, în *AM* 2 (1998), p. 5-19.
Rusu A.A. 1999 – *Rusu Adrian A.*, Ioan de Hunedoara şi românii din vremea sa. Studii. Cluj-Napoca (1999).
Rusu A.A. et alii 1992 – *Rusu Adrian A., Lazăr Ioachim, Petrov Gheorghe*, *Mănăstirea Vaca (jud. Hunedoara)*, în *AT* 2 (1992), p. 145-168.
Rusu A.A. et alii 2000 – *Rusu Adrian A., Sabău Nicolae, Burnichioiu I., Leb I.V., Pulescu M.M.*, Dicționarul mănăstirilor din Transilvania, Banat, Crişana şi Maramureş. Cluj-Napoca (2000).
Rusu A.A. et alii 2000 – *Rusu Adrian A., Mâzgan Vasile, Burnichioiu Ileana, Crângaci Maria, Botez Aurel*, *Densuş, com. Densuş, jud. Hunedoara. Punct: Biserica Ortodoxă*, în *CCA – campania 1999* (2000), p. 34
Rusu A.A. et alii 2001 – *Rusu Adrian A., Mâzgan Vasile, Burnichioiu Ileana*, *Densuş, com. Densuş, jud. Hunedoara. Punct: Biserica Sfântul Nicolae*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 78.
Rusu A.A. şi Eskenasy 1978 – *Rusu Adrian A., Eskenasy Victor*, *„Cavaleri traci" descoperiți la Sălaşu de Sus, județul Hunedoara*, în *SCIV* 29 (1978, 4), p. 573-578.
Russu 1937 – *Russu Ion I.*, *Daco-geții în Dacia romană*, în *Sargetia* 1 (1937), p. 39-
Russu 1965 – *Russu Ion I.*, *Inscripțiile greceşti din Dacia*, în *StComB* 12 (1965), p. 47-82.
Russu 1965a – *Russu Ion I.*, *Note epigrafice*, în *StComB* 12 (1965), p. 205-212.
Russu 1966 – *Russu Ion I.*, *Comorile regelui Decebal*, în *Sargetia* 4 (1966), p. 97-108.
Russu 1966a – *Russu Ion I.*, *Contribuția lui Zamosius la epigrafia Daciei*, în *ActaMN* 3 (1966), p. 437-450.
Russu 1966b – *Russu Ion I.*, *Note epigrafie. Seria IX*, în *ActaMN* 3 (1966), p. 451-458.
Russu 1967 – *Russu Ion I.*, *Tracii în Dacia Romană*, în *ActaMN* 4 (1967), p. 85-106.
Russu 1967a – *Russu Ion I.*, *Note epigrafice. Seria X-a: Inscripții din Dacia revizuite*, în *SCIV* 18 (1971, 1), p. 167-182.
Russu 1968 – *Russu Ion I.*, *Inscripții romane din județul Hunedoara*, în *Sargetia* 5 (1968), p. 87-108.
Russu 1968a – *Russu Ion I.*, *C. Iulius Maximinus – praeses daciarum*, în *SCIV* 19 (1968, 4), p. 677-698.
Russu 1969 – *Russu Ion I.*, *Elemente syriene în Dacia carpatică*, în *ActaMN* 6 (1969), p. 167-186.
Russu 1970 – *Russu Ion I.*, *Note epigrafice (XIII)*, în *ActaMN* 7 (1970), p. 517-510.
Russu 1974 – *Russu Ion I.*, *Note epigrafice (XIV). Inscripții de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *SCIV* 25 (1974, 4), p. 585-594.
Russu 1978 – *Russu Ion I.*, *Monumente romane rătăcitoare*, în *Drobeta* 1 (1978), p. 50-49.
Russu 1979 – *Russu Ion I.*, *Inscripții din Ulpia Traiana (Sarmizegetusa)*, în *SCIVA* 30 (1979, 3), p. 437-444.
Russu 1983 – *Russu Ion I.*, *Un medalion funerar roman din Micia (Hunedoara) în Muzeul de istorie Ploieşti*, în *SCIVA* 34 (1983, 2), p. 163-166.
Sanie 1968 – *Sanie Sanie*, *Câteva observații asupra inscripției **CIL**, III, 7954, de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *SCIV* 19 (1968, 4), p. 575-586.
Sanie 1973 – *Sanie Silviu*, *Onomastica orientală din Dacia romană (II)*, în *ActaMN* 10 (1973), p. 151-170.
Sanie 1974-1975 – *Sanie Silviu*, *Cultul lui Sol Invictus în Dacia*, în *Sargetia* 11-12 (1974-1975), p. 331-350.
Sanie 1981 – *Sanie Silviu*, Cultele orientale în Dacia romană (I). Cultele siriene şi palmirene. Bucureşti (1981).

Savonea 1998 – *Savonea Lucian*, *O nouă descoperire aparţinând epocii bronzului târziu*, în *BCSS* 4 (1998), p. 71-77.

Sârbu 2004 – *Sârbu Valeriu*, *Sacrifices et inhumations rituelles de chevaux chez les Thraces du Nord des Balkans au cours de l'Âge du Fer*, în *Orbis Antiquus. Studia in Honorem Ioannis Pisonis*, Cluj-Napoca (2004), p. 735-754.

Sârbu et alii 2005 – *Sârbu Valeriu, Luca Sabin Adrian, Purece Silviu, Roman Cristian, Cerişer Nicolae, El Susi Georgeta, Soficaru Andrei, Stan Adriana, Orlandea Eugen*, *Hunedoara, jud. Hunedoara. Punct:* ***Grădina Castelului – Platou***, în *CCA – campania 2004* (2005), p. 178-180.

Sârbu et alii 2005a – *Sârbu Valeriu, Luca Sabin Adrian, Purece Silviu, Roman Cristian, Cerişer Nicolae*, *Hunedoara, jud. Hunedoara. Punct:* ***Dealul Sânpetru***, în *CCA – campania 2004* (2005), p. 181-182.

Schuster 1998 – *Schuster Cristian*, *Despre un anumit tip de ciocan şi ciocan-topor neperforat din piatră de pe teritoriul României*, în *ThD* 19 (1988, 1-2), p. 113-144.

Scurtu 2002 – *Scurtu Florin*, *Bănița, com. Bănița, jud. Hunedoara. Punct: Dealul Cetății*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 52-53,

Sion et Marinescu 1979 – *Sion Anişoara, Marinescu Lucia*, *Raport asupra cercetărilor arheologice din thermele de la Micia (Veţel, jud. Hunedoara, Campania 1978)*, în *MCA* 13 (1979), p. 225-226.

Sofroni 1968 – *Sofroni R. Ion*, *Tezaurul feudal, de secolul XVII-XVIII de la Geoagiu*, în *Sargetia* 5 (1968), p. 165-180.

Sonoc 2000 – *Sonoc Alexandru*, *Contribuții la problema colonizării norico-pannonice în Dacia romană*, în *Corviniana* 6 (2000), p. 86-122.

Sonoc şi Pinter 1997 – *Sonoc Alexandru, Pinter Zeno Karl*, *Un monument funerar de epocă romană zidit sub portalul colateralei nordice a bisericii gotice din Orăştie*, în *Apulum* 34 (1997), p. 223-237.

Soroceanu A. 1979 – *Soroceanu Alina*, *Tipologia ceramicii romane din templul lui Liber Pater de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *ActaMN* 16 (1979), p. 551-576.

Speidel 1987 – *Speidel Michael P.*, *A building inscription from the fort of the* ***Numerus Germanicianorum*** *at Orăştioara de Sus in Upper Dacia*, în *Apulum* 24 (1987), p. 143-144.

Stanca 1972 – *Stanca Andrei*, *Descoperiri arheologice şi numismatice la Petroşeni*, în *ActaMN* 9 (1972), p. 385-386.

Sztancs şi Beldiman 2004 – *Sztancs Diana Maria, Beldiman Corneliu*, *Podoabe preistorice din materii dure animale: o mărgea de* ***Spondylus*** *sp. Descoperită în peştera Bordu Mare (sat Ohaba-Ponor, com. Pui, jud. Hunedoara*, în *RevB* 18 (2004), p. 7-21.

Stănescu 1985-1986 – *Stănescu Florin C.*, *Considerații privitoare la posibile semnificații astronomice ale altarului de la Sarmizegetusa Regia*, în *ActaMN* 22-23 (1985-1986), p. 105-146.

Stănescu 1987-1988 – *Stănescu Florin C.*, *Absida centrală a marelui sanctuar rotund de la Sarmizegetusa Regia: considerații astronomico-matematice*, în *ActaMN* 24-25 (1987-1988), p. 119-144.

Stănescu 1996 – *Stănescu Florin C.*, *Un posibil cadran solar de tip* ***discus in planitia*** *la Sarmizegetusa – Regia, România*, în *ActaMN* 33 (1996, 1), p. 449-467.

Stănescu 1996a – *Stănescu Florin C.*, *Orientări astronomice în sanctuarele dacilor. Partea I. Sanctuarele dacilor de la Costeşti, România*, în *ActaMN* 33 (1996, 1), p. 468-476.

Stănescu 1997 – *Stănescu Florin C.*, *Posibile orientări astronomice în marile sanctuare dreptunghiulare de la Sarmizegetusa Regia, România. Rezultate preliminare*, în *ActaMN* 34 (1997, 1), p. 807-817.

Stănescu 2001 – *Stănescu Florin C.*, *Considerations concerning possible modalities to establish the astronomical directions in dacian sanctuaries. The problem of the apparent and the mathematic horizon at Sarmizegetusa Regia*, în *Studii de istorie antică*, Deva (2001), p. 325-334.

Stoia 1975 – *Stoia Adriana*, *Les fouilles archéologiques en Roumanie (1973-1974)*, în *DaciaNS* 19 (1975), p. 269-308.

Stoia 1976 – *Stoia Adriana*, *Les fouilles archéologiques en Roumanie (1975)*, în *DaciaNS*

20 (1976), p. 273-286.
Stoia 1977 – *Stoia Adriana*, *Les fouilles archéologiques en Roumanie (1976)*, în *DaciaNS* 21 (1977), p. 357-374.
Stoia 1978 – *Stoia Adriana*, *Les fouilles archéologiques en Roumanie (1977)*, în *DaciaNS* 22 (1978), p. 348-362.
Stoia 1979 – *Stoia Adriana*, *Les fouilles archéologiques en Roumanie (1978)*, în *DaciaNS* 23 (1979), p. 355-370.
Stoia 1980 – *Stoia Adriana*, *Les fouilles archéologiques en Roumanie (1979)*, în *DaciaNS* 24 (1980), p. 355-370.
Stoia 1981 – *Stoia Adriana*, *Les fouilles archéologiques en Roumanie (1980)*, în *DaciaNS* 25 (1981), p. 363-380.
Stoica 1970 – *Stoica Constantin*, Staţiuni şi izvoare minerale în ţinutul Hunedoarei. Deva (1970).
Stoicovici et Winkler 1971 – *Stoicovici Eugen, Winkler Iudita*, *Über die Stanzen von Pecica und von Ludeşti*, în *ActaMN* 8 (1971), p. 477-480.
Strâmbu et Glodariu 1981 – *Strâmbu M., Glodariu Ioan*, *O nouă propunere de reconstituire a sanctuarului A de la Sarmizegetusa*, în *ActaMN* 18 (1981), p. 377-386.
Suciu 1997 – *Suciu Dorin*, *Ținte ornamentale în zona* ***Sarmizegetusa Regia***, în *BCSS* 3 (1997), p. 41-50.
Székely 1964 – *Székely Zoltan*, *Descoperiri din neoliticul târziu de la Reci*, în *SCIV* 15 (1964, 1), p. 121-126.
Szöcs 2000 – *Szöcs Péter Levente*, *Probleme privind datarea şi cronologia ceramicii din secolele XVI-XVII din Transilvania*, în *AM* 3 (2000), p. 5-10.
Szöcs 2003 – *Szöcs Péter Levente*, *Vase ceramice de uz comun descoperite cu tezaure monetare din Transilvania (secolele XVI-XVII)*, în *In Memoriam Popa Radu*, Cluj-Napoca (2003), p. 223-234.
Sztancs şi Beldiman 2004 – *Sztancs Diana M., Beldiman Corneliu*, *Piese de podoabă din materii dure animale descoperite în Peştera Mare, sat Cerişor, com. Lelese, jud. Hunedoara*, în *Corviniana* 8 (2004), p. 97-109.
Tatu 1982-1983 – *Tatu Hristache*, *Fortificații la Porțile de Fier ale Transilvaniei*, în *Sargetia* 16-17 (1982-1983), p. 165-170.
Tatu 1994 – *Tatu Hristache*, *Descoperiri dacice şi romane din Ţara Haţegului*, în *ActaMN* 31 (1994, 1), p. 199-202.
Tatu et Moraru 1982-1983 – *Tatu Hristache, Moraru Viorel*, *Dispozitivul defensiv dacic de la Ponoriciu (jud. Hunedoara)*, în *Sargetia* 16-17 (1982-1983), p. 151-164.
Tatu et alii 1988-1991 – *Tatu Hristache, Popa Ovidiu, Kalmar Zoia Maxim*, *Contribuții la repertoriul arheologic al Țării Haţegului*, în *Sargetia* 21-24 (1988-1991), p. 93-120.
Tănăsescu 1986-1987 – *Tănăsescu Constantin*, *Din trecutul municipiului Deva. De la prima atestare documentară până în secolul al XVI-lea*, în *Sargetia* 20 (1986-1987), p. 160-169.
Todea 2001 – *Todea C. Ion*, *Noi cercetări privind epoca timpurie a bronzului pe Valea Geoagiului (jud. Hunedoara)*, în *BCSS* 7 (2001), p. 49-56.
Tomuş 2000 – *Tomuş Bogdan*, *Bazinul 2067. Sistemul carstic Valea Munceilor – Cheile Crivadiei*. (2000).
Trynkowski 1979 – *Trynkowski J.*, *Încă o dată despre "Decebalus per Scorilo"*, în *ActaMN* 16 (1979), p. 507-512.
Tudor 1969 – *Tudor Dumitru*, *La ville et le village en Dacie Romaine*, în *DaciaNS* 13 (1969), p. 319-328.
Ţentea şi Luduşan 2000 – *Ţentea Ovidiu, Luduşan Valeriu*, *About the Spearheads of triangular cross-section from Dacia*, în *ActaMN* 37 (2000, 1), p. 253-264.
Ţentea şi Popescu 2002-2003 – *Ţentea Ovidiu, Popescu-Matei Florian*, *Alae et Cohortes Daciae et Moesiae*, în *ActaMN* 39-40 (2002-2003, 1), p. 259-296.
Ţeposu 1988-1991 – *Marinescu-Ţeposu Lucia*, *Tipuri de statuete de bronz romane din Dacia*, în *Sargetia* 21-24 (1988-1991), p. 63-81.
Ţeposu et Mărghitan 1969 – *Marinescu-Ţeposu Lucia, Mărghitan Liviu*, *Monumente funerare de la Micia (partea II)*, în *ActaMN* 6 (1969), p. 159-166.
Ţiplic et alii 2003 – *Ţiplic Marian, Pinter Zeno Karl, Căstăian Mihai*, *Orăştie, jud. Hunedoara.*

Punct: Dealul Pemilor – X_2, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 221-222.

Țiplic et alii 2004 – *Țiplic Marian, Pinter Zeno Karl, Căstăian Mihai*, *Orăştie, jud. Hunedoara. Punct: Dealul Pemilor – X_2*, în *CCA – campania 2003* (2004), p. 224-225.

Țuțuianu 1997-1998 – *Țuțuianu Daniel C.*, *Spade medievale din colecția Muzeului Civilizației Dacice şi Romane Deva*, în *Sargetia* 27 (1997-1998, 1), p. 441-448.

Țuțuianu 1999-2000 – *Țuțuianu Daniel C.*, *Spade medievale descoperite la Simeria Veche (jud. Hunedoara)*, în *AnB(SN)* 7-8 (1999-2000), p. 591-600.

Țuțuianu 2000 – *Țuțuianu Daniel C.*, *Un topor de factură avară descoperit la Simeria Veche (județul Hunedoara)*, în *Apulum* 37 (2000, 1), p. 449-451.

Țuțuianu şi Ardeu 2003 – *Țuțuianu Daniel C.*, *Ardeu Adriana*, *Deva, jud. Hunedoara. Punct: Cetate*, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 118-119.

Țuțuianu et alii 2004 – *Țuțuianu Daniel, Ardeu Adriana, Codrea Ionuț*, *Deva, jud. Hunedoara. Punct: Cetate*, în *CCA – campania 2003* (2004), p. 115-117.

Udrescu 1973 – *Udrescu Maria Şt.*, *Fauna descoperită în aşezarea de la Strei*, în *Sargetia* 10 (1973), p. 173-180.

Ursuț et alii 1982-1983 – *Ursuț Dorin, Mitulescu Adrian, Paul P.*, *Drumul roman Sarmizegetusa – Ostrov. Aspecte geo-topometrice*, în *Sargetia* 16-17 (1982-1983), p. 201-208.

Ursuțiu 2002 – *Ursuțiu Adrian*, Etapa mijlocie a primei vârste a fierului în Transilvania (cercetările de la Bernadea, com. Bahnea, jud. Mureş). Cluj-Napoca (2002).

Valea şi Mărghitan 1966 – *Valea Mihai, Mărghitan Liviu*, *Aşezarea dacică de la Câmpuri-Surduc*, în *Sargetia* 4 (1966), p. 65-74.

Valea şi Mărghitan – *Valea Mihai, Mărghitan Liviu*, *Aşezarea dacică de la Câmpuri-Surduc*, în *Sargetia* 6 (1969), p. 47-53.

Vasiliev 1989 – *Vasiliev Valentin*, *Problèmes de la chronologie du Hallstatt sur le territoire de la Roumanie*, în *Apulum* 25 (1989), p. 83-102.

Vasiliev 1991 – *Vasiliev Valentin*, *Über die befestigten Hallstattaeitlischen Siedlungen aus dem innerkarpatischen Gebiet Rumänien*, în *EN* 1 (1991), p. 3-10.

Vasiliev 1992 – *Vasiliev Valentin*, *Probleme privind cronologia epocii hallstattiene în aria intracarpatică a României (III)*, în *EN* 2 (1992), p. 19-26.

Vasiliev 1995 – *Vasiliev Valentin*, Fortifications de refuge et établissements fortifiés du premier âge du fer en Transylvanie. În: *BT* 12 (1995).

Vasiliev şi Andrițoiu 1985 – *Vasiliev Valentin, Andrițoiu Ion*, *Note despre aşezarea fortificată hallstattiană de la Subcetate, jud. Hunedoara*, în *Apulum* 22 (1985), p. 31-36.

Vasiliev şi Mărghitan 1968 – *Vasiliev Valentin, Mărghitan Liviu*, *Materiale epigrafice descoperite la Micia*, în *Apulum* 7 (1968, 1), p. 423-432.

Vlassa 1959 – *Vlassa Nicolae*, *Cultura ceramicii liniare în Transilvania,* în *SCIV* 10 (1959, 2), p. 239-246.

Vlassa 1960 – *Vlassa Nicolae*, *Cu privire la poziția culturii Bükk în Transilvania*, în *SCIV* 11 (1960, 1), p. 131-134.

Vlassa 1964 – *Vlassa Nicolae*, *Contribuții la cunoaşterea culturii Bodrogkeresztúr*, în *SCIV* 15 (1964, 3), p. 351-367.

Vlassa 1966 – *Vlassa Nicolae*, *Douăsprezece figurine cu cap mobil de la Turdaş*, în *Sargetia* 4 (1966), p. 9-16.

Vlassa 1966a – *Vlassa Nicolae*, *Cultura Criş în Transilvania*, în *ActaMN* 3 (1966), p. 9-47.

Vlassa 1967 – *Vlassa Nicolae*, *Unele probleme ale neoliticului Transilvaniei*, în *ActaMN* 4 (1967), p. 403-424.

Vlassa 1970 – *Vlassa Nicolae*, *Kulturelle Beziehungen des Neolithikums Siebenbürgens zum Vorderen Orient*, în *ActaMN* 7 (1970), p. 3-40.

Vlassa 1972 – *Vlassa Nicolae*, *Zona balcano-asiatică şi Transilvania. Răspuns unei note polemice*, în *ActaMN* 9 (1972), p. 367-374.

Vlassa 1975 – *Vlassa Nicolae*, *Noi contribuții la problema influențelor orientale în neoliticul Transilvaniei*, în *ActaMN* 12 (1975), p. 1-12.

Vlassa 1978 – *Vlassa Nicolae*, *Problema existenței ecvidelor domestice în cadrul culturii Vinča-Turdaş*, în *ActaMN* 15 (1978), p. 19-48.

Vlassa 1979 – *Vlassa Nicolae*, *„Căsuțele de cult" de la Turdaş*, în *Apulum* 17 (1979), p. 9-23.

Vârtopeanu 1974- – *Vârtopeanu Mihai*, *Două morminte romane de la Micia*, în *Sargetia* 11-12

1975 (1974-1975), p. 111-116.
Voişian 1997 – *Voişian Valentin*, *In Ulpia Traiana Sarmizegetusa entdeckte Bestandteile militärischer Ausrüstung*, în *ActaMN* 34 (1997, 1), p. 201-211.
Vulpe 1966 – *Vulpe Radu*, *Capturarea surorii lui Decebal*, în *Sargetia* 4 (1966), p. 75-96.
Vulpe 1975 – *Vulpe Alexandru*, Die Äxte und Beile in Rumänien II. În: *PBF* IX, 5.
Winkler 1958 – *Winkler Iudita*, *Descoperiri de monede antice în Transilvania*, în *SCN* 2 (1958), p. 403-409.
Winkler 1966 – *Winkler Iudita*, *Drahma şi hemidrahma în sistemul monetar al daco-geților*, în *ActaMN* 3 (1966), p. 75-90.
Winkler 1968 – *Winkler Iudita*, *Tipurile monetare ale daco-geților şi aria lor de răspândire*, în *ActaMN* 5 (1968), p. 33-50.
Winkler 1968a – *Winkler Iudita*, *Ştanțele şi stilul monedelor daco-getice*, în *Apulum* 7 (1968, 1), p. 209-228.
Winkler 1969 – *Winkler Iudita*, *Tipurile monetare ale daco-geților şi aria lor de răspândire (partea II)*, în *ActaMN* 6 (1969), p. 67-92.
Winkler 1970 – *Winkler Iudita*, *Perioada emiterii monedelor şi dreptul monetar la geto-daci*, în *ActaMN* 7 (1970), p. 93-108.
Winkler 1970a – *Winkler Iudita*, *Tezaurul de monede greceşti şi romane descoperit la Tisa (județul Hunedoara) în 1872*, în *Sargetia* 7 (1970), p. 27-42.
Winkler 1972 – *Winkler Iudita*, *Despre două tezaure de monede antice descoperite la Deva*, în *Sargetia* 9 (1972), p. 51-54.
Winkler 1974-1975 – *Winkler Iudita*, *Descoperiri monetare din Ulpia Traiana*, în *Sargetia* 11-12 (1974-1975), p. 117-136.
Wolff 1976 – *Wolff Heindrich*, ***Miscellanea Dacica (II)***, în *ActaMN* 13 (1976), p. 99-124.
Wollmann 1968 – *Wollmann Volker*, *Monumente sculpturale din Germisara*, în *Sargetia* 5 (1968), p. 109-120.
Wollmann 1973 – *Wollmann Volker*, *Cercetări privind carierele de piatră din Dacia romană*, în *Sargetia* 10 (1973), p. 105-121.
Wollmann 1974-1975 – *Wollmann Volker*, *Monumente epigrafice „emigrate" din Ulpia Traiana*, în *Sargetia* 11-12 (1974-1975), p. 307-316.
Wollmann 1975 – *Wollmann Volker*, *Monumente epigrafice şi sculpturale romane din* ***Ulpia Traiana***, în *Apulum* 13 (1975), p. 199-226.
Wollmann 1996 – *Wollmann Volker*, Mineritul metalifer, extragerea sării şi carierele de piatră în Dacia Romană. În: *BMN* 13 (1996).
Zirra şi Spânu 1992 – *Zirra Vlad Vintilă, Spânu Daniel*, *Observații asupra tezaurelor de argint din Latène-ul târziu*, în *SCIVA* 43 (1992, 4), p. 401-424.
*** 1960 – Istoria României. Bucureşti (1960, 1).
*** 1964 – Regiunea Hunedoara (1964).
*** 1980 – Hunedoara monografie. Bucureşti (1980).
*** 1982 – Enciclopedia geografică a României. Bucureşti (1982).
*** 1994 – *EAIVR* I (1994), A-C.
*** 1996 – Situri arheologice cercetate în perioada 1983-1992.
*** 1996a – *Deva, „Magna Curia", jud. Hunedoara*, în *SAC* 1 (1996), p. 41.
*** 1996b – *EAIVR* II (1996), D-L.
*** 1997 – *CCA – 1983-1992* (1997).
*** 2000 – *EAIVR* III (2000), M-Q.
*** 2003 – Antique Bronzes in Romania. Bucureşti (2003).